

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 11.01.2021

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastaminen	4
3 § Kokouksessa saadut selostukset	5
4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet päätökset	6
5 § Kaupunginvaltuuston 14.12.2020 pitämän kokouksen täytäntöönpanot	7
6 § Eron myöntäminen Piia Malmbergille Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin valtuuston varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen	9
7 § Tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden päätös hulevesivahinkoa koskevassa vahingonkorvausasiassa	10
- Helsingin hallinto-oikeuden päätös valituksesta kaupunginhallituksen 16.12.2019 § 16 tekemään päätökseen	11
8 § Konserniyhteisöjen yhteisökohtaisten omistajapoliittisten linjausten hyväksyminen (3. erä)	17
- Asunto Oy Vantaan Katriinanrinne yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset	19
- Asunto Oy Vantaan Sepänpuisto yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset	20
- Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskus yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset	21
- Kiinteistö Oy Lehdokkitien Virastotalo yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset	22
- Kiinteistö Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset	23
- Mercuria kauppaoppilaitos Oy yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset	24
9 § Vastaus Maija Rautavaaran ja 13 muun valtuutetun aloitteeseen sosiaaliohjaajien palkkaamisesta kouluihin osana MEK-ohjelmaa / RV	25
- Maija Rautavaaran ja 13 muun valtuutetun aloite sosiaaliohjaajien palkkaamiseen kouluihin osana MEK-ohjelmaa	29
10 § Perusopetuksen poikkeusjärjestelyt III	30
11 § Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä suoritettavista maksuista perittävän taksan uudistaminen	32
- Maksujen vertailu	38
- Esitys uudeksi rakennusvalvontataksaksi	45
- Taksa 2015	53
12 § Yleisen pysäköinnin maksut	69
- Pysäköinnistä saatavien tulojen arvio 11.1.2021	72
- Pysäköinnin maksuvyöhykkeiden muutokset 11.1.2021	73
13 § Vantaan kaupungin lausunto hallituksen koulutuspoliittisesta selonteosta: tavoitteena turvata koulutuksen saavutettavuus, laatu ja tasa-arvo	76
- Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston koulutuspoliittiseksi selonteoksi	79
- Vantaan kaupungin lausunto hallituksen koulutuspoliittisesta selonteosta: tavoitteena turvata koulutuksen saavutettavuus, laatu ja tasa-arvo	94
- Kaupunginhallituksen muutosesitykset koulutuspoliittiseen selontekoon KH 11.1.2021	107
- Hyväksytty KH 11.1.2021: Vantaan kaupungin lausunto hallituksen koulutuspoliittisesta selonteosta: tavoitteena turvata koulutuksen saavutettavuus, laatu ja tasa-arvo	120
14 § Tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden päätös koskien Nikinmäen asemakaavamuutosta	134
- Helsingin hallinto-oikeuden päätös valitukseen kaupunginvaltuuston 18.5.2020 päätöksestä	135

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 11.01.2021

15 § Asemakaavan muutos 002365 sekä tonttijaon muutos, 61 Tikkurila / Kielotie 13	138
- Asemakaavamuutoksen selostus 15.12.2020 / Asemakaavan muutos 002365 sekä tonttijaon muutos, 61 Tikkurila, Kielotie 13	149
- Lausunnot ja vastineet 15.12.2020 / Asemakaavan muutos 002365, 61 Tikkurila, Kielotie 13	206
16 § Vastaus Kati Tyystjärven ja 7 muun valtuutetun aloitteeseen sesonkiluonteisen joukkoliikenteen kehittämiseksi / HP	217
- Kati Tyystjärven ja 7 muun valtuutetun aloite sesonkiluonteisen joukkoliikenteen kehittämiseksi	219
17 § Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksyminen	220
- Yleiskaavan natura-arvionnista saatu lausunto: Metsähallitus, henkilötiedot peitetty	229
- Yleiskaavan Natura-arvioinnista saatu lausunto: Uudenmaan ELY-keskus 8.1.2021	231
- Maantie 152 aluevaraussuunnitelman selostus 22.12.2020	240
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	352
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	353
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	354
Muutoksenhakuohje 4. Hankintoaikaisuohje ja valitusosoitus	355
Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa	360
Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa	361
Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämisestä koskevassa asiassa	362

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 11.1.2021 klo 17.15–21.20
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila tai Teams-kokous

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Multala Sari, puheenjohtaja	x	Kortesalmi Marilla	-
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	x (etäyhteydellä)	Nieminen Irja	-
Norrena Vaula, II varapuheenjohtaja	x (etäyhteydellä)	Hölttä Heikki	-
Abdi Faysal	x (etäyhteydellä)	Kähkönen Osmo	-
Jääskeläinen Jouko	x (etäyhteydellä)	Vanhanen Maija	-
Kaira Lauri	x (etäyhteydellä) § 1–2, 4–16 klo 17.15–18.20, 18.40–20.45	Weckman Markku	x (etäyhteydellä) § 3, 17 klo 18.20–18.40, 20.45–21.20
Kaukola Ulla	x (etäyhteydellä)	Hall Anu	-
Niikko Mika	x (etäyhteydellä) § 1–3, klo 17.15– 18.30	Kärki Niilo	x (etäyhteydellä) § 3– 17 klo 18.45–21.20
Orpana Anitta	x (etäyhteydellä)	Sieviläinen Marianne	-
Pajunen Sirpa	-	Kuusela Minna	x (etäyhteydellä)
Puoskari Pentti	x (etäyhteydellä)	Särkelä Jussi	-
Rokkanen Sakari	x (etäyhteydellä)	Sami Kanerva	-
Tyystjärvi Kati	x (etäyhteydellä)	Karinen Ville	-
Nuorisovaltuuston edustaja		Varajäsenet	
Hoviniemi Matilda	x (etäyhteydellä)		
Muut osallistujat			Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja			x (etäyhteydellä)
Orlando Carita, valtuuston I varapuheenjohtaja			x (etäyhteydellä)
Kauppinen Sirpa, valtuuston II varapuheenjohtaja			x (etäyhteydellä)
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja			x
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja			x (etäyhteydellä)
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja			x (etäyhteydellä)
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja			x (etäyhteydellä)
Aronkylä Timo, apulaiskaupunginjohtaja			x (etäyhteydellä)
Rainio Päivi, viestintäjohtaja			x (etäyhteydellä)
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja			x (etäyhteydellä)
Pennanen Sari-Anna, kaupunginlakimies			x (etäyhteydellä)
Haaranen Aino, hallintoasiantuntija, pöytäkirjanpitäjä			x
Yli-Leppälä Henna, vastaava hallintoasiantuntija			x
Isotalus Birgit, hallintosihteeri			x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sari Multala

Pöytäkirjanpitäjä Aino Haaranen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 18.1.2021, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Sakari Rokkanen

Säde Tahvanainen

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 20.1.2021, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 §

Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

- a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 18.1.2021 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	
Jääskeläinen Jouko	
Kaira Lauri	
Kaukola Ulla	
Niikko Mika	
Norrena Vaula, II varapuheenjohtaja	
Orpana Anitta	
Pajunen Sirpa	14.12.2020
Puoskari Pentti	14.12.2020
Rokkanen Sakari	11.1.2021
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	11.1.2021
Tyystjärvi Kati	

- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 20.1.2021 lähtien.

Päätös:

Päätettiin

- a) valita Sakari Rokkanen ja Säde Tahvanainen pöytäkirjantarkastajiksi toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 18.1.2021 klo 16.00, ja
- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 20.1.2021 lähtien.

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 3

Käsittely:

Kokouksessa annettiin seuraavat selostukset:

- Vantaan kaupungin lausunto hallituksen koulutuspoliittisesta selonteosta / apulaiskaupunginjohtaja Katri Kalske
- Yleiskaava / apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä, yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, suunnittelupäällikkö Markus Holm

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Lauri Kaira poistui yhteisöjääviyden vuoksi yleiskaavaa koskevan selostuksen ajaksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi saadut selostukset ja käyty keskustelu.

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet päätökset

RV/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat päätökset:

Kaupunginjohtajan päätös

§ 152 Kulttuurin ja liikunnan vetovoimatapahtumat 2021

Hankintajohtajan päätös

§ 100 Kuljetuskaluston varaosien ja tarvikkeiden hankinta (800 000 euroa, alv 0 %)

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5 § Kaupunginvaltuuston 14.12.2020 pitämän kokouksen täytäntöönpanot

RV/AH

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (39 §). Päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon (143 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (96 §).

Kaupunginvaltuusto teki 14.12.2020 päätökset seuraavissa asioissa:

- 3 § Kaupunginreviisorin viran täyttäminen
- 4 § Sosiaali- ja potilasasiamiehen raportti toimintavuosilta 2019 ja 2020
- 5 § Kiinteistötoimitusmaksutaksan muuttaminen
- 6 § Ympäristöterveydenhuollon maksutaksan hyväksyminen
- 7 § Hallintosäännön muutokset / joulukuu 2020
- 8 § Hallintosäännön muutokset / työllisyyden kuntakokeilu
- 9 § Vuoden 2020 määrärahamuutosesitys koskien toimitilainvestointeja
- 10 § Määrärahamuutokset vuoden 2020 talousarvion käyttötalousosaan, tuloslaskelmaosaan ja investointiosaan
- 11 § Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten seurantaraportti 2020
- 12 § Asemakaavan muutos 002416 ja tonttijako, 12 Hämeenkylä / Santamäentie
- 13 § Asemakaavan muutos 002373, 52 Veromies / Annefred eteläinen
- 14 § Vastaus Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaalla käynnistettävä ikäihmisten digitaalisten taitojen ohjelma
- 15 § Vastaus Pirkko Leton ja 44 muun valtuutetun aloitteeseen Peijaksen sairaala-alueen kehittämisestä osana vantaalaista vetovoimaa
- 16 § Sveta Silvennoinen-Hiiskun ja 13 muun valtuutetun aloite lisää siirtolapuutarhoja Vantaalle
- 17 § Sveta Silvennoinen-Hiiskun ja 19 muun valtuutetun aloite monikielisen viestinnän lisäämisestä Vantaalla
- 18 § Antero Eerolan ja 26 muun valtuutetun aloite Vantaan liittyminen maailman ikäystävällisten kaupunkien verkostoon
- 19 § Jari Jääskeläisen ja 9 muun valtuutetun aloite kuntavaaliehdokkaiden sitoutuminen Vantaan arvoihin
- 20 § Faysal Abdin ja 5 muun valtuutetun aloite tunnustusta ansioituneille vantaalaisille
- 21 § Joel Linnainmäen ja Eve Rämön sekä 15 muun valtuutetun aloite koronan aiheuttaman jonotilanteen purku matalan kynnyksen mielenterveyspalveluissa

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 10/14.12.2020 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) todeta, että kaupunginvaltuuston 14.12.2020 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön, ja
- b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu/ ao. toimialat

6 § Eron myöntäminen Piia Malmbergille Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin valtuuston varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

VD/4051/00.00.01.02/2017

RV/AH

Piia Malmberg (ent. Kurki) on ilmoittanut 25.10.2020 saapuneella kirjeellä eroavansa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin valtuuston varajäsenen tehtävästä 17.11.2020 alkaen paikkakunnalta muuton vuoksi.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksen 8 §:n mukaan jäsenkuntien valtuustot valitsevat kuntayhtymän valtuustoon kahdesta viiteen (2–5) jäsentä sekä kullekin henkilökohtaisen varajäsenen kunnanvaltuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi. Valtuuston jäsenten lukumäärä määräytyy jäsenkuntien peruspääomaosuuksien mukaisessa suhteessa. Kunta, jonka peruspääomaosuus on vähintään kahdeksan (8) % peruspääomasta, on oikeutettu valitsemaan valtuustoon enintään kolme (3) jäsentä. Mikäli kunnan peruspääomaosuus on vähintään 25 %, on kunta oikeutettu valitsemaan valtuustoon enintään viisi (5) jäsentä.

Vantaan osuus peruspääomasta on 11,9 %. Vantaa valitsee sairaanhoitopiirin valtuustoon kolme jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 26 nimennyt Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin valtuustoon toimikaudeksi 2019–2021 seuraavat henkilöt:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Maarit Raja-Aho	Piia Malmberg (ent. Kurki)
Kari Välimäki	Mari Hynninen
Minttu Rätty	Henna Pentikäinen

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- myönnettäväksi Piia Malmbergille ero Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin valtuuston varajäsenen tehtävästä, ja
- toimitettavaksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin valtuuston varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2019–2021.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätöksenteko, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7 §

Tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden päätös hulevesivahinkoa koskevassa vahingonkorvausasiassa

VD/6880/03.01.02.00/2019

RV/NK/LL/AH

Kaupunginhallitus on 16.12.2019 § 16 hylännyt valittajan vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 134/2019 tekemän oikaisuvaatimuksen. Vahinkorahaston asiamiehen kielteinen päätös koski hulevesien valumisesta kiinteistölle aiheutuneen vahingon korvaamista.

Kaupunginhallitus antoi kokouksessaan 10.2.2020 § 17 Helsingin hallinto-oikeudelle lausunnon valituksen johdosta. Lausunnossa kaupunginhallitus vaati, että hallinto-oikeus jättää valituksen tutkimatta, koska valitus koskee ainoastaan vahingonkorvausvastuuta. Kyseessä on näin ollen siviilioikeudellinen riita-asia, jonka tutkiminen ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan.

Helsingin hallinto-oikeus on 15.12.2020 antanut asiasta ratkaisun 20/1023/2. Ratkaisun mukaan valitus jätetään tutkimatta, sillä vahingonkorvausvaatimusten tutkiminen ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan.

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden päätös.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

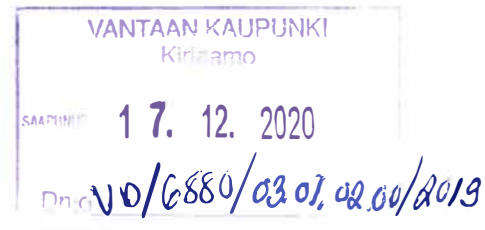
lakimies Niina Kolju, puh. 040 5149 558, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Asia

Kunnallisvalitus

Valittaja

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunginhallitus 16.12.2019 § 16

Vantaan kaupungin vahinkorahaston asiamies oli 24.10.2019 § 134 hylännyt valittajan kiinteistövahinkoa koskevan vahingonkorvausvaatimuksen.

Vantaan kaupunginhallitus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt valittajan tekemän oikaisuvaatimuksen.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Valituksenalaista päätöstä on muutettava ja valittajalle on myönnettävä vahingonkorvausta valituskirjelmästä tarkemmin ilmenevällä tavalla.

Perusteet

Vahingonkorvauslain mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaa toiselle vahinkoa. Kyseessä ovat kiinteistöllä sijaitsevan rakennuksen kosteusvauriot, jotka ovat syntyneet Vantaan kaupungin piittaamattomuuden vuoksi hulevesien valumisesta kaupungin hallinnoimalta alueelta usean vuoden ajan.

Valittajan tontille on toistuvasti valunut hulevesiä kaupungin omistamalta alueelta. Tontin omistaja on huomannut toistuvien hulevesitulvien vaurioittaneen kiinteistöllä sijaitsevan puurakenteisen omakotitalon rossipintaista alapohjaa, sokkelia ja sen ympärillä olevaa nurmikkoa. Hulevesien virheellinen ohjautuminen johtuu valituksessa yksilöityjen teiden kaltevuusvirheestä. Vantaan kaupunki ei ole ilmoittanut poistavansa kaltevuusvirhettä. Vantaan kaupungin toiminta on ollut puutteellista teiden ojituksen ja reunasuojien rakentamisen osalta. Kaupunki esittää tyhjennyspumppujen asentamista kiinteistölle, mikä on kaupungille kuuluva asia.

Hulevesiin liittyvästä lainsäädännöstä ilmenee, että kunnalla on vastuu hulevesien hallinnan järjestämisestä, ja ettei kunta voi antaa omien hulevesien valua toisen alueelle.

Asian käsittely ja selvittäminen

Vantaan kaupunginhallitus on antanut lausunnon.

Valittaja on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus ei tutki valitusta.

Perustelut

Hallinto-oikeus toteaa, että vaikka kyseisen vahingonkorvausta koskevan erimielisyyden toisena osapuolena on Vantaan kaupunki, ei asia sisällöllisesti ole hallinto-oikeudellinen vaan yksityisoikeudellinen. Hallinto-oikeus voi tutkia tällaisessa asiassa vain kuntalain 135 §:n 2 momentista ilmenevät valitusperusteet. Sanotun lainkohdan mukaan valituksen saa tehdä sillä perusteella, että 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä; 2) päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa; tai 3) päätös on muuten lainvastainen. Valittaja ei ole esittänyt edellä mainitussa lainkohdassa tarkoitettuja perusteita, joiden nojalla valitus tulisi tutkia kunnallisvalituksena hallinto-oikeudessa.

Tuomioistuinlain 4 luvun 1 §:n (673/2016) mukaan hallinto-oikeus käsittelee ja ratkaisee ne hallinto-oikeudelliset valitukset, hallintoriita-asiat ja muut asiat, jotka säädetään kuuluviksi sen toimivaltaan hallintolainkäyttölaissa (586/1996) tai muussa laissa. Valittaja voi halutessaan saattaa kysymyksen siitä, onko Vantaan kaupunki velvollinen maksamaan asiassa vahingonkorvausta, tutkittavaksi ja ratkaistavaksi oikeudenkäymiskaaressa säädetyssä järjestyksessä käräjäoikeudessa. Vahingonkorvausvaatimusten tutkiminen ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan.

Edellä sanotun johdosta valitus on jätettävä tutkimatta.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainittu

Kuntalaki 144 §

Hallintolainkäyttölaki (586/1996) 51 § 2 mom

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 126 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian on ratkaissut hallinto-oikeustuomari Mika Paavilainen.

Esittelijä Eve Juuriala

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös Valittajalle saantitodistuksin

Oikeudenkäyntimaksu 260 euroa

Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Jäljennös Vantaan kaupunginhallitus

Päätöksestä on julkaistava ilmoitus kuntalain 142 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla.

Vantaan kaupungin vahinkorahaston asiamies

Jäljennöksen oikeaksi todistaa:

Merja Suominen
lainkäyttösihteeri

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika ja tiedoksisaantipäivä

Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kunnan, kuntayhtymän tai asianomaisten kuntien yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista.

-Kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetty päätös katsotaan tiedoksi saaduksi seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

-Tavallisessa sähköisessä tiedoksiannossa (sähköpostiviesti) päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

-Kirjeitse todisteellisenä tiedoksiantona lähetetty päätös katsotaan tiedoksi saaduksi tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamana päivänä.

-Todisteellisessa sähköisessä tiedoksiannossa (asiointipalvelu) päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun päätös on noudettu asiointipalvelusta.

Käytettäessä sijaistiedoksiantoa, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Päätöksen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen toimittaminen

Valitus liitteineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valitusasiakirjojen tulee olla perillä myös sähköistä asiointipalvelua käytettäessä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- päätös, johon haetaan muutosta
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi katsotaan, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
 - selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
 - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:n 2 momentista muuta johdu.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite:	Käyntiosoite:	Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi, Faksi: 029 56 40382
PL 180	Fabianinkatu 15	Asiointipalvelu: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
00131 HELSINKI	Helsinki	

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom skriftliga besvär hos **högsta förvaltningsdomstolen**, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Grunder för beviljande av besvärstillstånd

Enligt 111 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ska besvärstillstånd beviljas om

- 1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är viktigt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen,
- 2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel, eller
- 3) det finns något annat vägande skäl för att bevilja besvärstillstånd.

Besvärstillstånd kan också beviljas i fråga om endast en del av förvaltningsdomstolens överklagade beslut.

Besvärstid och delgivningsdag

Besvär ska anföras skriftligen **inom 30 dagar från dagen för delfäendet av förvaltningsdomstolens beslut**, denna dag inte medräknad.

Om besvär anföras med stöd av den besvärsmottagare som tillkommer kommunmedlem, samkommuns medlemskommuner eller deras kommunmedlemmar räknas besvärstiden från den dag, då tillkännagivandet om beslutet publicerats i kommunens, samkommunens eller behöriga kommuners allmänna datanät.

Om beslutet har delgetts en part separat, räknas besvärstiden dock från delfäendet.

-Ett beslut som sänts per brev som vanlig delgivning anses ha delgivits den sjunde dagen efter det att beslutet sändes, om inte mottagaren visar att delfäendet skett vid en senare tidpunkt. Beslutet har sänts samma dag som det givits, vilket datum framgår av beslutets första sida.

-Vid vanlig elektronisk delgivning (e-postmeddelande) anses beslutet ha blivit delgivet den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

-Ett beslut som sänts per brev som bevislig delgivning anses ha delgivits den dag som anges på delgivnings- eller mottagningsbeviset.

-Vid bevislig elektronisk delgivning (e-tjänsten) anses beslutet ha delgivits när beslutet har hämtats från e-tjänsten.

Vid mellanhandsdelgivning anses beslutet ha blivit delgivet den tredje dagen efter den dag som anges på delgivningsbeviset.

Beslutet anses ha kommit till en myndighets kännedom på ankomstdagen.

Inlämnande av besvär

Besvären inklusive bilagor ska inom besvärstiden lämnas **till högsta förvaltningsdomstolen**. Besvärshandlingarna ska även vid användning av e-tjänsten vara framme senast den sista dagen av besvärstiden före utgången av ämbetsverkets öppettid.

Besvärens innehåll

I besvären, som ska innehålla en ansökan om besvärstillstånd, ska anges

- ändringssökandens namn och kontaktuppgifter
- den postadress och eventuellt annan adress till vilken handlingar som hänförs till rättegången kan sändas.
- det beslut i vilket ändring söks
- de grunder på vilka besvärstillstånd begärs samt de skäl på vilka grunden för meddelande av besvärstillstånd anses föreligga
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas
- grunderna för yrkandena.

Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud ska dennes kontaktuppgifter anges i besvären.

Högsta förvaltningsdomstolen ska utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Bilagor till besvären

Till besvären ska fogas

- förvaltningsdomstolens beslut med besvärсанvisning
- utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Ett ombud ska foga en fullmakt till besvären om det inte av 32 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden framgår annat.

Högsta förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter

Postadress:	Besöksadress:	E-post: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi, Fax: 029 56 40382
PB 180	Fabiansgatan 15	E-tjänst: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
00131 HELSINGFORS	Helsingfors	

8 § **Konserniyhteisöjen yhteisökohtaisten omistajapoliittisten linjausten hyväksyminen (3. erä)**

VD/7745/00.01.01.01/2020

RV/K-ML/RK-K/TK/HY-L

Konserniyhteisöjen omistajapoliittisten linjausten yleisessä osassa linjataan kaupungin yhteisöjä koskevaa omistajapolitiikkaa ja erityisessä osassa määritellään yhteisökohtaisesti yhteisön tarkoitus konsernissa sekä asema kaupungin palvelutuotannossa. **Kaupunginvaltuusto** on hyväksynyt konserniyhteisöjen omistajapoliittiset linjausten yleisen osan kokouksessaan 21.9.2020 (§ 7).

Konserniyhteisöjen omistajapoliittisten linjausten yleisen osan hyväksymisen jälkeen kaikille kaupungin tytäryhteisöille ja osakkuusyhteisöille vahvistetaan yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, joissa kuvataan muun muassa yhteisön toiminnan tarkoitus, perusteet kaupungin omistajuudelle ja yhteisölle asetettavat pitkän aikavälin tavoitteet. Erityinen osa eli yhteisökohtaiset linjaukset valmistellaan päätöksentekoon yhteisökohtaisesti tai sopivissa yhteisöryhmissä. Yhteisökohtaisia omistajapoliittisia linjauksia voidaan tarkistaa valtuustokausittain.

Kolmanteen osaan yhteisökohtaisia omistajapoliittisia linjauksia on koottu kiinteistöyhtiöitä ja suurista yhtiöistä Mercuria kauppaoppilaitos Oy.

Suurille yhtiöille asetetaan vastuullisuuden osalta omat pitkän aikavälin tavoitteet, joissa kuvataan yhtiön toiminnassa huomioitava sosiaalinen, taloudellinen tai ekologinen vastuu. Vastuullisuutta koskevien tavoitteiden valmistelussa on tehty yhteistyötä ympäristökeskuksen ja kaupungin hankintojen vastuullisuuskoordinaattorin kanssa.

Kiinteistöosakeyhtiöiden omistuksessa kaupungin kannalta merkityksellistä on yhtiön omaisuuden arvon säilyttäminen asianmukaisin hoito- ja korjaustoimenpitein. Niiden yhtiöiden osalta, jossa yhtiön omistaman rakennuksen käytöstä tullaan luopumaan tulevaisuudessa, on kirjattu, että rakennukselle tehdään vain terveellisuuden ja turvallisuuden takaamiseksi välttämättömät korjaustoimenpiteet. Yksittäisen rakennuksen omistuksesta ja kunnossapidosta vastaavien kiinteistöyhtiöiden hallitukseen suositellaan jatkossa valitsemaan pääosin virkamiesjäseniä, joilla on erityisasiantuntemusta kiinteistöliiketoiminnasta, kiinteistöosakeyhtiöiden hallinnosta sekä kiinteistön käytöstä. Lopulliset päätökset hallitusten valinnoista tehdään vuoden 2021 yhtiökokouksissa.

Konsernijaosto 7.12.2020 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevat yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset ja toteaa, että linjaukset tulevat voimaan kaupunginhallituksen päätöksen jälkeen.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä liitteenä olevat yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, ja
- b) todeta, että linjaukset tulevat voimaan kaupunginhallituksen päätöksen jälkeen.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Asunto Oy Vantaan Katriinanrinne yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset
- Asunto Oy Vantaan Sepänpuisto yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset
- Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskus yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset
- Kiinteistö Oy Lehdokkitien Virastotalo yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset
- Kiinteistö Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset
- Mercuria kauppaoppilaitos Oy yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

YHTEISÖKOHTAISET OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

ASUNTO OY VANTAAN KATRIINANRINNE

Kaupungin omistus	100 %
Yhtiön toimiala	Omistaa ja hallitsee vuokra-asuntoja vuokratontilla Seutulassa (Knaapinkuja 10), neljä kerrostaloa, 40 asuinhuoneistoa.

Taustaa yhtiötä koskeviin linjauksiin

Asunto Oy Vantaan Katriinanrinne sijaitsee Seutulassa Katriinan sairaalan kiinteistöllä sairaalarakennuksen läheisyydessä. Kaupunki omistaa As Oy:n koko osakekannan. Osakehuoneistot on vuokrattu työsuhdeasunnoiksi (määrä n. 40 kpl), mutta viime vuosina vuokrausteessa on ollut haasteita. Rakennus on valmistunut 1991 eikä siihen ole vuoden 2021–2021 aikana toteutettavaa parvekkeiden korjausurakkaa lukuun ottamatta tehty muita laajempia korjauksia.

Miksi omistetaan ja mitä omistukselta odotetaan tulevaisuudessa

Vantaan kaupunkikonsernissa asuntojen omistus on keskitetty pääosin VAV-konserniin. Yksittäisen asunto-osakeyhtiön omistamiselle sellaisenaan ei ole perusteita, joten kaupungin tavoitteena on luopua omistuksestaan ja myydä yhtiö VAV-konsernille.

Tavoitteet vuosille 2021–2024

Ei erityisiä tavoitteita, koska omistuksesta pyritään luopumaan.

Erityisvaatimukset hallituksen osaamiseen liittyen ja hallituksen koko

Asuntojen vuokraustoiminnan osaaminen

Asunto-osakeyhtiöihin liittyvä hallinnollinen osaaminen

Hallituksen koko 3

YHTEISÖKOHTAISET OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

ASUNTO OY VANTAAN SEPÄNPUISTO

Kaupungin omistus	100 %
Yhtiön toimiala	Hallita vuokrasopimuksen perusteella Vantaan kaupungin 64. kaupunginosan korttelissa 64111 sijaitsevaa tonttia nro 1 ja omistaa sillä olevat rakennukset, joiden huoneistojen yhteenlasketusta lattiapinta-alasta on enin osa varattu osakkeenomistajille asuinhuoneistoiksi.

Taustaa yhtiötä koskeviin linjauksiin

Asunto Oy Vantaan Sepänpuisto on Tikkurilassa sijaitseva asunto-osakeyhtiö, jossa on yhteensä 41 asuinhuoneistoa kaupungin omistamalla vuokratontilla, jota koskeva sopimus on voimassa 2039 saakka. Yhtiössä on yhteensä kolme kerrostaloa ja ne ovat valmistuneet vuonna 1990. Rakennus on valmistunut 1990 eikä siihen ole tehty laajempia korjauksia.

Miksi omistetaan ja mitä omistukselta odotetaan tulevaisuudessa

Vantaan kaupunkikonsernissa asuntojen omistus on keskitetty pääosin VAV-konserniin. Yksittäisen asunto-osakeyhtiön omistamiselle sellaisenaan ei ole perusteita, joten kaupungin tavoitteena on luopua omistuksestaan ja myydä yhtiö VAV-konsernille.

Tavoitteet vuosille 2021–2024

Ei erityisiä tavoitteita, koska omistuksesta pyritään luopumaan.

Erityisvaatimuksen hallituksen osaamiseen ja hallituksen koko

Asuntojen vuokraustoiminnan osaaminen

Asunto-osakeyhtiöihin liittyvä hallinnollinen osaaminen

Hallituksen koko 3

YHTEISÖKOHTAISET OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

KIINTEISTÖ OY KORSON TOIMISTOKESKUS

Kaupungin omistus	77,1 %
Yhtiön toimiala	Omistaa ja hallita Vantaan kaupungin kaupunginosassa numero 83 (Metsola) korttelissa numero 110 sijaitsevaa tonttia numero 3 ja sillä olevia rakennuksia (Naalipolku 6)

Taustaa yhtiötä koskeviin linjauksiin

Yhtiö on keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö eikä se harjoita liiketoimintaa markkinoilla. Kaupungin omistamat osakkeet oikeuttavat hallinnoimaan tiloja, jotka ovat Korson terveysaseman käytössä ollen osana sosiaali- ja terveystoimen terveysasemien palveluverkkoa. Yhtiön toinen omistaja on Kela. Rakennus valmistunut 1992/1997.

Miksi omistetaan ja mitä omistukselta odotetaan tulevaisuudessa

Kaupungin omistuksen päämääränä on varmistaa terveyspalvelutuotannon käytössään tarvitsemat tilat pitkällä aikavälillä kustannustehokkaasti ja tulevan vuokralaisen eli maakunnan palvelutuotannon kannalta tarkoituksen mukaisella tavalla. Omistuksesta luopuminen tässä vaiheessa ei hyvinvointialueuudistukseen liittyvän rajoituslainsäädännön vuoksi ole mielekäästä, vaan kaupungin omistuksen tarkoituksenmukaisuutta tulee arvioida sen jälkeen, kun kohteesta on laadittu vuokrasopimus hyvinvointialueen kanssa.

Tavoitteet vuosille 2021–2024

Yhtiön on turvattava edellytykset rakennuksessa suoritettaville toiminnoille varmistamalla rakennuksen arvon säilyminen ja toimintakäytössä pysyminen ilman keskeytyksiä. Kiinteistön pitkän tähtäimen suunnitelmaa suunnitellaan

tarkoituksenmukaisesti ja korjaukset suoritetaan PTS:n mukaisesti.

Erityisvaatimukset hallituksen osaamiseen liittyen ja hallituksen koko

Kiinteistöliiketoiminta-alan osaaminen

Kiinteistöosakeyhtiön hallinto-osaaminen

Hallituksen koko 3 (2 jäsentä kaupungilta ja 1 jäsen Kela:lta)

YHTEISÖKOHTAISET OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

KIINTEISTÖ OY LEHDOKKITIEN VIRASTOTALO

Kaupungin omistus	84,6 %, VTK Kiinteistöt Oy:n omistus 15,4 %
Yhtiön toimiala	Hallitsee Vantaan kaupungin Tikkurila-Viertolan asemakaavan tonttia 61133/3 (Kielotie 28) sekä sille rakennettua toimisto- ja liikerakennusta (6 967 m ²)

Taustaa yhtiötä koskeviin linjauksiin

Kaupunki omistaa kaupunkiympäristön toimialan käytössä olevat osaketilat. Toinen omistaja on VTK Kiinteistöt Oy, jonka osaketilat on vuokrattu kaupungin ulkopuoliselle. Rakennus on valmistunut 1983.

Miksi omistetaan ja mitä omistukselta odotetaan tulevaisuudessa

Kaupungin omistuksen tarkoituksena on toimistotilojen säilyttäminen kaupungin käytössä, kunnes uusi suunnitteilla oleva Kielotie 13:n toimistorakennus toteutetaan Tikkurilaan. Kiinteistö sijaitsee keskeisellä paikalla Tikkurilassa. Käytön päättymisen jälkeen kiinteistön jatkokehitys on kaupungin intresseissä.

Tavoitteet vuosille 2021–2024

Kaupungin tarkoituksena on, että yhtiön omistama rakennus puretaan, kun Kielotie 13:n uusi toimistorakennus valmistuu Tikkurilaan vuonna 2025. Tontin jatkokehittämisestä. Rakennuksen elinkaaren loppuvaiheessa tehdään vain viimeisten vuosien terveellisen ja turvallisen käytön kannalta välttämättömät korjaustoimenpiteet. Kaupunki linjaa erikseen, tullaanko kehittämään yhtiön omistamaa tonttia yhdessä VTK:n kanssa vai sulauttamaan yhtiö VTK:hon.

Erityisvaatimukset hallituksen osaamiseen liittyen ja hallituksen koko

Kiinteistöliiketoiminta-alan osaaminen

Kiinteistöyhtiön hallintoon liittyvä osaaminen

Hallituksen koko 3 (1 jäsen VTK:n nimeämä)

YHTEISÖKOHTAISET OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

KIINTEISTÖ OY TIKKURILAN KESKUSTAPYSÄKÖINTI

Kaupungin omistus	100 %
Yhtiön toimiala	Yhtiön toimialana on omistaa, hallita ja ylläpitää pysäköintilaitoksia ja -alueita Vantaalla (yhtiö luopunut omistuksestaan, joten toimialamääräys ei ajan tasalla).

Taustaa yhtiötä koskeviin linjauksiin

Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinti omisti Unikkoparkiksi kutsutun pysäköintilaitoksen Tikkurilassa, joka oli osana alueen pysäköintilaitoskokonaisuutta.

Yhtiö myi sen omistamat rakennukset ja rakennelmat Vantaan kaupungille 1 milj. euron kauppahinnalla 1.11.2018. Samalla kaupungin ja yhtiön välinen maanvuokrasopimus päättyi.

Yhtiöllä on vain kassavaroja eikä sillä ole muuta varallisuutta tai toimintaa.

Miksi omistetaan ja mitä omistukselta odotetaan tulevaisuudessa

Yhtiöllä ei ole ollut taloudellista toimintaa sen jälkeen, kun yhtiö myi Unikkoparkin pysäköintilaitoksen kaupungille. Yhtiölle ei sellaisenaan ole käyttötarvetta ja se on tarkoituksenmukaista purkaa selvitysmenettelyllä. Kaupunki saa yhtiön kassavarat selvitysmenettelyn jälkeen purkuvastikkeena.

Tavoitteet vuosille 2021–2024

Yhtiölle ei ole tarpeen asettaa tavoitteita, koska se tullaan purkamaan.

Erityisvaatimukset hallituksen osaamiseen liittyen ja hallituksen koko

Kiinteistöyhtiön hallinto-osaaminen

Hallituksen koko 3

YHTEISÖKOHTAISET OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

MERCURIA KAUPPAOPPILAITOS OY

Kaupungin omistus 95,5 %

Yhtiön toimiala Ylläpitää ammatillisen koulutuksen oppilaitosta, omistaa tai hallita toimintaa palvelevia kiinteistöjä sekä omistaa kiinteistöillä sijaitsevia rakennuksia. Yhtiön toiminnan tavoitteena ei ole tavoitella voittoa, eikä se jaa omistajilleen osinkoa.

www.mercuria.fi

Taustaa yhtiötä koskeviin linjauksiin

Mercuria kauppaoppilaitos Oy tarjoaa järjestämisluvanvaraista perus-, ammatti- ja erikoisammattikoulutusta erityisesti kaupan alalle. Oppilaitoksen tavoitteelliset opiskelijavuodet ovat tällä hetkellä 789. Yhtiön henkilöstömäärä on 55 ja opiskelijamäärä noin tuhat. Oppilaitos sijaitsee Martinlaaksossa yhtiön omistamassa Mercuria-talossa, jota se vuokraa samalla tällä hetkellä myös Martinlaakson lukion ja Vantaan aikuislukion käyttöön. Lisäksi Mercurian oppimisympäristöjä ovat työelämä-, ja e-kampus.

Miksi omistetaan ja mitä omistukselta odotetaan tulevaisuudessa

Yhtiön omistuksella kaupunki varmistaa erityisesti kaupallisen alan perus-, ammatti- ja erikoisammattikoulutuspalveluiden tarjonnan Vantaalla. Yhtiöltä odotetaan hyvää yhteistyötä toisen asteen koulutuksen, erityisesti Martinlaakson lukion sekä Vantaan aikuislukion kanssa.

Tavoitteet vuosille 2021–2024

Yhtiön lähivuosien toiminnassa on keskeistä varautua toiminnallisesti ja taloudellisesti mahdolliseen perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden laajenemiseen ja oppivelvollisuuden nostamiseen yhteistyössä kaupungin kasvatuksen ja oppimisen toimialan kanssa. Mahdollinen uudistus aiheuttaisi muutostarpeita Mercurian

toiminnassa ja kasvattaisi koulutustoiminnan kustannuksia.

Vastuullisuus

Vantaalla Mercurialla on tärkeä tehtävä nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä, opiskelijoiden työelämään siirtymisen tukemisessa ja työllistymisen edistämisessä. Yhtiön tulee jatkaa hyvää yhteistyötä yritys yhteistyökumppaneidensa kanssa ja luoda uusia kumppanuuksia alan työnantajien piirissä ja siten omalta osaltaan tukea Vantaan kaupungin elinvoimaisuuden kehittymistä.

Toisen asteen koulutuksen tarjoajana Mercurian tulee huolehtia myös opiskelijoidensa vastuullisuuskasvatuksesta.

Kiinteistönomistajana yhtiö huomioi PTS korjauksissaan kaupungin hiilineutraaliustavoitteet eli suosii energiatehokkuutta edistäviä toteutustapoja.

Erityisvaatimuksen hallituksen osaamiseen liittyen ja hallituksen koko

Koulutusliiketoiminnan osaaminen (ml. pedagogiikka, markkinointi ja digitaalinen teknologia)

Työelämäyhteistyön osaaminen

Talousosaaminen

Johtamisen osaaminen

Hallituksen koko 7 jäsentä (5 Vantaan ja 2 toisen osakkeenomistajan nimeämää jäsentä)

9 §

Vastaus Maija Rautavaaran ja 13 muun valtuutetun aloitteeseen sosiaaliohjaajien palkkaamisesta kouluihin osana MEK-ohjelmaa / RV

VD/5563/00.02.00.03/2020

RV/AH

Maija Rautavaara sekä 13 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Eriarvoisuuden on todettu lapsiperheissä lisääntyvän ja lasten ja nuorten mielenterveyden ongelmien kasvan Vantaalla. Myös heterogeenisyys kasvaa ja laajenee.

Lapsiperheiden eriarvoistumisen lisääntyminen, mielenterveysongelmien kasvaminen, monikulttuurisuuden ja segregatiokehityksen voimakas kasvaminen tuovat haasteita lasten ja nuorten hyvinvointiin. Hyvinvoinnin lisääminen koulussa on yksi syrjäytymisen ehkäisyn ja varhaisen puuttumisen keino. Lapset ja nuoret viettävät koulussa suuren osan ajastaan, joten on mielekästä pyrkiä tuomaan yhä enemmän keinoja kiinnittää huomiota hyvinvointiin, ongelmien ja riskien havaitsemiseen sekä niihin puuttumiseen.

Kouluilla on oppilashuollon palvelut, mutta koulupsykologien ja koulukuraattorien työmäärä on suuri ja heidän mahdollisuutensa tukea oppilaita ja opetushenkilökuntaa oppilaiden psykososiaalisissa haasteissa ovat rajalliset. Vuoden 2019 alusta kuudella yläkoululla on työskennellyt erityisnuorisotyöntekijä tukemassa oppilaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia myönteisen erityiskohtelun rahoituksella. Yläkoulujen erityisnuorisotyöntekijöiden lisäksi perhepalvelujen alla työskentelevät sosiaaliohjaajat voisivat täydentää oppilashuollon psykososiaalisia palveluja mahdollistamalla matalan kynnyksen yksilöllistä, yhteisöllistä ja verkostollista tukea. Sosiaaliohjaajat lisääisivät lisäksi ruohonjuuritason tiedonkulkua koulun ja perhepalveluiden välillä. Tätä tukea olisi hyvä tarjota myös alakouluissa. Palkkaamalla sosiaaliohjaajan sellaisille kouluille, joissa ei ole erityisnuorisotyöntekijää, olisi mahdollista vertailla näitä tuen malleja osana myönteisen erityiskohtelun ohjelman arviointia.

Me aloitteen allekirjoittaneet esitämme, että Vantaa lähtee kokeilemaan osana myönteisen erityiskohtelun ohjelmaa sosiaaliohjaajan palkkaamista niiden alueiden peruskouluihin, joissa on tarvetta syrjäytymisen ehkäisemiseen.”

Kaupunginvaltuusto 15.6.2020 § 25

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistettavaksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, kaupunkikulttuurin toimiala sekä kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteavat vastauksenaan seuraavaa:

Valtuustoaloitteen vastaus on koottu yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan, kaupunkikulttuurin toimialan sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialan kanssa.

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma tukee Vantaan kaupungin valtuustokauden 2018–2021 strategian painopisteen ”edistämme asukkaiden hyvinvointia” tavoitteiden toteutumista. Toimintaohjelman on tarkoitus vähentää hyvinvointieroja kohdentamalla resursseja ja tukitoimia sinne, missä tuen tarve on tavallista suurempi. Toimintaohjelmaa toteutetaan alueellisesti parantamalla valittujen kohdealueiden viihtyisyyttä yhteistyössä asukkaiden kanssa sekä kohdentamalla palveluja ja tukitoimia näille alueille. Tämän lisäksi toimintaohjelmassa on kaupunkitasoisia toimenpiteitä mm. nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja kotoutumisen varmistamiseksi. Toimintaohjelman painopisteen ”vahvistamme osaamista- tuemme koulupolkua” toimenpiteinä on panostettu tällä ohjelmakaudella erityisesti koulujen erityisnuorisotyöhön sekä yläkouluilla, että Variassa. Kaikkiaan 11 erityisnuorisotyöntekijää tulee opiskelun sujuvuutta ja tukee nuoria mm. nivelvaiheen siirtymissä perusopetuksesta toiselle asteelle.

Perhepalveluissa pidetään tärkeänä aloitteessa esille nostettua matalankynnyksen tukea ja tuen viemistä kouluihin, joissa oppilaat viettävät suuren osan päivästään. Entistä varhaisemmassa vaiheessa tarjolla oleva tuki auttaa syrjäytymisen ehkäisyssä ja tukee lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Johtuen kaupungin tiukasta taloudellisesta tilanteesta perhepalveluihin ei ole vuoden 2021 taloussuunnitelmaan tulossa yhtään uutta vakanssia eikä aloitteessa esitettyä toimintaa ole mahdollista järjestää perhepalvelujen nykyisillä resursseilla. Sen vuoksi toiminnan toteuttaminen MEK-rahoituksella on ainoa vaihtoehto toiminnan aloittamiseksi vuonna 2021. Perhepalvelut on esittänyt sosiaaliohjaajien palkkaamista kouluille yhtenä uutena toimintana myönteisen erityiskohtelun ohjelmaan.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että kouluilla on oppilashuollon palvelut, mutta koulupsykologien ja koulukuraattorien työmäärä on suuri ja heidän mahdollisuutensa tukea oppilaita ja opetushenkilökuntaa oppilaiden psykososiaalisissa haasteissa ovat rajalliset.

Oppilashuollon palvelut (kuraattori- ja psykologipalvelut) ovat lakisääteisiä palveluja. Oppilashuollon resurssit eivät ole kasvaneet suhteessa oppilaiden määrän kasvuun, eri kieli- ja kulttuuriryhmistä tulevien lasten ja nuorten määrän kasvuun sekä lasten ja nuorten mielenterveyden ongelmien lisääntymiseen. Kasvatuksen ja oppimisen toimiala ensisijaisen näkemyksen mukaan kuraattoriresurssia lisäämällä päästään parempaan tulokseen kuin tuomalla uusia ammattiryhmiä kouluihin.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että yläkoulujen erityisnuorisotyöntekijöiden lisäksi perhepalvelujen alla työskentelevät sosiaaliohjaajat voisivat täydentää oppilashuollon psykososiaalisia palveluja mahdollistamalla matalan kynnyksen yksilöllistä, yhteisöllistä ja verkostollista tukea. Sosiaaliohjaajat lisäisivät lisäksi ruohonjuuritason tiedonkulkua koulun ja perhepalveluiden välillä.

Kuraattorit ovat sosiaalihuollon ammattilaisia ja tuovat kouluihin asiantuntemustaan. Kuraattorit tekevät jo tällä hetkellä vahvaa verkostoyhteistyötä mm. perhepalveluiden kanssa. Kuraattoreiden osaamiseen liittyy vahvasti kouluyhteisön tuntemus ja yhteisöllinen työ. Yhteisöllinen työ on lakisääteistä ja ennaltaehkäisevää koko kouluyhteisöön kohdistuvaa hyvinvointityötä. Kouluissa on jo olemassa olevat vahvat monialaiset yhteistyörakenteet opetushenkilöstön ja oppilas- ja kouluterveydenhuollon välillä.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan koulun henkilökunnalla on velvollisuus ohjata tuen tarpeessa olevat oppilaat kuraattori- ja psykologipalvelujen piiriin. Myös koulun ulkopuoliset tahot voivat olla yhteydessä näihin ammattiryhmiin. Tätä lakisääteistä velvoitetta ei voi ohittaa tai siirtää jollekin muulle ammattiryhmälle. Kasvatuksen ja oppimisen toimialan näkemyksen mukaan ennen kuin uusia ammattiryhmiä tuodaan kouluihin, yhteistyörakenteiden ja tehtäväkuvan suunnittelua tulisi tehdä etukäteen.

Kuudella yläkoululla nuorisotyötä tekevät nuorisotyöntekijät tukevat omalta osaltaan nuorten koulunkäyntiä ja vapaa-aikaa nuorisotyön menetelmin. Nuorisotyön tavoitteena on vahvistaa yläkoulun oppilaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia moniammatillisen yhteistyömallin keinoin. Toiminnan keskeisimmät toimenpiteet ovat syrjäytymisvaarassa olevien varhainen tunnistaminen ja tukeminen, yhteisöllisyyden vahvistaminen koulussa ja vapaa-ajantoimintojen kytkeminen tukemaan opiskelua. Lisäksi tavoitteena on tiivistää entisestään yhteistyötä koulujen sekä alueellisen nuorisotyön ja paikallisten järjestöjen kanssa.

Nuorisotyöntekijöiden tehtävänä on myös kehittää vapaa-ajan toimintojen järjestämisestä kouluissa ja sillata koulun ja vapaa-ajan yhteyttä nuorisotyön keinoin. Nuorisotyöntekijä tukee syrjäytymisvaarassa olevia oppilaita kouluajalla tarvelähtöisesti henkilökohtaisen kehityssuunnitelman pohjalta tiiviissä yhteistyössä opettajien, oppilashuollon sekä oppilaan huoltajien kanssa sekä tukee nuoria vapaa-ajalla nuorisotyön tavoitteellisen yksilö- ja ryhmätoiminnan keinoin.

Nuorisotyötä kouluissa laajennetaan koskemaan myös neljää ala-asteen koulua vielä vuoden 2020 aikana. Tehtävään palkataan kaksi uutta nuorisotyöntekijää sekä heidän esimiehensä, kaupunkitasoisen kiusaamisen vastaisen työn projektipäällikkö. Perusopetus on valinnut kouluiksi Kytöpuiston, Rekolanmäen, Kaivokselan ja Uomarinteen koulut.

Nuorisotyön näkökulmasta kaikki sen suuntaiset toimenpiteet, jotka tukevat oppilaiden koulunkäyntiä ja vapaa-aikaa ovat tervetulleita koulumaailmaan. Nuorisotyöntekijät ovat tottuneet tekemään yhteistyötä monien eri ammattilaisten kanssa nuorten hyväksi. Yhteistyön muodot, toimintamallit ja tehtäväkuvat olisi hyvä suunnitella etukäteen yhdessä kaikkien koulussa oppilaita tukevien toimintojen kanssa.

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman (2019–2021) viimeinen ohjelmavuosi on pian käynnistymässä. Viimeisen ohjelmavuoden toimenpiteitä suunniteltaessa on selvitetty toimialojen näkemystä liittyen sosiaaliohjaajien palkkaamiseen kouluille. Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman päättyessä vuoden 2021 lopussa ja rahoituksen olleessa tätä kautta mahdollinen vain vuodeksi, ei uuden ammattiryhmän tuominen koulujen arkeen ole tämän ohjelmärahoituksen turvin tarkoituksenmukaista. Kasvatuksen ja oppimisen toimialan ensisijaisen näkemyksen mukaan kuraattoriresurssia lisäämällä päästään parempaan tulokseen kuin tuomalla uusia ammattiryhmiä kouluihin. Kasvatuksen ja oppimisen toimialan näkemyksen mukaan uuden ammattiryhmän tuominen kouluihin vaatii aikaa sekä yhteistyörakenteiden ja tehtäväkuvan suunnittelua. Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman 2019–2021 ohjelmakaudella tämä ei ole enää mahdollista. Sen sijaan vuonna 2021 pyritään toimintaohjelmassa entisestään vahvistamaan koulujen erityisnuorisotyötä, koska työlle on ohjelman aikana luotu toimivat rakenteet ja yhteistyömallit.

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Maija Rautavaaralle ja 13 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Allekirjoitettu Maija Rautavaaran ja 13 muun valtuutetun aloite sosiaaliohjaajien palkkaamiseen kouluihin osana MEK-ohjelmaa

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

asiantuntija Hanna Nummelin-Niemi, puh. 040 830 9073, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

erityisasiantuntija Piia Sauranen, puh. 040 162 6934, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

nuorisotyön päällikkö Pekka Mäkelä, puh. 040 077 3282, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

opiskeluhuollon päällikkö Tuija Harakka, puh. 040 513 7818, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Valtuustoaloite sosiaaliohjaajien palkkaamiseen kouluihin osana MEK-ohjelmaa Eriarvoisuuden on todettu lapsiperheissä lisääntyvän ja lasten ja nuorten mielenterveyden ongelmien kasvan Vantaalla. Myös heterogeenisyys kasvaa ja laajenee. Lapsiperheiden eriarvoistumisen lisääntyminen, mielenterveysongelmien kasvaminen, monikulttuurisuuden ja segregaatiokehityksen voimakas kasvaminen tuovat haasteita lasten ja nuorten hyvinvointiin. Hyvinvoinnin lisääminen koulussa on yksi syrjäytymisen ehkäisyn ja varhaisen puuttumisen keino. Lapset ja nuoret viettävät koulussa suuren osan ajastaan, joten on mielekästä pyrkiä tuomaan yhä enemmän keinoja kiinnittää huomiota hyvinvointiin, ongelmien ja riskien havaitsemiseen sekä niihin puuttumiseen. Kouluilla on oppilashuollon palvelut, mutta koulupsykologien ja koulukuraattorien työmäärä on suuri ja heidän mahdollisuutensa tukea oppilaita ja opetushenkilökuntaa oppilaiden psykososiaalisissa haasteissa ovat rajalliset. Vuoden 2019 alusta kuudella yläkoululla on työskennellyt erityisnuorisotyöntekijä tukemassa oppilaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia myönteisen erisyiskohtelun rahoituksella. Yläkoulujen erityisnuorisotyöntekijöiden lisäksi perhepalvelujen alla työskentelevät sosiaaliohjaajat voisivat täydentää oppilashuollon psykososiaalisia palveluja mahdollistamalla matalan kynnyksen yksilöllistä, yhteisöllistä ja verkostollista tukea. Sosiaaliohjaajat lisäisivät lisäksi ruohonjuuritason tiedonkulkua koulun ja perhepalveluiden välillä. Tätä tukea olisi hyvä tarjota myös alakouluissa. Palkkaamalla sosiaaliohjaajan sellaisille kouluille, joissa ei ole erityisnuorisotyöntekijää, olisi mahdollista vertailla näitä tuen malleja osana myönteisen erityiskohtelun ohjelman arviointia. Me aloitteen allekirjoittaneet esitämme, että Vantaa lähtee kokeilemaan osana myönteisen erityiskohtelun ohjelmaa sosiaaliohjaajan palkkaamista niiden alueiden peruskouluihin, joissa on tarvetta syrjäytymisen ehkäisemiseen. 15.6.2020	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Maija Rautavaara <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1 Tiina Tuomela 2. Minna Kuusela 3. Eve Rämö 4. Anniina Kostilainen 5. Sirpa Siru Kauppinen 6. Emmi Pajunen 7. Jari Jääskeläinen 8. Jussi Saramo 9. Minttu Sillanpää 10. Sveta Silvennoinen-Hiisku 11. Vaula Norrena 12. Anssi Aura 13. Pirkko Kotila

10 § Perusopetuksen poikkeusjärjestelyt III

VD/9738/00.01.01.01/2020

KK/S-AP/HY-L

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 momentin 30 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kunnan tartuntatautilain torjunnasta vastaavana toimielimenä tartuntatautilain 58 §:n mukaisista toimenpiteistä.

Tartuntatautilain 58 §:n mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi päättää toimialueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen tai vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi.

Perusopetuslakiin on määräaikaaisesti lisätty 20 a §. Kyseisen pykälän nojalla, jos opetusta ei tartuntatautilain 58 §:n nojalla annettavan päätöksen johdosta voida järjestää turvallisesti lähiopetuksena koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa. Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymistä koskeva päätös voidaan tehdä enintään yhden kuukauden ajaksi kerrallaan. Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen aikana opetusta järjestetään osittain tai kokonaan muuna kuin lähiopetuksena etäyhteyksiä hyödyntäen.

Pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmä on todennut 20.11.2020, että pääkaupunkiseutu on koronaepidemian osalta ns. leviämisvaiheessa, jolloin on tarpeen ottaa käyttöön uusia rajoituksia ja suosituksia epidemian leviämisen hillitsemiseksi. Vantaalla on koronatartunnat jatkaneet jyrkkää kasvuaan marraskuun ja joulukuun alun, tosin viimeisinä päivinä tartuntojen määrä on hieman laskenut. Koronatartuntojen ilmaantuvuusluku 14 vuorokauden osalta on 6.12.2020 ollut 265,8/100 000 asukasta kohden ja positiivisten näytteiden osuus kaikista testatuista näytteistä on ollut vastaavana aikana 5,2 %.

Tartuntoja ilmenee tällä hetkellä erityisesti kodeissa ja lähipiirin sosiaalisissa kontakteissa, yksityisissä juhlissa ja tilaisuuksissa, työpaikoilla ja harrastuksissa. Koska vain noin puolet tartuntojen lähteistä voidaan tällä hetkellä jäljittää, on tarpeen rajoittaa sosiaalisia kontakteja laajemmin.

Vantaan kaupungin alueella epidemian tilanne huomioiden on olemassa perusteet peruskoulujen osittaiselle tai kokonaan sulkemiselle tartuntatautilain 58 §:n nojalla. Lievempänä keinoja opetuksen järjestäjä voi päättää poikkeusjärjestelyjen toteuttamisesta, jotta peruskoulujen osittaiselta tai kokonaan sulkemiselta vältyttäisiin.

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 10

Kasvatuksen ja oppimisen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että koronaepidemian vuoksi on olemassa perusteet sille, että Vantaan kaupungin alueella sijaitsevilla peruskouluilla voidaan siirtyä perusopetuslain 20 a §:n mukaisiin poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin. Poikkeusjärjestelyihin siirtymisestä päätöksen tekee opetuksen järjestäjä.

Tämä päätös on voimassa kuukauden sen antamisesta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimusohje

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

11 § **Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä suoritettavista maksuista perittävän taksan uudistaminen (kvalt) / HP**

VD/8315/02.03.00.00/2020

HP/TLA/IR/RL/TH/LS

Esitetään rakennusvalvonnan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä suoritettavan taksan uudistamista perusteiltaan sekä taksan korottamista.

Maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:n mukaan luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun, jonka perusteet määrätään kunnan hyväksymässä taksassa. Periaatteena on, että maksu määritellään omakustannusperiaatteella eli rakennusvalvontamaksuilla katetaan kunnalle aiheutuvat kustannukset täysimääräisinä.

Taksan uudistamisen tavoitteena on muun ohella taksan muokkaaminen yksinkertaisemmaksi ja helpommin sovellettavaksi. Taksan kohtia on lyhennetty poistamalla suorat viittaukset maankäyttö- ja rakennuslakiin.

Taksasta on myös poistettu useita taksan kohtia. Voimassa olevassa taksassa on kohtia, joita ei sovelleta lainkaan tai vain satunnaisesti. Tällaisten kohtien sisällyttäminen taksaan ei ole perusteltua.

Toisaalta on poistettu myös sellaisia kohtia, joita sovelletaan käytännössä jokaisen rakennusluvan kohdalla. Tällaisia taksan kohtia ovat mm. naapureiden kuulemisen maksut, työnjohtajien vahvistamisen maksut sekä rakennusaikaisten muutosten hyväksyminen. Esitetty muutos ei vaikuta negatiivisesti taksasta kertyviin tuloihin, sillä maksuja on muutoin korotettu. Ennen taksan uudistamistyön aloittamista on selvitetty kuinka paljon kukin taksan kohta tuottaa, joten taksan korotustarve on pystytty arvioimaan täsmällisesti.

Uudistus on tältä osin perusteltua sekä rakennusvalvonnan että sen asiakkaiden lähtökohdista. Rakennuslupamaksujen laskutus helpottuu huomattavasti sovellettavien taksakohtien vähentyessä. Asiakas puolestaan pystyy ennakoimaan aiempaa paremmin hakemuksensa käsittelyn kustannukset.

Taksaa on uudistettu myös muuttamalla taksan kohtien järjestystä uudelleen ja kirjoittamalla taksan kohdat selkeämmiksi muuttamatta niiden asiasisältöä.

Taksan uudistamisen yhteydessä taksaa korotetaan. Esitetty korotuksen määrä on kustannusvaikutukseltaan noin 4,3 prosenttia. Korotuksessa on huomioitu kustannuskehitys vuodesta 2015, jolloin taksaa on edellisen kerran korotettu.

Taksaluonnos sisältää merkittäviä muutoksia kaupunginvaltuuston aikoinaan hyväksymiin taksan yleisiin perusteisiin. Näin ollen kaupunginvaltuuston on hyväksyttävä uusi taksa.

Muutokset voimassa olevaan taksaan:

2 § Rakennuslupamaksut

Rakennuskohtaista perusmaksua on korotettu uudisrakennuksen ja korjaus- sekä muutostöiden osalta 820,00 euroon. Rakennuksen kokonaisalan mukaan laskettavaa maksun osuutta on korotettu 0,50 eurolla per m².

Uudessa taksassa ei enää peritä maksua katoksen pinta-alan mukaan.

Muiden toimenpiteiden, joihin sovelletaan rakennuslupaa koskevia määräyksiä, osalta taksan mukaista maksua on korotettu 12.000,00 euroon.

Ko. taksan kohdasta on poistettu määräykset monivaiheisesta rakennusluvasta sekä energiatehokkuuteen kannustamisesta. Näitä taksan kohtia ei käytännössä sovelleta.

3 § Toimenpidelupamaksut

Rakennuksen julkisivumuutosten osalta on maksu korotettu 820,00 euroon.

Lisäksi on pidetty perusteltuna määrätä erikseen maksun suuruus, kun toimenpiteenä on joko ylipainehalli tai varastointi- tai pysäköintialue. Muiden maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten toimenpidelupien maksut määräytyvät saman kohdan mukaan ja ovat siten suuruudeltaan 320,00–7.000,00 euroa.

Taksan kohdassa on vapautettu maksusta energiakaivojen poraaminen.

4 § Rakennus- ja toimenpideluvan voimassaolon pidentämismaksut

Taksan kohtaa esitetään muutettavaksi siten, että pidentämismaksu olisi aina sama 320,00 euroa riippumatta siitä, onko kyseessä pidentäminen töiden aloittamiseksi ja loppuunsaattamiseksi vai pelkästään aloittamiseksi.

5 § Purkamislupamaksut

Purkamisluvasta perittävää korkeinta maksua esitetä korotettavaksi 7.000,00 euroon. Lisäksi esitetään, että purkamisluvasta ei enää peritä erillistä maksua, jos se myönnetään rakennusluvan yhteydessä.

Purkamisilmoituksen käsittelyn maksullisuudesta luovutaan kokonaan, sillä purkamisilmoitusten käsittelystä perityt tuotot ovat vähäisiä.

6 § Vähäisen poikkeaman- ja erityisten edellytysten harkinnan lupamaksut

Uudessa taksassa tähän kohtaan on lisätty sekä maksut poikkeamispäätöksestä että suunnittelutarveratkaisusta.

Poikkeamispäätöksissä, joissa poikkeama ei ole merkittävä maksua korotetaan 900,00 euroon. Poikkeamispäätöksissä, joissa poikkeama on vähäistä merkittävämpi tai valmistelu on vaativaa, maksuksi esitetään 2750,00 euroa. Poikkeamispäätöksissä, joissa poikkeama on merkittävä tai valmistelu on erittäin vaativaa, maksuksi esitetään 5.500,00–10.000,00 euroa. Aiemmassa taksassa maksun suuruuteen on vaikuttanut myönnetty rakennusoikeuden ylitys, mutta uudessa taksassa maksun suuruuteen vaikuttaa poikkeaman merkittävyys ja valmistelun vaativuus. Kielteisen päätöksen maksu nostetaan 450,00 euroon.

Suunnittelutarveratkaisusta perittää maksua esitetään korotettavaksi 900,00 euroon myönteisestä päätöksestä ja 450,00 euroa kielteisestä päätöksestä.

Poikkeamisen ja suunnittelutarveratkaisun käsittelyn yhteydessä suoritettavan naapurien kuulemisen maksuja ei esitetä korotettavaksi.

Vähäisen poikkeamisen myöntämisestä perittävää korkeinta maksua korotetaan 7.000,00 euroon.

7 § Maisematyölupamaksut

Maisematyölupaa koskeva taksan kohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että kaikkia maisematyölupia koskevat maksut määrätään saman kohdan perusteella riippumatta mitä toimenpiteitä lupa koskee. Ehdotuksen mukaan maksu määräytyy käytetyn työmäärän mukaan ja se on 320,00–7.000,00 euroa. Uudesta taksasta esitetään poistettavaksi maksu, joka peritään silloin kun käsittelyn aikana todetaan, että hakija ei tarvitse lupaa toimenpiteelle. Kyseistä taksan kohtaa ei käytännössä sovelleta.

8 § Maksut rakennuslupahakemuksesta ilmoittamisesta ja kuulemisesta

Tämä taksan kohta ehdotetaan poistettavaksi. Menetetyt tulot kompensoidaan nostamalla maksuja.

9 § Rakennustyön aloittamisoikeuden myöntämismaksut

Ehdotetaan, että aloittamisoikeuden myöntämistä koskeva maksu peritään vain silloin kun asiaa ratkaistaan erillisenä asiana. Maksua esitetään alennettavaksi 320,00 euroon.

10 § Vastaavien työnjohtajien maksut

Tämä taksan kohta ehdotetaan poistettavaksi. Menetetyt tulot kompensoidaan nostamalla maksuja.

11 § Rakennuttajavalvonta- ja asiantuntijatarkastusmaksut

Uudessa taksassa on määräykset rakennuttajavalvontamaksuista. Maksua valvontasuunnitelman hyväksymisestä lasketaan. Lisäksi hyvitetävä osuus lupamaksusta alennetaan 20 %.

Asiantuntijatarkastusmaksua sovelletaan hyvin harvoin, joten se esitetään poistettavaksi tarpeettomana.

12 § Rasitepääätös- ja yhteisjärjestelypääätösmaksut

Ehdotuksen mukaan kaikille tämän kohdan mukaisille toimenpiteille määrättäisiin maksu samoilla perusteilla siten, että maksu on vähintään 820,00 euroa ja enintään 7.000,00 euroa,

Yhteisjärjestely- ja rasiteasioiden käsittely ei eroa työmäärän osalta, joten ei ole perusteltua, että niiden osalta maksut määräytyisivät eri perusteilla. Yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon sijoittamista koskevat asiat voivat olla työmäärältään ja käytetyltä työajalta merkittäviä, joten on perusteltua, että niiden osalta maksua korotetaan huomattavasti.

13 § Kokoontumistilojen ja kokoontumisalueiden maksut

Uudessa taksassa esitetään poistettavaksi kokoontumisalueita koskevat maksut tarpeettomana.

Taksaa muutetaan tältä osin siten, että päätöksestä perittävä maksu on 320,00 euroa riippumatta rakennuksen pinta-alasta. Maksullisuus koskee vain erillistä päätöstä, joka annetaan, kun tilassa oleskelevien henkilöiden enimmäismäärä ylittää 60 henkilöä.

14 § Hakemuksen peruuttaminen, hylkääminen tai jättäminen tutkimatta

Tämän kohdan sisältämät määräykset on siirretty tarkistettuna uuden taksan kohtaan 14 § Tarkemmat säännökset maksujen määräytymisestä, johon on koottu aiemmassa taksassa useissa eri kohdissa olevia taksan soveltamiseen liittyviä määräyksiä.

15 § Lausuntomaksut

Lausuntomaksuja koskeva kohta esitetään poistettavaksi. Lausuntoja annetaan hyvin harvoin. Pääasiassa asiakkaiden neuvonta tapahtuu lupapiste-palvelussa eikä tarvetta lausuntojen antamiselle käytännössä ole.

16 § Rakennustyönaikaisen valvonnan maksut

Rakennustyönaikaisen valvonnan maksuja koskeva taksan kohta ehdotetaan poistettavaksi lukuun ottamatta luvan voimassaolon jälkeen pidettävän katselmuksen maksua, joka uudessa taksassa on siirretty kohtaan 17 §.

Menetetyt tulot kompensoidaan nostamalla maksuja.

17 § Jatkuvan valvonnan maksut

Korotetaan kehotuksesta ja määräyksestä veloittettavaa maksua 320,00 euroon. Lisäksi korotetaan valvontamaksua siten, että se voi olla enimmillään 7.000,00 euroa

18 § Aravalain ja arava-asetuksen sekä maaseutuelinkeinolain mukaisista viranomaistehtävistä perittävät maksut

Taksan kohtaan ei sovelleta, mistä syystä se esitetään poistettavaksi.

19 § Muissa kuin edellä yksilöidyissä tapauksissa rakennusvalvonnan ja ympäristölautakunnan rakennuslupajaoston suorittamista tehtävistä perittävät maksut

Kyseinen taksan kohta koskee rakennuslupajaoston ja rakennusvalvonnan viranhaltijoiden käyntejä rakennuspaikalla. Uudessa taksassa tämä kohta esitetään poistettavaksi, sillä sitä sovelletaan harvoin ja rakennuspaikoilla käyminen on päivittäistä virkatyötä, josta ei tulisi määrätä maksuja.

20 § Arkisto ja kopiointipalveluista sekä toimitusasiakirjoista perittävät maksut

Sähköisen asioinnin myötä rakennusvalvonnan asiakirjatilaukset ovat siirtyneet lupapiste.fi-palveluun, josta asiakirjoja voi ostaa sähköisesti. Näin ollen on perusteltua poistaa taksasta maksut kopioinnista ja sähköisten asiakirjojen toimittamisesta.

Selvitystyöstä perittävää maksua ehdotetaan nostettavaksi 150,00 euroon tunnilta.

21 § Maksun alentaminen, 22 § Maksun korottaminen, 23 § Maksun suorittaminen

24 § Vapautuksen tai lykkäyksen myöntäminen maksun suorittamisesta ja 25 § Maksun palauttaminen

Nämä taksan kohdat pysyvät sisällöltään pitkälti muuttumattomina. Tekstiä on muokattu luettavuuden parantamiseksi.

Maksun palauttamiseen liittyen uuteen taksaan on otettu määräys siitä, että palautusta on haettava vuoden kuluessa luvan raukeamisesta tai sen peruuttamisesta.

26 § Rakennuskohtainen perusmaksu

Erillinen kohta on poistettu uudessa taksassa, mutta määräys perusmaksusta sisältyy uudessa taksassa kohtaan 14 §.

27 § Muistutukset ja oikaisunhaku määrätystä maksusta

Taksan kohta pysyy asiasisällöltään muuttumattomana. Tekstiä on muokattu luettavuuden parantamiseksi.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 15.12.2020 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se

- a) hyväksyy Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä suoritettavista maksuista perittävän taksan yleiset perusteet,
- b) kumoaa aiemmin voimassa olleen rakennusvalvonnan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä suoritettavista maksuista perittävän taksan 1.2.2021 alkaen ja
- c) saattaa taksan voimaan 1.2.2021 alkaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 11

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että

- a) hyväksytään Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä suoritettavista maksuista perittävän taksan yleiset perusteet,
- b) kumotaan aiemmin voimassa olleen rakennusvalvonnan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä suoritettavista maksuista perittävä taksa 1.2.2021 alkaen, ja
- c) saatetaan taksa voimaan 1.2.2021 alkaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- esitys uudeksi rakennusvalvontataksaksi
- voimassa oleva rakennusvalvontataksa
- vertailu voimassa olevan taksan ja esityksen mukaisen taksan maksuista

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

rakennuslakimies Tommi Hietanen, puh. 043 8267329, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

voimassa oleva taksa	esitys
2 § Rakennuslupamaksut Uudisrakennuksen rakennuslupamaksut a) kultakin rakennukselta 540,00 € ja lisäksi rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan 6,50 €/m² sekä rakennukseen liittyvien vähäistä suurempien katosten pinta-alan osalta 3,00 €/m² . b) 250,00 € rakennukselta ja rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan 6,50 €/m² sekä rakennukseen liittyvien vähäistä suurempien katosten pinta-alan osalta 3,00 €/m² . Korjausrakentamisen ja muutostyön rakennuslupamaksut c) rakennuslupamaksu on korjausasteen osuus (%) 6,50€/m²:sta sekä rakennukseen liittyvien vähäistä suurempien katosten pinta-alan osalta 3,00€/ m² d) rakennuslupamaksu on 250,00 – 10 000,00 € Monivaiheinen rakennuslupa e) rakennuslupamaksua korotetaan 10 – 20 % Energiatehokkuuteen kannustaminen f) rakennuslupamaksua alennetaan 10 %	Uudisrakennuksen rakennuslupamaksut Rakennuslupamaksu kultakin rakennukselta on 820,00 € ja lisäksi rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan 7,00 €/m² Korjausrakentaminen Rakennuslupamaksu kultakin rakennukselta on 820,00 € ja lisäksi rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan vakiintuneiden laskentamenetelmien mukaisen korjausasteen osuus (%) 7,00 €/m²:sta tai muutosalan osalta 7,00 €/m². Rakennusaikainen korjaus- ja muutostyö sekä käyttötarkoituksen muutos Rakennuslupamaksu on 250,00 € rakennukselta ja lisäksi rakennuksen tai sen osan muutettavan kokonaisalan mukaan 4,00 €/m². Muut toimenpiteet Rakennuslupamaksu muiden toimenpiteiden, joihin sovelletaan rakennuksen rakentamista koskevia säännöksiä, on 320,00–12.000,00 euroa käytetyn työmäärän mukaan.
3 § Toimenpidelupamaksut a) julkisivun muuttaminen,	Toimenpidelupamaksu julkisivun muuttamisen,

kattomuodon, katteen tai sen väriyksen muuttaminen, ulkoverhouksen rakennusaineen tai väriyksen muuttaminen taikka ikkunajaon muuttaminen 540,00 €. b) Enintään kaksi asuinhuoneistoa käsittävän asuinrakennuksen tai sen talousrakennuksen kohdassa a) mainittu muutos 250,00 €. c) Rakennettuun ympäristöön liittyvän erottavan kiinteän aidan tai kadun reunusmuurin rakentaminen 250,00 €. d) Muusta alueesta erotetun suurehkon varastointi- tai pysäköintialueen taikka tällaiseen alueeseen verrattavan alueen järjestäminen 250,00 € ja lisäksi 1,00 €/m². e) Kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakentaminen tai muuttaminen 120,00–610,00 € f) Mainosten yleissuunnitelma ja mallihyväksyntä 410,00-1550,00 € g) Muun mainostoimenpiteen lupamaksu on ensimmäiseltä mainoslaitteelta 250,00 € ja kultakin seuraavalta mainoslaitteelta 130,00 €. h) maalämpökaivon poraaminen 250,00 € ensimmäiseltä reiältä ja 130,00 € kultakin seuraavalta reiältä. i) Muut maankäyttö- ja rakennuslain 126 a §:n tarkoittamat toimenpiteet 250,00-5250,00 €	kattomuodon, katteen tai sen väriyksen muuttamisen, ulkoverhouksen rakennusaineen tai väriyksen muuttamisen taikka ikkunajaon muuttamisen osalta on 820,00 € rakennusta kohden. Muiden toimenpidelupaa edellyttävien toimenpiteiden osalta lupamaksu on 320,00 € - 7.000,00 € käytetyn työmäärän mukaan. Toimenpidelupamaksu muusta alueesta erotetun suurehkon varastointi- tai pysäköintialueen taikka tällaiseen alueeseen verrattavan alueen järjestäminen sisältäen vähäiset toimisto- ja tekniset tilat, on 320,00 € ja lisäksi 1,00 €/m². Kevytrakenteisen ylipainehallin lupamaksu on 820,00 euroa. Energiakaivojen poraaminen on vapautettu toimenpidelupamaksusta.
4 § Rakennus- ja toimenpideluvan voimassaolon pidentämismaksut a) voimassaolon pidentäminen töiden	Voimassaolon pidentämisen maksu 320,00 €

aloittamiseksi ja loppuunsaattamiseksi 350,00 € jokaiselta rakennukselta ja lisäksi 30 % kokonaisalan tai toimenpiteen mukaan määräytyvästä maksusta. b) voimassaoloajan pidentäminen töiden loppuunsaattamiseksi 540,00 €. c) määräajan tai muun lupaehdon muuttaminen 540,00 €	
5 § Purkamislupamaksut a) erillisessä purkamislupamenettelyssä lupamaksu on 350,00 – 4000,00 € b) purkaminen sisältyy rakennuslupahakemukseen lupamaksu on 250,00 – 1000,00 € c) jos rakennuksella saattaa olla suojeluarvoa ja suojeluarvo joudutaan selvittämään luvan myöntämisedellytysten harkitsemiseksi, lisälupamaksu 250,00 – 2500,00 d) rakennuksen purkamisilmoitus 110,00 €	Lupamaksu erillisessä menettelyssä myönnetystä purkamisluvasta on 320,00 € – 7.000,00 €
6 § Vähäisen poikkeaman- ja erityisten edellytysten harkinnan lupamaksut Rakennuslupaviranomaisen lupapäätöksen yhteydessä myöntämän vähäisen poikkeamisen maksu on 250,00 – 5700,00 €. Poikkeamispäätös, jossa ei lisätä	Maksu vähäisen poikkeamisen myöntämisestä on 320,00–7.000,00 . Maksu poikkeamisen myöntämisestä

rakennusoikeutta 600,00 €. Poikkeamispäätös, jossa myönnetään vähemmän merkittävä rakennusoikeuden ylitys 2500,00 €. Poikkeamispäätös, jossa myönnetään merkittävä rakennusoikeuden ylitys, maksu on 5000,00 €. Kielteinen päätös 300,00 €. Naapurien kuulemisen maksu muodostuu perusmaksusta 75 euroa ja 75 euroa kuultavaa naapuria kohden. Suunnittelutarveratkaisuista perittävä maksut ovat 600,00 € ja 300,00 € kielteisestä päätöksestä Naapurien kuulemisen maksu muodostuu perusmaksusta 75 euroa ja 75 euroa kuultavaa naapuria kohden.	- Maksuluokka 1 (poikkeama ei ole merkittävä) 900,00 € - Maksuluokka 2 (poikkeama on vähäistä merkittävämpi tai valmistelu on vaativaa) 2750,00 € - Maksuluokka 3 (poikkeama on merkittävä tai valmistelu on erittäin vaativaa) 5.500,00–10.000,00 € - Maksu kielteisestä poikkeamispäätöksestä on 450,00 € - naapurien kuulemisen maksu muodostuu perusmaksusta 75 euroa ja 75 euroa kuultavaa naapuria kohde Suunnittelutarveratkaisun myöntäminen - Maksu suunnittelutarveratkaisun myöntämisestä on 900,00 €. - Maksu kielteisestä suunnittelutarveratkaisusta on 450,00 €. - Naapurien kuulemisen maksu muodostuu perusmaksusta 75 euroa ja 75 euroa kuultavaa naapuria kohden.
7 § Maisematyölupamaksut a) 540,00 € - 3600,00 b) 540,00 € - 1050,00 € (päätös koskee vain puunkaatoa) c) 250,00 € - 1300,00 € (käsittelymaksu, kun lupaa ei tarvita)	Maisematyölupamaksu on 540,00 € - 7.000,00 €
8 § Maksut rakennuslupahakemuksesta ilmoittamisesta ja kuulemisesta	maksu poistettu taksaluonnoksesta
9 § Rakennustyön aloittamisoikeuden myöntämismaksut a) lupahakemuksen tai	Kun aloittamisoikeushakemus käsitellään

oikaisunhaun yhteydessä 250,00 € b) erillinen asia 540,00 €	lupapäätöksen tekemisen jälkeen erillisenä asiana, on maksu 320,00 €.
10 § Vastaavien työnjohtajien maksut	maksu poistettu taksaluonnoksesta
11 § Rakennuttajavalvonta- ja asiantuntijatarkastusmaksut a) Valvontasuunnitelman käsittelymaksu on 540,00 €. Hyvitys tai palautus tämän taksan mukaisesta lupamaksusta voi olla enintään 25 % b) asiantuntijatarkastuksen käsittelymaksu on 540,00 €. c) laadunvarmistusselvityksen käsittelymaksu 540,00 €.	Rakennusvalvontaviranomainen myöntäessä oikeuden valvoa rakennustyötä kokonaan tai osittain itse valvontasuunnitelman mukaisesti, maksu valvontasuunnitelman hyväksymisestä on 320,00 euroa. Taksan mukaisesta lupamaksusta hyvitetään enintään 20 %. Muut maksut poistettu.
12 § Rasitepäätös- ja yhteisjärjestelypäätös maksut a) 350,00 € (päätös sisältää yhden rasitteen) b) 540,00 – 10 000,00 € (päätös sisältää useita rasitteita) c) 540,00 € (johdon sijoittaminen) d) 800,00 – 10 000,00 € (yhteisjärjestelypäätös)	Lupamaksu käytetyn työmäärän mukaan 820,00–7.000,00 €.
13 § Kokoontumistilojen ja kokoontumisalueiden maksut a) Maksu on kokoontumistilaa kohti 250,00 € ja lisäksi kokoontumistilan kokonaisalan mukaan 1,50 €/m2 . b) Kun kyse on yksinkertaisesta, hallimaisesta kokoontumistilasta ja jos tilan kokonaisala ylittää 1000 m2 , niin ylittävältä osalta maksun suuruus on 50 %. c) Jos kokoontumistila tarkastetaan ja hyväksytään muussa kuin lupamenettelyssä, niin käsittelymaksua korotetaan 20 prosentilla. d) Suunnitelman tarkastus vähintään 250,00 € ja enintään 2500,00 €, riippuen käsittelyyn kuluneesta työmäärästä. e) Maksu	Kun erillisellä päätöksellä vahvistetaan tilassa samanaikaisesti sallittujen henkilöiden enimmäismäärä, maksu on kokoontumistilaa kohti 320,00 €.

paikalla käynnistä on 250,00 €.	
15 § Lausuntomaksut	maksu poistettu taksaluonnoksesta
16 § Rakennustyönaikaisen valvonnan maksut	Kohdan maksut poistettu taksaluonnoksesta lukuun ottamatta luvan voimassaolon jälkeen pidettävän katselmuksen maksu katselmuskäyntiä kohti on 300,00 - 1500,00 €, joka on uudessa taksassa kohdassa 17 §
17 § Jatkuvan valvonnan maksut Kirjallinen kehoitus ja määräys 170,00 € Rakennuslupajaoston päätös, jolla työ keskeytetty tai velvoite asetettu 250,00 – 4.000,00 € Lupamaksun korotus väh. 320,00 enintään kaksinkertainen normaaliin lupamaksuun. Luvan voimassaolon jälkeen pidetty katselmus 300,00 – 1,500,00 €	Kirjallinen kehoitus ja määräys 320,00 € Rakennuslupajaoston päätös, jolla työ keskeytetty tai velvoite asetettu 320,00 – 7.000,00 € Lupamaksun korotu väh. 320,00 enintään kaksinkertainen normaaliin lupamaksuun. Luvan voimassaolon jälkeen pidetty katselmus 300,00 – 1,500,00 €
18 § Aravalain ja arava-asetuksen sekä maaseutuelinkeinolain mukaisista viranomaistehtävistä perittävät maksut rakennusvalvonnan ja ympäristölautakunnan	maksu poistettu taksaluonnoksesta
19 § Muissa kuin edellä yksilöidyissä tapauksissa rakennuslupajaoston suorittamista tehtävistä perittävät maksut	maksu poistettu taksaluonnoksesta
20 § Arkisto ja kopiointipalveluista sekä toimitusasiakirjoista perittävät maksut A 4 kopiot: 1 sivu 2,55 €/kpl seuraavat sivut 0,45 €/kpl A 3 kopiot: 1 sivu 3,60 €/kpl seuraavat sivut 0,60 €/kpl Sähköisessä muodossa olevan aineiston toimittaminen asiakkaalle: 1-20 6,00 €/kpl, 21-50 5,00 €/kpl, 51-100 4,50 €/kpl ja 100- 4,00 €/kpl	Arkisto- ja kopiointipalveluista sekä muista rakennusvalvonnan tietopalveluun liittyvistä selvitystyöistä, mikäli ne edellyttävät tavanmukaista enemmän työtä, kuten asiakirjojen seulontaa, lajittelua tai muuta vastaavaa, peritään maksu käyttäen tuntiveloitusta 150,00 € /h, kuitenkin vähintään 150,00 €. Ostettaessa arkistossa olevia piirustuksia Lupapiste Kauppa – palvelusta kautta hinta on 6,00€/kpl (pdf, tiff).

Selvitystöistä, mikäli ne edellyttävät tavanmukaista enemmän työtä, kuten asiakirjojen seulontaa, lajittelua tai muuta vastaavaa, peritään maksu käyttäen tuntiveloitusta 120,00 € /h, kuitenkin vähintään 120,00 €. Ostettaessa arkistossa olevia piirustuksia ARSKA-palvelun kautta hinta on 3,00€/kpl (pdf, tiff).	
---	--

LUONNOS

Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä suoritettavat maksut Vantaan kaupungissa 1.2.2021 alkaen

1 § Yleistä

2 § Rakennuslupamaksut

3 § Toimenpidelupamaksut

4 § Purkamislupamaksut

5 § Maisematyölupamaksut

6 § Rakennus- ja toimenpideluvan voimassaolon pidentämismaksut

7 § Rakennustyön aloittamisoikeuden myöntämismaksut

8 § Maksu vähäisen poikkeamisen, poikkeamisen ja suunnittelutarveratkaisun myöntämisestä

9 § Rasite- ja yhteisjärjestelypäättösmaksut sekä yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon sijoittamisen maksut

10 § Jatkuvan valvonnan maksut ja maksut katselmuksesta luvan raukeamisen jälkeen

11 § Kokoontumistilojen maksut

12 § Rakennuttajavalvontamaksut

13 § Arkisto ja kopiointipalveluista sekä toimitusasiakirjoista perittävät maksut

14 § Tarkemmat säännökset maksujen määräytymisestä

15 § Maksun palauttaminen

16 § Vapautuksen tai lykkäyksen myöntäminen maksun suorittamisesta

17 § Muutoksenhaku määrätystä maksusta

18 § Taksan voimaantulo

1 § Yleistä

Maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:n mukaan luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun, jonka perusteet määrätään kunnan hyväksymässä taksassa.

Kaupunginvaltuusto on 17.12.2001 kuntalain 13 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla päättänyt rakennusvalvontataksan yleisistä perusteista.

Kaupunkisuunnittelulautakunnalla on oikeus päättää yleisistä alennuksista.

Tämän taksan perusteella määrätty maksut eivät ole arvonlisäverollisia.

2 § Rakennuslupamaksut

Uudisrakennukset

Rakennuslupamaksu kultakin rakennukselta on 820,00 € ja lisäksi rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan 7,00 €/m²

Korjausrakentaminen

Rakennuslupamaksu kultakin rakennukselta on 820,00 € ja lisäksi rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan vakiintuneiden laskentamenetelmien mukaisen korjausasteen osuus (%) 7,00 €/m²:sta tai muutosalan osalta 7,00 €/m².

Rakennusaikainen korjaus- ja muutostyö sekä käyttötarkoituksen muutos

Rakennuslupamaksu on 250,00 € rakennukselta ja lisäksi rakennuksen tai sen osan muutettavan kokonaisalan mukaan 4,00 €/m².

Muut toimenpiteet

Rakennuslupamaksu muiden toimenpiteiden, joihin sovelletaan rakennuksen rakentamista koskevia säännöksiä, on 320,00–12.000,00 euroa käytetyn työmäärän mukaan.

3 § Toimenpidelupamaksut

Toimenpidelupamaksu julkisivun muuttamisen, kattomuodon, katteen tai sen väriytyksen muuttamisen, ulkoverhouksen rakennusaineen tai väriytyksen muuttamisen taikka ikkunajaon muuttamisen osalta on 820,00 € rakennusta kohden.

Muiden toimenpidelupaa edellyttävien toimenpiteiden osalta lupamaksu on 320,00 € - 7.000,00 € käytetyn työmäärän mukaan.

Toimenpidelupamaksu muusta alueesta erotetun suurehkon varastointi- tai pysäköintialueen taikka tällaiseen alueeseen verrattavan alueen järjestäminen sisältäen vähäiset toimisto- ja tekniset tilat, on 320,00 € ja lisäksi 1,00 €/m².

Kevytrakenteisen ylipainehallinlupamaksu on 820,00 euroa.

Energiakaivojen poraaminen on vapautettu toimenpidelupamaksusta.

4 § Purkamislupamaksut

Lupamaksu erillisessä menettelyssä myönnetystä purkamisluvasta on 320,00 € – 7.000,00 € rakennukselta käytetyn työmäärän mukaan.

5 § Maisematyölupamaksut

Maisematyölupamaksu on vähintään 540,00 € ja enintään 7.000,00 € riippuen käsittelyyn kuluneesta työmäärästä.

6 § Rakennus- ja toimenpideluvan voimassaolon pidentämismaksut

Lupamaksu rakennusluvan tai toimenpideluvan voimassaolon pidentäminen töiden aloittamiseksi ja/tai loppuunsaattamiseksi on 320,00 €.

7 § Rakennustyön aloittamisoikeuden myöntämismaksut

Kun aloittamisoikeushakemus käsitellään lupapäätöksen tekemisen jälkeen erillisenä asiana, on maksu 320,00 €.

8 § Maksu vähäisen poikkeamisen, poikkeamisen ja suunnittelutarveratkaisun myöntämisestä

Vähäinen poikkeaminen

Rakennuslupaviranomaisen lupapäätöksen yhteydessä myöntämän vähäisen poikkeamisen maksu on 320,00–7.000,00 € riippuen poikkeaman merkittävydestä ja käytetystä työmäärästä.

Poikkeaminen

Maksu MRL:n 171 §:n ja 172 §:n mukaisesta poikkeamisesta määräytyy seuraavasti:

- Maksuluokka 1 (poikkeama ei ole merkittävä) 900,00 €
- Maksuluokka 2 (poikkeama on vähäistä merkittävämpi tai valmistelu on vaativaa) 2750,00 €
- Maksuluokka 3 (poikkeama on merkittävä tai valmistelu on erittäin vaativaa) 5.500,00–10.000,00 €
- Maksu kielteisestä poikkeamispäätöksestä on 450,00 €

Poikkeamisen käsittelyn yhteydessä suoritetusta naapureiden kuulemisesta perittävä maksu muodostuu perusmaksusta 75,00 € sekä 75,00 €/naapuri.

Suunnittelutarveratkaisu

Maksu suunnittelutarveratkaisun myöntämisestä on 900,00 €.

Maksu kielteisestä suunnittelutarveratkaisusta on 450,00 €.

Suunnittelutarveratkaisun käsittelyn yhteydessä suoritetusta naapureiden kuulemisesta perittävä maksu muodostuu perusmaksusta 75,00 € sekä 75,00 €/naapuri.

9 § Rasite- ja yhteisjärjestelypäättösmaksut sekä yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon sijoittamisen maksut

Lupamaksu on käytetyn työmäärän mukaan 820,00–7.000,00 €.

10 § Jatkuvan valvonnan maksut ja maksut katselmuksesta luvan raukeamisen jälkeen

Rakennusvalvonnan antamasta kirjallisesta kehotuksesta ja määräyksestä voidaan määrätä 320,00 € käsittelymaksu.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan rakennuslupajaoston päätöksen, jolla on asetettu velvoite tai/ja tuomittu jo asetetun velvoitteen uhka täytäntöön pantavaksi sekä päätöksen, jolla työt on määrätty keskeytettäväksi osalta valvontamaksu on 320,00–7.000,00 € päätökseltä riippuen käytetystä työmäärästä.

Mikäli asia saatetaan tarkastus- tai valvontatoimenpiteiden jälkeen lupa-asiana rakennusvalvonnan käsiteltäväksi, rakennuslupamaksua voidaan korottaa niin, että se kattaa suoritetuista toimista rakennusvalvonnalle aiheutuneet kulut.

Lisämaksu on vähintään 320,00 € ja enintään kaksinkertainen normaaliin lupamaksuun verrattuna riippuen käytetystä työmäärästä.

Maksu rakentajan pyynnöstä pidettävästä luvan voimassaolon päättymisen jälkeen pidettävästä katselmuksen katselmuskäyntiä kohti on 300,00–1.500,00 €.

11 § Kokoontumistilojen maksut

Kun erillisellä päätöksellä vahvistetaan tilassa samanaikaisesti sallittujen henkilöiden enimmäismäärä, maksu on kokoontumistilaa kohti 320,00 €.

Kokoontumistilojen enimmäismäärä vahvistetaan erillisellä päätöksellä, kun tiloissa sallittujen henkilöiden enimmäismäärä ylittää 60 henkilöä.

12 § Rakennuttajavalvontamaksut

Rakennusvalvontaviranomainen myöntäessä oikeuden valvoa rakennustyötä kokonaan tai osittain itse valvontasuunnitelman mukaisesti, maksu valvontasuunnitelman hyväksymisestä on 320,00 euroa.

Taksan mukaisesta lupamaksusta hyvitetään enintään 20 %.

13 § Arkisto ja kopiointipalveluista sekä toimitusasiakirjoista perittävät maksut

Arkisto- ja kopiointipalveluista sekä muista rakennusvalvonnan tietopalveluun liittyvistä selvitystöistä, mikäli ne edellyttävät tavanmukaista enemmän työtä, kuten asiakirjojen seulontaa, lajittelua tai muuta vastaavaa, peritään maksu käyttäen tuntiveloitusta 150,00 € /h, kuitenkin vähintään 150,00 €.

Ostettaessa arkistossa olevia piirustuksia Lupapiste Kauppa – palvelusta kautta hinta on 6,00€/kpl (pdf, tiff).

14 § Tarkemmat säännökset maksujen määräytymisestä

Jos tämän taksan mukaan määräytyvä maksu on yksittäistapauksessa olennaisesti pienempi, kuin mitä ovat asian käsittelystä kaupungille aiheutuvat kulut, maksua voidaan korottaa ottaen huomioon asian käsittelyyn kulunut työaika, työmäärä ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Korotus voi olla enintään 30 %.

Jos tämän taksan mukaan määräytyvä maksu on yksittäistapauksessa olennaisesti suurempi, kuin mitä ovat asian käsittelystä kaupungille aiheutuvat kulut, maksua voidaan alentaa ottaen huomioon asian käsittelyyn kulunut työaika, työmäärä ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Alennus voi olla enintään 30 %.

Jos hakija peruuttaa hakemuksensa ennen päätöksen tekemistä, ja hakemuksen käsittely on jo aloitettu, maksu on enintään 50 % taksan mukaisesta maksusta käytetyn työmäärän mukaan.

Jos hakemus hylätään, maksu on 50 % muutoin määräytyvästä maksusta.

Jos rakennuksessa suoritetaan samanaikaisesti useita tämän taksan eri kohtien mukaisia toimenpiteitä, rakennuskohtainen perusmaksu veloitetaan vain kertaalleen.

15 § Maksun palauttaminen

Rakennusvalvontamaksuja palautetaan hakemuksesta seuraavasti:

- 50 % suoritetusta maksusta, kun voimassa olevasta luvasta luovutaan ennen rakennustöiden aloittamista
- 50 % vanhasta lupamaksusta hyvitetään uuden luvan maksua määrättäessä, kun luvan voimassa ollessa haetaan uutta lupaa
- rakennuslupamaksun rauetessa palautetaan suoritetuista oimenpiteistä riippuen enintään 40 %.
- jos rakennuslupa koskee useita rakennuksia ja lupa on toteutettu jonkin rakennuksen osalta, niin palautettavan maksun suuruus määrätään siitä maksun osasta, joka vastaa luvan rauenneesta osasta suoritettua maksua.

Milloin rakennuslupa, joka ei koske uuden rakennuksen rakentamista, tai muu lupa kuin rakennuslupa, on rauennut tai siitä on luovuttu, noudatetaan maksua palautettaessa soveltuvin osin tämän pykälän määräyksiä.

Maksun palauttamista on haettava vuoden kuluessa, siitä kun lupa on rauennut tai kun luvasta luovutaan.

16 § Vapautuksen tai lykkäyksen myöntäminen maksun suorittamisesta

Rakennusvalvontajohtaja tai hänen määräämänsä voi hakemuksesta myöntää vapautuksen tämän taksan mukaisen maksun suorittamisesta osittain tai kokonaan, milloin maksun periminen on ilmeisen kohtuutonta tai aiheetonta.

Rakennusvalvontajohtaja tai hänen määräämänsä voi hakemuksesta erityisestä syystä myöntää lykkäyksen tämän taksan mukaisen maksun suorittamiseen.

17 § Muutoksenhaku määrätystä maksusta

Tämän taksan perusteella määrättyä maksua koskevat muistutukset on tehtävä laskusta ilmenevässä ajassa rakennusvalvontajohtajalle.

Jos muistutus on tehty määräajassa, laskua ei tarvitse maksaa, ennen kuin muistutus on käsitelty.

Muistutuksesta annettuun kielteiseen päätökseen voi hakea oikaisua kaupunkisuunnittelulautakunnalta.

18 § Taksan voimaantulo

Tämä taksa tulee voimaan 1.2.2021

Maksu määräytyy sen rakennusvalvontataksan mukaan, joka on voimassalupapäätöksen tekemispäivänä tai viranomaistehtävän suorittamishetkellä.

Tällä taksapäätöksellä kumotaan ympäristölautakunnan 25.2.2015 § 6 hyväksymä rakennusvalvontataksa

Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä suoritettavat maksut Vantaan kaupungissa 2.3.2015 alkaen

1 § Yleistä	2
2 § Rakennuslupamaksut	2
3 § Toimenpidelupamaksut	4
4 § Rakennus- ja toimenpideluvan voimassaolon pidentämismaksut	5
5 § Purkamislupamaksut	5
6 § Vähäisen poikkeaman- ja erityisten edellytysten harkinnan lupamaksut	6
7 § Maisematyölupamaksut	6
8 § Maksut rakennuslupahakemuksesta ilmoittamisesta ja kuulemisesta	6
9 § Rakennustyön aloittamisoikeuden myöntämismaksut	7
10 § Vastaavien työnjohtajien maksut	7
11 § Rakennuttajavalvonta- ja asiantuntijatarkastusmaksut	8
12 § Rasitepääätös- ja yhteisjärjestelypääätösmaksut	9
13 § Kokoonmistilojen ja kokoontumisalueiden maksut	9
14 § Hakemuksen peruuttaminen, hylkääminen tai jättäminen tutkimatta	10
15 § Lausuntomaksut	10
16 § Rakennustyönaikaisen valvonnan maksut	11
17 § Jatkuvan valvonnan maksut	12
18 § Aravalain ja arava-asetuksen sekä maaseutuelinkeinolain mukaisista viranomaistehtävistä perittävät maksut	12
19 § Muissa kuin edellä yksilöidyissä tapauksissa rakennusvalvonnan ja ympäristölautakunnan rakennuslupajaoston suorittamista tehtävistä perittävät maksut	13
20 § Arkisto ja kopiointipalveluista sekä toimitusasiakirjoista perittävät maksut	13
21 § Maksun alentaminen	13
22 § Maksun korottaminen	14
23 § Maksun suorittaminen	14
24 § Vapautuksen tai lykkäyksen myöntäminen maksun suorittamisesta	14
25 § Maksun palauttaminen	15
26 § Rakennuskohtainen perusmaksu	15
27 § Muistutukset ja oikaisunhaku määrätystä maksusta	15
28 § Taksan voimaantulo	16

1 § Yleistä

Maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:n mukaan luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun, jonka perusteet määrätään kunnan hyväksymässä taksassa.

Kaupunginvaltuusto on 17.12.2001 kuntalain 13 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla päättänyt rakennusvalvontataksan yleisistä perusteista.

Tämän taksan perusteella määrättyt maksut eivät ole arvonlisäverollisia.

2 § Rakennuslupamaksut

Maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukaan rakennuslupa tarvitaan rakennuksen rakentamiseen tai sellaiseen rakennuksen korjaus- ja muutostyöhön, joka on verrattavissa rakennuksen rakentamiseen, sekä rakennuksen laajentamiseen tai sen kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen. Jäljempänä uudisrakentamiseksi katsotaan rakennuslupahakemus silloin, kun rakennustyöhön ei ole käytettävissä olemassa olevan rakennuksen osia tai ne ovat rakennuslupahakemuksen toteuttamisen osalta toisarvoisia. Jos olemassa oleva rakennus, johon uudisrakennus liittyy, sijaitsee eri kiinteistöllä, pidetään rakennuslupahakemusta uudisrakennuksen rakennuslupahakemuksena.

Rakennuksen kokonaisalaan lasketaan kerrosten, kellarikerroksen ja käyttöullakon pinta-ala ulkoseinän ulkopinnan mukaan. Kokonaisalaan ei kuitenkaan lasketa alle 1,6 metriä matalampia tiloja. Myöskään rakennuksen parvekkeita ja vähäisiä katoksia ei lasketa kokonaisalaan.

Rakennuksen tai rakennuksen osan korjaus- ja muutosalueiden pinta-ala lasketaan soveltuvien osien kokonaisalan laskemista koskevien periaatteiden mukaan.

Uudisrakennuksen rakennuslupamaksut

a) Rakennuslupamaksu kultakin rakennukselta on 540,00 € ja lisäksi rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan 6,50 €/m² sekä rakennukseen liittyvien vähäistä suurempien katosten pinta-alan osalta 3,00 €/m².

b) Kun kyse on omakotitalon tai paritalon erillisestä talousrakennuksesta tai rakenteiltaan yksinkertaisesta ja korkeintaan 200 neliömetrin suuruisesta rakennuksesta, tai niiden laajennuksesta, niin rakennuslupamaksu on 250,00 € rakennukselta ja rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan 6,50 €/m² sekä rakennukseen liittyvien vähäistä suurempien katosten pinta-alan osalta 3,00 €/m².

Korjausrakentamisen ja muutostyön rakennuslupamaksut

Maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukaan rakennuslupa tarvitaan rakennuksen käyttäjien turvallisuuteen ja terveellisyyteen vaikuttavalle korjaus- tai muutostyölle ja rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen muuttamiseen.

c) Rakennuslupamaksu kultakin rakennukselta on 540,00 € ja lisäksi

1. rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan vakiintuneiden laskentamenetelmien mukaisen korjausasteen osuus (%)
6,50€/m²:sta sekä rakennukseen liittyvien vähäistä suurempien katojen pinta-alan osalta 3,00€/m²:sta tai
2. muutosalan osalta 6,50 €/m².

Korjausrakentamisen ja muutostyön kohtaa ei sovelleta pientalojen korjauksiin, pientalojen talousrakennuksiin eikä muihin vähäisiin kohteisiin, jos niissä ei ole tarvetta kustannuslaskelman laatimiseen. Kyseisten kohteiden korjausrakentamisen ja muutostyön rakennuslupamaksut määräytyvät tämän pykälän e-kohdan mukaan.

d) Muut toimenpiteet, joihin sovelletaan rakennuksen rakentamista koskevia säännöksiä, kuten pientalojen ja niiden talousrakennusten korjaukset ja muutostyöt, katettujen ja lasitettujen terassien rakentaminen, aukon tekeminen huoneistojen väliseen kantavaan tai osastoivaan rakenteeseen, edellä mainitun aukon sulkeminen, savuhormin rakentaminen tai muu luvanvarainen korjaus- tai muutostyö. Rakennuslupamaksu on 250,00 – 10 000,00 € toimenpiteeltä.

e) Voimassa olevan rakennusluvan aikainen rakennuksen korjaus- tai muutostyön tai käyttötarkoituksen muutoksen rakennuslupamaksu on 250,00 € rakennukselta ja lisäksi rakennuksen tai sen osan muutettavan kokonaisalan mukaan 3,00 €/m².

Monivaiheinen rakennuslupa

f) Jos rakennuslupa myönnetään maankäyttö- ja rakennuslain 134.2 §:n tarkoittamana monivaiheisena lupana, niin rakennuslupamaksua korotetaan 10 – 20 prosentilla, ottaen huomioon monivaiheisuudesta aiheutuva lisätyöaika, työmäärä ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

Energiatehokkuuteen kannustaminen

g) Asuinrakennuksen 2 §:n a)-kohdan mukaista lupamaksua alennetaan 10 %, jos rakennetaan asuntokohtainen energian seuranta-, käyttö- ja helppokäyttöinen säätöjärjestelmä sekä huoneistokohtainen kylmän- ja lämpimän käyttöveden mittaus- ja seurantajärjestelmä.

3 § Toimenpidelupamaksut

Maankäyttö- ja rakennuslain 126 a §:ssä on määritelty, milloin toimenpiteen suorittamiseen tarvitaan toimenpidelupa. Korjausrakentamisessa ei ole erillistä toimenpidelupataksaa. Toimenpiteet on tässä taksassa luokiteltu seuraavasti.

- a) Rakennuksen julkisivun muuttaminen, kattomuodon, katteen tai sen väriytyksen muuttaminen, ulkoverhouksen rakennusaineen tai väriytyksen muuttaminen taikka ikkunajaon muuttaminen

Lupamaksu on rakennusta kohti 540,00 €.

- b) Enintään kaksi asuinhuoneistoa käsittävän asuinrakennuksen tai sen talousrakennuksen kohdassa a) mainittu muutos

Lupamaksu on 250,00 €.

- c) Rakennettuun ympäristöön liittyvän erottavan kiinteän aidan tai kadun reunusmuurin rakentaminen

Lupamaksu on 250,00_€.

- d) Muusta alueesta erotetun suurehkon varastointi- tai pysäköintialueen taikka tällaiseen alueeseen verrattavan alueen järjestäminen

Lupamaksu on 250,00 € ja lisäksi 1,00 €/m².

- e) Kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakentaminen tai muuttaminen

Lupamaksu on 120,00–610,00 € riippuen käsittelyyn kulu-
neesta työmäärästä.

- f) Mainosten yleissuunnitelma ja mallihyväksyntä

Lupamaksu on 410,00-1550,00 € riippuen käsittelyyn kulu-
neesta työmäärästä

- g) Muu mainostoimenpide

Lupamaksu on ensimmäiseltä mainoslaitteelta 250,00 € ja
kultakin seuraavalta mainoslaitteelta 130,00 €.

- h) Toimenpidelupa maalämpökaivon poraamiseen

Lupamaksu on 250,00 € ensimmäiseltä reiältä ja 130,00 €
kultakin seuraavalta reiältä.

- i) Muut maankäyttö- ja rakennuslain 126 a §:n tarkoittamat toimenpiteet

Lupamaksu on 250,00-5250,00 € rakennelmaa tai muuta toimenpidettä kohti riippuen käsittelyyn kuluneesta työmäärästä.

4 § Rakennus- ja toimenpideluvan voimassaolon pidentämismaksut

Maankäyttö- ja rakennuslain 143 §:n mukaan, jollei rakennustyötä ole aloitettu kolmessa vuodessa tai saatettu loppuun viiden vuoden kuluessa, lupa on rauennut. Muuta toimenpidettä koskeva lupa on rauennut, jollei toimenpidettä ole suoritettu kolmen vuoden kuluessa. Lupaviranomainen voi eräin edellytyksin pidentää luvan voimassaoloa.

- a) Rakennusluvan tai toimenpideluvan voimassaolon pidentäminen töiden aloittamiseksi ja loppuunsaattamiseksi

Lupamaksu on 350,00 € jokaiselta rakennukselta ja lisäksi 30 % tämän taksan 2 tai 3 §:n mukaisesta kokonaisalan tai toimenpiteen mukaan määräytyvästä maksusta.

- b) Rakennusluvan tai toimenpideluvan voimassaoloajan pidentäminen töiden loppuunsaattamiseksi

Lupamaksu on 540,00 €.

Maankäyttö- ja rakennuslain 141 §:n mukaan lupapäätökseen voidaan ottaa tarpeelliset määräykset.

- c) Lupapäätöksessä asetetun muun määräajan tai muun lupaehdon muuttaminen

Lupamaksu on 540,00 €.

5 § Purkamislupamaksut

Maankäyttö- ja rakennuslain 127 §:n mukaan rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa ilman lupaa eräin poikkeuksin mm. asemakaava-alueella.

- a) Rakennuksen purkaminen erillisessä purkamislupamenettelyssä

Lupamaksu on 350,00 – 4000,00 € riippuen hakemuksen käsittelyyn kuluneesta rakennusvalvontaviranomaisen työmäärästä (rakennukselta).

- b) Rakennuksen purkaminen niin, että se sisältyy rakennuslupahakemukseen

Lupamaksu on 250,00 – 1000,00 € riippuen hakemuksen käsittelyyn kuluneesta rakennusvalvontaviranomaisen työmäärästä (rakennukselta).

- c) Jos rakennuksella saattaa olla suojeluarvoa ja suojeluarvo joudutaan selvittämään luvan myöntämisedellytysten harkitsemiseksi

Lisälupamaksu on 250,00 – 2500,00 € rakennukselta riippuen käsittelyyn kuluneesta työmäärästä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 127 §:n mukaan rakennuksen tai sen osan purkamisesta on, jollei purkamiseen tarvita lupaa, ilmoitettava kirjallisesti.

- d) Rakennuksen purkamisilmoitus

Käsittelymaksu on 110,00 € purkamisilmoitukselta.

6 § Vähäisen poikkeaman- ja erityisten edellytysten harkinnan lupamaksut

Maankäyttö- ja rakennuslain 175 §:n mukaan rakennuslupaviranomainen voi eräin edellytyksin myöntää rakennusluvan, milloin kysymys on vähäisestä poikkeamisesta rakentamista koskevista säännöksistä, määräyksistä, kielloista tai muista rajoituksista (vähäinen poikkeaminen).

- a) Rakennuslupaviranomaisen lupapäätöksen yhteydessä myöntämän vähäisen poikkeamisen maksu on 250,00 – 5700,00 € riippuen poikkeaman merkittävydestä ja käsittelyyn kuluneesta työmäärästä muutoin määräytyvän lupamaksun lisäksi.

7 § Maisematyölupamaksut

Maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukaan maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei eräin poikkeuksin saa suorittaa ilman lupaa mm. asemakaava-alueella.

- a) Maisematyölupamaksu on vähintään 540,00 € ja enintään 3600,00 €, riippuen käsittelyyn kuluneesta työmäärästä.
- b) Jos maisematyölupa koskee vain puiden kaatamista, lupamaksu on vähintään 540,00 € ja enintään 1050,00 €, riippuen käsittelyyn kuluneesta työmäärästä.

Jos lupahakemusta käsiteltäessä todetaan, että hanke voidaan toteuttaa ilman maisematyölupaa.

- c) Käsittelymaksu on vähintään 250,00 € ja enintään 1300,00 €, riippuen käsittelyyn kuluneesta työmäärästä.

8 § Maksut rakennuslupahakemuksesta ilmoittamisesta ja kuulemisesta

Maankäyttö- ja rakennuslain 133 §:n mukaan rakennuslupahakemuksen vireille tulosta on ilmoitettava naapurille eräin poikkeuksin. Jos luvan hakija ei hoida ilmoittamista, niin lupaviranomainen hoitaa ilmoittamisen. Maankäyttö- ja rakennuslain 130 §:n mukaan em. säännöstä sovelletaan myös toimenpidelupa-, purkamislupa- ja maisematyölupamenettelyssä. Jos naapuria ei ole ennen katselmusta kuultu erillisessä menettelyssä, niin katselmuskutsu rinnastetaan ilmoittamis-/kuulemiskirjeeseen.

- a) Perusmaksu naapureille ilmoittamisesta on 70,00 € ja lisäksi 60,00 € jokaiselta naapurilta, jolle ilmoitetaan rakennuslupahakemuksen vireille tulosta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 173 §:n mukaan ennen poikkeamista koskevan asian ratkaisemista on naapureille ja muille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa, varattava tilaisuus kirjallisen muistutuksen tekemiseen. Jos poikkeamispäätöksen hakija ei kuule naapureita, niin lupaviranomainen hoitaa naapureiden kuulemisen.

- b) Perusmaksu naapureiden kuulemisesta on 70,00 € ja lisäksi 75,00 € jokaiselta naapurilta, jota kuullaan poikkeamispäätöksestä.

Jos hakemuksen vireille tulosta joudutaan ilmoittamaan lehdissä, luvanhakija on velvollinen maksamaan ilmoittamiskustannukset

9 § Rakennustyön aloittamisoikeuden myöntämismaksut

Maankäyttö- ja rakennuslain 144 §:n mukaan lupaviranomainen voi antaa luvan rakennustyön tai muun toimenpiteen suorittamiseen osaksi tai kokonaan ennen kuin rakennus-, toimenpide- tai maisematyölupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman.

Kun aloittamisoikeushakemus käsitellään lupahakemuksen tai oikaisunhaun yhteydessä.

- a) Maksu on 250,00 €.

Kun aloittamisoikeushakemus käsitellään lupapäätöksen tekemisen jälkeen erillisenä asiana.

- b) Maksu on 540,00 €.

10 § Vastaavien työnjohtajien maksut

Maankäyttö- ja rakennuslain 122 §:n mukaan lupaa tai muuta viranomaishyväksyntää edellyttävässä rakennustyössä tulee olla työn suorituksesta ja sen laadusta vastaava, joka johtaa rakennustyötä sekä huolehtii rakentamista koskevien säännösten ja määräysten sekä myönnetyn luvan ja hyvän rakennustavan mukaisesta työn suorittamisesta

(vastaava työnjohtaja). Tarpeen mukaan rakennustyössä tulee olla erityisalan työnjohtajia sen mukaan kuin asetuksella säädetään. Vastaavan työnjohtajan ja erityisalan työnjohtajan hyväksyy kunnan rakennusvalvontaviranomainen. Rakennustyötä ei saa aloittaa tai jatkaa, ellei työssä ole hyväksyttyä vastaavaa työnjohtajaa.

Työnjohtajan hyväksyttämisen tarve ratkaistaan lupapäätöksen lupaehtoissa. Työnjohtajamaksu on lupakohtainen kertamaksu. Maksu on sama riippumatta rakennusten lukumäärästä tai työnjohtajien määrästä. Työnjohtajamaksu veloitetaan samalla laskulla kuin rakennusvalvontamaksu.

- a) Rakennuksen rakentamisen ja merkittävän laajennuksen työnjohtajamaksu on 300,00 €.
- b) Omakotitalon tai paritalon rakentamisen ja niiden merkittävän laajennuksen työnjohtajamaksu on 200,00 €.
- c) Vähäisen rakennuksen, vähäisen korjaus- ja muutostyön, vähäisen laajennuksen ja kerrosalaan laskettavan tilan lisäyksen työnjohtajamaksu on 100,00 €.
- d) Korjaus- ja muutostyön sekä käyttötarkoituksen muutoksen työnjohtajamaksu on 200,00 €.
- e) Märkätilalupien ja vastaavien vähäisten muutostöiden työnjohtajamaksu on 100,00 €.
- f) Toimenpideluvan, purkamisluvan ja maisematyöluvan työnjohtajamaksu on 100,00 €.

Rakentamisen merkittävyys ja vähäisyys arvioidaan rakentamisen kokonaispinta-alan perusteella ja sen perusteella, mikä on uudisrakentamisen suhteellinen osuus olemassa olevasta rakennuksesta.

11 § Rakennuttajavalvonta- ja asiantuntijatarkastusmaksut

Maankäyttö- ja rakennuslain 151 §:n mukaan kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi hakemuksesta sallia, että muu kuin asuinrakennuksen rakentaminen saadaan hyväksytyn valvontasuunnitelman mukaisesti uskoa rakennuttajan valvottavaksi. Hyväksyessään valvontasuunnitelman rakennusvalvontaviranomainen päättää, miltä osin viranomaisvalvontaa ei tarvita.

Kun rakennusvalvontaviranomainen hyväksyy valvontasuunnitelman.

- a) Käsittelymaksu on 540,00 €. Hyvitys tai palautus tämän taksan mukaisesta lupamaksusta voi olla enintään 25 %.

Jos rakennuttajavalvonta- tai asiantuntijatarkastusoikeus joudutaan peruuttamaan, rakennuslupamaksu on suoritettava kokonaisuudessaan, ellei erityisistä syistä toisin päätetä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 150 b §:n mukaan rakennusvalvontaviranomainen voi hakemuksesta sallia, että rakennushankkeeseen ryhtyvä tai hänen palveluksessaan oleva asiantuntija tarkastaa rakennustyön suunnitelmanmukaisuuden.

Kun rakennusvalvontaviranomainen hyväksyy asiantuntijatarkastuksen.

b) Käsittelymaksu on 540,00 €.

Maankäyttö- ja rakennuslain 121a §:n mukaan rakennushankkeeseen ryhtyvältä voidaan edellyttää selvitys toimenpiteistä rakentamisen laadun varmistamiseksi.

Kun rakennusvalvontaviranomainen hyväksyy laadunvarmistusselvityksen.

c) Käsittelymaksu on 540,00 €.

12 § Rasitepäätös- ja yhteisjärjestelypäätösmaksut

Maankäyttö- ja rakennuslain 158 §:n mukaan tonttia tai rakennuspaikana olevaa kiinteistöä varten voidaan perustaa toista kiinteistöä rasittava pysyvä oikeus rakennuksen tai rakennelman käyttämiseen tai niihin verrattavaan toimenpiteeseen.

Rakennusrasitteen perustaminen, muuttaminen ja poistaminen

a) Päätöskohtainen maksu, mikä sisältää yhden rasitteen, on 350,00 €.

b) Jos päätös sisältää useita rasitteita, on maksu työmäärän mukaan 540,00 – 10 000,00 €.

c) Maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:n mukaan kiinteistön omistaja on velvollinen sallimaan yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon sijoittamisen omistamalleen tai hallitsemalleen alueelle eräin edellytyksin. Päätöskohtainen maksu on 540,00 €.

d) Maankäyttö- ja rakennuslain 164 §:n mukaan, jos asemakaavan toteuttaminen vaatii usean kiinteistön yhteisiä järjestelyjä, kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi yhden kiinteistön omistajan aloitteesta ja muita kiinteistön omistajia tai haltijoita kuultuaan rakentamisen yhteydessä tai muutoin määrätä korttelialueen tai sen osan taikka kiinteistöön liittyvän tilan yhteisestä käytöstä. Yhteisjärjestelypäätöksen maksu on työmäärän mukaan 800,00 – 10 000,00 €.

13 § Kokoontumistilojen ja kokoontumisalueiden maksut

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 54 §:n mukaan kokoontumistilaa koskevassa rakennusluvassa tai toimenpideluvassa vahvistetaan kyseisessä tilassa samanaikaisesti sallittujen henkilöiden enimmäismäärä. Tarvittaessa tästä voidaan päättää muutoinkin.

Kokoontumistilojen tarkastus ja hyväksyminen

- a) Maksu on kokoontumistilaa kohti 250,00 € ja lisäksi kokoontumistilan kokonaisalan mukaan 1,50 €/m².
- b) Kun kyse on yksinkertaisesta, hallimaisesta kokoontumistilasta ja jos tilan kokonaisala ylittää 1000 m², niin ylittävältä osalta maksun suuruus on 50 %.
- c) Jos kokoontumistila tarkastetaan ja hyväksytään muussa kuin lupamenettelyssä, niin käsittelymaksua korotetaan 20 prosentilla.

Lausunnon antaminen kokoontumisalueiden rakennelmien henkilöturvallisuudesta

- d) Suunnitelman tarkastus vähintään 250,00 € ja enintään 2500,00 €, riippuen käsittelyyn kuluneesta työmäärästä.
- e) Maksu paikalla käynnistä on 250,00 €.

14 § Hakemuksen peruuttaminen, hylkääminen tai jättäminen tutkimatta

Jos hakija peruuttaa hakemuksensa ennen päätöksen tekemistä, ja hakemuksen käsittely on jo aloitettu

- a) Käsittelymaksu on enintään 50 % taksan mukaisesta maksusta, riippuen käsittelyyn kuluneesta työmäärästä.

Jos hakemus hylätään

- b) Maksu on 50 % muutoin määräytyvästä maksusta.
- c) Jos hakemus jätetään tutkimatta prosessin edellytyksen puuttumisen johdosta. Maksu on vähintään 150,00 € ja enintään 300,00 €.

Vastaavan työnjohtajan maksua ei edellä mainituissa tapauksissa määrätä.

Jos ympäristölautakunnan rakennuslupajaosto oikaisunhaun johdosta muuttaa viranhaltijan tekemää päätöstä, niin myös määrättyä maksua oikaistaan rakennuslupajaoston tekemän päätöksen mukaiseksi.

15 § Lausuntomaksut

Maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukaan rakennuksen korjaus- ja muutostyötä varten tarvitaan rakennuslupa, jos työllä voi ilmeisesti olla

vaikutusta rakennuksen käyttäjien turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin.

Rakennushankkeeseen ryhtyvä voi pyytää korjaus- ja muutostyöhön liittyvistä suunnitelmista rakennusvalvonnan lausunnon. Jos rakennushankkeesta laaditut erityispiirustukset ovat asianmukaiset, niin rakennusvalvonta merkitsee piirustuksiin, että rakennushanke voidaan toteuttaa ilman lupaa piirustuksiin mahdollisesti merkityin muutoksin ja ehdoin.

- a) Lausuntomaksu rakennussuunnitelmista on vähintään 250,00 € ja enintään 2000,00 € riippuen käsittelyyn kuluneesta työmäärästä.
- b) Lausuntomaksu hankkeesta, johon liittyy ainoastaan erityissuunnitelmia, on 250,00 € ja lisäksi korjattavan ja muutettavan rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan
 - 1. rakennepiirustukset 1,20 €/m²
 - 2. ilmanvaihtopiirustukset 1,00 €/ m² ja
 - 3. kvv-piirustukset 1,00 €/ m².
- c) Lausuntomaksu mainoslaitteen toteuttamisesta ja luvanvaraisuudesta on 110,00 - 500,00 € riippuen käsittelyyn kuluneesta työmäärästä.
- d) Rakennushankkeeseen ryhtyvä, joka ei ole maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyn luvan tarpeessa, voi pyytää rakennusvalvonnalta neuvontaa ja ohjausta. Rakennusvalvonnan antaessa hankkeesta lausunnon, lausuntomaksu on 120,00 € ja enintään 1500,00 €.

16 § Rakennustyönaikaisen valvonnan maksut

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 79 §:n mukaan rakennustarkastaja voi rakennustyön aikana antaa suostumuksen poiketa lupapäätöksessä hyväksytystä suunnitelmasta eräin edellytyksin. Suostumus merkitään rakentajan laatimiin muutospiirustuksiin.

- a) Käsittelymaksu on vähintään 350,00 € ja enintään 2500,00 € riippuen käsittelyyn kuluneesta työmäärästä.

Luvassa määrätyt katselmukset on pidettävä luvan voimassaoloaikana. Eräissä tapauksissa katselmus voidaan rakentajan pyynnöstä pitää luvan voimassaolon jälkeen.

- b) Luvan voimassaolon jälkeen pidettävän katselmuksen maksu katselmuskäyntiä kohti on 300,00 - 1500,00 €.

- c) Uuden rakennuksen tai uudestaan rakentamiseen verrattavan rakentamisen rakennusluvasta luvan voimassaolon jälkeen pidettävän katselmuksen maksu katselmuskäyntiä kohti on 300,00 - 1000,00 €.

Lain eräiden rakennustuotteiden hyväksynnästä säättämien rakennuspaikkakohtaisten tuotteiden hyväksynnästä peritään hankekohtainen maksu 500,00 -10 000,00 € per tuote työmäärän mukaisesti.

17 § Jatkuvan valvonnan maksut

Maankäyttö- ja rakennuslain 182 §:n mukaan jos joku ryhtyy toimiin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti taikka lyö laimin näihin perustuvan velvollisuutensa, kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi päätöksellään velvoittaa niskoittelijan määrääjässä oikaisemaan sen, mitä on tehty tai lyöty laimin.

- a) Rakennusvalvonnan antamasta kirjallisesta kehotuksesta ja määräyksestä voidaan määrätä 170,00 € käsittelymaksu.

Ympäristölautakunnan rakennuslupajaoston päätös, jolla on asetettu velvoite tai/ja tuomittu jo asetetun velvoitteen uhka täytäntöön pantavaksi sekä päätös, jolla työt on määrätty keskeytettäväksi.

- b) Valvontamaksu on 540,00 - 4000,00 € päätökseltä riippuen käsitteilyyn kuluneesta työmäärästä.

Jos luvattoman tai luvanvastaisen rakentamisen tai laiminlyönnin johdosta on suoritettu tarkastus- tai valvontatoimenpiteitä, ja asia saateetaan tämän jälkeen lupa-asiana rakennusvalvonnan käsiteltäväksi, tämän taksan mukaan määräytyvää maksua voidaan korottaa niin, että se kattaa suoritetuista toimista rakennusvalvonnalle aiheutuneet kulut.

- c) Lisämaksu on vähintään 250,00 € ja enintään kaksinkertainen normaaliin lupamaksuun verrattuna riippuen käsittelyyn kuluneesta työmäärästä.

Jos käsittelystä joudutaan kuuluttamaan virallisessa lehdessä, veloitettu määrätään maksamaan kuuluttamiskustannukset täysimääräisinä.

18 § Aravalain ja arava-asetuksen sekä maaseutuelinkeinolain mukaisista viranomaistehävistä perittävät maksut

Valtion tukeman rakentamisen valvontaan liittyvistä tehtävistä

- a) Lopputarkastusmuistiosta ja kaikista rakennusvaihetodistuksista

Maksu on 110,00 € muistiolta tai todistukselta.

- b) Tarkastukset, jotka eivät sisälly rakennusvalvontatehtäviin

Maksu on 110,00 € tarkastukselta.

Arviointitehtävät rakennusta kohti

- c) Asuinrakennukset 110,00 €.
- d) Tuotantorakennukset 110,00 €.
- e) Varasto- ja muut rakennukset 110,00 €.

19 § Muissa kuin edellä yksilöidyissä tapauksissa rakennusvalvonnan ja ympäristölautakunnan rakennuslupajaoston suorittamista tehtävistä perittävät maksut

Jaoston suorittama paikalla käynti 1100,00 €.
 Jaoston nimeämien katselmusmiesten paikalla käynti 400,00 €.
 Jaoston nimeämien katselmusmiesten suorittama katselmus 400,00 €/alkava tunti.

Tarkastusinsinöörin, lvi-insinöörin, lupa-arkkitehdin, tarkastusrakennusmestarin, kvv-tarkastajan, valvontatarkastajan tai rakennuslakimiehen paikallakäynti
 120,00 € / tunti ja lausunnot 120,00 € /tunti.

20 § Arkisto ja kopiointipalveluista sekä toimitusasiakirjoista perittävät maksut

Asiakkaan pyynnöstä tai tilauksesta piirustuksista tai muista asiakirjoista valmistetut valokopiot, sähköiset tiedostot (ei piirustukset) sekä asiakirjat viranomais-tehtäviin liittyen

A 4 kopiot:	1 sivu	2,55 €/kpl
	seuraavat sivut	0,45 €/kpl

A 3 kopiot:	1 sivu	3,60 €/kpl
	seuraavat sivut	0,60 €/kpl

Sähköisessä muodossa olevan aineiston toimittaminen asiakkaalle:

1-20	6,00 €/kpl
21-50	5,00 €/kpl
51-100	4,50 €/kpl
100-	4,00 €/kpl

Arkisto- ja kopiointipalveluista sekä muista rakennusvalvonnan tietopalveluun liittyvistä selvitystöistä, mikäli ne edellyttävät tavanmukaista enemmän työtä, kuten asiakirjojen seulontaa, lajittelua tai muuta vastaavaa, peritään maksu käyttäen tuntiveloitusta 120,00 € /h, kuitenkin vähintään 120,00 €.

Käytettäessä tuntiveloitusperustetta maksuun sisältyvät asiakirjoista perittävät A3/A4-kopiomaksut.

Ostettaessa arkistossa olevia piirustuksia ARSKA-palvelun kautta hinta on 3,00€/kpl (pdf, tiff).

21 § Maksun alentaminen

Rakennusvalvontataksan tarkoituksena on kattaa asian käsittelystä kaupungille aiheutuvat kulut.

Jos toimenpide ei ole edellyttänyt rakennusvalvonnalta erityisiä toimenpiteitä eikä aiheuttanut kustannuksia, maksu voidaan jättää osittain tai kokonaan perimättä.

Ympäristölautakunnalla on oikeus ohjata pientalojen lupahakemusten vireillepanoa 1.9. - 31.12. välisenä aikana tapahtuvaksi alentamalla lupamaksua harkintansa mukaan enintään 25 %.

22 § Maksun korottaminen

Rakennusvalvontataksan tarkoituksena on kattaa asian käsittelystä kaupungille aiheutuvat kulut.

Jos tämän taksan mukaan määräytyvä maksu on yksittäistapauksessa olennaisesti pienempi, kuin mitä ovat asian käsittelystä kaupungille aiheutuvat kulut, maksua voidaan korottaa ottaen huomioon asian käsittelyyn kulunut työaika, työmäärä ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Korotus voi olla enintään 30 %.

23 § Maksun suorittaminen

Kun lupapäätös on tehty tai muu viranomaistehtävä on suoritettu, niin tämän taksan mukainen maksu on maksettava laskussa määrätyssä ajassa.

Jos maksua ei makseta laskussa määrätyssä ajassa, erääntyneelle maksulle on maksettava viivästyskorkoa siten, kuin korkolaissa on määrätty. Korkolain mukainen viivästyskorkoprosentti merkitään kuhunkin laskuun. Asiakirjojen lunastusmaksu sisältyy maksuun.

Jos tämän taksan mukaisia laskuja ei makseta määräajassa, laskun periminen voidaan antaa perintätoimiston hoidettavaksi.

24 § Vapautuksen tai lykkäyksen myöntäminen maksun suorittamisesta

Rakennusvalvontajohtaja tai hänen määräämänsä voi hakemuksesta myöntää vapautuksen tämän taksan mukaisen maksun suorittamisesta osittain tai kokonaan, milloin maksun periminen on ilmeisen kohtuutonta tai aiheetonta.

Rakennusvalvontajohtaja tai hänen määräämänsä voi hakemuksesta erityisestä syystä myöntää lykkäyksen tämän taksan mukaisen maksun suorittamiseen.

25 § Maksun palauttaminen

Maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:n mukaan jos toimenpide jää kokonaan tai osittain suorittamatta, maksu on hakemuksesta perusteettomilta osin palautettava.

Luopuminen voimassa olevasta rakennusluvasta

- a) Kun luvanhaltija ilmoittaa luopuvansa voimassa olevasta luvasta, ennen kuin mihinkään luvan tarkoittamiin toimenpiteisiin on ryhdytty, luvanhaltijalle palautetaan hakemuksesta 50 % suoritetusta maksusta.
- b) Jos luvan voimassa ollessa haetaan lupaa rakennustyön tai toimenpiteen suorittamiseen uusien suunnitelmien mukaisesti, vanhasta lupamaksusta hyvitetään hakemuksesta 50 % uuden luvan maksua määrättäessä.

Rakennusluvan raukeaminen

- c) Jos rakennuksen rakentamista varten myönnetyn rakennusluvan voimassaolo raukeaa, luvanhaltijalle palautetaan hakemuksesta osa suoritetusta lupamaksusta riippuen viranomaisen siihen mennessä suorittamista tarkastustoimenpiteistä, kuitenkin enintään 40 %.
- d) Jos rakennuslupa koskee useita rakennuksia ja lupa on toteutettu jonkin rakennuksen osalta, niin palautettavan maksun suuruus määrätään siitä maksun osasta, joka vastaa luvan rauenneesta osasta suoritettua maksua.
- e) Jos lupapäätöksestä tehdyn valituksen johdosta Helsingin hallinto-oikeus tai korkein hallinto-oikeus toteaa, että hakija ei ole hakemansa luvan tarpeessa, luvasta peritty maksu palautetaan hakemuksesta kokonaisuudessaan.

Milloin rakennuslupa, joka ei koske uuden rakennuksen rakentamista, tai muu lupa kuin rakennuslupa, on rauennut tai siitä on luovuttu, noudatetaan maksua palautettaessa soveltuvin osin tämän pykälän määräyksiä.

26 § Rakennuskohtainen perusmaksu

Jos rakennuksessa suoritetaan samanaikaisesti useita tämän taksan eri kohtien mukaisia toimenpiteitä, rakennuskohtainen perusmaksu veloitetaan vain kertaalleen.

27 § Muistutukset ja oikaisunhaku määrätystä maksusta

Tämän taksan perusteella määrättyä maksua koskevat muistutukset on tehtävä laskusta ilmenevässä ajassa rakennusvalvonnalle.

Jos muistutus on tehty määräajassa, laskua ei tarvitse maksaa, ennen kuin muistutus on käsitelty. Aiheellisen muistutuksen johdosta virheellinen lasku korvataan korjatulla laskulla.

Jos muistutus on tehty määräajassa, mutta maksua ei ole rakennusvalvonnassa muutettu, niin muistutuksen tekijä voi hakea maksuun oikaisua ympäristölautakunnalta.

Jos hakija tai maksaja laskun saatuaan pyytää lähettämään laskun alkuperäisestä hakemuksesta poiketen uudelle maksajalle tai uuteen osoitteeseen, niin uuden laskun lähettämisestä peritään 60,00 euron suuruinen käsittelymaksu, joka lisätään lähetettävään uuteen laskuun.

28 § Taksan voimaantulo

Tämä taksa tulee voimaan 02.03.2015.

Maksu määräytyy sen rakennusvalvontataksan mukaan, joka on voimassa lupapäätöksen tekemispäivänä tai viranomaistehtävän suorittamishetkellä.

Tällä taksapäätöksellä kumotaan ympäristölautakunnan 11.12.2013 § 6 hyväksymä rakennusvalvontataksa.

12 § Yleisen pysäköinnin maksut

VD/5101/02.08.00.00/2019
HP/HW/MH/EP/JT/LS

Kaupunginvaltuuston hyväksymän vuoden 2021 talousarvion mukaisesti kaupungin tulopohjaa vahvistetaan laajentamalla pysäköinnin maksullisuusalueita Tikkurilassa, Myyrmäessä ja Kivistössä. Kaupunginvaltuuston 16.11.2020 hyväksymässä talousarviossa pysäköintimaksujen osalta mainitaan seuraavasti: Tuloja lisätään seuraavilla toimenpiteillä mm. Kadut ja puistot: pysäköintivirhemaksun korotus 100 000 euroa, maksullisen pysäköinnin pysäköintimaksun korotus ja liityntäpysäköintimaksu 300 000 euroa. Pysäköinnin maksullisuusalue laajenee Tikkurilassa, Myyrmäessä ja Kivistössä. Nykyistä Tikkurilan keskustan kalliimpaa (2 €/h) maksuvyöhykettä esitetään myös laajennettavaksi. Liityntäpysäköinnille esitetään joukkoliikennelipun lisäksi kertaluonteista kahden euron (2 €) maksua pysäköintikertaa kohden joukkoliikenteen B-lippuvyöhykkeen asemilla (Vantaankoski, Martinlaakso, Louhela ja Myyrmäki) sekä C-vyöhykkeellä Tikkurilassa. Samalla liityntäpysäköinnin sallittua kestoa esitetään pidennettäväksi 16 tuntiin, ja lisämaksua vastaan pysäköinnin kestoa voi pidentää enintään 48 tuntiin. Sisäministeriölle esitetään pysäköintivirhemaksun korottamista 80 euroon Vantaan keskusta-alueilla.

Kaupunginhallitus päätti ottaa kokouksessa 14.12.2020 käsittelyynsä Teknisen lautakunnan pöytäkirjan nro 10/2.12.2020 asiakohdan 5 Yleisen pysäköinnin maksut.

Edellä mainitun perusteella yleisen pysäköinnin maksuihin esitetään muutoksia vuoden 2021 alusta. Pääperiaate on, että katualueilla maksullisen pysäköinnin ensimmäinen tunti säilyy ilmaisena kaikilla maksullisuusalueilla. Pysäköinnin maksullisuusalueita (1 €/h) esitetään laajennettavan Tikkurilassa, Myyrmäessä ja Kivistössä. Nykyistä Tikkurilan keskustan kalliimpaa (2 €/h) maksuvyöhykettä esitetään laajennettavaksi, mikä tarkoittaa sitä, että pysäköintimaksun tuntihinta nousee keskustan läheisyydessä yhdestä eurosta (1 €) kahteen euroon (2 €). Maksullisen pysäköinnin laajenemisalueet on esitetty kartalla liitteessä Pysäköinnin maksuvyöhykkeiden muutokset.

Kaupungin kriittisen tulotavoitteen lisäksi em. toimenpiteillä halutaan varmistaa pysäköintipaikkojen riittävyys asiointi- ja virkistuspysäköinnin tarpeisiin. Samalla vahvistetaan pysäköinnin maksullisuuden ohjausvaikutusta sekä osaltaan tasoitetaan kadunvarsipysäköinnin ja yksityisten pysäköintilaitosten hintaeroa. Pysäköinnin maksullisuus helpottaa myös pysäköintipaikkojen kysyntähuippujen hallintaa ja tasaamista. Lisäksi pysäköinnin maksullisuudella halutaan kannustaa käyttämään kestäviä kulkumuotoja.

Jatkossa joukkoliikennelipun lisäksi liityntäpysäköinnistä peritään kertaluonteinen kahden euron (2 €) maksua pysäköintikertaa kohden joukkoliikenteen B-lippuvyöhykkeen asemilla (Vantaankoski, Martinlaakso, Louhela ja Myyrmäki) sekä C-vyöhykkeellä Tikkurilassa. Liityntäpysäköinnin sallittua kestoa esitetään pidennettäväksi 16 tuntiin. Liityntäpysäköinnin kestoa voi tämänkin jälkeen pidentää 24 tuntiin 5 € lisämaksulla ja 15 € maksulla 48 tuntiin. Kaikilla liityntäpysäköintialueilla voi jatkossa pysäköidä joko näyttämällä voimassa olevaa joukkoliikennelippua tai maksamalla kertamaksun 5 €. Tämä käytäntö on aiemman päätöksen mukaisesti jo voimassa Tikkurilan, Rekolan, Leinelän, Myyrmäen ja Martinlaakson liityntäpysäköintialueilla. Liityntäpysäköinnin maksullisuudella pyritään pitkämatkaiset liityntäpysäköijät ohjaamaan mahdollisimman lähelle matkansa lähtöpaikkaa vähemmän kuormitetuille C-lippuvyöhykkeen liityntäpysäköintialueille, kuten Vehkala. Tikkurilan liityntäpysäköintialueet ovat vuorostaan suosittuja nopeiden junayhteyksien vuoksi, ja ne sijaitsevat Vantaan suurimman kaupunkikeskuksen ytimessä.

Sisäministeriölle esitetään pysäköintivirhemaksun korottamista 80 euroon kalliimman maksuvyöhykkeen alueille. Korkeammalla virhemaksulla turvataan liikenteen turvallisuus ja sujuvuus erityisesti alueilla, missä ihmisiä ja ajoneuvoja liikkuu paljon ja virheellisen pysäköinnin haitat ovat siten suurimmat.

Em. toimenpiteistä saatavat tulot on esitetty liitteessä Pysäköinnistä saatavien tulojen arvio.

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 12

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- hyväksyä pysäköinnin maksullisuusalueiden laajentaminen nykyisillä alueilla (Tikkurila, Myyrmäki, Kivistö) sisältäen Tikkurilan kalliimman maksuvyöhykkeen laajentamisen Pysäköinnin maksuvyöhykkeiden muutokset -liitteen mukaisesti,
- hyväksyä liityntäpysäköinnin maksullisuus (2 €) voimassa olevan joukkoliikennelipun lisäksi joukkoliikenteen B-lippuvyöhykkeellä (Myyrmäki, Louhela, Martinlaakso, Vantaankoski) sekä Tikkurilassa,
- hyväksyä liityntäpysäköinnin kestoajan pidentäminen 16 tuntiin sekä liityntäpysäköinnin keston pidentäminen enintään 48 tuntiin lisämaksulla, ja
- esittää sisäministeriölle pysäköintivirhemaksun korotusta kalliimmalle maksuvyöhykkeelle.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja muutti esityslistatekstiä seuraavasti:

Ensimmäisen kappaleen viimeinen lause muuttui kuulumaan seuraavasti:

"Sisäministeriölle esitetään pysäköintivirhemaksun korottamista 80 euroon ~~kalliimman maksuvyöhykkeen alueilla, esim. Tikkurilassa~~ Vantaan keskusta-alueille".

Neljännän kappaleen ensimmäinen lause muuttui kuulumaan seuraavasti:

"Jatkossa joukkoliikennelipun lisäksi liityntäpysäköinnistä peritään *pääkaupunkiseudulla noudatettujen linjausten mukaan* kertaluonteinen kahden euron (2 €) maksua pysäköintikertaa kohden joukkoliikenteen B-lippuvyöhykkeen asemilla (Vantaankoski, Martinlaakso, Louhela ja Myyrmäki) sekä C-vyöhykkeellä Tikkurilassa."

Merkittiin, että kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja muutti päätösesityksen kohdan d) kuulumaan seuraavasti: "Päätetään esittää sisäministeriölle pysäköintivirhemaksu korotusta ~~kalliimmalle maksuvyöhykkeelle~~ Vantaan keskusta-alueille."

Merkittiin, että kaupunginhallitus yksimielisesti vastoin päätösesitystä päätti kohdan b) kuulumaan seuraavasti:

"Päätetään hyväksyä liityntäpysäköinnin maksullisuus ~~(2 €)~~ (1 €) voimassa olevan joukkoliikennelipun lisäksi joukkoliikenteen B-lippuvyöhykkeellä (Myyrmäki, Louhela, Martinlaakso, Vantaankoski) sekä Tikkurilassa. Pysäköinnin maksullisuuden vaikutuksia seurataan."

Merkittiin, että kaupunginhallitus muutti päätöskohtien järjestystä siten, että kohta b) muuttui kohdaksi d), kohdaksi c) muuttui kohdaksi b) ja kohta d) muuttui kohdaksi c).

Päätös:

Päätettiin

- hyväksyä pysäköinnin maksullisuusalueiden laajentaminen nykyisillä alueilla (Tikkurila, Myyrmäki, Kivistö) sisältäen Tikkurilan kalliimman maksuvyöhykkeen laajentamisen Pysäköinnin maksuvyöhykkeiden muutokset -liitteen mukaisesti,

- b) hyväksyä liityntäpysäköinnin kestoajan pidentäminen 16 tuntiin sekä liityntäpysäköinnin keston pidentäminen enintään 48 tuntiin lisämaksulla,
- c) esittää sisäministeriölle pysäköintivirhemaksun korotusta Vantaan keskusta-alueille, ja
- d) hyväksyä liityntäpysäköinnin maksullisuus (1 €) voimassa olevan joukkoliikennelipun lisäksi joukkoliikenteen B-lippuvyöhykkeellä (Myyrmäki, Louhela, Martinlaakso, Vantaankoski) sekä Tikkurilassa. Pysäköinnin maksullisuuden vaikutuksia seurataan.

Liitteet:

- Pysäköinnin maksuvyöhykkeiden muutokset 11.1.2021
- Pysäköinnistä saatavien tulojen arvio 11.1.2021

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

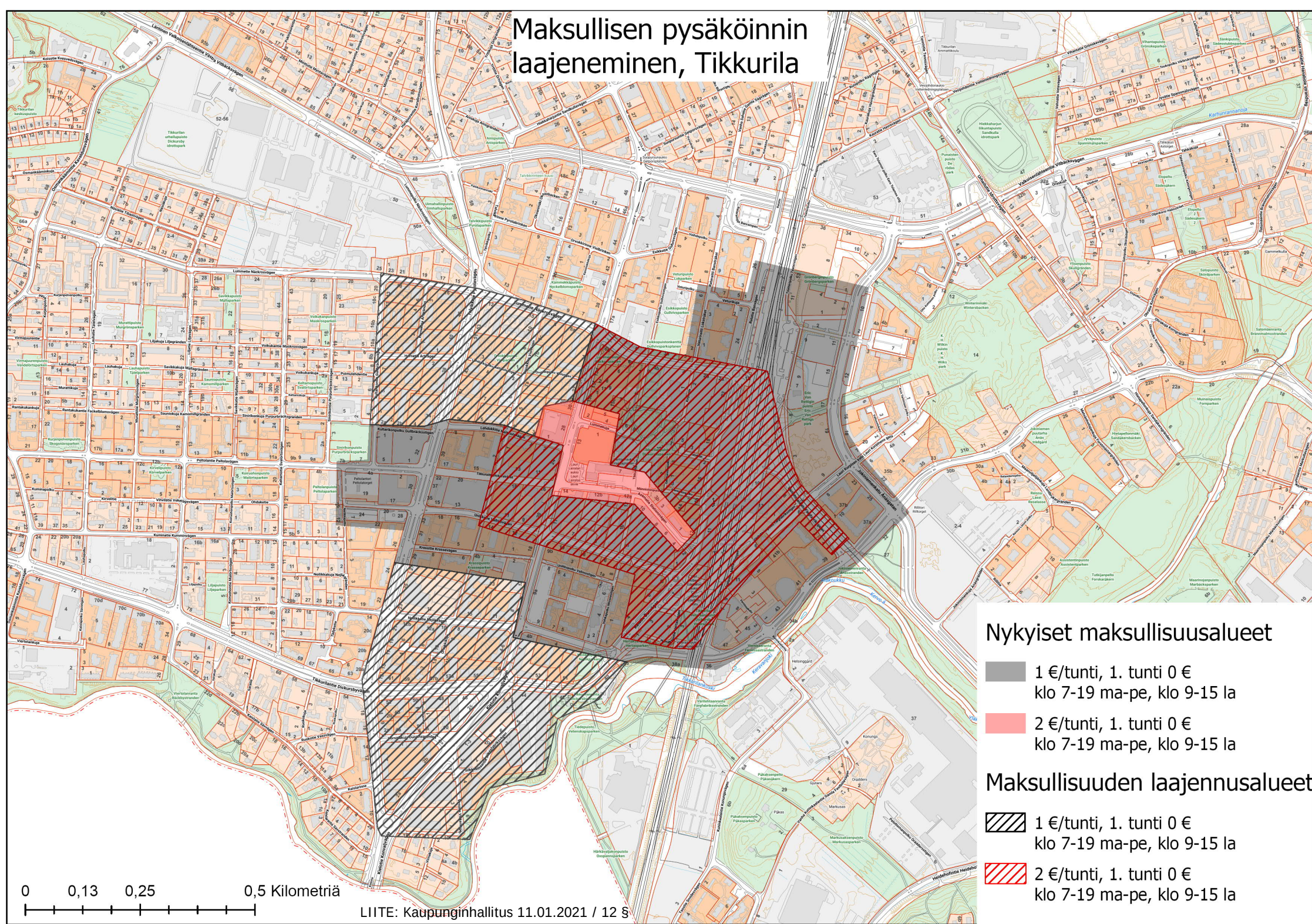
liikenneinsinööri Jenni Tyynilä, puh. 043 827 1224, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Pysäköinnistä saatavien tulojen arvio 11.1.2021

Toimenpide	Arvioidut tulot 2021 aikana	Alue ja autopaikkamäärä
Käyttöönotto 05/2021		
Maksullisuuden laajennukset Tikkurilan, Myyrmäen ja Kivistön katualueilla	40 000 €	Tikkurila 90 ap + 500 ap Jokiniemen hiekkakentät, Kivistö 20 ap, Myyrmäki 120 ap
Tikkurilan 2 € maksuvyöhykkeen laajennus	30 000 €	120 ap
Liityntäpysäköinti 2 € Myyrmäki, Martinlaakso, Tikkurila	130 000 €	Myyrmäki 60 ap, Martinlaakso 140 ap, Tikkurila 450 ap
Liityntäpysäköinnin keston pidentäminen 16 h 0 €, 24 h 5 €, 48 h 15 €	5 000 €	Tikkurila, Rekola, Leinelä, Myyrmäki, Martinlaakso (näissä jo pysäköintiautomaatit)
Pysäköintivirhemaksun korotus kalliimpi vyöhyke	50 000 €	
Käyttöönotto 09/2021		
Liityntäpysäköinti 2 € Louhela, Vantaankoski	40 000 €	Louhela 30 ap, Vantaankoski 200 ap (tarvitaan pysäköintiautomaatit)
Liityntäpysäköinnin kesto 16 h +0 €, 24 h +5 €, 48 h +15 €	3 000 €	Kaikki loput Vantaan liityntäpysäköintialueet (tarvitaan pysäköintiautomaatit)
Liityntäpysäköintiin 5 €:n maksuvaihtoehto (16 h)	2 000 €	Kaikki loput Vantaan liityntäpysäköintialueet (tarvitaan pysäköintiautomaatit)
YHT.	300 000 €	
Pysäköintiautomaattien asennuskustannus n. 15 000€/kpl ja operointi n. 5 000 €/kpl/v		

Maksullisen pysäköinnin laajeneminen, Tikkurila

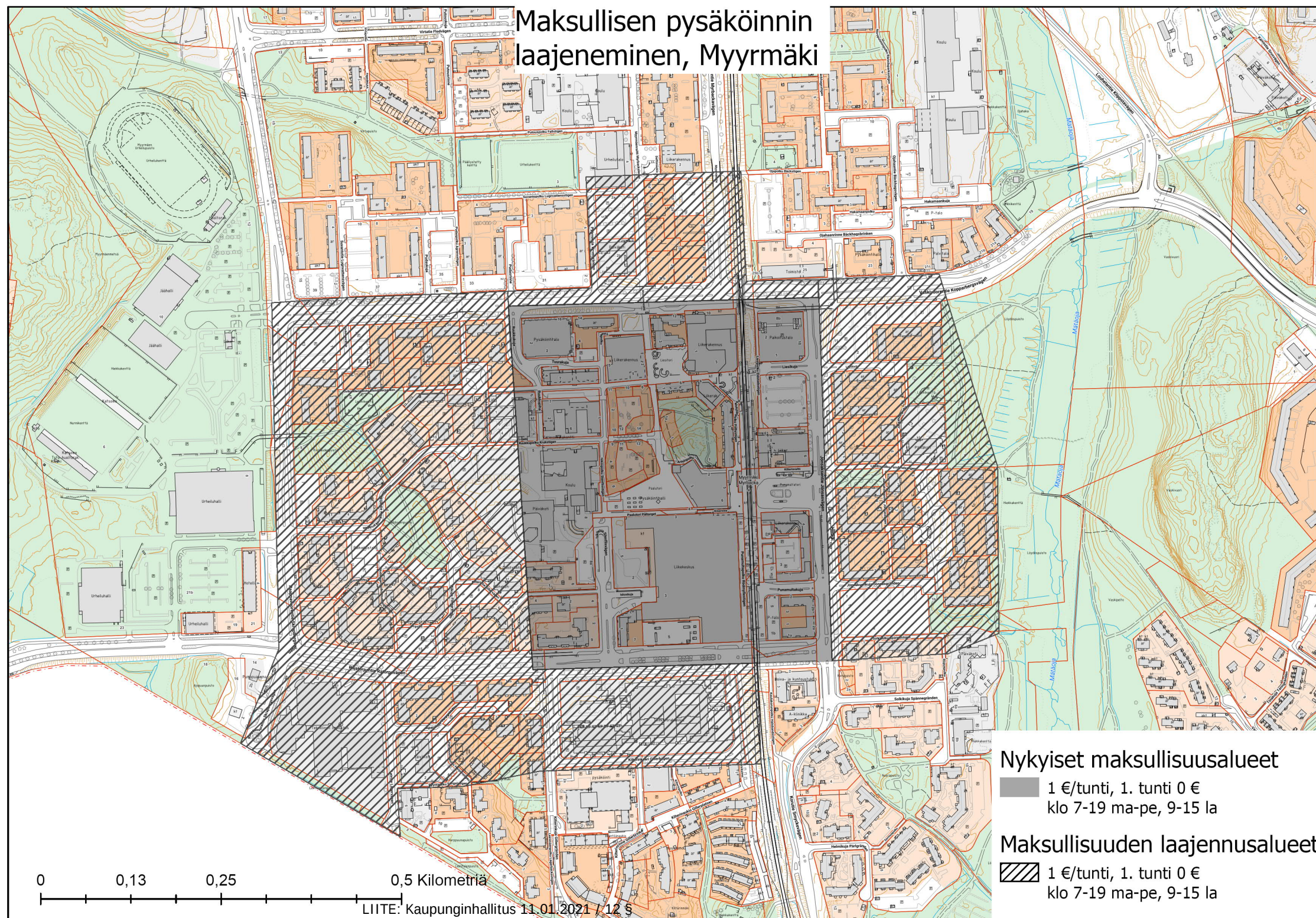
Nykyiset maksullisuusalueet

- 1 €/tunti, 1. tunti 0 €
klo 7-19 ma-pe, klo 9-15 la
- 2 €/tunti, 1. tunti 0 €
klo 7-19 ma-pe, klo 9-15 la

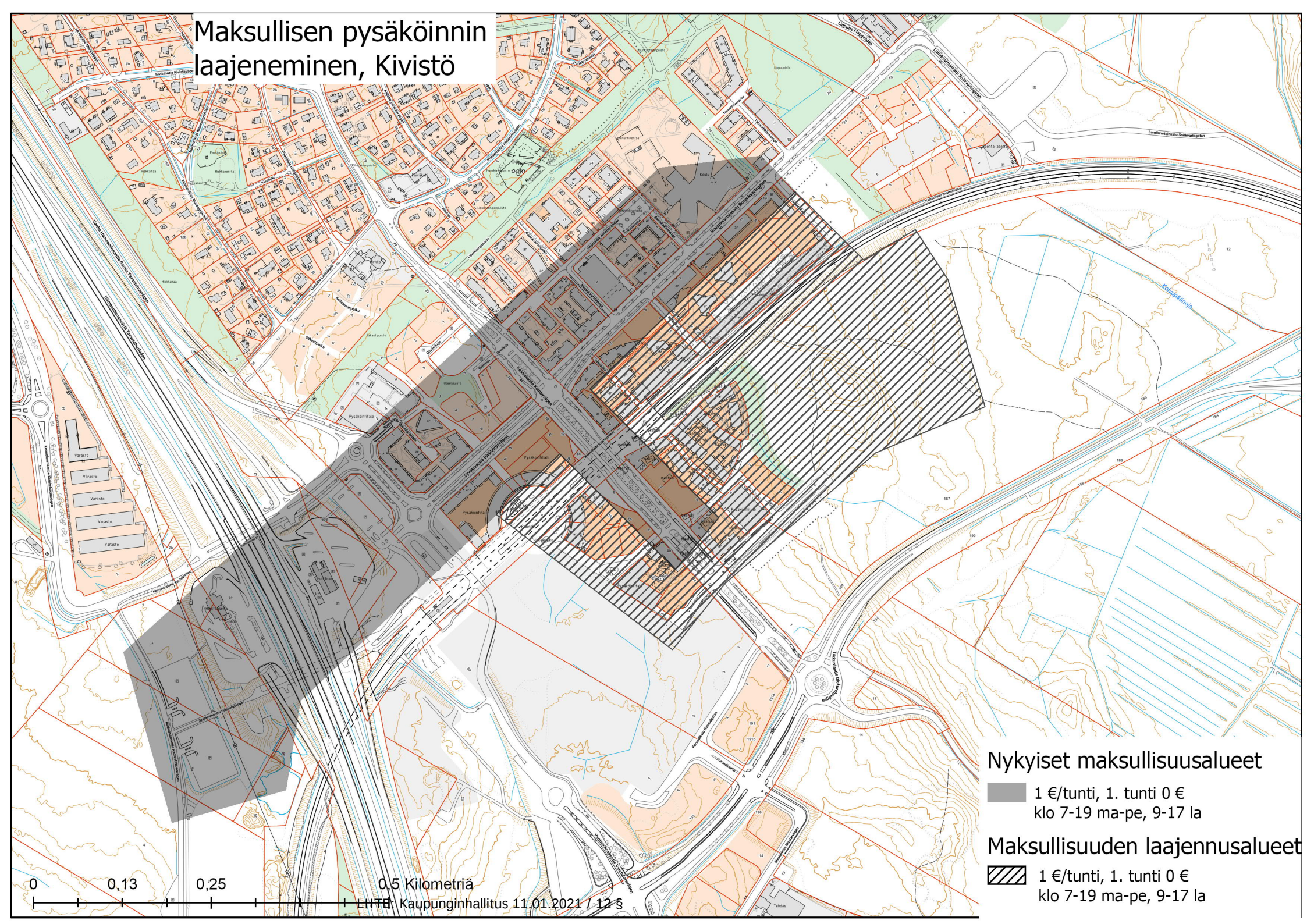
Maksullisuuden laajennusalueet

- 1 €/tunti, 1. tunti 0 €
klo 7-19 ma-pe, klo 9-15 la
- 2 €/tunti, 1. tunti 0 €
klo 7-19 ma-pe, klo 9-15 la

Maksullisen pysäköinnin laajeneminen, Myyrmäki

Maksullisen pysäköinnin laajeneminen, Kivistö

Nykyiset maksullisuusalueet

1 €/tunti, 1. tunti 0 €
klo 7-19 ma-pe, 9-17 la

Maksullisuuden laajennusalueet

1 €/tunti, 1. tunti 0 €
klo 7-19 ma-pe, 9-17 la

13 §

Vantaan kaupungin lausunto hallituksen koulutuspoliittisesta selonteosta: tavoitteena turvata koulutuksen saavutettavuus, laatu ja tasa-arvo

VD/10429/12.00.00.02/2020

RV/AH

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston koulutuspoliittiseksi selonteoksi. Lausuntoa on pyydetty viimeistään 22.1.2021.

Valmistellussa koulutuspoliittisessa selonteossa luodaan kuva koulutuksen ja tutkimuksen nykytilasta, tavoitetila ja linjataan tarvittavat toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Selontekoluonnos on lähetetty laajalle lausuntokierrokselle. Eduskunnalle selonteko on tarkoitus antaa ensi vuoden alkupuolella.

Selonteossa esitetään kohti 2040-lukua ulottuva koulutuksen ja tutkimuksen visio ja linjataan tarvittavat voimavarojen, rakenteiden ja ohjauksen muutokset, joilla vastataan ja vaikutetaan kansallisen ja kansainvälisen toimintaympäristön muutostekijöihin ja luodaan merkityksellisen elämän edellytykset kaikille. Vuonna 2040 Suomessa on vahva, laadukkaaseen ja vaikuttavaan kasvatukseen, koulutukseen, tutkimukseen ja kulttuuriin rakentuva sivistysperusta. Kaikilla on oikeus oppia ja kasvaa sekä saada tarvitsemansa tuki ja ohjaus.

Selonteossa esitettävän tavoitetilan ja sen saavuttamiseksi tarvittavien toimenpiteiden pohjana on koulutuksen ja tutkimuksen tilannekuva sekä keskeiset toimintaympäristön muutostekijät. Merkittävin koulutusjärjestelmään vaikuttava tekijä on Suomen väestökehitys. Syntyvyys alenee, ikäluokat pienenevät ja väestö keskittyy kasvukeskuksiin. Selonteko linjaa Suomen koulutusjärjestelmän suuntaviivat väestökehityksen aiheuttaman voimakkaan muutoksen keskellä.

Teknologinen kehitys ja työelämän rakennemuutos haastavat koulutusjärjestelmää, mutta toisaalta myös koulutus ja tutkimus ja niiden tuottama osaaminen uudistavat suomalaista yhteiskuntaa ja työelämää. Suomi on edelläkävijä uuden tiedon ja osaamisen tuottamisessa, käyttöönotossa ja soveltamisessa.

Selonteossa linjataan toimenpiteistä lainsäädännön, muun ohjauksen ja rakenteiden kehittämiseksi niin, että oppijoille - lapsille, nuorille tai aikuisille – voidaan tarjota entistä parempia, turvallisempia ja tasa-arvoisempia oppimisen kokemuksia ja sujuvampia opinpolkuja asuinkunnasta, perhe - tai kulttuuritaustasta tai sukupuolesta riippumatta.

Koulutuksen maksuttomuuden, laadun, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sekä saavutettavuuden turvaaminen edellyttävät selontekoluonnoksen mukaan merkittävää julkista panostusta koulutukseen ja tutkimukseen myös tulevana vuosina. Koulutus- ja osaamistason nousu ei ole mahdollista ilman koulutuksen ja tutkimuksen riittävää resursointia ja nykyisten resurssien parempaa kohdentamista.

Selonteossa esitetään, että ikäluokkien pienenemisestä johtuvia säästyviä määrärahoja kohdennettaisiin jatkossa varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetuksen laadun ja tasa-arvon vahvistamiseen.

Koulutuspoliittiselle selonteolle laaditaan toimeenpanosuunnitelma. Toimeenpanon seurannassa arvioidaan myös riittävät rahoitustarpeet osana julkisen talouden suunnitelman valmistelua.

Laajapohjainen valmistelu ja kuuleminen

Selonteon valmistelua on ohjannut osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden ministerityöryhmä ja opetus- ja kulttuuriministeriössä opetusministeri ja tiede- ja kulttuuriministeri virkamiesjohdon tuella. Valmistelun tueksi asetettiin 19.3.2020 parlamentaarinen seurantaryhmä.

Selonteon valmistelu käynnistyi syksyllä 2019, kun molemmat ministerit kiersivät kouluissa, toisen asteen oppilaitoksissa ja korkeakouluissa keskustelemassa ja kuulemassa koulutuksen ja tutkimuksen tilanteesta ja kehittämistarpeista.

Vuoden 2020 alussa toteutettiin kaikille kiinnostuneille avoin verkkoaiivorihi, johon saatiin yli neljä tuhatta vastausta.

Valmistelun aikana on kuultu kymmenien organisaatioiden edustajia eri tavoin. Keskusteluja on käyty yksittäisten organisaatioiden kanssa, toimijoille on järjestetty keskustelutilaisuuksia ja aiheesta on keskusteltu eri tahojen seminaareissa.

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa liitteen mukainen lausunto 8.12.2020 annetusta koulutuspoliittisesta selonteon luonnoksesta.

Käsittely:

Kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Sade Tahvanainen esitti lausuntoon tehtäväksi liitteessä eritellyt muutokset. Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotetut muutokset.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liitteet:

- Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston koulutuspoliittiseksi selonteoksi
- Vantaan kaupungin lausunto hallituksen koulutuspoliittisesta selonteosta: tavoitteena turvata koulutuksen saavutettavuus, laatu ja tasa-arvo
- Vantaan kaupungin lausunto hallituksen koulutuspoliittisesta selonteosta: tavoitteena turvata koulutuksen saavutettavuus, laatu ja tasa-arvo, Tahvanaisen muutokset näkyvissä
- Vantaan kaupungin lausunto hallituksen koulutuspoliittisesta selonteosta: tavoitteena turvata koulutuksen saavutettavuus, laatu ja tasa-arvo, 11.1.2021 § 13 kaupunginhallituksen hyväksymä

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kasvatuksen ja oppimisen apulaiskaupunginjohtaja Katri Kalske, puh. 040 620 5080,
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
kaupunkikulttuurin apulaiskaupunginjohtaja Riikka Åstrand, puh. 050 539 4555,
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausuntopyyntö

10.12.2020

VN/1972/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston koulutuspoliittiseksi selonteoksi

Johdanto

Korkealaatuinen varhaiskasvatus, koulutus, tiede sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI) ovat mahdollistaneet Suomen ja suomalaisten hyvinvoinnin ja menestymisen kansainvälisissä vertailuissa. Koulutuksella ja tieteellä on luotu ja luodaan yhteiskuntaa vahvistavaa ja uudistavaa sivistysperustaa. Sivistys luo edellytykset työllisyydelle ja kestävälle kasvulle, kansalaisyhteiskunnalle, osallisuudelle ja luottamukselle. Oppiminen ja tutkiminen ovat olennainen osa ihmisyyttä ja itsessään arvokkaita merkityksellisen elämän rakennuspuita. Korkealaatuinen varhaiskasvatus, koulutus, tiede sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI) ovat mahdollistaneet Suomen ja suomalaisten hyvinvoinnin ja menestymisen kansainvälisissä vertailuissa. Koulutuksella ja tieteellä on luotu ja luodaan yhteiskuntaa vahvistavaa ja uudistavaa sivistysperustaa. Sivistys luo edellytykset työllisyydelle ja kestävälle kasvulle, kansalaisyhteiskunnalle, osallisuudelle ja luottamukselle. Oppiminen ja tutkiminen ovat olennainen osa ihmisyyttä ja itsessään arvokkaita merkityksellisen elämän rakennuspuita.

Koulutus- ja TKI-järjestelmästämmme ja sen uudistamisesta on huolehdittava tulevaisuudessakin, jotta lasten, nuorten ja koko väestön sivistykselliset oikeudet ja hyvinvointi voidaan turvata. Korkean laadun ja vaikuttavuuden ylläpitäminen edellyttää tahtoa, mahdollistavia hallinnollisia rakenteita, riittäviä voimavaroja ja osaamista kaikessa toiminnassa. Koulutus- ja TKI-järjestelmästämmme ja sen uudistamisesta on huolehdittava tulevaisuudessakin, jotta lasten, nuorten ja koko väestön sivistykselliset oikeudet ja hyvinvointi voidaan turvata. Korkean laadun ja vaikuttavuuden ylläpitäminen edellyttää tahtoa, mahdollistavia hallinnollisia rakenteita, riittäviä voimavaroja ja osaamista kaikessa toiminnassa.

Tausta

Hallitus on päättänyt antaa eduskunnalle koulutuspoliittisen selonteon, johon haetaan pitkän aikavälin keinot Suomen koulutus- ja osaamistason nostamiseksi, koulutuksellisen tasa-arvon vahvistamiseksi ja oppimiserojen kaventamiseksi. Nykytilan tarkastelu, tavoitetila ja toimenpiteet kohdistuvat koko koulutusjärjestelmään sekä tutkimukseen.

Keskeisiä kasvatukseen, koulutukseen ja tutkimukseen vaikuttavia muutostekijöitä ovat mm.

väestönmuutos, eriarvoistuminen, teknologian kehitys sekä työn ja ympäristön tilan muutokset. Toisaalta nämä ovat juuri niitä tekijöitä, joihin halutaan vaikuttaa.

Tavoitteet

Selonteossa valtioneuvosto antaa linjaukset koulutuksen ja tutkimuksen kehittämiseksi niin, että ne palvelevat Suomea, suomalaisia ja ihmiskuntaa laadukkaasti ja vaikuttavasti. Ehdotetuilla tavoitteilla ja toimenpiteillä vastataan ja vaikutetaan kansallisen ja kansainvälisen toimintaympäristön muutostekijöihin ja luodaan merkityksellisen elämän edellytykset kaikille. Selonteossa esitetään kohti 2040-lukua ulottuva koulutuksen ja tutkimuksen visio ja linjataan tarvittavat normi- ja muun ohjauksen, voimavarojen ja rakenteiden muutokset. Tämän linjausten ja toimenpiteiden kohdentumiseen liittyvän lähtökohdan pyydämme huomioimaan lausuntoa antaessanne.

Vastausohjeet vastaanottajille

Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa ministeriölle lausuntonsa. Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön siinä esitetyn jaottelun mukaisesti. Jos lausuntopalvelu.fi:tä ei ole mahdollista käyttää, lausunnon voi toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamoon sähköpostitse (kirjaamo@minedu.fi) tai postitse PL 29, 00023 Valtioneuvosto.

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään antamaan viimeistään 22.1.2020

Valmistelijat

Neuvotteleva virkamies Petri Haltia puh. 02953 30096
Neuvotteleva virkamies Ville Heinonen puh. 02953 30105
Opetusneuvos Maija Innola puh. 02953 30120
Opetusneuvos Tommi Karjalainen puh. 02953 30140
Sähköpostiosoitteet etunimi.sukunimi@minedu.fi

Liitteet:

[Koulutuspoliittinen selonteko - 081220.pdf](#)

[Statsrådets utbildningspolitiska redogörelse sammandrag - 081220.pdf](#) - På svenska bifogat finns ett sammandrag av utkastet till redogörelse. Utkastet till redogörelse i sin helhet finns tillgängligt senast 7.1.2021.

Jakelu:

Aalto-korkeakoulusäätiö sr
Ab Yrkeshögskolan vid Åbo Akademi
AEL-Amiedu Oy
Ahlmanin koulun Säätiö sr
Aikuislukioliitto ry
Aineopettajaliitto AOL ry
AIO Aikuislukioiden opettajat ry
Akaan kaupunki
Akava ry
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Ammatillisen aikuiskoulutuksen johtajat ry
Ammatilliset erityisoppilaitokset (AMEO)
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Ammattiliitto Pro
Ammattiopisto Spesia Oy
Ammattiosaamisen kehittämisen yhdistys AMKE ry
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Auran kunta
Axxell Utbildning Ab
Bildningsalliansen rf
Business Finland
Careeria Oy
Celia - Näkövammaisten kirjasto
Centria ammattikorkeakoulu
Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy
Digi- ja väestötietovirasto
Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
Elinkeinoelämän Oppilaitokset ry EOL
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Espoon kaupunki
Espoon ryhmä- ja perheryhmäkoti
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Etelä-Savon Koulutus Oy
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Eurajoen kunta
Euran kunta
Evijärven kunta
Finlands Svenska Lärarförbund FSL rf
Finlands Svenska Skolungdomförbund FSS rf
Forssan kaupunki
Förbundet Hem och Skola i Finland rf

Föreningen Luckan rf
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu Oy
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki
Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin kaupunki
Helsingin Konservatorion Säätiö
Helsingin yliopisto
Helsinki Business College Oy
Hengitysliitto ry
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Honkajoen kunta
Huittisten kaupunki
Humppilan kunta
Hyria koulutus Oy
Hyrynsalmen kunta
Hyvinkään kaupunki
Hämeen ammatti-instituutti Oy
Hämeen ammattikorkeakoulu Oy
Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan kaupunki
lin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Inkoon kunta
Invalidisäätiö sr
Isojoen kunta
Isonkyrön kunta
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen yliopisto
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä

Jokioisten kunta
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
Juuan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy
Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
Jyväskylän talouskouluyhdistys ry.
Jyväskylän yliopisto
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Järviseudun koulutuskuntayhtymä
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy
Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kanneljärven kansanopiston kannatusyhdistys ry
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Kansalaisopistojen liitto Kol
Kansaneläkelaitos KEL
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki
Kaustisen kunta
Keiteleen kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keski-Pohjanmaan konservatorion kannatusyhdistys ry
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Keskuskauppakamari
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kiinteistöalan koulutussäätiö sr
Kiipulasäätiö
Kimitoöns kommun
Kinnulan kunta
Kirkkohallitus
Kirkkonummen kunta
Kirkkopalvelut ry
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Koillis-Suomen Aikuiskoulutus Oy
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korsholms kommun
Korsnäs kommun
Kosken TL kunta
Kotkan kaupunki
Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä
Koulukuraattorit
Koulutuskeskus Salpaus - kuntayhtymä
Koulutuskuntayhtymä OSAO
Koulutuskuntayhtymä Tavastia
Kouvolan Aikuiskoulutussäätiö sr
Kouvolan kaupunki
Kristiinankaupungin kaupunki
Kronoby kommun
KT Kuntatyöntajat
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry
Kuopion kaupunki
Kuopion konservatorion kannatusyhdistys ry
Kuopion talouskoulun kannatusyhdistys ry
Kuortaneen kunta
Kuortaneen urheiluopistosäätiö sr
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuusamon kaupunki
Kyyjärven kunta
Kärkölän kunta
Kärsämäen kunta
Lab-ammattikorkeakoulu Oy

Lahden kaupunki
Lahden yhteiskoulun säätiö sr
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ammattikorkeakoulu Oy
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Lapin Yliopisto
Lapinjärven kunta
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT
Lapsiasiavaltuutetun toimisto
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun
Laukaan kunta
Laurea-ammattikorkeakoulu Oy
Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liikenne- ja viestintäministeriö
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohjan kaupunki
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä
Loviisan kaupunki
Luhangan kunta
Luksia Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Lukukeskus-Läscentrum ry
Lumijoen kunta
Luumäen kunta
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsirannikon Koulutus Oy
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Maahanmuuttovirasto
Maanpuolustuskorkeakoulu
Malax kommun
Mannerheimin lastensuojeluliitto
Marttayhdistysten liitto ry
Marttilan kunta
Maskun kunta
Mercuria kauppapilaitos Oy

Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy
Miehikkälän kunta
Mikkelin kaupunki
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nuorisotutkimusseura ry
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad
Närpes stad
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetus- ja sivistystoimen asiantuntijat Opsia ry
Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry
Opetushallitus
Opintokeskukset ry
Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
Optima samkommun
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun Ammattikorkeakoulu Oy
Oulun kaupunki
Oulun yliopisto
Outokummun kaupunki
Oy Vaasan ammattikorkeakoulu - Vasa yrkeshögskola Ab
Padasjoen kunta
Paimion kaupunki
Palkansaajien tutkimuslaitos
Paltamon kunta
Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun
Peimarin koulutuskuntayhtymä
Pelkosenniemen kunta

Pellervon taloustutkimus PTT
Pellon kunta
Perheryhmäkoti Satakieli
Perho Liiketalousopisto Oy
Perhon kunta
Pertunmaan kunta
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pietarsaaren kaupunki
Pihtiputaan kunta
Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Pirkkalan kunta
Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Pohjoiskalotin Koulutussäätiö
Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Pohjois-Satakunnan kansanopiston kannatusyhdistys ry
Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen Koulutuskeskussäätiö sr
Poliisiammattikorkeakoulu
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Pop & Jazz Konservatorion Säätiö
Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki
Posion kunta
Pro Lukio ry
Professoriliitto
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puolustusministeriö
Puumalan kunta
Pyhtään kunta
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Pälkäneen kunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raahen koulutuskuntayhtymä
Raahen Porvari- ja Kauppakoulurahasto
Raaseporin kaupunki
Raision kaupunki
Raision seudun koulutuskuntayhtymä

Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Rastor-instituutti ry
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saamelaisalueen koulutuskeskus
Saamelaiskäräjät
Saarijärven kaupunki
Saimaan ammattikorkeakoulu Oy
Sallan kunta
Salon kaupunki
Salon seudun koulutuskuntayhtymä
SASKY koulutuskuntayhtymä
Sastamalan kaupunki
Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy
Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Satakunnan koulutuskuntayhtymä
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savon koulutuskuntayhtymä
Savonia-ammattikorkeakoulu Oy
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy
Seinäjoen kaupunki
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta
Sisäministeriö
Sitra
Siuntion kunta
Sivistystyönantajat ry
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki

Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotkamon kunta
Sulkavan kunta
Suomen akatemia
Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Diakoniaopisto - SDO Oy
Suomen Humanistinen Ammattikorkeakoulu Oy
Suomen Kansanopistoyhdistys
Suomen kesäyliopistot ry
Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Lukiolaisten Liitto ry
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer
Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry
Suomen opinto-ohjaajat ry
Suomen Opiskelija-Allianssi OSKU ry
Suomen Opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry
Suomen Oppisopimusosaajat ry
Suomen Psykologiliitto ry
Suomen Rehtorit ry
Suomen vanhempainliitto
Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry
Suomen ympäristöopisto SYKLI Oy
Suomen Yrittäjäopisto Oy
Suomen Yrittäjät ry
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Suupohjan koulutuskuntayhtymä
Svenska Finlands folkting
Svenska Folkskolans Vänner
Svenska framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab
Svenska Handelshögskolan
Svenska Studerandes intresseförening r.f.
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur
Sysmän kunta
Säkylän kunta
Taideyliopisto
Taipalsaaren kunta
Taiteen perusopetusliitto TPO ry
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Talous ja nuoret TAT ry
Tammelan kunta
Tampereen Aikuiskoulutussäätiö sr
Tampereen ammattikorkeakoulu Oy
Tampereen kaupunki
Tampereen Musiikkiopiston Säätiö
Tampereen yliopisto

Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
Tieteentekijöiden liitto
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tilastokeskus
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Tohtori Matthias Ingmanin säätiö
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Toivakan kunta
Tornion kaupunki
Turun Aikuiskoulutussäätiö
Turun ammattikorkeakoulu Oy
Turun Ammattiopistosäätiö sr
Turun kaupunki
Turun musiikinopetus Oy
Turun yliopisto
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työllisyysrahasto
Työtehoseura ry
Ulkoministeriö
Ulvilan kaupunki
Urheiluopistojen Yhdistys ry
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uudenkaupungin kaupunki
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Uuraisten kunta
Vaalán kunta
Vaasan kaupunki
Vaasan yliopisto
Valkeakosken kaupunki
Valkeakosken seudun koulutuskuntayhtymä
Valtakunnallinen työpajayhdistys ry
Valtion koulukodit
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi ry
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vantaan kaupunki
Vapaa Sivistystyö (VST)
Varhaiskasvatuksen Opettajien Liitto
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Vehmaan kunta

Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
VTT
Vörå kommun
Yksityiskoulujen Liitto ry
Ylioppilastutkintolautakunta
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä
Ylöjärven kaupunki
Ympäristöministeriö
Ypäjän kunta
Yrkeshögskolan Arcada Ab
Åbo Akademi
Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet Ålands
ladskapsregering
Ähtärin kaupunki
Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä
Äänekosken kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset selontekoa koskevat kommentit

Kommentit lukuun 2. Visio/tavoitetila – koulutus ja tutkimus kohti 2040-lukua

Kommentit lukuun 3.1 Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus

Kommentit lukuun 3.2 Toinen aste

Kommentit lukuun 3.3 Korkeakoulut

Kommentit lukuun 3.4 Tiede ja tutkittu tieto

Kommentit lukuun 3.5 Vapaa sivistystyö

Kommentit lukuun 3.6 Jatkuva oppiminen – työuran aikainen oppiminen

Kommentit lukuun 3.7 Opetus-, ohjaus- ja muu henkilöstö

Kommentit lukuun 3.8 Taide- ja kulttuurikasvatus ja -opetus ja taiteen perusopetus

Kommentit lukuun 3.9 Opintotuki

Kommentit lukuun 3.10 Ruotsinkielisen koulutuksen tilanne, tavoitteet ja toimenpiteet

Kommentit lukuun 3.11 Maahanmuuttajataustaisten oppiminen ja oppimispolut

Kommentit lukuun 4. Koulutus- ja tutkimusjärjestelmän tilannekuva ja keskeiset muutostekijät. Pyydämme tarvittaessa kirjaamaan vain tiiviin yleisen lausunnon luvusta ja yksityiskohtaisesti vain tärkeimmät kommentoitavat tai mahdollisesti puuttuvat asiat

Lehikoinen Anita
OKM

Haltia Petri
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Vantaan kaupungin lausunto hallituksen koulutuspoliittisesta selonteosta: tavoitteena turvata koulutuksen saavutettavuus, laatu ja tasa-arvo

Yleiset selontekoa koskevat kommentit

Vantaan kaupunki toteaa, että selonteko on kattavasti laadittu ja tarkastelee hyvin keskeisiä koulutuspoliittisia haasteita tulevaisuudessa. Selonteon lähtökohdissa on kuvattu kattavasti ajassamme näkyviä muutosvoimia, jotka vaikuttavat koulutusalaan ja ympäröivään yhteiskuntaan.

On hyvä, että vapaa-ajan toimialan tehtävät - kulttuuri, liikunta ja nuorisopalvelut – ja näiden yhteistyö muun sivistystoimen peruspalveluiden kanssa on nostettu esiin, kun kuvaillaan sote-uudistuksen jälkeen uudistuvan kunnan merkittävimpiä toimintoja ja palveluita.

Kommentit lukuun 2. Visio/tavoitetila – koulutus ja tutkimus kohti 2040-lukua

Visio / tavoitetila on hyvin asetettu. Visiossa on painavasti otettu kantaa vahvan koulutuksellisen tasa-arvon puolesta. Myös hyvinvointi koulutuksen peruskivenä nostetaan hyvin esiin. Suomalaisen koulutuksen tiivis yhteys kansainvälisyyteen on erittäin tärkeää. Jo visiossa olisi hyvä nostaa esiin, että vahvasti eriytyvä yhteiskunta tarvitsee eriytyviä ratkaisua. Kuntien haasteet koulutuksen järjestäjinä tulevat olemaan hyvin erilaisia. Tämä tulee huomioida niin lainsäädännössä, resursseissa kuin informaatio-ohjauksessa. Enää ei selvitä ”samaa kaikille” -periaatteella.

Vantaan kaupunki pitää koulutuspoliittisen selonteon luonnoksessa esitettyä visiota kannatettavana ja sen yksityiskohtia hyvin mietittyinä. ”Kaikilla on oikeus oppia ja kasvaa sekä saada tarvitsemansa tuki ja ohjaus.” Visiossa esitetyt yhdenvertaisuus- ja monimuotoisen sivistyksen periaatteet ovat hyviä tavoitteita. Yksikään toimija ei voi saavuttaa visiota yksin. Vision toteutumiseksi tarvitaan monialaista osaamista ja vahvaa yhteistyötä lapsen ja nuoren lähiverkoston kanssa.

Olisi kuitenkin syytä tuoda enemmän esiin myös vapaan sivistystyön roolia koulutuksen kentässä ja erityisesti elinikäisen osaamisen yhtenä mahdollistajana. Suuri puute visiossa on se, että aikuisten perusopetus ei näy lainkaan.

Digitaalisen oppimisen ympäristöt, oppimisalustat ja ratkaisut ovat tässä ajassa korostuneet. Niiden innovointiin ja resurssointiin on tulevaisuudessa kiinnitettävä entistä parempaa huomiota, jotta monimuotoinen opiskelu ja oppiminen kaikilla tasoilla mahdollistuu.

Vantaan kaupunki pitää hyvänä, että koulutus on maksutonta ja takaa näin mahdollisuuden kaikille oppijoille. Myös resurssien kohdentaminen haastavassa tilanteessa oleville nuorille on perusteltua ja kustannustehokasta. Tuen tulisi olla riittävän pitkäkestoista ja kynnyksetöntä, koska väestön ikääntymisen myötä yhtäkään nuorta ei ole varaa menettää.

Vantaa muistuttaa, että koulutuspoliittiselle selonteolle laadittavasta toimeenpanosuunnitelmasta saattaa muodostua kentän kannalta merkittävämpi ja linjaavampi dokumentti kuin tämä selonteko. On tärkeää, että myös toimeenpanosuunnitelmasta saadaan antaa lausunto.

Kommentit lukuun 3.1 Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus

Vantaa kaupunki pitää tärkeänä, että selonteossa on huomioitu tarve selvittää kotihoidon tukijärjestelmän vaikutusta varhaiskasvatukseen osallistumiseen. Erittäin hyvä on, että palveluohjausta neuvolasta varhaiskasvatukseen vahvistetaan.

Pidämme kannatettavana, että opiskeluhuollon palvelut laajenisivat koskemaan myös varhaiskasvatusta. Lasten ja nuorten tuki- ja hyvinvointipalvelujen ennaltaehkäisevä toiminta ja nopea reagointi nouseviin tarpeisiin edellyttävät riittäviä resursseja ja sitovia mitoituksia opiskeluhuollon palveluihin

Vantaan kaupunki ehdottaa, että koulutuspoliittisessa selonteossa tulisi huomioida nyt käynnistyvä kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu.

Selonteon toimenpiteissä ei ole mainittu Liikkuva päiväkotitoimintaa, jonka avulla voidaan vaikuttaa lasten ja perheiden fyysiseen aktiivisuuteen. Varhainen vaikuttaminen on tutkitusti hyvä tapa lisätä lasten ja perheiden hyvinvointia. Vantaan kaupunki ehdottaa, että valtakunnallinen Liikkuva varhaiskasvatus -toiminta vakiinnutetaan jokaiseen päiväkotiyksikköön tukemaan lasten fyysisistä, motorista, sosiaalista ja kognitiivista kehitystä. Liikkuva varhaiskasvatus -toiminnan avulla päiväkodit saavat konkreettisia keinoja lisätä arkeen monipuolisia aktiivisuutta lisääviä toimia, jotka tukevat lasten tervettä kasvua ja kehitystä sekä antavat myös perheille työkaluja kohti aktiivista ja liikunnallista perhe-elämää. Toimenpiteissä ei ole myöskään mainittu tutkimusten hyödyntämistä lasten ja nuorten hyvinvoinnin sekä fyysisen aktiivisuuden seuraamisessa. Ehdotamme saatavilla oleva tutkimustiedon hyödyntämistä (esim. Move! -mittaukset, Kouluterveyskysely, Tea-viisari, Nykytilanarviointi työkalu) ja että kehitetään toimenpiteitä tutkitun tiedon pohjalta sekä annetaan työkaluja näiden käyttöön. Kirjataan lasten ja nuorten harrastusmahdollisuudet ja toteutetaan Suomen mallin –rahoituksen avulla jokaiselle lapselle ja nuorelle harrastus. Harrastustoiminnan ja liikkumisen kautta inklusio on mahdollista ja tämä ennalta ehkäisee myös syrjäytymistä, yhteisessä harrastuksessa kielen oppiminen on luontaista toimintaa.

Ohjauksen näkökulma

Oppilaanohjauksen vahvistaminen osana oppivelvollisuuden laajentamista ja Oikeus oppia -ohjelmaa on tarpeen kaikilla kouluasteilla. Perusopetuksessa huomio tulisi kiinnittää myös koko koulu ohjaa -ajattelun tukemiseen ja vahvuuspedagogiikkaan. Näillä tuettaisiin omalta osaltaan oppimistulosten parantamisen tavoitetta tukemalla oppilaiden oppimisstrategioiden vahvistumista, aktiivista toimijuutta ja itsetuntemusta. Koko koulu ohjaa -ajattelun toteutumista tulisi tukea luokan- ja aineenopettajien täydennyskoulutuksella.

Jo perusopetuksessa tulisi mahdollistaa entistä yksilöllisemmät opintopolut ja tiivistää yhteistyötä työelämän kanssa esimerkiksi erilaisten työelämäpainotteisten oppimisen mallien sekä koko koulu ohjaa -ajattelun vahvistamisen kautta. Nämä tukisivat mm. oppilaiden valmiuksia tehdä jatko-opintopäätöksiä ja siirtyä jatko-opintoihin ja muuttuvaan työelämään sekä erityisesti maahanmuuttajataustaisten nuorten kotoutumista ja kielitaidon kehittymistä.

Vantaan kaupunki pitää hyvänä yhtäläisiä velvoittavia laatutavoitteita, kunhan ne edistävät kehittävää arviointikulttuuria. Lisäksi tiedolla johtamisen näkökulmasta päätöksenteossa hyödynnettävää tietopohjaa on tärkeää kehittää kokonaisintegraatiota tukevaksi valtakunnalliseksi ratkaisuksi. On tärkeää, että laatutavoitteita ja niiden toteutumista kuvaavia indikaattoreita laaditaan yhteistyössä kuntakentän kanssa. Vapaan sivistystyön tiedonhallinnan viitekehys on hyvin erilainen kuin esi- ja perusopetuksessa, ja täten viitekehyksen laatimiseen on syytä kutsua mukaan kentän edustus.

Aikuisten perusopetus tulee nostaa näkyviin perusopetusta käsittelevässä luvussa vähintäänkin maininnalla, että kaikki perusopetuksesta esitetty koskee myös aikuisten perusopetusta. Toimenpiteissä ei mainita riittävästi opetustoimen ja vapaa-ajan palveluiden entistä parempaa yhteistyötä yhtenä ratkaisumallina tavoitteiden saavuttamiseen. Varhaiskasvatuksen, kodin ja koulun yhteistyö perheiden ja sen kautta lasten kasvun tukemisessa on ensisijaisen tärkeää. Vapaa-ajan palveluilla (kulttuuri, liikunta, kirjastot, vapaa sivistystyö) on tässä mahdollisuus ja avainasema. Yksi mahdollinen toimenpide olisi myös yhtenäisen kulttuurikasvatussuunnitelman (ja liikuntapalveluiden vastaavan) käyttöönotto varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen.

Selonteossa ei mainita Liikkuva koulu toimintaa, joka on tukenut lasten ja nuorten fyysistä aktiivisuutta kouluissa sekä yhteisöllisyyttä. Vantaan kaupunki ehdottaa, että valtakunnallinen Liikkuva koulu -toiminta vakiinnutetaan osaksi suomalaista perusopetusta tukemaan varhaiskasvatuksessa opittua liikunnallista ja aktiivista elämäntapaa. Liikkuva koulu -toiminnan kautta tuetaan lasten ja nuorten kouluviihtyvyyttä, aktiivisuutta, yhteisöllisyyttä sekä mahdollistetaan monipuolinen oppimista tukeva ympäristö

S2-opetuksen kehittämisohjelma

Vantaan kaupunki kannattaa (S2) -opetuksen kehittämisohjelman käynnistämistä 2021–2023 kuitenkin siten, että ohjelmassa huomioidaan lasten ja nuorten monikielisuuden hyödyntämisen kokonaisuus monipuolisemmin. Oppimispoluissa tulee vahvemmin huomioida lasten ja nuorten kielten, kulttuurien ja katsomusten kokonaisuus identiteettien rakentumisessa.

Kehittämisohjelma on hyvin tarpeellinen, ja tulee huomioida, että se on riittävän pitkäkestoinen, jotta myös tuloksia voidaan arvioida. On tärkeää, että kehittämisohjelma kattaa kaikki kouluasteet, mukaan lukien aikuisten perusopetuksen, perusopetukseen valmistavan opetuksen ja toiselle asteelle valmentavat koulutukset (Valma, Luva). Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että oppilaat ja opiskelijat ovat yhdenveroisessa asemassa erilaisissa oppilaitoksissa ja pienissä vs. suurissa kunnissa. Arvioinnin tulee olla yhdenvertaista niin, että eri oppilaitosten antamat arvioinnit ovat vertailukelpoisia. Suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen tulee olla niin laadukasta, että perusopetuksen päättövaiheessa opiskelijalla on toisella asteella tarvittava kielitaito.

Esityksessä mainittu suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen kehittämisohjelma on varmasti hyvä toimenpide, mutta todennäköisesti se ei ole riittävä. Tukea tarvitaan myös muiden oppiaineiden opiskeluun sekä opiskelun nivelvaiheisiin. Tärkeää on ottaa laajasti käyttöön kielitieteiset opetusmenetelmät, lisätä oppilaan omakielistä tukea ja vahvistaa oppilaan oman äidinkielen taitoa, jotka kaikki yhdessä luovat vahvan pohjan oppimiselle ja edistymiselle suomen- tai ruotsinkielisessä opetuksessa. Resursseja tulisi ohjata myös eri kieli- ja kulttuuritaustaisten opettajien ja ohjaushenkilöstön koulutukseen.

Maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavan opetuksen tulisi olla opetuksen järjestäjien osalta nykyistä velvoittavampaa. Nivelvaihe valmistavasta opetuksesta perusopetukseen vaatii erityisiä tukitoimia, sillä esimerkiksi valmistavan opetuksen tavoitetaso opetuskielessä ja perusopetuksessa vaadittava osaamistaso eivät vastaa toisiaan. Nämä tukitoimet tulisi varmistaa myös rahoituksen osalta. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää yläkoulukäisinä maahan tulleiden oppilaiden koulutuspolkuun. Suomen tai ruotsin kielen oppiminen ja peruskoulun oppimäärän suorittaminen ei useinkaan ole mahdollista näin lyhyessä ajassa. Opiskelun sujuvaa jatkumista ja perusopetuksen loppuun saattamista esimerkiksi aikuisten perusopetuksen puolella on tuettava nykyistä paremmin. Toimenpiteitä vaativat esimerkiksi lasten ja nuorten perusopetuksen ja aikuisten perusopetuksen

tuntijakojen yhdenmukaistaminen, osaamisen ja hyväksilukemisen periaatteet sekä arvioinnin periaatteiden kirkastaminen. Oppivelvollisuuden ylittäneelle nuorelle pitäisi turvata oikeus perusopetuksen suorittamiseen, mikä tarkoittaisi käytännössä tämän koulutustehtävän muuttamista opetuksen järjestäjää velvoittavaksi.

Lukutaito

Lukutaito on kaiken oppimisen perusedellytys ja sen tulee ehdottomasti koskea myös aikuisten perusopetusta sekä vapaan sivistystyön järjestämään kotoutumiskoulutusta. Lukutaitoa edistävissä toimenpiteissä tulee huomioida, että perusopetuksen kaikille luokkatasoille tai aikuisten perusopetukseen saattaa osallistua juuri maahan tulleita oppilaita ja opiskelijoita, jotka ovat luku- ja kirjoitustaidottomia. Lisäresursseja on ohjattava myös näille oppijoille.

Lukutaidon rinnalla olisi tärkeä käyttää sanoja monilukutaito, medialukutaito ja kulttuurikompetenssi. Aktiiviseen kansalaisuuteen tarvittavien lukutaitojen erilainen kirjo on tällä vuosituhannella jo hyvin laaja ja kattaa enemmän kuin pelkän kielitaidon tai verbaalisen lukutaidon. Jotta tavoiteltu korkean osaamisen vaade toteutuisi, tulisi vahvistaa oppimaan oppimisen taitoja ja poistaa oppimaan oppimisen esteitä. Esimerkiksi toisenlainen, non-formaali oppimisympäristö voi tukea nuoren opiskelua. Tällaisia tiloja ovat muun muassa nuorisotilat.

Nuorten kohdalla koulu- ja oppilaitosnuorisotyö voi mahdollistaa oikea-aikaisen tunnistamisen, puuttumisen ja palveluohjauksen. Nuorisotyö voi yhtenä toimijana tukea koulun kasvatustehtävää ja olla mukana haastavien ja monisyisten ongelmien ratkaisijana. Tällaisia ovat muun muassa kiusatuksi tuleminen ja yksinäisyys, jotka korostuvat nuorten aikuisten palveluissa myöhemmin. Yhteisen tiedon ja asiantuntijuuden jakaminen mahdollistuu matalan kynnyksen moniammatillisella yhteistyöllä.

Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen rahoitus

Vantaan kaupunki pitää kannatettavana varhaiskasvatus-, esi- ja perusopetus lainsäädännön uudistamista kokonaisuutena, joka mahdollistaisi nykyistä paremmin esimerkiksi tuen järjestelyihin liittyvät eheät ja joustavat oppimispolut.

Vantaan kaupunki pitää erittäin hyvänä ehdotuksena sitä, että rahoituksen painopistettä siirretään perusrahoitukseen ja pitkäjänteisen kehittämisen tukemiseen jatkuvien avustushakujen sijaan. Muutos edistäisi kehittämistyön jatkuvuutta ja sitomista strategiatyöhön. Lisäksi Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että rahoitusjärjestelmän uudistamisessa huomioidaan nykyistä tehokkaammin kuntien eriytyvät olosuhteet. Erityisesti kuntien, joiden lapsi- ja oppilasmäärät kasvavat, tulee huomioida rahoituksessa. Kunnilla on vastuu erityisesti kasvatus- ja oppimisen toimialan vaatimien investointien rahoittamisesta sosiaali- ja terveystoimen toimintojen muuttuvassa tilanteessa. Muutoksessa tulee varmistaa, että perusrahoitukseen siirrettävä rahoitus tulee suoraan oppilaitosten hyödynnettäviksi kuten esimerkiksi vapaassa sivistystyössä avustukset nyt tulevat.

Lisäksi Vantaan kaupunki kannattaa sitä, että myönteisen erityiskohtelun rahoitus vakiinnutetaan. Tässä yhteydessä on erittäin tärkeää myös huomioida pääkaupunkiseudun ja muiden suurten kaupunkien erityiset haasteet maahanmuuttajataustaisten koulutuksen järjestämisessä

Rahoituksen painopisteen muutos avustusrahoituksesta kohti perusrahoitusta ja pitkäjänteisen kehittämisen tukemista suuntaa resursseja avustusten hallinnoinnista kehittämistyöhön ja

mahdollistaa kehittämistyön jatkuvuuden sekä kehittämistoiminnan kautta luodun toiminnan vakiinnuttamisen nykyistä paremmin. Rahoituksen ennakoitavuus ja pitkäjänteisyys ovat edellytyksiä koulutukselle ja tutkimukselle asetettavien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Pirstaleinen rahoitusjärjestelmä ei palvele nuorisotyön näkökulmasta. Sillä voidaan kehittää erilaisia menetelmiä, mutta muun muassa pidempikestoiseen koulunuorisotyöhön tulisi turvata riittävät resurssit, kuten selonteossa todetaan. Nuorisotyöllä kouluissa ja oppilaitoksissa on perusteltu paikkansa nuoren rinnalla kulkijana ja se tukee nuoren koulunkäynnin lisäksi nuoren arjen hallintaa.

Kommentit lukuun 3.2 Toinen aste

Selonteossa korostetaan toisen asteen koulutuksen toimintaedellytysten turvaamista ja koko maan kattavan saavutettavuuden varmistamista, jota varten käynnistetään kokonaisvaltainen ja pitkäjänteinen uudistamisohjelma. Ohjelmalle asetetaan valtakunnalliset tavoitteet, mutta se toteutetaan alueelliset erityispiirteet huomioon ottaen. Toteutettavat ratkaisut voivat olla erilaisia maan eri alueilla, ja ne voivat toteutua eritahtisina. Tämä on erityisen tärkeää pääkaupunkiseudulla, jossa on otettava huomioon väestömuutokset, alueen väestön koulutustaso, maahanmuutto ja alueen elinkeinorakenne. Selonteossa korostetaan pienenevän väestöpohjan alueiden vaikea kustannusrakenne, joka tulisi ottaa huomioon valtionosuuden määräytymisperusteissa. Toisaalta valtionosuuden määräytymisperusteissa tulee korostaa erityisesti pääkaupunkiseudun roolia maahanmuuttajaväestön koulutustarpeissa.

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisessä mainitut toimenpiteet ovat pääosin kannatettavia, mutta ne edellyttävät riittävää resurssointia. Vantaan kaupunki pitää kannatettava lisätä lukio-opintojen ja ammatillisten opintojen yhdistämisen lisäämistä. Vantaan kaupunki ei sen sijaan kannata yhteisten tutkinnonosien määrän lisäämistä ammatillisessa koulutuksessa, koska opiskelijoilla olisi jatkossa mahdollista aiempaa joustavammin yhdistellä lukio-opintoja ja ammatillisia opintoja ja täten erityisesti ammatillisia opintoja suorittavilla olisi nykyistä paremmat mahdollisuudet hakeutua korkea-asteen koulutukseen. Erityisen kannatettavana tavoitteena Vantaan kaupunki näkee lainsäädännön uudistamisen siten, että opiskelijoiden oppimista ja osaamista koskevaa tietoa voidaan hyödyntää koulutuksen järjestämisessä ja oppimisen tukemisessa ihmisten tietoturvaa ja -suojaa loukkaamatta.

Työelämän muutoksiin vastaamisen toimenpiteet Vantaa näkee kannatettavina. Vaikuttavuutta ja tavoitettavuutta toisen asteen koulutuksessa edistetään digitaalisten oppimisympäristöjen ja -ratkaisujen kehittämisellä sekä työelämäyhteistyön tiivistämisellä. Vantaa pitää kannatettavana tavoitteena myös uusien opetusvälineiden pedagogisesti tarkoituksenmukaista käyttöä sekä kaikkien opiskelijoiden tarpeiden mukaisten oppimispolkujen huomioimista. On kuitenkin huomioitava, että tavoite edellyttää toteutuakseen opetushenkilöstön laajamittaista koulutusta ja siihen panostamista. Myös tilojen, laitteiden ja henkilöstön yhteiskäyttö on kannatettavaa ja kestävä toimintatavan mukaista

Vantaan näkee, että ajasta ja paikasta riippumaton koulutus on kannatettavaa erityisesti ammatillisessa uudelleen koulutuksessa. On kuitenkin huomioitava, että selonteossa mainittu nuorille tärkeä yhteisön tuki edellyttää riittävää lähiopetusta, jota digitaaliset oppimisympäristöt ja -ratkaisut täydentävät.

Oppivelvollisuuden laajeneminen itsessään ei automaattisesti vähennä toisen asteen koulutuksen keskeyttämistä (erit. ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen) vaan se vaatii opiskeluhoito- ja

ohjaushenkilöstön määrän lisäresurssia. Opiskeluhuollon palveluissa digitaalisten menetelmien edelleen kehittäminen ja hyödyntäminen täydentävät palvelukokonaisuutta sekä yksilökohtaisessa että yhteisöllisessä opiskeluhuollossa

Toisen asteen koulutusta käsittelevästä luvusta puuttuu laajempi näkemys siitä, kuinka koulutusasteen yleissivistävä tavoite toteutuu myös taiteen ja kulttuurin kautta. Liikunnan ohella myös taide- ja kulttuuripalvelut toimivat oppimisympäristöinä ja kulttuurikasvatussuunnitelmat tälläkin koulutusasteella tarjoaisivat tasavertaisen oppimisympäristön kaikille opiskelijoille aktiiviseen kansalaisuuteen sekä hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lisäämiseen. Digitaaliset oppimisympäristöt ja työelämäkumppanuus eivät riitä tasapainosten koulutustavoitteiden ja yleissivistyksen saavuttamiseen.

Osa toisen asteen keskeyttäneistä nuorista päätyy nuorten työpajojen asiakkaiksi. Nuorten työpajat mahdollistavat turvallisen yhteisön ja yhdessä oppimisen muun muassa koulutussopimusten muodossa. Lisäksi nuorille aikuisille tarjotaan tukea oppilaitosnuorisotyön avulla. Suurin osa keskeyttämisestä tapahtuu muun muassa siksi, että nuorilla on mielenterveysongelmia. Näihin tulisi saada riittävän ajoissa apua ja tukea. Etsivän nuorisotyön näkökulmasta keskeytyksellä olevien nuorten tilanteeseen tulisi puuttua varhaisemmassa vaiheessa ja keskeytyksellä olevien ”asema” tulisi olla selkeä. Nyt tieto ei kulje riittävän nopeasti näistä nuorista ja ongelmat ehtivät kasaantua.

Nuorten työpajoilla ja etsivässä nuorisotyössä korostuu vain peruskoulun päättötodistuksen varassa olevat nuoret, joita on etsivässä työssä 90 prosenttia nuorista ja nuorten työpajoilla 60 prosenttia. Tämä tuen tarpeen keskittyminen ilman toisen asteen tutkintoa oleville nuorille aikuisille kuvaa sitä, että toisella asteella tarvittaisiin nykyistä enemmän yksilöllistä riittävän pitkäkestoista tukea, jota voidaan tarjota nuorelle ja nuoren lähiyhteisölle moniammatillisena, poikkihallinnollisena yhteistyönä.

Lisäksi nivelvaiheessa tulisi varmistaa, että opinnot pääsevät tuetusti alkamaan, jotta keskeyttämisistä ei tule. Oppivelvollisuuden laajentamisen myötä tulisi varmistaa, että vaikka keskeyttämisistä ei tulisikaan samalla tavalla, nuoren opinnot myös etenevät ja nuori saa riittävää moniammatillista tukea niiden edistämiseksi. Oppilaitosten välisten yhdyspintojen yhteistyön tiivistäminen ja nuoren yksilöllisen ohjauksen suunnittelu ja kehittäminen ovat avainasemassa oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvässä valmistelutyössä. Nuorisotyön roolin selkeyttäminen ja vakiinnuttaminen osana koulujen ja oppilaitosten kasvattajayhteisöjä on myös syytä huomioida.

Nuorisotyön näkökulmasta positiivisen erityiskohtelun rahoituksen vakiinnuttaminen palvelee heikoimmassa asemassa olevia nuoria. Nuorisotyön kannalta olisi tärkeää, että koulu on lähipalvelu. Tämä mahdollistaa nuorisotyön näkökulmasta sen, että nuorisotyöntekijät tuntevat alueen nuoren ja tavoittavat heidät paremmin. Nuorten tunteminen ja luottamussuhteen rakentaminen vähentävät muun muassa radikalisoitumista ja lisäävät turvallisuutta. Vapaa-ajalla tarjottavat palvelut muun muassa nuorisotalot tukevat nuoren kielitaitoa, joka on keskeinen tekijä integroitumisessa. Digitaalinen nuorisotyö voi omalta osaltaan lisätä nuorten oppimista vapaa-ajalla. Vapaa-ajalla tapahtuva oppiminen voi tukea merkittävästi nuoren osaamista ja osallisuutta.

Tietopohjien- ja erilaisten datojen yhteiskäyttöä tulisi edistää niin, että niistä saatavaa tietoa hyödynnetään monialaisesti. Valtakunnallinen kouluyhteistyön malli on askel oikeaan suuntaan, mutta poikkihallinnollisen ammattilaisverkoston tulisi voida muokkautua myös paikallisten tarpeiden mukaan.

Toimenpiteissä ei ollut mainittu valtakunnallista Liikkuva opiskelu toimintaa, joka tukee opiskelijoiden hyvinvointia liikunnan ja yhteisöllisyyden kautta. Vantaan kaupunki ehdottaa, että

Liikkuva opiskelu -toiminnan toimenpiteiden vakiinnuttaminen toiselle asteelle turvaa ja antaa mahdollisuuden liikunnallisen ja aktiivisen elämäntavan jatkumisen aikuisuuteen sekä jaksamiseen vaativassa työelämässä. Valtakunnallisen Liikkuva opiskelu -toiminnan tavoitteena on lisätä opiskelijoiden fyysistä aktiivisuutta ja opiskelukykyä kehittämällä oppilaitosten toimintakulttuuria.

Kommentit lukuun 3.3 Korkeakoulut

”Vuonna 2030 vähintään 50 % nuorista aikuisista suorittaa korkeakoulututkinnon.” Monialainen yhteistyö ja muun muassa nuorisotyön toimijat voivat tukea nuoren koulutuspolkua haluttuun suuntaan nuoren taustasta, sukupuolesta tai tulotasosta riippumatta.

Korkeakoulut-kohdassa ei ole kirjattu hyvinvoinnin edistämistä. Hyvinvoinnin edistämisen nosto olisi äärimmäisen tärkeä lisä kirjaukseen. Ehdotamme Liikkuva opiskelu -toiminnan ulottuminen valtakunnallisesti myös korkeakouluihin tukisi opiskelijoiden arjen fyysistä aktiivisuutta sekä ylläpitäisi niitä opittuja malleja, joita aiemmalla opinpolulla on jo omaksuttu. Toiminta tukisi myös yhteisöllisyyttä ja olisi luonnollinen osa ennalta ehkäisevää toimintaa.

Perusopetuksen ja toisen asteen aikaisen tuen ja ohjauksen avulla huolehditaan siitä, että myös maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla on yhtäläiset mahdollisuudet hakeutua korkeakouluopintoihin. Koulutuksen laadun ja yhdenvertaisuuden kannalta on tärkeää tukea eri kieli- ja kulttuuritaustaisten henkilöiden kouluttautumista korkea-asteella kasvatuksen ja opetuksen alan tehtäviin.

Kommentit lukuun 3.4 Tiede ja tutkittu tieto

Vantaan kaupunki näkee, että on myös entistä ennakkoluulottomammin hyödynnettävä luova tieteellinen, taiteellinen ja kulttuurinen toiminta. Myös vapaa sivistystyö tuottaa runsaasti taiteellista ja kulttuurista toimintaa, jonka osallistumiskynnys on hyvin matala.

Kommentit lukuun 3.5 Vapaa sivistystyö

Vantaan kaupunki näkee, että uusien koulutustehtävien lisääminen vapaalle sivistystyölle on rahoitettava siten, että perustehtävän mukainen koulutus ei kärsi rahoituksen siirtymisestä uuden koulutustehtävän hoitamiseen. Rahoitustapa ei saa heikentää annettujen tehtävien menestyksestä hoitamista. On löydettävä tapa/toimenpiteet, jotka tukevat tätä toimintaa.

Vapaan sivistystyön rahoituksen ennakoitavuuden varmistaminen on erittäin kannatettavaa, mutta se ei saa tapahtua siten, että yhä suurempi osa rahoituksesta sitoutuu perusvaltionosuuteen, sillä useimmissa kunnissa valtionosuus ei kohdistu suoraan opistotoimintaan. Sen sijaan kehittämis- ja hankerahoitus on tyypillisesti opiston omaan budjettiin tuloutuvaa.

Kun pyritään vahvistamaan vapaan sivistystyön oppilaitosten edellytyksiä edistää, kehittää ja toteuttaa koulutusta aliedustetuille ryhmille, tämä tarkoittaa samalla väistämättä rahoitusperusteiden uudistamista. Kansalaisopistojen valtionosuus on sidottu suoritteena käytettävään oppituntiin. Pelkkien oppituntien rahoittaminen ei auta aliedustettujen ryhmien tavoittamista. Siinä työssä tarvitaan hakevan ja tukevan toiminnan sekä ohjauksen lisäresursseja. Tämä voidaan tietysti rahoittaa nostamalla merkittävästi yksikköhintaa.

Lukutaitokoulutuksen asemaa osana maahanmuuttajien koulutusjärjestelmää on hyvä vahvistaa. Koulutuksen riittävyys varmistetaan luomalla koulutukselle selkeä rakenne ja malli sekä laatimalla opetussuunnitelman perusteet. Koulutuksen laatua ja sen yhdenvertaisuutta eri puolilla maata edistetään esimerkiksi antamalla suositus opettajien kelpoisuusvaatimuksista.

Yleinen huomio vapaan sivistystyön toimenpiteistä vuoteen 2040 mennessä: toimenpidelistaus on keskeneräinen, joten tieto jatkuvan oppimisen uudistuksen linjausten sisällöstä puuttuessa, on lausuminen niiltä osin mahdotonta.

Vapaa sivistystyö on huomioitu kovin ohuesti verrattuna koulutusmuodon volyyymiin ja vaikuttavuuteen.

Kommentit lukuun 3.6 Jatkuva oppiminen – työuran aikainen oppiminen

Teknologian muutos edellyttää erittäin paljon uutta osaamista ikääntyvältä väestöltä, jonka osaamisesta on huolehdittava. Erityisesti ikääntyvien osaamisesta on huolehdittava, koska he eivät pysty kerryttämään uutta osaamista enää työnantajan järjestämällä koulutuksella. Heidän itsenäisyytensä ja toimintakykynsä säilymisen kannalta on äärettömän tärkeää, että myös heidän osaamisestaan huolehditaan.

Vapaan sivistystyön oppilaitoksilla on mahdollisuus tarjota perustaitojen oppimista, mutta koulutusten pitää olla järjestetty siten, että niihin on helppo osallistua. Koulutuskokonaisuuksien pitää palvella siten, että niihin voidaan osallistua huolimatta työllisyys-/elämäntilanteesta.

Kommentit lukuun 3.7 Opetus-, ohjaus- ja muu henkilöstö

Vantaan kaupunki pitää erittäin tärkeänä, että varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien saatavuuteen on kiinnitetty selonteossa huomiota. Vantaan kaupunki kuitenkin katsoo, että osaavan henkilöstön saatavuuden parantamiseksi tulisi laatia erityisiä toimenpiteitä alan houkuttelevuuden ja parantamiseksi. Monimuotokoulutuksen järjestämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Lisäksi Vantaan kaupunki katsoo, että opiskelua tulisi mahdollistaa työn ohella varhaiskasvatuksessa toimiville lastenhoitajan tehtävään kelpoisille opiskelijoille nykyistä enemmän. Monimuotoinen, verkko-opetusta ja lähitapaamisia hyödyntävä koulutus parantaisi opintojen saavutettavuutta ja tavoittaisi siten jo valmiiksi varhaiskasvatustyöhön sitoutuneet hakijat. Monimuotokoulutuksen vakiinnuttaminen osaksi varhaiskasvatuksen opettajien koulutusta Helsingin yliopistossa olisi tärkeää henkilöstön saatavuuden parantamiseksi. Yliopistokoulutuksen aloituspaikkamäärien lisäämisessä tulisi tarkastella tarkemmin alueellisia tarpeita. Määrien lisäämisessä tulee parantaa ennakointia ja mitoittamalla koulutusta terveperusteisesti.

Opiskeluhuollon lakisääteisiä palveluja ja monialaista yhteistyötä varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa tulisi edelleen vahvistaa. Näin lapsilla, oppilailla ja opiskelijoilla on mahdollisuus saada varhainen ja matalan kynnyksen tuki lähipalveluna.

Kielitietoinen opetus tulisi saattaa luontevaksi osaksi kaikkea perusopetusta ja toisen asteen koulutusta. On tärkeää, että myös eri kieli- ja kulttuuritaustaisia henkilöitä ohjautuu opiskelemaan opetus-, kasvat- ja ohjausalaa ja työllistyy eri kouluasteille.

Opettajan koulutuksessa on hyvä ottaa huomioon myös vapaan sivistystyön koulutusten erittäin heterogeeninen opiskelijakunta, joka asettaa opettajan työlle erilaisen haasteen kuin monella muulla koulutustasolla.

Opettajankoulutuksen kehittämisessä olisi huomioitava myös taide-, liikunta- ja kulttuurikasvatuksen osaamisen tarpeet kaikilla opintoasteilla. Yksilölliset tarpeet huomioiva opetus sekä hyvinvointiin ja laajaan sivistykseen tähtäävät oppimistavoitteet edellyttävät tulevaisuuden opettajilta laajaa käsitystä oppimisesta ja joustavuutta opetusmenetelmissä ja oppimisympäristöissä. Kulttuuri, taide, liikunta ja vapaa-ajan ympäristöt oppimisympäristöinä korostuvat ja opettajien on syytä osata hyödyntää niitä entistä paremmin.

Nuorisotyön toimijoilla on hyvä kokemus nuorten ja nuorten aikuisten ohjauksesta. Moniammatillisen yhteistyöntekemiseen ja nuorten ja perheiden kohtaamiseen tulisi panostaa enemmän myös opettajakoulutuksessa. Etenkin aineenopettajien koulutuksessa tämä olisi tärkeää.

Kommentit lukuun 3.8 Taide- ja kulttuurikasvatus ja -opetus ja taiteen perusopetus

On hyvä, että taide- ja kulttuuriharrastusten tasa-arvoinen saavutettavuus mainitaan selonteossa ja että tavoitteena on edistää matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia koulupäivän yhteydessä sekä nostaa lastenkulttuurin yleis- ja hankeavustuksia.

Taiteen perusopetuksen kehittäminen ja toimintaedellytysten vahvistaminen entistä tasa-arvoisemman saavutettavuuden varmistamiseksi on kannatettavaa.

Kunnallisen kulttuurikasvatussuunnitelman tulisi olla velvoittava osa opetussuunnitelmaa, ei pelkkä suositus. Taide- ja kulttuurikasvatuksen rooli henkilökohtaisen kasvun, luovuuden, elämäntaitojen ja aktiivisen kansalaisuuden kehittymisen näkökulmasta on selonteossa nostettu esille. Taito ja taideaineiden opetus koulussa on turvattava, mutta taide ja kulttuuri oppimisympäristöinä vahvistavat kulttuurikompetenssia ja tasa-arvoista kasvua myös muissa oppiaineissa. Kunnalliset kulttuurikasvatussuunnitelmat tukevat taide- ja kulttuurikasvatuksen kokonaisuutta hyvin ja takaavat jokaiselle lapselle ja nuorelle omalle asuinalueelle sopivan ja ominaisen taide- ja kulttuurikasvatuksen kokonaisuuden. Vantaalla on käytössä toimiva kulttuurikasvatussuunnitelma peruskouluissa. Näin pitäisi olla jokaisessa Suomen kunnassa.

Kansalaisopistot huolehtivat hyvin pitkälti aikuisväestön ja ikääntyneiden taide- ja kulttuurikasvatuksesta sekä taitoaineiden opetuksesta. Siksi tässäkin luvussa tulee nostaa esiin kansalaisopistojen merkitys tällä opetuksen saralla.

Eri väestöryhmistä maahanmuuttajat ovat aliedustettuina taiteen perusopetuksesta. On hyvä miettiä keinoja, joilla voitaisiin poistaa esteet maahanmuuttajalasten ja -nuorten osallistumiselta ja mahdollistaa kaikille oman luovuuden, taitojen ja ilmaisun kehittyminen.

Kommentit lukuun 3.9 Opintotuki

Opintososiaalisia etuja käsiteltäessä tulee huomioida aikuisten perusopetuksen erityisasema. Usea opiskelija opiskelee kotoutumistuella, mutta jos opinnot eivät ole alkaneet riittävän pian, saattaa kotoutumisaika loppua kesken opintojen. Näissä tapauksissa on opintojen tukeminen riippuvainen paikallisen TE-toimiston kannasta opiskeluun. Usea aikuinen opiskelija joutuu opiskelemaan

peruskouluopintoja opintotuella ja ottamaan opintolainaa. Tämä ei ole kestävä ratkaisu, koska todennäköisesti opiskelija joutuu perusopetuksen jälkeen vielä jatkamaan opintoja toisen asteen koulutuksessa. Opintotuella peruskouluopintoja suorittava opiskelija on eriarvoisessa asemassa muihin perusopetuksen oppilaisiin nähden.

Etsivässä nuorisotyössä on tullut esille nuoria, joille on myönnetty opintolaina, mutta jotka eivät saa opintoja edistettyä. Nuorisotyön näkökulmasta onkin tärkeää, että nuori ei opintojen keskeyttämisen vuoksi joutuisi talousongelmiin.

Kommentit lukuun 3.10 Ruotsinkielisen koulutuksen tilanne, tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoitteet ovat hyödyllisiä ja hyviä, mutta ottavat kantaa vain ydintehtävään. Ruotsinkielisten tukipalveluiden toiminta on perustehtävän takaamisen edellytys. Vantaan kaupunki näkee, että selonteosta puuttuvat:

1. Ruotsinkielisten ominaisuuksien ja tarpeiden huomioon ottaminen lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistamisessa. Tukea tarvitseville lapsille ei ole asetettu tavoitteita ja strategiaa ruotsinkielisten tukipalvelujen saatavuudesta.
2. Kaksikielisten lasten ja nuorten tukeminen ja sen kehittäminen. Vaikka löytyy tekstissä, ei näy toimenpiteissä. Olisi otettava kantaa siihen, miten vahvistaa sitä, että monilla lapsilla ja nuorilla on jo monikielinen tausta ja miten sitä käytetään toiminnassa.
3. Ruotsinkielisen pätevän henkilöstön saatavuuden turvaaminen: esimerkiksi opinto- ja opiskelijaohjaajakoulutusta ei ole järjestetty ruotsiksi pitkään aikaan.

Tässä luvussa on erittäin hyvin oivallettu ja todettu, miten suuri merkitys on lapsen ja nuoren kielivarannon tukemisella. Vantaa pitää tärkeänä, että kaikki tämä todettaisiin myös perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen kohdalla niin, että se koskisi kaikkia kaksi- ja monikielisiä oppilaita ja opiskelijoita riippumatta siitä, ovatko he kantasuomalaisia vai maahanmuuttajataustaisia.

Ruotsinkielisten oppilaiden mahdollisuutta opiskella vieraita kieliä samalla laajuudella kuin suomenkielisillä oppilailla on tarkasteltava.

Kommentit lukuun 3.11 Maahanmuuttajataustaisten oppiminen ja oppimispolut

Maahanmuuttajataustaisten oppijoiden tukemisen keskiössä ovat kielitietoinen pedagogiikka, nivelvaiheiden sujuvuuden ja oppimisedellytysten turvaaminen. Kasvatuksen ja oppimisen toimiala tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet yhteisöllisyyteen, yhteiskuntaan kiinnittymiseen ja kotoutumiseen. Yhteisöllinen oppilashuolto, säännöllinen osallistuminen varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja toiselle asteelle ja oppilaiden osallisuuden tukeminen turvaavat oppilaiden tasavertaisuutta lähtökohdista huolimatta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää juuri maahan tullessiin, erityisesti perusopetuksiin loppuvaiheessa. Toisen ja kolmannen polven maahanmuuttajataustaisia lapsia ja nuoria tulee kannustaa koulumenestykseen ja kouluttautumiseen. Opintojen ohjaaminen ja monikielinen huoltajien neuvontatyö ovat tarpeellisia suomalaisen koulutusjärjestelmän ymmärtämisessä.

Positiivisen erityiskohtelun rahoituksen vakiinnuttaminen mahdollistaa tukitoimien pitkäjänteisemmän suunnittelun ja resurssien kohdentamisen. Suomi / ruotsi toisena kielenä

kehittämishjelma on ajankohtainen ja tarpeellinen yhä monikielistyvässä ja monimuotoistuvassa toimintaympäristössä.

Tässä luvussa ei ole mainittu erikseen tavoitteita ja toimenpiteitä. Pääkaupunkiseudun ja muiden suurien kaupunkien joillakin alueilla maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten määrä opetusryhmissä on niin merkittävä, että koulutuspoliittinen selonteko ei voi ohittaa maahanmuuttajia ilman konkreettisia toimenpide-ehdotuksia. Pienemmissä kunnissa taas maahanmuuttajataustaiset oppilaat asettavat täysin toisenlaisia haasteita koulutusjärjestelyille.

Maahanmuuttajataustaisille tarvitaan lisäksi kohdennettuja toimia eri koulutusasteilla. On hyvin tärkeää huomata, että tämä koskee suuresti aikuisten perusopetusta sekä kansalaisopistojen toimintaa. Kansalaisopistojen rahoituksessa ei tällä hetkellä huomioida esimerkiksi ohjauksen ja kuratiivisten palvelujen tarvetta.

Vantaan kaupunki näkee, että luku kaipaa konkreettisia toimenpide-ehdotuksia maahanmuuttajataustaisille kohdennettuihin toimiin eri koulutusasteilla esimerkiksi kielitietoisuuden huomioimisessa opetuksessa ja viestinnässä sekä koulutusten nivelvaiheiden sujuvuudessa.

Jos nuori tulee perusopetuksen päättövaiheessa Suomeen, hän ei ehdi perusopetuksen aikana oppia suomea (ruotsia) eikä saada perusopetuksen päättötodistusta. Tämä on nuoren kannalta kohtalokas tilanne. On tuettava kaikin keinoin nuoren mahdollisuutta jatkaa opintojaan esimerkiksi aikuisten perusopetuksessa. Tämä on eräs niistä nivelvaiheista, jonka sujuvoittamiseen tulee ohjata tukitoimia.

Vantaan kaupunki pyytää myös huomioimaan, että toisen asteen koulutus maahanmuuttajataustaisen opiskelijan kohdalla ei aina tarkoita ammatillista koulutusta. Maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita tulee tukea ja ohjata niin, että heillä on tasavertainen mahdollisuus jatkaa opintojaan lukiokoulutuksessa. Opintojen etenemistä lukiossa tuetaan, ja myös lukiokoulutukseen soveltuu edellä mainittu positiivisen erityiskohtelun malli. Jotta opiskelu toisella asteella luonnistuisi, on kielenoppimiseen ja muiden aineiden opiskeluun liittyvä tuki suunnattava vahvana jo perusopetukseen. Uuden nivelvaiheen koulutuksen tehtävänä tulisi olla kielitaidon ja opiskeluvalmiuksien monipuolinen vahvistaminen.

Vantaan kaupunki näkee, että aikuisten perusopetus ja sekä kansalaisopistoissa järjestettävä kotoutumiskoulutus tulee nostaa vahvemmin esiin oppivelvollisuuden laajentamisessa ja siihen liittyvässä koulutuksen maksuttomuudessa, uudessa nivelvaiheen koulutuskokonaisuudessa sekä ohjauksessa oppivelvollisuuden suorittamisen aikana. Sama koskee myös kaikille toisen asteen opiskelijoille turvattavia opiskeluhuollon palveluita sekä mahdollisuutta henkistä ja fyysistä hyvinvointia tukevaan toimintaan oppilaitosyhteisössä yhdenvertaisesti taustasta riippumatta, maan kaikissa osissa.

Luku päättyy korkeakouluopiskelijoihin. Selonteossa käsitellään yleisellä tasolla mm. elinikäistä oppimista ja työuran aikana tapahtuvaa täydentävää koulutusta. Sen sijaan selonteon ulkopuolelle jää isoja maahanmuuttajia koskevia koulutuskokonaisuuksia. Selonteko ei huomioi aikuisten perusopetukseen ohjautuvia nuoria aikuisia, eikä toisaalta nuoria tai aikuisia, joilla on peruskoulutus omasta maastaan.

Suuri osa Suomeen saapuvista maahanmuuttajista opiskelee suomea (ruotsia) ja muita perustaitoja kotoutumiskoulutuksessa. Kotoutumiskoulutuksen kenttä on kirjava ja laatu vaihteleva, ja muutos on tarpeellinen. Koulutuspoliittisissa linjauksissa olisi ehdottomasti otettava kantaa

kotoutumiskoulutuksen järjestämisen tapaan ja koulutuksen mahdolliseen siirtymiseen Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan. Kotoutumiskoulutukselle olisi lisäksi luotava opetussuunnitelman perusteet arviointikriteereineen ja opettajien kelpoisuusvaatimuksineen. Tämä vaatisi myös rahoitusjärjestelmän uudistuksen.

Tässä luvussa ei myöskään mainita aikuisille suunnatun lukutaitokoulutuksen kehittämistä, vaikka lukutaito on tärkeimpiä edellytyksiä suomalaiseen yhteiskuntaan kotoutumiselle.

Yksi käytännön esimerkki maahanmuuttajataustaisten oppimispolkujen tukemisessa olisivat erilaiset kulttuurikasvatuksen keinot. Taidekasvatus ja kulttuuriset oppimisympäristöt toimivat hyvänä tukena kielen oppimisessa. Monialainen yhteistyö ja vapaa-ajan palveluiden hyödyntäminen maahanmuuttajataustaisten lasten, perheiden ja aikuisten koulutuksessa olisi hyvä täydennys osioon.

Vantaan nuorisopalvelut pitää tärkeänä mainitun koulutusten nivelvaiheiden sujuvuuden tärkeyden ja eri toimijoiden yhteistyön tekemisen. Etenkin maahanmuuttajataustaisten nuorten tukemisessa tarvitaan taitoa kohdata perheitä ja solmia luottamuksellisia suhteita. Nuorisotyön näkökulmasta positiivista erityiskohtelua kannattaa kohdentaa erityisesti maahanmuuttajanuorten tukemiseen. Myös koulutuksen maksuttomuus edesauttaa ko. kohderyhmää.

Kommentit lukuun 4. Koulutus- ja tutkimusjärjestelmän tilannekuva ja keskeiset muutostekijät.

Kaikilla on oikeus maksuttomaan perusopetukseen, mutta kunnilla ei velvollisuutta järjestää perusopetusta oppivelvollisuusiän ylittäneille. Tämä asettaa heikoimmassa asemassa olevat, erityisesti maahanmuuttajataustaiset henkilöt, epätasa-arvoiseen asemaan monissa kunnissa.

Tulevaisuudessa korostuu entistä enemmän kaiken osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: ammatissivistys ja yleissivistys ovat aiempaa lähempänä toisiaan ja kietoutuvat toisiinsa. Vapaa sivistystyö on syytä nähdä myös entistä selkeämmin kansalaisten osaamisipotentialin kasvattajana.

Hyvinvointia, demokratiaa ja aktiivista toimijuutta lähiyhteisössä ja kansalaisyhteiskunnassa edistävät myös muut oppilaitos- ja koulutusmuodot, muistuttaa Vantaa.

Viimeisessä luvussa on tärkeitä näkökulmia seitsemästä keskeisestä tulevaisuuden muutostekijästä. Kokonaisvaltaisia keinoja niiden käsittelyyn on esim. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (Agenda 2030) ym. yhteiskunnalliset sopimukset. Opetukseen liittyvän pedagogiikan todetaan kuitenkin olevan hitaammin reagoivaa ja muuttuvaa. Yhtenä pedagogisena keinona ja toimenpiteenä olisi hyvä tuoda esiin tulevaisuuskasvatus ja tulevaisuuspedagogiikka eri kouluasteille. Se pyrkii vahvistamaan yksilöllistä ajattelua ja tulevaisuuskuva.

Vaikka suurimmalle osalle tarjotaan tutkintoa johtavaa koulutusta, tulisi huolehtia, että etenkin peruskoulun viimeisellä luokalla oleville tarjotaan riittäviä tukipalveluita kevään, kesän ja syksyn alussa. Nivelvaiheessa tulisi huolehtia riittävien tukipalveluiden jatkuvuuden turvaaminen jopa tutkintoon johtavan koulutuksen ensimmäisen vuoden ajan. Nuorisotyö voi omalta osaltaan olla osana tukiverkostoa.

Jokainen prosentti koulutuksen aloittamatta jättäneistä tarkoittaa suurissa kaupungissa useita kymmeniä nuoria, jotka eivät päädy osaksi yhteiskuntaa, vaan tippuvat siitä ulkopuolelle. Osa näistä nuorista tavoitetaan myöhemmin etsivän nuorisotyön parista. Tässä nivelvaiheessa olisi tärkeää huolehtia siitä, että yksikään nuori ei tipu. Pudokkuutta olisi syytä tarkastella jo aikaisemmissakin vaiheissa.

Teknologian osalta olisi varmistettava, että jokaisella nuorella olisi riittävät välineet, osaaminen ja tuki opintojen edistämiseksi. Digitaalinen nuorisotyö voi omalta osaltaan tukea nuoren oppimista nuoren vapaa-ajalla ja tasoittaa eriarvoistumista.

Nuorten työpajat voivat tarjota nuorena vanhemmiksi tulleille oppimisympäristön, jossa voi suorittaa työkokeilua ja parantaa peruskoulun päättötodistuksen arvosanoja turvallisessa yhteisössä. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyö voi tarjota nuorelle tukea ammatinvalintaan liittyen. Nuorisotyön intensiivisellä ohjauksella on mahdollisuus auttaa sekä koulu- ja oppilaitosyhteisöä että nuorta itseään.

Nuorisotyön näkökulmasta Vantaan huolena on erityisesti se, että nuoret eivät saa suoritettua toisen asteen opintoja tai opinnot eivät etene korkea-asteelle. Vantaalla tämä tarkoittaa usealle nuorelle jo lähtökohtaisesti huonompaa työllisyystilannetta, niukempaa toimeentuloa ja epävarmuutta tulevaisuudesta. Osa näistä nuorista syrjäytyy kotiin, josta muun muassa etsivä nuorisotyö yrittää heitä tavoittaa. Etenkin huolena on nuorten pettymisen kokemukset, jotka voivat pahimmillaan johtaa muun muassa radikalisoitumiseen. Siksi etenkin kokemus osallisuudesta korostuu.

Poistot-yliviivauksella

Lisäykset keltaisella kursiivilla

Kysymykset keltaisella ja kysymysmerkillä

Vantaan kaupungin lausunto hallituksen koulutuspoliittisesta selonteosta: tavoitteena turvata koulutuksen saavutettavuus, laatu ja tasa-arvo

Yleiset selontekoa koskevat kommentit

Vantaan kaupunki toteaa, että selonteko on kattavasti laadittu ja tarkastelee hyvin keskeisiä koulutuspoliittisia haasteita tulevaisuudessa. Selonteon lähtökohdissa on kuvattu kattavasti ajassamme näkyviä muutosvoimia, jotka vaikuttavat koulutusalaan ja ympäröivään yhteiskuntaan. On hyvä, että vapaa-ajan toimialan tehtävät - kulttuuri, liikunta ja nuorisopalvelut – ja näiden yhteistyö muun sivistystoimen peruspalveluiden kanssa on nostettu esiin, kun kuvaillaan soteuudistuksen jälkeen uudistuvan kunnan merkittävimpiä toimintoja ja palveluita.

Kommentit lukuun 2. Visio/tavoitetila – koulutus ja tutkimus kohti 2040-lukua

Visio / tavoitetila on hyvin asetettu. Visiossa on painavasti otettu kantaa vahvan koulutuksellisen tasa-arvon puolesta. Myös hyvinvointi koulutuksen peruskivenä nostetaan hyvin esiin. **Erittäin tärkeä on selonteon kohta, että koulutusjärjestelmässä ei ole suljettuja ovia, vaan jokaiselta asteelta on mahdollisuus hakeutua jatkamaan opintoja.** Suomalaisen koulutuksen tiivis yhteys kansainvälisyyteen on erittäin tärkeää. Jo visiossa olisi hyvä nostaa esiin, että vahvasti **monimuotoistuva** yhteiskunta tarvitsee **erilaisia** ratkaisuja. Kuntien haasteet koulutuksen järjestäjinä tulevat olemaan hyvin erilaisia. Tämä tulee huomioida niin lainsäädännössä, resursseissa kuin informaatio-ohjauksessa. Enää ei selvitä ”samaa kaikille” -periaatteella.

Vantaan kaupunki pitää koulutuspoliittisen selonteon luonnoksessa esitettyä visiota kannatettavana ja sen yksityiskohtia hyvin mietittyinä. ”Kaikilla on oikeus oppia ja kasvaa sekä saada tarvitsemansa tuki ja ohjaus.” Visiossa esitetyt yhdenvertaisuus- ja monimuotoisen sivistyksen periaatteet ovat hyviä tavoitteita. Yksikään toimija ei voi saavuttaa visiota yksin. Vision toteutumiseksi tarvitaan monialaista osaamista ja vahvaa yhteistyötä lapsen ja nuoren lähiverkoston kanssa.

Olisi kuitenkin syytä tuoda enemmän esiin myös vapaan sivistystyön roolia koulutuksen kentässä ja erityisesti elinikäisen osaamisen yhtenä mahdollistajana. Suuri puute visiossa on se, että aikuisten perusopetus ei näy lainkaan.

Digitaalisen oppimisen ympäristöt, oppimisolustat ja ratkaisut ovat tässä ajassa korostuneet. Niiden innovointiin ja resurssointiin on tulevaisuudessa kiinnitettävä entistä parempaa huomiota, jotta monimuotoinen opiskelu ja oppiminen kaikilla tasoilla mahdollistuu.

Vantaan kaupunki pitää hyvänä, että koulutus on maksutonta ja takaa näin mahdollisuuden kaikille oppijoille. Myös resurssien kohdentaminen haastavassa tilanteessa oleville nuorille on perusteltua ja kustannustehokasta. Tuen tulisi olla riittävän pitkäkestoista ja kynnyksetöntä, koska väestön ikääntymisen myötä yhtäkään nuorta ei ole varaa menettää.

Vantaa muistuttaa, että koulutuspoliittiselle selonteolle laadittavasta toimeenpanosuunnitelmasta saattaa muodostua kentän kannalta merkittävämpi ja linjaavampi dokumentti kuin tämä selonteko. On tärkeää, että myös toimeenpanosuunnitelmasta saadaan antaa lausunto.

Kommentit lukuun 3.1 Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus

Vantaa pitää erittäin tärkeänä koulutuksellista tasa-arvoa ja sitä, että kaikki koulut ovat hyviä kouluja. On tärkeää, että varhaiskasvatuksessa ja kouluissa pystytään tasaamaan oppilaiden sosioekonomisista taustoista johtuvia eroja ja edistämään sitä, että sukupuolten väliset osaamiserot eivät koulupolun aikana kasva. Varhaiskasvatus ja perusopetus pitää Vantaan mielestä tarjota lähipalveluina. Huoltajien, lapsien ja nuorien pitää voida luottaa siihen, että päiväkodit ja koulut ovat henkisesti ja fyysisesti turvallisia paikkoja.

Vantaa kaupunki pitää tärkeänä, että selonteossa on huomioitu tarve selvittää kotihoidon tukijärjestelmän vaikutusta varhaiskasvatukseen osallistumiseen. Erittäin hyvä on, että palveluohjausta neuvolasta varhaiskasvatukseen vahvistetaan.

Pidämme kannatettavana, että kasvatuksen ja oppimisen tuen palvelut laajenisivat koskemaan myös varhaiskasvatusta. Lasten ja nuorten tuki- ja hyvinvointipalvelujen ennaltaehkäisevä toiminta ja nopea reagointi nouseviin tarpeisiin edellyttävät riittäviä resursseja ja sitovia mitoituksia opiskeluhuollon palveluihin.

Vantaan kaupunki ehdottaa, että koulutuspoliittisessa selonteossa tulisi huomioida nyt käynnistytävä kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu.

Selonteon toimenpiteissä ei ole mainittu Liikkuva päiväkotitoimintaa, jonka avulla voidaan vaikuttaa lasten ja perheiden fyysiseen aktiivisuuteen. Varhainen vaikuttaminen on tutkitusti hyvä tapa lisätä lasten ja perheiden hyvinvointia. Vantaan kaupunki ehdottaa, että valtakunnallinen Liikkuva varhaiskasvatus -toiminta vakiinnutetaan jokaiseen päiväkotityksikköön tukemaan lasten fyysisistä, motorista, sosiaalista ja kognitiivista kehitystä.

Liikkuva varhaiskasvatus -toiminnan avulla päiväkodit saavat konkreettisia keinoja lisätä arkeen monipuolisia aktiivisuutta lisääviä toimia, jotka tukevat lasten tervettä kasvua ja kehitystä sekä antavat myös perheille työkaluja kohti aktiivista ja liikunnallista perhe-elämää. Toimenpiteissä ei ole myöskään mainittu tutkimusten hyödyntämistä lasten ja nuorten hyvinvoinnin sekä fyysisen aktiivisuuden seuraamisessa. Ehdotamme saatavilla oleva tutkimustiedon hyödyntämistä (esim. Move! -mittaukset, Kouluterveyskysely, Tea-viisari, Nykytilanarviointi työkalu) ja että kehitetään toimenpiteitä tutkitun tiedon pohjalta sekä annetaan työkaluja näiden käyttöön. Kirjataan lasten ja nuorten harrastusmahdollisuudet ja toteutetaan Suomen mallin –rahoituksen avulla jokaiselle lapselle ja nuorelle harrastus. Harrastustoiminnan ja liikkumisen kautta inklusio on mahdollista ja tämä ennalta ehkäisee myös syrjäytymistä, yhteisessä harrastuksessa kielen oppiminen on luontaista toimintaa.

Ohjauksen näkökulma

Oppilaanohjauksen vahvistaminen osana oppivelvollisuuden laajentamista ja Oikeus oppia -ohjelmaa on tarpeen kaikilla kouluasteilla. Perusopetuksessa huomio tulisi kiinnittää myös koko koulu ohjaa -ajattelun tukemiseen ja vahvuuspedagogiikkaan. Näillä tuettaisiin omalta osaltaan oppimistulosten parantamisen tavoitetta tukemalla oppilaiden oppimisstrategioiden vahvistumista, aktiivista toimijuutta ja itsetuntemusta. Koko koulu ohjaa -ajattelun toteutumista tulisi tukea luokan- ja aineenopettajien täydennyskoulutuksella.

Jo perusopetuksessa tulisi mahdollistaa entistä yksilöllisemmät opintopolut ja tiivistää yhteistyötä työelämän kanssa esimerkiksi erilaisten työelämäpainotteisten oppimisen mallien sekä koko koulu ohjaa -ajattelun vahvistamisen kautta. Nämä tukisivat mm. oppilaiden valmiuksia tehdä jatko-opintopäätöksiä ja siirtyä jatko-opintoihin ja muuttuvaan työelämään sekä erityisesti maahanmuuttajataustaisten nuorten kotoutumista ja kielitaidon kehittymistä.

Vantaan kaupunki pitää hyvänä yhtäläisiä velvoittavia laatutavoitteita, kunhan ne edistävät kehittävää arviointikulttuuria. Lisäksi tiedolla johtamisen näkökulmasta päätöksenteossa

hyödynnettävää tietopohjaa on tärkeää kehittää kokonaisintegraatiota tukevaksi valtakunnalliseksi ratkaisuksi. On tärkeää, että laatuavoitteita ja niiden toteutumista kuvaavia indikaattoreita laaditaan yhteistyössä kuntakentän kanssa. Vapaan sivistystyön tiedonhallinnan viitekehys on hyvin erilainen kuin esi- ja perusopetuksessa, ja täten viitekehysten laatimiseen on syytä kutsua mukaan kentän edustus.

Aikuisten perusopetus tulee nostaa näkyviin perusopetusta käsittelevässä luvussa vähintäänkin maininnalla, että kaikki perusopetuksesta esitetty koskee myös aikuisten perusopetusta. Toimenpiteissä ei mainita riittävästi opetustoimen ja vapaa-ajan palveluiden entistä parempaa yhteistyötä yhtenä ratkaisumallina tavoitteiden saavuttamiseen. Varhaiskasvatuksen, kodin ja koulun yhteistyö perheiden ja sen kautta lasten kasvun tukemisessa on ensisijaisen tärkeää. Vapaa-ajan palveluilla (kulttuuri, liikunta, kirjastot, vapaa sivistystyö) on tässä mahdollisuus ja avainasema. Yksi mahdollinen toimenpide olisi myös yhtenäisen kulttuurikasvatussuunnitelman (ja liikuntapalveluiden vastaavan) käyttöönotto varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen.

Selonteossa ei mainita Liikkuva koulu toimintaa, joka on tukenut lasten ja nuorten fyysistä aktiivisuutta kouluissa sekä yhteisöllisyyttä. Vantaan kaupunki ehdottaa, että valtakunnallinen Liikkuva koulu -toiminta vakiinnutetaan osaksi suomalaista perusopetusta tukemaan varhaiskasvatuksessa opittua liikunnallista ja aktiivista elämäntapaa. Liikkuva koulu -toiminnan kautta tuetaan lasten ja nuorten kouluviihtyvyyttä, aktiivisuutta, yhteisöllisyyttä sekä mahdollistetaan monipuolinen oppimista tukeva ympäristö

S2-opetuksen kehittämisohjelma

Vantaan kaupunki kannattaa (S2) -opetuksen kehittämisohjelman käynnistämistä 2021–2023 kuitenkin siten, että ohjelmassa huomioidaan lasten ja nuorten monikielisuuden hyödyntämisen kokonaisuus monipuolisemmin. Oppimispoluissa tulee vahvemmin huomioida lasten ja nuorten kielten, kulttuurien ja katsomusten kokonaisuus identiteettien rakentumisessa.

Kehittämisohjelma on hyvin tarpeellinen, ja tulee huomioida, että se on riittävän pitkäkestoinen, jotta myös tuloksia voidaan arvioida. On tärkeää, että kehittämisohjelma kattaa kaikki kouluasteet, mukaan lukien aikuisten perusopetuksen, perusopetukseen valmistavan opetuksen ja toiselle asteelle valmentavat koulutukset (Valma, Luva). Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että oppilaat ja opiskelijat ovat yhdenveroisessa asemassa erilaisissa oppilaitoksissa ja pienissä vs. suurissa kunnissa. Arvioinnin tulee olla yhdenvertaista niin, että eri oppilaitosten antamat arvioinnit ovat vertailukelpoisia. Suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen tulee olla niin laadukasta, että perusopetuksen päättövaiheessa opiskelijalla on toisella asteella tarvittava kielitaito.

Esityksessä mainittu suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen kehittämishanke on varmasti hyvä toimenpide, mutta todennäköisesti se ei ole riittävä. Tukea tarvitaan myös muiden oppiaineiden opiskeluun sekä opiskelun nivelvaiheisiin. Tärkeää on ottaa laajasti käyttöön kielitietoiset opetusmenetelmät, lisätä oppilaan omakielistä tukea ja vahvistaa oppilaan oman äidinkielen taitoa, jotka kaikki yhdessä luovat vahvan pohjan oppimiselle ja edistymiselle suomen- tai ruotsinkielisessä opetuksessa. Resursseja tulisi ohjata myös eri kieli- ja kulttuuritaustaisten opettajien ja ohjaushenkilöstön koulutukseen.

Maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavan opetuksen tulisi olla opetuksen järjestäjien osalta nykyistä velvoittavampaa. Nivelvaihe valmistavasta opetuksesta perusopetukseen vaatii erityisiä tukitoimia, sillä esimerkiksi valmistavan opetuksen tavoitetaso opetuskielessä ja perusopetuksessa vaadittava osaamistaso eivät vastaa toisiaan. Nämä tukitoimet tulisi varmistaa myös rahoituksen osalta. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää yläkouluikäisinä maahan tulleiden oppilaiden koulutuspolkuun. Suomen tai ruotsin kielen oppiminen ja peruskoulun oppimäärän suorittaminen ei

useinkaan ole mahdollista näin lyhyessä ajassa. Opiskelun sujuvaa jatkumista ja perusopetuksen loppuun saattamista esimerkiksi aikuisten perusopetuksen puolella on tuettava nykyistä paremmin. Toimenpiteitä vaativat esimerkiksi lasten ja nuorten perusopetuksen ja aikuisten perusopetuksen tuntijakojen yhdenmukaistaminen, osaamisen ja hyväksilukemisen periaatteet sekä arvioinnin periaatteiden kirkastaminen. Oppivelvollisuusiän ylittäneelle nuorelle pitäisi turvata oikeus perusopetuksen suorittamiseen, mikä tarkoittaisi käytännössä tämän koulutustehtävän muuttamista opetuksen järjestäjää velvoittavaksi.

Lukutaito

Lukutaito on kaiken oppimisen perusedellytys ja sen tulee ehdottomasti koskea myös aikuisten perusopetusta sekä vapaan sivistystyön järjestämään kotoutumiskoulutusta. Lukutaitoa edistävissä toimenpiteissä tulee huomioida, että perusopetuksen kaikille luokkatasoille tai aikuisten perusopetukseen saattaa osallistua juuri maahan tulleita oppilaita ja opiskelijoita, jotka ovat luku- ja kirjoitustaidottomia. Lisäresursseja on ohjattava myös näille oppijoille.

Lukutaidon rinnalla olisi tärkeä käyttää sanoja monilukutaito, medialukutaito ja kulttuurikompetenssi. Aktiiviseen kansalaisuuteen tarvittavien lukutaitojen erilainen kirjo on tällä vuosituhannella jo hyvin laaja ja kattaa enemmän kuin pelkän kielitaidon tai verbaalisen lukutaidon. Jotta tavoiteltu korkean osaamisen vaade toteutuisi, tulisi vahvistaa oppimaan oppimisen taitoja ja poistaa oppimaan oppimisen esteitä. Esimerkiksi toisenlainen, non-formaali oppimisympäristö voi tukea nuoren opiskelua. Tällaisia tiloja ovat muun muassa nuorisotilat.

Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen rahoitus

Vantaan kaupunki pitää kannatettavana varhaiskasvatus-, esi- ja perusopetus lainsäädännön uudistamista kokonaisuutena, joka mahdollistaisi nykyistä paremmin esimerkiksi tuen järjestelyihin liittyvät eheät ja joustavat oppimispolut.

Vantaan kaupunki pitää erittäin hyvänä ehdotuksena sitä, että rahoituksen painopistettä siirretään perusrahoitukseen ja pitkäjänteisen kehittämisen tukemiseen jatkuvien avustushakujen sijaan. Muutos edistäisi kehittämistyön jatkuvuutta ja sitomista strategiatyöhön. Lisäksi Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että rahoitusjärjestelmän uudistamisessa huomioidaan nykyistä tehokkaammin kuntien eriytyvät olosuhteet. Erityisesti kuntien, joiden lapsi- ja oppilasmäärät kasvavat, tulee huomioida rahoituksessa. Kunnilla on vastuu erityisesti kasvatus- ja oppimisen toimialan vaatimien investointien rahoittamisesta sosiaali- ja terveystoimen toimintojen muuttuvassa tilanteessa.

Muutoksessa tulee varmistaa, että perusrahoitukseen siirrettävä HANKErahoitus todella siirtyy käytettäväksi kasvatukseen ja opetukseen. tulee suoraan oppilaitosten hyödynnettäviksi kuten esimerkiksi vapaassa sivistystyössä avustukset nyt tulevat

Lisäksi Vantaan kaupunki kannattaa sitä, että myönteisen erityiskohtelun rahoitus vakiinnutetaan. Tässä yhteydessä on erittäin tärkeää myös huomioida pääkaupunkiseudun ja muiden suurten kaupunkien erityiset haasteet maahanmuuttajataustaisten koulutuksen järjestämisessä.

Rahoituksen painopisteen muutos avustusrahoituksesta kohti perusrahoitusta ja pitkäjänteisen kehittämisen tukemista suuntaa resursseja avustusten hallinnoinnista kehittämistyöhön ja mahdollistaa kehittämistyön jatkuvuuden sekä kehittämistoiminnan kautta luodun toiminnan vakiinnuttamisen nykyistä paremmin. Rahoituksen ennakoitavuus ja pitkäjänteisyys ovat edellytyksiä koulutukselle ja tutkimukselle asetettavien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Pirstaleinen rahoitusjärjestelmä ei palvele nuorisotyön näkökulmasta. Sillä voidaan kehittää erilaisia

menetelmiä, mutta muun muassa pidempikestoiseen koulunuorisotyöhön tulisi turvata riittävät resurssit, kuten selonteossa todetaan. Nuorisotyöllä kouluissa ja oppilaitoksissa on perusteltu paikkansa nuoren rinnalla kulkijana ja se tukee nuoren koulunkäynnin lisäksi nuoren arjen hallintaa.

Kommentit lukuun 3.2 Toinen aste

Selonteossa korostetaan toisen asteen koulutuksen toimintaedellytysten turvaamista ja koko maan kattavan saavutettavuuden varmistamista, jota varten käynnistetään kokonaisvaltainen ja pitkäjänteinen uudistamisohjelma. Ohjelmalle asetetaan valtakunnalliset tavoitteet, mutta se toteutetaan alueelliset erityispiirteet huomioon ottaen. Toteutettavat ratkaisut voivat olla erilaisia maan eri alueilla, ja ne voivat toteutua eritahtisina. Tämä on erityisen tärkeää pääkaupunkiseudulla, jossa on otettava huomioon väestömuutokset, alueen väestön koulutustaso, maahanmuutto ja alueen elinkeinorakenne. Selonteossa korostetaan pienenevän väestöpohjan alueiden vaikea kustannusrakenne, joka tulisi ottaa huomioon valtionosuuden määräytymisperusteissa. Toisaalta valtionosuuden määräytymisperusteissa tulee korostaa erityisesti pääkaupunkiseudun roolia maahanmuuttajaväestön koulutustarpeissa.

MUUTOSESITYS KOMPROMISSIKSI:

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi mainitut toimenpiteet ovat pääosin kannatettavia, mutta ne edellyttävät riittävää resurssointia. *Vantaan kaupunki kannattaa mahdollisuutta lisätä lukio-opintojen ja ammatillisten opintojen joustavaa yhdistelyä. Näin osaltaan varmistetaan ettei synny suljettuja ovia, vaan jokaiselta asteelta on aito mahdollisuus hakeutua jatko-opintoihin. Tämä edellyttää monipuolisia mahdollisuuksia suorittaa yleissivistäviä ja perustaitoja vahvistavia osaamiskokonaisuuksia. Vantaan kaupunki katsoo, että jatkossakin ammatillisella koulutuksella ja lukiokoulutuksella on oltava selkeästi omat tehtävänsä.*

Vantaan kaupunki pitää kannatettava lisätä lukio-opintojen ja ammatillisten opintojen yhdistämisen lisäämistä. Vantaan kaupunki ei sen sijaan kannata yhteisten tutkinnonosien määrän lisäämistä ammatillisessa koulutuksessa, koska opiskelijoilla olisi jatkossa mahdollista aiempaa joustavammin yhdistellä lukio-opintoja ja ammatillisia opintoja ja täten erityisesti ammatillisia opintoja suorittavilla olisi nykyistä paremmat mahdollisuudet hakeutua korkea-asteen koulutukseen. Erityisen kannatettavana tavoitteena Vantaan kaupunki näkee lainsäädännön uudistamisen siten, että opiskelijoiden oppimista ja osaamista koskevaa tietoa voidaan hyödyntää koulutuksen järjestämisessä ja oppimisen tukemisessa ihmisten tietoturva ja -suoja loukkaamatta.

Työelämän muutoksiin vastaamisen toimenpiteet Vantaa näkee kannatettavina. *Vantaan mielestä selonteossa pitäisi nyt tehtyä enemmän korostaa etenkin toisen asteen ammatillisen koulutuksen merkitystä aikuisten kouluttajana. 30-54 –vuotiaiden opiskelijoiden osuus ammatillisessa koulutuksessa on valtakunnallisesti yhtä suuri kuin alle 20-vuotiaiden osuus.*

Vaikuttavuutta ja tavoitettavuutta toisen asteen koulutuksessa edistetään digitaalisten oppimisympäristöjen ja -ratkaisujen kehittämisellä sekä työelämäyhteistyön tiivistämisellä. Vantaa pitää kannatettavana tavoitteena myös uusien opetusvälineiden pedagogisesti tarkoituksenmukaista käyttöä sekä kaikkien opiskelijoiden tarpeiden mukaisten oppimispolkujen huomioimista. On kuitenkin huomioitava, että tavoite edellyttää toteutuakseen opetushenkilöstön laajamittaista koulutusta ja siihen panostamista. Myös tilojen, laitteiden ja henkilöstön yhteiskäyttö on kannatettavaa ja kestävä toimintatavan mukaista.

Vantaan näkee, että ajasta ja paikasta riippumaton koulutus on kannatettavaa erityisesti ammatillisessa uudelleen koulutuksessa. On kuitenkin huomioitava, että selonteossa mainittu

nuorille tärkeä yhteisön tuki edellyttää riittävää lähiopetusta, jota digitaaliset oppimisympäristöt ja -ratkaisut täydentävät.

Oppivelvollisuuden laajeneminen itsessään ei automaattisesti vähennä toisen asteen koulutuksen keskeyttämistä (erit. ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen) vaan se vaatii opiskeluhoolto- ja ohjaushenkilöstön määrän lisäresurssia. Opiskeluhoollon palveluissa digitaalisten menetelmien edelleen kehittäminen ja hyödyntäminen täydentävät palvelukokonaisuutta sekä yksilökohtaisessa että yhteisöllisessä opiskeluhoollossa

Toisen asteen koulutusta käsittelevästä luvusta puuttuu laajempi näkemys siitä, kuinka koulutusasteen yleissivistävä tavoite toteutuu myös taiteen ja kulttuurin kautta. Liikunnan ohella myös taide- ja kulttuuripalvelut toimivat oppimisympäristöinä ja kulttuurikasvatussuunnitelmat tälläkin koulutusasteella tarjoaisivat tasavertaisen oppimisympäristön kaikille opiskelijoille aktiiviseen kansalaisuuteen sekä hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lisäämiseen. Digitaaliset oppimisympäristöt ja työelämäkumppanuus eivät riitä tasapainosten koulutustavoitteiden ja yleissivistyksen saavuttamiseen.

Osa toisen asteen keskeyttäneistä nuorista päättyy nuorten työpajojen asiakkaiksi. Nuorten työpajat mahdollistavat turvallisen yhteisön ja yhdessä oppimisen muun muassa koulutussopimusten muodossa. Lisäksi nuorille aikuisille tarjotaan tukea oppilaitosnuorisotyön avulla. Suurin osa keskeyttämistä tapahtuu muun muassa siksi, että nuorilla on mielenterveysongelmia. Näihin tulisi saada riittävän ajoissa apua ja tukea. Etsivän nuorisotyön näkökulmasta keskeytyksellä olevien nuorten tilanteeseen tulisi puuttua varhaisemmassa vaiheessa ja keskeytyksellä olevien ”asema” tulisi olla selkeä. Nyt tieto ei kulje riittävän nopeasti näistä nuorista ja ongelmat ehtivät kasaantua. Nuorten työpajoilla ja etsivässä nuorisotyössä korostuu vain peruskoulun päättötodistuksen varassa olevat nuoret, joita on etsivässä työssä 90 prosenttia nuorista ja nuorten työpajoilla 60 prosenttia. Tämä tuen tarpeen keskittyminen ilman toisen asteen tutkintoa oleville nuorille aikuisille kuvaa sitä, että toisella asteella tarvittaisiin nykyistä enemmän yksilöllistä riittävän pitkäkestoista tukea, jota voidaan tarjota nuorelle ja nuoren lähiyhteisölle moniammatillisena, poikkihallinnollisena yhteistyönä.

Lisäksi nivelvaiheessa tulisi varmistaa, että opinnot pääsevät tuetusti alkamaan, jotta keskeyttämiä ei tule. Oppivelvollisuuden laajentamisen myötä tulisi varmistaa, että vaikka keskeyttämiä ei tulisikaan samalla tavalla, nuoren opinnot myös etenevät ja nuori saa riittävää moniammatillista tukea niiden edistämiseksi. Oppilaitosten välisten yhdyspintojen yhteistyön tiivistäminen ja nuoren yksilöllisen ohjauksen suunnittelu ja kehittäminen ovat avainasemassa oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvässä valmistelutyössä. Nuorisotyön roolin selkeyttäminen ja vakiinnuttaminen osana koulujen ja oppilaitosten kasvattajayhteisöjä on myös syytä huomioida.

Nuorisotyön näkökulmasta positiivisen erityiskohtelun rahoituksen vakiinnuttaminen palvelee heikoimmassa asemassa olevia nuoria. Nuorisotyön kannalta olisi tärkeää, että koulu on lähipalvelu. Tämä mahdollistaa nuorisotyön näkökulmasta sen, että nuorisotyöntekijät tuntevat alueen nuoren ja tavoittavat heidät paremmin. Nuorten tunteminen ja luottamussuhteen rakentaminen vähentävät muun muassa radikalisoitumista ja lisäävät turvallisuutta. Vapaa-ajalla tarjottavat palvelut muun muassa nuorisotalot tukevat nuoren kielitaitoa, joka on keskeinen tekijä integroitumisessa. Digitaalinen nuorisotyö voi omalta osaltaan lisätä nuorten oppimista vapaa-ajalla. Vapaa-ajalla tapahtuva oppiminen voi tukea merkittävästi nuoren osaamista ja osallisuutta. Tietopohjien- ja erilaisten datojen yhteiskäyttöä tulisi edistää niin, että niistä saatavaa tietoa hyödynnetään monialaisesti. Valtakunnallinen koulu yhteistyön malli on askel oikeaan suuntaan, mutta poikkihallinnollisen ammattilaisverkoston tulisi voida muokkautua myös paikallisten tarpeiden mukaan.

Toimenpiteissä ei ollut mainittu valtakunnallista Liikkuva opiskelu toimintaa, joka tukee opiskelijoiden hyvinvointia liikunnan ja yhteisöllisyyden kautta. Vantaan kaupunki ehdottaa, että Liikkuva opiskelu -toiminnan toimenpiteiden vakiinnuttaminen toiselle asteelle turvaa ja antaa mahdollisuuden liikunnallisen ja aktiivisen elämäntavan jatkumisen aikuisuuteen sekä jaksamiseen vaativassa työelämässä. Valtakunnallisen Liikkuva opiskelu -toiminnan tavoitteena on lisätä opiskelijoiden fyysistä aktiivisuutta ja opiskelukykyä kehittämällä oppilaitosten toimintakulttuuria.

Kommentit lukuun 3.3 Korkeakoulut

"Vuonna 2030 vähintään 50 % nuorista aikuisista suorittaa korkeakoulututkinnon." Monialainen yhteistyö ja muun muassa nuorisotyön toimijat voivat tukea nuoren koulutuspolkua haluttuun suuntaan nuoren taustasta, sukupuolesta tai tulotasosta riippumatta. *Tulevaisuuden työtehtävistä yhä useampi vaatii korkeakoulututkinnon tasoisen osaamisen. Siksi koulutustason nosto ja korkeakoulutettujen määrän lisääminen yli 50% ikäluokasta tulisi olla yksi keskeisistä koulutuspoliittisista tavoitteista.*

Vantaa näkee tärkeänä, että ammatillisen koulutuksen suorittaneilla on aito mahdollisuus jatko-opintoihin korkeakouluissa. Tämä edellyttää erityisesti mahdollisuutta vahvistaa kielellisiä sekä matemaattisia valmiuksia toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa tai sen jälkeen.

Vantaa kannattaa korkeakoulujen duaalimallin säilyttämistä, koska yliopistoilla ja ammattikorkeakouluilla on omat, lakiin perustuvat, vakiintuneet ja toisistaan poikkeavat, mutta toisiaan täydentävät tehtävät.

Korkeakoulut-kohdassa ei ole kirjattu hyvinvoinnin edistämistä. Hyvinvoinnin edistämisen nosto olisi äärimmäisen tärkeä lisä kirjaukseen. Ehdotamme Liikkuva opiskelu -toiminnan ulottuminen valtakunnallisesti myös korkeakouluihin tukisi opiskelijoiden arjen fyysistä aktiivisuutta sekä ylläpitäisi niitä opittuja malleja, joita aiemmalla opinpolulla on jo omaksuttu. Toiminta tukisi myös yhteisöllisyyttä ja olisi luonnollinen osa ennalta ehkäisevää toimintaa.

Perusopetuksen ja toisen asteen aikaisen tuen ja ohjauksen avulla huolehditaan siitä, että myös maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla on yhtäläiset mahdollisuudet hakeutua korkeakouluopintoihin. Koulutuksen laadun ja yhdenvertaisuuden kannalta on tärkeää tukea eri kieli- ja kulttuuritaustaisten henkilöiden kouluttautumista korkea-asteella mm. kasvatuksen ja opetuksen alan tehtäviin.

Kommentit lukuun 3.4 Tiede ja tutkittu tieto

Vantaan kaupunki näkee, että on myös entistä ennakoluulottomammin hyödynnettävä luova tieteellinen, taiteellinen ja kulttuurinen toiminta. Myös vapaa sivistystyö tuottaa runsaasti taiteellista ja kulttuurista toimintaa, jonka osallistumiskynnys on hyvin matala.

Vantaa kannattaa selonteon tavoitetta nostaa TKI-toiminnan rahoitus vähintään neljään prosenttiin BKT:stä.

Kommentit lukuun 3.5 Vapaa sivistystyö

Vantaan kaupunki näkee, että uusien koulutustehtävien lisääminen vapaalle sivistystyölle on rahoitettava siten, että perustehtävän mukainen koulutus ei kärsi rahoituksen siirtymisestä uuden koulutustehtävän hoitamiseen. Rahoitustapa ei saa heikentää annettujen tehtävien menestyksestä hoitamista. On löydettävä tapa/toimenpiteet, jotka tukevat tätä toimintaa.

Vapaan sivistystyön rahoituksen ennakoitavuuden varmistaminen on erittäin kannatettavaa, mutta se ei saa tapahtua siten, että yhä suurempi osa rahoituksesta sitoutuu perusvaltionosuuteen, sillä

useimmissa kunnissa valtionosuus ei kohdistu suoraan opistotoimintaan. Sen sijaan kehittämis- ja hankerahoitus on tyypillisesti opiston omaan budjettiin tuloutuvaa.

Kun pyritään vahvistamaan vapaan sivistystyön oppilaitosten edellytyksiä edistää, kehittää ja toteuttaa koulutusta aliedustetuille ryhmille, tämä tarkoittaa samalla väistämättä rahoitusperusteiden uudistamista. Kansalaisopistojen valtionosuus on sidottu suoritteena käytettävään oppituntiin. Pelkkien oppituntien rahoittaminen ei auta aliedustettujen ryhmien tavoittamista. Siinä työssä tarvitaan hakevan ja tukevan toiminnan sekä ohjauksen lisäresursseja. Tämä voidaan tietysti rahoittaa nostamalla merkittävästi yksikköhintaa.

Lukutaitokoulutuksen asemaa osana maahanmuuttajien koulutusjärjestelmää on hyvä vahvistaa. Koulutuksen riittävyys varmistetaan luomalla koulutukselle selkeä rakenne ja malli sekä laatimalla opetussuunnitelman perusteet. Koulutuksen laatua ja sen yhdenvertaisuutta eri puolilla maata edistetään esimerkiksi antamalla suositus opettajien kelpoisuusvaatimuksista.

Yleinen huomio vapaan sivistystyön toimenpiteistä vuoteen 2040 mennessä: toimenpidelistaus on keskeneräinen, joten tieto jatkuvan oppimisen uudistuksen linjausten sisällöstä puuttuessa, on lausuminen niiltä osin mahdotonta.

Vantaan kaupungin mielestä vapaan sivistystyön suurta merkitystä jatkuvan oppimisen mahdollistajana pitäisi korostaa enemmän. Vapaa sivistystyö on huomioitu kovin ohuesti verrattuna koulutusmuodon volyyymiin ja vaikuttavuuteen.

Kommentit lukuun 3.6 Jatkuva oppiminen – työuran aikainen oppiminen

Vantaan mielestä työelämässä olevien, jo tutkinnon suorittaneiden, osaamistarpeet eivät aina asetu koulutusjärjestelmän koulutustasolle, vaan niihin voitaisiin parhaiten vastata yhdistelemällä toisen asteen ja korkea-asteen sisältöjä. Työikäisten käyttämät osaamispalvelut ovat edelleen liiaksi sidottuja kansalliseen tutkintorakenteeseen. Tarvitaan uusia ratkaisuja, joilla voidaan hankkia henkilökohtaisiin osaamistarpeisiin soveltuvaa osaamista ja yhdistellä opintoja.

Teknologian muutos edellyttää erittäin paljon uutta osaamista ikääntyvältä väestöltä, jonka osaamisesta on huolehdittava. Erityisesti ikääntyvien osaamisesta on huolehdittava, koska he eivät pysty kerryttämään uutta osaamista enää työnantajan järjestämällä koulutuksella. Heidän itsenäisyytensä ja toimintakykynsä säilymisen kannalta on äärettömän tärkeää, että myös heidän osaamisestaan huolehditaan.

Vapaan sivistystyön oppilaitoksilla on mahdollisuus tarjota perustaitojen oppimista, mutta koulutusten pitää olla järjestetty siten, että niihin on helppo osallistua. Koulutuskokonaisuuksien pitää palvella siten, että niihin voidaan osallistua huolimatta työllisyys-/elämäntilanteesta.

Kommentit lukuun 3.7 Opetus-, ohjaus- ja muu henkilöstö

Vantaan kaupunki pitää erittäin tärkeänä, että varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien saatavuuteen on kiinnitetty selonteossa huomiota. Vantaan kaupunki kuitenkin katsoo, että osaavan henkilöstön saatavuuden parantamiseksi tulisi laatia erityisiä toimenpiteitä alan houkuttelevuuden ja parantamiseksi. Monimuotokoulutuksen järjestämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Lisäksi Vantaan kaupunki katsoo, että opiskelua tulisi mahdollistaa työn ohella varhaiskasvatuksessa toimiville lastenhoitajan tehtävään kelpoisille opiskelijoille nykyistä enemmän. Monimuotoinen, verkko-opetusta ja lähitapaamisia hyödyntävä koulutus parantaisi opintojen saavutettavuutta ja tavoittaisi siten jo valmiiksi varhaiskasvatustyöhön sitoutuneet hakijat. Monimuotokoulutuksen vakiinnuttaminen osaksi varhaiskasvatuksen opettajien koulutusta Helsingin yliopistossa olisi tärkeää

henkilöstön saatavuuden parantamiseksi. Yliopistokoulutuksen aloituspaikkamäärien lisäämisessä tulisi tarkastella tarkemmin alueellisia tarpeita. Määrien lisäämisessä tulee parantaa ennakointia ja mitoittamalla koulutusta **tarveperusteisesti**.

Opiskeluhuollon lakisääteisiä palveluja ja monialaista yhteistyötä varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa tulisi edelleen vahvistaa. Näin lapsilla, oppilailla ja opiskelijoilla on mahdollisuus saada varhainen ja matalan kynnyksen tuki lähipalveluna.

Kielitietoinen opetus tulisi saattaa luontevaksi osaksi kaikkea perusopetusta ja toisen asteen koulutusta. On tärkeää, että myös eri kieli- ja kulttuuritaustaisia henkilöitä ohjautuu opiskelemaan opetus-, kasvatusta ja ohjausalaan ja työllistyy eri kouluasteille.

Opettajan koulutuksessa on hyvä ottaa huomioon myös vapaan sivistystyön koulutusten erittäin heterogeeninen opiskelijakunta, joka asettaa opettajan työlle erilaisen haasteen kuin monella muulla koulutustasolla.

Opettajankoulutuksen kehittämisessä olisi huomioitava myös taide-, liikunta- ja kulttuurikasvatuksen osaamisen tarpeet kaikilla opintoasteilla. Yksilölliset tarpeet huomioiva opetus sekä hyvinvointiin ja laajaan sivistykseen tähtäävät oppimistavoitteet edellyttävät tulevaisuuden opettajilta laajaa käsitystä oppimisesta ja joustavuutta opetusmenetelmissä ja oppimisympäristöissä. Kulttuuri, taide, liikunta ja vapaa-ajan ympäristöt oppimisympäristöinä korostuvat ja opettajien on syytä osata hyödyntää niitä entistä paremmin.

Nuorisotyön toimijoilla on hyvä kokemus nuorten ja nuorten aikuisten ohjauksesta. Moniammatillisen yhteistyöntekemiseen ja nuorten ja perheiden kohtaamiseen tulisi panostaa enemmän myös opettajakoulutuksessa. Etenkin aineenopettajien koulutuksessa tämä olisi tärkeää.

Kommentit lukuun 3.8 Taide- ja kulttuurikasvatus ja -opetus ja taiteen perusopetus

On hyvä, että taide- ja kulttuuriharrastusten tasa-arvoinen saavutettavuus mainitaan selonteossa ja että tavoitteena on edistää matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia koulupäivän yhteydessä sekä nostaa lastenkulttuurin yleis- ja hankeavustuksia.

Taiteen perusopetuksen kehittäminen ja toimintaedellytysten vahvistaminen entistä tasa-arvoisemman saavutettavuuden varmistamiseksi on kannatettavaa.

Kunnallisen kulttuurikasvatussuunnitelman tulisi olla velvoittava osa opetussuunnitelmaa, ei pelkkä suositus. Taide- ja kulttuurikasvatuksen rooli henkilökohtaisen kasvun, luovuuden, elämäntaitojen ja aktiivisen kansalaisuuden kehittymisen näkökulmasta on selonteossa nostettu esille. Taito ja taideaineiden opetus koulussa on turvattava, mutta taide ja kulttuuri oppimisympäristöinä vahvistavat kulttuurikompetenssia ja tasa-arvoista kasvua myös muissa oppiaineissa. Kunnalliset kulttuurikasvatussuunnitelmat tukevat taide- ja kulttuurikasvatuksen kokonaisuutta hyvin ja takaavat jokaiselle lapselle ja nuorelle omalle asuinalueelle sopivan ja ominaisen taide- ja kulttuurikasvatuksen kokonaisuuden. Vantaalla on käytössä toimiva kulttuurikasvatussuunnitelma peruskouluissa. Näin pitäisi olla jokaisessa Suomen kunnassa.

Kansalaisopistot huolehtivat hyvin pitkälti aikuisväestön ja ikääntyneiden taide- ja kulttuurikasvatuksesta sekä taitoaineiden opetuksesta. Siksi tässäkin luvussa tulee nostaa esiin kansalaisopistojen merkitys tällä opetuksen saralla.

Eri väestöryhmistä maahanmuuttajat ovat aliedustettuina taiteen perusopetuksesta. On hyvä miettiä keinoja, joilla voitaisiin poistaa esteet maahanmuuttajalasten ja -nuorten osallistumiselta ja

mahdollistaa kaikille oman luovuuden, taitojen ja ilmaisuuden kehittyminen.

Kommentit lukuun 3.9 Opintotuki

Opintososiaalisia etuja käsiteltäessä tulee huomioida aikuisten perusopetuksen erityisasema. Usea opiskelija opiskelee kotoutumistuella, mutta jos opinnot eivät ole alkaneet riittävän pian, saattaa kotoutumisaika loppua kesken opintojen. Näissä tapauksissa on opintojen tukeminen riippuvainen paikallisen TE-toimiston kannasta opiskeluun. Usea aikuinen opiskelija joutuu opiskelemaan peruskouluopintoja opintotuella ja ottamaan opintolainaa. Tämä ei ole kestävä ratkaisu, koska todennäköisesti opiskelija joutuu perusopetuksen jälkeen vielä jatkamaan opintoja toisen asteen koulutuksessa. Opintotuella peruskouluopintoja suorittava opiskelija on eriarvoisessa asemassa muihin perusopetuksen oppilaisiin nähden.

Etsivässä nuorisotyössä on tullut esille nuoria, joille on myönnetty opintolainaa, mutta jotka eivät saa opintoja edistettyä. Nuorisotyön näkökulmasta onkin tärkeää, että nuori ei opintojen keskeyttämisen vuoksi joutuisi talousongelmiin.

Kommentit lukuun 3.10 Ruotsinkielisen koulutuksen tilanne, tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoitteet ovat hyödyllisiä ja hyviä, mutta ottavat kantaa vain ydintehtävään. Ruotsinkielisten tukipalveluiden toiminta on perustehtävän takaamisen edellytys. Vantaan kaupunki näkee, että selonteosta puuttuvat:

1. **Ruotsinkielisen väestön tarpeiden huomioon ottaminen** lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistamisessa. Tukea tarvitseville lapsille ei ole asetettu tavoitteita ja strategiaa ruotsinkielisten tukipalvelujen saatavuudesta.
 2. Kaksikielisten lasten ja nuorten tukeminen ja sen kehittäminen. Vaikka löytyy tekstissä, ei näy toimenpiteissä. Olisi otettava kantaa siihen, miten vahvistaa sitä, että monilla lapsilla ja nuorilla on jo monikielinen tausta ja miten sitä käytetään toiminnassa.
 3. Ruotsinkielisen pätevän henkilöstön saatavuuden turvaaminen: esimerkiksi opinto- ja opiskelijaohjaajakoulutusta ei ole järjestetty ruotsiksi pitkään aikaan.
- Tässä luvussa on erittäin hyvin oivallettu ja todettu, miten suuri merkitys on lapsen ja nuoren kielivarannon tukemisella. Vantaa pitää tärkeänä, että kaikki tämä todettaisiin myös perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen kohdalla niin, että se koskisi kaikkia kaksi- ja monikielisiä oppilaita ja opiskelijoita riippumatta siitä, ovatko he kantasuomalaisia vai maahanmuuttajataustaisia. Ruotsinkielisten oppilaiden mahdollisuutta opiskella vieraita kieliä samalla laajuudella kuin suomenkielisillä oppilailla on tarkasteltava.

Kommentit lukuun 3.11 Maahanmuuttajataustaisten oppiminen ja oppimispolut

Maahanmuuttajataustaisten oppijoiden tukemisen keskiössä ovat kielitietoinen pedagogiikka, nivelvaiheiden sujuvuuden ja oppimisedellytysten turvaaminen. Kasvatuksen ja oppimisen toimiala tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet yhteisöllisyyteen, yhteiskuntaan kiinnittymiseen ja kotoutumiseen. Yhteisöllinen oppilashuolto, säännöllinen osallistuminen varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja toiselle asteelle ja oppilaiden osallisuuden tukeminen turvaavat oppilaiden tasavertaisuutta lähtökohdista huolimatta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää juuri maahan tulleisiin, erityisesti perusopetuksen loppuvaiheessa. Toisen ja kolmannen polven maahanmuuttajataustaisia lapsia ja nuoria tulee kannustaa koulumenestykseen ja kouluttautumiseen. Opintojen ohjaaminen ja monikielinen huoltajien neuvontatyö ovat tarpeellisia suomalaisen koulutusjärjestelmän ymmärtämisessä.

Positiivisen erityiskohtelun rahoituksen vakiinnuttaminen mahdollistaa tukitoimien pitkäjänteisemmän suunnittelun ja resurssien kohdentamisen. Suomi / ruotsi toisena kielenä kehittämisohjelma on ajankohtainen ja tarpeellinen yhä monikielistyvässä ja monimuotoistuvassa toimintaympäristössä.

Tässä luvussa ei ole mainittu erikseen tavoitteita ja toimenpiteitä. Pääkaupunkiseudun ja muiden suurien kaupunkien joillakin alueilla maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten määrä opetusryhmissä on niin merkittävä, että koulutuspoliittinen selonteko ei voi ohittaa maahanmuuttajia ilman konkreettisia toimenpide-ehdotuksia. Pienemmissä kunnissa taas maahanmuuttajataustaiset oppilaat asettavat täysin toisenlaisia haasteita koulutusjärjestelyille. Maahanmuuttajataustaisille tarvitaan lisäksi kohdennettuja toimia eri koulutusasteilla. On hyvin tärkeää huomata, että tämä koskee suuresti aikuisten perusopetusta sekä kansalaisopistojen toimintaa. Kansalaisopistojen rahoituksessa ei tällä hetkellä huomioida esimerkiksi ohjauksen ja kuratiivisten palvelujen tarvetta.

Vantaan kaupunki näkee, että luku kaipaava konkreettisia toimenpide-ehdotuksia maahanmuuttajataustaisille kohdennettuihin toimiin eri koulutusasteilla esimerkiksi kielitietoisuuden huomioimisessa opetuksessa ja viestinnässä sekä koulutusten nivelvaiheiden sujuvuudessa.

Jos nuori tulee perusopetuksen päättövaiheessa Suomeen, hän ei ehdi perusopetuksen aikana oppia suomea (ruotsia) eikä saada perusopetuksen päättötodistusta. Tämä on nuoren kannalta kohtalokas tilanne. On tuettava kaikin keinoin nuoren mahdollisuutta jatkaa opintojaan esimerkiksi aikuisten perusopetuksessa. Tämä on eräs niistä nivelvaiheista, jonka sujuvoittamiseen tulee ohjata tukitoimia.

Vantaan kaupunki pyytää myös huomioimaan, että toisen asteen koulutus maahanmuuttajataustaisen opiskelijan kohdalla ei aina tarkoita ammatillista koulutusta. Maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita tulee tukea ja ohjata niin, että heillä on tasavertainen mahdollisuus jatkaa opintojaan lukiokoulutuksessa. Opintojen etenemistä lukiossa tuetaan, ja myös lukiokoulutukseen soveltuu edellä mainittu positiivisen erityiskohtelun malli. Jotta opiskelu toisella asteella luonnistuisi, on kielenoppimiseen ja muiden aineiden opiskeluun liittyvä tuki suunnattava vahvana jo perusopetukseen. Uuden nivelvaiheen koulutuksen tehtävänä tulisi olla kielitaidon ja opiskeluvalmiuksien monipuolinen vahvistaminen.

Vantaan kaupunki näkee, että aikuisten perusopetus ja sekä kansalaisopistoissa järjestettävä kotoutumiskoulutus tulee nostaa vahvemmin esiin oppivelvollisuuden laajentamisessa ja siihen liittyvässä koulutuksen maksuttomuudessa, uudessa nivelvaiheen koulutuskokonaisuudessa sekä ohjauksessa oppivelvollisuuden suorittamisen aikana. Sama koskee myös kaikille toisen asteen opiskelijoille turvattavia opiskeluhuollon palveluita sekä mahdollisuutta henkistä ja fyysistä hyvinvointia tukevaan toimintaan oppilaitosyhteisössä yhdenvertaisesti taustasta riippumatta, maan kaikissa osissa.

Luku päättyy korkeakouluopiskelijoihin. Selonteossa käsitellään yleisellä tasolla mm. elinikäistä oppimista ja työuran aikana tapahtuvaa täydentävää koulutusta. Sen sijaan selonteon ulkopuolelle jää isoja maahanmuuttajia koskevia koulutuskokonaisuuksia. Selonteko ei huomioi aikuisten perusopetukseen ohjautuvia nuoria aikuisia, eikä toisaalta nuoria tai aikuisia, joilla on peruskoulutus omasta maastaan.

Suuri osa Suomeen saapuvista maahanmuuttajista opiskelee suomea (ruotsia) ja muita perustaitoja kotoutumiskoulutuksessa. Kotoutumiskoulutuksen kenttä on kirjava ja laatu vaihteleva, ja muutos on tarpeellinen. Koulutuspoliittisissa linjauksissa olisi ehdottomasti otettava kantaa kotoutumiskoulutuksen järjestämisen tapaan ja koulutuksen mahdolliseen siirtymiseen Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan. Kotoutumiskoulutukselle olisi lisäksi luotava opetussuunnitelman perusteet arviointikriteereineen ja opettajien kelpoisuusvaatimuksineen. Tämä vaatisi myös rahoitusjärjestelmän uudistuksen.

Tässä luvussa ei myöskään mainita aikuisille suunnatun lukutaitokoulutuksen kehittämistä, vaikka lukutaito on tärkeimpiä edellytyksiä suomalaiseen yhteiskuntaan kotoutumiselle.

Yksi käytännön esimerkki maahanmuuttajataustaisten oppimispolkujen tukemisessa olisivat erilaiset kulttuurikasvatuksen keinot. Taidekasvatus ja kulttuuriset oppimisympäristöt toimivat hyvänä tukena kielen oppimisessa. Monialainen yhteistyö ja vapaa-ajan palveluiden hyödyntäminen maahanmuuttajataustaisten lasten, perheiden ja aikuisten koulutuksessa olisi hyvä täydennys osioon.

Vantaan nuorisopalvelut pitää tärkeänä mainitun koulutusten nivelvaiheiden sujuvuuden tärkeyden ja eri toimijoiden yhteistyön tekemisen. Etenkin maahanmuuttajataustaisten nuorten tukemisessa tarvitaan taitoa kohdata perheitä ja solmia luottamuksellisia suhteita. Nuorisotyön näkökulmasta positiivista erityiskohtelua kannattaa kohdentaa erityisesti maahanmuuttajanuorten tukemiseen. Myös koulutuksen maksuttomuus edesauttaa ko. kohderyhmää.

Kommentit lukuun 4. Koulutus- ja tutkimusjärjestelmän tilannekuva ja keskeiset muutostekijät.

Kaikilla on oikeus maksuttomaan perusopetukseen, mutta kunnilla ei velvollisuutta järjestää perusopetusta oppivelvollisuusiän ylittäneille. Tämä asettaa heikoimmassa asemassa olevat, erityisesti maahanmuuttajataustaiset henkilöt, epätasa-arvoiseen asemaan monissa kunnissa. Tulevaisuudessa korostuu entistä enemmän kaiken osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: ammattisivistys ja yleissivistys ovat aiempaa lähempänä toisiaan ja kietoutuvat toisiinsa. Vapaa sivistystyö on syytä nähdä myös entistä selkeämmin kansalaisten osaamispotentiaalin kasvattajana. Hyvinvointia, demokratiaa ja aktiivista toimijuutta lähiyhteisössä ja kansalaisyhteiskunnassa edistävät myös muut oppilaitos- ja koulutusmuodot, muistuttaa Vantaa.

Viimeisessä luvussa on tärkeitä näkökulmia seitsemästä keskeisestä tulevaisuuden muutostekijästä. Kokonaisvaltaisia keinoja niiden käsittelyyn on esim. YK:n kestävä kehityksen tavoitteet (Agenda 2030) ym. yhteiskunnalliset sopimukset. Opetukseen liittyvän pedagogiikan todetaan kuitenkin olevan hitaammin reagoivaa ja muuttuvaa. Yhtenä pedagogisena keinona ja toimenpiteenä olisi hyvä tuoda esiin tulevaisuuskasvatus ja tulevaisuuspedagogiikka eri kouluasteille. Se pyrkii vahvistamaan yksilöllistä ajattelua ja tulevaisuuskuva.

Vaikka suurimmalle osalle tarjotaan tutkintoa johtavaa koulutusta, tulisi huolehtia, että etenkin peruskoulun viimeisellä luokalla oleville tarjotaan riittäviä tukipalveluita kevään, kesän ja syksyn alussa. Nivelvaiheessa tulisi huolehtia riittävien tukipalveluiden jatkuvuuden turvaaminen jopa tutkintoon johtavan koulutuksen ensimmäisen vuoden ajan. Nuorisotyö voi omalta osaltaan olla osana tukiverkostoa.

Jokainen prosentti koulutuksen aloittamatta jättäneistä tarkoittaa suurissa kaupungissa useita kymmeniä nuoria, jotka eivät päädy osaksi yhteiskuntaa, vaan tippuvat siitä ulkopuolelle. Osa näistä nuorista tavoitetaan myöhemmin etsivän nuorisotyön parista. Tässä nivelvaiheessa olisi tärkeää huolehtia siitä, että yksikään nuori ei tipu. Pudokkuutta olisi syytä tarkastella jo aikaisemmissakin vaiheissa.

Teknologian osalta olisi varmistettava, että jokaisella nuorella olisi riittävät välineet, osaaminen ja tuki opintojen edistämiseksi. Digitaalinen nuorisotyö voi omalta osaltaan tukea nuoren oppimista nuoren vapaa-ajalla ja tasoittaa eriarvoistumista.

Nuorten työpajat voivat tarjota nuorena vanhemmiksi tulleille oppimisympäristön, jossa voi suorittaa työkokeilua ja parantaa peruskoulun päättötodistuksen arvosanoja turvallisessa yhteisössä. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyö voi tarjota nuorelle tukea ammatinvalintaan liittyen. Nuorisotyön intensiivisellä

ohjauksella on mahdollisuus auttaa sekä koulu- ja oppilaitosyhteisöä että nuorta itseään.

Nuorisotyön näkökulmasta Vantaan huolena on erityisesti se, että nuoret eivät saa suoritettua toisen asteen opintoja tai opinnot eivät etene korkea-asteelle. Vantaalla tämä tarkoittaa usealle nuorelle jo lähtökohtaisesti huonompaa työllisyystilannetta, niukempaa toimeentuloa ja epävarmuutta tulevaisuudesta. Osa näistä nuorista syrjäytyy kotiin, josta muun muassa etsivä nuorisotyö yrittää heitä tavoittaa. Etenkin huolena on nuorten pettymisen kokemukset, jotka voivat pahimmillaan johtaa muun muassa radikalisoitumiseen. Siksi etenkin kokemus osallisuudesta korostuu.

Nuorten kohdalla koulu- ja oppilaitosnuorisotyö voi mahdollistaa oikea-aikaisen tunnistamisen, puuttumisen ja palveluohjauksen. Nuorisotyö voi yhtenä toimijana tukea koulun kasvatustehtävää ja olla mukana haastavien ja monisyisten ongelmien ratkaisijana. Tällaisia ovat muun muassa kiusatuksi tuleminen ja yksinäisyys, jotka korostuvat nuorten aikuisten palveluissa myöhemmin. Yhteisen tiedon ja asiantuntijuuden jakaminen mahdollistuu matalan kynnyksen moniammatillisella yhteistyöllä.

Oleellista on myös, että fyysiseen, psyykkiseen sekä somessa tapahtuvaan väkivaltaan puututaan niin että se vähenee. On varmistettava, että koulutuksen ja kasvatuksen kaikissa vaiheissa on riittävästi osaamista, resursseja ja työkaluja välittömään puuttumiseen.

Vantaan kaupungin lausunto hallituksen koulutuspoliittisesta selonteosta: tavoitteena turvata koulutuksen saavutettavuus, laatu ja tasa-arvo

Yleiset selontekoa koskevat kommentit

Vantaan kaupunki toteaa, että selonteko on kattavasti laadittu ja tarkastelee hyvin keskeisiä koulutuspoliittisia haasteita tulevaisuudessa. Selonteon lähtökohdissa on kuvattu kattavasti ajassamme näkyviä muutosvoimia, jotka vaikuttavat koulutusalaan ja ympäröivään yhteiskuntaan.

On hyvä, että vapaa-ajan toimialan tehtävät - kulttuuri, liikunta ja nuorisopalvelut – ja näiden yhteistyö muun sivistystoimen peruspalveluiden kanssa on nostettu esiin, kun kuvaillaan sote-uudistuksen jälkeen uudistuvan kunnan merkittävimpiä toimintoja ja palveluita.

Kommentit lukuun 2. Visio/tavoitetila – koulutus ja tutkimus kohti 2040-lukua

Visio / tavoitetila on hyvin asetettu. Visiossa on painavasti otettu kantaa vahvan koulutuksellisen tasa-arvon puolesta. Myös hyvinvointi koulutuksen peruskivenä nostetaan hyvin esiin. Erittäin tärkeä on selonteon kohta, että koulutusjärjestelmässä ei ole suljettuja ovia, vaan jokaiselta asteelta on mahdollisuus hakeutua jatkamaan opintoja. Suomalaisen koulutuksen tiivis yhteys kansainvälisyyteen on erittäin tärkeää. Jo visiossa olisi hyvä nostaa esiin, että vahvasti monimuotoistuva yhteiskunta tarvitsee erilaisia ratkaisua. Kuntien haasteet koulutuksen järjestäjinä tulevat olemaan hyvin erilaisia. Tämä tulee huomioida niin lainsäädännössä, resursseissa kuin informaatio-ohjauksessa. Enää ei selvitä ”samaa kaikille” -periaatteella.

Vantaan kaupunki pitää koulutuspoliittisen selonteon luonnoksessa esitettyä visiota kannatettavana ja sen yksityiskohtia hyvin mietittyinä. ”Kaikilla on oikeus oppia ja kasvaa sekä saada tarvitsemansa tuki ja ohjaus.” Visiossa esitetyt yhdenvertaisuus- ja monimuotoisen sivistyksen periaatteet ovat hyviä tavoitteita. Yksikään toimija ei voi saavuttaa visiota yksin. Vision toteutumiseksi tarvitaan monialaista osaamista ja vahvaa yhteistyötä lapsen ja nuoren lähiverkoston kanssa.

Olisi kuitenkin syytä tuoda enemmän esiin myös vapaan sivistystyön roolia koulutuksen kentässä ja erityisesti elinikäisen osaamisen yhtenä mahdollistajana. Suuri puute visiossa on se, että aikuisten perusopetus ei näy lainkaan.

Digitaalisen oppimisen ympäristöt, oppimisalustat ja ratkaisut ovat tässä ajassa korostuneet. Niiden innovointiin ja resurssointiin on tulevaisuudessa kiinnitettävä entistä parempaa huomiota, jotta monimuotoinen opiskelu ja oppiminen kaikilla tasoilla mahdollistuu.

Vantaan kaupunki pitää hyvänä, että koulutus on maksutonta ja takaa näin mahdollisuuden kaikille oppijoille. Myös resurssien kohdentaminen haastavassa tilanteessa oleville nuorille on perusteltua ja kustannustehokasta. Tuen tulisi olla riittävän pitkäkestoista ja kynnyksetöntä, koska väestön ikääntymisen myötä yhtäkään nuorta ei ole varaa menettää.

Vantaa muistuttaa, että koulutuspoliittiselle selonteolle laadittavasta toimeenpanosuunnitelmasta saattaa muodostua kentän kannalta merkittävämpi ja linjaavampi dokumentti kuin tämä selonteko. On tärkeää, että myös toimeenpanosuunnitelmasta saadaan antaa lausunto.

Kommentit lukuun 3.1 Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus

Vantaa pitää erittäin tärkeänä koulutuksellista tasa-arvoa ja sitä, että kaikki koulut ovat hyviä kouluja. On tärkeää, että varhaiskasvatuksessa ja kouluissa pystytään tasaamaan oppilaiden sosioekonomisista taustoista johtuvia eroja ja edistämään sitä, että sukupuolten väliset osaamiserot eivät koulupolun aikana kasva. Varhaiskasvatus ja perusopetus pitää Vantaan mielestä tarjota lähipalveluina. Huoltajien, lapsien ja nuorien pitää voida luottaa siihen, että päiväkodit ja koulut ovat henkisesti ja fyysisesti turvallisia paikkoja.

Vantaa kaupunki pitää tärkeänä, että selonteossa on huomioitu tarve selvittää kotihoidon tukijärjestelmän vaikutusta varhaiskasvatukseen osallistumiseen. Erittäin hyvä on, että palveluohjausta neuvolasta varhaiskasvatukseen vahvistetaan.

Pidämme kannatettavana, että kasvatuksen ja oppimisen tuen palvelut laajenisivat koskemaan myös varhaiskasvatusta. Lasten ja nuorten tuki- ja hyvinvointipalvelujen ennaltaehkäisevä toiminta ja nopea reagointi nouseviin tarpeisiin edellyttävät riittäviä resursseja ja sitovia mitoituksia opiskeluhuollon palveluihin.

Vantaan kaupunki ehdottaa, että koulutuspoliittisessa selonteossa tulisi huomioida nyt käynnistyvä kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu.

Selonteon toimenpiteissä ei ole mainittu Liikkuva päiväkotitoimintaa, jonka avulla voidaan vaikuttaa lasten ja perheiden fyysiseen aktiivisuuteen. Varhainen vaikuttaminen on tutkitusti hyvä tapa lisätä lasten ja perheiden hyvinvointia. Vantaan kaupunki ehdottaa, että valtakunnallinen Liikkuva varhaiskasvatus -toiminta vakiinnutetaan jokaiseen päiväkotiyksikköön tukemaan lasten fyysisistä, motorista, sosiaalista ja kognitiivista kehitystä. Liikkuva varhaiskasvatus -toiminnan avulla päiväkodit saavat konkreettisia keinoja lisätä arkeen monipuolisia aktiivisuutta lisääviä toimia, jotka tukevat lasten tervettä kasvua ja kehitystä sekä antavat myös perheille työkaluja kohti aktiivista ja liikunnallista perhe-elämää. Toimenpiteissä ei ole myöskään mainittu tutkimusten hyödyntämistä lasten ja nuorten hyvinvoinnin sekä fyysisen aktiivisuuden seuraamisessa. Ehdotamme saatavilla oleva tutkimustiedon hyödyntämistä (esim. Move! -mittaukset, Kouluterveyskysely, Tea-viisari, Nykytilanarviointi työkalu) ja että kehitetään toimenpiteitä tutkitun tiedon pohjalta sekä annetaan työkaluja näiden käyttöön. Kirjataan lasten ja nuorten harrastusmahdollisuudet ja toteutetaan Suomen mallin –rahoituksen avulla jokaiselle lapselle ja nuorelle harrastus. Harrastustoiminnan ja liikkumisen kautta inklusio on mahdollista ja tämä ennalta ehkäisee myös syrjäytymistä, yhteisessä harrastuksessa kielen oppiminen on luontaista toimintaa.

Ohjauksen näkökulma

Oppilaanohjauksen vahvistaminen osana oppivelvollisuuden laajentamista ja Oikeus oppia -ohjelmaa on tarpeen kaikilla kouluasteilla. Perusopetuksessa huomio tulisi kiinnittää myös koko koulu ohjaa -ajattelun tukemiseen ja vahvuuspedagogiikkaan. Näillä tuettaisiin omalta osaltaan oppimistulosten parantamisen tavoitetta tukemalla oppilaiden oppimisstrategioiden vahvistumista, aktiivista toimijuutta ja itsetuntemusta. Koko koulu ohjaa -ajattelun toteutumista tulisi tukea luokan- ja aineenopettajien täydennyskoulutuksella.

Jo perusopetuksessa tulisi mahdollistaa entistä yksilöllisemmät opintopolut ja tiivistää yhteistyötä työelämän kanssa esimerkiksi erilaisten työelämäpaineiden oppimisen mallien sekä koko koulu ohjaa -ajattelun vahvistamisen kautta. Nämä tukisivat mm. oppilaiden valmiuksia tehdä jatko-opintopäätöksiä ja siirtyä jatko-opintoihin ja muutuvaan työelämään sekä erityisesti maahanmuuttajataustaisten nuorten kotoutumista ja kielitaidon kehittymistä.

Vantaan kaupunki pitää hyvänä yhtäläisiä velvoittavia laatutavoitteita, kunhan ne edistävät kehittävää arviointikulttuuria. Lisäksi tiedolla johtamisen näkökulmasta päätöksenteossa hyödynnettävää tietopohjaa on tärkeää kehittää kokonaisintegraatiota tukevaksi valtakunnalliseksi ratkaisuksi. On tärkeää, että laatutavoitteita ja niiden toteutumista kuvaavia indikaattoreita laaditaan yhteistyössä kuntakentän kanssa. Vapaan sivistystyön tiedonhallinnan viitekehys on hyvin erilainen kuin esi- ja perusopetuksessa, ja täten viitekehysten laatimiseen on syytä kutsua mukaan kentän edustus.

Aikuisten perusopetus tulee nostaa näkyviin perusopetusta käsittelevässä luvussa vähintäänkin maininnalla, että kaikki perusopetuksesta esitetty koskee myös aikuisten perusopetusta. Toimenpiteissä ei mainita riittävästi opetustoimen ja vapaa-ajan palveluiden entistä parempaa yhteistyötä yhtenä ratkaisumallina tavoitteiden saavuttamiseen. Varhaiskasvatuksen, kodin ja koulun yhteistyö perheiden ja sen kautta lasten kasvun tukemisessa on ensisijaisen tärkeää. Vapaa-ajan palveluilla (kulttuuri, liikunta, kirjastot, vapaa sivistystyö) on tässä mahdollisuus ja avainasema. Yksi mahdollinen toimenpide olisi myös yhtenäisen kulttuurikasvatussuunnitelman (ja liikuntapalveluiden vastaavan) käyttöönotto varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen.

Selonteossa ei mainita Liikkuva koulu toimintaa, joka on tukenut lasten ja nuorten fyysistä aktiivisuutta kouluissa sekä yhteisöllisyyttä. Vantaan kaupunki ehdottaa, että valtakunnallinen Liikkuva koulu -toiminta vakiinnutetaan osaksi suomalaista perusopetusta tukemaan varhaiskasvatuksessa opittua liikunnallista ja aktiivista elämäntapaa. Liikkuva koulu -toiminnan kautta tuetaan lasten ja nuorten kouluviihtyvyyttä, aktiivisuutta, yhteisöllisyyttä sekä mahdollistetaan monipuolinen oppimista tukeva ympäristö

S2-opetuksen kehittämisohjelma

Vantaan kaupunki kannattaa (S2) -opetuksen kehittämisohjelman käynnistämistä 2021–2023 kuitenkin siten, että ohjelmassa huomioidaan lasten ja nuorten monikielisyyden hyödyntämisen kokonaisuus monipuolisemmin. Oppimispoluissa tulee vahvemmin huomioida lasten ja nuorten kielten, kulttuurien ja katsomusten kokonaisuus identiteettien rakentumisessa.

Kehittämisohjelma on hyvin tarpeellinen, ja tulee huomioida, että se on riittävän pitkäkestoinen, jotta myös tuloksia voidaan arvioida. On tärkeää, että kehittämisohjelma kattaa kaikki kouluasteet, mukaan lukien aikuisten perusopetuksen, perusopetukseen valmistavan opetuksen ja toiselle asteelle valmentavat koulutukset (Valma, Luva). Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että oppilaat ja opiskelijat ovat yhdenvertaisessa asemassa erilaisissa oppilaitoksissa ja pienissä vs. suurissa kunnissa. Arvioinnin tulee olla yhdenvertaista niin, että eri oppilaitosten antamat arvioinnit ovat vertailukelpoisia. Suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen tulee olla niin laadukasta, että perusopetuksen päättövaiheessa opiskelijalla on toisella asteella tarvittava kielitaito.

Esityksessä mainittu suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen kehittämishanke on varmasti hyvä toimenpide, mutta todennäköisesti se ei ole riittävä. Tukea tarvitaan myös muiden oppiaineiden opiskeluun sekä opiskelun nivelvaiheisiin. Tärkeää on ottaa laajasti käyttöön kielitieteiset opetusmenetelmät, lisätä oppilaan omakielistä tukea ja vahvistaa oppilaan oman äidinkielen taitoa, jotka kaikki yhdessä luovat vahvan pohjan oppimiselle ja edistymiselle suomen- tai ruotsinkielisessä opetuksessa. Resursseja tulisi ohjata myös eri kieli- ja kulttuuritaustaisten opettajien ja ohjaushenkilöstön koulutukseen.

Maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavan opetuksen tulisi olla opetuksen järjestäjien osalta nykyistä velvoittavampaa. Nivelvaihe valmistavasta opetuksesta perusopetukseen vaatii erityisiä

tukitoimia, sillä esimerkiksi valmistavan opetuksen tavoitetaso opetuskielessä ja perusopetuksessa vaadittava osaamistaso eivät vastaa toisiaan. Nämä tukitoimet tulisi varmistaa myös rahoituksen osalta. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää yläkouluikäisinä maahan tulleiden oppilaiden koulutuspolkuun. Suomen tai ruotsin kielen oppiminen ja peruskoulun oppimäärän suorittaminen ei useinkaan ole mahdollista näin lyhyessä ajassa. Opiskelun sujuvaa jatkumista ja perusopetuksen loppuun saattamista esimerkiksi aikuisten perusopetuksen puolella on tuettava nykyistä paremmin. Toimenpiteitä vaativat esimerkiksi lasten ja nuorten perusopetuksen ja aikuisten perusopetuksen tuntijakojen yhdenmukaistaminen, osaamisen ja hyväksilukemisen periaatteet sekä arvioinnin periaatteiden kirkastaminen. Oppivelvollisuuden ylittäneelle nuorelle pitäisi turvata oikeus perusopetuksen suorittamiseen, mikä tarkoittaisi käytännössä tämän koulutustehtävän muuttamista opetuksen järjestäjää velvoittavaksi.

Lukutaito

Lukutaito on kaiken oppimisen perusedellytys ja sen tulee ehdottomasti koskea myös aikuisten perusopetusta sekä vapaan sivistystyön järjestämään kotoutumiskoulutusta. Lukutaitoa edistävissä toimenpiteissä tulee huomioida, että perusopetuksen kaikille luokkatasoille tai aikuisten perusopetukseen saattaa osallistua juuri maahan tulleita oppilaita ja opiskelijoita, jotka ovat luku- ja kirjoitustaidottomia. Lisäresursseja on ohjattava myös näille oppijoille.

Lukutaidon rinnalla olisi tärkeä käyttää sanoja monilukutaito, medialukutaito ja kulttuurikompetenssi. Aktiiviseen kansalaisuuteen tarvittavien lukutaitojen erilainen kirjo on tällä vuosituhannella jo hyvin laaja ja kattaa enemmän kuin pelkän kielitaidon tai verbaalisen lukutaidon. Jotta tavoiteltu korkean osaamisen vaade toteutuisi, tulisi vahvistaa oppimaan oppimisen taitoja ja poistaa oppimaan oppimisen esteitä. Esimerkiksi toisenlainen, non-formaali oppimisympäristö voi tukea nuoren opiskelua. Tällaisia tiloja ovat muun muassa nuorisotilat.

Nuorten kohdalla koulu- ja oppilaitosnuorisotyö voi mahdollistaa oikea-aikaisen tunnistamisen, puuttumisen ja palveluohjauksen. Nuorisotyö voi yhtenä toimijana tukea koulun kasvatustehtävää ja olla mukana haastavien ja monisyisten ongelmien ratkaisijana. Tällaisia ovat muun muassa kiusatuksi tuleminen ja yksinäisyys, jotka korostuvat nuorten aikuisten palveluissa myöhemmin. Yhteisen tiedon ja asiantuntijuuden jakaminen mahdollistuu matalan kynnyksen moniammatillisella yhteistyöllä.

Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen rahoitus

Vantaan kaupunki pitää kannatettavana varhaiskasvatus-, esi- ja perusopetus lainsäädännön uudistamista kokonaisuutena, joka mahdollistaisi nykyistä paremmin esimerkiksi tuen järjestelyihin liittyvät eheät ja joustavat oppimispolut.

Vantaan kaupunki pitää erittäin hyvänä ehdotuksena sitä, että rahoituksen painopistettä siirretään perusrahoitukseen ja pitkäjänteisen kehittämisen tukemiseen jatkuvien avustushakujen sijaan. Muutos edistäisi kehittämistyön jatkuvuutta ja sitomista strategiatyöhön. Lisäksi Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että rahoitusjärjestelmän uudistamisessa huomioidaan nykyistä tehokkaammin kuntien eriytyvät olosuhteet. Erityisesti kuntien, joiden lapsi- ja oppilasmäärät kasvavat, tulee huomioida rahoituksessa. Kunnilla on vastuu erityisesti kasvatus- ja oppimisen toimialan vaatimien investointien rahoittamisesta sosiaali- ja terveystoimen toimintojen muuttuvassa tilanteessa.

Muutoksessa tulee varmistaa, että perusrahoitukseen siirrettävä hankerahoitus todella siirtyy käytettäväksi kasvatukseen ja opetukseen.

Lisäksi Vantaan kaupunki kannattaa sitä, että myönteisen erityiskohtelun rahoitus vakiinnutetaan. Tässä yhteydessä on erittäin tärkeää myös huomioida pääkaupunkiseudun ja muiden suurten kaupunkien erityiset haasteet maahanmuuttajataustaisten koulutuksen järjestämisessä

Rahoituksen painopisteen muutos avustusrahoituksesta kohti perusrahoitusta ja pitkäjänteisen kehittämisen tukemista suuntaa resursseja avustusten hallinnoinnista kehittämistyöhön ja mahdollistaa kehittämistyön jatkuvuuden sekä kehittämistoiminnan kautta luodun toiminnan vakiinnuttamisen nykyistä paremmin. Rahoituksen ennakoitavuus ja pitkäjänteisyys ovat edellytyksiä koulutukselle ja tutkimukselle asetettavien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Pirstaleinen rahoitusjärjestelmä ei palvele nuorisotyön näkökulmasta. Sillä voidaan kehittää erilaisia menetelmiä, mutta muun muassa pidempikestoiseen koulunuorisotyöhön tulisi turvata riittävät resurssit, kuten selonteossa todetaan. Nuorisotyöllä kouluissa ja oppilaitoksissa on perusteltu paikkansa nuoren rinnalla kulkijana ja se tukee nuoren koulunkäynnin lisäksi nuoren arjen hallintaa.

Kommentit lukuun 3.2 Toinen aste

Selonteossa korostetaan toisen asteen koulutuksen toimintaedellytysten turvaamista ja koko maan kattavan saavutettavuuden varmistamista, jota varten käynnistetään kokonaisvaltainen ja pitkäjänteinen uudistamisohjelma. Ohjelmalle asetetaan valtakunnalliset tavoitteet, mutta se toteutetaan alueelliset erityispiirteet huomioon ottaen. Toteutettavat ratkaisut voivat olla erilaisia maan eri alueilla, ja ne voivat toteutua eritahtisina. Tämä on erityisen tärkeää pääkaupunkiseudulla, jossa on otettava huomioon väestömuutokset, alueen väestön koulutustaso, maahanmuutto ja alueen elinkeinorakenne. Selonteossa korostetaan pienenevän väestöpohjan alueiden vaikea kustannusrakenne, joka tulisi ottaa huomioon valtionosuuden määräytymisperusteissa. Toisaalta valtionosuuden määräytymisperusteissa tulee korostaa erityisesti pääkaupunkiseudun roolia maahanmuuttajaväestön koulutustarpeissa.

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisessä mainitut toimenpiteet ovat pääosin kannatettavia, mutta ne edellyttävät riittävää resurssointia. Vantaan kaupunki kannattaa mahdollisuutta lisätä lukio-opintojen ja ammatillisten opintojen joustavaa yhdistelyä. Näin osaltaan varmistetaan ettei synny suljettuja ovia, vaan jokaiselta asteelta on aito mahdollisuus hakeutua jatko-opintoihin. Tämä edellyttää monipuolisia mahdollisuuksia suorittaa yleissivistäviä ja perustaitoja vahvistavia osaamiskokonaisuuksia. Vantaan kaupunki katsoo, että jatkossakin ammatillisella koulutuksella ja lukiokoulutuksella on oltava selkeästi omat tehtävänsä.

Erityisen kannatettavana tavoitteena Vantaan kaupunki näkee lainsäädännön uudistamisen siten, että opiskelijoiden oppimista ja osaamista koskevaa tietoa voidaan hyödyntää koulutuksen järjestämisessä ja oppimisen tukemisessa ihmisten tietoturva- ja -suoja loukkaamatta.

Työelämän muutoksiin vastaamisen toimenpiteet Vantaa näkee kannatettavina. Vantaan mielestä selonteossa pitäisi nyt tehtyä enemmän korostaa etenkin toisen asteen ammatillisen koulutuksen merkitystä aikuisten kouluttajana. 30-54-vuotiaiden opiskelijoiden osuus ammatillisessa koulutuksessa on valtakunnallisesti yhtä suuri kuin alle 20-vuotiaiden osuus.

Vaikuttavuutta ja tavoitettavuutta toisen asteen koulutuksessa edistetään digitaalisten oppimisympäristöjen ja -ratkaisujen kehittämisellä sekä työelämäyhteistyön tiivistämisellä. Vantaa

pitää kannatettavana tavoitteena myös uusien opetusvälineiden pedagogisesti tarkoituksenmukaista käyttöä sekä kaikkien opiskelijoiden tarpeiden mukaisten oppimispolkujen huomioimista. On kuitenkin huomioitava, että tavoite edellyttää toteutuakseen opetushenkilöstön laajamittaista koulutusta ja siihen panostamista. Myös tilojen, laitteiden ja henkilöstön yhteiskäyttö on kannatettavaa ja kestävä toimintatavan mukaista

Vantaan näkee, että ajasta ja paikasta riippumaton koulutus on kannatettavaa erityisesti ammatillisessa uudelleenkoulutuksessa. On kuitenkin huomioitava, että selonteossa mainittu nuorille tärkeä yhteisön tuki edellyttää riittävää lähiopetusta, jota digitaaliset oppimisympäristöt ja -ratkaisut täydentävät.

Oppivelvollisuuden laajeneminen itsessään ei automaattisesti vähennä toisen asteen koulutuksen keskeyttämistä (erit. ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen) vaan se vaatii opiskeluhoito- ja ohjaushenkilöstön määrän lisäresursseja. Opiskeluhoitoon palveluissa digitaalisten menetelmien edelleen kehittäminen ja hyödyntäminen täydentävät palvelukokonaisuutta sekä yksilökohtaisessa että yhteisöllisessä opiskeluhoitossa

Toisen asteen koulutusta käsittelevästä luvusta puuttuu laajempi näkemys siitä, kuinka koulutusasteen yleissivistävä tavoite toteutuu myös taiteen ja kulttuurin kautta. Liikunnan ohella myös taide- ja kulttuuripalvelut toimivat oppimisympäristöinä ja kulttuurikasvatussuunnitelmat tälläkin koulutusasteella tarjoaisivat tasavertaisen oppimisympäristön kaikille opiskelijoille aktiiviseen kansalaisuuteen sekä hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lisäämiseen. Digitaaliset oppimisympäristöt ja työelämäkumppanuus eivät riitä tasapainosten koulutustavoitteiden ja yleissivistyksen saavuttamiseen.

Osa toisen asteen keskeyttäneistä nuorista päätyy nuorten työpajojen asiakkaiksi. Nuorten työpajat mahdollistavat turvallisen yhteisön ja yhdessä oppimisen muun muassa koulutussopimusten muodossa. Lisäksi nuorille aikuisille tarjotaan tukea oppilaitosnuorisotyön avulla. Suurin osa keskeyttämisestä tapahtuu muun muassa siksi, että nuorilla on mielenterveysongelmia. Näihin tulisi saada riittävän ajoissa apua ja tukea. Etsivän nuorisotyön näkökulmasta keskeytyksellä olevien nuorten tilanteeseen tulisi puuttua varhaisemmassa vaiheessa ja keskeytyksellä olevien ”asema” tulisi olla selkeä. Nyt tieto ei kulje riittävän nopeasti näistä nuorista ja ongelmat ehtivät kasaantua.

Nuorten työpajoilla ja etsivässä nuorisotyössä korostuu vain peruskoulun päättötodistuksen varassa olevat nuoret, joita on etsivässä työssä 90 prosenttia nuorista ja nuorten työpajoilla 60 prosenttia. Tämä tuen tarpeen keskittyminen ilman toisen asteen tutkintoa oleville nuorille aikuisille kuvaa sitä, että toisella asteella tarvittaisiin nykyistä enemmän yksilöllistä riittävän pitkäkestoista tukea, jota voidaan tarjota nuorelle ja nuoren lähiyhteisölle moniammatillisena, poikkihallinnollisena yhteistyönä.

Lisäksi nivelvaiheessa tulisi varmistaa, että opinnot pääsevät tuetusti alkamaan, jotta keskeyttämisistä ei tule. Oppivelvollisuuden laajentamisen myötä tulisi varmistaa, että vaikka keskeyttämisistä ei tulisikaan samalla tavalla, nuoren opinnot myös etenevät ja nuori saa riittävää moniammatillista tukea niiden edistämiseksi. Oppilaitosten välisten yhdyspintojen yhteistyön tiivistäminen ja nuoren yksilöllisen ohjauksen suunnittelu ja kehittäminen ovat avainasemassa oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvässä valmistelutyössä. Nuorisotyön roolin selkeyttäminen ja vakiinnuttaminen osana koulujen ja oppilaitosten kasvattajayhteisöjä on myös syytä huomioida.

Nuorisotyön näkökulmasta positiivisen erityiskohtelun rahoituksen vakiinnuttaminen palvelee heikoimmassa asemassa olevia nuoria. Nuorisotyön kannalta olisi tärkeää, että koulu on lähipalvelu. Tämä mahdollistaa nuorisotyön näkökulmasta sen, että nuorisotyöntekijät tuntevat alueen nuoren ja

tavoittavat heidät paremmin. Nuorten tunteminen ja luottamussuhteen rakentaminen vähentävät muun muassa radikalisoitumista ja lisäävät turvallisuutta. Vapaa-ajalla tarjottavat palvelut muun muassa nuorisotalot tukevat nuoren kielitaitoa, joka on keskeinen tekijä integroitumisessa. Digitaalinen nuorisotyö voi omalta osaltaan lisätä nuorten oppimista vapaa-ajalla. Vapaa-ajalla tapahtuva oppiminen voi tukea merkittävästi nuoren osaamista ja osallisuutta.

Tietopohjien- ja erilaisten datojen yhteiskäyttöä tulisi edistää niin, että niistä saatavaa tietoa hyödynnetään monialaisesti. Valtakunnallinen kouluyhteistyön malli on askel oikeaan suuntaan, mutta poikkihallinnollisen ammattilaisverkoston tulisi voida muokkautua myös paikallisten tarpeiden mukaan.

Toimenpiteissä ei ollut mainittu valtakunnallista Liikkuva opiskelu toimintaa, joka tukee opiskelijoiden hyvinvointia liikunnan ja yhteisöllisyyden kautta. Vantaan kaupunki ehdottaa, että Liikkuva opiskelu -toiminnan toimenpiteiden vakiinnuttaminen toiselle asteelle turvaa ja antaa mahdollisuuden liikunnallisen ja aktiivisen elämäntavan jatkumisen aikuisuuteen sekä jaksamiseen vaativassa työelämässä. Valtakunnallisen Liikkuva opiskelu -toiminnan tavoitteena on lisätä opiskelijoiden fyysistä aktiivisuutta ja opiskelukykyä kehittämällä oppilaitosten toimintakulttuuria.

Kommentit lukuun 3.3 Korkeakoulut

”Vuonna 2030 vähintään 50 % nuorista aikuisista suorittaa korkeakoulututkinnon.” Monialainen yhteistyö ja muun muassa nuorisotyön toimijat voivat tukea nuoren koulutuspolkua haluttuun suuntaan nuoren taustasta, sukupuolesta tai tulotasosta riippumatta. Tulevaisuuden työtehtävistä yhä useampi vaatii korkeakoulututkinnon tasoisen osaamisen. Siksi koulutustason nosto ja korkeakoulutettujen määrän lisääminen yli 50 % ikäluokasta tulisi olla yksi keskeisistä koulutuspoliittisista tavoitteista.

Vantaa näkee tärkeänä, että ammatillisen koulutuksen suorittaneilla on aito mahdollisuus jatko-opintoihin korkeakouluissa. Tämä edellyttää erityisesti mahdollisuutta vahvistaa kielellisiä sekä matemaattisia valmiuksia toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa tai sen jälkeen.

Vantaa kannattaa korkeakoulujen duaalimallin säilyttämistä, koska yliopistoilla ja ammattikorkeakouluilla on omat, lakiin perustuvat, vakiintuneet ja toisistaan poikkeavat, mutta toisiaan täydentävät tehtävät.

Korkeakoulut-kohdassa ei ole kirjattu hyvinvoinnin edistämistä. Hyvinvoinnin edistämisen nosto olisi äärimmäisen tärkeä lisä kirjaukseen. Ehdotamme Liikkuva opiskelu -toiminnan ulottuminen valtakunnallisesti myös korkeakouluihin tukisi opiskelijoiden arjen fyysistä aktiivisuutta sekä ylläpitäisi niitä opittuja malleja, joita aiemmalla opinpolulla on jo omaksuttu. Toiminta tukisi myös yhteisöllisyyttä ja olisi luonnollinen osa ennalta ehkäisevää toimintaa.

Perusopetuksen ja toisen asteen aikaisen tuen ja ohjauksen avulla huolehditaan siitä, että myös maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla on yhtäläiset mahdollisuudet hakeutua korkeakouluopintoihin. Koulutuksen laadun ja yhdenvertaisuuden kannalta on tärkeää tukea eri kieli- ja kulttuuritaustaisten henkilöiden kouluttautumista korkea-asteella mm. kasvatuksen ja opetuksen alan tehtäviin.

Kommentit lukuun 3.4 Tiede ja tutkittu tieto

Vantaan kaupunki näkee, että on myös entistä ennakkoluulottomammin hyödynnettävä luova tieteellinen, taiteellinen ja kulttuurinen toiminta. Myös vapaa sivistystyö tuottaa runsaasti taiteellista ja kulttuurista toimintaa, jonka osallistumiskynnys on hyvin matala. Vantaa kannattaa selonteon tavoitetta nostaa TKI-toiminnan rahoitus vähintään neljään prosenttiin BKT:stä.

Kommentit lukuun 3.5 Vapaa sivistystyö

Vantaan kaupunki näkee, että uusien koulutustehtävien lisääminen vapaalle sivistystyölle on rahoitettava siten, että perustehtävän mukainen koulutus ei kärsi rahoituksen siirtymisestä uuden koulutustehtävän hoitamiseen. Rahoitustapa ei saa heikentää annettujen tehtävien menestyksestä hoitamista. On löydettävä tapa/toimenpiteet, jotka tukevat tätä toimintaa.

Vapaan sivistystyön rahoituksen ennakoitavuuden varmistaminen on erittäin kannatettavaa, mutta se ei saa tapahtua siten, että yhä suurempi osa rahoituksesta sitoutuu perusvaltionosuuteen, sillä useimmissa kunnissa valtionosuus ei kohdistu suoraan opistotoimintaan. Sen sijaan kehittämis- ja hankerahoitus on tyypillisesti opiston omaan budjettiin tuloutuvaa.

Kun pyritään vahvistamaan vapaan sivistystyön oppilaitosten edellytyksiä edistää, kehittää ja toteuttaa koulutusta aliedustetuille ryhmille, tämä tarkoittaa samalla väistämättä rahoitusperusteiden uudistamista. Kansalaisopistojen valtionosuus on sidottu suoritteena käytettävään oppituntiin. Pelkkien oppituntien rahoittaminen ei auta aliedustettujen ryhmien tavoittamista. Siinä työssä tarvitaan hakevan ja tukevan toiminnan sekä ohjauksen lisäresursseja. Tämä voidaan tietysti rahoittaa nostamalla merkittävästi yksikköhintaa.

Lukutaitokoulutuksen asemaa osana maahanmuuttajien koulutusjärjestelmää on hyvä vahvistaa. Koulutuksen riittävyys varmistetaan luomalla koulutukselle selkeä rakenne ja malli sekä laatimalla opetussuunnitelman perusteet. Koulutuksen laatua ja sen yhdenvertaisuutta eri puolilla maata edistetään esimerkiksi antamalla suositus opettajien kelpoisuusvaatimuksista.

Yleinen huomio vapaan sivistystyön toimenpiteistä vuoteen 2040 mennessä: toimenpidelistaus on keskeneräinen, joten tieto jatkuvan oppimisen uudistuksen linjausten sisällöstä puuttuessa, on lausuminen niiltä osin mahdotonta.

Vantaan kaupungin mielestä vapaan sivistystyön suurta merkitystä jatkuvan oppimisen mahdollistajana pitäisi korostaa enemmän. Vapaa sivistystyö on huomioitu kovin ohuesti verrattuna koulutusmuodon volyyymiin ja vaikuttavuuteen.

Kommentit lukuun 3.6 Jatkuva oppiminen – työuran aikainen oppiminen

Vantaan mielestä työelämässä olevien, jo tutkinnon suorittaneiden, osaamistarpeet eivät aina asetu koulutusjärjestelmän koulutustasoille, vaan niihin voitaisiin parhaiten vastata yhdistelemällä toisen asteen ja korkea-asteen sisältöjä. Työikäisten käyttämät osaamispalvelut ovat edelleen liiaksi sidottuja kansalliseen tutkintorakenteeseen. Tarvitaan uusia ratkaisuja, joilla voidaan hankkia henkilökohtaisiin osaamistarpeisiin soveltuvaa osaamista ja yhdistellä opintoja.

Teknologian muutos edellyttää erittäin paljon uutta osaamista ikääntyvältä väestöltä, jonka osaamisesta on huolehdittava. Erityisesti ikääntyvien osaamisesta on huolehdittava, koska he eivät pysty kerryttämään uutta osaamista enää työnantajan järjestämällä koulutuksella. Heidän

itsenäisyytensä ja toimintakykynsä säilymisen kannalta on äärettömän tärkeää, että myös heidän osaamisestaan huolehditaan.

Vapaan sivistystyön oppilaitoksilla on mahdollisuus tarjota perustaitojen oppimista, mutta koulutusten pitää olla järjestetty siten, että niihin on helppo osallistua. Koulutuskokonaisuuksien pitää palvella siten, että niihin voidaan osallistua huolimatta työllisyys-/elämäntilanteesta.

Kommentit lukuun 3.7 Opetus-, ohjaus- ja muu henkilöstö

Vantaan kaupunki pitää erittäin tärkeänä, että varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien saatavuuteen on kiinnitetty selonteossa huomiota. Vantaan kaupunki kuitenkin katsoo, että osaavan henkilöstön saatavuuden parantamiseksi tulisi laatia erityisiä toimenpiteitä alan houkuttelevuuden ja parantamiseksi. Monimuotokoulutuksen järjestämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Lisäksi Vantaan kaupunki katsoo, että opiskelua tulisi mahdollistaa työn ohella varhaiskasvatuksessa toimiville lastenhoitajan tehtävään kelpoisille opiskelijoille nykyistä enemmän. Monimuotoinen, verkko-opetusta ja lähitapaamisia hyödyntävä koulutus parantaisi opintojen saavutettavuutta ja tavoittaisi siten jo valmiiksi varhaiskasvatustyöhön sitoutuneet hakijat. Monimuotokoulutuksen vakiinnuttaminen osaksi varhaiskasvatuksen opettajien koulutusta Helsingin yliopistossa olisi tärkeää henkilöstön saatavuuden parantamiseksi. Yliopistokoulutuksen aloituspaikkamäärien lisäämisessä tulisi tarkastella tarkemmin alueellisia tarpeita. Määrien lisäämisessä tulee parantaa ennakointia ja mitoittamalla koulutusta tarveperusteisesti.

Opiskeluhuollon lakisääteisiä palveluja ja monialaista yhteistyötä varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa tulisi edelleen vahvistaa. Näin lapsilla, oppilailla ja opiskelijoilla on mahdollisuus saada varhainen ja matalan kynnyksen tuki lähipalveluna.

Kielitietoinen opetus tulisi saattaa luontevaksi osaksi kaikkea perusopetusta ja toisen asteen koulutusta. On tärkeää, että myös eri kieli- ja kulttuuritaustaisia henkilöitä ohjautuu opiskelemaan opetus-, kasvatus- ja ohjausalaan ja työllistyy eri kouluasteille.

Opettajan koulutuksessa on hyvä ottaa huomioon myös vapaan sivistystyön koulutusten erittäin heterogeeninen opiskelijakunta, joka asettaa opettajan työlle erilaisen haasteen kuin monella muulla koulutustasolla.

Opettajankoulutuksen kehittämisessä olisi huomioitava myös taide-, liikunta- ja kulttuurikasvatuksen osaamisen tarpeet kaikilla opintoasteilla. Yksilölliset tarpeet huomioiva opetus sekä hyvinvointiin ja laajaan sivistykseen tähtäävät oppimistavoitteet edellyttävät tulevaisuuden opettajilta laajaa käsitystä oppimisesta ja joustavuutta opetusmenetelmissä ja oppimisympäristöissä. Kulttuuri, taide, liikunta ja vapaa-ajan ympäristöt oppimisympäristöinä korostuvat ja opettajien on syytä osata hyödyntää niitä entistä paremmin.

Nuorisotyön toimijoilla on hyvä kokemus nuorten ja nuorten aikuisten ohjauksesta. Moniammatillisen yhteistyöntekemiseen ja nuorten ja perheiden kohtaamiseen tulisi panostaa enemmän myös opettajakoulutuksessa. Etenkin aineenopettajien koulutuksessa tämä olisi tärkeää.

Kommentit lukuun 3.8 Taide- ja kulttuurikasvatus ja -opetus ja taiteen perusopetus

On hyvä, että taide- ja kulttuuriharrastusten tasa-arvoinen saavutettavuus mainitaan selonteossa ja että tavoitteena on edistää matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia koulupäivän yhteydessä sekä nostaa lastenkulttuurin yleis- ja hankeavustuksia.

Taiteen perusopetuksen kehittäminen ja toimintaedellytysten vahvistaminen entistä tasa-arvoisemman saavutettavuuden varmistamiseksi on kannatettavaa.

Kunnallisen kulttuurikasvatussuunnitelman tulisi olla velvoittava osa opetussuunnitelmaa, ei pelkkä suositus. Taide- ja kulttuurikasvatuksen rooli henkilökohtaisen kasvun, luovuuden, elämäntaitojen ja aktiivisen kansalaisuuden kehittymisen näkökulmasta on selonteossa nostettu esille. Taito ja taideaineiden opetus koulussa on turvattava, mutta taide ja kulttuuri oppimisympäristöinä vahvistavat kulttuurikompetenssia ja tasa-arvoista kasvua myös muissa oppiaineissa. Kunnalliset kulttuurikasvatussuunnitelmat tukevat taide- ja kulttuurikasvatuksen kokonaisuutta hyvin ja takaavat jokaiselle lapselle ja nuorelle omalle asuinalueelle sopivan ja ominaisen taide- ja kulttuurikasvatuksen kokonaisuuden. Vantaalla on käytössä toimiva kulttuurikasvatussuunnitelma peruskouluissa. Näin pitäisi olla jokaisessa Suomen kunnassa.

Kansalaisopistot huolehtivat hyvin pitkälti aikuisväestön ja ikääntyneiden taide- ja kulttuurikasvatuksesta sekä taitoaineiden opetuksesta. Siksi tässäkin luvussa tulee nostaa esiin kansalaisopistojen merkitys tällä opetuksen saralla.

Eri väestöryhmistä maahanmuuttajat ovat aliedustettuina taiteen perusopetuksesta. On hyvä miettiä keinoja, joilla voitaisiin poistaa esteet maahanmuuttajalasten ja -nuorten osallistumiselta ja mahdollistaa kaikille oman luovuuden, taitojen ja ilmaisun kehittyminen.

Kommentit lukuun 3.9 Opintotuki

Opintososiaalisia etuja käsiteltäessä tulee huomioida aikuisten perusopetuksen erityisasema. Usea opiskelija opiskelee kotoutumistuella, mutta jos opinnot eivät ole alkaneet riittävän pian, saattaa kotoutumisaika loppua kesken opintojen. Näissä tapauksissa on opintojen tukeminen riippuvainen paikallisen TE-toimiston kannasta opiskeluun. Usea aikuinen opiskelija joutuu opiskelemaan peruskouluopintoja opintotuella ja ottamaan opintolainaa. Tämä ei ole kestävä ratkaisu, koska todennäköisesti opiskelija joutuu perusopetuksen jälkeen vielä jatkamaan opintoja toisen asteen koulutuksessa. Opintotuella peruskouluopintoja suorittava opiskelija on eriarvoisessa asemassa muihin perusopetuksen oppilaisiin nähden.

Etsivässä nuorisotyössä on tullut esille nuoria, joille on myönnetty opintolaina, mutta jotka eivät saa opintoja edistettyä. Nuorisotyön näkökulmasta onkin tärkeää, että nuori ei opintojen keskeyttämisen vuoksi joutuisi talousongelmiin.

Kommentit lukuun 3.10 Ruotsinkielisen koulutuksen tilanne, tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoitteet ovat hyödyllisiä ja hyviä, mutta ottavat kantaa vain ydintehtävään. Ruotsinkielisten tukipalveluiden toiminta on perustehtävän takaamisen edellytys. Vantaan kaupunki näkee, että selonteosta puuttuvat:

1. Ruotsinkielisen väestö tarpeiden huomioon ottaminen lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistamisessa. Tukea tarvitseville lapsille ei ole asetettu tavoitteita ja strategiaa ruotsinkielisten tukipalvelujen saatavuudesta.
2. Kaksikielisten lasten ja nuorten tukeminen ja sen kehittäminen. Vaikka löytyy tekstissä, ei näy toimenpiteissä. Olisi otettava kantaa siihen, miten vahvistaa sitä, että monilla lapsilla ja nuorilla on jo monikielinen tausta ja miten sitä käytetään toiminnassa.
3. Ruotsinkielisen pätevän henkilöstön saatavuuden turvaaminen: esimerkiksi opinto- ja opiskelijaohjaajakoulutusta ei ole järjestetty ruotsiksi pitkään aikaan.

Tässä luvussa on erittäin hyvin oivallettu ja todettu, miten suuri merkitys on lapsen ja nuoren kielivarannon tukemisella. Vantaa pitää tärkeänä, että kaikki tämä todettaisiin myös perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen kohdalla niin, että se koskisi kaikkia kaksi- ja monikielisiä oppilaita ja opiskelijoita riippumatta siitä, ovatko he kantasuomalaisia vai maahanmuuttajataustaisia.

Ruotsinkielisten oppilaiden mahdollisuutta opiskella vieraita kieliä samalla laajuudella kuin suomenkielisillä oppilailla on tarkasteltava.

Kommentit lukuun 3.11 Maahanmuuttajataustaisten oppiminen ja oppimispolut

Maahanmuuttajataustaisten oppijoiden tukemisen keskiössä ovat kielitietoinen pedagogiikka, nivelvaiheiden sujuvuuden ja oppimisedellytysten turvaaminen. Kasvatuksen ja oppimisen toimiala tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet yhteisöllisyyteen, yhteiskuntaan kiinnittymiseen ja kotoutumiseen. Yhteisöllinen oppilashuolto, säännöllinen osallistuminen varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja toiselle asteelle ja oppilaiden osallisuuden tukeminen turvaavat oppilaiden tasavertaisuutta lähtökohdista huolimatta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää juuri maahan tullessiin, erityisesti perusopetuksiin loppuvaiheissa. Toisen ja kolmannen polven maahanmuuttajataustaisia lapsia ja nuoria tulee kannustaa koulumenestykseen ja kouluttautumiseen. Opintojen ohjaaminen ja monikielinen huoltajien neuvontatyö ovat tarpeellisia suomalaisen koulutusjärjestelmän ymmärtämisessä.

Positiivisen erityiskohtelun rahoituksen vakiinnuttaminen mahdollistaa tukitoimien pitkäjänteisemmän suunnittelun ja resurssien kohdentamisen. Suomi / ruotsi toisena kielenä kehittämisohjelma on ajankohtainen ja tarpeellinen yhä monikielistyvässä ja monimuotoistuvassa toimintaympäristössä.

Tässä luvussa ei ole mainittu erikseen tavoitteita ja toimenpiteitä. Pääkaupunkiseudun ja muiden suurien kaupunkien joillakin alueilla maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten määrä opetusryhmissä on niin merkittävä, että koulutuspoliittinen selonteko ei voi ohittaa maahanmuuttajia ilman konkreettisia toimenpide-ehdotuksia. Pienemmissä kunnissa taas maahanmuuttajataustaiset oppilaat asettavat täysin toisenlaisia haasteita koulutusjärjestelyille.

Maahanmuuttajataustaisille tarvitaan lisäksi kohdennettuja toimia eri koulutusasteilla. On hyvin tärkeää huomata, että tämä koskee suuresti aikuisten perusopetusta sekä kansalaisopistojen toimintaa. Kansalaisopistojen rahoituksessa ei tällä hetkellä huomioida esimerkiksi ohjauksen ja kuratiivisten palvelujen tarvetta.

Vantaan kaupunki näkee, että luku kaipaa konkreettisia toimenpide-ehdotuksia maahanmuuttajataustaisille kohdennettuihin toimiin eri koulutusasteilla esimerkiksi

kielitietoisuuden huomioimisessa opetuksessa ja viestinnässä sekä koulutusten nivelvaiheiden sujuvuudessa.

Jos nuori tulee perusopetuksen päättövaiheessa Suomeen, hän ei ehdi perusopetuksen aikana oppia suomea (ruotsia) eikä saada perusopetuksen päättötodistusta. Tämä on nuoren kannalta kohtalokas tilanne. On tuettava kaikin keinoin nuoren mahdollisuutta jatkaa opintojaan esimerkiksi aikuisten perusopetuksessa. Tämä on eräs niistä nivelvaiheista, jonka sujuvoittamiseen tulee ohjata tukitoimia.

Vantaan kaupunki pyytää myös huomioimaan, että toisen asteen koulutus maahanmuuttajataustaisen opiskelijan kohdalla ei aina tarkoita ammatillista koulutusta. Maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita tulee tukea ja ohjata niin, että heillä on tasavertainen mahdollisuus jatkaa opintojaan lukiokoulutuksessa. Opintojen etenemistä lukiossa tuetaan, ja myös lukiokoulutukseen soveltuu edellä mainittu positiivisen erityiskohtelun malli. Jotta opiskelu toisella asteella luonnistuisi, on kielenoppimiseen ja muiden aineiden opiskeluun liittyvä tuki suunnattava vahvana jo perusopetukseen. Uuden nivelvaiheen koulutuksen tehtävänä tulisi olla kielitaidon ja opiskeluvalmiuksien monipuolinen vahvistaminen.

Vantaan kaupunki näkee, että aikuisten perusopetus ja sekä kansalaisopistoissa järjestettävä kotoutumiskoulutus tulee nostaa vahvemmin esiin oppivelvollisuuden laajentamisessa ja siihen liittyvässä koulutuksen maksuttomuudessa, uudessa nivelvaiheen koulutuskokonaisuudessa sekä ohjauksessa oppivelvollisuuden suorittamisen aikana. Sama koskee myös kaikille toisen asteen opiskelijoille turvattavia opiskeluhuollon palveluita sekä mahdollisuutta henkistä ja fyysistä hyvinvointia tukevaan toimintaan oppilaitosyhteisössä yhdenvertaisesti taustasta riippumatta, maan kaikissa osissa.

Luku päättyy korkeakouluopiskelijoihin. Selonteossa käsitellään yleisellä tasolla mm. elinikäistä oppimista ja työuran aikana tapahtuvaa täydentävää koulutusta. Sen sijaan selonteon ulkopuolelle jää isoja maahanmuuttajia koskevia koulutuskokonaisuuksia. Selonteko ei huomioi aikuisten perusopetukseen ohjautuvia nuoria aikuisia, eikä toisaalta nuoria tai aikuisia, joilla on peruskoulutus omasta maastaan.

Suuri osa Suomeen saapuvista maahanmuuttajista opiskelee suomea (ruotsia) ja muita perustaitoja kotoutumiskoulutuksessa. Kotoutumiskoulutuksen kenttä on kirjava ja laatu vaihteleva, ja muutos on tarpeellinen. Koulutuspoliittisissa linjauksissa olisi ehdottomasti otettava kantaa kotoutumiskoulutuksen järjestämisen tapaan ja koulutuksen mahdolliseen siirtymiseen Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan. Kotoutumiskoulutukselle olisi lisäksi luotava opetussuunnitelman perusteet arviointikriteereineen ja opettajien kelpoisuusvaatimuksineen. Tämä vaatisi myös rahoitusjärjestelmän uudistuksen.

Tässä luvussa ei myöskään mainita aikuisille suunnatun lukutaitokoulutuksen kehittämistä, vaikka lukutaito on tärkeimpiä edellytyksiä suomalaiseen yhteiskuntaan kotoutumiselle.

Yksi käytännön esimerkki maahanmuuttajataustaisten oppimispolkujen tukemisessa olisivat erilaiset kulttuurikasvatuksen keinot. Taidekasvatus ja kulttuuriset oppimisympäristöt toimivat hyvänä tukena kielen oppimisessa. Monialainen yhteistyö ja vapaa-ajan palveluiden hyödyntäminen maahanmuuttajataustaisten lasten, perheiden ja aikuisten koulutuksessa olisi hyvä täydennys osioon.

Vantaan nuorisopalvelut pitää tärkeänä mainitun koulutusten nivelvaiheiden sujuvuuden tärkeyden ja eri toimijoiden yhteistyön tekemisen. Etenkin maahanmuuttajataustaisten nuorten tukemisessa

tarvitaan taitoa kohdata perheitä ja solmia luottamuksellisia suhteita. Nuorisotyön näkökulmasta positiivista erityiskohtelua kannattaa kohdentaa erityisesti maahanmuuttajanuorten tukemiseen. Myös koulutuksen maksuttomuus edesauttaa ko. kohderyhmää.

Kommentit lukuun 4. Koulutus- ja tutkimusjärjestelmän tilannekuva ja keskeiset muutostekijät.

Kaikilla on oikeus maksuttomaan perusopetukseen, mutta kunnilla ei velvollisuutta järjestää perusopetusta oppivelvollisuusiän ylittäneille. Tämä asettaa heikoimmassa asemassa olevat, erityisesti maahanmuuttajataustaiset henkilöt, epätasa-arvoiseen asemaan monissa kunnissa.

Tulevaisuudessa korostuu entistä enemmän kaiken osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: ammattisivistys ja yleissivistys ovat aiempaa lähempänä toisiaan ja kietoutuvat toisiinsa. Vapaa sivistystyö on syytä nähdä myös entistä selkeämmin kansalaisten osaamispotentiaalin kasvattajana.

Hyvinvointia, demokratiaa ja aktiivista toimijuutta lähiyhteisössä ja kansalaisyhteiskunnassa edistävät myös muut oppilaitos- ja koulutusmuodot, muistuttaa Vantaa.

Viimeisessä luvussa on tärkeitä näkökulmia seitsemästä keskeisestä tulevaisuuden muutostekijästä. Kokonaisvaltaisia keinoja niiden käsittelyyn on esim. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (Agenda 2030) ym. yhteiskunnalliset sopimukset. Opetukseen liittyvän pedagogiikan todetaan kuitenkin olevan hitaammin reagoivaa ja muuttuvaa. Yhtenä pedagogisena keinona ja toimenpiteenä olisi hyvä tuoda esiin tulevaisuuskasvatus ja tulevaisuuspedagogiikka eri kouluasteille. Se pyrkii vahvistamaan yksilöllistä ajattelua ja tulevaisuuskuva.

Vaikka suurimmalle osalle tarjotaan tutkintoa johtavaa koulutusta, tulisi huolehtia, että etenkin peruskoulun viimeisellä luokalla oleville tarjotaan riittäviä tukipalveluita kevään, kesän ja syksyn alussa. Nivelvaiheessa tulisi huolehtia riittävien tukipalveluiden jatkuvuuden turvaaminen jopa tutkintoon johtavan koulutuksen ensimmäisen vuoden ajan. Nuorisotyö voi omalta osaltaan olla osana tukiverkostoa.

Jokainen prosentti koulutuksen aloittamatta jättäneistä tarkoittaa suurissa kaupungissa useita kymmeniä nuoria, jotka eivät päädy osaksi yhteiskuntaa, vaan tippuvat siitä ulkopuolelle. Osa näistä nuorista tavoitetaan myöhemmin etsivän nuorisotyön parista. Tässä nivelvaiheessa olisi tärkeää huolehtia siitä, että yksikään nuori ei tipu. Pudokkuutta olisi syytä tarkastella jo aikaisemmissakin vaiheissa.

Teknologian osalta olisi varmistettava, että jokaisella nuorella olisi riittävät välineet, osaaminen ja tuki opintojen edistämiseksi. Digitaalinen nuorisotyö voi omalta osaltaan tukea nuoren oppimista nuoren vapaa-ajalla ja tasoittaa eriarvoistumista.

Nuorten työpajat voivat tarjota nuorena vanhemmiksi tulleille oppimisympäristön, jossa voi suorittaa työkokeilua ja parantaa peruskoulun päättötodistuksen arvosanoja turvallisessa yhteisössä. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyö voi tarjota nuorelle tukea ammatinvalintaan liittyen. Nuorisotyön intensiivisellä ohjauksella on mahdollisuus auttaa sekä koulu- ja oppilaitosyhteisöä että nuorta itseään.

Nuorisotyön näkökulmasta Vantaan huolena on erityisesti se, että nuoret eivät saa suoritettua toisen asteen opintoja tai opinnot eivät etene korkea-asteelle. Vantaalla tämä tarkoittaa usealle nuorelle jo lähtökohtaisesti huonompaa työllisyystilannetta, niukempaa toimeentuloa ja epävarmuutta tulevaisuudesta. Osa näistä nuorista syrjäytyy kotiin, josta muun muassa etsivä nuorisotyö yrittää heitä tavoittaa. Etenkin huolena on nuorten pettymisen kokemukset, jotka voivat pahimmillaan johtaa muun muassa radikalisoitumiseen. Siksi etenkin kokemus osallisuudesta korostuu.

Nuorten kohdalla koulu- ja oppilaitosnuorisotyö voi mahdollistaa oikea-aikaisen tunnistamisen, puuttumisen ja palveluohjauksen. Nuorisotyö voi yhtenä toimijana tukea koulun kasvatustehtävää ja olla mukana haastavien ja monisyisten ongelmien ratkaisijana. Tällaisia ovat muun muassa kiusatuksi tuleminen ja yksinäisyys, jotka korostuvat nuorten aikuisten palveluissa myöhemmin. Yhteisen tiedon ja asiantuntijuuden jakaminen mahdollistuu matalan kynnyksen moniammatillisella yhteistyöllä.

Oleellista on myös, että fyysiseen, psyykkiseen sekä somessa tapahtuvaan väkivaltaan puututaan niin että se vähenee. On varmistettava, että koulutuksen ja kasvatuksen kaikissa vaiheissa on riittävästi osaamista, resursseja ja työkaluja välittömään puuttumiseen.

14 § Tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden päätös koskien Nikinmäen asemakaavamuutosta

VD/2102/10.02.04.01/2013

HP/NK/KN/PK/AH

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 18.5.2020 päätöksellään § 21 asemakaavamuutoksen 002206 ja tonttijaon, 86 Nikinmäki / Harrikuja. Yksityishenkilö teki Harrikujan asemakaavamuutoksesta maankäyttö- ja rakennuslain 188 § mukaisen valituksen 16.6.2020. Valituksen tekijä vaati asemakaavaa uudelleen käsiteltäväksi Jokivarren koulun sisätilojen suojelun sekä kaavamuutosta koskevan alueen laajuuden osalta. Lisäksi valituksessa pyydettiin selvittämään kaava-alueen läheisyydessä asuvan kaupunginvaltuutettu/kansanedustaja Mika Niikon esteellisyys kaupunginvaltuuston 18.5.2020 kokouksessa, joissa päätettiin hyväksyä ko. asemakaavamuutos.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 21.9.2020 § 15 antaa lausunnon Helsingin hallinto-oikeudelle, jossa vaadittiin valituksen hylkäämistä kokonaisuudessaan.

Helsingin hallinto-oikeus on 28.12.2020 antanut asiasta ratkaisun H1609/2020, jonka mukaan asian käsittely hallinto-oikeudessa raukeaa. Valittaja on peruuttanut valituksensa 18.12.2020 hallinto-oikeuteen lähettämällä kirjelmällään.

Kaupunginhallitus 11.1.2020 § 14

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden päätös.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Helsingin hallinto-oikeuden päätös H1609/2020

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

asemakaava-arkkitehti Noora Koskivaara, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

lakimies Emilia Klemola, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

22.12.2020

Dnro 21018/03.04.04.04.16/2020

Asia Asemakaavaa koskeva valitus

Valittaja

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 21

Kaupunginvaltuusto on päätöksellään hyväksynyt asemakaavamuutoksen 002206 sekä tonttijakoehdotuksen 86 Harrikuja, kaupunginosa 86, Nikinmäki.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Päätös on valituksesta ilmenevin perustein kumottava ja asia on käsiteltävä uudelleen.

Asian käsittely ja selvittäminen

Vantaan kaupunginhallitus on antanut lausunnon.

Valittajalle on varattu tilaisuus vastaselityksen antamiseen. Vastaselitystä ei ole annettu.

Valittaja on peruuttanut valituksensa 18.12.2020 hallinto-oikeuteen saapuneella kirjelmällä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Asian käsittely hallinto-oikeudessa raukeaa.

Perustelut

Valittaja on 18.12.2020 hallinto-oikeuteen saapuneella kirjelmällä peruuttanut valituksensa.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 81 § 3 mom

Muutoksenhaku

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 106 §:n mukaan tähän päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian on ratkaissut hallinto-oikeustuomari
Marko Ahlstedt.

Esittelijä Liisa Selvenius-Hurme

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu ja tulostettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	Valittajalle kirjeitse tavallisena tiedoksiantona Oikeudenkäyntimaksu 260 euroa Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa
Jäljennös	Vantaan kaupunginhallitus

15 § Asemakaavan muutos 002365 sekä tonttijaon muutos, 61 Tikkurila / Kielotie 13

VD/8962/10.02.04.01/2017

TLA/RIK/TKO/MKU/LS

Kaavamuutos mahdollistaa Kielotie 13:ssa uuden, kaupungin käyttöön tulevan toimitilan sisältävän, rakennuksen rakentamisen uuteen keskustakortteliin. Toimistotilojen lisäksi kortteliin sijoittuu liike- ja palvelutilaa sekä asumista. Käyttötarkoitus muuttuu AL:stä (asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue) C:ksi (keskustatoimintojen korttelialue). Yhteenlaskettu rakennusoikeus on 21 000 kerrosneliömetriä, josta toimitilan osuus on 11 000 kerrosneliömetriä ja liike- ja palvelutilojen osuus 4 000 k-m². Asumista kaavamuutosalueelle on mahdollista sijoittaa 6 000 k-m². Tuleva tonttitehokkuus on 3,38. Ennen kaavamuutosta rakennusoikeus kaavamuutosalueella on 9 500 k-m² ja tonttitehokkuus 1,50.

Kaupunkisuunnittelulautakunta palautti ensimmäiset kaavamuutosluonnokset uudelleen valmisteluun päätöksellään 14.5.2018 § 15. Toisessa asemakaavamuutosluonnoksen lautakuntakäsittelyssä 23.4.2019 § 7 kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää jatkosuunnittelun pohjaksi vaihtoehtoa C, jonka kaupunginhallitus päätti asettaa nähtäville 29.4.2019 § 40. Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.8.2019 § 8 esitti kaupunginhallitukselle vaihtoehto C:n pohjalta valmistellun kaavamuutosehdotuksen nähtäville panoa, minkä kaupunginhallitus päätti 26.8.2019 § 16. Asemakaavamuutosehdotus oli nähtävillä 11.9.-10.10.2019. Saatujen lausuntojen ja asemakaavoitustyön seurauksena viimeistelty materiaali on valmisteltu kaupunkisuunnittelulautakunnan 15.12.2020 käsittelyyn.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 61206 sekä katu- ja torialuetta kaupunginosassa 61, Tikkurila. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 61206 sekä katu- ja torialuetta.

Alue on kaupungintalon ja sen länsipuolella sijaitsevan virastotalon korttelialuetta, Tikkurilan kaupunginosan ytimessä.

Kaavan hakija

Kaavamuutosta on hakenut Kiinteistö Oy Vantaan Kauppалantalo.

Maanomistus

Voimassa olevan asemakaavan mukaisen AL-alueen Kielotien varressa omistaa Kiinteistö Oy Vantaan Kauppалantalo (tontti nro 61-206-3). Vantaan kaupunki omistaa Kielotien katualueen, Lauri Lairalan aukion sekä YH-korttelialueen (tontti nro 61-206-5).

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Kaavaluonnosehdotusten valmisteluun on osallistunut kaupungin omat asiantuntijat.

Yleiskaava

Kaava-alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa keskustatoimintojen aluetta (C).

Asemakaava

Muutosluonnoksen alueella on voimassa kolme erillistä asemakaavaa.

Tulevan toimitilan alueella on voimassa asemakaavamuutos Tikkurila (Kh 15.1.1990). Siinä nykyisin sijaitsevan kaupungin virastotalon tontti on asuin- ja liikerakennusten korttelialuetta AL, jossa rakennusoikeutta on 9500 k-m² ja kerrosluku IV. Lauri Lairalan aukio sijaitsee myös tällä alueella.

Toinen osa kaavaluonnosta sijoittuu kaupungintalon tontille, jossa on voimassa asemakaavamuutos (kv. 13.12.2010). Tämä kaava on YH -korttelialuetta, hallinto- ja virastorakennusten korttelialuetta, jossa kerrosluku on II. Rakennus on kaavassa (sr) suojeltava rakennus.

Kielotien osalta voimassa on Tikkurilan keskustan asemakaava nro 610300 (SM 17.9.1979).

AL -korttelialueen ja aukion osoittamalle alueelle on suunniteltu kolme eri kaavaluonnosvaihtoehtoa:

Ensimmäisessä vaihtoehdossa rakennusoikeus kasvaa 9500 kerrosneliömetristä 15 000 kerrosneliömetriin, jossa toimitilan osuus on 11 000 kerrosneliömetriä. Loppuosaan rakennusoikeudesta on mahdollista sijoittaa liike- ja palvelutiloja, e=2,2.

Toisessa vaihtoehdossa rakennusoikeus kasvaa 9500 kerrosneliömetristä 18 000 kerrosneliömetriin, jossa toimitilan osuus on 11 000 kerrosneliömetriä. Loppuosaan rakennusoikeudesta on mahdollista sijoittaa liike- ja palvelutiloja sekä asumista, e=2,6.

Kolmannessa vaihtoehdossa rakennusoikeus kasvaa 9500 kerrosneliömetristä 21 000 kerrosneliömetriin, jossa toimitilan osuus on 11 000 kerrosneliömetriä. Loppuosaan rakennusoikeudesta on mahdollista sijoittaa liike- ja palvelutiloja sekä asumista, e=3,0.

Kaikissa vaihtoehdoissa on merkitty yhteys uudelta toimitilalta kaupungintalolle, joko kellari- tai toisen kerroksen tasolta. Samoin kaikissa vaihtoehdoissa on merkitty kaavakarttaan kevyen liikenteen yhteys Lauri Lairalan aukiolta Kirjastopuistoon.

Toteuttavaksi ehdotetaan vaihtoehtoa 1.

Perustelut:

- Hybridirakennus on riski toteuttajalle ja omistajalle.
- Hybridirakennus johtaa kalliisiin ja osin mahdottomiin pysäköintiratkaisuihin.
- Korkeampi yksittäinen rakennus on teknisesti vaikea toteuttaa näin pienellä tontilla ja se aiheuttaa ongelmia varjostuksen kautta puiston käytölle sekä haittaa Kielotie 15 korttelia.
- Toimitilarakennus luo yhteistä kaupunkitilaa yhdessä kaupungintalon ja uuden kirkkokorttelin kanssa.
- Toimitilan toiminnallisen ratkaisun kannalta on edullista, että toimitilat sijaitsevat mahdollisimman vähissä kerroksissa.
- Tämä hanke soveltuu parhaiten alueen kaupunkikuvaan, niin kaupungintalon kuin Kielotie 15 uudishankkeen osalta.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 12.2.2018.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 5 kpl.

Suunnitelmista järjestettiin asukastilaisuus 10.4.2018, tilaisuus luottamushenkilöille 12.4.2018 sekä tilaisuus kaupungin henkilöstölle 13.4.2018. Näissä tilaisuuksissa oli yhteensä noin 140 henkilöä.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavan muutostyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavatyö kohdistuu Vantaan kaupungin omistamalle maalle mahdollisesti (vaihtoehdot 2 ja 3) uutta asuntokerrosalaa noin 3500k-m².

Kaupunkisuunnittelulautakunta 14.5.2018 § 15

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto 1 (tontilla ainoastaan yksi, matalampi toimitilarakennus)
- b) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 14.5.2018 päivätty asemakaavan muutosluonnosehdotus 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13,
- c) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:

Jäsen Vesa Pajula esitti asian palauttamista siten, että vaihtoehto 2:n pohjalta tulisi kehittää vaihtoehto, jossa erityisesti tontin pohjoispuolelle voitaisiin kaavailla korkeampaa (esim. 12-16 kerrosta) rakentamista. Varajäsen Marianne Sipilä kannatti tehtyä palautusesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat jäsen Vesa Pajulan palautusesitystä, äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat kaupunkisuunnittelujohtajan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 10 jaa-ääntä (Kivimäki, Kärki, Sipilä, Heinänen, Merelä, Chau, Pajula, Raja-Aho, Korpela, Åstrand) ja 7 ei-ääntä (Eklund, Forsberg, Mäkelä, Räsänen, Valtanen, Vanhanen, Ala-Kapee-Hakulinen). Puheenjohtaja totesi palautusesityksen tulleen hyväksytyksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia uudelleen valmisteluun.

Ensimmäisessä asemakaavan muutosluonnoksen lautakuntakäsittelyssä asia päätettiin palauttaa uudelleen valmisteluun ja vaihtoehto 2:n pohjalta tuli kehittää vaihtoehto, jossa erityisesti tontin pohjoispuolelle tarkasteltaisiin korkeampaa rakentamista (12-16 kerrosta).

Ensimmäisen lautakuntakäsittelyn jälkeen tehdyn työn seurauksena on laadittu neljä vaihtoehtoista kaavaluonnosta. Kolme näistä sisältää myös asumista, yksi vaihtoehtoista vain toimisto-, liike- ja palvelutilaa. Nämä neljä eri vaihtoehtoa sekä kaavatyön aikana selostuksen sisältöihin tulleet muutokset on kuvattu alla.

Kaavan hakija

Kaavamuutosta on hakenut Kiinteistö Oy Vantaan Kauppatalo, joka on sittemmin sulautunut VTK Kiinteistöt Oy:öön.

Maanomistus

Voimassa olevan asemakaavan mukaisen AL-alueen Kielotien varressa omistaa VTK Kiinteistöt Oy (tontti nro 61-206-3). Vantaan kaupunki omistaa Kielotien katualueen, Lauri Lairalan aukion sekä YH-korttelialueen (tontti nro 61-206-5).

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Kaavatyö on tehty kaupungin työnä. Kaavamuuotosalueen taloudellisuus- ja toteutettavuusarvioinnin laati Rapal Oy kumppaneinaan Viator Oy, Calash Oy sekä JKMM Arkkitehdit Oy.

Kaavaluonnosehdotusten valmisteluun ovat osallistuneet kaupungin omat asiantuntijat.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavanmuutostyö noudattaa kaupungin maa- ja asuntopoliittisia linjauksia (Kv 18.6.2018); mm. on osa palveluverkkoa, rakentuu Tikkurilan keskukseen ja raideliikenteen yhteyteen ja liittyy olemassa olevaan infrastruktuuriin.

Sopimus

Asemakaavamuutokseen liittyy sopimus.

Asemakaavaluonnosvaihtoehdot A, B, C ja D

Neljä asemakaavamuutoksen luonnosvaihtoehtoa on laadittu AL-korttelialueelle sekä osalle Lauri Lairalan aukion aluetta. Yhdessä ratkaisuvaihtoehdossa tulevalle tontille on sijoitettu toimitila, jonka ensimmäisessä kerroksessa on liike- ja palvelutilaa. Asumismahdollisuuden sisältävät ratkaisut, joita on yhteensä kolme, eroavat toisistaan pääosin asumisen sijoittumisen osalta, hieman myös toimitilan pinta-alan ja kerrosluvun osalta.

Kaikissa vaihtoehdoissa pysäköinti on järjestetty yhteen maanalaiseen kellarikerrokseen. Huolto kiinteistöön kulkee Lummekujaa pitkin. Sisäpihasarjan kautta kulkee jalankulun ja pyöräilyn yhteys Lauri Lairalan aukiolta Tikkurilan Kirjastopuistoon. Uudesta toimitilasta on mahdollisuus järjestää yhteys kaupungintalolle kahdesta eri paikasta, joko maan alla tai siltayhteyden kautta.

A Toimistorakennus, liike- ja palvelutilaa sekä asuintorni toimitilan katolla koilliskulmassa

Vaihtoehdossa rakennusoikeus kasvaa 9 500 k-m²:stä 21 000 k-m²:iin. Toimitilan osuus tästä on 11 000 k-m². Rakennuksen katutasokerroksessa sijaitsee liike- ja palvelutilaa. Toimitilat ovat tämän päällä kolmessa kerroksessa. Viidennestä kerroksesta kuudenteentoistakerrokseen sijaitsee asumista yhteensä 6000 k-m². Asuminen on sijoitettu tontin koilliskulmaan. Tonttitehokkuus on 3,29.

B Toimistorakennus, liike- ja palvelutilaa sekä asumista Kielotien reunassa

Vaihtoehdossa on rakennusoikeutta 20 500 k-m². Toimitilan osuus tästä on 11 000 k-m². Toimitilan ensimmäisessä katutasokerroksessa sijaitsee liike- ja palvelutiloja noin 2 500 k-m². Toimitilat sijaitsevat 2.–5. kerroksissa. Kielotien ja toimitilan väliin on sijoitettu kaksitoistakerroksinen asuintorni, jossa on 6 000 k-m² tilaa asumiselle. Se on mahdollista sijoittaa omalle tontilleen. Lisäksi asuinrakennuksen katutasokerrokseen on osoitettu 500 k-m² rakennusoikeutta liike- ja palvelutiloille, jotka liittyvät toimitalon ensimmäisen kerroksen liike- ja palvelutiloihin. Tonttitehokkuus on 3,21.

C Toimistorakennus, liike- ja palvelutilaa sekä asumista toimitilan katolla länsi- ja pohjoisreunoilla

Vaihtoehdossa on rakennusoikeutta 21 000 k-m². Toimitilan osuus tästä on 11 000 k-m². Ensimmäisessä katutasokerroksessa sijaitsee liike- ja palvelutiloja. Toimitilat sijaitsevat kolmessa kerroksessa niiden päällä. Asuminen on sijoitettu 3–4 tasoon kiertämään toimitilan kattoon sen länsi- ja pohjoisreunoille.

Tilaa asumiselle on tässäkin vaihtoehdossa 6 000 k-m². Asuinkerrostaloja toimitilan katolla on yhteensä kolme ja niiden kerrosluvut nousevat 7–8:aan. Tonttitehokkuus on 3,29.

D Toimistorakennus sekä liike- ja palvelutilaa

Vaihtoehdossa rakennusoikeus kasvaa 9 500 k-m²:stä 15 000 k-m²:iin. Toimitilan osuus tästä on 11 000 k-m². Rakennuksen katutasokerroksessa sijaitsee liike- ja palvelutilaa, toimitilat tämän päällä kolmessa kerroksessa. Kerrosluku on IV-V. Tonttitehokkuus on 2,35.

Toteutettavaksi ehdotetaan vaihtoehtoa D.

Perustelut:

- Toimistotilojen toiminnallisuutta tukevat avarat, joustavuuden ja monitilatoimiston parhaiten mahdollistavat kerrokset
- Toimitilaan muuttavien kaupungin työntekijöiden kannalta selkein ja toimivin ratkaisu
- Julkisen kaupunkirakentamisen mittakaavaa parhaiten tukeva ratkaisu
- Sopeutuu hyvin Vantaan kaupungintalon, Tikkurilan uuden torin ja rakennettavan kirkon ympäristöön
- Mahdollistaa valoisan kaupunkikorttelin rakentumisen, ei aiheuta varjostusvaikutuksia
- Ensimmäinen kerros avointa liike- ja palvelutilaa, elävöittää Tikkurilan keskustaa
- Selkeä rakennusprojekti, kilpailuttaminen ja toteuttaminen yksinkertaista

Kaupunkisuunnittelulautakunta 1.4.2019 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto D (4-5 kerroksinen liike-, palvelu- ja toimitilarakennus),
- b) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 1.4.2019 päivätty asemakaavan muutosluonnos 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13,
- c) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:

Kaupunkisuunnittelujohtajan esityksestä tehtiin tekninen korjaus asian liitteenä olevan kaavaselostuksen sivuille 30-31. Vaihtoehtojen A-D kirjaimet korjattiin vastaamaan päätösesityksen kirjainjärjestystä.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle kaupunkisuunnittelulautakunnan seuraavaan kokoukseen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 23.4.2019 § 7

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto D (4-5 kerroksinen liike-, palvelu- ja toimitilarakennus),
- b) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 1.4.2019 päivätty asemakaavan muutosluonnos 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13,
- c) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:

Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Vesa Pajula esitti, että päätösesityksen kohtaa a muutetaan siten, että jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto C. Jäsenet Mikko Merelä ja Niilo Kärki kannattivat esitystä.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenet Sveta Silvennoinen-Hiisku ja Hanna Valtanen kannattivat kaupunkisuunnittelujohtajan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunkisuunnittelujohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat jäsen Pajulan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 2 jaa-ääntä (Silvennoinen-Hiisku, Valtanen) ja 14 ei-ääntä (Puurtinen, Forsberg, Lyyra, Kurki, Kärki, Lehmuskallio, Lind, Merelä, Spets, Nguyen, Pajula, Räsänen, Åstrand, Ala-Kapee-Hakulinen). Puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hyväksytyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys siten muutettuna, että esitetään kaupunginhallitukselle, että

- jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto C,
- asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 1.4.2019 päivätty asemakaavan muutosluonnos 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13,
- oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 40

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään,

- että jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto C,
- asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 1.4.2019 päivätty asemakaavan muutosluonnos 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13,
- oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:

Kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Timo Juurikkala esitti, että päätösesityksen kohtaa a) muutetaan siten, että jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto D. Jäsen Vaula Norrena kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat apulaiskaupunginjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Timo Juurikkalan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 11 jaa-ääntä (Faysal Abdi, Pentti Hakulinen, Lauri Kaira, Ulla Kaukola, Pirkko Kotila, Sari Multala, Mika Niikko, Anitta Orpana, Pentti Puoskari, Sakari Rokkanen, Sade Tahvanainen) ja 2 ei-ääntä (Timo Juurikkala ja Vaula Norrena).

Puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:

Päätettiin apulaiskaupunginjohtajan esityksen mukaan, että

- a) jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto C,
- b) asetetaan nähtävillä 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 1.4.2019 päivätty asemakaavan muutosluonnos 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13,
- c) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Toisessa asemakaavamuutosluonnoksen lautakuntakäsittelyssä 23.4.2019 kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää jatkosuunnittelun pohjaksi vaihtoehtoa C (§ 9) poiketen kaupunkisuunnittelujohtajan esityksestä valita vaihtoehto D. 29.4.2019 kaupunginhallitus päätti jatkosuunnittelun pohjaksi vaihtoehdon C (§ 40). Kaavatyötä on jatkettu vaihtoehto C:n pohjalta.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosluonnoksen vaihtoehto C on ollut MRA 30 §:n nojalla nähtävillä 9.5.-7.6.2019. Tänä aikana ei jätetty mielipiteitä.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 29.4.2019 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Niitä pyydettiin ja saatiin kuusi (6) kappaletta (Elisa Oyj, Fingrid, HSY, HSL, ELY-keskus, Vantaan Energia Oy/Vantaan Energia Sähköverkot Oy).

Elisa Oyj:llä ja Fingridillä ei ollut huomauttamista kaavamuutosluonnokseen.

Elisan mukaan alueen tietoliikennekaapelit tulee huomioida ja mikäli niitä tulee siirtää, olla ajoissa yhteydessä Elisaan, siirrot ovat maksullisia. HSY:n mukaan asemakaavamuutosehdotuksen yhteydessä vesihuollon ja johtosiirtojen tarve tarkastellaan ja tarvittaessa laaditaan vesihuollon esisuunnitelma kustannusarvioineen. HSL:n mukaan on tärkeää, ettei ratkaisu hidasta liikennettä, erityisesti joukkoliikennettä. ELY lausui pääosin naapuritontin, Kielotie 15:n kaavasta. Vantaan Energian ja Vantaan Energia Sähköverkko Oy:n mukaan alueen sähköverkon keski- ja pienjännitemaakaapelit sekä kaukolämpöputket tulee huomioida. Mikäli niitä siirretään, toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimuksen 20.7.1993 mukaisesti. Alueen muuntamot tulee huomioida ja niille tulee varata uudet tilat kaavamuutosalueelta.

Tehdyt tarkistukset

Lausuntojen sisällöt on otettu huomioon ja merkitty tiedoksi kaavamuutosehdotuksen selostuksen vuorovaikutusosioon sekä vaikutusten arviointi -kappaleeseen. HSY:n lausunnon mukaisesti kaavaselostukseen on lisätty vesihuollon esisuunnitelma kustannusarvioineen.

Lausuntojen seurauksena on tehty muutama tarkistus kaavakarttaan ja lisäykset kaavamääräyksiin. Kaukolämmön uusi linjaus on huomioitu kaavakartassa, ja sen seurauksena uudesta rakennusalueesta on viistetty kulma sen luoteiskulmassa. Vesihuollon ja kaukolämmön tarpeisiin on kaavakarttaan merkitty johtorasitteet ja näiden seurauksena maanalaisen pysäköintilaitoksen kokoa on hieman pienennetty. Alueella sijaitsevat muuntamot M1054 ja M1219 on määrätty siirrettäväksi uuden rakennuskokonaisuuden ensimmäiseen kerrokseen.

Tehdyn kaupunginhallituksen päätöksen ja saadun vuorovaikutuspalautteen pohjalta on jatkettu suunnittelua vaihtoehdosta C, joka sisältää liike- ja palvelutilaa 4000 k-m², toimistotilaa 11 000 k-m² ja

asumista 6000 k-m². Tontinrajojen tarkistuksen seurauksena uuden rakennuskokonaisuuden tonttitehokkuus nousee 3,38:aan (21 000 k-m²/6221,5 m²).

Rakennuksen katutasokerroksessa sijaitsee liike- ja palvelutilaa. Sen kerroskorkeus on 6 metriä, mikä mahdollistaa edustavan kivijalkakerroksen muodostumisen sekä parvitiilojen rakentamisen liiketiloihin. Ensimmäisen kerroksen päällä sijaitsevat toimistotilat kolmessa kerroksessa. Ne kiertyvät toimistokerrokset läpäisevän valokatteisen tilan ympärille. Kaiken tämän yläpuolella sijaitsevat asunnot kolmessa eri asuinrakennuksessa. Asuinrakennukset ovat 3-4 kerroksisia. Asuinrakennusten pihat sijaitsevat toimitilan katolla, joka on pääosin viherkattoa. Uuden rakennuskokonaisuuden ja 1950-luvun kaupungintalon väliin muodostuu laadukas sisäpihojen sarja, jossa kulkee kävelyn ja pyöräilyn yhteys Lauri Lairalan aukiolta kohti Tikkurilan Kirjastopuistoa. Rakennuskokonaisuuden kaikkia osia palvelee kellarikerroksen pysäköintilaitos. Kunnallistekniikan tarpeet on huomioitu kaavaan merkityillä rasitteilla. Kaava edellyttää vihertehokkuutta 0,8 Lauri Lairalan aukion, kaupungintalon ja uuden toimitilan tontin muodostamalta aluekokonaisuudelta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.8.2019 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet asemakaavamuutosluonnoksen lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset
- b) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 19.8.2019 päivätty asemakaavan muutosehdotus 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13,
- c) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavan muutosehdotuksesta.

Käsittely:

Kaupunkisuunnittelujohtaja muutti esitystään seuraavasti: Muutetaan asuinkerrosalan määrää koskeva kaavamääräys muotoon: Asumista tulee sijoittaa yhteensä 6000 k-m² liike-, palvelu- ja toimistorakennuksen katolle kerrokseen V-VIII.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Kaupunginhallitus 26.8.2019 § 16

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet asemakaavamuutosluonnoksen lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset
- b) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 19.8.2019 päivätty asemakaavan muutosehdotus 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13,
- c) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavan muutosehdotuksesta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 11.9-10.10.2019. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 26.8.2019 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin viisi ja saatiin neljä kappaletta.

Tehdyt tarkistukset

Saatujen lausuntojen tietosisältö on tiivistetty selostukseen. Lausunnot eivät aiheuta muutoksia kaavakarttaan tai määräyksiin.

Neljä kaavamääräystä ja yhtä kartan aluemerkinä tarkistettiin asemakaavayksikön oman kaavoitustyön seurauksena. Lisäksi vanhaa kaupungintaloa koskevat määräykset sisällytettiin sellaisenaan edellisestä kaavasta osaksi uutta kaavaa.

Tarkistukset tarkemmin alla:

Määräystarkistukset

- 1) Jotta kaavamuutosehdotus mahdollistaisi joustavamman liike- ja palvelutilojen toteuttamisen, tarkistettiin liike- ja palvelutilakerroksen parvilojen rakennusoikeuteen laskemattoman pinta-alan määräksi 50 % liike- ja palvelutilan rakennusoikeudesta aiemman 30 % sijaan.
- 2) Rakennukseen integroitavan muuntamon sijoitusmahdollisuutta tarkistettiin, sen saa nyt sijoittaa vapaasti rakennukseen aiemmin määrätyn 1. kerroksen sijaan.
- 3) Uudesta toimitilasta vanhaan kaupungintaloon kulkevan eritasokulkuyhteyden saa nyt rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.
- 4) Mahdollisen myöhemmän 3d-kiinteistönmuodostuksen selkeyttämiseksi kaavamääräykseen tarkennettiin liike- ja palvelutilan rakennusoikeudeksi 4000 k-m² ja toimistotilojen rakennusoikeudeksi 11 000 k-m².

Karttatarkistus

Kaavamuutosehdotuskartan Tikkuparkkiin johtavaa ma-merkittyä maanalaista yhteyttä tarkistettiin hieman suuremmaksi, jotta kellaripysäköinnin saisi toteutettua joustavammin ja mahdollisesti samalla muutaman pysäköintipaikan lisää.

Vanhaa kaupungintaloa koskevat määräykset

Vanhan kaupungintalon määräykset siirrettiin sellaisenaan edellisestä kaavasta (002068) tähän kaavamuutosehdotukseen 002365.

Tonttijaon muutos

Asemakaavamuutoksen liittyvä tonttijakomuutoksen teksti on jäänyt listatekstin alkuosasta epähuomiossa pois. Tonttijaon muutos koskee osaa korttelista 61206, kaupunginosassa 61 Tikkurila.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillesano ei ole tarpeen.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Kaava kohdistuu kokonaan Vantaan kaupungin omistaman tytäryhtiön, VTK Kiinteistöt Oy, maalle ja tuottaa 6 000 k-m² uutta asuntokerrosalaa n. 120 asukkaalle. Työpaikkaneliöitä kaava mahdollistaa yhteensä 15 000 k-m², lisäys edellisestä on 5 500 k-m². Uusi tonttitehokkuus on 3,38.

Kaavan valmisteluun osallistuneet Kaavatyö on tehty kaupungin omana työnä, ja valmisteluun ovat osallistuneet kaupungin omat asiantuntijat. Aikaisemman vaiheen kaavamuutosalueen taloudellisuus- ja toteutettavuusarvioinnin laati Rapal Oy kumppaneinaan Viator Oy, Calash Oy sekä JKMM Arkkitehdit Oy.

Sopimus

Asemakaavamuutokseen liittyy maankäytösopimus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 15.12.2020 § 6

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että maanomistajana VTK Kiinteistöt Oy maksaa muutuskustannukset (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 000 €), yhteensä 19 000 €,
- c) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 15.12.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002365 sekä tonttijaon muutosehdotus, 61 Tikkurila / Kielotie 13.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine selosti asiaa kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Sopimus

Asemakaavamuutokseen liittyvä maankäytösopimus on allekirjoitettu 22.12.2020.

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 15

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset,
- b) vahvistaa maksuluokka 4 ja todeta, että maanomistajana VTK Kiinteistöt Oy maksaa muutuskustannukset (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 000 €), yhteensä 19 000 €,
- c) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 15.12.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002365 sekä tonttijaon muutosehdotus, 61 Tikkurila / Kielotie 13.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Asemakaavamuutoksen selostus 15.12.2020
- Lausunnot ja vastineet 15.12.2020

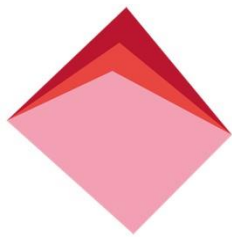
Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti Ritva Kotilainen, p. 050 310 4267, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

asemakaavasuunnittelija Terhi Kuusisto, p. 050 302 9691, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaa
Tikkurila

002365 Kielotie 13

TIKKURILA

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutosehdotuksen selostus, joka koskee 15.12.2020 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002365. Kaavoitus on tullut vireille 12.2.2018.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

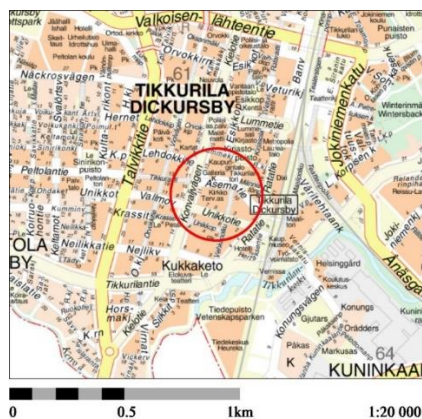
kortteli 61206 sekä katu- ja torialueet kaupunginosassa 61, Tikkurila.

Tonttijaon muutos: Osa korttelista 61206 kaupunginosassa 61, Tikkurila.

Kaavamuutos mahdollistaa Kielotie 13:ssa sijaitsevan virastorakennuksen purkamisen ja uuden, kaupungin toimitilan sisältävän rakennuksen rakentamisen uuteen, muodostuvaan keskustakortteliin. Toimistotilojen lisäksi kortteliin sijoittuu liike- ja palvelutilaa sekä asumista. Käyttötarkoitus muuttuu AL:stä (asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue) C:ksi (keskustatoimintojen korttelialue). Yhteenlaskettu rakennusoikeus 21 000 kerrosneliometriä, josta toimitilan osuus on 11 000 kerrosneliometriä. Liike- ja palvelutiloille on mitoitettu 4000 k-m². Asumista kaavamuutosalueelle tulee sijoittaa 6 000 k-m². Tuleva tonttitehokkuus on 3,38, kun Kielotien ja Lummekujan katualueita on levennetty ja toimitilan tontti vastaavasti pienentynyt. Ennen kaavamuutosta rakennusoikeus kaavamuutosalueella oli 9 500 k-m² ja tonttitehokkuus 1,50.

Kaavan laatija: Ritva Kotilainen, aluearkkitehti, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 050 310 4267. Terhi Kuusisto, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 050 302 9691.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Suunniteltava alue on osa Vantaan kaupungintalon korttelia, Tikkurilan kaupunginosan ytimessä. Tikkurilan asemalle on noin 200 metrin matka. Aluetta rajaa etelässä Asematie ja pohjoisessa Lummekuja. Idässä alue rajautuu Tikkurilantoriin ja lännessä Kielotiehen.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Kiinteistö Oy Vantaan kauppatalon jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 6.10.2017. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002365.
- Kaavoitus tuli vireille 12.2.2018.
- Mielenpitoa pyydettiin 16.3.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 6 kappaletta. Lisäksi määräajan ulkopuolella saatiin yksi (1) mielipide, joka otettiin huomioon.
- Hankkeesta järjestettiin 10.4.2018 asukastilaisuus, 12.4.2018 luottamushenkilöille vuorovaikutustilaisuus sekä 13.4.2018 henkilöstötilaisuus.
- Esiteltiin ensimmäisen kerran kaupunkisuunnittelulautakunnassa 14.5.2018, jolloin asia palautettiin uudelleen valmisteluun.
- Uudelleen valmisteltu kaavaluonnos neljästä vaihtoehdosta esiteltiin 1.4.2019 kaupunkisuunnittelulautakunnalle, joka päätti jättää sen pöydälle (§ 9). Seuraavassa kokouksessa 23.4.2019 kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle jatkosuunnitteluun vaihtoehtoa C (§ 7). Kaupunginhallitus päätti 29.4.2019 (§ 40) että jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto C.
- Jatkosuunniteltu kaavaluonnosehdotus esiteltiin kaupunginhallituksen valitseman C-vaihtoehdon pohjalta kaupunkisuunnittelulautakunnassa 19.8.2019. Päätettiin asettaa nähtäville Kaupunginhallituksessa 26.8.2019.
- Oli nähtävillä 11.9.-10.10.2019

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä.....	4
2. Lähtökohdat	4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista.....	4
2.2 Suunnittelutilanne	8
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet	12
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo	12
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö	12
3.3 Päätöksenteko	17
3.4. Asemakaavan tavoitteet.....	17
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot	18
4. Asemakaavaehdotuksen kuvaus	38
4.1 Kaavan rakenne	38
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	39
4.3 Aluevaraukset.....	39
4.4 Kaavan vaikutukset.....	41
4.5 Ympäristön häiriötekijät	45
5. Kaavatyöhön osallistuneet	46
6. Asemakaavan seurantalomake	47
7. Asemakaavakartta ja - määräykset	49
8. Muu suunnitelma-aineisto, liitteet.....	55

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA:

Kannen kuva, vaihtoehto C, JKMM Arkkitehdit Oy / Koski, Miettinen

8.1 Vesihuollon esisuunnitelma, Paula Luomala, Vantaan kaupunki

8.2 Kaavamutoksen vihertehokkuuskortti, Vantaan kaupunki

8.3 Ympäristön pyöräilyreitit, Vampatti-kartat, Vantaan kaupunki

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA:

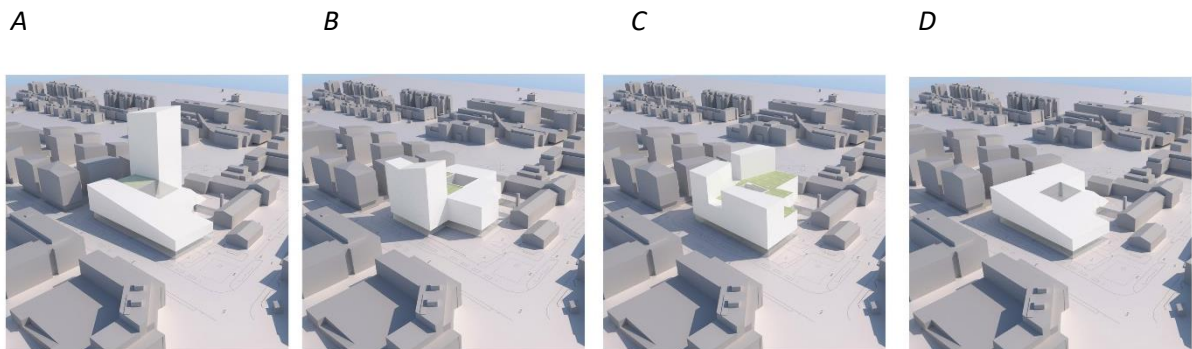
Vantaan Tikkurilan toimitila, Kielotie 13:n taloudellisuus ja toteutettavuusarviointi

18.1.2019, Rapal Oy, Calash Oy, Viator Oy, JKMM Arkkitehdit Oy

1. TIIVISTELMÄ

Kielotie 13:n tontille on tutkittu kaupungin uuden toimitilan sijoittumista. Tontille on tutkittu erilaisia mahdollisia kaavallisia ratkaisuja, jotka mahdollistavat Kielotie 13 tontille sijoittuvan kaupungin uuden toimitilan lisäksi liike- ja palvelutilaa sekä kolmessa vaihtoehdossa asumista. Kokouksessaan 23.4.2019 kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle jatkosuunnitteluun kaavamuutosluonnoksen vaihtoehtoa C, jonka pohjalta kaavamuutosehdotus on laadittu.

Kaavamuutos mahdollista 15 000 k-m² keskustatoimintoja, josta 4000 k-m² liike- ja palvelutiloille ja 11 000 k-m² toimistotiloille. Lisäksi toimistotilojen katolle tulee sijoittaa 6000 k-m² asumista. Autopaikkoja tontilla on noin 150 ja asukkaita kaava mahdollistaa noin 120. Tonttitehokkuus on 3,38.

Kuvat yllä: Neljä tarkasteltua kaavamuutosluonnosvaihtoehtoa: A, B, C ja D. Vaihtoehdoissa A ja C toimitilan katolle tarkasteltiin asumista. Vaihtoehdossa B asuinkerrostalo sijaitsi toimitilan vieressä Kielotien varrella. Vaihtoehdossa D oli toimitilaa sekä liike- ja palvelutilaa, mutta ei asumista. Jatkosuunnittelun pohjaksi kaavaehdotukseen on valittu vaihtoehto C. Kuvat JKMM Arkkitehdit Oy/ Koski ja Miettinen.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Tikkurila sijaitsee Kehä III:n pohjoispuolella, pääradan varrella. Lentoasema on vajaan viiden kilometrin päässä. Alue on Helsingin metropolialueen keskellä, raideliikenteen, lentoliikenteen ja tie liikenteen solmukohdassa. Kehäradan liikenne käynnistyi kesällä 2015 ja Tikkurilasta on tullut Suomen toiseksi vilkkain rautatieasema, jossa vaihdetaan kaukojunista lähiliikenteeseen ja lentoaseman juniin.

Entinen virastorakennus syksyllä 2017

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Alue sijoittuu Keravanjoen ja Kylmäoan laakson savitasangolle. Vuonna 1870–1871 mitatussa Seenaatin kartassa näkyy, että alue on ollut osin peltoa ja osin niittyä. Alue on kuulunut Suuren rantatien vaikutuspiiriin. Tikkurilan ydinkeskustassa alkuperäistä luonnonmaisemaa ei ole enää juuri havaittavissa.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue on jo nykyisin suurelta osin vettä läpäisemätöntä katto- ja asfalttipintaa. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä

Alueen maaperä on savea. Pohjaveden pinta on lähellä maanpintaa, mikä haastaa alueen kellaritilojen kaivamista. Alueen rakennukset joudutaan perustamaan paaluperustukselle.

Topografia

Alue on hyvin tasainen.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Tikkurilassa asui vuoden 2018 alussa 6 074 henkeä. Alueen väkiluku on pysynyt melko tasaisena koko 2000-luvun puolella, mutta kääntyi nousuun parin viimeisen vuoden aikana. Väkiluku on noussut vuodesta 2013 noin 400:lla. Uusia asuntoja on rakenteilla suuri määrä, joten kaupunginosan väkiluku nousee myös lähivuosina. Tikkurilassa on vähän lapsia ja nuoria, yli 65-vuotiaiden osuus on vastaavasti suuri. Koko Tikkurilan suuralueen asukasluku oli 40 094 henkeä, missä on kasvua reilut 3 000 henkeä viimeisen 5 vuoden aikana.¹

Asuminen

Kaava-alueella ei ole asuntoja. Kaavatyö pohjoispuolen naapuritontille on käynnissä. Työssä tarkastellaan asuinkorttelin ja päiväkodin sijoittamista toimitilan pohjoispuoleiselle alueelle.

Sosiaalinen ympäristö

Tikkurilan palvelualueen väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluu mm. aikuisvaltaisuus, yksin eläminen, lapsettomat avopariperheet ja työttömyys. Tikkurilan väestö on enimmäkseen muualta muuttanut, mikä vaikuttaa hyvinvoinnin taustatekijöihin kuten juurtumiseen, ihmissuhteisiin ja yhteisöllisyyteen.

Palvelut ja työpaikat

Tikkurilan kaupunginosa on Vantaan toiseksi suurin työpaikkakeskittymä lentokentän jälkeen. Lähes 92 prosenttia 6 300 työpaikasta on palvelujen parissa. Kaupunki ja valtio ovat merkittäviä työnantajina.

¹ https://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset/vantaa_alueitain_ja_aluejaot

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue on Tikkurilan ydinkeskustaa. Se sijoittuu Kielotien varrelle kaupungintalon länsipuolelle sekä etelästä Asematien varrella sijaitsevaan Lauri Lairalan aukioon. Asematie on Tikkurilan kaupallinen pääakseli, joka johtaa Dixin uudesta liike- ja matkakeskuksesta Tikkuraitin kävelykadulle. Lähivuosina kävelykatua jatketaan koko Asematien matkalle.

Kaupunkikuva

Tikkurilan keskusta on väljä ja matalasti rakennettu. Kaupunkikuvassa on löydettävissä 1950-luvun kirkonkylämaista tunnelmaa sekä 1970-luvun ihanteisiin perustuvaa autokaupunkia. Kaupungintalo ja Tikkurilan vanha asema ovat tärkeitä identiteettitekijöitä. Tikkurilan 1980-luvun rakentaminen toi keskustaan isoja kaupallisia yksiköitä, kuten Tikkurin ja Prisman sekä nykyisen Laurean ammattikorkeakoulun.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Vanhin osa Tikkurilan keskustan rakennuskannan historiallisista kerrostumista on hävinnyt vanhaa rautatieasemaa ja vernissatehdasta lukuun ottamatta. Vantaan kaupungintalo on 1950-luvulta ja se on suojeltu asemakaavalla.

Virkistys

Keravanjoen rantojen viheralueet ovat Tikkurilan keskustan vetovoimaisin viheraluekokonaisuus. Jokimaisemassa näkyvät eri vuosikymmenillä rakennetut Tikkurilan historiasta kertovat rakennukset, jotka liittyvät rautatiehen, teollisuuteen ja maatalouteen.

Liikenne

Kaavamuutosalue sijaitsee Kielotien, Lummekujan ja Asematien välisellä alueella. Kielotie on paikallinen kokoojaku. Lummekujalta on Kirjastopuistossa sijaitsevan rampin kautta yhteys uuden torin alla sijaitsevaan Tikkuparkkiin. Kielotien länsireunalla on paikallispyörätie, itäpuolella pääpyörätieyhteys. Kielotien ja Asematien molemmiin puolin on jalankulkukäytävät, Lummekujalla vain sen eteläreunassa.

Vesihuolto

Kaava-alueella palvelee länsipuolella Kielotielle rakennettu vesihuoltoverkosto. Kaava-alueen pohjoispuolelle Lummekujalla oleva vesihuolto jää tulevan ratikkatunnelin taakse.

Vedenjakelu

Kielotiellä kulkee vuonna 2010 rakennettu DN225 vesijohto, joka vaihtuu vuonna 1986 rakennetuksi DN400 vesijohdoksi. Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin.

Tikkurilan painepiiri saa vetensä Helsingin Pitkähäkin vedenpuhdistuslaitokselta, josta vesi pumpataan Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta Tikkurilaan.

Alueen verkostopainetta ylläpidetään Hiekkaharjun vesitornilla. Alueen painetasot vaihtelevat välillä +82...+66. Vesitornin varastotilavuus on 6700 m³.

Jätevesiviemäröinti

Kielotiellä kulkee vuonna 2010 rakennettu DN500 jätevesiviemäri, joka vaihtuu 1986 rakennetuksi DN400 jätevesiviemäriksi. Viemärit laskevat Tikkurilan ja Viertolan halki Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Suutarilasta vedet johtuvat lopulta Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti

Kielotiellä kulkee 2010 rakennettu DN600 hulevesiviemäri, joka muuttuu 1986 rakennetuksi DN800 hulevesiviemäriksi. Kaava-alueen hulevedet johtuvat pääasiassa Kielotien hulevesiviemärin kautta Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Lummekujan ja Kielotien katualueilla.

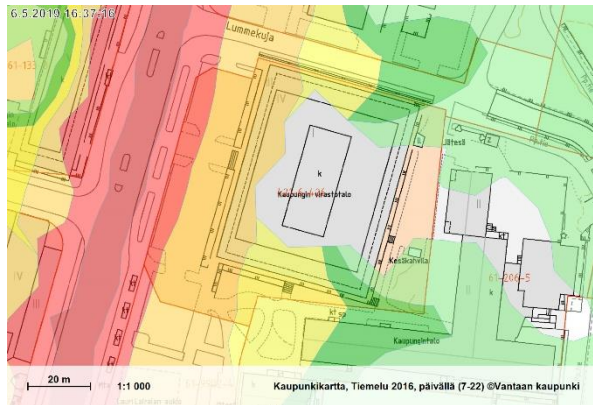
Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Kielotien ja Lummekujan varressa.

Tietoliikenne

Tietoliikenteen verkko ulottuu alueelle ja kulkee Lummekujalla, Kielotiellä sekä Asematiellä.

Ympäristöhäiriöt

Liikennemelu

Vuoden 2018 alusta voimaan tullut Ympäristöministeriön asetus rakennuksen ääniympäristöstä antaa vaatimukset uuden rakennuksen meluntorjunnalle. Asuinrakennuksen ulkovai-
pan ääneneristys on suunniteltava ja toteutettava siten, että ääneneristys on vähintään 30 dB. Virkistykseen käytettävillä piha-alueilla sekä parvekkeilla melun keskiäänitaso ei saa ylittää 55 dB päivällä 7-22, viherhuoneilla 45 dB.²

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 993/1992 määrää asumisen ulkoalueiden keskiäänitasosta, joka saa olla päivällä 7-22 enintään 55 dB (LAeq) ja yöllä 22-7 enintään 50 dB (LAeq), uusilla alueilla 45 dB (LAeq).³

ELY-keskuksen opas ”Melun- ja värinän torjunta maankäytön suunnittelussa” sisältää ohjeita parvekkeiden ja julkisivujen melutasoista. Ohjeiden edellytetään täyttyvän kaavaratkaisussa. Oppaan mukaan parvekkeita ei tule sijoittaa julkisivuille, mikäli päiväajan keskiäänitaso ylittää 65 dB. Jos tämä taso ylittyy asuinrakennuksen julkisivulla, tulee asunnot määrätä aukeamaan myös hiljaisempaan suuntaan.

Kielotie 13 on katumelun (päivä 7-22, 2016) meluvyöhykkeillä <50 dB (vaalean vihreä), 50-55 dB (tumma vihreä), 55-60 dB (keltainen), 60-65 dB (oranssi) ja 65-70 dB (punainen). Kaupungin oman ohjeen mukaan nykyarvot edellyttävät asuinhuoneiden osalta erillistä selvitystä Tikkurilantien varren melusta. Muilla julkisivuilla ohje edellyttää asuinrakennuksissa äänitasoeroa 28-35 dB riippuen melutasosta eri kohdissa tonttia. Pihan melua tulisi vähentää arvoon 55 dB päivällä ja 50 dB yöllä. Tähän on mahdollista vaikuttaa rakennuksen asemoinnilla tontilla.

Liikenteen aiheuttamaa melua ja meluntorjuntaa tulee tarkastella erikseen tehtävässä meluselvityksessä. Vuoden 2040 liikenne-ennustetilanne on mitoittava, sillä ajoneuvojen määrän on laskettu kasvavan nykyisestä.

Ilmanlaatu

Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY mittaa ilmanlaatua pääkaupunkiseudun mittauspisteissä. Kielotie 13:n lähin mittauspiste sijaitsee Tikkurilassa Ratatien ja Neilikkatien risteyksessä.

Ilmanlaatuun Tikkurilassa vaikuttaa lähinnä liikenne ja katupöly. Mittausasemalla mitataan mm. typen oksidien (NO, NO₂), hengitettävien hiukkasten (PM₁₀), pienhiukkasten (PM_{2,5}) pitoisuuksia. Mittauspisteen liikennemäärä ja olosuhteet vastaavat tarpeeksi hyvin Kielotie 13:n tilannetta, jotta mittauspisteen tietoja voi käyttää työn tueksi.

² Ympäristöministeriön asetus rakennuksen ääniympäristöstä 796/2017

³ Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 993/1992

Typen oksidit ovat typpimonoksidi ja typpidioksidi. Suurimmat päästölähteet ovat energiantuotanto ja liikenne, erityisesti raskas liikenne. Tikkurilassa NO₂-pitoisuus ei ylittänyt vuosiraja-arvoa 40 µg/m³ tuntiraja-arvoa 200 µg/m³ eikä vuorokausiraja-arvoa 70 µg/m³ vuonna 2016. Typpimonoksidipitoisuudet laskivat jo 1990-luvulla autojen katalyysattorien myötä.

Hengitettävät hiukkaset (PM₁₀) ovat suureksi osaksi liikenteen nostattamaa katupölyä. Vuonna 2016 hengitettävien hiukkasten vuosiraja-arvo 40 µg/m³ ei ylittynyt. Vuorokausiraja-arvo 50 µg/m³ ylittyi kerran. Raja ei saa ylittyä useammin kuin 35 päivänä kalenterivuodessa. Ylitys johtui katupölystä, jota liikennevirta nostaa kaduilta. Ulkoilman pienhiukkaset (PM_{2,5}) ovat pääosin peräisin liikenteen ja puunpolton päästöistä. Lisäksi niitä kulkeutuu maanrajojen ulkopuolelta. Vuonna 2016 WHO:n vuosiohjearvo 10 µg/m³ ei ylittynyt. Vuorokausiohjearvon 25 µg/m³ ylittäviä päiviä oli Tikkurilassa 2016 yksi. Ylitys johtui seudun paikallisista päästöistä, esim. pakkaspäivinä tai heikkotuulisista inversiotilanteista.

Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen opas ”Ilmanlaatu maankäytön suunnittelussa” on koonnut käytäntöjä ilmanlaadun huomioonottamisesta maankäytön suunnittelussa. Oppaassa on ilmanlaatuviitehyökkeet asuinrakennuksen sijoittamiselle minimi- ja suositusetaisyysineen ajoradan reunasta. Asumisen minimietäisyys kadulle, jolla kulkee 5 000 ajoneuvoa arkivuorokaudessa, on 0 metriä ja suositusetaisyys 10 metriä, 10 000 ajoneuvolle minimietäisyys on 7 metriä ja suositusetaisyys 20. Vantaan kaupungin liikennesuunnittelun mukaan Kielotien ajoneuvomääräarvio vuorokaudessa vuonna 2040 on 5630 ajon/vrk, jolloin rakennuksen minimietäisyyden ajoradasta tulisi olla noin 0,9 metriä ja suositusetaisyyden 11,3 metriä. Ilmanlaatuun liittyen minimietäisyyksiä sovelletaan jo rakennetuilla alueilla kaavoja muutettaessa ja meluntorjunnasta huolehditaan rakenteiden melusuojauksella.

2.1.4 Maanomistus

Voimassa olevan asemakaavan mukaisen AL-alueen Kielotien varressa omistaa VTK Kiinteistöt Oy (tontti nro 61-206-3). Vantaan kaupunki omistaa Kielotien katualueen, Lauri Lairalan aukion sekä YH-korttelialueen (tontti nro 61-206-5).

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen.

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

4

⁴ Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista/Valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet, 14.12.2017

Maakuntakaava

Uudenmaan voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmässä alue on keskustatoimintojen aluetta. Alueen läpi kulkee Päärata.

Keravanjoen varressa on viheryhteystarve. Jokivarsi on merkitty maakunnallisesti merkittävaksi kulttuuriympäristöksi ja Jokiniemen koelaitoksen alue valtakunnallisesti merkittävaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009).

Alue on taajamassa, joka on osoitettu tiivistettäväksi alueeksi. Tikkurilantielle on osoitettu pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli. Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.⁵

Uusimaa-kaava 2050 korvaa voimassa olevat maakuntakaavat tullessaan voimaan. Maakuntavaltuusto on hyväksynyt kaavakokouksen 25.8.2020 ja maakuntahallitus päättää kaavan voimaantulosta loppuvuonna 2020.

Uusimaakaava sisältää lähes samat merkinnät edelliseen kaavayhdistelmään verrattuna. Kartalla punainen ympyrä merkitsee Tikkurilan keskustan keskustatoimintojen alueeksi. Päärata jakaa alueen. Ruskeasävyiset rasterit (viiva ja ruutu) tarkoittavat taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä sekä pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä. Liila ja sininen kolmio tarkoittavat joukkoliikenteen vaihtopaikkaa ja liityntäpysäköintialuetta. Vaaleanturkoosit ruudut merkitsevät kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta. Jokirantaa seurailee viheryhteystarve-merkintä. Kartan yläosassa näkyy Valkealähteen pohjavesialue. Kehä III on valtakunnallisesti merkittävä kaksiajorata tie. Z-merkitty voimajohto kulkee Jokiniemen ja Hakkilan reunavyöhykkeellä. Sen vierellä kulkee maakaasun runkoputki.^{6,7}

Uusimaakaava sisältää lähes samat merkinnät edelliseen kaavayhdistelmään verrattuna. Kartalla punainen ympyrä merkitsee Tikkurilan keskustan keskustatoimintojen alueeksi. Päärata jakaa alueen. Ruskeasävyiset rasterit (viiva ja ruutu) tarkoittavat taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä sekä pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä. Liila ja sininen kolmio tarkoittavat joukkoliikenteen vaihtopaikkaa ja liityntäpysäköintialuetta. Vaaleanturkoosit ruudut merkitsevät kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta. Jokirantaa seurailee viheryhteystarve-merkintä. Kartan yläosassa näkyy Valkealähteen pohjavesialue. Kehä III on valtakunnallisesti merkittävä kaksiajorata tie. Z-merkitty voimajohto kulkee Jokiniemen ja Hakkilan reunavyöhykkeellä. Sen vierellä kulkee maakaasun runkoputki.^{6,7}

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

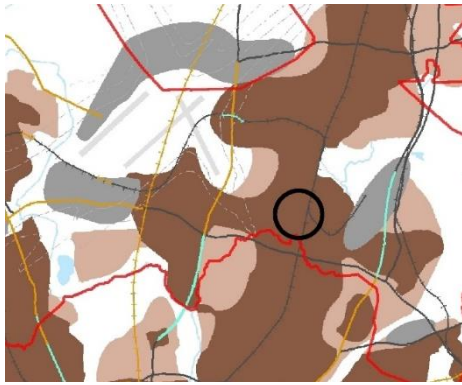
MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asunotostrategialle 2025. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80 % uudesta maankäytöstä/asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (tumman ruskea vyöhyke). "Maankäyttö täydentää erityisesti olemassa olevaa kaupunkirakennetta" ja "...työpaikkaintensiiviset alueet suunnitellaan seudullisesti hyvin kestäväillä kulkumuodoilla saavutettaviksi". Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015. Kaavahanke tukee MASun periaatteita.⁸

⁵ <https://kartta.uudenmaanliitto.fi/maakuntakaavat>

⁶ https://www.uudenmaanliitto.fi/files/24933/Kartta_Helsingin_seudun_vaihemaakuntakaava.pdf

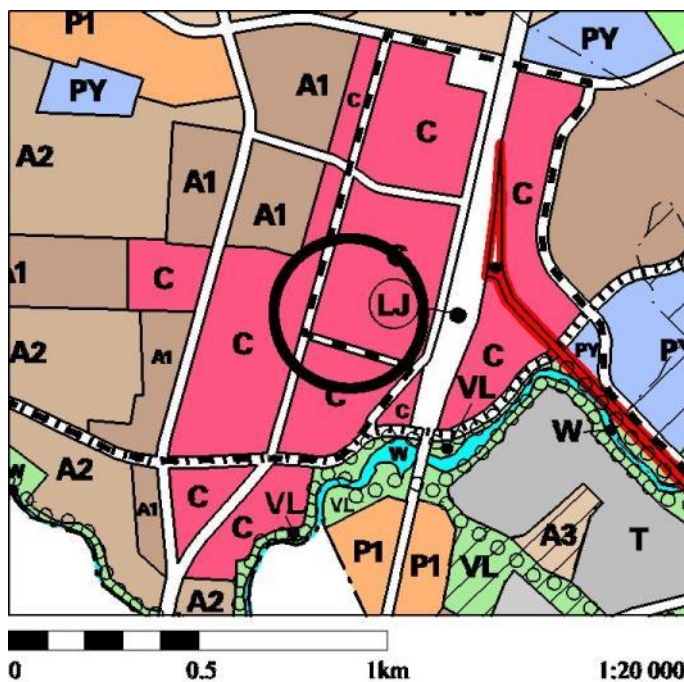
⁷ https://www.uudenmaanliitto.fi/files/24927/Merkinnat_ja_maaraykset_HELSINKI.pdf

⁸ Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050, MAL-NK, HESE-KJ, HSYK 2015

MASU 2050 ja Tikkurilan keskusta-alue ympyröitynä. Kaavamuutosalue sijaitsee ensisijaisesti kehitettävällä vyöhykkeellä Tikkurilan keskustassa. Kuva MASU 2050.

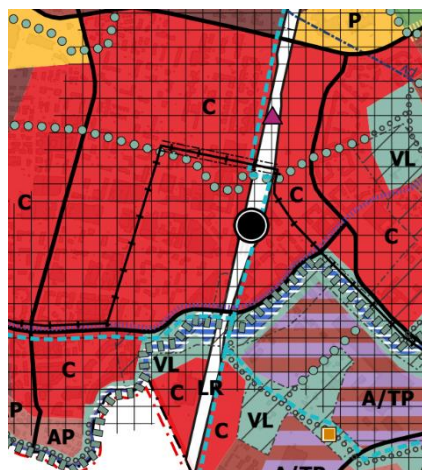
Yleiskaava

Alue on voimassa olevassa yleiskaavassa keskustatoimintojen aluetta (C). Unikkotielle ja Kielotielle on osoitettu ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys.

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Yleiskaava 2020, kaavaehdotus (kh 16.11.2020)

Vantaan yleiskaavaehdotus 2020 on hyväksymisvaiheessa. Yleiskaavatoimikunta on 22.10.2020 hyväksynyt oikeusvaikutteiset yleiskaavakartat määräyksineen ja vastaukset vuorovaikutuspalautteeseen. Kaupunginhallituksessa kaava oli 16.11.2020. Yleiskaavan hyväksyy kaupunginvaltuusto, jonka käsittelyssä yleiskaava on joulukuussa 2020.

Kaavamuutosalue sijoittuu uuden yleiskaavan rasteroidulle "kestävän kasvun vyöhykkeelle" ja tukeutuu joukkoliikenteen runkolinjastoon. Tälle alueelle ohjataan maankäytön tehostuminen. Aseman ja pysäkeiden lähikortteleita kehitetään palveluiden ja kaupan keskittymänä. Tikkurilan asema on valtakunnallinen joukkoliikenteen vaihtoasema ja aseman yhteydessä on seudullisesti merkittävä liityntäpysäköintialue.

Vanha rautatieasema on valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kohde (RKY).

Päärataa seuraillen on merkitty pyöräilyn baana -yhteys. Sama yhteys kulkee myös Tikkurilantietä länteen ja Jokiniemen puolella Värtehtaanrannasta kohti Kuninkaalaa. Raitiotie on merkitty Jokiniemestä joko Valkoisen Lähteentietä tai Tikkurilan aseman alitse tunnelissa Lummekujalta Kielotielle. Jokivarren virkistyskäytön kehittämisvyöhyke on merkitty sinisellä vaakaviivituksella. Jokirantaa seurailee ekologinen runkoyhteys, joka turvaa eliölajien liikkumista ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä.

Vantaan ratikka (aiemmin Raide-Jokeri 3)

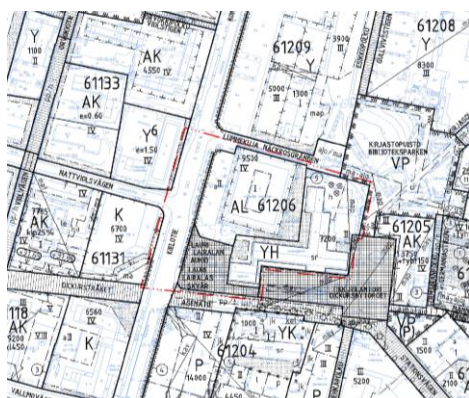
Pidemmällä aikavälillä Tikkurilantielle kaavaillaan raitiotieyhteyttä. Vantaan ratikka -niminen raitiotie kulkisi Mellunmäen metroasemalta Länsimäen, Hakunilan ja Tikkurilan kautta Aviapolikseen ja lentoasemalle. Raitiotien suunnittelu on osa Vantaan yleiskaava 2020 -työtä, jota tehdään parhaillaan. Kielotie 13:n kohdalla reittilinjaus kulkee joko Kielotietä tontin ohitse tai Tikkurilan aseman alitse, Kirjastopuiston alitse ja Lummekujan alta Kielotielle kääntyen, jossa se nousisi Tikkurilan kohdalla maan pintaan. Aseman alittava yhteys edellyttää tilavaroja Lummekujalla ja Kielotielä.⁹ Kaupunginhallitus päätti 12.11.2018, että jatkosuunnitteluun valitaan alla olevan kuvan mukainen vaihtoehto eli vaihtoehto, joka kulkee juna-aseman ja Kirjastopuiston alitse ja kääntyy etelään Kielotielle. Varavaihtoehtoksi valittiin Valkoisenlähteentien reitti.

Vantaan ratikan reittikartta helmikuulta 2019. Mahdolliset vaihtoehdot Tikkurilan keskustassa ovat reitti Valkoisen Lähteentien kautta Kielotielle tai Tikkurilan aseman alittava reitti, jolloin ratikka kulkisi maan alla Lummekujan kohdalla ja nousisi Kielotielä maan päälle. Kartassa näkyy jälkimmäinen vaihtoehto, joka valittiin jatkosuunnittelun pohjaksi 12.11.2019. Kuvälähde: Vantaan ratikka -esite 02/2019.

Asemakaava

Korttelissa on voimassa asemakaavamuutos nro 000797 Tikkurila (Kh 15.1.1990). Siinä kaupungin virastotalon tontti on AL = asuin- ja liikerakennusten korttelialuetta, jossa rakennusoikeutta on 9500 k-m² ja kerrosluku IV.

Asemakaavamuutos 002068 Tikkurila (kv. 13.12.2010) on kaupungintalon tontin asemakaava, joka on YH korttelialuetta = hallinto- ja virastorakennusten korttelialue, jossa kerrosluku on II. Rakennus on kaavassa sr = suojeltava rakennus.

Kielotien osalta voimassa on Tikkurilan keskustan asemakaava nro 610300 (SM 17.9.1979).

⁹ Raide-Jokeri 3, alustava yleissuunnitelma 23.2.2018, Liikennesuunnittelu, Vantaa

Rakennuskielto

Maarekisteritila 421-6-426, jota kaavamuutos koskee, tulee lohkomistoimituksella lohkoa tontiksi. Lohkomattomana se on rakennuskiellossa. Kaavamuutosalueen tiloista/tonteista tulee muodostaa uuden tonttijaon mukaiset tontit ja lohkoa tonteiksi lohkomistoimituksella. Katutiloja Kielotiellä ja Lummekujalla levennetään, mikä pienentää kaavamuutostonttia.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Kiinteistö Oy Vantaan Kauppалantalon jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 6.10.2017. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002365 ja kaavoitus tuli vireille 12.2.2018.

Samassa OAS:issa tuli vireille Kielotie 15:n kaavamuutos nro 002352, johon liittyen Senaatti-kiinteistöjen jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 12.6.2017.

Molempia kaavamuutosalueita on suunniteltu kaupunkikuvallisesti kokonaisuutena kaupunkisuunnittelussa useamman vuoden aikajaksolla.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

Esim.

- alueen maanomistajat ja maanvuokraajat

- kaavamuutoksen hakijat

- naapurit (viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)

- kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset

- kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia

- kaupungin omat asiantuntijat:

maankäyttötoimi (kiinteistöt ja asuminen, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Vantaan kaupunginmuseo

- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Museovirasto, HSY, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Kaavaluonnoksista pidettiin kolme erillistä osallistumistilaisuutta kaupungintalon valtuustosalissa viikolla 15 vuonna 2018. Tilaisuuksissa esiteltiin eri luonnosvaihtoehtoja ja sitä, kuinka päädyttiin keskittymään kahden erilaisen ratkaisun esittelyyn tarkemmin.

Tarkemman tarkastelun vaihtoehtoina tässä vaiheessa oli 4–5 -kerroksinen rakennus, jossa sijaitsee pääosin kaupungin toimitiloja. Toisena vaihtoehtona oli toimitilarakennus viisikerroksisena sekä erillinen 12-kerroksinen asumisen mahdollistava rakennus. Molemmissa vaihtoehtoisissa on kivistä liike- ja palvelurakentamista.

Asukastilaisuus:

Asukastilaisuus pidettiin 10.4.2018 ja tilaisuuteen osallistui noin 50 henkilöä. Tilaisuuteen liittyi suunnitelmien esittelyjen jälkeen ryhmyöskentelyä.

Enemmistö piti matalampaa rakentamista hyvänä vaihtoehtona. Uuden rakennuksen toivottiin olevan myös moderni ja näyttävää keskustarakentamista. Rakennuksen alakertaan toivottiin monikäyttötiloja, joissa voisi järjestää konsertteja sekä näyttelyjä, mm. asukasyhdistyskokouksia. Kahviloita ja ravintoloita toivottiin myös kivijalkaan. Myös asumisen yhdistäminen kortteliin nähtiin positiivisena. Asumista perusteltiin korttelin elävyyden parantamisella ympäri vuorokauden. Valaistus, esteettömyys ja turvallisuus nousivat myös esille ulkotilojen suunnittelun kohdalla.

Luottamusmiestilaisuus:

Luottamushenkilöille pidettiin osallistumistilaisuus 12.4.2018. Tilaisuuteen osallistui 15 luottamusmiestä.

Yhdeksi keskustelun pääteemoista nousi rakentamisen korkeus muutosluonnos alueella. Aluetta pidettiin hyvänä paikkana asumiselle, hybridirakentamista pidettiin nykyaikaisena ratkaisuna. Korkean rakentamisen esimerkkejä käsiteltiin. Asumisen sijoittaminen toimitilan kanssa samaan kortteliin lisäisi Tikkurilan keskustaan myös palvelujen käyttäjiä.

Osa luottamusmiehistä ei pitänyt paikkaa sopivana korkealle rakentamiselle. Kaupungintalon ympäristöön toivottiin muodostavan arvokas ympäristö, jossa lähtökohtana on enemmän kauneus ja turvallisuus kuin tehokkuus. Orgaaninen muoto, elävyys sekä eri materiaalien käyttö julkisivuissa miellyttivät. Katsottiin myös, ettei kaupungin instituutiota tarvitse korostaa korkealla rakentamisella.

Korkean tornin ja matalamman vaihtoehdon lisäksi nähtiin hyvänä myös vaihtoehto, jossa rakentamisen korkeus vaihtelisi asteittain. Tontin pohjoisosassa rakennus voisi olla kahdeksankerroksinen ja madaltua kaupungintalon vieressä kolmikerroksiseksi. Näin voitaisiin tutkia hybridirakentamisen vaihtoehtoa, jossa asuminen voisi sijoittua tontin pohjoisosaan.

Yleisesti pidettiin hyvänä, että eri vaihtoehtoja on tutkittu monipuolisesti. Asumisen yhdistämistä samaan rakennukseen pidettiin parempana vaihtoehtona kuin erillisen asuinrakennuksen sijoittamista tontille.

Henkilöstön tilaisuus:

Kaupungin henkilöstölle pidettiin osallistumistilaisuus 13.4.2018. Valtuustosalissa paikalla oli noin 80 henkilöä. Lisäksi tilaisuus kuvattiin ja tilaisuutta oli mahdollista seurata myös nettiyhteyden kautta. Mieliä oli mahdollista jättää myös nettikyselyn kautta.

Henkilöstön kommentteissa oli hyvin paljon samoja kommentteja ja huomioita kuin asukas- ja luottamusmiestilaisuuksissa. Henkilöstön mielipiteissä korostui kuitenkin enemmän matalan rakentamisen suosio ja asumisen sijoittumista samalle korttelialueelle ei pidetty kovinkaan tarpeellisenä. Asuminen ja korkea rakentaminen saivat kuitenkin myös kannatusta.

Rakennuksen muotoon kiinnitettiin melko paljon huomiota. Sen toivottiin olevan orgaaninen ja monimuotoinen, rakennusmateriaaliksi toivottiin mm. puurakentamista. Paikalle toivottiin myös ekologisen, hyvälaatuisen rakennuksen suunnittelua. Myös sisätilojen suunnitteluun annettiin mielipiteitä. Toimitilaan toivottiin mm. 3-6 hengen huoneita, riittävästi tilaa henkilökohtaisten tavaroiden säilyttämiselle ja tilaa pyörien säilytykselle.

3.2.2 Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan

Mielipiteet OAS-vaiheesta pyydettiin 16.3.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 6 kappaletta. Lisäksi määräjän ulkopuolella saatiin yksi mielipide Kirjaamoon ja se otettiin huomioon.

Mielipiteet tiiviisti

Alueella ei ole Fingridin voimajohtoja, joten Fingridillä ei ollut kommentoitavaa OAS:iin.

Vantaan Energia ja – Sähköverkot Oy lausui keski- ja pienjännitemaakaapeleista sekä kaukolämpöputkista. Ne tulee huomioida kaavatyössä ja mikäli niitä tulee siirtää, toimitaan 20.7.1993 sopimuksen mukaisesti (Vantaan kaupunki ja Vantaan Energia Oy). Alueella tarvitaan uusia muuntamoita korvaamaan nykyisiä ja niiden sijainti tulee tarkentaa kaavatyössä.

HSL:n mukaan hankkeen mukainen kaupunkirakenteen tiivistäminen on heidän tavoitteidensa mukaista. Alueen bussipysäkkien sijainnit ovat hyvät ja niiden pituudet riittävät nykyiselle liikenteelle. Jatkossa tulee huomioida Vantaan ratikka, sen pysäkit ja vaihtoyhteydet. HSL haluaa olla mukana jatkosuunnittelussa.

Vantaan kaupunginmuseo lausui rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930–1979 -inventoinnissa on todettu, että Kauppalantalo on tyypillinen 1970-luvun virastotalo, jonka sisätilat ovat lähes alkuperäisessä tilassa. Kielotie 13 ja 15 ovat todettu inventoinnissa vaatimattomiksi. Karttarajauksessa on mukana asemakaavalla suojeltu Vantaan kaupungintalo, sen suojeluarvot on huomioitava ja merkittävä kaavaan ajantasaisin suojelumerkinnöin ja määräyksin.

HSY:n mukaan aluetta palveleva vesihuoltoverkosto on rakennettu. Kaavatyössä tulee huomioida vesijohdot ja viemärit sekä selvittää uuden vesihuollon tarve. Vesihuoltolinjat tulee sijoittaa yleisille alueille ja mahdollisten johtokuja-aluevarausten tarve pitää selvittää. Putkille ja laitteille tulee varata riittävä tila. Rakennettava vesihuolto kustannusarvioineen tulee esittää alustavassa vesihuollon suunnitelmassa.

Kaksi yksityistä mielipidettä käsitteli suunnitelmia ja ehdotti niille ratkaisuja. Ensimmäisen mukaan muutos on tervetullutta. Kielotie 13:n rakennusten tulisi olla korkeintaan 5-kerroksisia, ja korkeus voisi nousta Lummetietä kohti, jopa 8 kerrokseen. Tornitaloa Kielotie 13:een ei toivottu. Uusi toimitila tulisi kytkeä Vantaan kaupungintaloon ja rakentaa lähelle Kielotietä. Ensimmäiseen kerrokseen toivottiin liiketiloja. Hybridirakennus sopisi keskustaan, esimerkiksi 2–3 kerrosta toimistoja ja 2-3 kerrosta asuntoja. Kielotien julkisivuun toivottiin parvekkeita ja Kielotien ja Asematien risteyskohtaa tiivimmäksi. Tikkuparkin ajoramppi ehdotettiin siirrettäväksi maan alle, sillä nykyisjainnilla se estää kävely-yhteyksiä. Kirjastopuistoa tulisi suurentaa ja pysäköintipaikkoja vähentää. Kahvila tai kiosk puiston reunalla elävöittäisi keskustaa. Huomiota tulisi kiinnittää ihmisten mittakaavaan ja kävelijän näkökulmaan.

Toinen yksityinen mielipide ehdotti iäkkäämmän väestön ja kansalaistarpeiden tiloja Kielotie 13:een tai 15:een. Niistä on puutetta, kun osa vanhusten palvelutiloista on lopettanut/lopettamassa ja Hiekkaharjun Leinikkitie on syrjässä. Molempiin taloihin, Kielotie 13:een ja 15:een, ei tulisi sijoittaa päiväkotia. Puisto ei ole puisto, ja saattoliikenne haittaa sitä. Lisäksi Kielotielle ei voi pysäköidä ja maanalaista parkkia ei tulla käyttämään.

Vastineet mielipiteisiin

Pienjännite- ja keskijännitemaakaapelit huomioidaan kaavatyössä ja muuntamoille etsitään uudet paikat.

Vantaan ratikan yksi mahdollinen linjaus kulkee Tikkurilan aseman alitse, Kirjastopuiston ja Lummekujan alitse ja nousee ylös Tikkuraitin kohdalla Kielotiellä. Linjauksen suunnittelutyötä tehdään parhaillaan ja tarkemmat piirustukset ovat saatavissa kaavatyön aikana. Tässä yhteydessä mietitään ratikan pysäkit, bussien pysäkit ja sujuvat vaihtoyhteydet. Kielotietä sekä Lummekujaa tulee ratikan linjauksesta johtuen leventää, mikä on huomioitu kaavamuutosluonnoksessa.

Kaavassa suojeltu Vantaan kaupungintalo on kaavamuutosluonnoksessa merkitty samoin merkinnoin, kun se tällä hetkellä on voimassa olevassa asemakaavassa.

Hulevesi- ja jätevesiviemäreitä sekä vesijohtovetoja tulee korttelialueella siirtää osana rakennustyötä. Rakennettava vesihuolto tilatarpeineen suunnitellaan ja alustava vesihuollon yleissuunnitelma esitetään osana kaavamuutosehdotusta seuraavassa vaiheessa.

Yksityisten mielipiteet huomioitiin mahdollisuuksien mukaan. Kaavamuutosluonnoksessa toimitilan korkeus on 4–5 kerrosta. Toimitilaa korkeammat asuinkerrostalomassat sijaitsevat eri vaihtoehtoisissa joko tontin pohjoisella ja/tai läntisellä reunalla. Toimitila on kytketty kaupungintaloon joko maan alitse tai sillalla.

Rakennus on joka vaihtoehtoisissa hybridirakennus. Sen ensimmäisessä kerroksessa on liike- ja palvelutilaa, ylemmissä kerroksissa toimistotiloja. Kolmessa vaihtoehtoisessa on lisäksi asumista. Tikkuparkin rampin siirtäminen maanalle on mahdollistettu.

Kävelijän mittakaava on pyritty huomioimaan erityisesti sisäpihojen sarjassa uuden toimitilan ja Vantaan kaupungintalon välissä. Iäkkäämmän väestön toimintaa tai kansalaistarpeita on tarkoitettu huomioida ensimmäisen kerroksen palvelutilojen myötä. Tarkemmassa rakennussuunnitteluvaiheessa tilat täsmentyvät. Päiväkotia ei ole tulossa Kielotie 13:een, mutta Kielotie 15:n kaavassa sille on osoitettu tilaa.

Kielotie 15:n kaavan yhteydessä käsitellään Kirjastopuiston suunnitelmaa.

3.2.3 Mielipiteet ja lausunnot kaavamuutosluonnokseen

Kaavamuutosluonnokseen pyydettiin mielipiteet ja lausunnot. Nähtävilläoloaika oli 9.5.-7.6.2019. Mielipiteitä luonnokseen ei saatu. Lausuntoja saatiin kuusi kappaletta.

Lausunnot vastineineen tiiviisti

Lausunto 1: Elisa Oyj:llä ei ollut huomauttamista kaavaluonnokseen. Elisa Oyj:n tietoliikennekaapelit tulee huomioida ja suojata. Mikäli kaapeleita tulee siirtää, tulee ajoissa olla yhteydessä Eliasaan ja tilata siirto, joka on maksullinen.

Vastine: Lausunto ei aiheuta muutoksia kaavakarttaan tai määräyksiin. Asia on huomioitu lisämällä se osaksi kaavaselostuksen vuorovaikutusosiota sekä vaikutusten arvioinnissa.

Lausunto 2: Alueella ei ole Fingridin johtoja, joten heillä ei ole kommentoitavaa asemakaavamuutosluonnokseen.

Vastine: Lausunto ei aiheuta muutoksia kaavakarttaan tai määräyksiin.

Lausunto 3: HSY:n nykyinen vesihuoltoverkosto palvelee aluetta ja asemakaavamuutosluonnos ei edellytä uutta vesihuollon rakentamista. Asemakaavamuutosehdotuksen yhteydessä tarve tarkastellaan uudelleen. Tarvittaessa laaditaan vesihuollon esisuunnitelma kustannusarvioineen.

Vastine: Lausunto ei aiheuta muutoksia kaavakarttaan tai määräyksiin. Asemakaavamuutosehdotuksen selostukseen on lisätty vesihuollon esisuunnitelma kustannusarvioineen.

Lausunto 4: HSL:n mukaan kaavamuutosluonnoksessa esitetty rakentaminen tiivistää alueen maankäyttöä. Alue sijaitsee hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä. HSL kannattaa tiivistä yhdyskuntarakentamista alueelle. Tärkeää on, että rakentaminen ei vaikuta nykyisten pysäkkien toimintaan. Ajoyhteys Kielotieltä Lummekujalle tulee suunnitella siten, ettei se haittaa liikennettä, erityisesti joukkoliikenne ei saa hidastua. HSL haluaa olla mukana alueen jatkosuunnittelussa.

Vastine: Kielotie 13:n hanke ei aiheuta muutoksia nykyisiin HSL:n pysäkkijärjestelyihin. Rakennuksen liikenne järjestetään Lummekujan kautta ja jatkosuunnittelussa huomioidaan, etteivät järjestelyt hidasta liikennettä, erityisesti joukkoliikennettä.

Lausunto 5: ELY-keskus lausui pääasiassa Kielotie 15:n kaavasta, erityisesti melusta.

Vastine: Lausunto ei aiheuta muutoksia kaavakarttaan tai määräyksiin. Melu on huomioitu kaavamääräyksissä: ”Kielotien aiheuttama melu tulee erikseen selvittää ja huomioida julkisivujen ja parvekkeiden suunnittelussa. Teknisin ratkaisuin tulee huolehtia, ettei ohjeiden mukainen melutaso

ylity" ja "asunnot eivät saa avautua vain julkisivulle, joille kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna."

Lausunto 6: Vantaan Energia Sähköverkko Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapeleiden sijainti sekä Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkien sijainti tulee huomioida kaavassa. Alueella sijaitsee pääasiassa keskijännitemaakaapeleita sekä Vantaan kaupungin kiinteistömuuntamo M1054. Kaavamuutosalueella tulee varata tila uudelle kiinteistömuuntamolle. Mikäli maakaapeleita tai putkia tulee siirtää, toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimuksen 20.7.1993 mukaisesti.

Vastine: Sähköverkko on rakennettu alueelle ja kaavahankkeen myötä maakaapeleita ja alueella sijaitsevia muuntamoita täytyy kohdin siirtää. Kun maakaapeleita siirretään, toimitaan siirtokustannusten osalta Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 yhteistyösopimuksen mukaan.

Kielotien keskijännitekaapelit kulkevat katualueella ja niitä tulee tarkistaa Vantaan ratikan suunnittelun yhteydessä. Pienjänniteverkko kulkee Kielotien länsipuolta ja Lehdokkitien kohdalla vaihtaa Kielotien itäpuolelle. Tässä kohtaa pienjänniteverkon sijainti tulee tarkistaa ja kaapeleita mahdollisesti siirtää pois Kielotie 13:n toimitalorakennuksen alta. Lummekujaa pitkin kulkevat johdot uudelleen suunnitellaan Vantaan ratikan myötä.

Määräykseen on lisätty muuntamoita koskeva määräys "Kaava-alueella sijaitsevat muuntamot M1054 ja M1219 tulee siirtää ja integroida rakennuksen liike- ja palvelutilakerrokseen. Muuntamot saa rakentaa osoitetun kerrosalan lisäksi."

Kartassa on huomioitu Vantaan ratikan mahdollisesta linjauksesta seuraava kaukolämpöputken vaatima tila ja Kielotien sekä Lummekujan risteyskohdassa on rakennusala viistetty tämä tila. 1950-luvun kaupungintalon ja nykyisen Kielotie 13:n, joka puretaan, kaukolämmön tonttiliittymä on järjestetty Lummekujan suunnasta. Uuden rakentamisen myötä kaukolämmön tonttiliittymä tulee siirtää niin uuden Kielotie 13:n kuin vanhan kaupungin talon osalta.

Lausunnon sisältö on lisätty asemakaavakaavaehdotuksen selostukseen ja huomioitu vaikutusten arviointi -kappaleessa.

3.2.4 Muistutukset ja lausunnot kaavamuutosehdotukseen

Kaavamuutosehdotuksesta pyydettiin muistutukset ja lausunnot. Nähtävillä oloaika oli 11.9.-10.10.2019. Muistutuksia luonnokseen ei saatu. Lausunnot pyydettiin 22.10.2019 mennessä. Lausuntoja saatiin neljä kappaletta.

Elisa Oyj:llä ei ollut huomauttamista asemakaavamuutosehdotukseen. Yrityksen tukiasema ja tietoliikennekaapelit purettavassa Kielotie 13:n kiinteistössä tulee huomioida, suojata ja purkaa hallitusti. Liittymien sulut tulee tilata ajoissa ja olla tästä yhteydessä Elisaan.

Vantaan Energia Oy:n ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n kaukolämpöputket ja keski- ja pienjännitemaakaapelit tulee huomioida. Jos niitä täytyy siirtää, toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 sopimuksen mukaisesti. Muuntamot M1054 ja M1219 korvataan uuteen rakennukseen integroitavalla kiinteistömuuntamolla. Kaavaratkaisu, tonttijako ja sähköliittymien koko määrittelee muuntamon omistussuhteet.

HSL:llä ei ollut lisättävää aikaisempaan mielipiteeseen.

HSY:n mukaan aluetta palvelevat vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi, eikä kaavamuutos edellytä niiden siirtämistä tai uusien yhteyksien rakentamista.

Vastineet lausuntoihin:

Elisa Oyj:n, Vantaan Energian ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n sekä HSL:n ja HSY:n lausuntojen tietosisältö on lisätty kaavaselostukseen, eivätkä ne edellytä muutoksia kaavakarttaan, jossa mainitut asiat on jo huomioitu. Elisa Oyj:n lausunto tukiaseman ja tietoliikennekaapeleiden purusta on jatkolähetetty Kielotie 13 kiinteistön purusta vastaaville tahoille.

3.3 PÄÄTÖKSENTEKO

Kaavamuutostyö esiteltiin lautakunnalle ensimmäisen kerran 14.5.2018. Kokouksessa asia päätettiin palauttaa uudelleen valmisteluun ja vaihtoehto 2:n pohjalta tuli kehittää vaihtoehto, jossa tontin pohjoisrajalla olisi korkeampaa rakentamista (12-16 kerrosta). Asiasta äänestettiin ja äänestysesitys hyväksyttiin. Kaavatyötä jatkettiin esitys huomioiden ja eteenpäin kehiteltiin neljää erilaista ratkaisuvaihtoehtoa (A, B, C ja D), jotka esiteltiin kaupunkisuunnittelulautakunnalle 1.4.2019. Asia päätettiin jättää pöydälle ja seuraavassa kokouksessa 23.4.2019 päätettiin esittää kaupunginhallitukselle jatkosuunnittelun pohjaksi vaihtoehtoa C, jonka kaupunginhallitus päätti 29.4.2019. Jatko-työstetty C-vaihtoehto esitettiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 19.8.2020 ja kaupunginhallitus päätti 26.8.2019 asettaa kaavaehdotuksen nähtäville. Kaavaehdotus oli nähtävillä 11.9.-10.10.2019.

3.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssivii-saasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja kaupunkiympäris-töistä ja asunnoista tehdään kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa tur-vataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä ja johdetaan uudistuen ja osallis-tuen.

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset (Kv 18.6.2018)

Mm.:

- Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti.
- Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruk-tuuriin.
- Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Perustelemme yksittäiset hankkeet osana palveluverkkokokonaisuutta.
- Vahvistamme Vantaan identiteettiä laadukkaalla, kiinnostavalla ja rohkealla arkkitehtuurilla.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uu-sien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 18.6.2018)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkreetisoi valtuustokauden 2018–2021 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
- Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.
- Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja käytetään resurssitehokkaita, luonnonmukaisia ratkaisuja.
- Luonnon monimuotoisuus säilytetään ja sitä kartutetaan myös rakennetuilla alueilla.
- Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa
- Ohjataan uusiutuvan energian käyttöön

3.4.2 Muut tavoitteet

Kaavamuutosalueelle on tarkoitus rakentaa toimistorakennus, johon Vantaan kaupunki asettuu vuokralaiseksi. Vantaan kaupungin tavoitteena on saada käyttöönsä rakennus, johon keskitetään kaupungin työntekijöitä tällä hetkellä hajallaan Tikkurilassa olevista eri toimipisteistä.

Uuteen rakennukseen sijoittuisi noin 800 kaupungin työntekijää. Rakennuksen kivijalkaan on tarkoitus mahdollistaa liike- ja palvelutilan rakentaminen. Kaavaprosessissa tutkitaan myös mahdollisuutta sijoittaa tontille muita toimintoja, kuten asumista. Uuteen monitilatoimistoon sijoitetaan sisäkulkuyhteys kaupungintalolle.

Kaupunkisuunnittelun tavoitteena on saada korttelista kaupunkimainen, ympäristöönsä sopiva ekologinen rakennus, joka on arkkitehtuuriltaan korkeatasoinen ja edistää elävän kaupunkikulttuurin syntymisen.

Hyvä joukkoliikenteen saavutettavuus sekä hyvien kävely- ja pyöräilyreittien lisääminen ovat tärkeässä roolissa uudistettaessa Tikkurilan keskustaa.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Alle on kuvattu asemakaavaratkaisun prosessi vaiheittain. Ensimmäinen vaihe on kuvattu osana selostusta, jotta hankkeen kehitystä kohti asemakaavaluonnosvaihetta II olisi helpompi arvioida. Myös työn II-vaihe on kuvattu. Tämän jälkeen on työstetty asemakaavamuutosehdotusta vaihtoehto C:n pojalta kaupunkisuunnittelulautakunnan 23.4.2019 § 7 esittämän mukaisesti. Ehdotus on tarkemmin kuvattu seuraavassa kappaleessa 4 Asemakaavaehdotuksen kuvaus.

Kaupunkisuunnittelussa on tutkittu muutosalueen rakentamisen mitoitusta, kulkureittejä, kävelykeskustan sujuvoittamista sekä pysäköintiratkaisuja huomioiden naapuritonttien nykytila sekä käynnissä olevat erivaiheiset suunnitelmat.

Kielotien varsi on jo Tikkurilan kaavarunkovaiheessa (19.1.2015) merkitty kaupunkikuvallisesti vaativaksi alueeksi ja kävelykeskustan kehittämisen alueeksi. Samoin Kielotie on merkitty joukkoliikennepainotteiseksi bulevardiksi.

Keväällä 2017 kaupungin monitilatoimiston tontiksi tarkentui tontti osoitteessa Kielotie 13. Toimintilojen tarvitsemaksi rakennusoikeudeksi tarkentui 11 000 k-m².

Uudisrakennuksen koon ja korkeuden välistä suhdetta ympäröivään rakentamiseen nähden sekä varjostuksen vaikutuksia lähiympäristöön on tutkittu eri vaihtoehtoratkaisujen kautta.

Kaavamuutosluonnos, I VAIHE

Ensimmäistä lautakuntakäsittelyä varten tarkasteltiin useita eri vaihtoehtoja, jotka on kuvattu seuraavilla sivuilla.

Kaupunkitilallista tarkastelua**Vaihtoehto A, vaihe I**

Toimitilana yksi rakennus, jossa kivijalassa liike- ja palvelutilaa, yläkerroksissa toimitilaa.

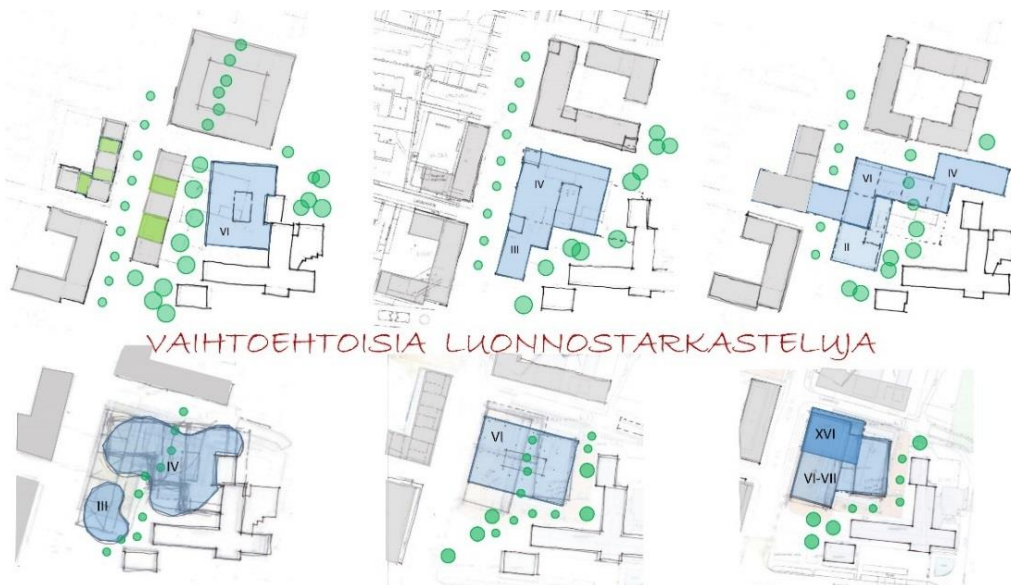
Kulku Lauri Lairalan aukiolta Tikkurilan keskuspuistoon käy monitila-toimiston sisäpihan tilasarjojen kautta.

Vaihtoehto B, vaihe I

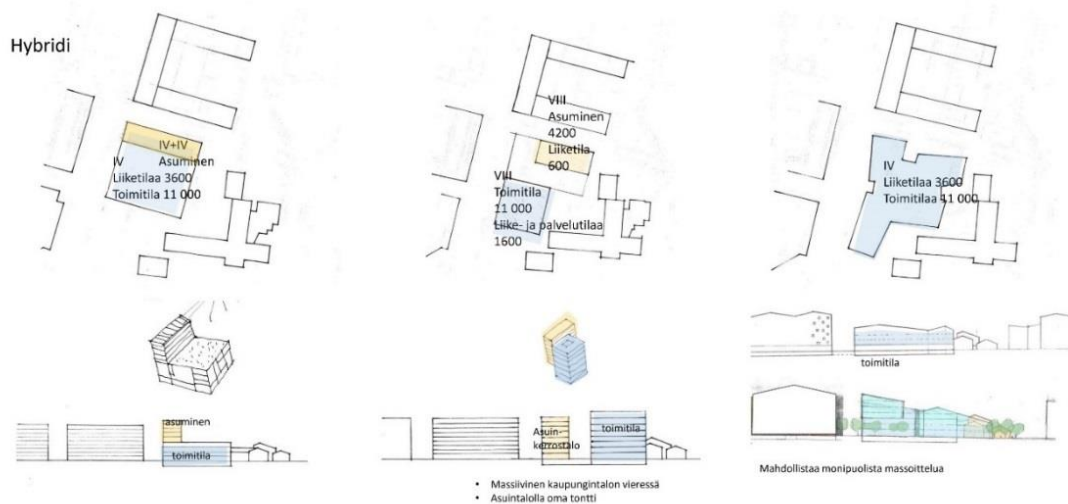
Toimitilana yksi rakennus, jossa kivijalassa liike- ja palvelutilaa, yläkerroksissa toimitilaa.

Kielotien varressa erillinen rakennus, jossa myös asumista.

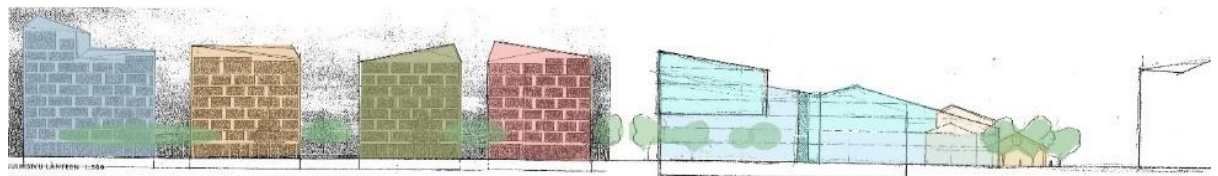
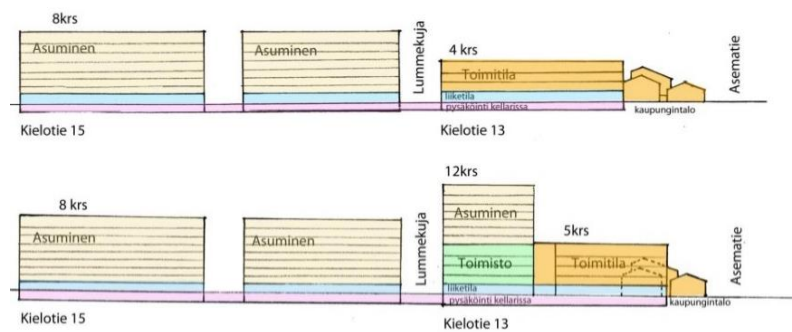
Kulku Lauri Lairalan aukiolta Tikkurilan keskuspuistoon käy monitilatoimiston sisäpihan tilasarjojen kautta.

Vaihtoehtotarkasteluissa tutkittiin eri kokoisten ja -korkeisten rakennusten sijoittumista tontille sekä niiden vaikutukset kaupunkirakenteelle sekä jalankulkuyhteyksille. Vaihe I

Luonnoksissa tutkittiin myös, miten eri muodoissaan tontille sijoittuva asutorakentaminen toimii kaupunkirakenteessa. Vaihe I

Kielotie 15

Kielotie 13, taustalla K-galleria ja kaupungintalo

Rakentamisen korkeuden vaihtoehtoja tutkittiin suhteessa naapuritonttien ympäristöön. Samalla tutkittiin pysäköinnin sijoittumista alueelle. Korkeamman rakentamisen vaihtoehtoisissa tontin vaatimat autopaikat eivät mahtuneet tontille. Korkeamman rakentamisen vaihtoehtoisissa rakennukset varjostivat, varsinkin loppukesän iltoina, Kirjastopuistoa.

Alla eri vaihtoehtoja, vaihe I:

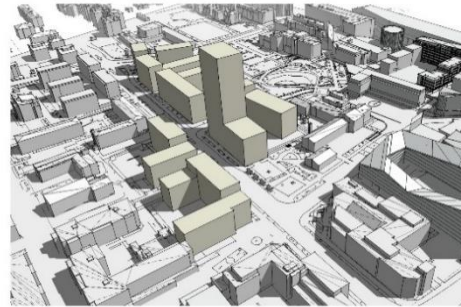
Kielotie 13 kohdalla kuusikerroksinen toimitilan massa.

Kielotie 13 kohdalla nelikerroksinen orgaaninen toimitilan massa.

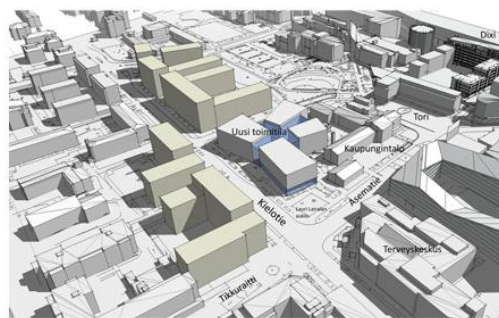
*Kielotie 13 kohdalla toimitila sekä
16 krs asuintorni.*

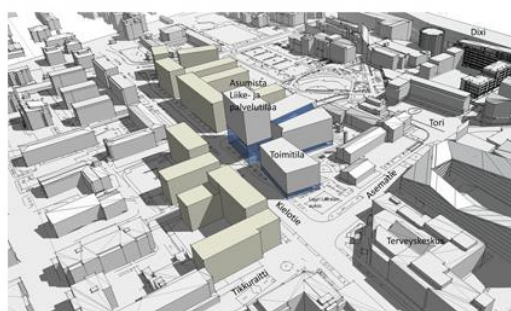
*Kielotie 13 kohdalla toimitila sekä
24 krs asuintorni.*

Osallistumistilaisuuksissa tarkemmassa tarkastelussa esiintyneet vaihtoehdot, vaihe I:

Osallistumistilaisuuksissa tarkasteltiin lähemmin kahta eri vaihtoehtoa, joissa ensimmäisessä vaihtoehdossa sijaitsee pääosin toimitila sekä kivijalkakerroksessa liike- ja palvelutila. Toinen vaihtoehto mahdollistaa toimitilan sekä kivijalkakerroksen liike- ja palvelutilojen lisäksi asumisen sijoittamisen tontille.

Vaihtoehto 1, vaihe I

Vaihtoehto 2, vaihe I

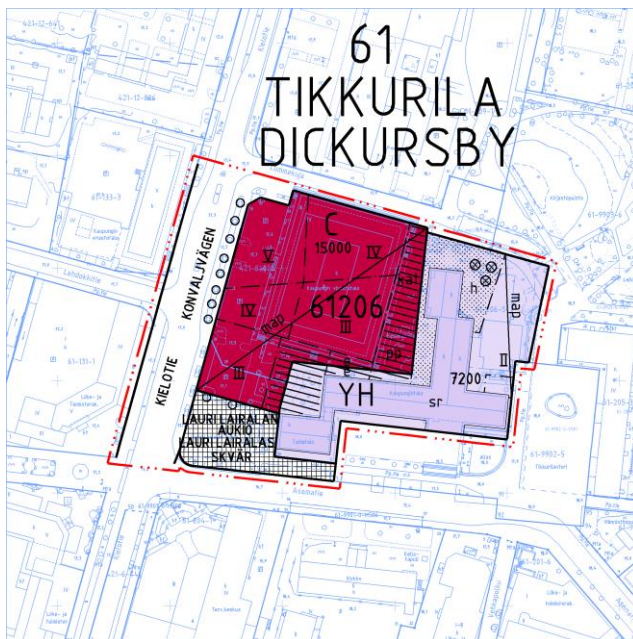
3.4.1 Ensimmäisen lautakuntakäsittelyn asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet, vaihe I

Kaavatyön valmistelun edetessä kaupunkisuunnittelu päätyi tutkimaan kolmea eri suunnitteluratkaisua kaavaluonnosvaihtoehtoiksi.

Vaihtoehto 1, vaihe I

Kaavaluonnos mahdollistaa uuden rakennuksen rakentamisen, jonka korkeus on kolmesta viiteen kerrosta. Rakennus on pohjoisosaltaan korkeampi ja rakennuskorkeus laskee kaupungintalon vieressä. Kaupungintalon ja uuden toimitilan välisessä ulkotilassa on kevyenliikenteen yhteys Kirjasto- ja Lauri Lairalan aukion välillä.

Rakennuksen kivijalkakerrokseen on mahdollista sijoittaa liike- ja palvelutiloja. Uudisrakennuksen itäosissa, kaupungintalon puolella, voi sijaita myös kaupungin toimitilaan liittyviä tiloja. Työskentelyolosuhteiltaan ratkaisu mahdollistaa monitilatoimistolle selkeät ja toimivat työtilat.

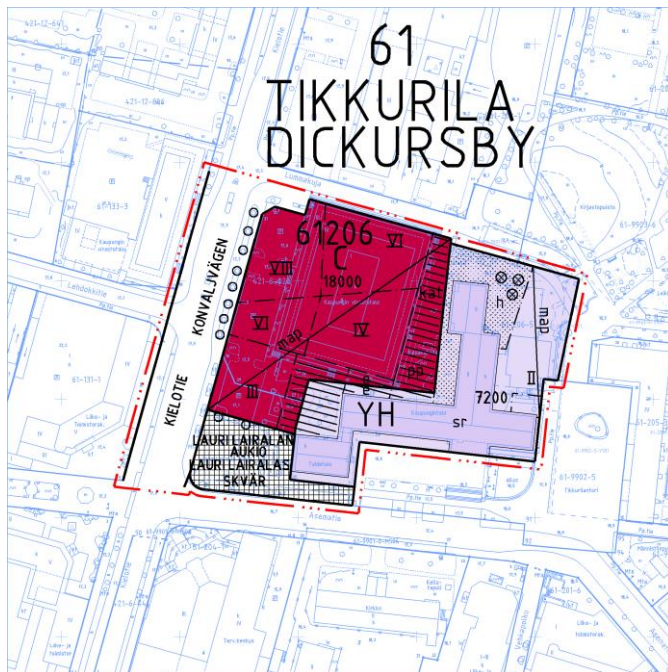
Vaihtoehto 1, vaihe I
VE1 e=2,2

Vaihtoehto 2, vaihe I

Kaavaluonnos mahdollistaa uuden rakennuksen rakentamisen, jonka korkeus on kolmesta kahdeksaan kerrokseen. Rakennus on pohjoisosaltaan korkeampi ja rakennuskorkeus laskee kohti kaupungintalon rakennusta. Kaupungintalon ja uuden toimitilan välisessä ulkotilassa on kevyenliikenteen yhteys Kirjastopuiston ja Lauri Lairalan aukion välillä.

Rakennuksen kivijalkakerrokseen on mahdollista sijoittaa liike- ja palvelutiloja. Uudisrakennuksen itäosissa, kaupungintalon puolella, voi sijaita myös kaupungin toimitilaan liittyviä tiloja.

Vaihtoehto mahdollistaa myös asuntojen sijoittumisen C-korttelialueelle eli ns. hybridirakennuksen rakentamisen.

Vaihtoehto 2, vaihe I

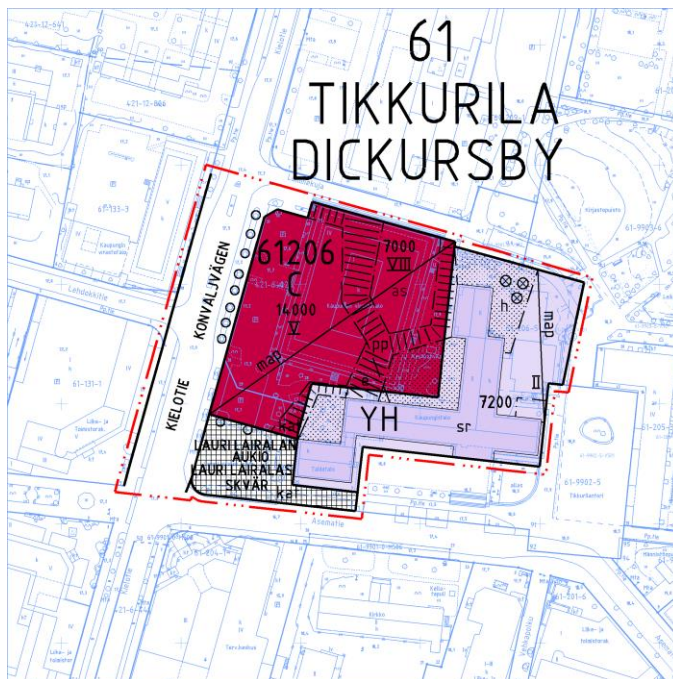
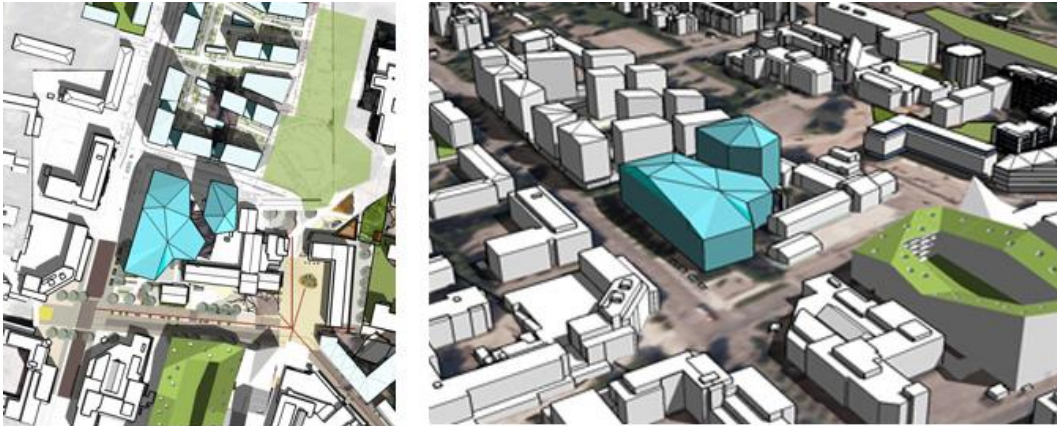
VE2 e=2,6

Vaihtoehto 3, vaihe I

Kaavaluonnos mahdollistaa kahden erillisen rakennuksen rakentamisen. Kielotien varren rakennus on viisikerroksinen ja siinä sijaitsee kaupungin toimitilat sekä kivijalassa liike- ja palvelutiloja.

Lummekujan varressa sijaitsee kahdeksankerroksinen rakennus, joka mahdollistaa liike-palvelu ja toimistotiloja sekä asumisen sijoittumisen alueelle.

Kaupungintalon sekä uudisrakennusten välisessä ulkotilassa on kevyenliikenteen yhteys Kirjasto-puiston ja Lauri Lairalan aukion välillä.

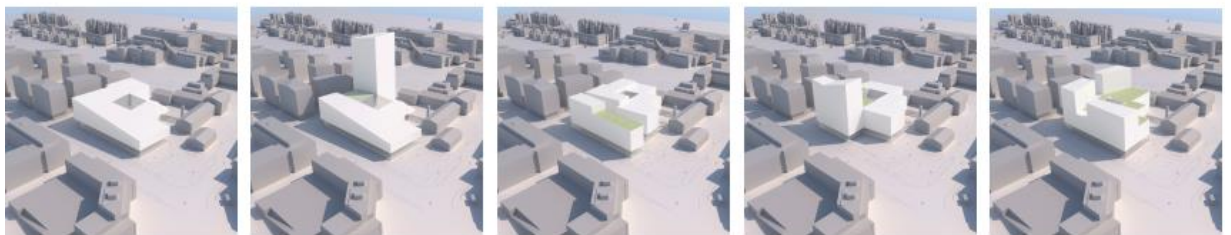
Vaihtoehto 3, vaihe I

VE3 e=3,0.

3.4.2 Asemakaavamuutosluonnos, II VAIHE

Kaavaluonnosvaiheen ensimmäisen lautakuntakäsittelyn 14.5.2018 jälkeen, kun hanke oli palautettu uudelleen valmisteluun (14.5.2018, § 15) tarkoituksena oli tarkastella hankkeeseen sopivan asumisen sovittamista alueen pohjoisreunalle ja työstä tilattiin taloudellisuus- ja toteutettavuus selvitys. Työn laati Rapal Oy yhdessä JKMM Arkkitehdit Oy:n, Calash Oy:n sekä Viator Oy:n kanssa. Tilatun työn yhteydessä tarkasteltiin vaihtoehtoja, joihin yhdistyi asuminen vaihtoehtoisin ratkaisu in, osin jo tehdyn asemakaavatyön pohjalta, sekä työn edistyessä kehittyen. Lisäksi tarkasteltiin vaihtoehto, jossa kaavamuutosalueelle oli sijoitettu vain toimitilaa sekä palvelu- ja liiketilaa.

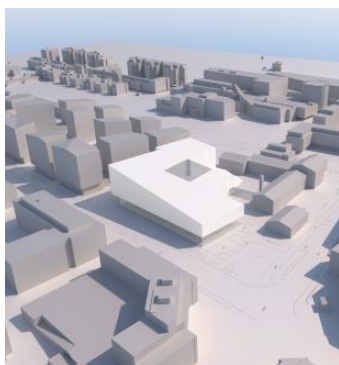
Vaihtoehtoisia ratkaisuja arvioitiin niin taloudellisten seikkojen, toteutettavuuden kuin kaupunkikuvan suhteen. Alle on kuvattu työn yhteydessä tarkastellut vaihtoehtoiset ratkaisut niiden toiminnallisuuden ja kaupunkikuvan osalta. Mallinnuskuvat on laatinut JKMM Arkkitehdit Oy.

Tarkastellut vaihtoehdot 1, 2, 3, 4 ja 5 vasemmalta oikealle, kaavamuutosluonnosvaihe II. Taloudellisuus- ja toteutettavuusarviointi, kuvat JKMM Arkkitehdit Oy/Harri Koski ja Samuli Miettinen.

Vaihtoehto 1, toimistorakennus sekä liike- ja palvelutilaa

Vaihtoehdossa 1, kaavaluonnoksessa D, tarkasteltiin ratkaisua, jossa toimitila sijoittuu 4-5 kerrokseen ja ensimmäinen kerros on liike- ja palvelutilaa. Se oli kehittynyt versio ensimmäisen vaiheen vaihtoehdosta 1. Ensimmäinen kerros muodosti julkisen, yhteisen palvelu- ja liiketilan, joka oli kaikkien käytettävissä. Toisesta neljanteen kerrokseen sijoittui kaupungin toimitila. Viidenteen kerrokseen oli mahdollista sijoittaa mm. teknisiä tiloja sekä liiketilaa. Korkeudeltaan rakennus vastasi 6-kerroksista asuinkerrostaloa. Pysäköintitilat sijoittuivat yhteen kellarikerrokseen. Huoltoliikenne rakennukseen kulki Lumme-
kujan kautta. Jalankulun ja pyöräilyn yhteys kulki läpi sisäpihojen sarjan uuden monitilatoimiston ja nykyisen kaupungintalon välitse Lauri Lairalan aukiolta kohti Tikkurilan kirjastopuistoa. Kerrokorkeus nousi neljästä viiteen kaavamuutosalueen pohjoisosaa kohti. Matala osuus huomioi nykyisen kaupungintalon korkeuden alueen eteläreunassa. Ratkaisussa kaupungin toimitilat muodostivat yhdessä suvantokohdan muutoin korkeasti rakennetussa kaupunkitilassa. Matalat massat mahdollistivat valon ja auringonpaisteen pääsyn piha-alueille. Rakennuksen julkinen luonne korostui.

Kuva: Näkymä lounaasta. Kaavamuutosluonnosvaihe II. JKMM Arkkitehdit Oy/ Koski, Miettinen.

Avainlukuja taloudellisesta tarkastelusta:

VE 1/C Nettoinvestointi nykyhintatasossa toimitilan osalta oli 56,1 M€ (nykyhintataso).

Vaihtoehto 2, toimistorakennus, liike- ja palvelutilaa sekä asuintorni toimistotalon katolla koilliskulmassa

Vaihtoehdossa 2, kaavaluonnoksessa A, monitilatoimisto sai asuintornin harteilleen. Ratkaisu oli kehittynyt ensimmäisen kaavaluonnosvaiheen vaihtoehdosta 3. Koilliskulman torniosa oli dominantti, joka ympäristöään selkeästi korkeampana korosti asumista kaavamuutosalueella. Asuinkerrokset alkoivat viidennestä tai kuudennessa kerroksesta toimistotalon katolta ja nousivat 16 kerrokseen. Rakennus oli hybridi, jossa kyseeseen tulivat hallinnanjakosopimukset tai kolmiulotteinen kiinteistönmuodostus. Huoltoliikenne rakennukseen kulki Lummekujan kautta. Toimisto-, liike- ja palvelutilojen sekä asumisen pysäköinti oli järjestelty yhteen kellarikerrokseen. Jalankulun ja pyöräilyn yhteys kulki läpi sisäpihojen sarjan, uuden monitilatoimiston ja nykyisen kaupungintalon välistä, Lauri Lairalan aukiolta kohti Tikkurilan Kirjastopuistoa.

Monitilatoimiston neljä kerrosta oli selvästi alisteinen korkealle asuinosaan. Monitoimitalo-osan mataluus alueen eteläreunalla otti huomioon kaupungintalon mittakaavan. Torniosa varjosti Tikkurilan Kirjastopuistoa ja Lummekujaa ja oli selvästi ympäristöään korkeampi, yksinäinen torni.

Kuva: Näkymä lounaasta. JKMM Arkkitehdit Oy/ Koski, Miettinen.

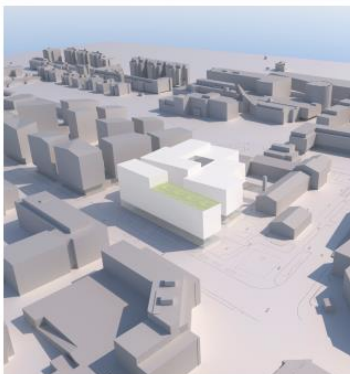
Avainlukuja taloudellisesta tarkastelusta:

VE 2/A Nettoinvestointi nykyhintatasossa toimitilan osalta oli 50,6 M€ (nykyhintataso).

- huomioitu asuntojen rakennusoikeuden myynti ja asuntojen osuus kellaripysäköinnistä

Vaihtoehto 3, 6-8 kerroksinen asuinkerrostalo Kielotien reunassa - toiminnallisuus ja kaupunkitila, lukuja

Vaihtoehdossa 3, josta ei tehty kaavaluonnosvaihtoehtoa, asuminen oli sijoitettu Kielotien varteen, erilliseen rakennukseen omalle tontilleen. Toimitila oli viidessä kerroksessa, josta ensimmäinen oli julkista liike- ja palvelutilaa. Kellarissa sijaitseva toimisto, liike- ja palvelutilan sekä asumisen pysäköinti tuli järjestellä hallinnanjakosopimuksin. Myös 3d-kiinteistönmuodostus oli mahdollinen ratkaisu. Huoltoliikenne rakennukseen kulki Lummekujan kautta. Jalankulun ja pyöräilyn yhteys kulkee läpi sisäpihojen sarjan, uuden monitilatoimiston ja nykyisen kaupungintalon välitse, Lauri Lairalan aukiolta kohti Tikkurilan Kirjastopuistoa. Toimistorakennukselle jäi tässä vaihtoehdossa ratkaisusta pienin maapinta-ala, minkä vuoksi toimitilan kerrosluku kasvoi yhdellä. Asuinrakennus, jossa oli kerroksia 5-8, sijoittui irralliseen, mutta lähelle toimistotaloa ja Kielotien varteen, mikä teki sijainnista hieman ahtaan niin asumiselle kuin monitilatoimistolle.

Avainlukuja taloudellisesta tarkastelusta:

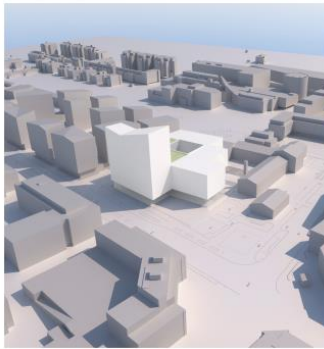
VE 3 Nettoinvestointi nykyhintatasossa toimitilan osalta oli 44,1 M€ (nykyhintataso).

- huomioitu asuntojen rakennusoikeuden myynti ja asuntojen osuus kellaripysäköinnistä
- pienin toimisto-, liike- ja palvelutilan pinta-ala

Kuva: Näkymä lounaasta. Kaavamuutosluonnosvaihe II. JKMM Arkkitehdit Oy/ Koski, Miettinen.

Vaihtoehto 4, Toimistorakennus, liike- ja palvelutilaa sekä 12-kr:n asuintalo Kielotien reunassa

Vaihtoehdossa 4, kaavaluonnoksessa B, asuminen tuotiin Kielotien varteen ja rakennus oli kiinni monitilatoimiston länsijulkisivussa. Ratkaisu oli kehittynyt ensimmäisen luonnosvaiheen 2-vaihtoehdosta. Tämä mahdollisti suuremman kerrospinta-alan järjestämisen monitilatoimistolle, mutta säilytti asuinrakennukselle mahdollisuuden omaan tonttiin. Vaihtoehdon 2 tornitalo oli tässä ratkaisussa sijoitettu maan tasoon. Yhteensä kerroksia asuinkeuhkotalossa oli 12. Mittakaava sopeutui pohjoispuolen Kielotie 15:n korttelin korkeuteen; Lummetien ja Kielotien risteyskseen on kaavamuutoksessa 002352 suunnitteilla saman korkuinen asuinrakennus. Yhdessä nämä kaksi 12-kerroksista, maltillista tornia, muodostivat osan Kielotien tulevaa keskustabulevardia reunustavaa julkisivua. Toimistorakennus oli viidessä kerroksessa. Sen mittakaava sopeutui maltillisesti lähiympäristöön. Pysäköinti oli järjestetty yhteisesti asumiselle, liike-, palvelu- ja monitilatoimiston tiloille yhteen kerrokseen kellariin. Huoltoliikenne rakennukseen kulki Lummekujan kautta. Jalankulun ja pyöräilyn yhteys kulki läpi sisäpihojen sarjan uuden monitilatoimiston ja nykyisen kaupungintalon välitse Lauri Lairalan aukiolta kohti Tikkurilan Kirjastopuistoa.

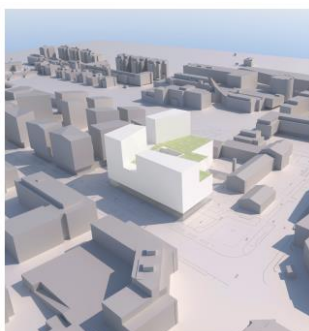
Avainlukuja taloudellisesta tarkastelusta:

- 4/B Nettoinvestointi nykyhintatasossa toimitilan osalta oli 49,5 M€ (nykyhintataso).
- huomioitu asuntojen rakennusoikeuden myynti ja asuntojen osuus kellaripysäköinnistä

Kuva: Näkymä lounaasta. JKMM Arkkitehdit Oy/ Koski, Miettinen.

Vaihtoehto 5, toimistorakennus, liike- ja palvelutilaa sekä asumista toimitilan katolla länsi- ja pohjoisreunoilla

Vaihtoehto 5, kaavaluonnoksessa C, syntyi taloudellisuus- ja toteutettavuusselvityksessä tehdyn työn myötä ja päätettiin myöhemmin valita jatkosuunnittelun pohjaksi. Idea massoitteille tuli JKMM:n arkkitehteiltä. Ratkaisussa asuminen on käännetty vertikaaleista torniosista lappeelleen reunustamaan monitilatoimiston kattoja sen länsi- ja pohjoisreunoilla. Asuinkeuhkoksia on tässä 4-5. Monitilatoimisto on neljässä kerroksessa. Rakennus on hybridi, joka edellyttää hallinnanjakosopimuksia ja/tai 3d-kiinteistönmuodostuksen. Yhteinen pysäköintilaitos on yhdessä kerroksessa maan alla. Ratkaisu on VAU-kohde, mikä tekee rakennuksesta persoonallisen yksilön kaupunkikuvassa. Mittakaava kasvaa pohjoiseen ja länteen. Huoltoliikenne kulkee Lummekujan kautta. Jalankulun ja pyöräilyn yhteys kulkee läpi sisäpihojen sarjan uuden monitilatoimiston ja nykyisen kaupungintalon välitse Lauri Lairalan aukiolta kohti Tikkurilan kirjastopuistoa.

Avainlukuja taloudellisesta tarkastelusta:

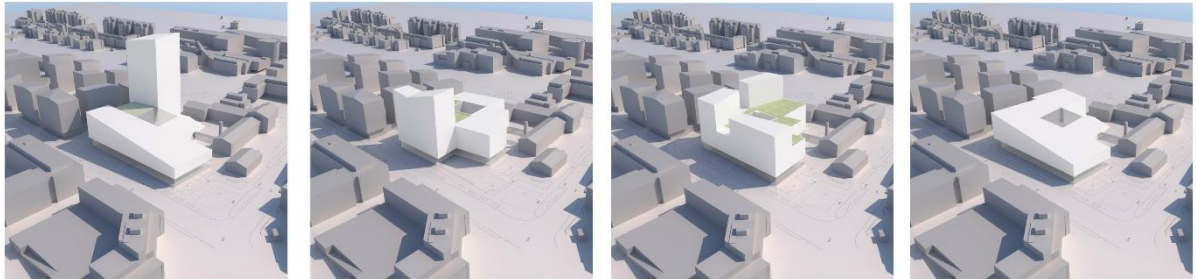
- 5/C Nettoinvestointi nykyhintatasossa toimitilan osalta on 51,7 M€ (nykyhintataso).
- huomioitu asuntojen rakennusoikeuden myynti ja asuntojen osuus kellaripysäköinnistä

Kuva: Näkymä lounaasta. JKMM Arkkitehdit Oy/ Koski, Miettinen.

3.4.3 Asemakaavaratkaisujen valinta ja perustelut, kaavaluonnosvaihe

Jatkokehittelyyn valittiin taloudellisuus- ja toteutettavuusselvityksessä tarkastellut ratkaisut 1,2,4 ja 5 (Tästä eteenpäin D, A, B ja C ja järjestys muutettu aakkosjärjestykseen).

Kuvat alla: Jatkoon valitut vaihtoehdot A, B, C ja D. Kuvat JKMM Arkkitehdit Oy / Koski, Miettinen

Taloudellisuus- ja toteutettavuusselvityksen vaihtoehto 3 jätettiin pois jatkotarkastelusta (kuva alla). Syynä tähän olivat seuraavat seikat: Sekä toimitilan, että asuinrakennukset erilliset tontit muodostuvat pieniksi. Toimitilan yhden kerroksen pinta-ala oli muita vaihtoehtoja selkeästi pienempi, mistä seurasi korkeampi kerrosluku (5) ja korkeampi massa. Asuinrakennuksen pihan toteuttaminen muodostui haasteeksi ja sen ikkunasuunnat päin toimitalon länsiseinää koettiin haastaviksi – etäisyys toimitilaan oli pieni ja toimitilarakennus varjosti asuntoja ja yksipuolisti itäsuunnan näkymät. Muut ratkaisut toteuttivat haettuja tekijöitä paremmin: mm. pienimittakaavaisuus Vantaan kaupungintalon suuntaan, suuri kerrospinta-ala monitilatoimiston tilasuunnittelun joustavuuden mahdollistamiseksi.

Kuva jatkotarkasteluista pois jätetystä vaihtoehdosta 3. Kuva JKMM Arkkitehdit Oy / Koski, Miettinen

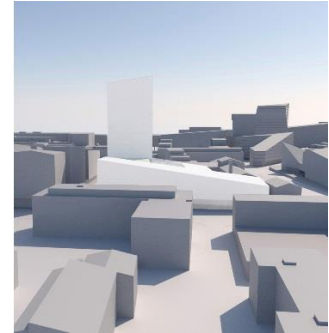
Jatkokehitetyille vaihtoehdoille A, B C ja D yhteistä oli kaupunkitilaan uutta luova sisäpihojen sarja kaupungintalon ja uuden toimitilan välissä. Toimitilan pienimittakaavainen, polveileva sisäpihan rytmitys otti huomioon vanhan kaupungintalon. Toimitila oli matalasta kerrosluvustaan (4-5) huolimatta korkeahko, 18-22 metriä, eli noin 6-7 kerroksisen asuinkerrostalon korkuinen. Pysäköinti sijoittui yhteen maanalaiseen kerrokseen. Kaikissa vaihtoehdoissa toimitilan pinta-ala oli noin 11 000 k-m². Asumisvaihtoehdoissa asumiselle oli kaavoitettu kaikissa vaihtoehdoissa 6 000 k-m². Loppuosa rakennusoikeudesta oli liike-, palvelu- ja kiinteistön huoltotilaa.

Asumisen ratkaisut (A, B, C) korottavat rakennuskokonaisuuden korkeutta ja erottavat vaihtoehdot toisistaan. Vaihtoehdossa A tornimainen asuinkerrostalo toimitilan katolla koilliskulmassa muodosti dominantin, joka erottuu ympäristöstään selvästi, kerrosluku nousee 16:een. Mittakaavaltaan torniosa heijasti Dixin korkeaa mittakaavaa, mutta sijoittui etäälle siitä. Vaihtoehdossa B asuintorni tuotiin maan tasoon Kielotien varteen, kiinni toimitilaan. Se nousi 12 kerrokseen ja oli kokoluokaltaan A-vaihtoehdon tornia vastaava. Koska ratkaisussa asuinkerrostalo nousi katutasosta, se jäi kokonaisuutena A:n tornia matalammalle. Kielotien katujulkisivusta näkyivät asuminen, liike-, palvelu- ja toimitilat. Rakennukset oli mahdollista rakentaa omille tonteilleen. C-vaihtoehdossa, joka myöhemmin valittiin jatkosuunnittelun pohjaksi kaavaehdotukseen, tornimaiset asuinrakennusmassat on käännetty lappeelleen reunustamaan toimitilan kattoja sen pohjois- ja länsijulkisivuilla. Asuinkerrostasoja on 3-4 ja kerrosluvut siten 7-8. Asuinrakennusten piha on toimitalon katolla, kuten muissakin asuinvaihtoehdoissa. Kohde on esimerkki VAU-arkkitehtuurista,

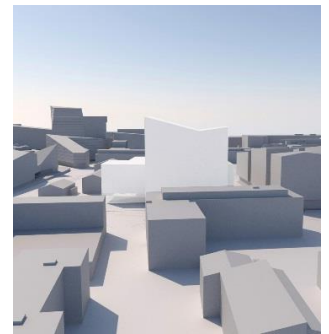
jossa uudenlainen elementti tuo kaupunkikuvaan sen mittakaavaan sopeutuvan ja toiminnallisesti monipuolisen yhdistelmän.

Vaihtoehto D oli puhdas, parhaimmalla mahdollisella tavalla toimiva julkinen rakennus, jossa liike- ja palvelutilan päälle sijoittui toimitilaa kolmeen kerrokseen. Mittakaava sopeutui ympäristöönsä ja muodosti julkisten rakennusten parin Vantaan kaupungintalon kanssa. Kaupunkirakenteeseen syntyi näin suvantokohta, joka alleviivasi Tikkurilan ydinkeskustan julkisen keskustan luonnetta.

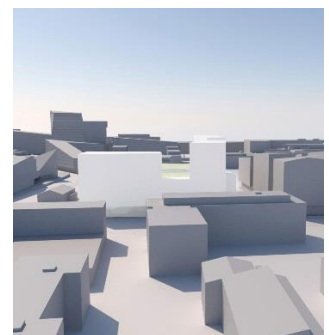
Alla on tiivis kuvallinen vertailu kaavaluonnosvaiheessa jatkoon valituista neljästä vaihtoehtoista ja sitä seuraavalla sivulla taulukko vaihtoehtojen kaupunkikuvallisista ja toiminnallisista ominaisuuksista. Kaavaehdotusvaiheeseen jatkoon valittiin vaihtoehto C.

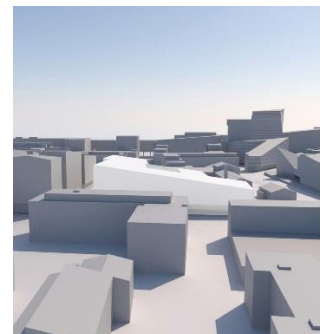
Vaihtoehto A kaakosta ja lännestä. Kuvat JKMM Arkkitehdit Oy / Koski, Miettinen

Vaihtoehto B kaakosta ja lännestä. Kuvat JKMM Arkkitehdit Oy / Koski, Miettinen

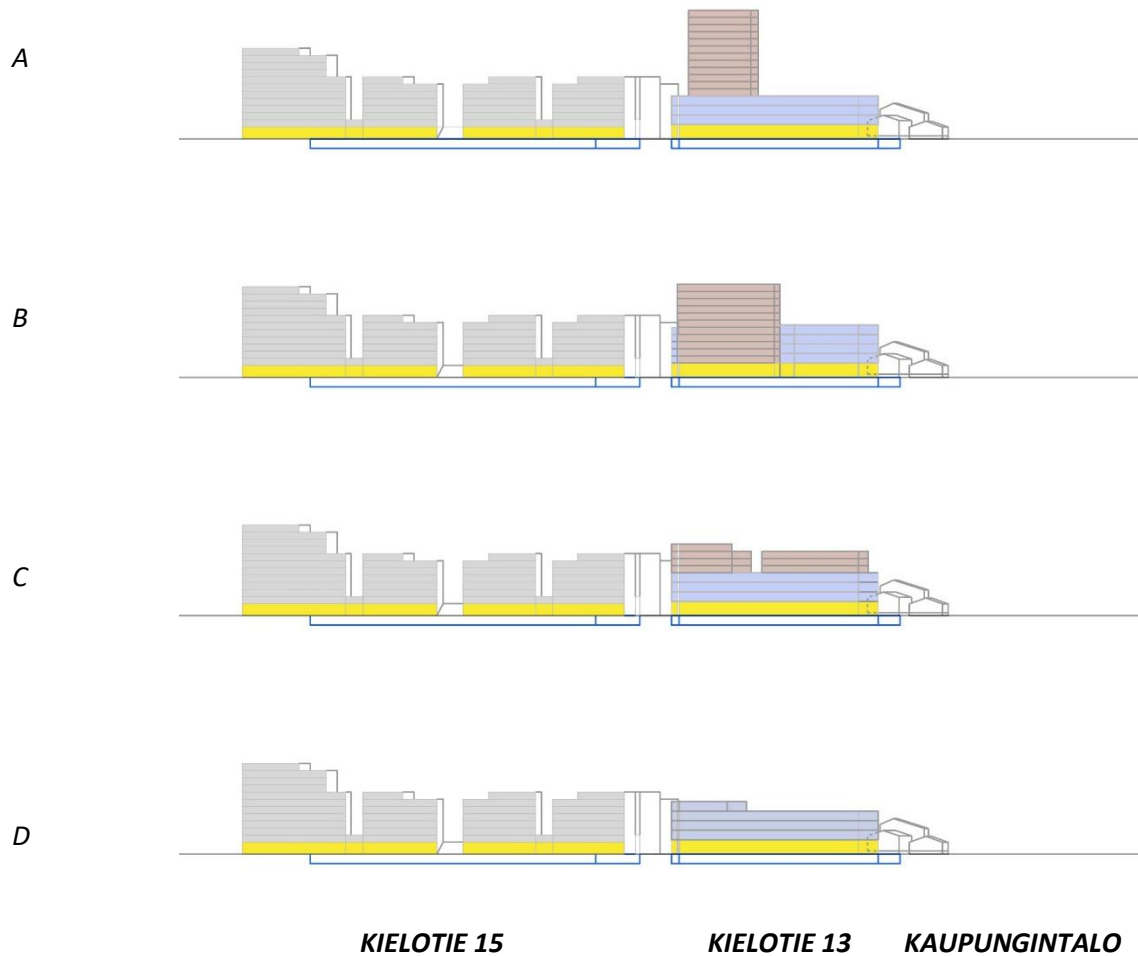
Vaihtoehto C kaakosta ja lännestä. Kuvat JKMM Arkkitehdit Oy / Koski, Miettinen

Vaihtoehto D kaakosta ja lännestä. Kuvat JKMM Arkkitehdit Oy / Koski, Miettinen

A Asuintorni toimitilan päällä koilliskulmassa + Sisäpihojen sarja ja pienimittakaavainen sisäpiha, ensimmäisen kerroksen liike- ja palvelutilat, pysäköinti kellarissa, yhteys Vantaan kaupungintaloon, huolto- ja ajoyhteys Lummekujalta + Kaupunkimainen katujulkisivu, Lummekujalla korkea aksentti + Syvä runko, valokatteinen aula ja kolme laajaa kerrosta, monitilatoimiston joustavuus toteutettavissa + Tuloja myytävistä asuinkerrosneliöistä, liike- ja palvelutiloja mahdollista myydä/vuokrata - Vastaa korkeimmasta osastaan noin 18-kerroksista kerrostaloa (54 metriä) - Korkeahko asuintorni yksinäinen dominantti alueella, varjostaa Kirjastopuistoa iltapäivällä/illalla - Syvä runko vähentää luonnonvalon määrää, asuinkerrostalon kohdalla rakenteelliset ja palotekniset vaatimukset - Asuinrakennusten kohdalla porras-, hissi ja runkorakenteet heikentävät toimistotilojen joustavuutta - Hallinnanjakosopimukset/3d-kiinteistö	B Asumista Kielotien varressa + Sisäpihojen sarja ja pienimittakaavainen sisäpiha, , ensimmäisen kerroksen liike- ja palvelutilat, pysäköinti kellarissa, yhteys Vantaan kaupungintaloon, huolto- ja ajoyhteys Lummekujalta + Asumisen ja toimiston yhdistävä katujulkisivu + 12-kerroksinen asuinkerrostalo muodostaa parin Kielotie 15 ja Lummetien risteyskohdan saman korkuiselle tornille ja on osa Kielotien kaupunkibulevardin tiivistymistä + Vastaa korkeimmillaan noin 13-kerroksista kerrostaloa (39 m) + Toimitilan kapeampi runkosyvyys, enemmän luonnonvaloa + Erillinen asuinrakennus halvempi toteuttaa, ei korkean rakentamisen haasteita + Tuloja myytävistä asuinkerrosneliöistä, liike- ja palvelutiloja mahdollista myydä/vuokrata - Toimitilan kerrosten ala pienempi, monitilatoimiston edut huonommin hyödynnettävissä - Pienempi kerrosala -> toimitilassa yksi kerros enemmän, vertikaaliyhteydet vievät suhteellisesti enemmän tilaa - Iso osa asunnosta aukeaa vain Kielotien suuntaan - Pysäköinnin osalta hallinnanjakosopimukset
C Asumisen kruunu toimitilan päällä + Sisäpihojen sarja ja pienimittakaavainen sisäpiha, , ensimmäisen kerroksen liike- ja palvelutilat, pysäköinti kellarissa, yhteys Vantaan kaupungintaloon, huolto- ja ajoyhteys Lummekujalta + Kaupunkimainen katujulkisivu, VAU-kohde; uusi elementti kaupunkirakenteessa + Syvä runko, valokatteinen aula ja kolme laajaa kerrosta, monitilatoimiston joustavuus toteutettavissa + Vastaa korkeimmillaan noin 10-kerroksista kerrostaloa (30 m) + Tuloja myytävistä asuinkerrosneliöistä, liike- ja palvelutiloja mahdollista myydä/vuokrata - Asuinrakennusten kohdalla porras-, hissi ja runkorakenteet heikentävät toimistotilojen joustavuutta - Syvä runko vähentää luonnonvalon määrää - Hallinnanjakosopimukset/3d-kiinteistö	D Toimitila + Sisäpihojen sarja ja pienimittakaavainen sisäpiha, ensimmäisen kerroksen liike- ja palvelutilat, pysäköinti kellarissa, yhteys Vantaan kaupungintaloon, huolto- ja ajoyhteys Lummekujalta + Kaupunkimainen katujulkisivu + Vastaa korkeimmillaan noin 7-kerroksista kerrostaloa (22 m) + Syvä runko, valokatteinen aula ja kolme laajaa kerrosta, monitilatoimiston joustavuus toteutettavissa optimaalisesti + Tuloja vuorattavista/myytävistä liike- ja palvelutiloista - Ei myytävää asuinrakennusoikeutta - Syvä runko vähentää luonnonvalon määrää

Taulukko: Kaavamuutosluonnosvaiheessa jatkoon valittujen vaihtoehtojen vertailu, kaupunkikuva ja toiminnallisuus, A, B, C ja D. Lähde Kielotie 13:n taloudellisuus ja toteutettavuusarviointi sekä kaupunkisuunnittelun oma arviointityö

Alueleikkaukset vaihtoehtoista, A (16 krs torni), B (12 krs asuinkrstalo), C (talot katolla) ja D (toimitila)

Kielotie 13:n taloudellisuus ja toteutettavuusarviointi - tiivistelmä selvityksen taloudellisen osan tuloksista kaavamuuosluonnosvaiheessa jatkokehittelyyn valituista vaihtoehtoista A, B, C ja D

Kaavatyön jatkuessa suunnitelmista teetettiin taloudellisuus ja toteutettavuusarviointi, joka valmistui tammikuussa 2019. Selvityksen laati Rapal Oy, kumppaneinaan Calash Oy, Viator Oy ja JKMM Arkkitehdit Oy. Selvityksessä kartoitettiin kaupunkikuvan ja tulevan rakennuksen toiminnallisuuden lisäksi hankkeen taloudellisia ominaisuuksia sekä sen toteutettavuutta. Tämän kappaleen tiedot pohjautuvat arvioinnin tietoihin lukuun ottamatta muutamaa lisättyä huomiota.

Talouslukuja

Selvityksen toimitilan ja asuntojen toteutuneet kustannustiedot perustuvat n. 50:een Tarjoushintaindeksin seurantahankkeen toteutumatietoihin ja Vantaan tilahallinnan rakennustyyppien tilatietokantaan sekä asiantuntijakonsultoinnin näkemykseen tämänhetkisestä hintatasosta ja suhdannekehityksestä. Toimitilan arvioitu veroton kustannus (nykysuhdanne) on n. 3 000 €/brm², pysäköintikellarin n. 1 500 €/brm² verottomana. Alla kustannukset nykyhintatasossa/vaihtoehto. Kustannuksista on vähennetty asuntojen autopaikkakustannus (A, B, C) ja asuinrakennusoikeuden myynti on huomioitu:

<i>Vaihtoehto A</i>	<i>Asuintorni toimitilan katolla kaakkoiskulmassa</i>	50,6 M€
<i>Vaihtoehto B</i>	<i>Asuinkerrostalo Kielotien varressa, 12 kerrosta</i>	49,5 M€
<i>Vaihtoehto C</i>	<i>VAU-kohde, reunustavat kerrostalot katolla</i>	51,7 M€
<i>Vaihtoehto D</i>	<i>Toimitila, liike- ja palvelutilaa, julkinen rakennus</i>	56,1 M€

Vaihtoehtojen investointikustannukset eivät mainittavasti eroa toisistaan (nykytilanne 49,5-56,1 M€, suurin ero 6,6 M€). Luvut eivät voimakkaasti johda ratkaisun tekemiseen tästä näkökulmasta.¹⁰

Infrarakentamisen veroton investointikustannusarvio 5-10 M€, riippuen raitiotietunnelin rakentamisesta/katujen uusimisesta. Tunnelin rakentamisen ajankohta tulee selvittää ja mahdollinen Tikkuparkin sisäänajon siirto, mikäli Vantaan ratikka päätetään linjata Tikkurilan aseman ja Kirjastopuiston sekä Lummekujan ali Kielotielle. Joka tapauksessa toteutettavaksi tulee sisäpihasarja toimitilan ja Vantaan kaupungintalon välissä.

Asuntorakentamisen kustannusperusteinen keskimääräinen verollinen neliöhinta olisi 6 800 €/asm², tämä luku sisältää rakennusoikeuden ja asuntojen osuuden pysäköintitiloista. Selvityksen mukaan tämä jättäisi myyntikatevaraa noin 500 €/asm². Asuntorakentamisen korkea hinta selittyy pitkälti hintavalla pysäköintiratkaisulla. Asuntojen verollinen kustannusperusteinen neliöhinta €/asm²:

A: 6 800 €/asm² B: 6 700 €/asm² C: 6 600 €/asm² D: ei asuntoja

Toteutettavuudesta

Selvityksen mukaan rakentaminen on jaettavissa urakoihin, mutta kokonaisurakka vaikuttaa toimivimmalta. Tällöin sama urakoitsija vastaisi pysäköintilaitoksen, liike-, palvelu- ja toimitilojen ja mahdollisten asuntojen rakentamisesta. Selvityksen mukaan tämä rajaa mahdollisten urakoitsijoiden määrää ja suuret rakennusliikkeet tulevat kyseeseen.

Rakentamisen haasteet löytyvät aikataulutuksesta, ja toiminnoiltaan erilaisten tilojen yhteensovittamisesta. Urakoitsijan kannalta hankkeen kannattavuus ja kiinnostavuus riippuu ratkaisun tehokkuudesta, ja erityisesti asuntojen toteutettavuutta ei tulisi kaavalla vaarantaa. Kohteen suuri koko ja sen sijainti kiinnostavat. Asumisen maksimointia pidetään taloudellisesta näkökulmasta hyvänä. Selvitys esittää mahdollisia ja kiinnostavia järjestelyitä kohteen toteutuksesta.

Kiinteistöt ovat jaettavissa 3d-kiinteistöiksi. Perinteisesti hybridihankkeita on toteutettu ja tilojen juridinen hallinnointi järjestetty hallinnanjakosopimuksin, mikä on myös mahdollista. Kun kaupunki kilpailuttaa hanketta, selvitys suosittelee, että yhteisjärjestelysopimuksen periaatteet sisällytettäisiin tarjouspyyntöön.¹¹

¹⁰ Vantaan Tikkurilan toimitila, Kielotie 13:n taloudellisuus ja toteutettavuusarviointi 18.1.2019, Rapal Oy, Calash Oy, Viator Oy, JKMM Arkkitehdit Oy

¹¹ Vantaan Tikkurilan toimitila, Kielotie 13:n taloudellisuus ja toteutettavuusarviointi 18.1.2019, Rapal Oy, Calash Oy, Viator Oy, JKMM Arkkitehdit Oy

Alla taulukko, jonka sisältö on suoraan lainattu selvityksestä, rakennuttamisen/rakentamisen näkökulma:

A Asuintorni toimitilan päällä ”+ edullisin vaihtoehto toimistoille (asuntorakennusoikeuden myyntitulot voidaan maksimoida) + edullisimmat autopaikat (suuri pysäköintikellari ja asuntorakentaminen kattaa osan kellarin rakentamiskustannuksista) + kiinteistö voidaan muodostaa kolmiulotteisesti uuden lain mukaisesti - vähän tarjoajia kokonaisurakan koosta ja monimutkaisuudesta johtuen (vain suurimmat rakennusyritykset) - juridisesti monimutkainen rakenne (kolmiulotteisista kiinteistöistä ei vielä kokemuksia)”	B Asumista Kielotien varressa ”+ edullinen vaihtoehto toimistoille (asuntorakennusoikeuden myyntitulot) + melko edulliset autopaikat (keskisuuri pysäköintikellari ja kellarin rakentamisen kustannuksista vastaa osittain asuntorakentaminen) + kiinteistö voidaan muodostaa kolmiulotteisesti uuden lain mukaisesti - tontin pienuudesta johtuen asuntoja ei voida rakentaa kokonaan erilleen toimistoista (yhteistä kellaritilaa) joten kyseessä on myös hybridirakennus - vähän tarjoajia kokonaisurakan koosta ja monimutkaisuudesta johtuen (vain suurimmat rakennusyritykset) - asuntorakentamisen edellyttämän pihan järjestäminen voi olla haaste - juridisesti monimutkainen rakenne (kolmiulotteisista kiinteistöistä ei vielä kokemuksia)”
C Asumisen kruunu toimitilan päällä ”+ edullisin vaihtoehto toimistoille (asuntorakennusoikeuden myyntitulot voidaan maksimoida) + edullisimmat autopaikat (suuri pysäköintikellari ja asuntorakentaminen kattaa osan kellarin rakentamiskustannuksista) + kiinteistö voidaan muodostaa kolmiulotteisesti uuden lain mukaisesti - vähän tarjoajia kokonaisurakan koosta ja monimutkaisuudesta johtuen (vain suurimmat rakennusyritykset) - juridisesti monimutkainen rakenne (kolmiulotteisista kiinteistöistä ei kokemuksia)”	D Toimitila ”+ selkeästi rajattu rakennusprojekti, jonka kilpailuttaminen yksinkertaista. Urakointimalli voidaan valita suhdannetilanteen mukaan esim. kiinteä kokonaishinta tai projektinjohtourakka. - kallein vaihtoehto toimistoille (ei myyntituloja tontin rakennusoikeudesta) - kalleimmat autopaikat (pieni pysäköintikellari, ei kustannusten jakajaa)”

+/- Lähde: Vantaan Tikkurilan toimitila, Kielotie 13:n taloudellisuus ja toteutettavuusarviointi 18.1.2019, Rapal Oy, Calash Oy, Viator Oy, JKMM Arkkitehdit Oy

3.4.4 Asemakaavamuutosehdotus, III VAIHE, VISIO

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti 23.4.2019 jatkosuunnittelun pohjaksi vaihtoehtoa C, jonka kaupunginhallitus päätti 29.4.2019. Kaavamuutosehdotusta on työstetty valitun vaihtoehdon pohjalta. Seuraavaksi, osana vaihetta III on kuvattu visio, joka rakennuskokonaisuudesta työn aikana on muodostunut. Sitä on mahdollista hyödyntää suunnittelussa apuna. Kaavaehdotus kuvataan tarkemmin seuraavassa luvussa ”4. Asemakaavaehdotuksen kuvaus”.

Visio toimitalo-, liike- ja palvelu- sekä asuinrakennus -kokonaisuudesta (Vaihe III)

Kaavamuutosluonnosta on kehitetty kohti ehdotusvaihetta. Kaavamääräyksiä on lisätty ja tarkennettu.

Seuraavissa kappaleissa on kuvattu kaupunkisuunnittelun visio, joka on syntynyt vuorovaikutuksen, taloudellisuus- ja toteutettavuusselvityksen sekä kaupungin eri suunnittelijoiden työn tuloksena. Se on koonti toivotusta lopputuloksesta. Visiota voi hyödyntää rakennussuunnitteluvaiheessa. Visio tukee kaavaehdotuksen kaavamääräyksiä, osin ehdottaa niitä tarkempia valintoja ja kysyy kysymyksiä, jotka jatkosuunnittelussa tulee ratkaista.

3.4.5 Visio

Ilmastomuutos ja energia

Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030. Kasvihuonepäästöjä on vähennettävä merkittävästi, 80% vuoteen 1990 verrattuna. Jäljelle jäävät päästöt tulee esimerkiksi kompensoida.¹² Kaupunginvaltuustossa 18.6.2018 hyväksytty resurssiviisauden tiekartta konkretisoi valtuustokauden strategiaa 2018-2021. Tiekartan keskeisiä tavoitteita, jotka soveltuvat uuden toimitalon suunnitteluun, ovat mm. kaupunkirakenteen sekoittuminen ja kestävä täydentyminen, resurssitehokaiden ja luonnonmukaisten ratkaisujen edistäminen ja uusiutuvan energian käyttöön ohjaaminen.¹³

Päätökset, joita nyt tehdään, ovat niitä, joilla kohti ilmastotavoitteita päästään. Uusi toimitalo liike- ja palvelu- sekä asuinkerroksineen on kohde, jossa ilmastomuutoksen vaikutukset tulee ottaa huomioon. Kaupungin tulee toimia esimerkkinä omien strategioidensa toteuttajana. Kaavaehdotuksessa on määrätty, että rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää, energiatehokasta, mahdollistaa uusiutuvan energian tuotanto uuden toimitalon tontilla sekä osoittaa pyrkimykset hiilineutraaliuteen. Kaavan aluekokonaisuuden tulee täyttää vihertehokkuusvaatimus 0,8. Ratkaisut, joilla tavoitteisiin päästään, ovat rakennussuunnitteluvaiheen kysymyksiä. Kaavassa ei ole haluttu rajata tekijöitä, jotta suunnitteluvaiheessa olisi käytössä laaja valikoima keinoja asian edistämiseen.

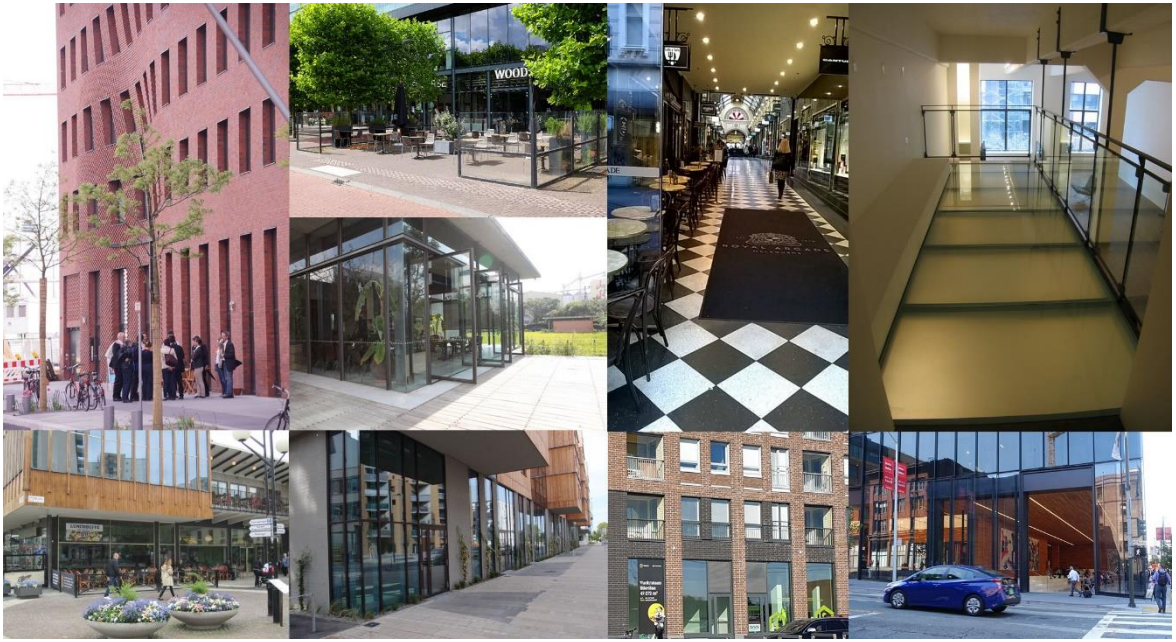
Rakennuskokonaisuus, liike- ja palvelutilaa, toimistotilaa ja asumista

Rakennus on hybridi, sieltä löytyvät palvelu- ja liiketilat, kaupungin toimitilat sekä asumista. Kaikkea tätä palvelee kellarikerroksen pysäköintilaitos. Tavoitteena on kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtonisesti korkealaatuinen ja toimiva kokonaisuus.

Uudisrakennuksen ensimmäinen kerros on liike- ja palvelutilojen kerros. Tämän koko rakennuksen kivijalkakerroksen tulee viestiä kaupunkikulttuurista ja antaa lupaus rakennuksen sisältä löytyvistä toiminnoista. Se tulee suunnitella erityiseksi, selvästi erottuvaksi, avoimeksi ja toiminnalliseksi. Kuusi metriä korkea liike- ja palvelujalusta on huokoinen ja kommunikoi ympäristönsä kanssa. Korkeus mahdollistaa parvitalojen rakentamisen. Tämä luo intiimejä tiloja, joista ohikulkijoita on hauska seurata.

¹² Hiilineutraali Vantaa 2030, Selvitys tarvittavista lisätoimenpiteistä

¹³ Resurssiviisauden tiekartta, 18.6.2019

Referenssikuvat liike- ja palvelutiloihin ja kivijalkakerrokseen:

1 "DSC07170" by acme london is licensed under CC BY-NC 2.0 / <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/2.0>

2 "FUJI0177" by Dutch Simba is licensed under CC BY-NC-ND 2.0 / <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0>

3 "IMG_1875 - 2009-1025 山水米有機稻場" by 準建築人手札網站 Forgemind ArchiMedia is licensed under CC BY 2.0 / <https://creativecommons.org/licenses/by/2.0>

4 "IMG-20170801-WA0004" by alco9 is licensed under CC BY-NC-SA 2.0 / <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.0>

5 "View of glass mezzanine from above" by Caliper Studio is licensed under CC BY-NC-SA 2.0

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.0>

6 Kuva Tukholmasta, kuva Vantaan kaupunkisuunnittelu, Ritva Kotilainen

7 Kuva Rotterdamista, kuva Vantaan kaupunkisuunnittelu, Seppo Niva

8 Kuva Kivistöstä, Keimolantie 9, kuva Vantaan rakennusvalvonta, Matti Kärki

9 Kuva toimistotalo San Franciscossa, kuva Vantaan rakennusvalvonta, Matti Kärki

Kävelijän näkökulmasta kivijalkakerros on aktiivinen, sen tilat näkyvät ulos kadulle, jopa tekstin myytävän tuotteen kyljestä voi nähdä ikkunan läpi. Kerros on avoin yleisölle ja sen tilat avautuvat niin ulos kuin sisäisille kulkuväylille. Lauri Lairalan aukiolle rajautuu kahvilaravintola terasseineen.

Pihan puoli uudisrakennuksen ja kaupungintalon välissä on kävely- ja pyöräilyreitit sekä pihatöimintojen vyöhykettä, jolle ensimmäisen kerroksen liiketilat voivat avautua. Pihapuolen julkisivu suunnitellaan polveilevaksi, pihataskuja synnyttäväksi kokonaisuudeksi. Katu- ja pihatasosta järjestetään käynti rakennuksen eri osiin. Ratkaistava on, missä ovat sopivat sisäänkäyntien paikat ja niiden tarvitsema tila. Minkälaiset luonteet eri tilojen sisäänkäynneillä on?

Ensimmäisen kerroksen päällä on kolme toimistokerrosta, joihin on oma sisäänkäyntinsä. Toimistoissa työskentelevät Vantaan kaupungin työntekijät. Toimistotilat kiertyvät valokatteisen aulan ympärille. Valoa syvään toimistorunkoon tuova avoin lasikatteinen tila jatkuu ensimmäiseen toimistokerrokseen asti, johon syntyy valoisa sisäinen toriaukio. Työntekijöitä ilahduttaa myös neljännen kerroksen terassi, josta on näkymät vanhalle kaupungintalolle.

Referenssikuvat toimistotiloihin:

1 Turun pääkirjaston sisäänkäynti, JKMM Arkkitehdit, kuva Vantaan kaupunkisuunnittelu, Seppo Niva

2 Valokatteinen aulatila, kuva Vantaan kaupunkisuunnittelu, Seppo Niva

3 Atrium-katto, "The Atrium" by bgottsab is licensed under CC BY-NC 2.0 / <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/2.0>

Liike- ja palvelu- sekä toimistotilakerrosten päällä sijaitsee asumista. Asuminen kiertää toimistotilojen kattoja sen pohjois- ja länsisivuilla. Asuminen sijoittuu kolmeen laadukkaaseen kerrostaloon. Kaksi niistä on kolmikerroksisia, yksi nelikerroksinen. Rakennusten välit tuovat valoa ja aurinkoa kattopihalle. Asuntojen sijainti on poikkeuksellinen: Tikkurilan ydinkeskusta, kattotaso. Näkymät ja puoliyksityinen kattopiha tulee täysimääräisesti hyödyntää. Ensimmäisen kerroksen asunnoille on mahdollista suunnitella omat kattopihat tai terassit. Ylimpiin kerroksiin on mahdollista rakentaa asukkaiden yhteisiä tiloja, esimerkiksi saunaosasto terasseineen. Mietittävä on myös asuinosan arkkitehtoninen luonne – sopeutuuko se osaksi muun rakennuksen muoto- ja materiaailmaailmaa vai erottuuko se siitä selvästi?

Referenssikuvat kattokerrokseen ja asumiseen:

1 "IMG_5123.JPG" by dogwood*designer is licensed under CC BY-NC-SA 2.0

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.0/>

2 Aurinkopaneelit, kuva dreamstime / CC-commons

3 "Roof Garden" by Ganders is licensed under CC BY-NC 2.0 / <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/2.0>

4 Kuva Brysselistä, sisäpiha sijaitsee pysäköinnin päällä, kuva Vantaan kaupunkisuunnittelu, Terhi Kuusisto

Katto ja kulkuyhteydet

Toimitalon katolla viidennen kerroksen tasolla sijaitsee asuntojen oleskelu- ja leikkipiha. Muu osa katosta on viherkattoa, jolla kasvaa keto- ja niittykasvillisuutta. Viherkatto osallistuu hulevesien viivyttämiseen ja kattoa hyödynnetään uusiutuvan energia keräämisessä. Uusiutuvan energia vaihtoehtojen punnitsemisen jälkeen katolle on asennettu aurinkopaneeleita, jotka tuottavat osan rakennuksen tarvitsemasta energiasta. Kaiteen paikka katolla on tarkoin mietittävä – rajaako se vain asuinrakennusten pihatiloja vai koko kattoa viherkattoineen? Iso kysymys on myös katon huolto – miten talvinen lumi poistetaan, voiko sen varastoida katolle, miten mitoitetaan rakenteet?

Yhdessä paloturvallisuuteen liittyvien poistumisratkaisujen kanssa on mietittävä, miten rakennuskompleksin eri osien väliset yhteydet ratkaistaan. Kaikkiin tiloihin on sujuvat hissiyhteydet pysäköintikerroksesta, joka sijaitsee yhdessä kerroksessa maan alla. On pyrittävä siihen, että toimisto- ja asuintiloista pääsee myös sisäkautta ensimmäisen kerroksen liike- ja palvelutiloihin, kuten myös pysäköintiin. Kulkuyhteydet erityisesti asumiseen liittyen vaikuttavat siihen, miten asukkaat kohtaavat toisiaan ja siihen, onko kattopiha aktiivinen paikka. Kulku kattopihan kautta porrashuoneisiin toisi elämää katolle – toisaalta asukkaat voisivat arvostaa suoraa hissiyhteyttä omasta porrashuoneesta pysäköintikellariin. Asumisen yhteydet tulee tarkoin suunnitella. Kaavamääräyksen mukaan yhteydet tulee ratkaista kokonaisuutena.

Paloturvallisuus ja poistuminen

Poistumistiet on suunniteltava kokonaisuutena. Vaihtoehtoina ovat tuplaporraskäytävät poistumiseen, pelastustie ja nostopaikat tai automaattiset sammutusjärjestelmät sekä näiden yhdistelmät. Valinta tulee tehdä siten, että kaupunkikuva ei kärsi. Rakennusten välinen mahdollinen sisäsilta-yhteys tulee rakentaa siten, että ambulanssi mahtuu ajamaan sen alta. Silta-yhteyden alituskorkeus on vähintään 3 metriä. Mahdolliset nostopaikat Lummekujalla tulee suunnitella siten, ettei niiden reuna tule kuutta metriä lähemmäksi rakennuksen seinää.

Piha uuden toimitalon ja kaupungintalon välissä

Uudisrakennuksen ja kaupungintalon välinen ulkotilasarja muodostuu Lauri Lairalan aukion ja Kirjastopuiston välille. Uudisrakennuksen ensimmäisen kerroksen liiketilat avautuvat Lauri Lairalan aukion ja Kirjastopuiston väliseen ulkotilaan. Piha-alueen terasseja kansoittavat kesäiset nautiskelijat. Sisäpihan yhteyteen on mahdollista suunnitella auditoriomainen ulkoporras, jota voi hyödyntää myös tapahtumiin. Kulkureitti on vihreä katumainen tila. Keväisin kukkivat puut ihastuttavat ohikulkijoita. Kujanne on osa hulevesien viivytystä.

Referenssikuvat toimitalon ja kaupungintalon väliselle piha-alueelle:

- 1 "IMG_2545" by Dylan Passmore is licensed under CC BY-NC 2.0
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/2.0>
- 2 Kuva puoliläpäisevästä kiveyksestä, kuva dreamstime / CC-commons
- 3 Kuva Tikkurilan Kirjastopuiston ympäristöstä, kuva Vantaan kaupunkisuunnittelu, Terhi Kuusisto

Pysäköinti ja yhteydet

Pysäköinti sijaitsee maan alla yhdessä kerroksessa. Kulku sinne järjestetään Kielotieltä Lummekujan kautta. Pysäköintikerroksesta on hissillä sisäyhteydet liike- ja palvelutiloihin ja toimistotiloihin. Yhteydet asuinkerrokseen tulee erikseen suunnitella. Järjestetäänkö yhteydet katutilasta, sisältä liike- ja palvelutilasta, niistä molemmista? Onko yhteys asuntoihin kattopihan kautta vai suoraan katutasosta? Autopaikkojen lisäksi tulee miettiä pyöräpysäköinti, paikoista puolet tulee olla helposti käytettävissä.

Pysäköintikerroksen kautta on järjestetty maanalainen yhteysmahdollisuus Tikkuparkkiin, mikäli Vantaan ratikka päätetään toteuttaa Lummekujan alitse. Tällöin Tikkuparkin yhteyttä tulee siirtää etelämmäksi, pois ratikkareitin kohdalta. Lummekujalle tulee sijoittaa kymmenen nopean asioinnin pysäköimispaikkaa, jotka palvelevat Kielotie 13:a sekä muuta keskustarakennetta.

4. ASEMAKAAVAEHDOTUKSEN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyisen pääosin Vantaan kaupungin virastotalona toimivan tontin käyttötarkoitus vastaamaan uuden monitiloimiston tarpeita. Toimistotilan lisäksi tontille on osoitettu liike- ja palvelutilaa sekä asumista toimistotilojen katolle.

Korttelin osa muuttuu liike- ja asuinrakennusten korttelialueesta AL keskustatoimintojen korttelialueeksi C, mikä mahdollistaa tontille monipuolisen keskustakorttelin rakentumisen sekä ajantasa-kaavaa suuremman rakennusoikeuden. Ratkaisu mahdollistaa tällä hetkellä kaupungin eripuolille sijoittuvien toimitilojen yhdistymistä niin, että suuri osa kaupungin työntekijöistä, 800 henkilöä, mahtuvat työskentelemään samaan rakennukseen.

4.1.1 Mitoitus

Lähtötilanteen pinta-alat:

Kielotie 13, 92-61-206-3	0,63 ha
Asematie 7, 92-61-206-5	0,60 ha
Lauri Lairalan aukio	0,20 ha

Kaavahankkeen mukaiset uudet pinta-alat:

C, Keskustatoimintojen korttelialue	0,62 ha
YH, Hallinto- ja virastorakennusten korttelialue	0,6 ha
Lauri Lairalan aukio	0,14 ha

Lummekujan ja Kielotien katualueet kasvavat 0,015 ha + 0,047 ha

C-alueen, eli toimitilatontin, tonttitehokkuus 3,38 (21 000 k-m²/6221,5 m²)

Muutos mahdollistaa Kielotie 13:ssa sijaitsevan virastotalon rakennuksen purkamisen ja korttelin rakentamisen uudeksi keskustakortteliksi, jossa sijaitsevat kaupungin uudet toimitilat. Kortteliin sijoittuu uusien toimistotilojen lisäksi liike- ja palvelutilaa sekä asumista. Käyttötarkoitus muuttuu keskustatoimintojen korttelialueeksi, C. Yhteenlaskettu rakennusoikeus on 21 000 kerrosneliömetriä, josta toimitilan osuus on noin 11 000 kerrosneliömetriä. Asumiselle on osoitettu 6 000 kerrosneliömetriä.

Pysäköinti, autot ja polkupyörät:

Toimistot	1 autopaikka/ 160 k-m ²
Myymlä- ja palvelutilat	1 ap/ 150 k-m ²
Asunnot	1 ap/ 130 k-m ²

Asuntojen vieraspaikat 1/ 1 500 k-m², asuntojen huolto 1/ 5 000 k-m². Erillisen laskelman perusteella voi saada 10 %:n vähennyksen ja mikäli asuntojen pysäköintipaikat toteutetaan nimeämättöminä, saa niiden perusmitoituksesta 15 %:n vähennyksen.

Liikkumisesteisille mitoitettut paikat sisältyvät perusmitoitukseen, joista:

Toimistot	2 autopaikkaa on mitoitettava liikkumisesteisille
Liike- ja palvelutilat	2 autopaikkaa on mitoitettava liikkumisesteisille
Asunnot	3 autopaikkaa on mitoitettava liikkumisesteisille

Pyöräpaikkoja:

Toimistot	1 polkupyöräpaikka/ 50 k-m ²
Myymäla- ja palvelutilat	1 pp/ 50 k-m ²
Asunnot	2 pp/ asunto

Kaavan ulkopuolella on jatkosuunnittelussa huomioitava seuraavat seikat:

Lummekujalle on sijoitettava kymmenen nopean asioinnin pysäköintipaikkaa, joista kaksi tulee mitoitaa liikkumisesteisille. Nämä paikat ovat kaavan vaatimien pysäköintipaikkojen lisäksi. Lisäksi tulee huomioida, että Lummekujalle sijoittuvien pelastusajoneuvojen nostopaikkojen reunat eivät saa tulla 6 metriä lähemmäksi rakennuksen seinää.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavamuutosehdotus mahdollistaa Tikkurilan ydinkeskustan tiivistymisen ja mahdollistaa kaupunkimaisen korttelin muodostumisen, joka on arkkitehtuuriltaan, ulkotiloiltaan sekä toiminnoiltaan kaupunkikeskustan hengen mukainen.

Kevyen liikenteen kulkureitti Asematien (tuleva Tikkuraitin jatke) ja Kirjastopuiston välille toimitilan ja kaupungintalon välistä lisää mielenkiintoisten reittien valikoimaa keskustassa. Yhteys on tarkoitus suunnitella viihtyisänä sisäpihojen sarjana, jossa on myös istutuksia.

Rakentamisen laadusta ja arkkitehtuurin ilmeestä on määrätty. Rakennusala on väljä, mikä mahdollistaa monenlaiset ratkaisut rakennussuunnitteluvaiheessa. Erityisesti sisäpihajulkisivun suunnitteluratkaisu on haluttu jättää vapaaksi.

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

C, keskustatoimintojen korttelialueet

Kaavamuutosalueen toimitilalle varattu alueen osa on varattu keskustatoimintojen korttelialueeksi C. Merkintä mahdollistaa parhaiten korttelin eri toiminnoista, liike-, palvelu- ja toimitiloista, koostuvan rakennuksen. Toimitila ja sen ensimmäinen kerros, johon sijoittuu liike- ja palvelutilaa, sijoittuvat 4 kerrokseen. Asumisen kerrosluvut vaihtelevat 5:stä 8:aan. Rakennusoikeutta on 11 000 k-m² toimitiloille, 4 000 k-m² liike- ja palvelutiloille ja 6 000 k-m² asumiselle.

C-korttelialueeseen on liitetty 405 m²:n suuruinen osa nykyisestä Lauri Lairalan aukiosta, joka toimii tällä hetkellä virastotalon pysäköintipaikkana. Kielotien tulevaisuuden kehitystä varten sen kaualuetta on levennetty 3,4 metriä itään ja Lummekujan risteyksestä on viistetty osa kaukolämpöputkea varten (467 m² suuruinen alue). Lummekujaa on levennetty etelään 2,0 metriä ja Kielotien risteyskohdasta on viistetty osa kaukolämpöputkea varten (147 m² suuruinen alue). Vastaavasti toimitilan maa-ala sekä Lauri Lairalan aukio ovat tämän verran pienentyneet.

Kaavassa nykyinen rakennus, Kiinteistö Oy Kauppалantalo, osoitteessa Kielotie 13, ehdotetaan purettavaksi.

Vanhan kaupungintalon ja uuden toimitilan väliin sijoittuu pihojen tilasarja, joka kuljettaa Lauri Lairalan aukiolta kohti Tikkurilan Kirjastopuistoa. Koska toimitilan rakennusala on väljä, mahdollistaa se monenlaiset ratkaisut rakennuksen sisäpihajulkisivun suunnittelemiseksi. Rakennusvaiheen suunnitteluratkaisut vaikuttavat merkittävästi siihen, minkälainen sisäpihasta muodostuu.

Pysäköinti sijoittuu lähes koko uuden tontin pinta-alan kokoiselle alueelle yhteen kellarikerrokseen. Pysäköintiin ajo tapahtuu rakennuksen länsi- tai pohjoispuolelta. Lummekujan suunnasta hoidetaan myös kiinteistön huolto.

Vantaan ratikan yleissuunnittelua tehdään Dixin alittavan vaihtoehdon pohjalta. Linjaus kulkee Lummekujaa maan alla ja kääntyy etelään Kielotielle, jossa nousee maanpintaan Tikkuraitin kohdalla. Tämän seurauksena Kirjastopuiston nykyinen ajoyhteys Tikkuparkkiin tulee uudelleen järjestellä. Siksi mahdollinen maanalainen ajoyhteys Tikkuparkkiin on kaavassa mahdollistettu siten, että uuden toimitalon tontilta tulee olla ajoyhteys Asematie 7:n tontilla sijaitsevaan maanalaiseen tilaan. Tästä tilasta on mahdollista järjestää yhteyksiä Tikkuparkkiin.

Vaihtoehto C, monitilatoimisto ja asuinkerrostalot sen katolla:

Rakennusoikeutta on yhteensä 21 000 k-m², mikä mahdollistaa ensimmäisen kerroksen liike- ja palvelutilat sekä mahdollisia toimitilaa liittyviä tiloja. Toimitilan rakennusoikeus on 11 000 k-m², liike- ja palvelutilat ensimmäisessä kerroksessa 4000 k-m², yhteensä siten 15 000 k-m². Toimitilan vaatimat tilat ovat kolmessa kerroksessa. Vaihtoehdossa asuminen on sijoitettu toimitilan katolle kolmeen eri kerrostalorakennukseen, joissa kerroksia on 3–4. Koska toimitilat ja sen ensimmäinen kerros sijoittuvat yhteensä neljään kerrokseen, ovat asuntojen kerrosluvut tällöin 5–7/8. Tonttitehokkuus on 3,38 (21 000 k-m² / 6221,5 m²).

YH, hallinto- ja virastorakennusten korttelialue

Olemassa oleva 50-luvun perinteikäs kaupungintalo säilytetään ja kaavamääräykset säilyvät YH-korttelin alueella ennallaan. Uutena merkintänä on alueen pohjoisosan ma-merkintä, jolla on varauduttu Tikkuparkkiin johtavan maanalaisen yhteyden rakentamiseen. Lisäksi kaksi tontin tammea on merkitty kaupunkikuvallisesti arvokkaiksi puiksi. Sisätilayhteyttä uudesta toimitilasta kaupungintalolle tutkitaan, se on mahdollista tarkastella maanalaisena yhteytenä tai siltayhteytenä.

4.3.2 Muut alueet

Lauri Lairalan aukio

Lauri Lairalan aukion pohjoisosa on ehdotettu muutettavaksi osaksi C-korttelialuetta, joten Lauri Lairalan aukiota on pienennetty pohjoisosastaan. Aukion länsireunaa on lisäksi kavennettu 3,4 metriä Kielotien tulevaisuuden katujärjestelyjen vuoksi.

4.3.5 Katualueet

Kielotie

Kielotie on suunniteltu joukkoliikennepainotteiseksi bulevardiksi. Kielotien alue on mukana kaavamuutosluonnoksessa. Sen katualueutta on levennetty kaavamuutosalueen kohdalta noin 3,4 metriä itään.

Kielotien itäreunassa oleva puurivi tulee säilyttää tai korvata uusilla puilla. Puista on tehty kunto-kartoitus, jonka mukaan asiaa on mahdollista tarkastella osana katusuunnittelua.

Lummekuja

Kaupunginhallitus päätti 12.11.2018, että Vantaan ratikan jatkosuunnitteluun valitaan Dixin alittava tunnelivaihtoehto. Lummekujan kohdalla ratikka kulkisi edelleen maan alla ja kääntyisi Kielotielle etelään ja nousisi Tikkuraitin kohdalla maan pinnalle. Jotta tulevaisuuden mahdolliselle kehitykselle olisi tilaa, on Lummekujaa levennetty eteläreunastaan noin kaksi (2) metriä. Tällä varaudutaan siihen mahdollisuuteen, että ratikka päätetään toteuttaa tätä reittiä pitkin. Tämä osuus Lummekujaa sisältyy kaavamuutosehdotukseen.

Kielotien ja Lummekujan risteyksessä on toimitilan rakennusalan luoteisnurkasta viistetty osa kaukolämpöputken linjauksen vuoksi. Tässä kohtaa kaukolämpöputki ylittää ratikkatunnelin ja jatkaa etelään Kielotien itäpuolta.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos täydentää Tikkurilan keskustan länsipuolisia kaupunginosia, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Asumisen vaihtoehdot lisäävät alueelle noin 6000 k-m² asumista. Mikäli asumisväljyys olisi 38 m², tarkoittaisi tämä 157 henkilöä (Vantaan väestöennuste 2017, uudisrakentamisen vaikutus väestömääriin, asumisväljyys kerrostaloissa 2026).

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Tikkurilan keskusta.

Kaavaluonnosratkaisut tiivistävät keskustan rakennetta sekä mahdollistavat uusien työpaikkojen, liike- ja palvelutilojen syntymisen aivan ytimeen.

Alueella on hyvät julkisen liikenteen yhteydet.

Kaavahanke toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden periaatteita; se edistää hyviin yhteyksiin ja resurssitehokkaaseen yhdyskuntakehitykseen perustuvaa aluerakennetta. Lisäksi se luo mahdollisuuksia asuntotuotannolle.

Kaupunkikuva

Kaupunkisuunnittelussa on tutkittu alueelle erilaisia kaupunkikuvallisia ja kaupunkirakenteellisia vaihtoehtoja. Tikkurilan keskusta on uusiutumassa nykyistä korkeammaksi ja tehokkaammin rakennetuksi kaupunkikeskustaksi. Kaavamuutosalue on katsottu hyväksi suunnitella kaupungintalon huomioonottavana, muusta kaupunkirakenteesta erottuvana, julkista tilaa luovana alueena. Jatkosuunnitteluun valittu vaihtoehto C sopeutuu ympäristönsä mittakaavaan. Se nousee eteläosan neljästä kerroksesta kohti pohjoista, jossa se ottaa kiinni Kielotie 15:een tulevan asuinkerrostalokorttelin mittakaavaan. Materiaalivalinnat sekä rakennuksen yksityiskohtaisempi suunnittelu jäävät kaavaehdotus- ja rakennuslupavaiheeseen.

Varjostusvaikutukset

Kaavatyön yhteydessä tutkittiin kaavan mahdollistaman rakennuksen varjostusvaikutukset kevät-päiväntasauksen ja kesäpäivänseisauksen aikoina. Kevätpäiväntasauksen aikaan aamulla kello 9:00 rakennus varjostaa Kielotien länsipuolen julkisivuja. Kesäpäivänseisauksen aikaan varjot ovat lyhyimmillään. Varjostustarkastelukuvat ovat seuraavilla kahdella sivulla.

Varjot noin kevätpäiväntasauksen 21.3. aikaan, C

C, kevätpäiväntasaus 21.3., kellonajat 9:00, 13:00 ja 16:00

Varjot noin kesäpäivänseisauksen 21.6. aikaan, C

C, kesäpäivänseisaus 21.6., kellonajat 9:00, 13:00 ja 17:00

Asuminen

Asumista on sijoitettu alueelle noin 6000 k-m², mikä tarkoittaa asumista melkein 160 henkilölle.

Palvelut ja työpaikat

Alueella säilyy työpaikkavaltaisuus. Rakennuksen koon kasvaessa työpaikkojen osuus kaavamuu-tosalueella kasvaa.

Sosiaalinen ympäristö

Alueen työpaikat ja asukasmäärä lisääntyvät. Kerrostaloasuntojen koot vaihtelevat, mikä mahdol-listaa asumisen elämän eri vaiheissa. Lisääntyvä väestö Tikkurilan keskustassa elävöittää aluetta.

Virkistys

Uuden rakennuksen ensimmäinen kerros on liike- ja palvelutilaa, joka on avointa kaikille. Kaupun-kikulttuurin huvitukset mahdollistuvat ja ne lisäävät Tikkurilan vapaa-ajanviettokohteita. Kävelyn ja pyöräilyn yhteys Lauri Lairalan aukiolta Tikkurilan Kirjastopuistoon, läpi vanhan kaupungintalon ja uuden toimitilan välisen pihasarjan, on yhteys, joka laajentaa keskustan kävelyreittejä.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee kävelyetäisyydellä Dixistä, jossa sijaitsee Tikkurilan bussi- ja rautatieasema. Ratkaisu lisää alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta.

Vantaan ratikan yksi mahdollisista linjauksista kulkee maan alla Kirjastopuiston ja Lummekujan ali ja nousee pintaan Kielotielle Tikkuraitin kohdalla. Toinen vaihtoehto kiertää aseman Valkoisen Lähteentietä ja ohittaa uuden toimitilan maanpinnalla Kielotietä pitkin. Yhteys lisää joukkoliikenteen yhteyksiä ja tuo alueen entistä lähemmäksi monipuolista joukkoliikennettä. Joka tapauksessa ratikan ja siitä seuraavan kunnallistekniikan tila tulee varmistaa niin Lummekujalta kuin Kielotieltä. Tästä syystä kaavaehdotuksessa Lummekujan katutilaa on levennetty etelään ja Kielotien katutilaa itään. Dixin alittava vaihtoehto on valittu ensisijaiseksi vaihtoehdoksi jatkosuunnitteluun.

Uuden toimitilan huolto järjestetään Lummekujan puolelta, samoin myös ajo rakennuksen maan- alaiseen pysäköintilaitokseen. Tarkat sijainnit ratkaistaan rakennussuunnitteluvaiheessa.

Kunnallistekniikka

Vantaan ratikan yleissuunnitelman yhteydessä Lummekujalle on suunniteltu kaukolämpö-, hulevesi-, jätevesi, vesijohto- ja sähkö- ja telekaapeleita uusiin sijainteihin. Kielotie 13:n hankkeen myötä kunnallistekniikan tonttiliittymiä tulee tarkistaa, samoin kaupungintalon liittymiä. Alla kunnallistekniikan muutoksista tarkemmin.

Vesihuolto

Kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoverkoston, joten kaavamuutoksesta ei aiheudu suunnittelu- tai rakennuskustannuksia yleiselle vesihuollolle. Kaavaa varten on siirrettävä kaupungintalon vesihuoltoa. Kaavaan on varattu riittävä rasite siirrettäville tonttijohdoille.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkosto ulottuu alueelle ja kulkee Lummekujalla ja Kielotien itäreunassa. Vantaan ratikan yleissuunnitelman ohessa kaukolämpöputkien sijaintia on tarkistettu Lummekujalla, joka ratikan ja mahdutettavan kunnallistekniikan kanssa on tarkoin suunniteltava. Alustavissa suunnitelmissa kaukolämpöputki ylittää ratikkatunnelin pohjoiseteläsuuntaisesti Lummekujan kohdalla ja viistää Lummekujan ja Kielotien risteyksessä osan Kielotie 13:n tontin luoteiskulmasta katualueeksi. Tästä kaukolämpöputkilinjaus on suunniteltu jatkumaan Kielotien itävartha, kuten ennenkin. Kaukolämpöputken siirto johtuu Vantaan ratikan suunnitelmasta. Putken linjaus on huomioitu kaavassa ja se vaikuttaa tontin rajaukseen sen luoteiskulmassa sekä rakennusalan muotoon.

1950-luvun kaupungintalon ja nykyisen Kielotie 13:n, joka puretaan, kaukolämmön tonttiliittymä on järjestetty Lummekujan suunnasta. Uuden rakentamisen myötä kaukolämmön tonttiliittymä tulee siirtää uuden toimitalon ja vanhan kaupungin talon osalta. Sopivat paikat tälle ovat liittymä Kielotieltä toimitalorakennuksen eteläpuolelta kohti kaupungintaltoa tai liittymä Lummekujalta pihaa pitkin kohti etelää ja kaupungintalon tonttia. Molemmat vaihtoehdot on merkitty karttaan johtorasitteena. Toimitalon eteläpuolen rasite palvelee myös vesihuoltoa.

Mikäli kaukolämpöputkia tulee siirtää, toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energian sopimuksen 20.7.1993 mukaisesti.

Sähköverkko

Sähköverkko on rakennettu alueelle ja kaavahankkeen myötä maakaapeleita ja alueella sijaitsevia muuntamoita täytyy kohdin siirtää. Kun maakaapeleita siirretään, toimitaan siirtokustannusten osalta Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 yhteistyösopimuksen mukaan.

Lummekujaa pitkin kulkevat johdot uudelleen suunnitellaan Vantaan ratikan myötä.

Kielotien keskijännitekaapelit kulkevat katualueella ja niitä tulee tarkistaa Vantaan ratikan suunnittelun yhteydessä. Pienjänniteverkko kulkee Kielotien länsipuolta ja Lehdokkitien kohdalla vaihtaa Kielotien itäpuolelle. Tässä kohtaa pienjänniteverkon sijainti tulee tarkistaa ja kaapeleita mahdollisesti siirtää pois Kielotie 13:n toimitalorakennuksen alta.

OAS-vaiheen palautteessa Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n mukaan nykyisiä muuntamoita M1095, M1054 ja M1219 tulee korvata uusilla. Muuntamo 1054 sijaitsee nykyisen Kielotie 13:n

rakennuksessa, joka puretaan. Muuntamo 1219 sijaitsee vanhan kaupungintalon huoltopihalla kohdassa, jonka kohdalle mahdollisesti rakennetaan uusi maanalainen yhteys Tikkuparkkiin. Kaavassa muutosten vuoksi siirrettävät, uudet muuntamot on sijoitettu integroitavaksi uuden toimitilarakennuksen ensimmäiseen kerrokseen, jossa sijaitsee liike- ja palvelutiloja. Kaavaehdotusvaiheessa Vantaan Energian lausunnon mukaan kaavaratkaisu, tonttijako sekä sähköliittymien koko määrittelee muuntamon omistussuhteet.

Tietoliikennekaapelit

Tietoliikennekaapeleita kulkee Lummekujalla, Kielotiellä, osin Lauri Lairalan aukiolla sekä kaupungintalon ja Kielotie 13:n välissä sisäpihalla. Kaapeleita tulee siirtää niin Vantaan ratikan kuin Kielotie 13:n suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä. Lummekujan kaapeleita on alustavasti suunniteltu Vantaan ratikan yleissuunnitelman yhteydessä. Lauri Lairalan aukion reunaa kulkevien kaapeleiden sijoitus tulee tarkistaa ja mahdollisesti siirtää pois Kielotie 13:n toimitilarakennuksen alta. Myös kaupungintalon ja uuden toimitilan välisen sisäpihan tietoliikennekaapelit tulee tarkastella Kielotie 13:n suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä ja mahdollisesti siirtää. Mikäli tarkemmassa suunnittelussa huomataan, että siirtoja tulee tehtäväksi, tulee ajoissa olla yhteydessä Elisa Oyj:hin. Siirrot ovat maksullisia.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Maisemarakenne

Hanke sijoittuu rakennetulle keskusta-alueelle. Maisemarakenne ei muutu. Rakennus sijoittuu kaupunkimaisemaan, jossa tyypillistä on ruutukaava ja muutoksessa oleva keskusta-alue. Maasto on tasaista, maaperä on savea.

Luonnonolot, luonnon monimuotoisuus

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Maaperä

Alueen maaperä on savea ja pohjaveden pinta on lähellä maanpintaa. Maan alla sijaitseva pysäköintilaitos tulee rakentaa vesitiiviiksi. Alueen rakennukset joudutaan perustamaan paaluperustukselle. Rakennushankkeen vaikutukset maaperään tarkentuvat rakennuslupavaiheessa.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue on jo nykyisin suurelta osin vettä läpäisemätöntä katto- ja asfalttipintaa. Hulevesien muodostumista kaava-alueella tullaan vähentämään tonteille tulevalla viherrakentamisella sekä viherkatoilla.

Kaava-alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää/imeyttää tontilla ennen niiden johtamista hulevesiviemäriin, joten alueelta poistuvia hulevesiä hallitaan nykytilaa paremmin uuden rakentamisen myötä. Rakennusluvan yhteydessä tulee laatia hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla.

4.4.3 Muut vaikutukset

Vaikutukset ilmastomuutoksen kannalta

Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava keskustakortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä. Rakennus on sekoittunutta, mikä pitää alueen eläväisenä kaikkina vuorokaudenaikana ja mahdollistaa asumisen, työn ja virkistymisen samalla tontilla.

Uusi toimitila on saavutettavissa kestävillä kulkumuodoilla. Tulevaisuudessa mahdollinen Vantaan ratikka sujahtaa tontin vieritse. Lisäksi polkupyörille on varattu paikkoja, joista puolet tulee olla helposti käytettävissä.

Kaava mahdollistaa sisäpihan pihataskujen suunnittelun ja siten mikroilmaston syntymistä. Uuden toimitilan ja vanhan kaupungintalon väliin rakentuu polveileva, sisäpihamainen yhteys Lauri Lairalan aukiolta Kirjastopuistoon. Se mahdollistaa suoralta auringonpaisteelta ja tuulelta suojautumisen. Toisaalta se myös mahdollistaa lämpimien kohtien syntymisen, esimerkiksi suojaisien terassien, mikä lisää virkistytymismahdollisuuksia toimitilan tontilla. Tämä puolestaan tukee sosiaalisuutta ja edistää siten terveyttä. Yhteys sisäpihan kautta monipuolistaa keskustaa-alueen kävelyn ja pyöräilyn verkostoa ja tukee keskustan virkistysmahdollisuuksien käyttöä.

Hulevedet tulee viivyttää kaavamuuotosalueella ennen kuin ne johdetaan yleiseen hulevesijärjestelmään. Toimitilan katon on oltava viherkatto, mikä lisää imeyttävää pintaa toimitilan tontilla. Kaava-alueen vihertehokkuuden tulee olla 0,8. Uusiutuvan energian tuotto tontilla tulee mahdollistaa. Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää, energiatehokasta ja osoittaa pyrkimykset hiili-neutraaliuteen. Kaavassa ei ole haluttu eritellä valmiita ratkaisuja, joilla tavoitteisiin päästään. Rakennussuunnitteluvaiheessa on valittavissa runsas paletti keinoja, jotka tukevat muita suunnitteluratkaisuja.

Taloudelliset vaikutukset

Kadut ja johtoverkot on rakennettu ja kulkevat tontin vieritse. Rakentamisen yhteydessä kaavamuuotosalueen tonteilla tulee hulevesijohtoja, vesijohtoja ja jätevesiviemäreitä siirtää, samoin tietoliikennekaapeleita ja sähköverkon kaapeleita sekä muuntamoita. Mikäli Vantaan ratikka linjataan Lummekujan alitse, tulee kohdan kunnallistekninen verkosto uusia ja suunnitella erikseen. Alla kulkee mm. kaukolämpöputki. Osa siirroista ovat hankkeesta johtuvia, osa Vantaan ratikan hankkeesta johtuvia. Hankkeen tulee maksaa muutoskustannukset, jotka riippuvat sen toteutumisesta.

Asunnot lisäävät alueen asukaspohjaa, ja toimitila kokoaa yhteen kaupungin työvoimaa. Molemmat elävöittävät keskustaa ja lisäävät palveluiden käyttöä ja kehittymistä. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

Ympäristöhäiriöt

Melu

Tikkurilantien aiheuttama melu liikenne-ennustetilanteessa 2040 tulee erikseen selvittää rakennuslupavaiheessa. Teknisin ratkaisuin tulee huolehtia, ettei ohjeiden mukainen melutaso ylitä. Asunnot eivät saa avautua vain julkisivuille, joille kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna.

Pihan melutasoa suojaa rakennusmassa, joka sijaitsee Tikkurilantien ja sisäpiha-alueen välissä.

Ilmanlaatu

Vantaan kaupungin liikennesuunnittelun mukaan Kielotien ajoneuvomääräarvio vuorokaudessa vuonna 2040 on 5630 ajon/vrk, jolloin rakennuksen minimietäisyyden ajoradasta tulisi olla noin 0,9 metriä ja suositusetäisyyden 11,3 metriä. Minimietäisyys ajorataan täyttyy. Ilmanlaatuun liittyen minimietäisyyksiä sovelletaan jo rakennetuilla alueilla kaavoja muutettaessa ja meluntorjunnasta huolehditaan rakenteiden melusuojauksella. Kaavamääräyksen mukaan tuloilma tulee ottaa puhdasilmallisimmilta puolilta rakennusta ja suodattaa tehokkaasti.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Melu ja ilmanlaatu on käsitelty kohdassa 4.4.3 Muut vaikutukset.

5. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Kaupunkisuunnittelu:	Tarja Laine Ritva Kotilainen Vesa Karisalo Seppo Niva Terhi Kuusisto Leena Kaunismäki Elina Ekroos Anni Vainionpää Pia Tasanko Anna-Liisa Vanhala	kaupunkisuunnittelujohtaja aluearkkitehti vs aluearkkitehti arkkitehti asemakaava-arkkitehti suunnitteluavustaja maisema-arkkitehti projektiassistentti vuorovaikutusasiantuntija kaavoitusteknikko
Kuntatekniikan keskus :	Ifa Kytösaho Mikko Juolahti Jarmo Pajunen Samuli Haveri Tiina Hulkko Paula Luomala Hanna Keskinen Seija Tulonen	hankesuunnittelupäällikkö hankekehitysarkkitehti liikenneinsinööri liikenneinsinööri liikenneinsinööri suunnitteluinsinööri puistosuunnittelupäällikkö projektisuunnittelija
Rakennusvalvonta:	Matti Kärki Leena Jaskanen Panu Latvala	kaupunkikuva-arkkitehti vastaava lupa-arkkitehti lupa-arkkitehti
Kiinteistöt ja asuminen:	Janne Juntunen Heikki Virkkunen	projektijohtaja projektijohtaja
Konsultit:	Taloudellisuus- ja toteutettavuusarviointi: Rapol Oy Viator Oy Calash Oy JKMM Arkkitehdit Oy	

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 15. päivänä joulukuuta 2020.

Terhi Kuusisto
asemakaava-arkkitehti

Ritva Kotilainen
aluearkkitehti

Johanna Rajala
aluearkkitehti

6. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenvedo

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	04.11.2020
Kaavan nimi	002365 Tikkurila 61 kaupunginosa		
Hyväksymispvm	Ehdotuspvm		
Hyväksyjä	Vireilletulosta ilm. pvm	12.02.2018	
Hyväksymispykälä	Kunnan kaavatunnus	092002365	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	1,9224	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	0,7239	Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	1,9224

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	1,9224	100,0	28200	1,47	0,0000	11500
A yhteensä	0,0000		0		-0,6242	-9500
P yhteensä						
Y yhteensä	0,6003	31,2	7200	1,20	0,0000	0
C yhteensä	0,6221	32,4	21000	3,38	0,6221	21000
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,7000	36,4	0		0,0021	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,7239	37,7	0	0,0296	0

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	3	7200	0	0

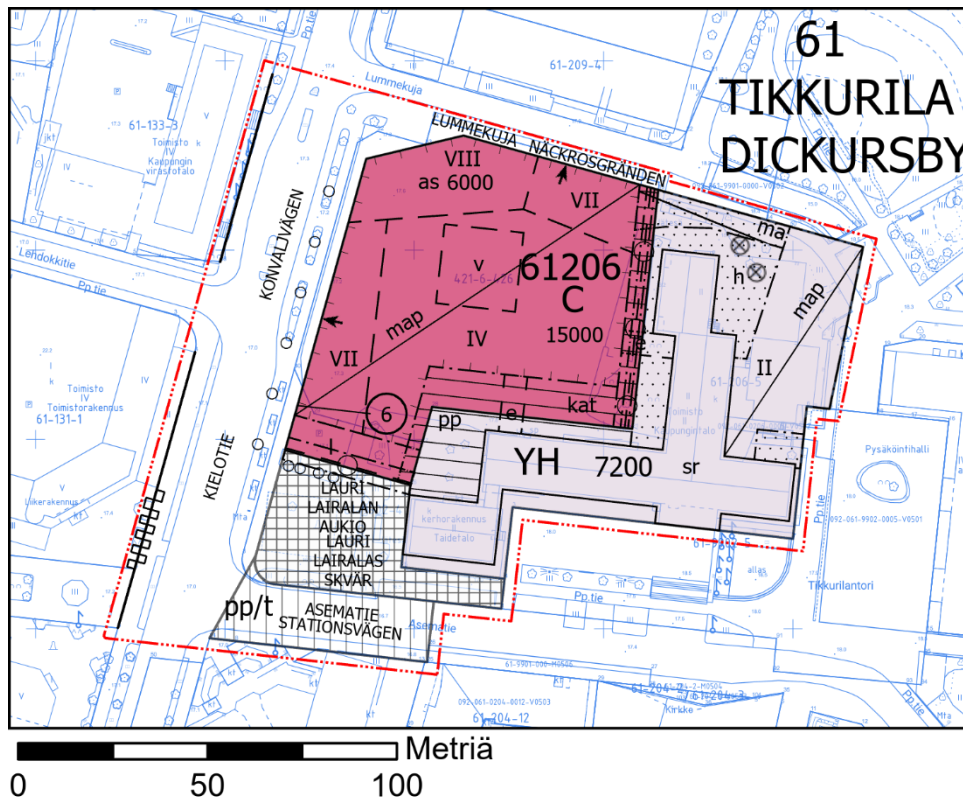
Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	1,9224	100,0	28200	1,47	0,0000	11500
A yhteensä	0,0000		0		-0,6242	-9500
AL	0,0000		0		-0,6242	-9500
P yhteensä						
Y yhteensä	0,6003	31,2	7200	1,20	0,0000	0
YH	0,6003	100,0	7200	1,20	0,0000	0
C yhteensä	0,6221	32,4	21000	3,38	0,6221	21000
C	0,6221	100,0	21000	3,38	0,6221	21000
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,7000	36,4	0		0,0021	0
Kadut	0,4690	67,0	0		0,0631	0
Katuauk./torit	0,1418	20,3	0		-0,0594	
Kev.liik.kadut	0,0892	12,7	0		-0,0016	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

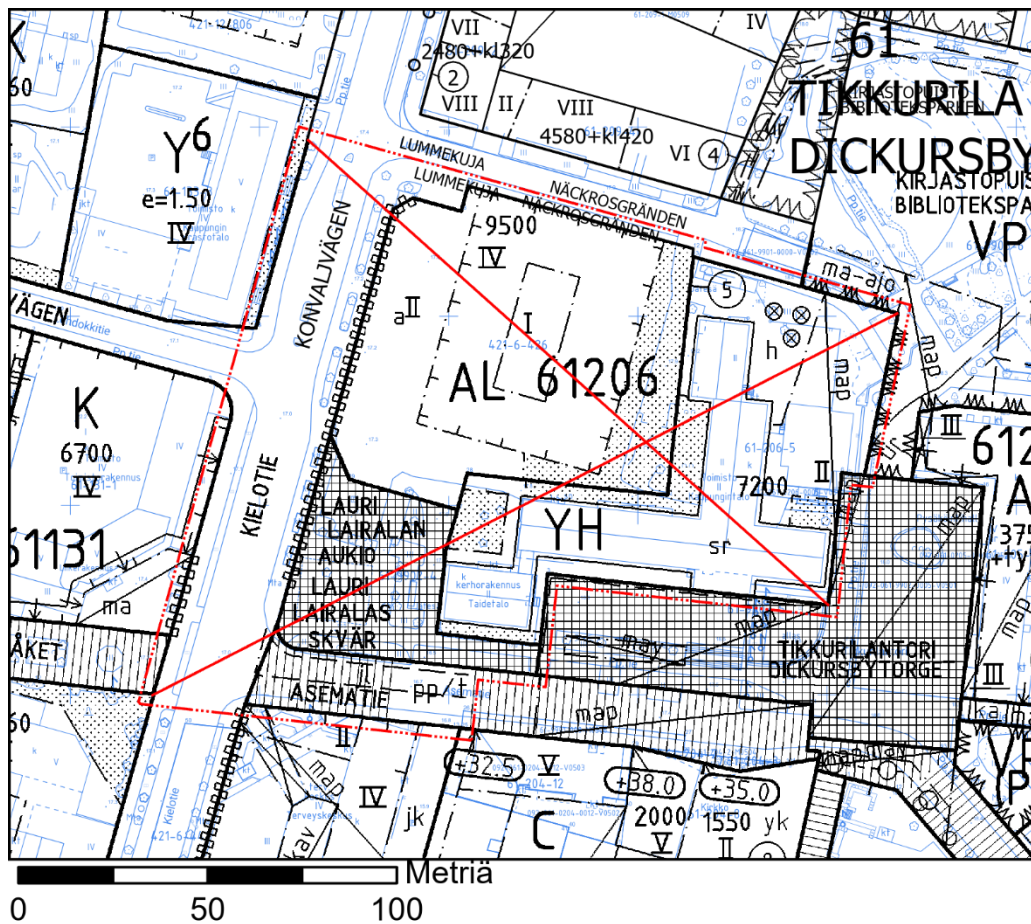
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,7239	37,7	0	0,0296	0
ma	0,0296	4,1	0	0,0296	0
map	0,6943	95,9	0	0,0000	

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	3	7200	0	0
Asemakaava	3	7200	0	0

7. ASEMAKAAVAKARTTA JA – MÄÄRÄYKSET

YLLÄ: ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS, ALLA: POISTETTAVAT MERKINNÄT

Kaava-alueen numero Planområdets nummer 002365	Päiväys Datum 15.12.2020
Vantaan kaupunki KIELOTIE 13 Kaupunginosa 61, Tikkurila Asemakaavan muutos Kortteli 61206 sekä katu- ja torialueet. Tonttijaon muutos Osa korttelia 61206. 1:2000	 Vanda stad KONVALJVÄGEN 13 Stadsdel 61, Dickursby Ändring av detaljplanen Kvarteret 61206 samt gatu- och torgområden. Ändring av tomtindelningen Del av kvarteret 61206. 1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Keskustatoimintojen korttelialue.**Yleistä**

Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää ja energiatehokasta, mahdollistaa uusiutuvan energian tuotanto tontilla sekä osoittaa pyrkimys hiilineutraaliuteen.

Katutasoon tulee sijoittaa liike- ja palvelutilaa. II-IV kerroksiin tulee sijoittaa toimistotilaa. Liike- ja palvelutilan rakennusoikeus on 4000 k-m². Toimistotilojen rakennusoikeus on 11 000 k-m².

Asumista tulee sijoittaa yhteensä 6000 k-m² liike-, palvelu- ja toimistorakennuksen katolle kerroksiin V-VIII.

Asuinkerrostalon ylimpään kerrokseen saa sijoittaa liiketilaa, jonka rakennusoikeus sisältyy asumisen rakennusoikeuteen.

Liike- ja palvelutilaa, toimistotilaa ja asumista palveleva maanalainen pysäköintilaitos tulee sijoittaa yhteen kerrokseen.

Pysäköintilaitoksesta tulee olla sujuvat yhteydet liike- ja palvelu-, toimisto- ja asuinkerroksiin. Yhteydet tulee ratkaista kokonaisuutena.

Kielotie 13:n tontilta tulee olla ajoyhteys Asematie 7:n tontilla sijaitsevaan maanalaiseen tilaan (ma), josta on järjestettävissä yhteys Tikkuparkkiin.

Katutasokerroksen vähimmäiskorkeus on 6 m.

Katutasoon liike- ja palvelutiloihin saa rakentaa parvitalaa korkeintaan 50 % liike- ja palvelutilan k-m²:stä. Tilat saa rakentaa asemakaavan salliman kerrosalan lisäksi. Parvitalat eivät mitoiteta autopaikkoja.

Toimisto, liike- ja palvelutilarakennuksen katutasokerroksen läpi tulee suunnitella yleisölle avoimet rakennuksen sisäiset kulkureitit, jotka johtavat rakennuksen läpi itä-länsisuunnassa Kielotielle ja uuden toimitalon ja kaupungintalon väliselle sisäpihalle sekä pohjois-eteläsuunnassa Lauri Lairalan aukiota kohti sekä mahdollisesti Lummekujalle. Reitit saa rakentaa asemakaavan salliman rakennusoikeuden lisäksi.

Katutasokerroksen liike- ja palvelutilojen tulee avautua ensimmäisen kerroksen läpi johtaville yleisölle avoimille kulkureiteille, Kielotielle, Lauri Lairalan aukiolle, sisäpihalle sekä mahdollisesti Lummekujalle.

Katutasoon Lauri Lairalan aukion reunaan tulee suunnitella ravintolakäyttöön soveltuvat tilat, mikä tulee ottaa huomioon iv-suunnittelun yhteydessä.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för centrumfunktioner.**Allmänt**

Byggnaden ska vara hållbart ur ett livscykelperspektiv och energieffektivt, möjliggöra produktion av förnybar energi på tomten och visa strävan mot koldioxidneutralitet.

Affärs- och serviceutrymmen ska placeras i gatuplanet. Kontorslokaler ska placeras i våningarna II-IV. Affärs- och servicelokalens byggrätt är 4000 m²-vy. Kontorslokalernas byggrätt är 11 000 m²-vy.

Totalt 6000 m²-vy boende ska placeras på affärs-, service- och kontorsbyggnadens tak i våningarna V-VIII.

I bostadshusets översta våning får det placeras affärsutrymme vars byggrätt ingår i byggrätten för boende.

Den underjordiska parkeringsanläggningen som betjänar affärs- och servicelokaler, kontorslokaler och boende ska placeras i en våning.

Det ska finnas smidiga förbindelser från parkeringsanläggningen till affärs-, service-, kontors- och bostadsvåningarna. Förbindelserna ska lösas som en helhet.

Från tomten på Konvaljvägen 13 ska det finnas en körförbindelse till det underjordiska utrymmet (ma) på tomten på Stationsvägen 7, varifrån det kan ordnas en förbindelse till Tikkuparkki.

Gatuplansvåningens minimihöjd är 6 m.

I affärs- och servicelokalerna på gatuplanet får högst 50 % av affärs- och serviceutrymmets m²-vy användas för byggande av loftutrymme. Lokaler får byggas utöver den våningsyta som tilläts i detaljplanen. Loftutrymmena räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser.

Genom kontors-, affärs- och servicelokalbyggnadens gatuplansvåning ska förbindelseleder som är öppna för allmänheten planeras inne i byggnaden, vilka leder genom byggnaden i öst-västlig riktning till Konvaljvägen och innergården mellan det nya kontorshuset och stadshuset, samt i nord-sydlig riktning mot Lauri Lairalas skvär samt eventuellt till Konvaljgränden. Lederna får byggas utöver den byggrätt som tilläts i detaljplanen.

Affärs- och servicelokalerna på gatuplansvåningen ska öppna upp mot de för allmänheten öppna gångstråken som leder genom första våningen, Konvaljvägen, Lauri Lairalas skvär, innergården samt eventuellt Konvaljgränden.

I gatuplanet i kanten av Lauri Lairalas skvär ska lokaler planeras som lämpar sig för restaurangbruk, vilket ska beaktas i anslutning till planeringen av ventilationen.

Katualueella rakennusalan saa ylittää toisesta kerroksesta lähtien.

Rakennuksen kaikkien osien tekniset tilat, pysäköintilaitokset, ajoluiskat sekä parvekkeiden ja terassien kiinteästi lasitetut osat ja asuinrakennusten asumista palvelevat yhteistilat ja varastot saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Tekniset tilat, pysäköintilaitokset, ajoluiskat, huoltotilat, parvekkeet tai terassit ja asumista palvelevat yhteistilat ja varastot eivät mitoiteta autopaikkoja eivätkä väestönsuojatiloja.

Terasseja, portaita ja ulokkeita saa rakentaa rakennusalan estämättä.

Rakennuksen katoille saa kerrosluvun ja rakennusoikeuden lisäksi rakentaa teknisiä tiloja ja asentaa teknisiä laitteita. Ne tulee huolitella rakennusten arkkitehtuuriin soveltuviksi. Ne eivät saa aiheuttaa häiriöitä asumiselle.

Asuinrakennusosasta tulee muodostaa kolme erillistä kokonaisuutta.

Asuinrakennusten pihan/pihojen tulee sijaita toimistorakennuksen katolla.

Porrashuoneet, jotka palvelevat asumista I-IV kerroksissa saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.

Kerrosten V-VIII asumista palvelevien porrashuoneiden tulee olla aulamaisia, luonnonvaloisia ja viihtyisiä. Aulamaisesta asumisen ensimmäisestä kerroksesta ei lasketa rakennusoikeuteen 30 k-m². Asumisen yläkerroksissa rakennusoikeuteen ei lasketa 20 k-m² luonnonvaloisasta ja viihtyisästä porrashuoneesta. Porrashuoneet eivät mitoiteta autopaikkoja eivätkä väestönsuojia.

Kaava-alueella sijaitsevat muuntamot M1054 ja M1219 tulee siirtää ja integroida rakennukseen. Muuntamot saa rakentaa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Kielotie 13:n rakennuskokonaisuuden paloturvallisuuteen liittyvät ratkaisut ja poistuminen palon sattuessa sen eri osista tulee suunnitella kokonaisuutena siten, ettei kaupunkikuva kärsi valituista ratkaisuista.

Melu

Kielotien aiheuttama melu tulee erikseen selvittää ja huomioida julkisivujen ja parvekkeiden suunnittelussa. Teknisiin ratkaisuihin tulee huolehtia, ettei ohjeiden mukainen melutaso ylitä.

Asunnot eivät saa avautua vain julkisivulle, joille kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna.

Ilmanlaatu

Asuinrakennusten tuloilma tulee ottaa riittävän korkealta rakennuksen puhdasilmäisimmiltä puolilta ja suodattaa tehokkaasti.

Rakennukset

Tontista/korttelista ja rakennuksista tulee muodostaa kaupunkimainen kokonaisuus arkkitehtuurin keinoin.

Korttelin rakennukset ja sen katujulkisivut tulee tehdä kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan korkealaatuisina ja kaupunkimaisina.

Rakennukselle tulee suunnitella erityinen, avoin ja toiminnallinen katutaso kivijalkakeros.

Julkisivujen tulee olla muodoltaan ja massaltaan vaihtelevia ja jäsennöityjä. Pihaa rajaavan julkisivun suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista, kestävästä ja laadukkaista materiaaleista.

II-IV -kerrosten toimistotiloihin tulee suunnitella oma sisäänkäynti. Uuden toimitalon ja kaupungintalon väliselle piha-alueelle on mahdollista suunnitella auditoriomainen ulkoporras.

Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin esim. katoksin ja materiaalein.

Rakentamisen tulee soveltua kaupungintalon historialliseen ympäristöön.

Toimistorakennuksen kattopinnat tulee tehdä pääosin viherkattoina.

I gatuområde får byggnadsytan överskridas från andra våningen och uppåt.

Tekniska utrymmen, parkeringsanläggningar, körramper och balkongernas och terrassernas fast inglasade delar och de gemensamma utrymmen och förråd som betjänar boendet i byggnadernas alla delar får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen.

Tekniska utrymmen, parkeringsanläggningar, körramper, serviceutrymmen, balkonger eller terrasser och gemensamma utrymmen och förråd som betjänar boendet räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.

Terrasser, trappor och utskjutande partier får byggas utan att byggnadsytan utgör något hinder.

På byggnadens tak får man utöver våningstalet och byggrätten bygga tekniska utrymmen och installera tekniska anordningar. De ska anpassas till byggnadernas arkitektur. De får inte störa boendet.

Bostadshusdelen ska bilda tre separata helheter.

Bostadshusens gård/gårdar ska ligga på kontorshusets tak.

Trapphus, som betjänar boendet i våningarna I–IV, får byggas utöver byggrätten.

Trapphusen som betjänar boendet i våningarna V–VIII ska vara entréhallslignande, trivsamma och ha dagsljusinsläpp. Av den entréhallslignande första våningen för boende räknas 30 m²-vy inte in i byggrätten. På de övre våningarna för boende räknas 20 m²-vy av trapphuset som har dagsljusinsläpp och är trivsamt inte in i byggrätten. Trapphusen räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.

Transformatorerna M1054 och M1219 i planområdet ska flyttas och integreras i byggnaden. Transformatorerna får byggas utöver den anvisade våningsytan.

Lösningar i anslutning till brandsäkerheten i byggnadskomplexet på Konvaljvägen 13 och evakuering från dess olika delar i händelse av brand ska planeras som en helhet så att inte stadsbilden drabbas av de valda lösningarna.

Buller

Bullret från Konvaljvägen ska utredas separat och beaktas i planeringen av fasader och balkonger. Genom tekniska lösningar ska man söra för att bullernivån enligt anvisningarna inte överskrider.

Bostäderna får inte öppna upp endast mot fasader där bullernivån överskrider 65 dB beräknat enligt den genomsnittliga ljudnivån dagtid.

Luftkvalitet

Bostadshusens tilluft ska tas från en tillräckligt hög höjd på de sidor av byggnaden där luften är renast, och filtreras effektivt.

Luftkvalitet

Tomten/kvarteret och byggnaderna ska bilda en stadsbildsmässig helhet genom arkitektoniska medel.

Kvarterets byggnader och dess gatufasader ska uppföras så att de med avseende på stadsbilden och arkitekturen håller hög kvalitet och är urbana.

En unik, öppen och funktionell stenfotsvåning ska planeras för byggnaden i markplanet.

Fasaderna ska till sin form och massa vara varierande och strukturerade. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid planeringen av fasaden som avgränsar gården.

Byggnadernas fasader ska byggas av högklassiga, hållbara material som håller hög kvalitet.

För kontorslokaler i våningarna II–IV ska en egen ingång planeras. I gårdsområdet mellan det nya kontorshuset och stadshuset är det möjligt att planera en auditorieliknande yttertrappa.

Entréerna ska framhävas med arkitektoniska medel, t.ex. genom skärmtak och material.

Byggandet ska passa in i stadshusets historiska miljö.

Kontorsbyggnadens taktytor ska huvudsakligen byggas som gröntak.

Toimistotilat läpäisevän valokatteisen tilan tulee ulottua toimistotilojen ensimmäisen kerroksen katosta neljännen kerroksen kattoon asti.

Ulkotilat

Uuden toimitalon ja kaupungintalon väliselle piha-alueelle on laadittava yhtenäinen pihasuunnitelma, jonka tavoitteena on viihtyisä pihojen tilasarja kulkureitteineen ja istutuksineen koko uuden toimitalon ja kaupungintalon väliselle alueelle tontinrajoista riippumatta. Alueen hyväkuntoisia puita tulee pyrkiä säilyttämään.

Julkiset ja julkisen luonteiset ulkotilat rakenteineen ja kalusteineen on toteutettava kaupunkikuvallisesti korkeatasoisina, muotoilultaan ja materiaaleiltaan aikaa kestävinä ja siten, että ne liittyvät luontevasti toisiinsa.

Uuden toimitalon, kaupungintalon ja Lauri Lairalan aukion muodostaman aluekokonaisuuden vihertehokkuuden tulee olla vähintään 0,8. Laskelma ja pihasuunnitelma on esitettävä rakennuslupavaiheessa.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.

Yleiselle jalankululle ja pyöräilylle varatulla reitillä tulee vapaan kulkukorkeuden olla vähintään 3 metriä.

Pysäköinti

Autopaikkojen vähimmäismäärät: toimistotilat 1/160 k-m², liiketilat 1/150 k-m², asunnot 1/130 k-m², kuitenkin vähintään 1 ap/3 asuntoa. Asuntojen vieraspaikat 1/1500k-m², asuntojen huolto 1/5000 k-m².

Kolme paikkaa asuntojen autopaikoista tulee mitoittaa liikkumisesteisille. Toimistotilojen autopaikoista kaksi ja liiketilojen autopaikoista kaksi tulee mitoittaa liikkumisesteisille. Paikat sisältyvät perusmitoitukseen.

Erillisen laskelman perusteella vuorottaiskäytössä voi saada 10 % vähennyksen.

Mikäli asuntojen pysäköintipaikat toteutetaan nimeämättöminä, saa niiden perusmitoituksesta 15% vähennyksen.

Pysäköintipaikoilla tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin.

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät: toimistotilat 1 pp/50 k-m², liiketilat 1 pp/50 k-m², asunnot 2 pp/asunto.

Polkupyöräpaikoista vähintään puolet tulee olla helposti käytettäviä.

YH

Hallinto- ja virastorakennusten korttelialue.

Yleistä

Pääkäyttötarkoituksen mukaisia tiloja saa sijoittaa kellarikerrokseen ja ullakolle.

Asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden ja kerrosluvun lisäksi saa rakentaa teknisiä tiloja.

Korjauksissa tulee ensisijaisesti käyttää alkuperäisiä materiaaleja.

Paikalliselta museoviranomaiselta on pyydettävä lausuntokorjaus- ja muutostöidenpiteistä sekä julkisivujen materiaali- ja värimalleista.

Kaupungintalon ja sen sivurakennuksen välinen pergola tulee säilyttää.

Uudisrakentaminen tulee tehdä olemassa olevaa rakennusta kunnioittaen. Erityistä huomiota on kiinnitettävä kaupungintalon aulan säilyttämiseen, mille ovat luonteenomaisia kolmeen suuntaan avautuvat maisemaikkunat. Uusi laajennusosa tulee liittää vanhaan rakennukseen hienovaraisesti.

Uudisrakentamisen tulee arkkitehtuuriltaan olla korkeatasoista ja korostaa kaupungintalon merkitystä kaupunkikuvassa.

Mikäli kaupungintalossa ja sen sivurakennuksessa on aikaisemmin tehty rakentamistoimenpiteitä nyt esitettyjen suojelutavoitteiden vastaisesti, on rakennus korjaus- tai muutostöiden yhteydessä korjattava rakennuksen alkuperäiseen tyyliin sopivalla tavalla.

Ett utrymme som har tak som släpper igenom ljus och som går igenom kontorslokaler ska nå från taket till kontorslokalernas första våning ända till fjärde våningens tak.

Uterum

För gårdsområdet mellan det nya kontorshuset och stadshuset ska en enhetlig plan för gården utarbetas, vars mål är en trivsamt serie gårdsutrymmen med färdvägar och planteringar i hela området mellan det nya kontorshuset och stadshuset oberoende av tomtgränserna. Man ska försöka bevara de träd i området som är i gott skick.

Offentliga uterum och uterum av offentlig karaktär ska till sina konstruktioner och inventarier förverkligas så att de stadsbildsmässigt håller hög kvalitet, är tidsbeständiga till sin utformning och sina material och anknyter till varandra på ett naturligt sätt.

Områdeshelheten som bildas av det nya kontorshuset, stadshuset och Lauri Lairalas skvår ska ha en gröneffektivitet på minst 0,8. Kalkylen och planen för gården ska presenteras i bygglovsskedet.

I området ska det ordnas fördröjning av dagvattnet innan det leds ut i det allmänna dagvattensystemet. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas.

På det allmänna gång- och cykelstråket ska den fria gånghöjden vara minst 3 meter.

Parkeri

Minimiantalet bilplatser: kontorslokaler 1/160 m²-vy, affärslokaler 1/150 m²-vy, bostäder 1/130 m²-vy, dock minst 1 bp/3 bostäder. Gästplatser för bostäder 1/1500m²-vy, service för bostäder 1/5000 m²-vy.

Tre av bostädernas bilplatser ska dimensioneras för rörelsehindrade. Två av bilplatserna för kontorslokaler och två av bilplatserna för affärslokaler ska dimensioneras för rörelsehindrade. Platserna är inkluderade i grunddimensioneringen.

Enligt en separat kalkyl kan 10 % dras av med växelvis parkering.

Om bostädernas parkeringsplatser byggs så att de är ommarkerade kan man göra ett avdrag på 15 % från platsernas grunddimensionering.

Parkeringsplatserna ska ha beredskap för laddningsställen för elbilar.

Minimiantalet cykelplatser: kontorslokaler 1 cp/50 m²-vy, affärslokaler 1 cp/50 m²-vy, bostäder 2 cp/bostad.

Minst hälften av cykelplatserna ska vara lättillgängliga.

Kvarteretsområde för förvaltningsbyggnader och ämbetshus.

Allmänt

I källar- och vindsvåningen får placeras utrymmen enligt huvudanvändningsändamålet.

Utöver den byggrätt och det våningstal som anges i detaljplanen får tekniska utrymmen byggas.

Vid reparationerna ska i första hand användas ursprungliga material.

Av den lokala museimyndigheten ska utlåtande begäras om reparations- och ändringsåtgärder samt om fasadernas material- och färgförlag

Pergolan mellan stadshuset och dess sidobyggnad ska bevaras.

Nybyggnaden ska utföras med respekt för den existerande byggnaden. Särskild vikt ska fästas vid att bevara stadshusets entréhall som karakteriseras av perspektivfönster i tre olika riktningar. Den nya utvidgningsdelen ska på ett diskret sätt anslutas till den gamla byggnaden.

Nybyggnaden ska ha en högklassig arkitektur och betonastadshusets betydelse i stadsbilden.

Om det i stadshuset och dess sidobyggnad tidigare vidtagits sådana byggnadsåtgärder som strider mot de skyddsmål som nu föreslås, ska byggnaden i samband med reparations- eller ändringsarbetena iståndsättas på ett sätt som går ihop med den ursprungliga stilen..

Kaupungintalon tontille on tarvittaessa varattava poistumistie torin alle sijoittuvasta pysäköintialasta.

Maanalaisiin pysäköintitiloihin ei tarvitse rakentaa palomuuria tontin rajalle.

Julkisivut ja katto

Julkisivujen ja katon korjaus- ja muutostyöt tulee toteuttaa siten, että kaupungintalon ja sen sivurakennuksen alkuperäinen tyyli ja mittasuhteet säilyvät.

Uusien rakennelmien ja teknisten laitteiden sijoittamista katolle tulee välttää erityisesti Asematien puoleisilla katon lapeilla.

Ikkunoita ja ovia korjattaessa on säilytettävä alkuperäinen ilme, puutejako ja materiaali. Mikäli alkuperäisiä ikkunoita tai ovia joudutaan vaihtamaan, on ne korvattava ulkonäöltään vastaavilla ikkunoilla ja ovilla.

Ikkunoiden asema suhteessa julkisivupintaan tulee säilyttää alkuperäisen kaltaisena.

Sisätilat

Ensisijaisesti alkuperäisinä säilytettävää ja ennallistaen korjattavia tiloja ovat: kaupungintalon ala-aula ja sen tuulikaappi, portaikko, yläaula, valtuustosali, ruokasali, hallituksen kokoustila ja kaupunginjohtajan työhuone sekä kaupungintalon sivurakennuksen sisääntuloaula, portaikko ja sali.

Edellä mainituissa tiloissa ei saa tehdä sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka turmelevat tilojen rakennustaiteellista ja historiallista arvoa.

Piha

Kaupungintalon pihalle sijoitettavien rakenteiden ja rakennelmien tulee olla sopusoinnussa kaupungintalon arkkitehtuurin kanssa.

Liuskekipipäällysteiset portaat tulee säilyttää.

Kasvillisuuden ja pinnoitteiden tulee olla sopusoinnussa rakennusten 1950-luvun tyylin ja uudisrakentamisen kanssa.

Huoltopihalle tulee tarvittaessa varata jätetilat toritoiminnalle.

Pysäköinti

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Kaupungintalolle tulee järjestää 105 autopaikkaa Tikkurilanaukion ja kaupungintalon tontin alle sijoittuvaan pysäköintilaitokseen.

Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään 1 paikka /150 k-m². Paikat tulee sijoittaa sateelta suojattuun, valvottuun tai lukittuun tilaan.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

61

Kaupunginosan numero.

TIKKU

Kaupunginosan nimi.

61206

Korttelin numero.

KIELOTIE

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

7200

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

IV

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Rakennusala.

Vid behov ska för stadshusets tomt reserveras en utgångsväg i parkeringshuset under torget.

I underjordiska parkeringsutrymmen behövs det inte byggas en brandmur på gränsen mellan tomterna.

Fasader och tak

Arbetena med att reparera och ändra fasaderna och taket ska genomföras så att stadshuset och dess sidobyggnad bibehåller sin ursprungliga stil och sina dimensioner.

Placeringen av nya konstruktioner och tekniska anläggningar på taket ska undvikas särskilt på takfallet mot Stationsvägen.

Vid reparation av fönster och dörrar ska det ursprungligautseendet och fönsterindelingen samt materialen bevaras. Om ursprungliga fönster eller dörrar måste bytas ut ska de ersättas med fönster och dörrar med samma utseende.

Fönstrens läge i förhållande till fasadytan ska bevaras oförändrat.

Inomhusutrymmena

Utrymmen som i första hand ska bevaras i ursprungligt skick och som restaureras i återställande syfte: stadshusets entréhall och vindfång, trapporna, övre galleriet, fullmäktigesalen, matsalen, stadsstyrelsens mötesrum, stadsdirektörens arbetsrum samt entréhallen, trapporna och salen i stadshusets sidobyggnad.

I ovan nämnda utrymmen får inte utföras sådana reparations- och ändringsarbeten som förstör utrymmenas arkitektoniska och historiska värde.

Gården

De konstruktioner och byggnader som placeras på stadshusets gård bör harmoniera med stadshusets arkitektur.

Trapporna av skiffer ska bevaras.

Växtligheten och ytbeläggningarna ska vara i samklang med byggnadernas 1950-tals stil och med det nya byggandet.

På servicegården ska vid behov reserveras avfallsutrymmen för torgverksamheten.

Parkering

Minimiantalet bilplatser:

För stadshuset ska ordnas 105 bilplatser i den parkeringsanläggning som placeras under Dickursplatsen och stadshusets tomt.

Cykelplatser ska reserveras mins 1 plats/150 m² -vy. Platserna ska placeras i ett regnskyddat och övervakat eller låst utrymme.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

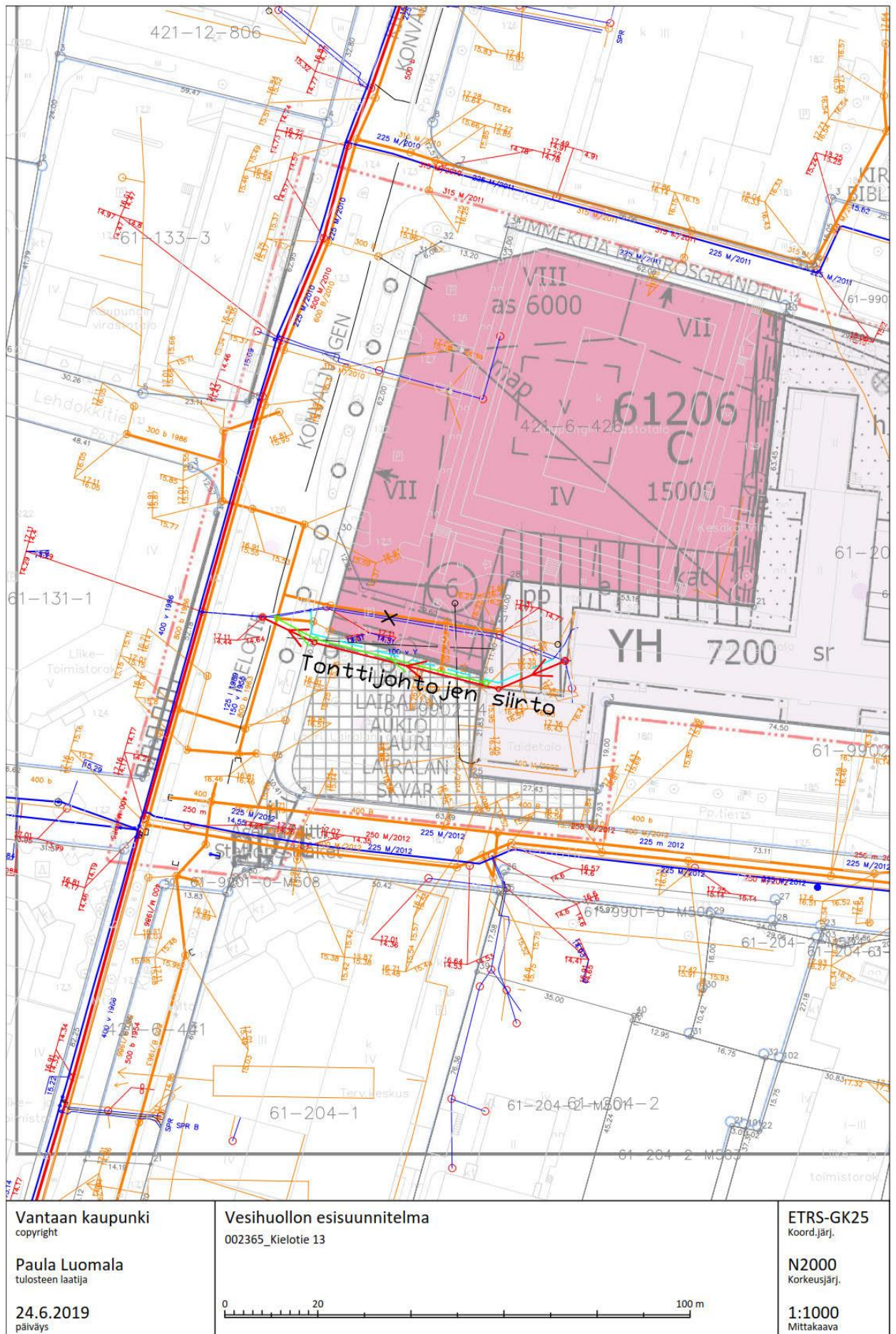
Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.

Byggnadsyta.

	Ohjeellinen rakennusala.	Riktigivande byggnadsyta.	5/5
	Yhtenäiseksi kaupunkitilaksi rakennettava alue.	Område som byggs som ett enhetligt stadsrum.	
	Suojeltava rakennus. Rakennustaiteellisesti ja historiallisesti arvokas ja kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeä rakennus, jota ei saa purkaa Rakennuksessa suoritettavien korjaus- tai muutostöiden on oltava sellaisia, että rakennuksen rakennustaiteellisesti ja historiallisesti arvokas ja kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy.	Byggnad som skall skyddas. En arkitektoniskt och historiskt värdefull byggnad som är viktig med tanke på stadsbildens bevarande och inte får rivas. De reparations- och ändringsarbeten som utförs i byggnaden ska vara sådana att byggnadens arkitektoniska och historiska värde samt betydande karaktär med tanke på stadsbildens bevarande.	
	Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa asuinrakennuksen.	Riktigivande byggnadsyta där bostadshus får placeras.	
	Maanalainen tila.	Underjordiskt utrymme.	
	Maanalainen pysäköintitila.	Underjordiskt parkeringsutrymme.	
	Ohjeellinen valokatteinen tila.	Riktigivande glasövertäckt utrymme.	
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.	
	Määräys on sitova mutta paikka on ohjeellinen.	Områdesdel som skall beläggas med plattor eller sten.	
	Istutettava alueen osa.	Del av område som skall planteras.	
	Säilytettävä/istutettava puurivi.	Trädrad som skall bevaras/planteras.	
	Istutettava puu.	Träd som skall planteras.	
	Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.	Med tanke på stadsbildens ett värdefullt träd. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.	
	Katu.	Gata.	
	Katuaukio/tori.	Öppen plats/torg.	
	Laatoitettava tai kivettävä alueen osa.	Områdesdel som skall beläggas med plattor eller sten.	
	Ohjeellinen alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.	Instruktivt för områdets interna servicetrafik reserverad del av område.	
	Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.	För allmän gång- och cykeltrafik reserverad del av område.	
	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie, jolla tontille/rakennuspaikalle ajo on sallittu.	Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik där infart till tomt/byggnadsplats är tillåten.	
	Ohjeellinen eritasoristeys. Eritasomerkityn kulkuyhteyden saa rakentaa osoitetun kerrosalan lisäksi.	Riktigivande planskild korsning. Utöver den angivna väningytan får en förbindelse som betecknats som planskild byggas.	
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuumrådes gräns där in- och utfart är förbjuden.	
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.	
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.	

Kaupunkirakenne ja ympäristö Asemakaavoitus	Stadsstruktur och miljö Detaljplanering
Kaupunkimittaus Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.	Stadsmätning Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.
Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.	Vantaalla / Vanda __/ __ 20 __ Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/ __ 20 __	Godkänd av stadsfullmäktige __/ __ 20 __

8. MUU SUUNNITELMA-AINEISTO, LIITTEET

Tuloskortti

Päivämäärä: 18.6.2019
Lomakkeen täyttäjä ja yritys:

Kohteen osoite:

Kielotie 13

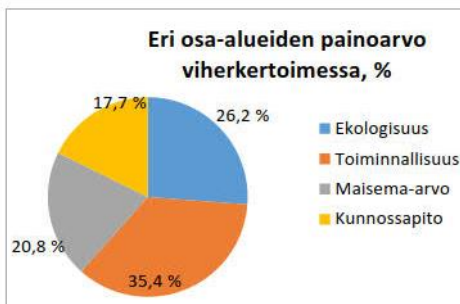
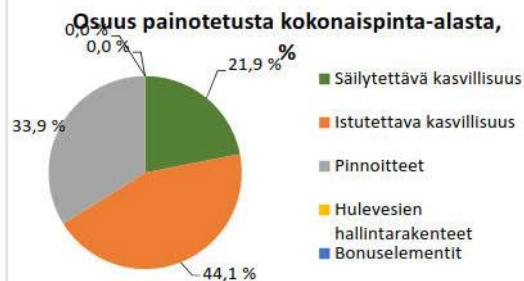
Terhi Kuusisto / Vantaan kaupunkisuunnittelu

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

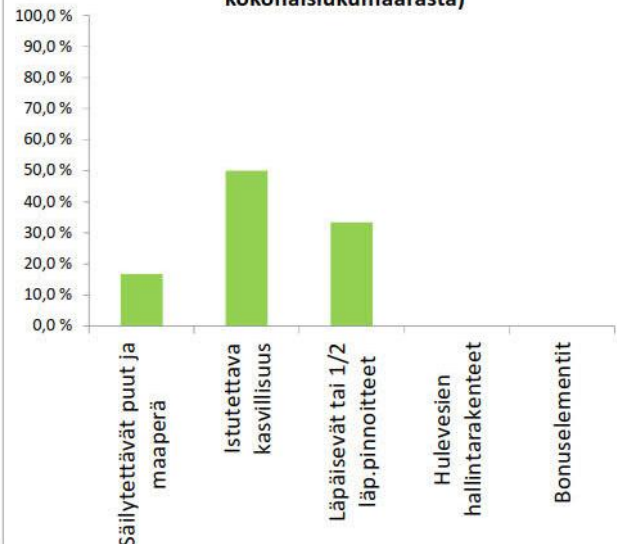
Saavutettu vihertehokkuus
0,8
Tavoitetaso
0,8
Minimitaso
0,5

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävät puut ja maaperä	1	5
Istutettava kasvillisuus	3	13
Läpäisevät tai 1/2 läp.pinnoitteet	2	2
Hulevesien hallintarakenteet	0	5
Bonuselementit	0	ei käytössä Vantaalla
Yhteensä	6	25

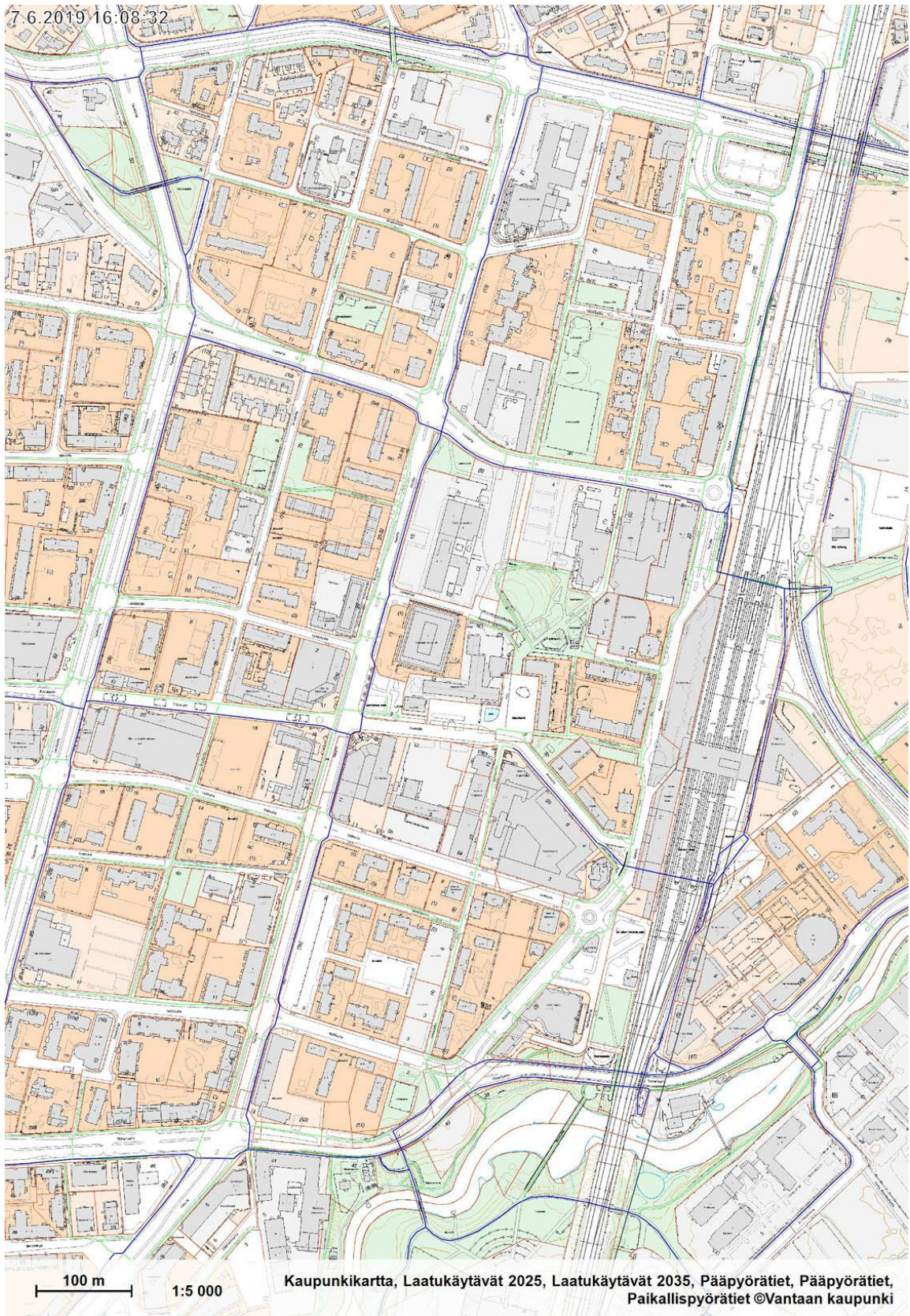
Asemakaavavaiheen pinta-ala kaavio - suuntaa antava

Käytetyt elementit (% elementtien kokonaislukumäärästä)

8.2 Vihertehokkuuden tuloskortti

8.3 Ympäristön pyöräilyreitit:

Paikallisyörätiet ———

Pääpyörätiet ———

Laatukäytävät 2025 ———

Laatukäytävät 2025 ———

Kaupunkisuunnittelu / Tikkurilan ak-yksikkö

Kaupunginhallitus 26.8.2019 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosehdotuksesta **nro 002365 / Kielotie 13**. Lausuntoja pyydettiin 5 kpl 22.10.2019 mennessä ja saatiin 4 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1 Elisa Oyj	- Ei huomauttamista asemakaavamuutosehdotukseen. - Elisa Oyj:n tukiasema ja tietoliikennekaapelit Kielotie 13:n purettavassa kiinteistössä tulee huomioida, suojata sekä purkaa hallitusti. Liittymien sulut tulee tilata ajoissa ja olla tästä yhteydessä Elisaan.	- Ei muutoksia kaavamuutosehdotuksen karttaan. - Lausunnon tietosisältö on lisätty kaavaselostukseen.
NRO 2 Vantaan Energia	- Vantaan Energia Oy:n ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n kaukolämpöputket sekä keski- ja pienjännitemaakaapelit tulee huomioida. Mikäli niitä tulee siirtää, toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 sopimuksen mukaisesti. - Muuntamot M1054 ja M1219 korvataan uuteen rakennukseen integroitavalla kiinteistömuuntamolla. Kaavaratkaisu, tonttijako ja sähköliittymien koko määrittelee muuntamon omistussuhteet.	- Ei muutoksia kaavamuutosehdotuksen karttaan. - Tietosisältö on lisätty kaavaselostukseen.

NRO 3 HSL	- HSL:llä ei ole lisättävää aikaisempaan mielipiteeseen kaavamuutosehdotuksesta.	- Ei muutoksia kaavamuutosehdotuksen materiaaleihin.
NRO 4 HSY	- Kaavamuutosehdotuksen aluetta palvelevat vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Kaavamuutos ei edellytä niiden siirtämistä eikä uusien yhteyksien rakentamista.	- Ei muutoksia kaavamuutosehdotuksen karttaan eikä selostukseen. - Lausunnon tietosisältö löytyy kaavaselistuksesta.

15.12.2020

NRO 1

Lausunto:

Elisa Oyj
Mika Björkqvist

LAUSUNTO

1 (1)

20.9.2019

Vantaa
Kaupunginhallitus

19.9.2019

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo	
Saapunut:	20.9.2019
Dn:o	VD/8962/10.02.04.01/2017

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS NRO 002365, Kielotie 13

61 kaupunginosa, TikkurilaVD/8962/10.02.04.01/2017

Elisa Oyj:llä ei ole huomauttamista asemakaavamuutosehdotukseen.

Kiinteistössä on Elisa Oyj:n tukiasema ja tietoliikennekaapeleita joiden olemassa-olo tarvitsee alueella toimijoiden tiedostaa ja huolehtia niiden riittävästä suojauksesta sekä hallitusta purkamisesta.

Kiinteistön liittymien sulut tulee tilata hyvissä ajoin. Purkajan tulee olla yhteydessä Elisaan, sopia laitteiden ja kaapelien purku.

Lisätietoja asiasta antaa Matti Mäntykenttä|
s-posti: etunimi.sukunimi@elisa.fi

Vastine:

Kaavamuutosehdotustyössä on huomioitu kiinteistön läheisyydessä kulkevat tietoliikennekaapelit, joita kulkee Lummekujalla, Kielotieellä, osin Lauri Lairalan aukiolla sekä kaupungintalon ja Kielotien välissä sisäpihalla. Kaapeleita tullee siirtää niin Kielotie 13:n purkamisen, uuden hankkeen kuin mahdollisen Vantaan ratikan rakentamisen yhteydessä. Asia on kirjattu kaavaselostuksen kohtaan 4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön / Tietoliikennekaapelit. Mikäli tarkemmassa suunnittelussa huomataan, että siirtoja tulee tehtäväksi, tulee ajoissa olla yhteydessä Elisa Oyj:hin ja sopia maksullisista siirroista. Kaavatyöstä erillään Kielotie 13:n purun yhteydessä huomioitiin Elisan liittymien sulut sekä alueen laitteiden ja kaapelien suojattu ja hallittu purku.

15.12.2020

Tarkistukset:

Lausunto ei aiheuta tarkistuksia kaavakarttaan. Lausunnon tietosisältö on lisätty kaavaselostukseen.

NRO 2**Lausunto:**

61 - Tikkurila - 002365

25. syyskuuta 2019 14:31

VE:	1.10.2019	VES:	25.9.2019	KAUPUNGILLE:	1.10.2019
-----	-----------	------	-----------	--------------	-----------

Vantaan kaupunki
Kirjaamo (Kaupunkisuunnittelu)
Asematie 7
01300 VANTAA

Asia: LAUSUNTO

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo

Saapunut: 1.10.2019
Dn:o VD/8962/10.02.04.01/2017

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS NRO 002365

Kaupunginosa 61, Tikkurila

Kohdealue Kielotie 13

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1-2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Kuluttajamuuntamot M1054 ja M1219 korvataan uudella kaavamuuotosalueen rakennukseen integroitavalla kiinteistömuuntamolla. Kaavaratkaisu, tonttijako ja sähköliittymien koko määrittelee uuden muuntamon omistussuhteen Vantaan Energia Sähköverkkojen ja kiinteistön omistajan välillä.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Antti Hartikainen, puh. 050-3266913.

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 3).

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

15.12.2020

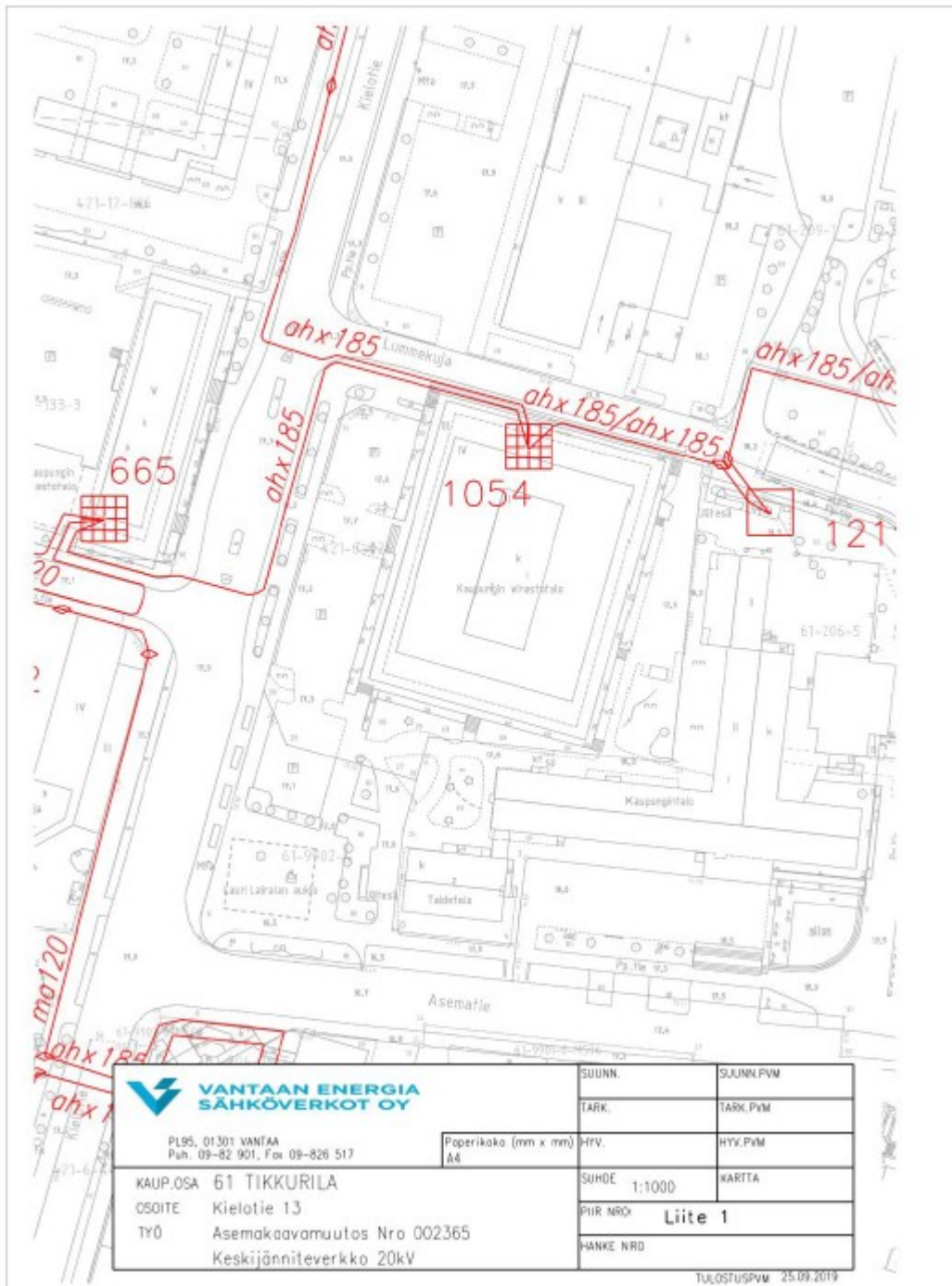
Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Tomi Virtanen, puh. 050-3502664.

Kunnioittavasti

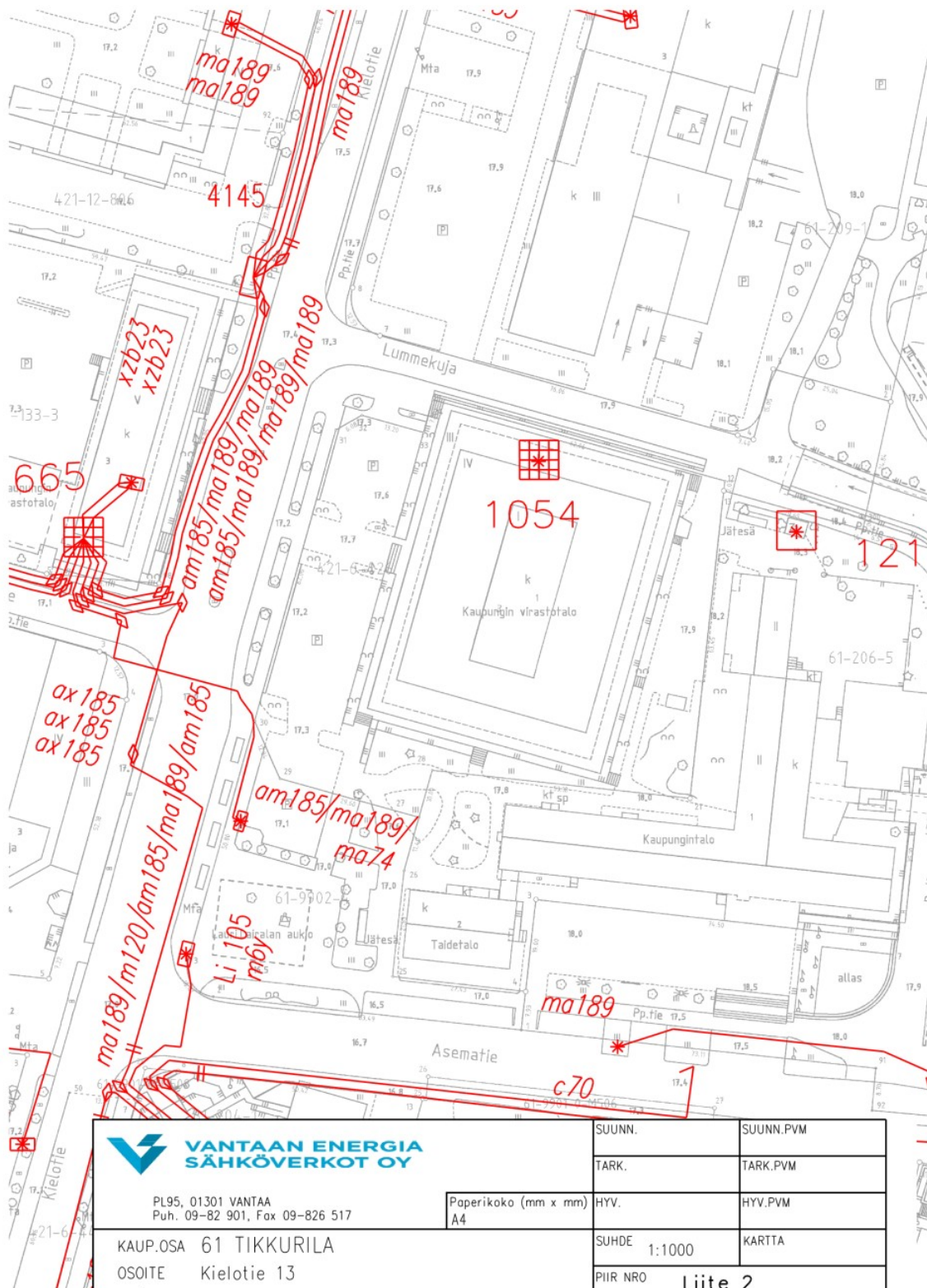
VANTAAN ENERGIA OY

15.12.2020

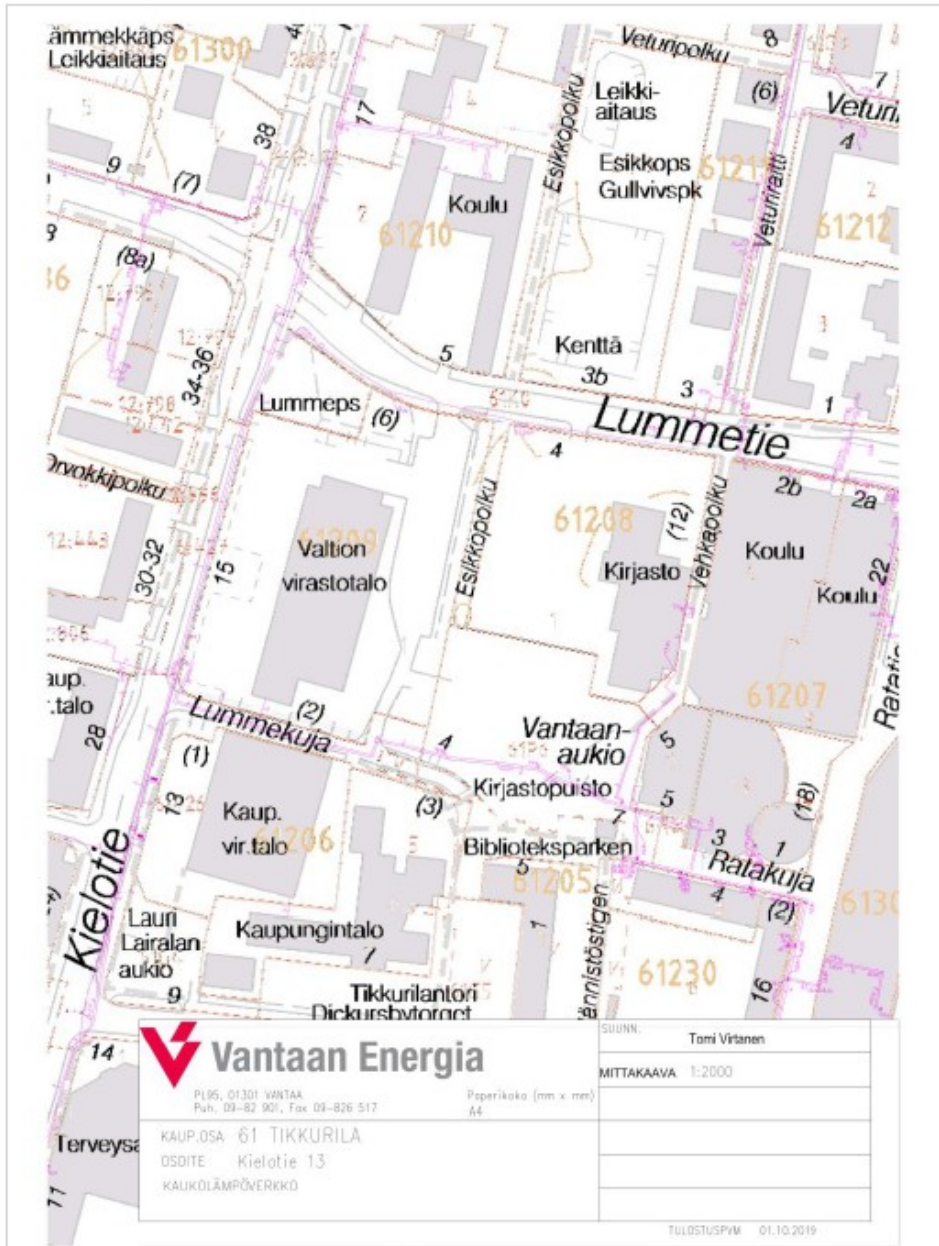

15.12.2020

15.12.2020

Vastine:

Kietotie 13:n purku, uuden toimitalohankkeen rakentaminen sekä mahdollinen Vantaan ratikka, joka kääntyy Tikkurilantieltä Lummekujalle laskevassa tunnelissa, vaikuttavat ympäristön sähkömaakaapeleiden sijaintien tarkistamiseen. Kietotie 13:n uuden toimitilarakennuksen suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä tulee tarkistaa pien- ja keskijänniteverkon sijainti ja mahdollisesti siirtää pois Kietotie 13:n rakennuksen alta. Tällöin siirrossa toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n sopimuksen 20.7.1993 mukaisesti. Tieto on osana kaavaselostusta.

15.12.2020

Kaavaselostukseen on lisätty tieto siitä, että kaavaratkaisu, tonttijako sekä tulevien sähköliittymien koko vaikuttavat uuteen toimitilarakennukseen integroitavan muuntamon omistussuhteisiin.

Tarkistukset:

Vantaan Energia Oy:n ja Vantaan Energia Oy:n lausunto ei aiheuta muutoksia kaavakarttaan. Lausunnon tietosisältö sähköverkon kaapeleiden huomioimisesta sekä mahdollisesta siirrosta sekä arvio muuntamon tulevista omistussuhteista on lisätty kaavaselostukseen kohtaan 4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön / Sähköverkko

NRO 3**Lausunto:**

VANTAA LAUSUNNOT - Kirjaamo	
Saapunut:	14.10.2019
Diiri:	VD/8962/10.02.04.01/2017

Lähettilä: Vuorinen Harri <Harri.Vuorinen@hsl.fi>
Lähetetty: 14. lokakuuta 2019 10:28
Vastaanottaja: YHT Kirjaamo
Aihe: Lausunto asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002365, Kielotie 13

Asemakaavamuutosehdotus nro 002365, Kielotie 13
61 kaupunginosa, Tikkurila
VD/8962/10.02.04.01/2017

HSL:llä ei ole lisättävää aikaisempaan mielipiteeseen asiasta.

Terveisin Harri Vuorinen
Joukkoliikennesuunnittelija
HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Opastinsilta 6 A, Helsinki
PL 100, 00077 HSL
Puh. (09) 4766 4242

Vastine:

HSL:n aikaisempi mielipide on huomioitu kaavaa laadittaessa. HSL:llä ei ole lisättävää edelliseen lausuntoon, joten kaavamateriaalia ei tarkisteta tämän lausunnon johdosta.

Tarkistukset:

Lausunto ei aiheuta tarkistuksia kaavamateriaaliin.

15.12.2020

NRO 4**Lausunto:**

414/00.02.022.0220/2019

30.10.2019

Vantaan kaupunki
Kaupunkisuunnittelu
Asematie 7
01300 Vantaa
kirjaamo@vantaa.fi

VD/8962/10.02.04.01/2017

ASEMAKAAVAN MUUTOS NRO 002365, KIELOTIE 13, 61. KAUPUNGINOSA, TIKKURILA

Suunniteltava alue on osa Vantaan kaupungintalon korttelia, Tikkurilan kaupunginosan ytimessä. Tikkurilan asemalle on noin 200 metrin matka. Aluetta rajaa etelässä Asematie ja pohjoisessa Lummekuja. Idässä alue rajautuu Tikkurilantoriin ja lännessä Kielotiehen.

Kaavamuutos mahdollistaa Kielotie 13:ssa sijaitsevan virastorakennuksen purkamisen ja uuden, kaupungin toimitilan sisältävän rakennuksen rakentamisen uuteen keskustakortteliin. Toimistotilojen lisäksi kortteliin sijoittuu liike- ja palvelutilaa sekä asumista. Käyttötarkoitus muuttuu AL:stä C:ksi. Yhteenlaskettu rakennusoikeus on 21 000 k-m², josta toimitilan osuus on 11 000 k-m². Liike- ja palvelutiloille on mitoitettu 4000 k-m². Asumista kaavamuutosalueelle on mahdollista sijoittaa 6 000 k-m². Tuleva tonttitehokkuus on 3,38. Ennen kaavamuutosta rakennusoikeus kaavamuutosalueella oli 9 500 k-m² ja tonttitehokkuus 1,50.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Asemakaavan muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä eikä uuden vesihuollon rakentamista.

Lisätietoja antaa aluepäällikkö Mikko Stenius, puh. 09 1561 2109.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Jukka Saarijärvi, osastonjohtajan sijainen

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Vastine:

15.12.2020

Kielotien länsipuolelta Lauri Lairalan aukion kautta vanhalle kaupungintalolle kulkeva vesijohtoyhteys vanhalle kaupungintalolle tulee mahdollisesti siirtää Kielotie 13:n uuden rakennushankkeen myötä. Putkirasite on merkitty kaavakarttaan.

Tarkistukset:

Lausunto ei aiheuta muutoksia kaavakarttaan. Lausunnon tietosisältö on kaavaselostuksessa vaikutusten arvioinnin 4.4.1 alla Vesihuolto-kappaleessa.

16 § **Vastaus Kati Tyystjärven ja 7 muun valtuutetun aloitteeseen sesonkiluonteisen joukkoliikenteen kehittämiseksi / HP**

VD/7809/00.02.00.03/2020

HP/HW/MH/JT/LS

Kati Tyystjärvi sekä 7 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki edistää HSL:n joukkoliikennesuunnittelua niin, että joukkoliikenne hyödyttää myös sesonkiluonteisesti sitä tarvitsevia.

Itä-Vantaalla on kaksi merkittävää luonto- ja virkistyskohdetta, joiden kohdalla paikoitustilan riittävyys henkilöautoille on sesonkiluontoisesti riittämätön. Kuusijärven ulkoilualue ja Sipoonkorven kansallispuisto ovat vierailukohteita, joissa käy satunnaisesti paljon nykyistä paikoituskapasiteettia suurempi määrä kävijöitä. Aurinkoinen kesäpäivä tai kaunis syyssunnuntai saavat ihmiset liikkeelle luonnon ääreen, ja paikoitustila loppuu. Kapasiteettia ei ole kannattavaa rakentaa näiden helposti tunnistettavien, mutta vuodenkierrossa vähäisten huippupäivien mukaan.

HSL:n linjastoratkaisut perustuvat arki- ja viikonlopun vaihteluihin ja tukevat työmatka- ja koulumatkaliikennettä, kuten hyvä onkin. Mutta voisiko julkinen liikenne tukea myös asukkaiden ja vierailijoiden matkailu- ja virkistyskäyttötarpeita nykyistä paremmin? Tällöin säästyisi luontoa, jota nyt joudumme uhraamaan paikoitustilaksi virkistysalueiden lähellä.”

Kaupunginvaltuusto 21.9.2020 § 20

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Toimiala on sitoutunut kehittämään kestävästä liikkumisesta osana resurssiviisauden tiekarttaa, mutta Sipoonkorven kansallispuiston ja Kuusijärven ulkoilualueen virkistyskäytön osalta se on haastavaa ja taloudellisesti arvokasta. Virkistyskäytön joukkoliikenteen kysyntä ei ole säännöllistä ja ennustettavaa vaan se vaihtelee suuresti mm. vuodenajan ja sään mukaan. Lisäksi alueiden lähellä ei sijaitse eikä ole suunnitteilla muita vahvaa joukkoliikennettä vaativia toimintoja eivätkä alueet sijaitse suosittujen joukkoliikennedyhteiden varrella. Näin ollen matkustajamäärät eivät kokonaisuudessaan nouse kovin suuriksi, mikä heikentää joukkoliikenteen tehokkuutta ja taloudellisuutta.

Vantaan kaupunki on lähivuosina kehittämässä Kuusijärven aluetta. Alueella ilmenee erityisesti kesäisin pulaa pysäköintipaikoista, minkä vuoksi kaupunki rakentaa Kuusijärvelle kokonaan uuden pysäköintialueen liittymiseen vuoden 2021 aikana. HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2021–2023 antamassaan lausunnossa kaupunki on lisäksi pyytänyt HSL:ää tutkimaan syksyn 2020 aikana mahdollisuuksia parantaa Kuusijärven alueen saavutettavuutta joukkoliikenteellä. Mahdolliset parannukset voisi täten toteuttaa vuoden 2021 kesäliikenteen alkaessa.

HSL on selvittänyt vaihtoehtoja, miten joukkoliikenneyhteyksiä Kuusijärvelle ja Sipoonkorpeen voisi kehittää erityisesti alueiden virkistyskäyttöä ajatellen. Suunnitelmissa on esitetty esimerkiksi Päiväkumpuun päättyvän linjan (vuoroväli 20 – 30 min) jatkamista Kuusijärvelle ja uuden linjan Koivukylä – Kuusijärvi – Tikkurila (vuoroväli 30 - 60 min.) perustamista. Nämä pienehköt parannukset maksaisivat vuosittain kesäaikataulukaudella (8 viikkoa) toteutettuna n. 140 000 euroa ja ympärivuotisena n. 600 000 euroa. Tämän lisäksi tulisi tutkia kutsupohjaista ratkaisua, mikä voisi joustavasti reagoida kysynnän vaihteluihin.

Koronapandemia on vähentänyt dramaattisesti joukkoliikenteen käyttöastetta ja lipputuloja, sekä osaltaan myös kaupungin verotuloja. Kuusijärven joukkoliikenneyhteyksien parantaminen edellyttää käytännössä suunniteltua vahvempaa karsintaa nykyisistä Vantaan bussilinjoista, koska lähivuosina joukkoliikenteelle ei voida osoittaa lisärahoitusta kaupungin vaikean taloustilanteen vuoksi. Joukkoliikenteen palvelutasoon kohdistuvia karsintoja käsitellään HSL:n ja kaupungin välisissä neuvotteluissa alkuvuodesta 2021, jossa yhteydessä käsitellään myös Kuusijärven joukkoliikenneyhteyksiä. HSL tekee tarvittavat päätökset hyvissä ajoin ennen vuoden 2021 kesäliikenteen alkamista.

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 16

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa valtuutetulle Kati Tyystjärvi sekä 7 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Käsittely:

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja täydensi esitystään lisäämällä vastauksen kolmannen kappaleen loppuun lauseen:

"Tämän lisäksi tulisi tutkia kutsupohjaista ratkaisua, mikä voisi joustavasti reagoida kysynnän vaihteluihin."

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Kati Tyystjärven ja 7 muun valtuutetun aloite sesonkiluonteisen joukkoliikenteen kehittämiseksi

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Valtuustoaloite sesonkiluonteisen joukkoliikenteen kehittämiseksi Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki edistää HSL:n joukkoliikennesuunnittelua niin, että joukkoliikenne hyödyttää myös sesonkiluonteisesti sitä tarvitsevia. Itä-Vantaalla on kaksi merkittävää luonto- ja virkistyskohdetta, joiden kohdalla paikoitustilan riittävyys henkilöautoille on sesonkiluontoisesti riittämätön. Kuusijärven ulkoilualue ja Sipoonkorven kansallispuisto ovat vierailukohteita, joissa käy satunnaisesti paljon nykyistä paikoituskapasiteettia suurempi määrä kävijöitä. Aurinkoinen kesäpäivä tai kaunis syyssunnuntai saavat ihmiset liikkeelle luonnon ääreen, ja paikoitustila loppuu. Kapasiteettia ei ole kannattavaa rakentaa näiden helposti tunnistettavien mutta vuodenkierrossa vähäisten huippupäivien mukaan. HSL:n linjastoratkaisut perustuvat arki- ja viikonlopun vaihteluihin ja tukevat työmatka- ja koulumatkaliikennettä, kuten hyvä onkin. Mutta voisiko julkinen liikenne tukea myös asukkaiden ja vierailijoiden matkailu- ja virkistyskäyttötarpeita nykyistä paremmin? Tällöin säästyisi luontoa, jota nyt joudumme uhraamaan paikoitustilaksi virkistysalueiden lähellä. 21.9.2020	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Kati Tyystjärvi <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Chau Nguyen 2. Antero Eerola 3. Jari Jääskeläinen 4. Sirpa Siru Kauppinen 5. Sveta Silvennoinen-Hiisku 6. Jussi Saramo 7. Minna Kuusela

VD/4419/10.02.02.00/2017

RV/HP/TLA/MSI/KN/HY-L

Kaupunginhallitus päätti 16.11.2020 § 6 saattaa yleiskaava 2020 (YK0048) kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi. Käsittelyä jatkettiin 30.11.2020 § 21 rajaamalla hyväksyttävästä yleiskaavasta pois Kehä III ja Porvoonväylän itä- ja eteläpuolelle jäävä Länsisalmen alue. Rajauksen muutos liittyy Östersundomin yhteiseen yleiskaavaan ja sen Natura-vaikutuksiin. Aluerajauksen muutoksen myötä on tarpeen tehdä vastaavat korjaukset kaavamääräyksiin. Lisäksi yleiskaava-asiaan esitetään täydennettäväksi Uudenmaan ELY-keskuksen ja Metsähallituksen yleiskaavan Natura-arvioinnista antamat lausunnot sekä yhteistyössä ELY-keskuksen ja Tuusulan kunnan kanssa laadittu maantie 152:n aluevaraussuunnitelma.

Uusi koko kaupungin yleiskaava 2020 on pitkän tähtäimen suunnitelma, jolla kaupunki ohjaa maankäytön kehitystä haluamaansa suuntaan. Tavoitevuosi on 2050. Keskeisiä ajan ilmiöitä, jotka vaikuttavat suunnitelman taustalla ovat mm. kaupungistuminen ja vahvan kasvun jatkuminen, kestävyiden kaikki näkökulmat, joissa korostuu ilmastonmuutos sekä segregaaion uhka.

Yleiskaava 2020 jatkaa voimassa olevan yleiskaavan viitoittamalla tiellä. Suunnitelma mahdollistaa kaupungin kasvun ohjaten sen nykyiseen kaupunkirakenteeseen sitä eheyttäen ja uudistaen. Kasvu painottuu erityisesti keskuksiin, joista varsinkin pääkeskukset Tikkurila, Aviapolis ja Myyrmäki vahvistuvat ja laajenevat merkittävästi. Vahvin kasvukäytävä on Vantaan ratikan varsi, mutta joukkoliikennekaupunki täydentyy myös muilla yhteyksillä ja solmukohdilla. Ratkaisu mahdollistaa kulttuuriympäristön, luontoarvojen ja viherrakenteen turvaamisen – myös seudullisesti.

Tärkeimpiä suunnittelulinjauksia on olemassa olevien ja uusien asemanseutujen kehittäminen seudullisen joukkoliikennekaupungin osana. Ratikka parantaa merkittävästi poikittaisia yhteyksiä Itä-Vantaan, Tikkurilan ja Lentokentän välillä. Ratikka kytkee eriytymiskehityksen uhkaamia asuinalueita tiiviimmin kiinni kaupunkirakenteeseen parantaen mm. työpaikkojen ja palvelujen saavutettavuutta. Uusin asemanseutuina mukana ovat Kivistön keskustan laajennus Lapinkylän asemalle, Vallinojan asemanseutu pääradan varressa sekä Länsisalmen metroasema Östersundomissa. Joukkoliikennekaupungin kehittymistä tukee myös yleiskaavan jatkosuunnittelua ohjaavat linjaukset liikkujan laadukkaasta lähiympäristöstä. Yleiskaavassa on määritelty seudullisesti kattava ulkoilureittien verkosto sekä pyöräilyn baanat. Peilinä tiivistyvälle joukkoliikennekaupungille, on yleiskaavan ekologinen verkosto sekä merkittävä määrä täydennyksiä nykyiseen luonnonsuojeluverkostoon.

Kaupungin elinvoiman ja sitä kautta seudun kasvun turvaamiseksi on yleiskaavaan määritelty riittävästi työpaikkarakentamisen mahdollisuuksia. Työpaikkoja sijoittuu sekä keskuksiin että työpaikka-alueille. Kaupan sijoittumista ohjataan erityisesti suurimpien yksiköiden ja ns. kaupan alueiden osalta: tärkeimpinä linjauksina keskuksien kehittämisen tukeminen ja saavutettavuus kestäväällä liikkumisella. Lentokentän ja lentämisen kasvuun on varauduttu, mikä näkyy mm. osittain laajenevina lentomelualueina. Lentomelualueista merkittävä osa on varattu työpaikkarakentamiseen, koska uutta asumista niille ei voi sijoittaa. Asemakaava määrittelee tulevaisuudessa yleiskaavaa tarkemmin käyttötarkoitukset asumisesta työpaikkoihin. Laajentuneet melualueet ulottuvat olemassa oleville asuntoalueille, joissa on yleiskaavamääräyksen haluttu turvata häiriöistä huolimatta nykyisen asutuksen säilymismahdollisuudet.

Myös asumisen varantoa on tulevaa kasvua varten riittävästi. Yleiskaavassa sitä on tarpeen ylimitoitaa, koska jatkosuunnittelussa ratkaisujen täsmentyessä siitä osa jää toteutumatta. Asuntorakentaminen painottuu keskuksiin ja tiiviimmille alueille. Olemassa olevien pientaloalueiden täydentymistä on arvioitu hyvin maltillisesti. Rakennettaviksi osoitetuista aluevarauksista on arvioitu noin 65 % korttelimaaksi. Muu osuus on esimerkiksi katuja tai puistoja. Palvelujen sijoittumisesta yleiskaava ohjaa vain tilaa vievempiä kuten urheilupuistoja. Muilta osin tavoite riittävästä palveluista on nostettu yleiskaavamääräyksiin. Lähipuistoja ja virkistysalueita tulee varata riittävästi ja rakentamisen tulee olla vihertehokasta niin asunto- kuin työpaikka-alueellakin.

Yleiskaava linjaa maankäytön tulevasta kehityksestä monitasoisesti, koska sama suunnitelma sekä mahdollistaa kaupungin kasvun että säilyttää arvoja. Uusi yleiskaava on edeltäjänsä tavoin laadittu aluevarauskaavana, jotta sujuva jatkumo yleiskaavasta toteutukseen voi edelleen toimia. Voimassa olevaan yleiskaavaa verraten uuteen on tuotu paljon asioita määräyksiin. Yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta ja muuta tarkemman tason suunnittelua, kuten esimerkiksi liikennehankkeita ja teknisen verkoston rakentamista. Yleiskaava toteutuu tulevina vuosikymmeninä jatkosuunnitelmien ja päätösten kautta. Uusi yleiskaava ei kumoa voimassa olevia asemakaavoja vaan ohjaa uusien laadintaa.

Yleiskaavan laadinta

Yleiskaavaa on laadittu vaiheittain ja vuorovaikutteisesti lähes neljä vuotta. Työ käynnistyi kaupunginhallituksen päätöksellä 22.5.2017 § 59. Kaupunginhallitus nimitti yleiskaavatoimikunnan ohjaamaan yleiskaavatyötä 14.8.2017 § 8 kaupunginhallituksen toimikaudeksi 2017–2019. Ensimmäisenä työvaiheena laadittiin tavoitteet yleiskaavatyölle tavoitteet, jotka kaupunginhallitus hyväksyi 22.1.2018 § 8. Tavoitteet määriteltiin kolmeen eri mittakaavaan ja teemaiseen kokonaisuuteen: paikallinen elinympäristö ja näkyvä kaupunki, seudullinen joukkoliikennekaupunki sekä kansainvälinen lentokenttäkaupunki. Tavoitteiden kehityksen muodosti kestävä kehityksen raami. Kaupungin kestävä kasvu on ainoa vaihtoehto, eikä sitä näin ollen voitu nostaa tavoitteeksi vaan se määriteltiin reunaehdoksi.

Tavoitteet ohjasivat yleiskaavaluonnoksen laadintaa, joka työvaiheena kesti lähes koko vuoden 2018. Keväällä järjestettiin avoin karttapohjainen kysely yleiskaavan sisällöstä ja kierrettiin alueittain keskustelemassa asukkaiden kanssa (ns. road show). Luonnosvaiheessa käytiin laaja asiantuntijakeskustelu suunnitelmasta niin sisäisesti kuin yhteistyötahojen kanssa. Yleiskaavaluonnoksen ratkaisuja käytiin aiheittain ja alueittain läpi yleiskaavatoimikunnassa, joka hyväksyi luonnoksen 21.1.2019. Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaluonnoksen nähtäville 30 päiväksi MRA 30 § mukaisesti 11.2.2019 § 14.

Yleiskaavaluonnos toimi keskustelun pohjana, siksi keväällä 2019 järjestettiin useita asukastilaisuuksia ja haettiin aktiivisesti palautetta tehdyistä ratkaisuista mm. karttapalautejärjestelmän avulla. Mielenpitoja luonnoksesta saatiin yli 700 ja niiden pohjalta tehtiin useita muutoksia niin kaavakarttaan kuin yleiskaavamääräyksiin. Myös luonnosvaiheen lausuntojen ja luonnoksesta laadittujen vaikutusten arviointien pohjalta säädettiin ratkaisuja. Syksyllä 2019 käytiin yleiskaavatoimikunnan kanssa läpi muutosesitykset, joiden avulla koottiin yleiskaavaehdotus. Yleiskaavatoimikunta hyväksyi ehdotuksen kokouksessaan 27.2.2020. Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaehdotuksen 6.4.2020 § 14 nähtäville 22.04.-18.06.2020 väliselle ajalle ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään lausunnot. Poikkeustilasta ja kokoontumisrajoituksista johtuen ehdotusvaiheen vuorovaikutus toteutettiin hyödyntämällä sähköisiä välineitä mahdollisimman laajasti. Nähtävilläoloaikaa pidennettiin tavanomaisesta 30 päivästä 58 päivään.

Yleiskaavaehdotuksesta saatiin 332 muistutusta, jotka on tiivistetty vastauksineen alueittain ja aiheittain vuorovaikutusraporttiin IV. Lausuntoja saatiin 30. Alustavista vastineista keskusteltiin lausunnonantajien kanssa ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelussa 3.9.2020, minkä jälkeen vastineita vielä päivitettiin. Lausuntojen tiivistelmät ja lausuntoihin laaditut vastineet on koottu omaksi raportiksi. Kaupunginhallituksen hyväksymispäätöksen jälkeen vastausraportit toimitetaan sekä muistutuksen jättäjille sekä lausunnonantajille. Päätösesityksen oheismateriaaliksi on koottu yleiskaavan hyväksymisvaiheessa kirjaamoon saapunut palaute.

Vaikutusten arvioinnit oli ehdotukseen tehtyjen muutoksien myötä tarpeen päivittää. Arvioinneissa on lisäksi huomioitu ehdotuksesta saatujen lausuntojen palaute. Osa päivityksistä on tehty lisäliittinä alkuperäiseen ja osa siten, että on päivitetty koko arviointi. Arvioinneista yksi on kokonaan uusi: luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi, mistä on pyydetty lausunnot maanomistajilta ja Uudenmaan ELY-keskukselta 6.11. mennessä. Yksityisiltä maanomistajilta ei ole saatu arviointia koskevia lausuntoja, vaan ne ovat kohdentuneet yleisesti ratkaisuihin ja ovat mukana oheismateriaalissa. Metsähallituksen ja ELYn lausuntoa ei ole vielä saatu, joten ne täydentyvät yleiskaavan aineistoon seuraavaan käsittelyyn. Arvioinneista on koottu tiivistelmät yleiskaavan selostukseen.

Hyväksyttävä yleiskaava

Hyväksyttävä yleiskaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta: kaavakartasta ja kahdesta liitekartasta. Yleiskaavaan kuuluu lisäksi selostus, joka avaa kaavan ratkaisuja. Nämä kaikki ovat päätösesityksessä hyväksyttävinä liitteinä. Selostus on vielä taittamaton; taitettu versio valmistuu kaupunginvaltuustoon. Yleiskaavatyön tueksi on laadittu useita vaikutusten arviointeja ja selvityksiä ennen prosessia ja työn aikana. Selvitykset ja arvioinnit löytyvät yleiskaavan nettisivuilta <https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020>

Ehdotusvaiheen jälkeen on yleiskaavaan tehty vuorovaikutuksen ja vaikutusten arviointien pohjalta muutamia täsmennyksiä. Kaavakartan muuttamisen sijasta päädyttiin korjaamaan erityisesti määräyksiä, jotka ohjaavat jatkosuunnittelua kattavasti kaikilla vastaavilla alueilla.

Huoli olemassa olevista pientaloalueista nousi vahvasti esiin saaduissa muistutuksissa, siksi sekä pientaloalueita (AP) että asuinalueita (A) koskevia määräyksiä on edelleen muokattu paremmin pientaloalueita turvaaviksi. Asuinalueiden määräyksestä on palautteen perusteella poistettu lause ”alueelle saa rakentaa kaikkia talotyyppejä”. Lause ymmärrettiin siten, asuinalueelle voisi minne vaan tehdä kerrostaloja. Myös määräyksen pientaloalueita koskevassa osuus on useiden vaiheiden jälkeen yleiskaavatoimi-kunnan päätöksellä 22.10. korjattu muotoon: ”Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näille alueille saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa. Lisäyksen taustalla olivat yleiskaava-toimikunnan saamat yhteydenotot mm. Jyvätien, Minttutien, Johdintien, Hiekkaharjun, Vaaralan ja Luhtitien pientaloalueilta. Ne ovat esimerkkejä alueista, joiden ominaispiirteitä tällä määräyksellä halutaan vaalia. Myös pientaloalueiden (AP) määräystä on korjattu vastaamaan A-määräyksen pientaloalueita koskevaa osuutta: ”Alue varataan pientaloasumiseen. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pien-talotyyppejä ja lähipalveluita. Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näillä alueilla suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina. Alueella tulee säilyttää riittävästi virkistysalueita.”

Yleismääräyksiin on kaupunginmuseon (museoviranomaisen) lausunnon perusteella lisätty ”sekä museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin mukaiset kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet”, koska muut kulttuuriperintökohteet eivät ole muinaismuistolain suojaamia. Strategisiin merkintöihin on Natura vaikutusten arvioinnin perusteella tehty lisätty joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeen määräykseen ”Virkistyskäytön kehittäminen ei saa heikentää niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi Vantaa-joki on liitetty Natura 2000-verkostoon”.

Keskustatoimintojen alueen määräystä on täsmennetty ELYn ja Uudenmaan liiton lausuntojen pohjalta siten, että Lapinkylä on lisätty mukaan alueisiin, joille ”voidaan sijoittaa merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan suuryksiköitä”. Kaupan alueiden määräyksiä on täydennetty ELYn ja Uudenmaan liiton lausunnoissa esiin nostetun maakuntakaavassa määritellyn enimmäismitoituksen osalta. Lisäksi kaupan määräystä on täydennetty lauseella: ”Vähittäiskaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei suuryksiköiden sijoittamisella heikennetä keskustaan sijoittuvan kaupan toimintaedellytyksiä.”

Liikennettä koskevia määräyksiä on myös täsmennetty. Tallinnan tunnelin ja lentoradan merkinnän selitys ”raskaan raideliikenteen tunnelin yhteystarve” on korjattu Helsingin lausunnon perusteella muotoon ”raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus”, joka mahdollistaa ratasuunnitelman hyväksymisen. Useiden lausuntojen perusteella on lisätty liikenneyhteys - määräykseen sana seudullinen, mikä vastaa myös maakuntakaavan ratkaisua mm. Vihdintiellä. ELYn lausunnon perusteella on täsmennetty viheryhteyden kehittämiskohta-merkinnän määräystä muotoon ”merkinnän kohdalla tulee arvioida mahdollisuudet rakentaa vihersilta tai alikulku ihmisten ja eläinten liikkumista tukevaksi”. Baanan määräystä on muokattu yksityishenkilöltä saadun muistutuksen perusteella siten, että merkinnän selite on pyöräliikenteen baana ja määräyksessä puhutaan ”pyöräliikenteen nopeasta runkoyhteydestä”.

Yleiskaavatoimikunnan päätöksellä 22.10.2020 on luonnonsuojelualueen määräystä täydennetty luonnosvaiheen yleismääräyksellä: ”Jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen”. ELYn lausunnon perusteella on lisätty pohjavesialueen määräykseen kaksi jatkosuunnittelua ohjaavaa lausetta: ”Jatkosuunnittelun tulee perustua riittäviin maaperä- ja pohjavesiselvityksiin. Vedenottojen suojavyöhykkeiden turvaaminen tulee huomioida jatkosuunnittelussa.”

Kaavakarttaan on tehty yksi muutos lentoliikennealueen rajaukseen Turbiinitien varressa, mistä on kuultu erikseen maanomistajia (MRA 32§). Kaavakartasta on poistettu ratikan reitistä kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti Valkoisenlähteentien kautta kulkeva vaihtoehto. Aviapoliksessa joukkoliikenteen runkoyhteys on siirretty tarkentuneiden suunnitelmien myötä korttelirakenteesta Tikkurilantielle.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen 5 mukaiset vastineet muistutuksiin ja liitteen 6 mukaiset vastineet lausuntoihin; ja
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi liitteiden 1–4 mukainen 16.11.2020 päivätty yleiskaava 2020 (YK0048).

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Lauri Kaira poistui kokouksesta yhteisöjäävyyden vuoksi ja hallintoasiantuntija Lotta Silfverberg poistui kokouksesta osallisuusjäävyyden vuoksi tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esittelytekstin Hyväksyttävä yleiskaava -otsikon alla olevan kolmannen kappaleen keskelle seuraavan lauseen:

”Lisäyksen taustalla olivat yleiskaavatoimikunnan saamat yhteydenotot mm. Jyvätien, Minttutien, Johdintien, Hiekkaharjun, Vaaralan ja Luhtitien pientaloalueilta. Ne ovat esimerkkejä alueista, joiden omi-naispiirteitä tällä määräyksellä halutaan vaalia.”

Kaupunginhallituksen jäsen Sakari Rokkanen teki seuraavan muutosesityksen:

”Porttipuistosta tulee poistaa kaavamääräys, joka estää päivittäistavaran suuryksiköiden sijoittamisen sinne.”

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sari Multala kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Sakari Rokkasen esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 7 jaa-ääntä (Tahvanainen, Kaukola, Puoskari, Pajunen, Abdi, Norrena, Tyystjärvi) ja 5 ei-ääntä (Multala, Rokkanen, Orpana, Niikko, Jääskeläinen), joten puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Kaupunginhallituksen jäsen Vaula Norrena teki seuraavan muutosesityksen:

”Lavangon moottorirata-alueen merkintä (EM) palautetaan yleiskaavan luonnosvaiheen TT:ksi.”

Kaupunginhallituksen jäsen Sirpa Pajunen kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Vaula Norrenan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 9 jaa-ääntä (Multala, Tahvanainen, Kaukola, Puoskari, Abdi, Tyystjärvi, Rokkanen, Orpana, Niikko) ja 3 ei-ääntä (Norrena, Pajunen, Jääskeläinen), joten puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin seuraavat pöytäkirjalausumat:

Kaupunginhallituksen yhteinen pöytäkirjalausuma:

”Kaupungin on edistettävä neuvotteluja Tuusulan kunnan kanssa maantie 152 linjauksen toteuttamiseksi Kesäkylän pohjoispuolelta. Pohjoinen linjaus voi olla taloudellisesti edullisempi ratkaisu sekä säästäisi paremmin luontoarvoja ja olisi vähemmän haitallista asutukselle.”

Vihreiden kaupunginhallitusryhmän pöytäkirjalausuma:

”Lavangon moottoriradan aluetta ei tule varata pelkästään moottorirata-toiminnalle kymmeniksi vuosiksi, vaan sen jatkokehitys myös toisenlaiseen, esim. työpaikkatoimintaan on mahdollistettava TY-

tai TT-merkinnällä. Moottoriradan meluntorjunta on vaativaa, eikä ole takeita siitä, että se on millekään yrittäjälle mahdollista. Siksikin todennäköisyys, että alueelle on mielekkäämpää suunnitella vaihtoehtoista käyttöä, on suuri.”

Kaupunginhallitus päätti 16.11.2020 § 6 saattaa yleiskaava 2020 (YK0048) kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi. Kaavan aineistoa täydennetään kaupunginvaltuustoon vielä yleiskaavan Natura-arvioinnista pyydytyillä lausunnoilla (LsL 65 §), mistä on neuvoteltu lausuntoa valmisteleavan Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Kriittiseksi asiaksi keskusteluissa on noussut Korkeimmassa hallinto-oikeudessa käsittelyssä oleva Östersundomin yhteinen yleiskaava ja sen Natura-vaikutukset.

Edellä kuvatun tilanteen johdosta on tarkoituksenmukaista rajata kaupunginhallituksen uudella päätöksellä hyväksyttävästä yleiskaavasta pois Kehä III ja Porvoonväylän itä- ja eteläpuolelle jäävä Länsisalmen alue. Pois rajaaminen tarkoittaa, että kyseistä aluetta jää koskemaan voimassa oleva yleiskaava 2007. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisua Östersundomin yhteisen yleiskaavan osalta odotetaan vuodenvaihteessa, joten se on toivottavasti tiedossa yleiskaavan hyväksymisvaiheessa. Mikäli KHO päättää ratkaisussaan, että yhteinen yleiskaava tulee edes osittain voimaan, saattaa alueelle tulla voimaan 11.12.2018 hyväksytty yhteinen yleiskaava. Ratkaisuiltaan se vastaa yleiskaavaehdotuksen sisältöä.

Yleiskaava 2020 viimeistellään esitetyllä uudella rajauksella hyväksyttäväksi kaupunginvaltuustoon tammikuussa. Samalla yleiskaavan selvitysaineistoa täydennetään maantie 152 jatkeen aluevaraussuunnitelmalla, joka ei ollut valmis vielä marraskuussa.

Yleiskaavakarttojen uusi rajausta on esitetty liitteissä 10–12. Lopulliset, kaavamääräykset sisältävät kaavakartat päivitetään kaupunginvaltuuston kokoukseen. Samoin muu kaava-aineisto päivitetään vastaamaan uutta rajausta ennen kaupunginvaltuuston kokousta.

Kaupunginhallituksen 16.11.2020 antamien vuorovaikutuksen vastineiden osalta informoidaan muistutuksen jättäneitä ja lausunnon antaneita uudesta aluerajauksesta ja aikataulun muutoksesta.

Kaupunginhallitus 30.11.2020 § 21

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi yleiskaava 2020 (YK0048) kaupunginhallituksen 16.11.2020 § 6 päätöksen mukaisesti, kuitenkin siten muutettuna, että yleiskaavasta rajataan pois Kehä III ja Porvoonväylän itä- ja eteläpuolelle jäävä Länsisalmen alue liitteiden 10–12 mukaisesti,
- b) yleiskaavan aineistoa täydennetään kaupunginvaltuuston käsittelyyn yleiskaavan Natura-arvioinnista pyydytyillä lausunnoilla sekä maantie 152 jatkeen aluevaraussuunnitelmalla ja muu aineisto päivitetään vastaamaan uutta kaavarajausta.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Lauri Kaira poistui kokouksesta yhteisöjääviiden vuoksi ja hallintoasiantuntija Lotta Silfverberg poistui kokouksesta osallisuusjääviiden vuoksi tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että kaupunginjohtaja muutti esitystään siten, että kohta b) poistettiin päätösesityksestä.

Päätös:

Päätetään, että saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi yleiskaava 2020 (YK0048) kaupunginhallituksen 16.11.2020 § 6 päätöksen mukaisesti, kuitenkin siten muutettuna, että yleiskaavasta rajataan pois Kehä III ja Porvoonväylän itä- ja eteläpuolelle jäävä Länsisalmen alue liitteiden 10–12 mukaisesti.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Kaupunginhallituksen 30.11.2020 tekemän päätöksen jälkeen on käynyt ilmi, että yleiskaavaan liittyviä kaavamääräyksiä on tarpeen korjata vastaamaan uutta aluerajausa. Muilta osin kaavamääräksiin ei ole tehty muutoksia. Kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi esitettävään kaava-aineistoon esitetään myös lisättäväksi yleiskaavan Natura-arvioinnista saadut Metsähallituksen ja Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnot sekä joulukuun lopussa 2020 valmistunut maantie 152:n aluevaraussuunnitelma.

Aluerajauksen muutoksen myötä tehdyt korjaukset

Rajauksen muutoksen myötä kaavakartan määräyksistä on poistettu Länsisalmea koskeva osuus. Ajoitusmääräyksistä on poistettu Länsisalmen rakentamista ja Naturan kannalta kriittistä ekologista yhteyttä koskeva osuus:

- ”Länsisalmen keskustan ja asuntoalueiden toteuttaminen edellyttää metroyhteyden sitovaa toteuttamispäätöstä. Länsisalmen asuntoalueen tarkemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee varmistaa metsälajiston liikkumisen kannalta toimivan ekologisen yhteyden säilyminen Sipoonkorven ja Natura 2000-verkoston kuuluvan alueen ”Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet” välillä. Yhteyttä ei saa heikentää ennen kuin Länsisalmen alueen länsipuolinen uusi ekologinen yhteys on käytettävissä.”

Koska osa kyseisestä ekologisesta yhteydestä jää kaavakarttaan, on ekologisen runkoyhteyden määräystä täydennetty näin: ”Jatkosuunnittelussa tulee varmistaa metsälajiston liikkumisen kannalta toimivan ekologisen yhteyden säilyminen Sipoonkorven ja Natura 2000-verkoston kuuluvan alueen ”Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet” välillä.” Myös metron määräystä on täydennetty samalla perusteella: ”Metron toteuttaminen ei saa heikentää niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi ”Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet” on liitetty Natura 2000-verkoston.” Metroaseman merkintä ja määräys on poistettu, koska ainoa määräystä koskeva kohta jäi ulos rajatulle alueelle.

Keskusta-alueen (C) määräyksestä on poistettu Länsialmi ja kokonaan lause: ”Länsisalmessa vähittäiskaupan suuryksiköiden rakentaminen tulee ajoittaa asuntorakentamisen aikatauluun.”

Yleiskaavan selostuksen kaikki kartat ja sisältö on korjattu vastaamaan muutettua rajausta. Samalla selostukseen on päivitetty voimassa olevaa maakuntakaavaa koskeva kirjaus, koska Uudenmaan maakuntahallitus määräsi 7.12.2020 Uusimaa-kaavan kokonaisuuden tulemaan voimaan. Selostukseen on tehty myös teknisiä korjauksia ja täydennetty lähdeluettelo, johon on lisätty mm. merkittävä määrä yleiskaavatyössä käytettyjä luontoselvityksiä.

Kaava-aineiston täydennykset

Kaavan aineistoa on täydennetty Natura-arvioinnista ELY-keskukselta ja Metsähallitukselta saaduilla lausunnoilla (LsL 65 §). Molemmissa lausunnoissa todetaan, että arviointi on tehty luonnonsuojelulain 65§:n mukaisesti asianmukaisella tavalla.

Vantaanjoen Natura-alueen osalta ELY katsoo, että merkittävien vaikutusten aiheutuminen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin voidaan riittävällä varmuudella sulkea pois. Johtopäätös on sama

yhteisvaikutusten osalta. ELYn näkemyksen mukaan yleiskaava ei yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, kunhan jatkosuunnittelussa kiinnitetään virkistyskäytön ohjauksen lisäksi erityisesti huomiota toimivien liito-oravan kulkuyhteyksien säilyttämiseen. Sipoonkorven Natura-alueen osalta ELY katsoo, ettei yleiskaava yksistään tarkasteltuna merkittävästi heikennä suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Yhteisvaikutukset tulevat tarkemmin arvioitavaksi Östersundomin alueen jatkosuunnittelun yhteydessä. Ottaen huomioon kaupunginhallituksen päätöksen 30.11.2020 rajata yleiskaavasta Länsisalmen alueen pois, ELY toteaa, että yksistään tarkasteltuna Vantaan yleiskaavassa osoitettu maankäyttö ei merkittävästi heikennä Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Yhteisvaikutukset, mukaan lukien Westerkullan peltoalueelle osoitetun metrolinjauksen toteuttamiskelpoisuus, tulevat arvioitavaksi tarkemmin Östersundomin alueen jatkosuunnittelun yhteydessä.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan Vantaan yleiskaava ei yksistään tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa tarkasteltuna heikennä merkittävästi Sipoonkorpi (FI0100066 SAC), Vestran suot, lehdot ja metsät (FI0100064) ja Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet (FI0100065 SAC/SPA) alueiden suojelun perusteena olevia luontoarvoja, kun esitetyt lieventämistoimenpiteet ja lausunnossa esitetyt asiat huomioidaan kaavassa.

Yleiskaavan aineistoon on täydennetty oheismateriaaliksi maantie 152 jatkeen aluevaraussuunnitelma, joka on valmistunut 22.12.2020. Suunnitelman selostus on asialistan liitteenä ja suunnitelman kartat ja liitteet on viety yleiskaavan nettisivuille vantaa.fi/yleiskaava2020. Aluevaraussuunnitelma on laadittu yhteistyössä Uudenmaan ELYn ja Tuusulan kunnan kanssa yleiskaavatyön rinnalla. Osana suunnitelmaa tehtiin hankkeen ympäristövaikutusten arviointi, joka on jo yleiskaavan oheismateriaalina. Aluevaraussuunnitelman pohjana toimi Vantaan aiemmin laatima ”Maantien 152 jatkeen esisuunnitelma Hämeenlinnanväylälle” (tekninen lautakunta 10.11.2015 § 20).

Aluevaraussuunnitelma vastaa yleiskaavan ratkaisua. Aluevaraussuunnitelmassa tai yleiskaavassa ei kuitenkaan ole riittävässä määrin vielä ratkaistu maantien sijaintia tai sen vaikutuksia, vaan ne tulee ratkaista liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 18 §:n mukaisella yleissuunnitelmalla sekä muulla tarkemmalla aluesuunnittelulla. Yleissuunnitelman laatiminen on siksikin tarpeellista, että hanke on MAL-suunnitelmassa ajoitettu aikaisintaan 2030-luvulle eikä sitä ole ajoitettu voimassa olevassa MAL-sopimuksessa. Kaupunginhallitus antoi asiasta pöytäkirjalausuman 16.11.2020 § 7 ”Kaupungin on edistettävä neuvotteluja Tuusulan kunnan kanssa maantie 152 linjauksen toteuttamiseksi Kesäskylän pohjoispuolelta. Pohjoinen linjaus voi olla taloudellisesti edullisempi ratkaisu sekä säästäisi paremmin luontoarvoja ja olisi vähemmän haitallista asutukselle.”

Kaupunginhallitus 11.1.2021 § 17

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- hyväksyä esittelytekstissä kuvatut kaupunginhallituksen 30.11.2020 § 21 tekemän päätöksen mukaisen uuden aluerajauksen johdosta yleiskaavamääräyksiin tehtävät tarkennukset,
- täydentää kaupunginvaltuustolle tehtävää esitystä Vantaan uudeksi yleiskaavaksi (YK0048) Uudenmaan ELY-keskuksen sekä Metsähallituksen lausunnoilla yleiskaavan Natura-arvioinnista,
- liittää yleiskaava-aineiston oheismateriaaliksi kaupunginvaltuustolle tehtävään esitykseen liitteen mukainen Maantie 152:n aluevaraussuunnitelma.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Lauri Kaira poistui kokouksesta yhteisöjäävyyden vuoksi tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Yleiskaavan Natura-arvioinnista saatu lausunto: Metsähallitus
- Yleiskaavan Natura-arvioinnista saatu lausunto: Uudenmaan ELY-keskus
- Maantie 152 välillä Tuusulanväylä – Hämeenlinnanväylä / aluevarausuunnitelman selostus

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kaupunki

kirjaamo@vantaa.fi

viite: Vantaan kaupungin lausuntopyyntö 10.11.2020 ja täydennetty muutoksin 27.11.2020

Metsähallituksen luonnonsuojelulain 65§:n mukainen lausunto Vantaan kaupungin Yleiskaava 2050- ehdotuksen Natura- arvioinnista

Hankkeen tausta

Yleiskaava on pitkän tähtäimen suunnitelma, jolla kaupunki ohjaa kehitystä tavoittelevaansa suuntaan. Kaavan tavoitevuosi on 2050. Kaavakartta sekä merkinnät ja määräykset ovat oikeusvaikutteisia ja ne hyväksyy valtuusto. Kaavaluonnoksessa kasvu ohjataan olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen, jossa erityisesti Tikkurilan, Myyrmäen ja Aviapoliksen aluetta laajennetaan ja tiivistetään. Seudullinen viheraluejärjestelmä ja Vantaan viheralueverkosto säilyvät.

Metsähallitus toi luonnos- ja ehdotusvaiheen lausunnoissaan esille, että kaavasta on luonnonsuojelulain 65§:n mukaisesti selvitettävä sen vaikutuksia Natura-alueisiin sekä pyydettävä siitä lausunto myös siltä, jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on. Metsähallitus ehdotti lisäksi poistettavaksi Vantaan yleiskaavasta kaupunkien yhteisen yleiskaavan Östersundomin aluetta. Vantaan yleiskaavasta on jätetty pois Länsisalmen alue Östersundomissa Vantaan kaupungin 27.11. tekemän ilmoituksen mukaan sekä 7.12. ilmoitettu muutokset siihen liittyviin kaavamääräyksiin ekologisen runkoyhteyden ja metron osalta.

Yleiskaavaehdotuksesta on tehty Natura-arvio koskien Vantaanjoen (FI0100104 SAC), Sipoonkorpi (FI0100066 SAC), Vestran suot, lehdot ja metsät (FI0100064) sekä käytetty Mustavuoren lehto ja Österundomin lintuvedet (FI0100065 SAC/SPA) osalta Östersundomin yhteisen yleiskaavan Suora metro - vaihtoehdon Natura-arviointia. Natura-arvioinnin on tehnyt Sitowise Oy, asiantuntijoina FM, biologit Lauri Erävuori ja Juha Kiiski

Metsähallitus maanhaltijana ja luonnonsuojelualueiden hoitajana toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Metsähallituksen hallinnassa on alueita Sipoonkorpi (FI0100066 SAC), Vestran suot, lehdot ja metsät (FI0100064) ja Mustavuoren lehto ja Österundomin lintuvedet (FI0100065 SAC/SPA)

Metsähallitus katsoo, että arviointi on tehty luonnonsuojelulain 65§:n mukaisesti asianmukaisella tavalla. Arviointiraporteissa vaikutuksia on käsitelty tietolomakkeessa mainittuihin suojeluperusteisiin laji- ja luontotyyppikohtaisesti, joten sitä voidaan pitää luonnonsuojelulain edellyttämänä arviointina. Arvioinnissa on tunnistettu todennäköiset vaikutukset ja vaikutusmuodot sekä yhteisvaikutuksia. Arviointien perusteella voidaan vetää johtopäätöksiä vaikutusten merkittävydestä.

Metsähallitus katsoo tehdyn arvioinnin perusteella, että kaavan ja asemakaavojen jatkotyössä tulee kiinnittää huomiota ja varmistaa että Sipoonkorven Natura-alueen osalta arvioidaan virkistyskäyttöpaineen lisäys ja sen vaikutukset. Myös Vestran osalta tulee kiinnittää huomioon alueen virkistyskäytön kokonaissuunnitteluun ja ohjaamiseen. Tehtyjen muutosten perusteella voidaan myös todeta, ettei Vantaan yleiskaavalla ole merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Östersundomin Natura-alueeseen, kun Länsisalmen alue rajattiin pois kaavasta ja muutettiin ja täydennettiin kaavamääräyksiä.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan Vantaan yleiskaava 2050 ei yksistään tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa tarkasteltuna heikennä merkittävästi Sipoonkorpi (FI0100066 SAC), Vestran suot, lehdot ja metsät (FI0100064) ja Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet (FI0100065 SAC/SPA) alueiden suojelun perusteena olevia luontoarvoja kun esitetyt lieventämistoimenpiteet ja tässä lausunnossa esitetyt asiat huomioidaan kaavassa.

Vantaa 22.12.2020

Mikael Nordström
Aluepäällikkö

8.1.2021

Vantaan kaupunki
kirjaamo@vantaa.fi

Viite

Lausuntopyyntö 6.10.2020 ja täydennys 27.11.2020

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen lausunto Vantaan yleiskaavaehdotuksen 2020 Natura-arvioinnista

Vantaan kaupunki pyytää Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista lausuntoa 9.11.2020 päivätystä Natura-arvioinnista, joka on laadittu Vantaan yleiskaavaehdotuksen 2020 vaikutuksista Natura 2000 -verkoston alueisiin.

Natura-arviointi sisältää yleiskaavaehdotuksen vaikutusten arvioinnin kolmeen kokonaan tai osittain kaava-alueella sijaitsevaan Natura 2000 -verkoston kohteeseen. Arviointi on tehty 6.4.2020 päivätystä yleiskaavaehdotuksesta. Natura-arvioinnin laatimisesta ovat asiantuntijoina vastanneet Juha Kiiski ja Lauri Erävuori Sitowise Oy:stä.

Vantaan yleiskaavan keskeinen sisältö

Vantaan yleiskaava käsittää lähes koko kaupungin alueen. Yleiskaavan tarkoitus on vastata maankäytön kehitystarpeisiin vuoteen 2050 saakka.

Yleiskaava linjaa kokonaiskuvan Vantaan kasvun mahdollisuuksista, kaupungin rakenteesta ja kytkeytymisestä osaksi seutua, paikallisista muutoksista sekä yhteyksistä niin liikkujalle kuin luonnolle.

Uuden yleiskaavan tärkein maankäytöllinen ratkaisu on ohjata kasvu kokonaisuudessaan nykyiseen kaupunkirakenteeseen säästäten maata luonnolle ja tulevaisuuden muutoksille. Merkittävä osa kasvusta keskittyy joukkoliikennekaupungin kestäväen kasvun vyöhykkeelle. Kestäväen kasvun vyöhykkeeksi on yleiskaavassa osoitettu asemanseudut sekä kaupungin poikittaisia yhteyksiä parantavan Vantaan ratikan vaikutusalue Länsimäestä lentoasemalle.

Monikeskuksisen kaupungin ytiminä ovat uudistuvat keskustat, joista etenkin kolmea pääkeskustaa Tikkurilaa, Aviapolista ja Myyrmäkeä

vahvistetaan mahdollistamalla niihin voimakasta laajentumista ja tiivistymistä. Ratikan kehityskäytävän lisäksi joukkoliikennekaupunkia vahvistetaan uudistamalla ja täydentämällä sekä pääkeskustojen lisäksi olemassa olevia että uusia asemanseutuja ja keskuksia.

Vuonna 2020 kaava-alueella oli noin 234 000 asukasta, joista suurin osa sijoittui Etelä-Vantaalle ja pääväylien läheisyyteen. Yleiskaavan tavoite on mahdollistaa asukasmäärän kasvu noin 100 000 asukkaalla ja työpaikkojen määrä noin 80 000 työpaikalla.

Yleiskaavasta on rajattu pois kaupunginhallituksen päätöksellä 30.11.2020 Kehä III ja Porvoonväylän itä- ja eteläpuolelle jäävä Länsisalmen alue.

UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN LAUSUNTO

Arviointimenettely

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on valvottava, että edellä tarkoitettu arviointi on tehty. Viranomaisen on pyydettävä arvioinnista lausunto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja siltä, jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on. Lausunto on annettava viivytyksettä ja viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun lausuntopyyntö on saapunut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen. Vantaan kaupungin lausuntopyyntö on saapunut 7.10.2020.

Luonnonsuojelulain 66 §:n mukaan viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen taikka hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos 65 §:n tarkoittama arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon.

Maankäyttö- ja rakennuslain 197 §:n mukaan kaavaa hyväksyttäessä ja vahvistettaessa on noudatettava mitä luonnonsuojelulain 10 luvussa säädetään. Kaavan hyväksyminen edellyttää siten arviointi- ja lausuntomenettelyn kautta saatua varmuutta merkittävästi heikentävien vaikutusten poissulkemisesta.

Uudenmaan ELY-keskus toteaa, että luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:n mukaisen arviointi- ja hyväksymismenettelyn soveltamisessa on otettava huomioon luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohtaa koskeva Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tulkinta. Hanke tai suunnitelma voidaan hyväksyä vasta silloin, kun ei ole olemassa tieteelliseltä kannalta järkevää epäilyä hankkeen tai suunnitelman vahingollisista vaikutuksista Natura 2000 -alueen valinnan perusteisiin. Lisäksi menettelyn soveltamisessa on huomioitava myös kansallinen oikeuskäytäntö, josta esimerkkinä KHO:n vuosikirjapäätös KHO 2018:151.

Vaikutukset Vantaanjoen Natura-alueeseen

Vantaanjoki (FI0100104) kuuluu Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin perusteella erityisten suojelutoimien alueena (SAC). Natura-alueeseen kuuluu 59 km pitkä osuus Vantaanjoen pääuomasta Nurmijärven Nukarinkoskelta Helsingin Vanhankaupunginkoskelle. Alueen suojeluperusteena on kaksi luontodirektiivin liitteen II lajia, vuollejokisimpukka ja saukko.

Natura-arvioinnin mukaan yleiskaavaehdotus muuttaa valuma-alueella maankäyttöä hieman nykyistä laajemmin rakennetuksi. Muutos on arvioitu koko valuma-alueen kannalta hyvin vähäiseksi. Vaikutus valumavesiin ja hulevesien muodostumiseen on arvioinnin mukaan kokonaisuutena vähäinen. Huolimatta siitä, että kaavaehdotuksen mukainen maankäyttö ei vaikuta olennaisesti Vantaanjoen vedenlaatuun, tulisi laajenevilla ja tiivistyvillä rakennetun ympäristön alueilla huolehtia kuitenkin hulevesien asianmukaisesta käsittelystä varaamalla käsittelyyn riittävät pinta-alat. Hulevesien muodostumisen vähentämisen ohella olennaista on hulevesien laadullinen parantaminen ennen niiden johtamista vastaanottavaan vesistöön. Haitallisten vaikutusten lieventäminen katsotaan arvioinnissa lähtökohtaisesti huomioiduksi Vantaan hulevesiohjelman ja hulevesien hallinnan toimintatapaohjeen kautta.

Arvioinnin mukaan yleiskaavan vaikutukset suojelun perusteena oleviin lajeihin, saukko ja vuollejokisimpukka, ovat vähäisiä. Myöskään haitallisia yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa ei arvioida olevan.

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että Natura-arviointi on Vantaanjoen osalta jäänyt varsin yleispiirteiseksi. Yleiskaavasta ei ole tehty tarkempaa vesistövaikutusten arviointia. Natura-arvioinnin taustaksi olisi ollut

käytettävissä osin myös lähdeluettelossa mainittua tuoreempaakin aineistoa, kuten Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2016–2021 tai parhaillaan kuultavana oleva ehdotus toimenpideohjelmaksi vuosille 2022–2027. Lisäksi Vantaanjoen vuollejokisimpukkapopulaatiosta ja sen tilasta ei ole arviointia varten tehty tuoreita selvityksiä, eikä olemassa olevaa seurantatietoa ole arvioinnissa juurikaan hyödynnetty. Yhteisvaikutusten osalta arvioinnista ei myöskään käy selkeästi ilmi onko esim. Helsingin uudesta yleiskaavasta todennäköisesti Vantaanjoen alaosaan kohdistuvia vesistövaikutuksia huomioitu. ELY-keskus pitää yleiskaavojen vesistövaikutuksia potentiaalisesti kumuloituvina. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan edellä kuvattu on omiaan heikentämään arvioinnissa esitettyjen johtopäätösten luotettavuutta.

Vantaanjoessa vuollejokisimpukan kantaa on selvitetty laajemmin vuosina 2004–2007. Sen jälkeen on tehty vain alueellisesti varsin suppeita selvityksiä yksittäisten hankkeiden yhteydessä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan erityisesti hankkeiden ja suunnitelmien yhteisvaikutusten luotettava arviointi edellyttäisi laajempaa tuoretta tietoa Vantaanjoen vuollejokisimpukakannan kehityksestä ja nykytilasta. Joitakin seurantatutkimuksia simpukakannan kehityksestä on olemassa, kuten Kehä III:n siltahankkeen vaikutusten seuranta, Vantaankosken alueella vuosina 2009 ja 2012. Lisäksi Raide-Jokeri -hankkeessa Vantaanjoen ylittävien siltojen rakentamisen vaikutuksia vuollejokisimpukoihin seurataan parhaillaan Helsingin Veräjämäen kohdalla. Seurantatutkimusten perusteella näyttää siltä, että ainakin Vantaanjoen alaosassa vuollejokisimpukkapopulaatio on säilynyt edelleen varsin elinvoimaisena. ELY-keskus katsoo, että Vantaan yleiskaavan vaikutuksia voidaan arvioida tästä lähtökohdasta käsin. Kun otetaan lisäksi huomioon yleiskaavan hulevesien hallintaa koskeva yleismääräys, Vantaan hulevesiohjelman ja hulevesien hallinnan toimintatapaohjeen periaatteet ja oletetaan niiden toteutuvan täysimääräisesti yleiskaavaa toteutettaessa, ELY-keskus katsoo, että merkittävien vaikutusten aiheutuminen Vantaanjoen Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin voidaan riittävällä varmuudella sulkea pois. Johtopäätös on sama yhteisvaikutusten osalta.

ELY-keskus korostaa, että jatkosuunnittelun yhteydessä, kun laaditaan yleiskaavaa toteuttavia asemakaavoja, on kiinnitettävä erityistä huomiota Vantaanjokeen kohdistuvan hulevesikuormituksen hallintaan. Samoin on varauduttava tarkentamaan yleiskaavan Natura-arviointia. Sitä varten on tarpeen laajentaa tietopohjaa erityisesti vuollejokisimpukakannan kehityksestä ja nykytilasta Vantaanjoella.

Vaikutukset Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät Natura-alueeseen

Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät (FI0100064) kuuluu Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin perusteella erityisten suojelutoimien alueena (SAC). Natura-alueen kokonaispinta-ala on noin 369 ha. Alueen suojeluperusteena on 11 luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä sekä liitteen II lajit, saukko ja liito-orava.

Natura-arvioinnin mukaan Natura-alueeseen kohdistuvia vaikutuksia voi aiheutua rakentamisen aikaisesta melusta, liikkumisen aiheuttamasta häiriöstä ja kulumisesta sekä vesistöön kohdistuvasta kuormituksista ja ns. reunavaikutuksesta.

Uutta pientaloasutusta Natura-alueen tuntumassa on osoitettu mm. Vestraan ja Koivurinteeseen sekä tehokkaampana Keimolanmäen alueelle, joka on jo pitkälle toteutunut. Suurin maankäytön muutos on arvioinnin mukaan Petaksen ja Keimolanmäen väliselle alueelle osoitettu tilaa vativan tuotanto- ja varastotoimintojen alue sekä kaupallisten palveluiden alue.

Arvioinnin mukaan asukasmäärän kasvun seurauksena liikkuminen Natura-alueella lisääntyy. Virkistyskäyttöpaine kohdistuu voimakkaimmin Keimolan Isosuon ja Odilammen-Smedsmossenin osa-alueille.

Yleiskaavassa osoitetulla rakentamisella arvioidaan olevan haitallisia vaikutuksia suojelun perusteena oleviin luontotyyppeihin pikkujoutajia ja puroja, kasvipeitteiset silikaattikalliot, boreaaliset luonnonmetsät, boreaaliset lehdot, puustoiset suot, lähteet ja lähdesuot. Vaikutukset on arvioitu merkittävyydeltään vähäisiksi.

Vantaan yleiskaavalla on Natura-alueeseen kohdistuvia yhteisvaikutuksia erityisesti Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan kanssa. Espoon puolella Kalajärven alueelle osoitettu tiivistävä ja laajeneva asuntorakentaminen kasvattaa Natura-alueelle kohdistuvaa virkistyskäyttöpainetta.

ELY-keskus pitää arvioinnin johtopäätöksiä luontotyyppien osalta perusteltuina. Virkistyskäyttöpaineen todennäköiset heikentävät vaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti kulutukselle herkimpiin luontotyyppeihin, kuten boreaaliset lehdot ja suoluontotyytit. Vaikutuksia voidaan lieventää turvaamalla tarkemassa jatkosuunnittelussa riittävien viheralueiden säilyminen puskurivyöhykkeenä Natura-alueen ympäristössä.

Arvioinnin mukaan yleiskaava heikentää suojelun perusteena olevan liito-oravan kulkuyhteyksiä Natura-alueelta etelään ja itään, mutta vaikutuksia ei katsota lajin Natura-alueen populaation kannalta merkittäviksi.

ELY-keskus korostaa, että liito-oravan suotuisan suojelun tason säilyttäminen edellyttää riittävää määrää lajille soveltuvia elinympäristöjä ja toimivia kulkuyhteyksiä niiden välillä. Liito-oravan biologiaan liittyy olennaisesti liikkuminen pesä- ja ruokailupaikkojen välillä sekä

liikkuminen asuinmetsiköstä toiseen ja uusille elinpiireille. Liito-oravan suotuisan suojelun tason turvaaminen edellyttää Vantaalla lajin elinympäristöjen kytkeytyneisyyden säilyttämistä Natura-alueen populaation ja sen ulkopuolella yleiskaavan alueella sijaitsevien lajin elinympäristöjen välillä. Tämä on tärkeää paitsi Natura-alueella elävän liito-oravakannan elinvoimaisuuden säilymisen kannalta, myös sen ulkopuolisen populaation suojelun tason turvaamisessa.

ELY-keskus kiinnittää tässä yhteydessä myös huomiota, että LSL 49.1 §:ssä säädetystä luontodirektiivin liitteen IV a lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskevasta hävittämis- ja heikentämiskiellosta voidaan poiketa vain, jos se ei haittaa lajin kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä. Toimivien kulkuyhteyksien turvaaminen liito-oravalle on myös tästä näkökulmasta hyvin tärkeää.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Vantaan yleiskaava ei yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, kunhan jatkosuunnittelussa kiinnitetään virkistyskäytön ohjauksen lisäksi erityisesti huomiota toimivien liito-oravan kulkuyhteyksien säilyttämiseen Natura-alueen ja laajemmin yleiskaava-alueella muiden lajin elinympäristöjen välillä.

Vaikutukset Sipoonkorven Natura-alueeseen

Sipoonkorpi (FI0100066) kuuluu Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin perusteella erityisten suojelutoimien alueena (SAC). Natura-alueen pinta-ala on 1 267 ha. Alueen suojeluperusteena on 11 luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä ja liitteen II lajeista kirjoverkkoperhonen ja korpipohtosammal. Natura-alue kuuluu lähes kokonaan Sipoonkorven kansallispuistoon, joka kattaa Vantaan puolella laajalti myös Naturan ulkopuolisia metsäalueita.

Natura-arvioinnin mukaan maankäytön muutokset voimassa olevaan yleiskaavaan verrattuna ovat Sipoonkorven lähialueilla pieniä. Merkittävin muutos Lahdenväylän itäpuolella on SL-merkinnällä luonnonsuojelualueeksi osoitettujen metsäalueiden laajeneminen Natura-alueen ulkopuolella.

Yleiskaavaehdotuksen todennäköiset heikentävät vaikutukset aiheutuvat arvioinnin mukaan lähinnä Sipoonkorven alueelle kohdistuvasta virkistyskäytön ja liikkumisen lisääntymisestä, joka on seurausta asukasmäärän kasvusta. Suurinta asukasmäärän kasvu tulee ennusteiden mukaan Itä-Vantaalla olemaan uuden raitiotien varrella. Lisääntyvän virkistyskäyttöpaineen arvioidaan kohdistuvan pääasiassa Kuusijärven ja Bisajärven alueiden kautta kansallispuiston ja Natura-alueen olemassa olevaa virkistysverkostoon.

Natura-alueen suojelun perusteena olevista luontotyypeistä kulumiselle herkimpiä ovat arvioinnin mukaan boreaaliset lehdot, kasvipeitteiset silikaattikalliot sekä lähteet ja lähdesuot. Näille arvioidaan virkistyskäyttöpaineen kasvusta kohdistuvan vähäisiä haitallisia vaikutuksia. Suojelun perusteena oleviin lajeihin ei katsota kohdistuvan yleiskaavasta haitallisia vaikutuksia. Arvioinnin mukaan virkistyskäytön haitallisia vaikutuksia voidaan torjua huomioimalla kulumiselle herkkien luontotyyppien ja lajien esiintymät Natura-alueen virkistysreittien suunnittelussa.

ELY-keskus pitää arvioinnin johtopäätöksiä oikeansuuntaisina. Yksinään Vantaan yleiskaavan toteuttamisen vaikutus Sipoonkorven Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin jäänee vähäiseksi. Yhteisvaikutusten osalta ELY-keskus kuitenkin huomauttaa, että arviointi on jäänyt puutteelliseksi. Natura-arvioinnissa viitataan Östersundomin alueen maakuntakaavaan, mutta tarkempaa analyysyä yhteisvaikutuksista arviointi ei kuitenkaan sisällä. Ottaen huomioon, että Östersundomin alueen maankäyttö on vielä ratkaisematta ja että Vantaan kaupunginhallitus päätti 30.11.2020 rajata yleiskaavasta pois Länsisalmen alueen, ELY-keskus katsoo, ettei Vantaan yleiskaava yksistään tarkasteltuna merkittävästi heikennä Sipoonkorven Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Yhteisvaikutukset tulevat tarkemmin arvioitavaksi Östersundomin alueen jatkosuunnittelun yhteydessä.

Vaikutukset Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura-alueeseen

Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet (FI0100065) kuuluu Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin perusteella erityisten suojelutoimien alueena (SAC) ja lintudirektiivin mukaisena erityissuojelualueena (SPA). Natura-alue koostuu neljästä erillisestä osa-alueesta, joiden kokonaispinta-ala on noin 355 ha. Alueen suojeluperusteena on 13 luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä ja liitteen II laji, korpahohtosammal, sekä 32 lintulajia.

Natura-arviointi ei sisällä arviota Vantaan yleiskaavan vaikutuksista Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura-alueeseen. Tältä osin viitataan Östersundomin yhteisen yleiskaavan Suora metro -vaihtoehtoon Natura-arviointiin, koska yleiskaavaehdotuksen maankäyttö Kehä III:n ja Porvoonväylän eteläpuolen osalta on yhteneväinen Östersundomin yhteisen yleiskaavan kanssa.

ELY-keskus on antanut 27.10.2017 LSL 65 §:n mukaisen lausunnon Östersundomin yhteisen yleiskaavan Suora metro -vaihtoehtoon Natura-arvioinnista. Tämän jälkeen Helsingin hallinto-oikeus on 29.11.2019 kumonnut yhteisen yleiskaavan kokonaisuudessaan luonnonsuojelulain 66 §:n 1 momentin vastaisena. Lisäksi yhteisen yleiskaava ei hallinto-oikeuden mukaan ole myöskään maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 2

momentissa mainitun luonnonarvojen vaalimista koskevan yleiskaavan sisältövaatimuksen mukainen.

ELY-keskus viittaa tässä yhteydessä myös valtioneuvoston 5.12.2018 tekemään päätökseen Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen ja ilmoituksen täydentämisestä ja Natura 2000 -alueiden tietojen tarkistuksista. Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura-alueelle suojelun perusteeksi lisättiin viisi luontotyyppiä ja 15 lintulajia.

Vuonna 2017 laadittu Östersundomin yhteisen yleiskaavan Natura-arviointi on tietojen täydennyksen takia puutteellinen ja vanhentunut, eikä täytä LSL 65 §:n mukaista asianmukaisuuden vaatimusta. Tämän on todennut ELY-keskus Natura-lausunnossaan ja myös Helsingin hallinto-oikeus kumoamispäätöksessään.

ELY-keskus korostaa, että Vantaan yleiskaavan vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura-alueeseen ei ole LSL 65 §:n tarkoittamalla tavalla asianmukaisesti arvioitu. Ottaen huomioon Vantaan kaupunginhallituksen päätös 30.11.2020 rajata yleiskaava-alueesta Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten kannalta olennaisimman ja tehokasta maankäyttöä sisältävän Länsisalmen alueen pois, voidaan kuitenkin todeta, että yksistään tarkasteltuna Vantaan yleiskaavassa osoitettu maankäyttö ei merkittävästi heikennä Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Yhteisvaikutukset, mukaan lukien Westerkullan peltoalueelle osoitetun metrolinjauksen toteuttamiskelpoisuus, tulevat arvioitavaksi tarkemmin Östersundomin alueen jatkosuunnittelun yhteydessä.

Asian on ratkaissut ylitarkastaja Kirsi Hellas ja esitellyt johtava asiantuntija Ilpo Huolman. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö (kirjaamo@ym.fi)
Metsähallitus, Rannikon luontopalvelut (kirjaamo@metsa.fi)
Suomen ympäristökeskus (kirjaamo@syke.fi)

Tämä asiakirja UUELY/11261/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/11261/2020 har godkänts elektroniskt

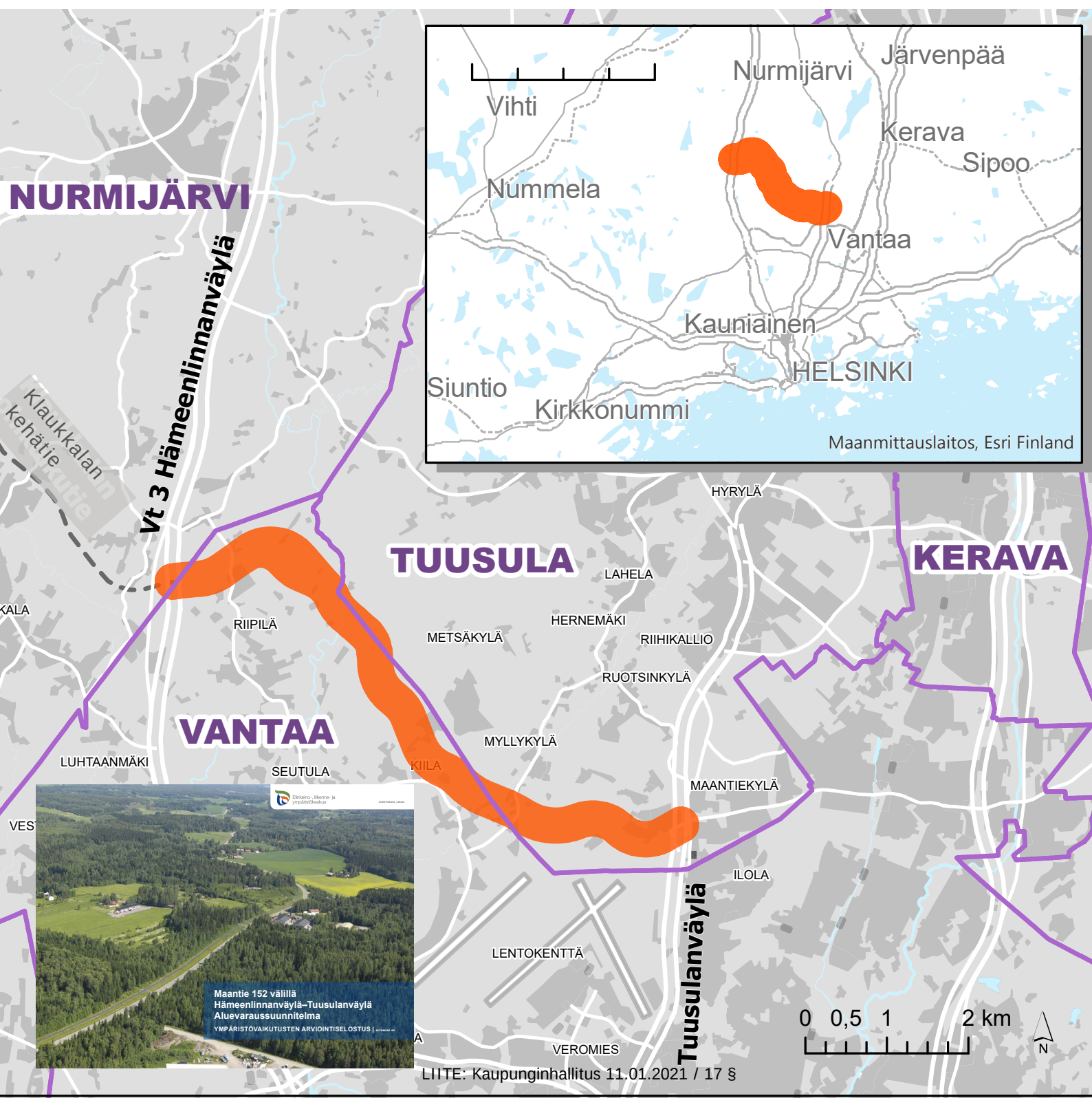
Hellas Kirsi 08.01.2021 09:05

Huolman Ilpo 08.01.2021 08:51

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä –Tuusulanväylä

Aluevaraussuunnitelma, Vantaa, Tuusula | SITOWISE OY

Kartat ja paikkatiedot:

© MML 2019-2020, Syke 2019- 2020, Museovirasto 2019, HSY 3019, Vantaan kaupunki 2018-2020, Tuusulan kunta 2018-2020, Uudenmaan liitto 2018-20, Helsingin yliopisto 2019, Esri 2020, GTK2019.

SISÄLLYS

ALKUSANAT TIIVISTELMÄ

1	JOHDANTO.....	9
1.1	Työn tausta ja tavoitteet.....	10
1.2	Kehittämistarpeet	18
1.3	Tavoitteet	20
2	LÄHTÖKOHDAT	23
2.1	Suunnittelualue ja liikenneverkollinen asema	23
2.2	Nykyinen tieverkko ja sen ominaisuudet	24
2.3	Joukkoliikenne.....	25
2.4	Jalankulku ja pyöräily	25
2.5	Suuret erikoiskuljetukset	26
2.6	Nykyinen liikennekysyntä ja liikenne-ennusteet	26
2.6.1	Liikenteen nykytila ja liikenne-ennuste.....	26
2.6.2	Verkolliset vaikutukset	31
2.7	Liikenneturvallisuus	34
2.8	Maankäyttö ja kaavoitus.....	34
2.8.1	Maakuntakaavoitus.....	34
2.8.2	Vantaan kaavatilanne.....	36
2.8.3	Tuusulan kaavatilanne	37
2.9	Suunnittelualan ympäristö.....	39
2.9.1	Alueen maankäyttö ja asutus.....	39
2.9.2	Maisema ja kulttuuriperintö	41
2.9.3	Luonnon monimuotoisuus	42
2.9.4	Pintavedet	44
2.9.5	Pohjavedet	46
2.9.6	Maaperä	48
2.9.7	Pilaantuneet maat.....	49
2.9.8	Melu ja tärinä	50
3	Vaihtoehtotarkastelut	51
3.1	Vaihtoehtojen muodostaminen.....	51
3.2	Aiemmin tutkitut vaihtoehdot	51
3.3	Tutkitut päävaihtoehdot ja aluevarausuunnitelmavaihtoehdon valinta	53
3.4	Aluevarausuunnitelman vaihtoehdot.....	54
4	ALUEVARAUSSUUNNITELMA.....	55
4.1	Liikenteelliset ja tekniset perusratkaisut	55
4.1.1	Ajoneuvoliikenteen järjestelyt	55
4.1.2	Jalankulku- ja pyöräilytiet	58
4.1.3	Virkistys- ja viheryhteydet.....	58
4.1.4	Joukkoliikenteen järjestelyt	58
4.1.5	Erikoiskuljetusten reitit ja järjestelyt	59
4.1.6	Tieliikenteen palvelualueet.....	59
4.1.7	Riista-aidat	59

4.1.8	Alustavat pohjanvahvistustoimenpiteet	59
4.1.9	Tärkeät sillat	60
4.1.10	Liikenteen hallinnan periaatteet	60
4.1.11	Valaistavat tiekohteet ja valaistuksen periaatteet	61
4.1.12	Merkittävät johtojen ja laitteiden siirto- ja suojaustoimenpiteet	61
4.1.13	Meluntorjunta	61
4.1.14	Pohjavesien suojaus	62
4.1.15	Pintavesien käsittely	62
4.2	Olennaiset maa-ainesasiat	62
4.3	Tieympäristön käsittelyn periaatteet	63
4.3.1	Lähtökohdat	63
4.3.2	Maisemallinen jaksotus	63
5	VAIKUTUKSET JA HAITALLISTEN VAIKUTUSTEN VÄHENTÄMINEN	65
5.1	Liikenteelliset vaikutukset	65
5.1.1	Verkolliset vaikutukset	65
5.1.2	Vaikutukset liikenteelliseen sujuvuuteen	67
5.1.3	Vaikutukset paikalliseen liikkumiseen	71
5.1.4	Vaikutukset raskaalle liikenteelle ja erikoiskuljetuksille	72
5.1.5	Vaikutukset liikenneturvallisuuteen	72
5.2	Hankkeen suhde kaavoitukseen	73
5.3	Vaikutukset seudulliseen kehitykseen ja yhdyskuntarakenteeseen	75
5.4	Vaikutukset asutukseen ja paikalliseen maankäyttöön	76
5.5	Melu- ja värinävaikutukset	81
5.5.1	Meluvaikutukset asutukseen uuden maantien varrella	81
5.5.2	Meluvaikutukset asutukseen muiden teiden varrella	81
5.5.3	Meluvaikutukset suojelualueilla	81
5.5.4	Vaikutukset värinään	82
5.6	Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön	82
5.6.1	Vaikutukset maisemaan	82
5.6.2	Vaikutukset kulttuuriperintöön	83
5.7	Vaikutukset luonnonoloihin	84
5.7.1	Vaikutukset suojelukohteisiin	84
5.7.2	Vaikutukset muihin huomionarvoisiin luontokohteisiin	85
5.7.3	Vaikutukset suojelun kannalta tärkeisiin lajeihin	85
5.7.4	Vaikutukset viherverkostoon ja ekologiaan yhteyksiin	87
5.8	Vaikutukset vesiin	89
5.8.1	Vaikutukset pintavesiin	89
5.8.2	Vaikutukset pohjavesiin	90
5.9	Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä luonnonvaroihin	93
5.9.1	Vaikutukset maaperään ja kallioperään	93
5.9.2	Vaikutukset luonnonvaroihin	93
5.9.3	Pilaantuneet maa-alueet	93
5.10	Ilmastovaikutukset	95
5.11	Rakentamisen aikaiset vaikutukset	96
5.12	Tieverkon hallinnollisen luokituksen muutosehdotukset	97
5.13	Alustava kustannusarvio	98
5.14	Hankearvioinnin yhteenveto	99
5.14.1	Vaikuttavuuden arvioinnin yhteenveto	99
5.14.2	Taloudellisten vaikutusten arviointi	101

5.14.3	Hyöty-kustannuslaskelma	101
5.14.4	Herkkyystarkastelu.....	102
5.15	Vaiheittain toteuttaminen	103
6	Yhteenveto	105
6.1	Tavoitteiden toteutuminen.....	105
6.2	Keskeiset vaikutukset.....	105
7	JATKOTOIMENPITEET	107
7.1	Aluevaraussuunnitelman käsittely.....	107
7.2	Jatkosuunnittelussa huomioon otettavat asiat ja keskeiset riskit	108
7.2.1	Tarvittavat luvat ja päätökset	108
7.2.2	Epävarmuustekijät ja riskit.....	109
7.2.3	Jatkosuunnittelussa huomioon otettavat asiat.....	109
LIITTEET	1. Luontokohteet	
	2. Noroselvitys	
	3. Melukartat	
	4. Toimivuustarkastelut	
	5. Yhteenveto vaikutuksista kartalla	
PIIRUSTUKSET	Yleiskartat ja -pituusleikkaukset	
	Suunnitelmakartat	
	Pituusleikkaukset	
	Siltataulukko	
	Siltaluonnokset	

Alkusanat

Maantien 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä aluevaraus suunnitelma on laadittu palvelemaan alueen kaavoitusta. Aluevaraus suunnitelman laatiminen aloitettiin keväällä 2018. Kesällä 2019 saatiin päätös, että hankkeessa tulee soveltaa YVA-menettelyä. YVA-menettely tehtiin loppuvuoden 2019 ja alkuvuoden 2020 aikana. Ympäristövaikutusten arviointiselostus valmistui huhtikuussa 2020 ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä saatiin elokuussa 2020. Sen jälkeen valittiin työtä ohjaavassa ohjausryhmässä aluevaraus suunnitelmassa esitettävä ratkaisu, jonka sisältö on koottu tähän raporttiin. Aluevaraus suunnitelmassa on esitetty toimenpiteet ja niiden aluevaraukset vaikutusarviointineen uuden tieyhetyden toteuttamiseksi. Aluevaraus suunnitelma ja YVA-selostus toimivat parina, jossa tästä aluevaraus suunnitelmasta on tehty tiivis valittuun liikenteelliseen ratkaisuun keskittyvä raportti. Hankkeen lähtökohdat, olosuhteet ja vaikutukset on kuvattu yksityiskohtaisesti YVA-selostuksessa ja niitä on tarpeellisilta osiltaan täydennetty aluevaraus suunnitelmassa.

Suunnitelman tilaajina olivat Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) liikenne- ja infrastruktuuri vastuualue, Vantaan kaupunki- ja Tuusulan kunta.

Työn ohjauksesta ja päätöksenteosta vastasi ohjausryhmä, johon oli kutsuttu:

- Mari Ahonen, Uudenmaan ELY-keskus (L), puheenjohtaja
- Heli Siimes, Uudenmaan ELY-keskus (L)
- Eeva Kopposela, Uudenmaan ELY-keskus (L)
- Annukka Engström, Uudenmaan ELY-keskus (Y)
- Maija Stenvall, Uudenmaan ELY-keskus (Y)
- Tuomas Autere, Uudenmaan ELY-keskus (Y)
- Matti Ryynänen, Väylävirasto
- Susanna Koponen, Vantaan kaupunki
- Emmi Pasanen, Vantaan kaupunki 01/2020 alkaen
- Jaana Virtanen, Vantaan kaupunki 01/2020 asti
- Laura Muukka, Vantaan kaupunki
- Mari Siivola, Vantaan kaupunki
- Petteri Puputti, Tuusulan kunta
- Jukka-Matti Laakso, Tuusulan kunta
- Pasi Kouhia, Uudenmaan liitto
- Satu Routama, Finavia
- Antti Eramo, Puolustusvoimat
- Timo Jaakkola, Poliisi
- Outi Ampuja, Traficom

Suunnittelun aikana on pidetty lisäksi työkokouksia tilaajien kanssa. Niissä on käsitelty työhön liittyviä yksityiskohtia.

Suunnitelma on tehty Sitowise Oy:ssä, jossa työstä on vastanneet Rauno Tuominen ja Taina Klinga. Suunnitelmaan liittyvät liikenne-ennusteet ja verkolliset vaikutusarviointit on tehty sivukonsulttina toimineessa Ramboll Finland Oy:ssä, jossa työstä on vastannut Miikka Niinikoski.

Helsingissä joulukuussa 2020

*Uudenmaan ELY-keskus liikenne- ja infrastruktuuri vastuualue
Vantaan kaupunki kaupunkiympäristön toimiala
Tuusulan kunta kaavoitus ja maankäyttö*

Tiivistelmä

Suunnittelukohteena on maantien 152 jatke, joka on uusi tieyhteys Hämeenlinnanväylän (valtatie 3) ja Tuusulanväylän (kantatie 45) välille Helsinki-Vantaan lentoaseman pohjoispuolelle (ns. Kehä IV). Uuden väylän suunnittelu kuuluu maakunnan kehittämisen tavoitteisiin. Keskeisin peruste uudelle väylän toteutukselle on uusien logistiikkakeskusten poikittaiset liikumistarpeet pääteiden välillä sekä nykyisten reittien huono kyky palvella kehittyviä alueita ja toimintoja. Maantien yhteystarve ja siihen kytkeytyvä maankäytön kehittäminen on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa ja uudessa maakuntakaavaehdotuksessa (Uusimaa-kaava 2050). Tuusulan Focus työpaikka-alueen toteutus on riippuvainen uudesta tieyhteystä. Suunnittelualueen itäpäässä on runsaasti olemassa olevaa ja suunniteltua liikenneyhteyksistä hyötyvää toimintaa. Seututieyhteys palvelee varsin laaja-alaisesti kehittyviä alueita.

Aluevaraussuunnitelmassa on esitetty toimenpiteet ja niiden aluevaraukset vaikutusarvioineen uuden tieyhteyden toteuttamiseksi. Aluevaraussuunnitelma ja YVA-selostus toimivat parina, jossa tästä aluevaraussuunnitelmasta on tehty tiivis valittuun liikenteelliseen ratkaisuun keskittyvä raportti. Hankkeen lähtökohdat, olosuhteet ja vaikutukset on kuvattu yksityiskohtaisesti YVA-selostuksessa ja niitä on tarpeellisilta osiltaan täydennetty aluevaraussuunnitelmassa.

Kehittämistarpeet

Tarve uudelle tieyhteydelle aiheutuu ennen kaikkea alueen uusien logistiikkakeskusten poikittaisista yhteystarpeista pääteiden välillä sekä nykyisten reittien huonosta kyvystä palvella alueen tarpeita. Tarve yhteyden suunnitteluun lähtee siis seudun kilpailukyvystä ja logistiikasta. Suurten logistiikkakeskusten sijoittumista lähelle pääkaupunkiseudun markkinoita vaikeuttaa riittävän suurten tonttien puute. Uudenmaan maakuntakaavassa on Focus osoitettu tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalueena.

Liikenneverkon suurimmat puutteet ovat uusilta logistiikka-alueilta valtatielle 3 Tampereen suuntaan. Nykyiset pääväyläyhteydet ovat takaperoisia ja alemman tieverkon osalta raskaan liikenteen tarpeisiin tasoltaan heikkoja. Lisäksi raskasta liikennettä ohjautuu Keski-Uudenmaan keskusten läpi, mikä rajoittaa kyseisten keskusten kehittämistä ja lisää liikenneturvallisuusongelmia. Raskasta liikennettä ohjautuu myös alueen alemmalle tieverkolle, jota ei ole suunniteltu tälle liikenteelle. Ilman uutta yhteyttä tämä liikenne lisääntyy ja siitä aiheutuu myös turvallisuusongelmia. Alueen yhteydet kulkevat tällä hetkellä Hämeenlinnanväylän, Kehä III:n ja Tuusulanväylän kautta. Nämä tiejaksot ovat erittäin ruuhkautuneita ja niiden häiriöherkkyyks on suuri. Tämä aiheuttaa ongelmia etenkin kuljetuksille, joille täsmällisyys on erittäin keskeinen palvelutasotavoite. Ruuhkautuneissa olosuhteissa ajaminen lisää myös kuljetusten kustannuksia ja niiden päästöjä verrattuna tilanteeseen, jossa liikenne pääsee ajamaan normaalissa liikennetilanteessa. Lisäksi uusi tieyhteys palvelisi Helsinki-Vantaan lentoaseman ja Kehä III:n varayhteytenä mahdollisissa ongelmatilanteissa.

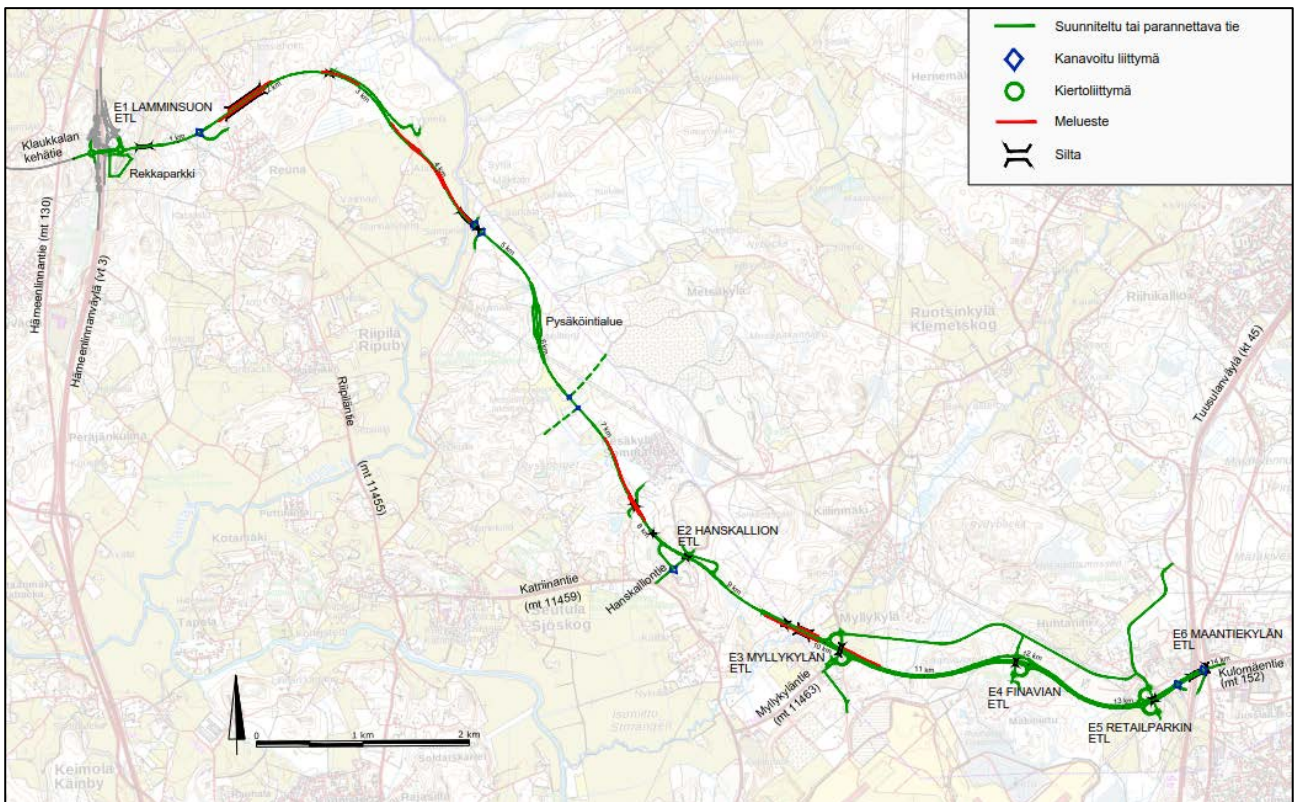
Suunnitelman kuvaus

Maantie 152 esitetään aluevaraussuunnitelmassa toteutettavaksi Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välille uuteen maastokäytävään sijoittuvana maantietasoisena seudullisena väylänä. Seuraavassa on kuvattu ratkaisun keskeiset periaatteet:

- Hämeenlinnanväylän (vt 3) ja Myllykyläntien välillä yhteys on kaksikaistainen yksiajoratainen sekaliikennetie ja Myllykyläntien ja Tuusulanväylän (kt 45) välillä yhteys on nelikaistainen kaksiajoratainen sekaliikennetie.
- Päätien suunnittelunopeus on 80 km/h ja moottoriteiden eritasoliittymäalueilla 50-60 km/h.

- Tie kytkeytyy Hämeenlinnanväylään Klaukkalan kehätien eritasoliittymässä, jota parannetaan. Uudelle yhteydelle liitytään pääliittymien kautta. Tielle tulee tasoliittymät Riipiläntien (mt 11455), Seutulantien ja Kiilan täyttömäen kohdille sekä eritasoliittymät Hanskalliontien ja Myllykyläntien (mt 11463) kohdille. Myllykyläntien itäpuolelle tulee Finavian ja Retailparkin eritasoliittymät. Muut katkeavat yhteydet korvataan risteyssilloilla ja tiejärjestelyillä, joilla ne kytketään esitettyihin tasoliittymiin. Uusi tie kytkeytyy Tuusulanväylään Maantiekylän eritasoliittymässä, jota parannetaan.
- Jalankulku ja pyöräily tapahtuu omilla väylillään. Tiekäytävään tulee jatkuva kevyenliikenteen reitti. Risteäminen ajoneuvoliikenteen kanssa tapahtuu tavoitetilanteessa eritasossa. Jalankulkua, pyöräilyä ja mopoilua ei sallita päätiellä tavoitetilanteessa.
- Liittymien yhteydessä on linja-autopysäkit ja turvalliset yhteydet niille.
- Kiilan täyttömäen pohjoispuolelle rakennetaan levähdysalueet, jotka toimivat myös poliisin raskaan liikenteen tarkastuspisteinä.
- Tiejaksolle tulee neljä maisemasiltaa, jotka sijoittuvat Lamminsuonojan, Josvaholmenin, Vantaanjoen ja Tuusulanjoen kohdille.
- Tiejakso ja siihen liittyvät jalankulku- ja pyöräilytiet valaistetaan.
- Tielle toteutetaan tarvittava meluntorjunta ja Myllykyläntien liittymäalueelle tehdään Päijännetunnelin edellyttämät pohjavesisuojaukset.
- Hämeenlinnanväylän eritasoliittymään voidaan toteuttaa raskaan liikenteen pysäköinti-alue, mutta se ei ole riippuvainen uuden yhteyden rakentamisesta.

Aluevarausuunnitelmassa esitetyn ratkaisun kustannusarvio 108,1 miljoonaa euroa ja Hämeenlinnanväylän rekkaparkin kustannusarvio on noin 1,8 miljoonaa euroa (Maku 2015=101,1).

Ratkaisuehdotuksen periaatteet.

Keskeisimmät vaikutukset

Uusi tieyhteys tarjoaa sujuvan ja yhteyksiä lyhentävän väylän nykyisille ja kehittyville logistiikkakeskuksille sekä muille alueen toiminnoille. Maantien 152 toteuttaminen keventää voimakkaimmin kuormittuneiden Kehä III:n, Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän kuormitusta, joka parantaa näiden osuuksien liikenteen sujuvuutta ja vähentää häiriöherkkyyttä. Läpiajoliikenteen rauhoittaminen luo edellytykset paremmalle liikenneturvallisuudelle ja viihtyisämmälle elinympäristölle alemman tieverkon varrella. Uusi tieyhteys toimii myös Helsinki-Vantaan lentoaseman varayhteytenä ja vähentää siltä osin riskejä mahdollisissa ongelmatilanteissa. Hanke täydentää oleellisesti myös alueen suurten erikoiskuljetusten verkkoa. Maantien 152 rinnalle tulee pyöräilyn ja jalankulun reitti, joten se saattaa tarjota uuden reitin esimerkiksi työmatkapyöräilyyn.

Hanke parantaa liikenneverkon turvallisuutta ja sujuvuutta. Se lisää liikenteen taloudellisuutta ja vähentää merkittävästi kuljetusten kustannuksia. Hankkeen hyöty-kustannussuhde on noin 3,4 eli se on taloudellisesti erittäin kannattava. Hanke vähentää myös liikenteen aiheuttamia hiilidioksidipäästöjä ja tukee siten valtakunnallisia ilmastotavoitteita.

Maantie 152 on koko pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan kannalta merkittävä uusi seutuväylä, joka vaikuttaa maankäytön kehittymiseen ja yhdyskuntarakenteeseen osin ratkaisuvana uutena yhteytenä. Maantien 152 jatke on sekä maakuntakaavan että Vantaan ja Tuusulan tavoitteiden mukainen hanke. Alueen maankäyttöä on suunniteltu vuosia uuden kehäväylän pohjalta ja varsinkin Tuusulan Focus-aluetta on pitkään suunniteltu sen varaan.

Uusi seututie muuttaa laaja-alaisesti ympäristöä. Hankkeessa merkittäviksi vaikutuksiksi ovat nousseet liikenteelliset ja maankäytölliset vaikutukset, vaikutukset ihmisten elinoloihin, maisemaan ja kulttuuriperintöön sekä luonnon monimuotoisuuteen. Myös uuden väylän yhteisvaikutukset maankäytön kanssa ovat merkittäviä. Yleistäen voi todeta, että uusi tie aiheuttaa haittaa asutukselle ja ympäristölle, mutta sillä on myös myönteisiä vaikutuksia maankäytön kehittämiselle ja liikenneyhteyksille. Väylähankkeesta muodostuu lähtökohtaisesti yhteisvaikutuksia, koska se muuttaa liikenteen virtoja ja maankäytön kehittämistä.

Jatkotoimenpiteet

Suunnitteluratkaisu toimii kuntien tulevan maankäytön suunnittelun lähtökohtana. Aluevaraussuunnitelman perustella linjaus voidaan osoittaa yleiskaavoissa ja Focus-alueen osalta asemakaavoissa. YVA-selostus ja aluevaraussuunnitelma palvelevat alueen meneillään olevaa kaavoitusta ja ovat niiden tausta-aineistoja. Ne käsitellään alueen kaavojen yhteydessä Vantaalla ja Tuusulassa. Kaavojen päätöksenteon perusteella tulee hyväksytyksi hankkeen ratkaisu. Seuraavassa vaiheessa laadittavan tiesuunnitelman tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan, jossa maantien sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty.

MAL 2019 -suunnitelman mukaan Kehä IV:n suunnitteluvalmiutta edistetään vuoteen 2030 mennessä ja se voidaan toteuttaa vaiheittain maankäytön niin edellyttäessä. Hankkeen toteuttaminen ei ole Väyläviraston tai Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri-vastuualueen toteuttamisohjelmissa. Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin ja aluevaraussuunnittelun tavoitteena on muodostaa mahdolliset vaiheittaiset toimenpiteet tieosueiden kehittämiseksi kohti tavoitetilaa. Suunnitteluvalmiuden nostaminen lisää mahdollisuuksia saada hanke esimerkiksi sisältyväksi toteuttamishankkeeksi valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan.

1 JOHDANTO

Maantien 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä aluevaraussuunnitelma on laadittu palvelemaan alueen kaavoitusta. Aluevaraussuunnitelman laatiminen aloitettiin keväällä 2018. Kesällä 2019 siinä päätettiin soveltaa uutta YVA-menettelyä. YVA-menettely tehtiin loppuvuoden 2019 ja alkuvuoden 2020 aikana. Ympäristövaikutusten arviointiselostus valmistui huhtikuussa 2020 ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä saatiin elokuussa 2020. Sen jälkeen valittiin työtä ohjaavassa ohjausryhmässä aluevaraussuunnitelmassa esitettävä ratkaisu, jonka sisältö on koottu tähän raporttiin.

Seuraavassa tekstissä on kuvattu, mitä aluevaraussuunnitelma sisältää ja miten se toimii parina YVA-selostuksen kanssa. Myöhemmin tässä luvussa on kuvattu työn taustaa ja tehtyä prosessia tarkemmin.

Aluevaraussuunnitelmaraportin sisällön periaatteet

Aluevaraussuunnitelma ja YVA-selostus toimivat parina siten, että aluevaraussuunnitelmasta on tehty tiivis valittuun liikenteelliseen ratkaisuun keskittyvä raportti. Hankkeen lähtökohdat, olosuhteet ja vaikutukset on kuvattu yksityiskohtaisesti YVA-selostuksessa. Maantien 152 uusi yhteys on esiintynyt eri tason suunnitelmissa 1980-luvulta saakka, sekä kaavoituksessa että strategisissa tavoitteissa. Hankkeen historiaa on käyty läpi YVA-selostuksessa varsin perusteellisesti. Keskustelu vaihtoehtoisista ratkaisuista on käynnissä edelleen poliittisessa päätöksenteossa. Niistä viimeisin on Kesäkylän pohjoispuolisten vaihtoehtojen arviointi, mikä on käsitelty YVA-selostuksessa vertailuineen vaihtoehtojen karsinnan yhteydessä.

Maantien 152 uusi tieyhteys on moniulotteinen hanke, jonka arviointiin liittyy paljon lähtötietoa ja huomioon otettavia seikkoja. Hankkeen monia vaiheita ja näkökulmia vaikutuksiin ei ole kuitenkaan yksinkertaista tiivistää, joten hankkeen kokonaisuuden ja historian hahmottaminen saattaa vaatia jonkin verran paneutumista myös YVA-raportin sisältöön.

Tässä raportissa on tuotu esille YVA-vaiheeseen nähden tarkentuneet tiedot liikenteestä ja esitetty yhteenvetomaisesti pääasiat kaavoituksesta ja ympäristön nykytilasta. Vaikutusten arvioinnissa on esitetty tarkentuneiden suunnitelmaratkaisujen keskeiset vaikutukset ja niitä on kuvattu yksityiskohtaisemmin YVA-selostuksessa. Lisäksi sisällössä korostuu YVA-vaiheessa annetussa perustellussa päätelmässä esiinnousseet asiat.

On huomattava, että vaikutusten arviointi ja tarkat ympäristöselvitykset eivät kata aluevaraussuunnitelmassa esitettävää alempaa tie- ja katuverkkoa. Vaikutustenarviointi koskee näitä siis ainoastaan yleisellä tasolla. Alemman väyläverkon vaikutukset selvittää kaavoituksen yhteydessä ja maanteiden osalta tiesuunnitelmavaiheessa.

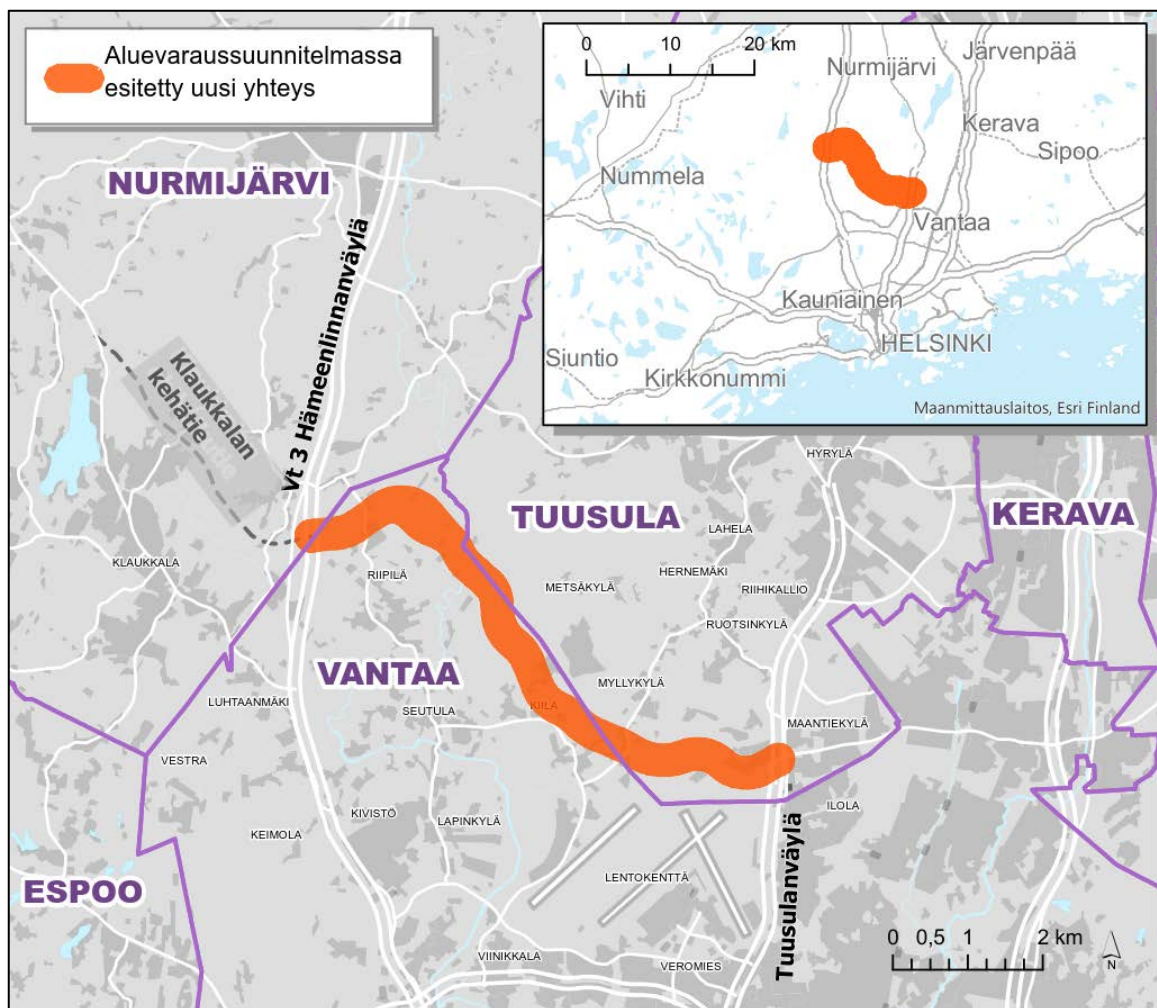
Haitallisten vaikutusten torjunta ja lieventäminen on kiinteä osa maantiehankkeiden suunnittelua. Keinoja lieventää haittoja on lukuisia, ja suurin osa niistä päätetään yksityiskohtaisen suunnittelun yhteydessä. Tässä hankkeessa keskeisimmät keinot ovat tielinjauksen sijainnin ja suunnitteluratkaisujen pohdinta, meluntorjunta ja ekologiset yhteydet mahdollistavat siltarakenteet. Tässä raportissa korostuu jo tulevien vaiheiden näkökulma, sillä sisällössä on tuotu esiin paljon jatkosuunnittelussa huomioitavia asioita.

1.1 Työn tausta ja tavoitteet

Hanke ja sen tarve

Suunnittelukohteena on maantien 152 jatke, joka on uusi tieyhteys Hämeenlinnanväylän (valtatie 3) ja Tuusulanväylän (kantatie 45) välille Helsinki-Vantaan lentoaseman pohjoispuolelle (ns. Kehä IV). **Uuden väylän suunnittelu** kuuluu maakunnan kehittämisen tavoitteisiin. Keskeisin peruste uudelle väylän toteutukselle on uusien logistiikkakeskusten poikittaiset liikumistarpeet pääteiden välillä sekä nykyisten reittien huono kyky palvella kehittyviä alueita ja toimintoja. Maantien yhteystarve ja siihen kytkeytyvä maankäytön kehittäminen on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa ja uudessa maakuntakaavaehdotuksessa (Uusimaa-kaava 2050). Tuusulan Focus työpaikka-alueen toteutus on riippuvainen uudesta tieyhteydestä. Suunnittelualueen itäpäässä on runsaasti olemassa olevaa ja suunniteltua liikenneyhteyksistä hyötyvää toimintaa. Seututieyhteys palvelee varsin laaja-alaisesti kehittyviä alueita.

Hankkeessa on laadittu päätöksentekoa ja kaavoitusta palveleva aluevarausuunnitelma. Vantaalla on käynnissä koko kaupungin yleiskaavan laatiminen (Vantaan yleiskaava 2020). Tuusulassa on myös käynnissä koko kunnan yleiskaavan laatiminen ja lisäksi Focus-alueella on vireillä suunnitellaan pohjautuvat asemakaavoitustyöt. Suunnitteluprosessiin kuului lakisääteinen ympäristövaikutusten arviointi (YVA), jossa vertailtiin vaihtoehtoja.

Kuva 1. Maantien 152 uuden yhteyden sijainti ja suunnittelualue.

Aiemmat suunnitelmat ja liittyminen muuhun suunnitteluun

Maantien 152 uusi yhteys on esiintynyt eri tason suunnitelmissa 1980-luvulta saakka, sekä kaavoituksessa että strategisissa tavoitteissa. Aluevaraussuunnitelman taustalla on kaksi keskeistä suunnitelmaa, jotka muodostavat hankkeen tavoitetilanteen. Välille Hämeenlinnanväylä–Myllykyläntie on laadittu esiselvitys vuonna 2015 (Vantaan kaupunki). Esisuunnitelmassa on tutkittu osuuden länsipäässä eteläistä (vuoden 1996 yleissuunnitelman mukaista) linjausta ja pohjoista linjausta ja selvityksen perusteella on päädytty pohjoiseen linjaukseen. Välille Myllykyläntie–Tuusulanväylä on laadittu vuonna 2013 aluevaraussuunnitelma (Tuusulan kunta). Näiden kahden suunnitelman perusteella Hämeenlinnanväylä (vt 3) – Myllykyläntie -osuus on yksiajoratainen yhteys ja Myllykyläntiestä Tuusulanväylälle (kt 45) tarvitaan kaksiajoratainen yhteys. Tiejakson itäosassa on tavoitetilanteessa eritasoliittymät ja länsiosassa tasoliittymät. Hankkeen historiaa on käyty läpi YVA-selostuksessa.

Suunnittelualue sijoittuu pääkaupunkiseudun ja sen kehyskuntien vyöhykkeelle, jossa on valtakunnallisesti merkittäviä liikenneväyliä ja Helsinki-Vantaan lentokenttä. Alueeseen liittyy runsaasti maankäytön ja liikenneyhteyksien kehittämistä sekä tulevaisuuden potentiaalia. Uuden väylän suunnittelu kytkeytyy väistämättä maankäyttöön eikä sitä voi käsitellä irrallisena maankäyttöhankkeista. Osa maankäytöstä on kehittynyt rakentamishankkeiksi, osa suunnitelmista on pidemmän tähtäimen strategisia suunnittelutarpeita.

Seuraavassa on lueteltu keskeiset hankkeet, jotka sijoittuvat suunnittelualueelle tai aiheuttavat liikennettä sinne. Kaavoitus on kuvattu erikseen luvussa 2.8. Kaavat mahdollistavat uusien hankkeiden toteutuksen. Liikennehankkeissa on erittäin haastavaa rajata tähän hankkeeseen liittyvät suunnitelmat, koska liikennejärjestelmä on maankäytön kehitykseen liittyvä laaja kokonaisuus. Tässä on lueteltu ne liikennehankkeet, jotka on tunnistettu liikenneenusteessa suunnittelualueen liikennevirtoihin vaikuttavina tekijöinä.

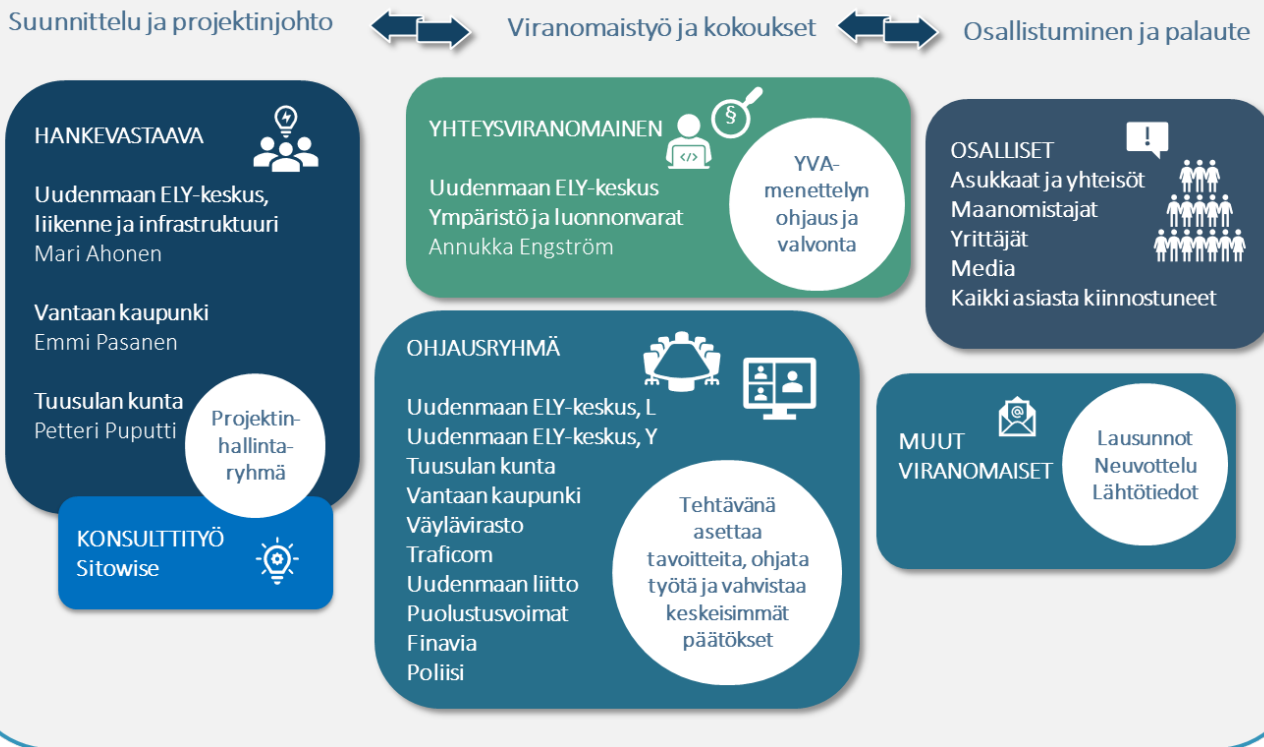
- Keski-Uudenmaan poikittaisyhteydet
- Lentorata
- Mt 132 Klaukkalan kehätie (aiemmin ohikulkutie-nimellä)
- Tallinnan tunneli
- Finavian kehitysohjelma.

Selvitysten sisältöä on kuvattu tarkemmin YVA-selostuksessa.

Osapuolet ja tehtävät

Hankkeesta vastaa Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteysviranomaisena toimi Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat-vastuualue. Hankkeen suunnittelua ohjasi ohjausryhmä, jossa olivat edustettuina keskeiset viranomaiset. Suunnitteluhankkeeseen kuuluu vuoropuhelu ja tiedottaminen, joten hankkeen osapuoliin kuuluvat myös vaikutusalueen asukkaat, yrittäjät ja osalliset. Prosessiin on kuulunut monessa vaiheessa vuoropuhelua ja tiedottamista tilaisuuksien ja palautteen vastaanottamisen kautta, niin YVA-menettelyssä kuin kaavoituksessa.

Hankkeen roolit ja yhteistyö

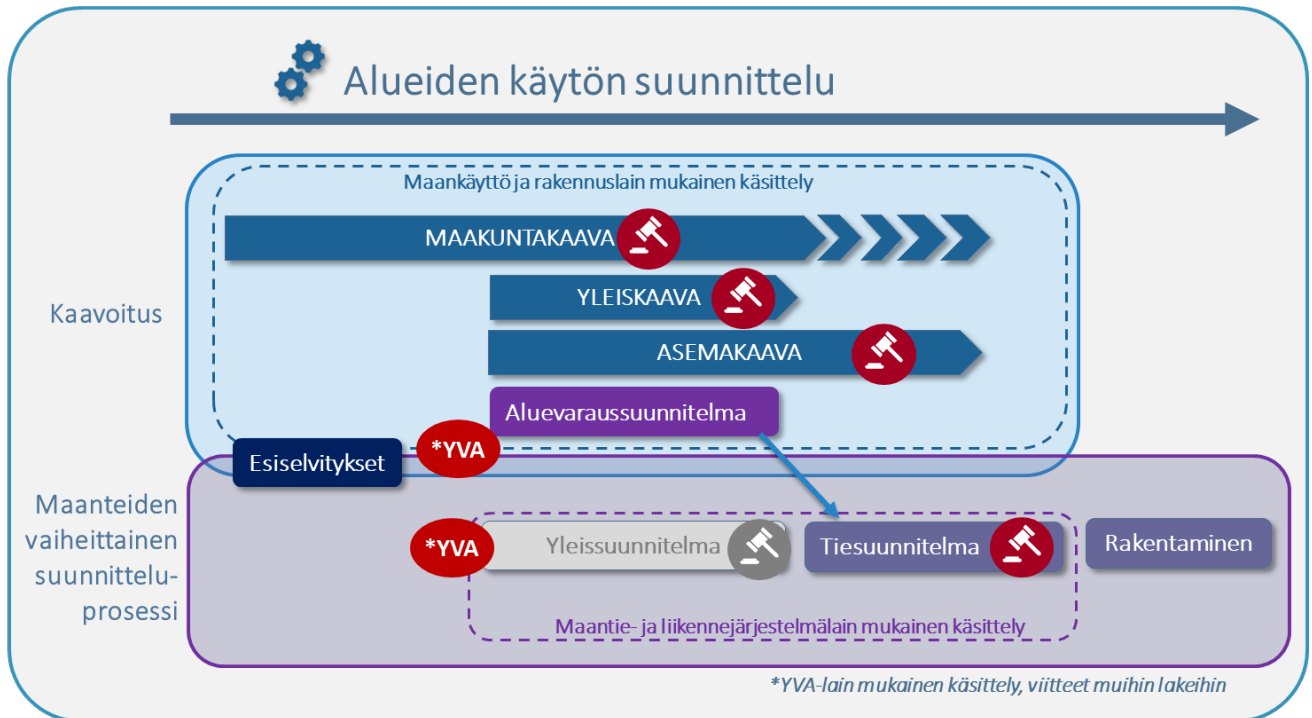

Aluevarausuunnitelma ja sen suhde lainsäädäntöön

Maantien 152 tapauksessa laaditaan yleissuunnitteluvaiheessa aluevarausuunnitelma, jossa tien sijainti ratkaistaan kaavan käsittelyn ja hyväksymisen yhteydessä. Erillistä liikennejärjestelmästä ja maantielain mukaista yleissuunnitelmaa ei tarvita. Hankkeen suunnittelu voi jatkua tiesuunnitelman laatimisella, kun tien sijainti ja vaikutukset on riittävästi ratkaistu oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa tai asemakaavassa (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 18 §).

Aluevarausuunnitelma laaditaan, kun maantien suunnittelun taustalla on ensisijaisesti kunnan kaavoitustyön tarpeet. Se liittyy yleensä kiinteästi käynnissä olevaan kaavaprosessiin. Aluevarausuunnitelma käsitellään kaavoituksen osana maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Laadittavana olevan kaavan tarkkuustaso määrää aluevarausuunnittelun tarkkuuden. Aluevarausuunnitelmassa erillistä yleissuunnitelman käsittelymenettelyä ei tarvita, vaan tien sijainti ja vaikutukset ratkaistaan kaavan käsittelyn ja hyväksymisen yhteydessä. Hankkeen suunnittelua voidaan aikanaan jatkaa tiesuunnitelman laatimisella, kun tien sijainti ja vaikutukset on riittävästi ratkaistu oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa tai asemakaavassa (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 18 §).

Aluevarausuunnitelmaan kuuluu tutkittavien vaihtoehtojen vertailu ja lopullisen ratkaisuehdotuksen toteuttamiskelpoisuuden varmistaminen, keskeisten riskien ja vaikutusten tunnistaminen, vaihtoehtojen toteuttamiskustannusten luotettava arviointi sekä maankäytön kehittämismahdollisuuksien turvaaminen. Lisäksi täytyy ottaa huomioon riittävä liikenteen sujuvuus ja turvallisuus sekä muiden liikennemuotojen tarpeet sekä mahdollinen vaiheittain toteuttaminen. Näiden asioiden käsittelyn perusteella voidaan tehdä esitys alueen tie- ja kaiverkon parantamisen periaatteiksi päätöksentekoa ja jatkosuunnittelua varten.

Kuva 2. Maantien suunnittelu osana alueidenkäytön suunnittelun järjestelmää.

YVA-menettely

Hankkeen vaihtoehtoja on tutkittu ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) lain-säädännön tarkoittamalla tavalla ([laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 252/2017](#)). YVA-menettely käynnistettiin kesällä 2019, kun Uudenmaan ELY-keskus (ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue) ratkaisi hankkeen edellyttävän ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista. Huhtikuussa 2020 valmistuneessa arviointiselostuksessa (YVA-selostus) esitetään ympäristövaikutukset, vaihtoehtojen vertailut ja johtopäätökset.

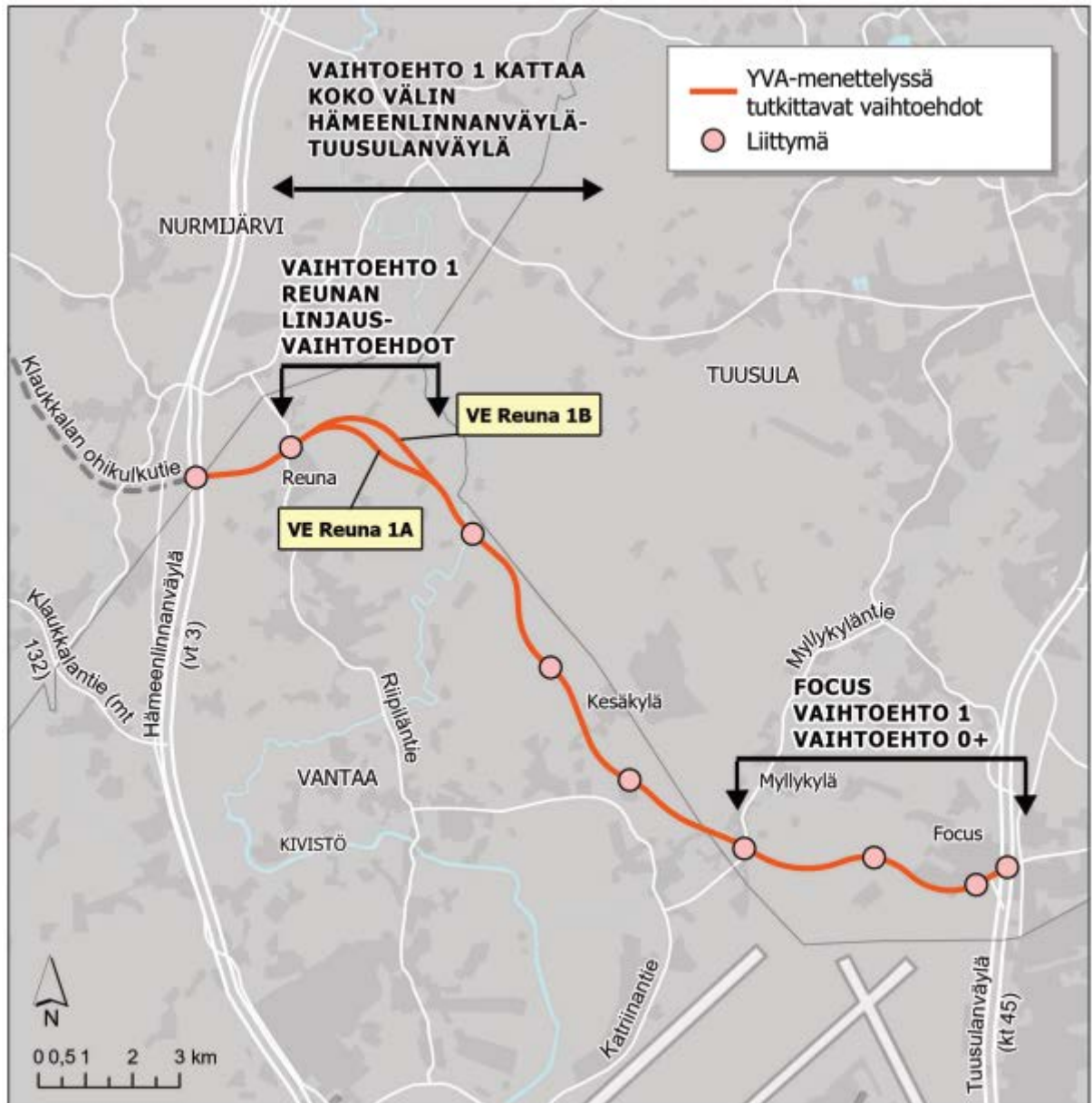
YVA-menettelyn tutkitut hankevaihtoehdot olivat seuraavat:

- Vaihtoehtona 1 (VE 1) on ollut uuden maantietasaisen väylän toteutus Hämeenlinnan-väylän ja Tuusulanväylän välillä. Reunassa tutkittiin lisäksi vaihtoehtoisia linjauksia 1A ja 1B.
- Vaihtoehtona 0+ (VE 0+) on ollut pelkän Focus-alueen uuden maantietasaisen väylän toteutus Myllykyläntien ja Tuusulanväylän välillä.

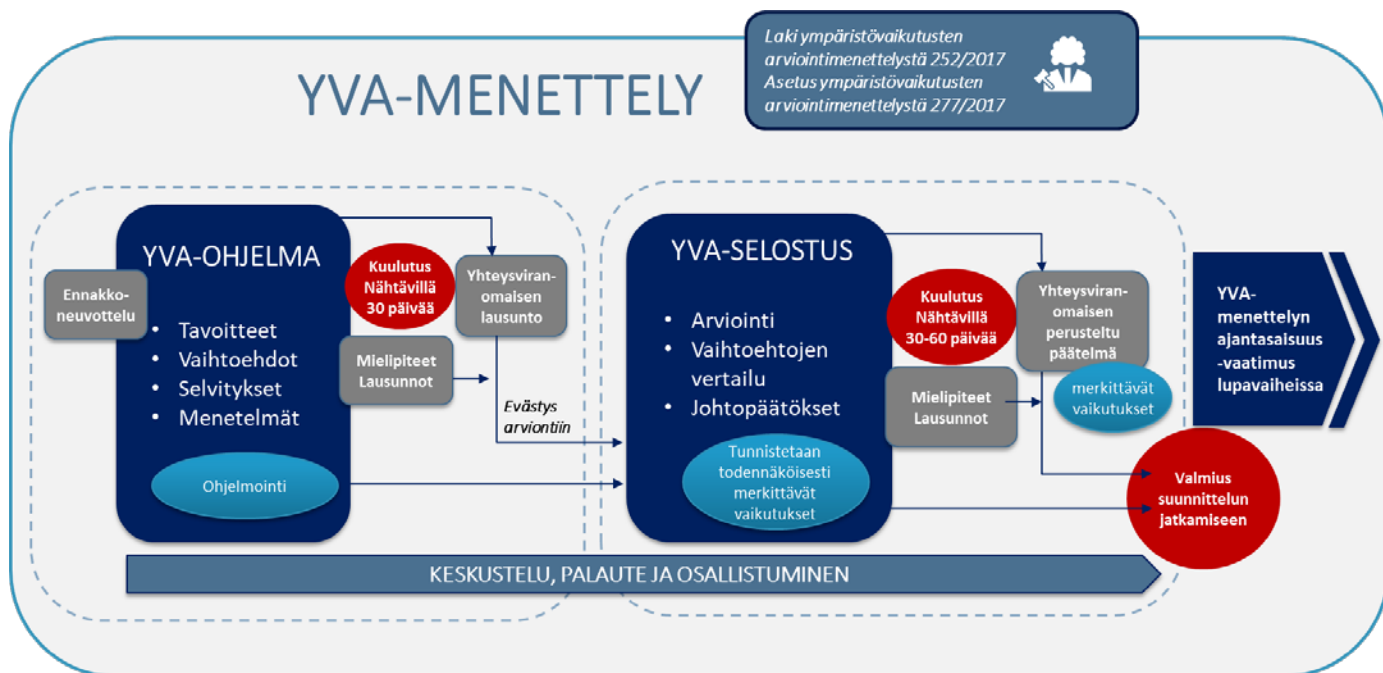
Selostuksessa todettiin, että hankkeen todennäköisesti merkittävät vaikutukset kohdistuvat asutukseen ja ihmisten elinoloihin, luonnon ja maiseman arvoihin sekä maankäyttöön. Uuden väylän yhteisvaikutukset alueen kehittyvän maankäytön kanssa ovat merkittäviä. Yleis-täen voi todeta, että uusi tie aiheuttaa haittaa asutukselle ja ympäristölle, mutta sillä on puo-lestaan myönteisiä vaikutuksia maankäytön kehittämiseksi ja liikenneyhteyksille. Vaihtoeh-dossa 0+ vaikutukset rajautuvat maantieteellisesti pienelle alueelle, kun taas vaihtoehdossa 1 muodostuu uusi seututieyhteys, jolla on laaja-alaisia vaikutuksia.

Yhteysviranomainen (Uudenmaan ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue) asetti YVA-selostuksen julkisesti nähtäville keuhvällä 2020. Nähtävillä olon päätettyä yhteysvi-ranomainen kokosi saadun palautteen ja antoi YVA-selostuksesta perustellun päätelmän elo-kuussa 2020. Sen mukaan YVA-selostus täyttää YVA-lain ja YVA-asetuksen

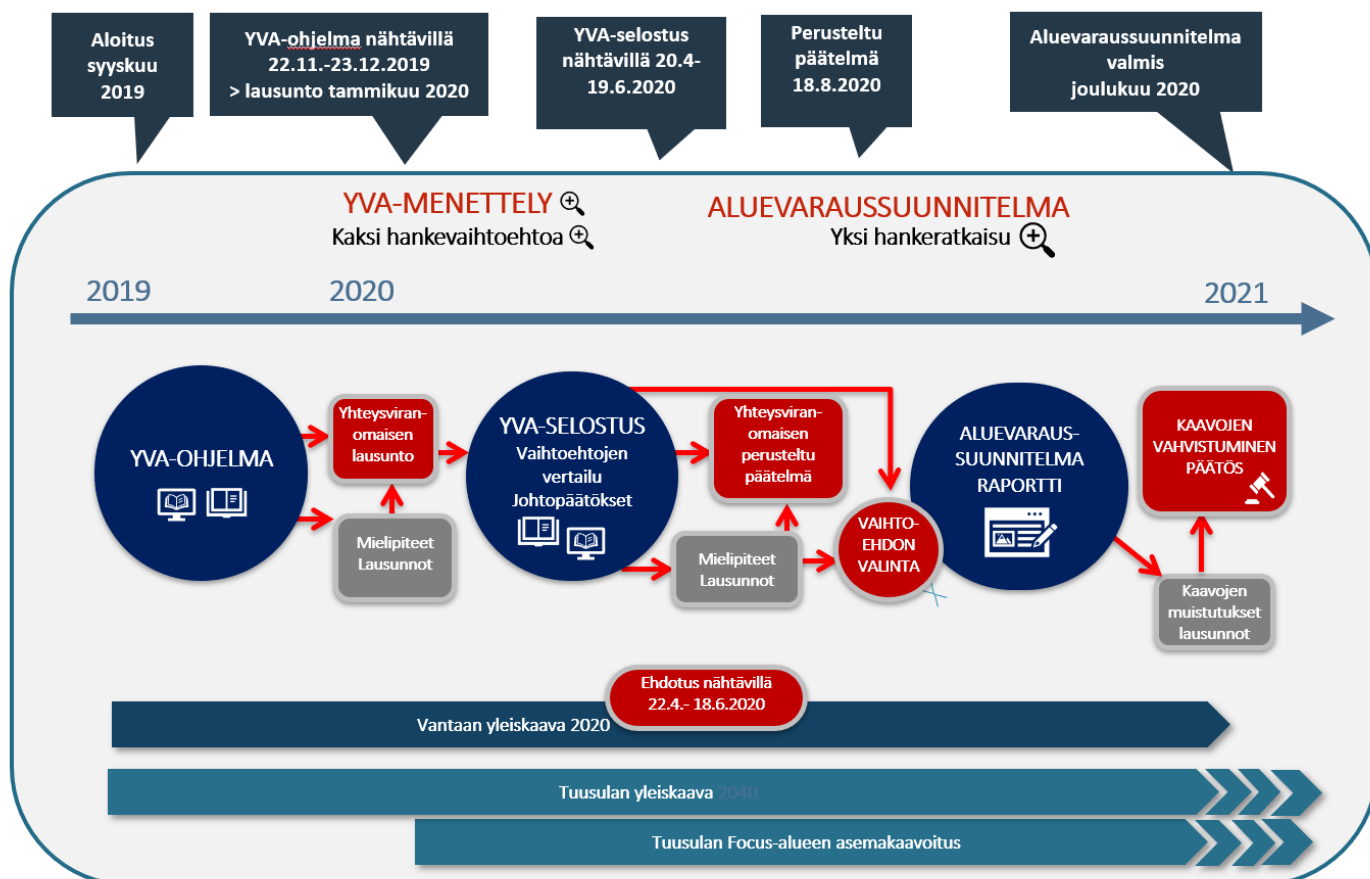
sisältövaatimukset. YVA-selostuksen perusteella on mahdollista muodostaa kokonaiskuva hankkeen keskeisistä ympäristövaikutuksista. Tutustu perusteltuun päätelmään tarkemmin yhteysviranomaisen verkkosivuilla ymparisto.fi/MT152parantaminenYVA.

Kuva 3. YVA-menettelyssä tutkitut vaihtoehdot.

Kuva 4. YVA-menettelyn prosessi.

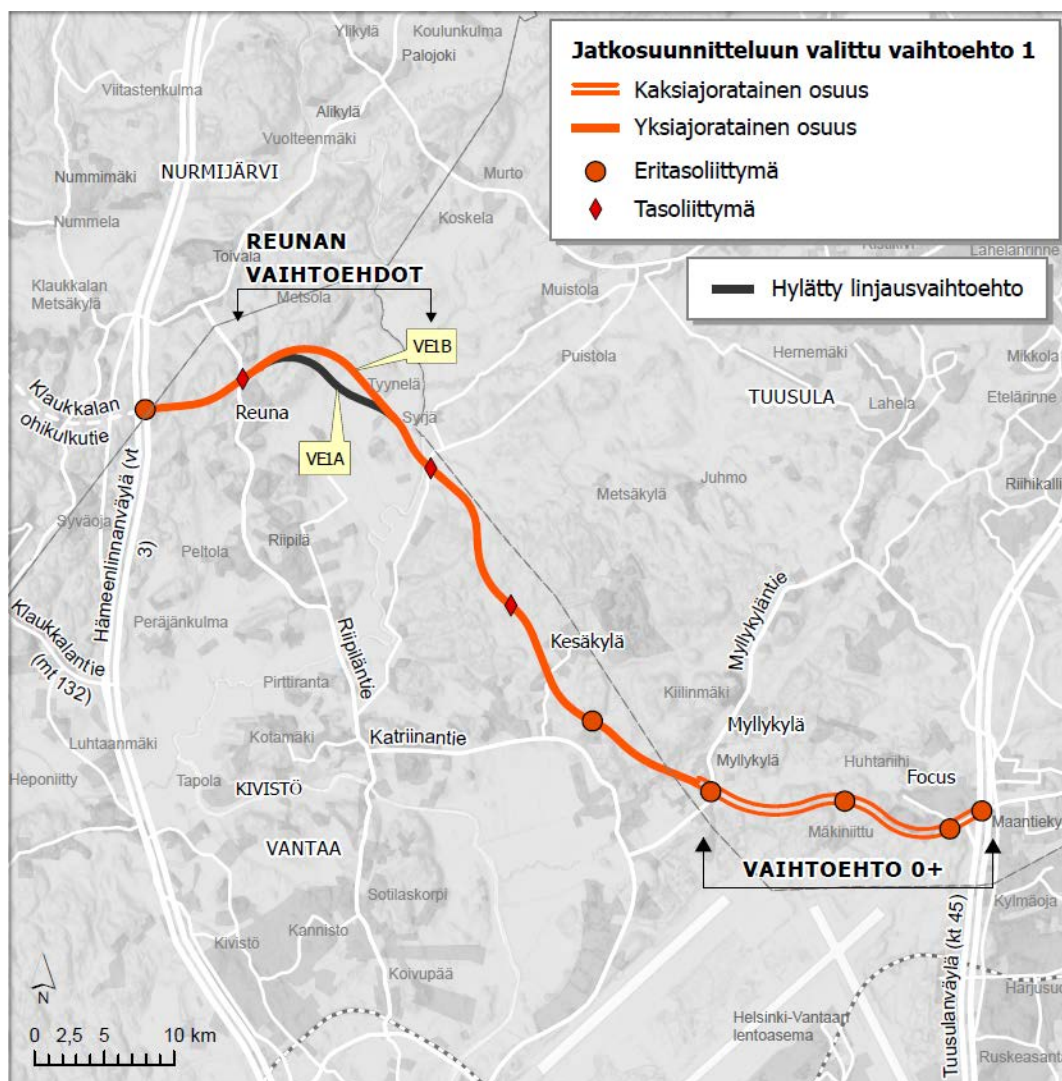
Kuva 5. Hankkeen päävaiheet ja aikataulu.

YVA-menettelyn jälkeinen vaihtoehdon valinta aluevaraussuunnitelmaan

YVA-menettelyn pohjalta hankkeen ohjausryhmä teki valinnat jatkosuunnittelua varten syyskuussa 2020. Suunnittelussa päätettiin edetä YVA-menettelyssä tutkitun vaihtoehdon 1 pohjalta. Keskeiset perusteet tälle valinnalle ovat seuraavat:

- Vaihtoehto 1 Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välillä on liikenteellisesti paras ratkaisu, koska se muodostaa seudullisen päätieyhteyden ja vastaa maankäytön kehittämisen tavoitteisiin.
- Vaihtoehtoa 1 puoltavat Focus-alueelle suunnitellut logistiikan ja työpaikka-alueen liikumistarpeet sekä suora yhteys suoraan Helsinki-Vantaan lentoasemalle, Kehä III:n ruuhkien keventäminen sekä uuden väylän toiminta maakunnallisena varareittinä.
- Myös seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimus puoltaa hankevaihtoehtoa 1.

Reunan linjauksista valittiin jatkoon pohjoinen vaihtoehto VE Reuna 1B. Linjausvaihtoehdoilla oli ratkaisevia eroja vain luontoarvoihin kohdistuvien vaikutusten kannalta. Vaikutukset ympäristöön olivat merkittäviä molemmissa linjauksissa, mutta vaihtoehdossa 1B hieman lievempiä.

Kuva 6. Aluevaraussuunnitelmaan valittu YVA-menettelyn vaihtoehto 1.

Vuoropuhelu ja palaute

Aluevaraussuunnitelman lähtökohtaisena ajatuksena on, että maantien ratkaisu käsitellään kaavoituksen vuoropuhelussa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Kunnat ovat ottaneet vastaan muistutuksia ja palautetta kaavojen nähtävillä oloon liittyen sekä antaneet vastineet niihin. Vantaan yleiskaavan 2020 laatimiseen on liittynyt monipuolista vuoropuhelua eri vaiheissa osallisten kanssa. Viimeisimpinä merkittävänä vaiheena oli yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo keväällä 2020. Tuusulan puolella kaavojen käsittely tulee ajankohtaiseksi aluevaraussuunnitelman valmistumisen jälkeen ja aluevaraussuunnitelma on siellä yhtenä kaavoituksen lähtökohtana.

YVA-menettelyn soveltaminen toi aluevaraussuunnitelmahankkeeseen lisää osallisten vaikutusmahdollisuuksia ja tiedonvälitystä YVA-lain mukaisen vuoropuhelun kautta. Uudenmaan ELY-keskus on tarjonnut informaatiota hankkeesta tiedotteiden sekä internetin välityksellä. YVA-menettelyyn on kuulunut yhteysviranomaisen Uudenmaan ELY-keskuksen (ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue) kuulutukset sekä YVA-ohjelman että YVA-selostuksen nähtävillä olosta. YVA-ohjelmavaiheessa joulukuussa 2019 järjestettiin yleisötilaisuus. Selostusvaiheessa keväällä 2020 jouduttiin peruuttamaan suunniteltu yleisötilaisuus koronatilanteen vuoksi, mutta täydentävää esittelymateriaalia tarjottiin hankkeen verkkosivuilla.

Hankkeen merkittävyyttä heijastaa se, että YVA-menettelyssä ja kaavoituksen kautta on saatu poikkeuksellisen paljon palautetta asiaan liittyen. Palaute on ollut pääosin hanketta vastustavaa. Keskustelu on tuonut esiin rakentamattoman alueen merkityksen elinympäristölle sekä uuden väylän moniulotteiset vaikutukset yhdessä maankäytön ja muiden hankkeiden kanssa. Palautteen vuoksi YVA-menettelyn tutkittavia vaihtoehtoja tarkasteltiin kriittisesti ja harkiten. Saatu palaute on toiminut vaikutusarvion pohjana ja näkyy YVA-selostuksessa arvioinnissa. Palaute on tuottanut runsaasti tietoa poliittiseen päätöksentekoon, johon liittyy aina eri intressien punnitsemista ja arvovalintoja. Palautetta otetaan huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa mahdollisuuksien mukaan. Tiesuunnitelmavaiheeseen kuuluu oma ratkaisun yksityiskohtien hiomiseen keskittyvä vuoropuhelunsa.

YVA-menettelyn vaikutus suunnitteluun ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä on olennainen asiakirja hankkeen jatkosuunnittelun kannalta. Perusteltuun päätelmään liittyy arvioinnin sisällön riittävyys ja laadun todentaminen. Uudistuneen YVA-lainsäädännön mukaisesti YVA-menettely ei varsinaisesti pääty selostusvaiheen lausuntovaiheeseen. Hankkeen edetessä lupavaiheeseen lupaviranomainen varmistaa, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa. Tässä hankkeessa asiaa arvioidaan aikanaan maantie- ja liikennejärjestelmästä annetun lain mukaisessa tiesuunnitelman hyväksymispäätöksen yhteydessä. Lupaviranomaisena toimii tuolloin Liikenne- ja viestintävirasto, Traficom.

Tämän hankkeen YVA-menettelyn perusteltu päätelmä, joka saatiin elokuussa 2020, antoi valmiudet jatkaa suunnittelua. Siinä todettiin, että YVA-selostus täyttää YVA-lain ja YVA-asetuksen sisältövaatimukset. YVA-selostuksen perusteella on mahdollista muodostaa kokonaiskuva hankkeen keskeisistä ympäristövaikutuksista. Yhteysviranomaisen perusteltua päätelmää on käsitelty ohjausryhmän kokouksessa 2.9.2020 yhdessä yhteysviranomaisen kanssa. Keskusteluissa tarkennettiin lausunnon sisältöä ja tulkintaa. Puutteena esiin noussut melukäsittely todettiin suunnittelutarkkuudelle riittäväksi ja olevan yhtenäisellä tasolla muiden vastaavien hankkeiden kanssa. On myös huomattava, että meluasiasa täsmentyy tiesuunnittelussa. Pääasiassa arviointiselostus todettiin selkeäksi ja hyvin laadituksi, kuten myös perustelusta päätelmästä ilmenee.

YVA-menettelyssä esille tulleet vaikutukset sekä perusteltu päätelmä huomioidaan hankkeen jatkosuunnittelussa, erityisesti myöhemmin laadittavassa tiesuunnitelmassa lain mukaisesti. Esiin tulleita asioita on kuitenkin otettu huomioon tässä aluevarausuunnitelmassa. Perustellussa päätelmässä nousi esille uutena selvitystarpeena vesilain mukaiset suojellut norot, joiden tietoja ei ollut YVA-menettelyssä huomioitu. Norot päädyttiin tutkimaan jo tätä aluevarausuunnitelmaa varten maastossa syyskaudella 2020. Muutoin perustellun päätelmän seikat vastaavat myös tämän aluevarausuunnitelman sisällön periaatteita ja tiensuunnittelun vaiheittain tarkentuvaa kokonaiskuvaa. Tässä aluevarausuunnitelmassa on haluttu panostaa vaikutusten lieventämistoimenpiteiden suunnitteluun ja tuleviin tarpeisiin. Toisaalta liikenteelliset vaikutukset kirjataan lähtökohtaisesti aluevarausuunnitelmavaiheessa YVA-selostusta tarkemmin.

Tutustu perusteltuun päätelmään tarkemmin yhteysviranomaisen verkkosivuilla ymparisto.fi/MT152parantaminenYVA.

1.2 Kehittämistarpeet

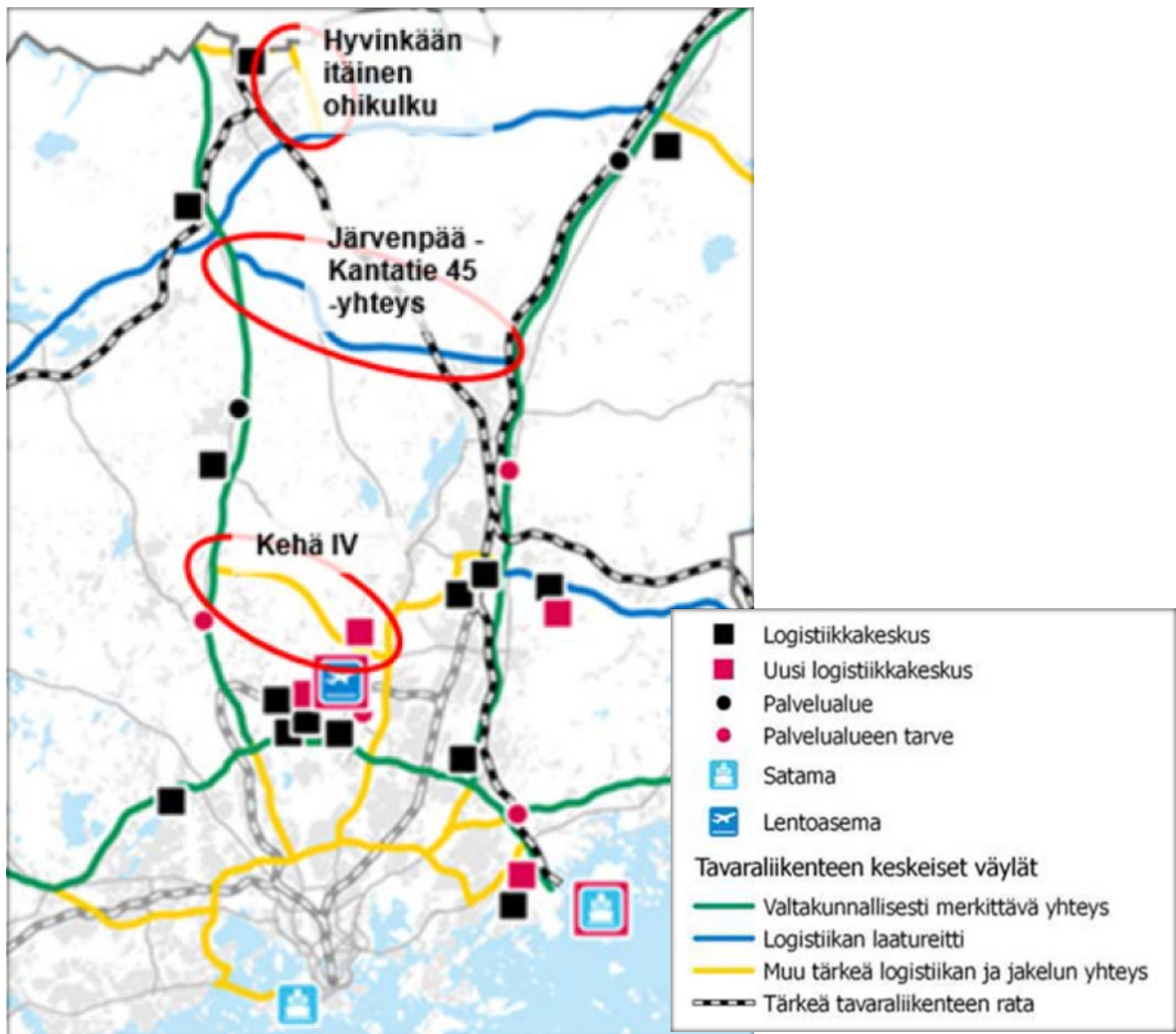
Tarve uudelle tieyhteydelle aiheutuu ennen kaikkea alueen uusien logistiikkakeskusten poikittaisista yhteyksistä pääteiden välillä sekä nykyisten reittien huonosta kyvystä palvella alueen tarpeita. Tarve yhteyden suunnitteluun lähtee siis seudun kilpailukyvystä ja logistiikkasta. Suurten logistiikkakeskusten sijoittumista lähelle pääkaupunkiseudun markkinoita vaikeuttaa riittävän suurten tonttien puute. Uudenmaan maakuntakaavassa on Focus osoitettu tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalueena.

Liikenneverkon suurimmat puutteet ovat uusilta logistiikka-alueilta valtatielle 3 Tampereen suuntaan. Nykyiset pääväyläyhteydet ovat takaperoisia ja alemman tieverkon osalta raskaan liikenteen tarpeisiin tasoltaan heikkoja. Lisäksi raskasta liikennettä ohjautuu Keski-Uudenmaan keskusten läpi, mikä rajoittaa kyseisten keskusten kehittämistä ja lisää liikenneturvallisuusongelmia. Raskasta liikennettä ohjautuu myös alueen alemmalle tieverkolle, jota ei ole suunniteltu tälle liikenteelle. Ilman uutta yhteyttä tämä liikenne lisääntyy ja siitä aiheutuu myös turvallisuusongelmia. Alueen yhteydet kulkevat tällä hetkellä Hämeenlinnanväylän, Kehä III:n ja Tuusulanväylän kautta. Nämä tiejaksot ovat erittäin ruuhkautuneita ja niiden häiriöherkkyys on suuri. Tämä aiheuttaa ongelmia etenkin kuljetuksille, joille täsmällisyys on erittäin keskeinen palvelutasotavoite. Ruuhkautuneissa olosuhteissa ajaminen lisää myös kuljetusten kustannuksia ja niiden päästöjä verrattuna tilanteeseen, jossa liikenne pääsee ajamaan normaalissa liikennetilanteessa. Lisäksi uusi tieyhteys palvelisi Helsinki-Vantaan lentotrasen ja Kehä III:n varayhteytenä mahdollisissa ongelmatilanteissa.

Keski-Uudenmaan poikittaisyhteyksiä ja niiden kehittämistä on selvitetty vuonna 2015 valmistuneessa raportissa ”Keski-Uudenmaan poikittaisyhteyksien selvitys”. Nykyiset poikittaisyhteydet valtateiden 3 ja 4 välillä Kehä III:n pohjoispuolella aina valtatielle 25 asti ovat epäjatkuvia sekä tasoltaan osin heikkoja. Puutteelliset poikittaisyhteydet ovat ongelma sekä henkilöautoliikenteen että kuljetusten kannalta. Kuljetusten kannalta kehittämistarve korostuu logistiikan painopisteen siirtyessä tulevaisuudessa Kehä III:n tasolta pohjoisemmas. Poikittaisyhteyksissä on tunnistettu erilliset yhteyspuutteet Helsinki-Vantaan lentokentän pohjoispuolella ja Järvenpään tasolla. Eri yhteyspuutteiden ratkaisemiseksi ei ole ollut löydettyä yhtä yksittäistä hanketta. Poikittaisyhteyksien kehittämisen tavoitteena on ohjata raskasta liikennettä sekä muuta alueen läpiajoliikennettä parannettaville laatureiteille ja rauhoittaa muuta verkkoa läpiajoliikenteeltä.

Keski-Uudenmaan poikittaisyhteyksien kehittäminen sisältää seuraavien yhteyksien toteuttamisen tai parantamisen:

- Järvenpää – kantatie 45 -yhteyden parantaminen logistiikan laatureittinä (Keski-Uudenmaan pohjoinen logistiikkayhteys välillä vt 3 – mt 140)
- Maantien 152 jatkeen pohjoisen linjauksen toteuttaminen tärkeänä logistiikan yhteytenä (Mt 152 välillä vt 3 Hämeenlinnanväylä – kt 45 Tuusulanväylä)
- Hyvinkään itäisen ohikulkutien toteuttaminen tärkeänä logistiikan yhteytenä.

Kuva 7. Keski-Uudenmaan poikittaisyhteydet.

Logistiikan tavoiteverkon tavoitteena on Keski-Uudenmaan poikittaisyhteyksien parantamisen lisäksi vähentää läpikulkuliikennettä ja siitä aiheutuvaa haittaa Hyrylässä. Kantatien 45 merkitys pitkämatkaisen liikenteen kannalta vähenee tavoiteverkossa, mikä mahdollistaa tien kehittämisen paikallisen liikenteen lähtökohdista. Myös Kulomäentien rooli raskaan liikenteen läpikulkuväylänä on tavoiteverkossa pyritty pitämään pienenä, koska se sijoittuu osin tiiviin yhdyskuntarakenteen sisälle. Kantatien 45 varresta yhteys valtatie 4 suuntaan kulkee tavoiteverkossa Hyrylän Itäväylän ja Öljytien (mt 148) kautta.

Keski-Uudenmaan pohjoinen logistiikkayhteys ja maantien 152 jatke ratkaisevat eri ongelmia eivätkä ole siten toisilleen vaihtoehtoja. Maantie 152 palvelee selvästi rajallisempaa aluetta kuin Keski-Uudenmaan pohjoinen logistiikkayhteys. Raskaan liikenteen näkökulmasta maantie 152 palvelee lähinnä Focus -aluetta sekä Tuusulanväylän vartta lentokentän tasolla. Keski-Uudenmaan pohjoinen logistiikkayhteys palvelee Järvenpäästä, Sipoota sekä valtatie 4 vartta Keravalla ja Vantaalla. Valtatie 4 käytävän liikenne tai liikenne Öljytien (mt 148) suunnasta ei siirry käyttämään maantietä 152 ellei Kulomäentien roolia raskaan liikenteen läpiajoväylänä pyritä vahvistamaan. Se ei ole Myös henkilöautoliikenteen näkökulmasta maantien 152 rooli jää paikallisemmaksi ja se palvelee lähinnä osan Koillis-Vantaata yhteytenä Klaukkan ja Hämeenlinnanväylän (vt 3) suuntaan. Koska logistiikan tavoiteverkossa kehitettävät poikittaisyhteydet eivät ole toistensa vaihtoehtoja ja ne palvelevat eri liikennettä, ei niiden toteuttamisella ole merkittävää vaikutusta toistensa liikennemääriin.

MAL 2019 on Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen suunnitelma seudun kokonaisuuden kehittämiseksi vuosina 2019–2050. MAL 2019 -suunnitelman mukaan logistiikan toimintaedellytykset varmistetaan kehittämällä nykyistä verkkoa ja täydentämällä logistiikan yhteyspuutteita. Logistiikan painopiste on siirtymässä Kehä III:n tasolta pohjoisemmaksi. Keski-Uudeltamaalta puuttuvat kuitenkin selkeät ja laadukkaat logistiikan poikittaisyhteydet valtateiden 3 ja 4 väliltä. Raskaan liikenteen kannalta poikittaisyhteyksien puutteet johtavat joko lisäkustannuksia aiheuttaviin pidempiin reitteihin tai liikenteen hakeutumiseen alemmalle tie- ja katuverkolle. MAL 2019 -suunnitelman mukaan vuoteen 2030 mennessä toteutetaan Keski-Uudenmaan pohjoinen logistiikkayhteys (Järvenpää – kantatie 45 -yhteys), joka palvelee ennen muuta pitkämatkaista tavaraliikennettä. Lentoaseman pohjoispuolinen Kehä IV -yhteys (tämä maantie 152 -hanke) on tärkeä maankäytön kehittämisen kannalta ja palvelee eri tarpeita kuin pohjoisempi yhteys. MAL 2019 -suunnitelman mukaan Kehä IV suunnitteluvaihtoehtona edistetään vuoteen 2030 mennessä ja se voidaan toteuttaa vaiheittain maankäytön niin edellyttäessä. Pitkällä tähtäimellä logistiikan kehittämispolkuun kuuluu myös varautuminen itäisen radanvarsien ja Hyvinkään itäisen ohikulkutien toteuttamiseen. Hyvinkään itäisestä ohikulkutiestä on käynnistetty tiesuunnitelman laatiminen vuonna 2018.

Hankkeen tavoitetilanne kytkeytyy maakuntakaavan sekä Tuusulan Focus-alueen ja Vantaan kaavojen osoittamaan kehittyvään maankäyttöön. Erityisesti Kiilan ja Focuksen alueelle on suunniteltu runsaasti uutta ja laajenevaa maankäyttöä, jonka toteutuminen vaatii tuekseen liikenneverkon kehittämistä. Hankkeen ensimmäisen toteutusvaiheen on mahdollistettava Tuusulan Focus-alueen toteuttaminen ja kytkeminen Tuusulanväylään sekä muuhun tie- ja katuverkkoon ennen koko yhteyden rakentamista.

1.3 Tavoitteet

Hankkeen tavoitteet on määritelty työtä ohjanneessa ohjausryhmässä. Ne koskevat liikennettä, maankäyttöä ja ympäristöä. Lisäksi työtä ovat ohjanneet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.

Hankkeen tavoitteet

Liikenteen valtakunnalliset tavoitteet

- Parannetaan Hämeenlinnanväylän (vt 3) ja Tuusulanväylän (kt 45) välisen pitkämatkaisen tavaraj- ja henkilöliikenteen sujuvuutta, toimintavarmuutta sekä matka-aikojen ennustettavuutta.
- Parannetaan valtakunnallisten terminaalien ja logistiikkakeskusten yhteyksiä päätieverkkoon.
- Parannetaan erikoiskuljetusten reitistöä.

Liikenteen seudulliset tavoitteet

- Parannetaan alueen tavarakuljetusten sekä työ- ja asiointimatkojen sujuvuutta ja turvallisuutta-
- Parannetaan seudullisten logistiikkakeskusten yhteyksiä päätieverkkoon.
- Edistetään joukkoliikenteen edellytyksiä.
- Edistetään jalankulun ja pyöräilyn käytön edellytyksiä.

Turvallisuus

- Liikenneturvallisuus paranee nykytilanteen tasosta.

Ympäristö

- Liikenteen aiheuttama pohjaveden pilaantumisriski pienenee.
- Vältetään arvokkaisiin luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristön arvokohteisiin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia sekä lievennetään niitä mahdollisimman tehokkaasti.
- Turvataan maakuntakaavan mukaiset ekologiset yhteydet.
- Tuetaan uusiomateriaalien käyttömahdollisuuksia.

Liikenteen päästöt

- Liikenteen hiilidioksidipäästöt vähenevät alueen liikenneverkolla.

Ihmiset

- Valtioneuvoston periaatepäätöksen 993/1992 mukaiset melun ohjearvot eivät ylitä hankkeen vaikutusalueen asuin- ja vapaa-ajankiinteistöillä eikä virkistys- ja luonnonsuojelualueilla (55 dB /45 dB).
- Yhteys ei lisää merkittävästi estevaikutusta suunnittelualueella.

Maankäyttö ja kaavoitus

- Tuetaan Vantaan yleiskaavan ja Tuusulan yleis- ja asemakaavojen toteuttamista.
- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi tarjoamalla kuljetuksille toimivat ja varmat yhteydet.
- Selkeytetään tieverkon hallinnollista ja toiminnallista luokitusta ja muutetaan maantieverkkoa kaduiksi niiden roolin mukaisesti. Uuteen yhteyteen liittyvät yhdystiet muutetaan katuyhteyksiksi tai kunnan ylläpidettäväksi yksityisteiksi.
- Järjestetään uudet tarvittavat kulkuyhteydet mahdollisuuksien mukaan tilusjärjestelyiden avulla (Kiva-selvitys). Yksityistie- ja maatalousliittymien määrä uudelle maantieyhteydelle minimoidaan.

Rakentaminen

- Mahdollistetaan Klaukkalan kehätien eritasoliittymän sijoittuvan raskaan liikenteen palvelualueen toteuttaminen ennen uutta yhteyttä.
- Turvataan Focus-alueen yhteyksien toteuttaminen vaiheittain.
- Uuden yhteyden toteuttaminen on yhteiskuntataloudellisesti kannattavaa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Maankäyttö- ja rakennuslain (24 §) mukaan valtion viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, edistää niiden toteuttamista ja arvioida toimenpiteidensä vaikutuksia aluerakenteen ja alueiden käytön kannalta. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat olleet tämän väylähankkeen tavoitteiden

asettelun yhtenä lähtökohtana. Lisää valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista kerrotaan osoitteessa www.ymparisto.fi/vat.

Hankkeen kannalta keskeisimpiä tavoitteita ovat:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä.
- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Tehokas liikennejärjestelmä

- Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä ta-vara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.
- Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.
- Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämis- ja toimitamismahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.
- Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden säilymisestä.

2 LÄHTÖKOHDAT

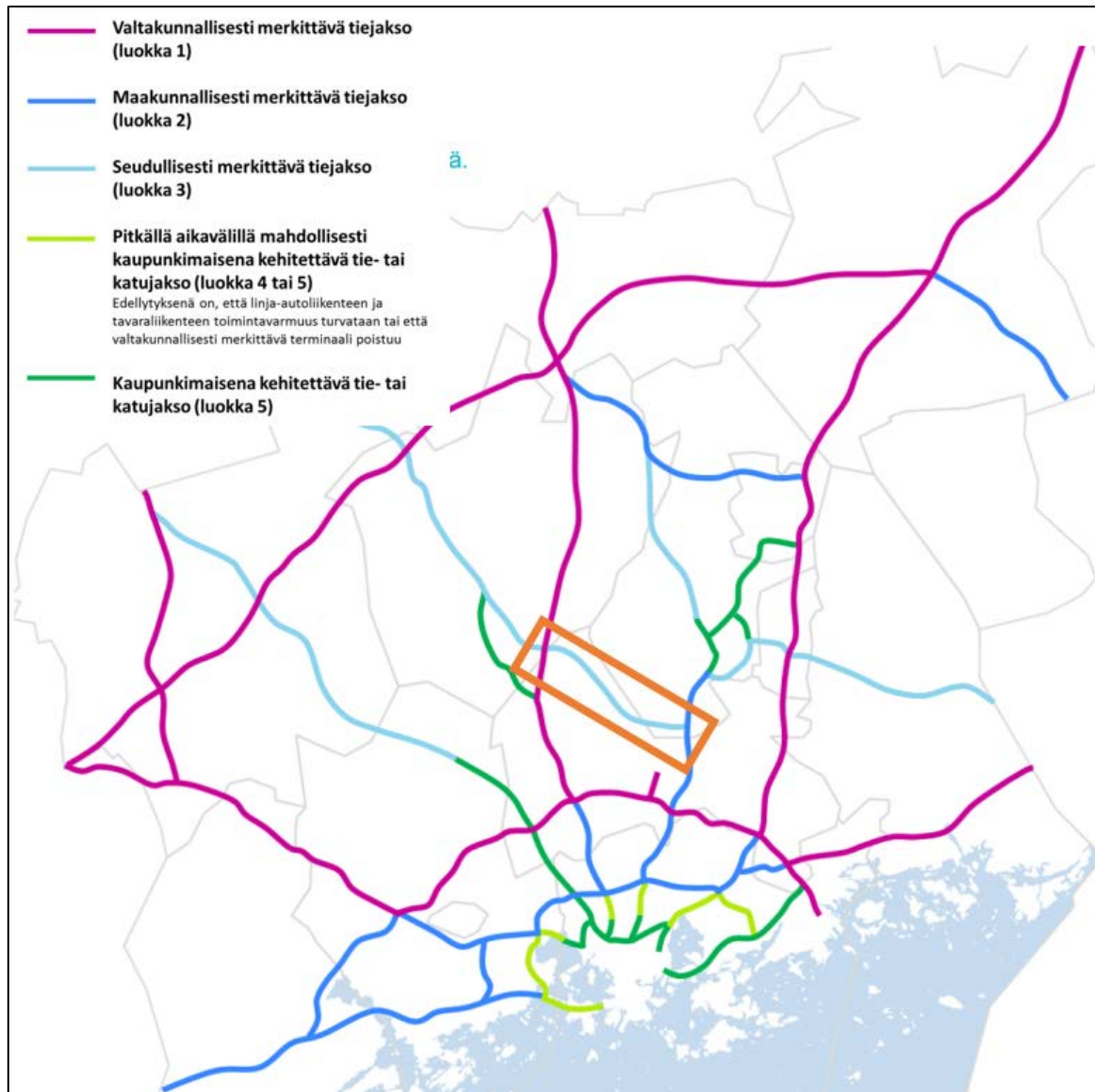
2.1 Suunnittelualue ja liikenneverkollinen asema

Työ rajautuu lännessä Hämeenlinnanväylälle (vt 3) suunnitellun Klaukkalan kehätien (mt 132) eritasoliittymään ja idässä Tuusulanväylän (kt 45) nykyiseen Kulomäentien (mt 152) eritasoliittymään. Suunnittelualueen pituus on noin 13 kilometriä. Lisäksi suunnittelualueeseen sisältyy Klaukkalan kehätien liittymän läheisyyteen sijoittuvan raskaan liikenteen palvelualue. Suunnittelualue on esitetty kuvassa 10.

Uusi yhteys ei kuulu TEN-T verkkoon. Se toimii kuitenkin kattavaan TEN-T verkkoon kuuluvien moottoriteiden, valtatiet 3 ja 4, välisenä merkittävänä ajoneuvoliikenteen yhteytenä yhdessä olemassa olevien Tuusulanväylän, Tuusulan itäväylän ja Kulloontien kanssa. Maantien 152 osuus Hämeenlinnanväylältä Tuusulanväylälle on määritetty myös keskeiseksi valtakunnallisen tai pitkämatkaisen seudullisen tavaraliikenteen reitiksi lisäksi se on määritelty kehitettäväksi seudullisesti merkittäväksi tiejaksoksi. (Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet, Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 58/2018).

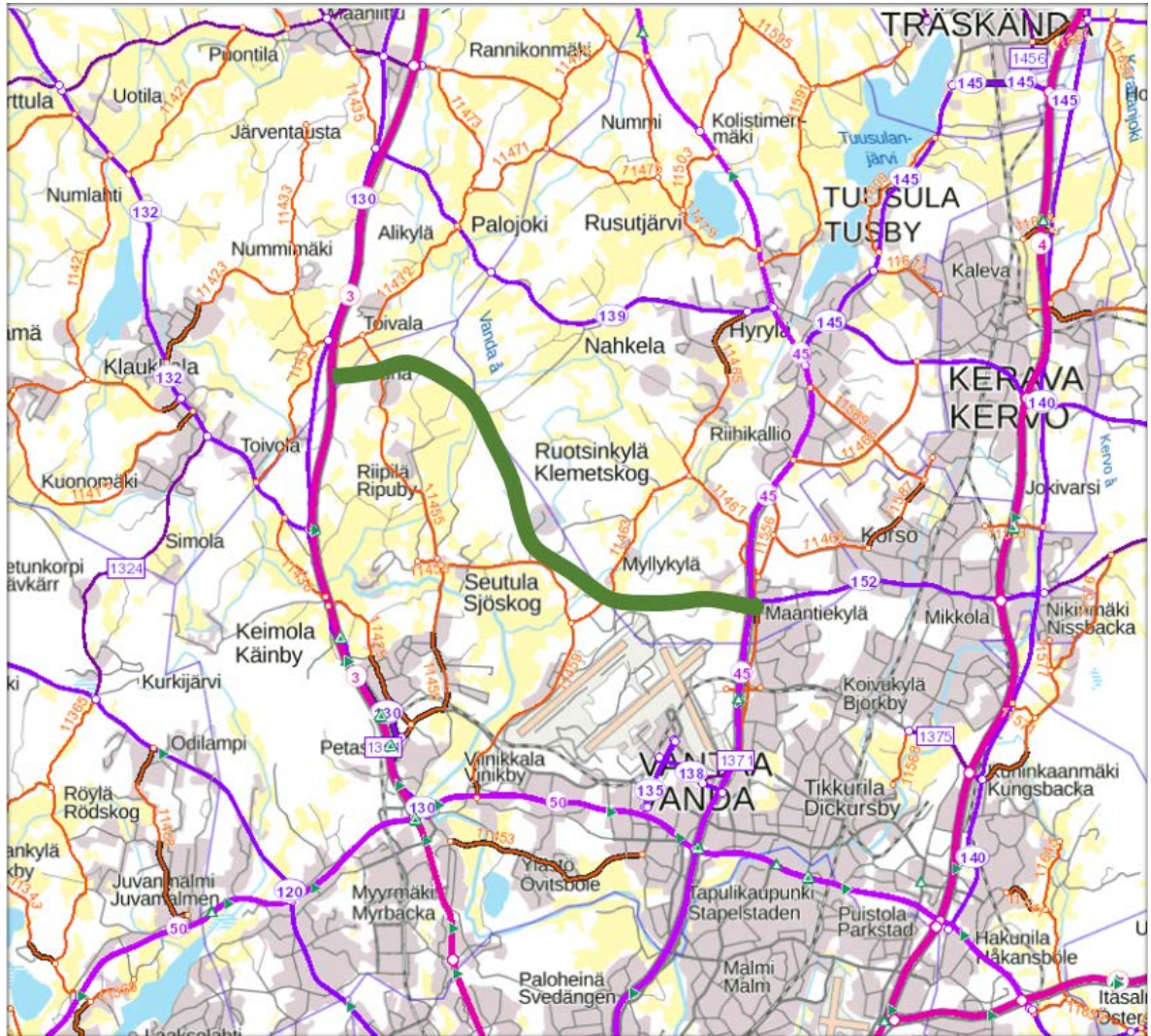
Kuva 8. Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä osana keskeistä valtakunnallista tai pitkämatkaista tavaraliikenteen reitistöä ja seudullisesti merkittävää tiejaksoa (Helsingin seudun tieverkon luokitus- ja palvelutasotavoitteet, Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 58/2018).

Kuva 9. Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä osana Helsingin seudun seudullisesti merkittävää tieverkkoa (Helsingin seudun tieverkon luokitus- ja palvelutasotavoitteet, Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 58/2018).

2.2 Nykyinen tieverkko ja sen ominaisuudet

Alueella ei nykytilanteessa ole koko yhteyttä palvelevaa tie- tai katuverkkoa. Nykytilanteessa suoriin yhteys kulkee reittiä Hämeenlinnanväylä (vt 3) – Vanha Hämeenlinnantie (mt 130) – Metsäkyläntie (mt 11432) – Riipiläntie (mt 11455) – Katriinantie (mt 11459) – Myllykyläntie (mt 11463) – Maisalantie (mt 11467) – Tuusulanväylä (kt 45). Yhteys koostuu pienistä yhdystietasoista maanteista, jotka ovat paikoin mäkisiä ja mutkaisia eivätkä sovellu pitkämatkaisen tai raskaan liikenteen yhteydeksi. Käytettyjä yhteyksiä ovat Tuusulanväylä – Kehä III (kt 50) – Hämeenlinnanväylä (vt 3) sekä Tuusulanväylä – Hämeentie (kantatie 45) – Hämeenlinnanväylä (vt 3). Kehä III:n (kt 50) kautta kulkeva yhteys on kiertävä ja se lisää matka-aikaa ja logistiikan kuljetuskustannuksia. Hämeentien (kt 45) yhteys puolestaan kulkee Hyrylän keskustan läpi. Tämä lisää matka-aikaa sekä aiheuttaa ongelmia paikalliselle liikenteelle ja maankäytön kehittämiseksi.

Kuva 10. Suunnittelualue ja alueen tie- ja katuverkko.

2.3 Joukkoliikenne

Tarkastelualueella kulkee paljon HSL:n liikennöimää joukkoliikennettä Tuusulanväylää (kt 45) sekä Kehä III:a (kt 50) pitkin. Muiden teiden osalta joukkoliikenne on vähäisempää. HSL:n liikennettä kulkee muun muassa suunniteltavan väylän kanssa risteävillä Myllykyläntiellä, Kesäköyläntiellä sekä Riipiläntiellä. Hämeenlinnanväylällä (vt 3) kulkee säännöllinen vuoroliikenne Helsingistä Tampereen suuntaan. Joukkoliikenteen itä-länsiyhteydet kulkevat pääsääntöisesti etelämpänä ja tarkastelualueelle tulevat vain linjojen 444 – 447 päät.

2.4 Jalankulku ja pyöräily

Jalankulun ja pyöräilyn yhteydet on toteutettu nykyisten väylien varressa. Metsäkyläntien (mt 11432) ja Riipiläntien (mt 11455) osuudella ei ole erillistä jalankulun ja pyöräilyn väylää, Katriinantiellä (mt 11459), Myllykyläntiellä (mt 11463), Maisalantiellä (mt 11467) ja Tuusulanväylällä (kt 45) on yhdistetty jalankulku- ja pyöräilyväylät.

2.5 Suuret erikoiskuljetukset

Hämeenlinnanväylän (vt 3) käytävässä suurten erikoiskuljetusten reitti, jossa leveys- ja korkeusvaatimuksena on 7 metriä, sijoittuu Kivistön alueella Keimolantielle ja Kivipellontielle jatkuen siitä Vanhalle Hämeenlinnantielle (mt 130). Poikittaisena yhteytenä Tuusulanväylän (kt 45) suuntaan toimii Riipiläntie ja Tikkurilantie. Tuusulanväylän suunnassa suurten erikoiskuljetusten reitti jatkuu Tikkurilantieltä pohjoiseen Niittytien, Meiramitien ja Kulomäentien (mt 152) kautta Tuusulantielle (mt 11556). Katriinantie (mt 11459) ja Riipiläntie (mt 11455) ovat erikoiskuljetusten reitistöä, jolla leveys- ja korkeusvaatimuksena on kuusi metriä.

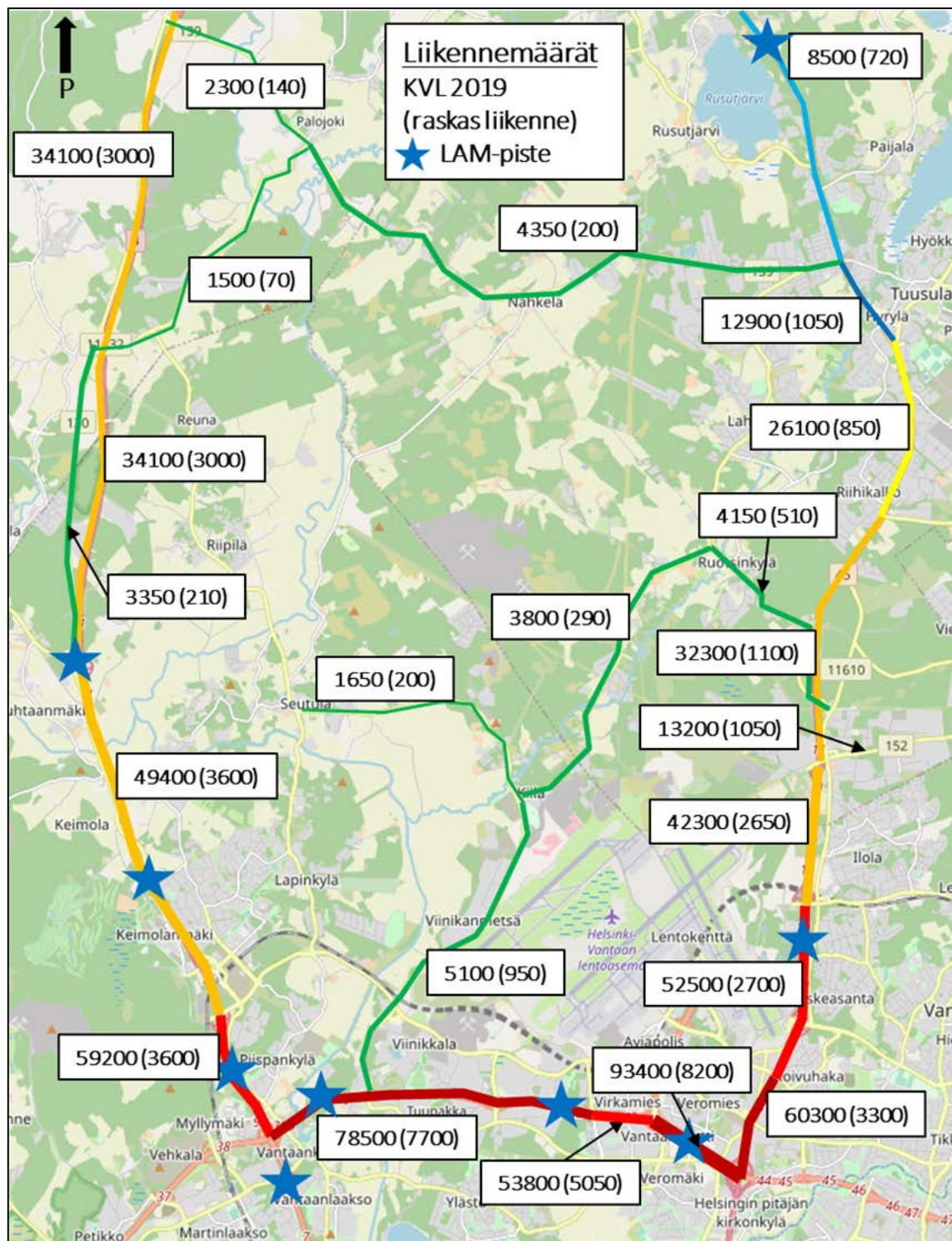
Uusi maantien 152 linjaus on määritelty tehdyissä selvityksissä suurten erikoiskuljetusten reitin osaksi.

2.6 Nykyinen liikennekysyntä ja liikenne-ennusteet

2.6.1 Liikenteen nykytila ja liikenne-ennuste

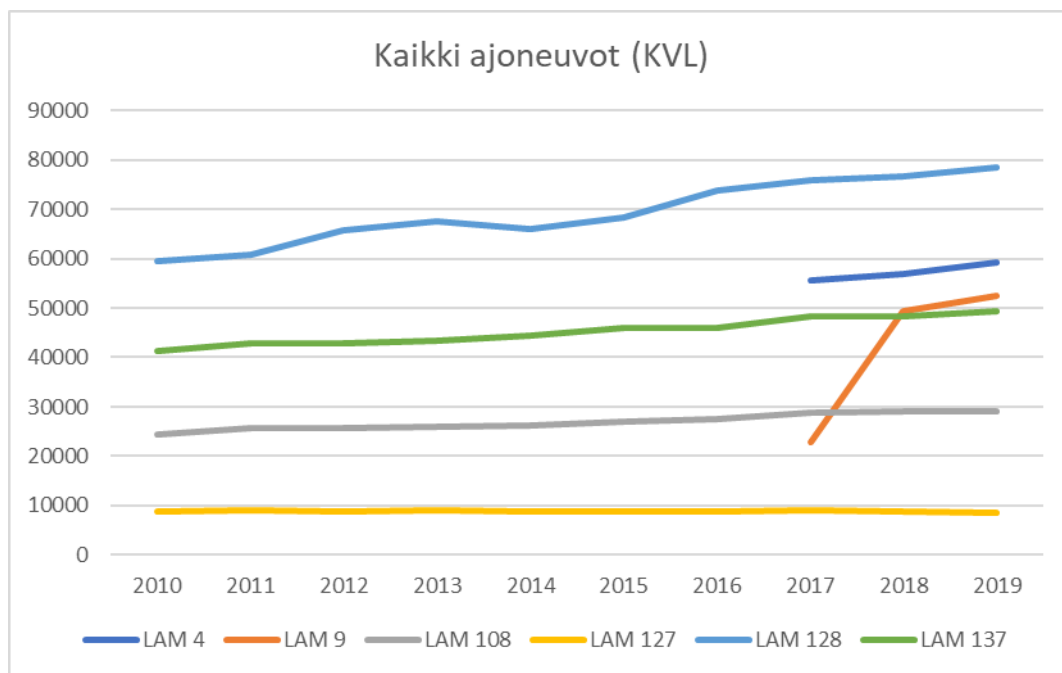
Nykytila

Nykyiset liikennemäärät tarkastelualueella vaihtelevat 1 500 ja noin 93 500 ajoneuvon välillä. Vaihtelu on suurta, sillä tarkastelualueelle mahtuu sekä Suomen vilkkaimpia tieosuuksia (Hämeenlinnanväylä (vt 3), Tuusulanväylä (kt 45) ja Kehä III (kt 50)) että maaseutumaisia yhdystieitä (mm. Metsäkyläntie mt 11432). Kuvaan 11 on koostettu tarkastelualueen eteläosan keskivuorokausiliikennemäärät kokonaisuudessaan ja raskaiden osalta. Tiedot ovat tierekisterissä olevia vuoden 2019 liikennetietoja. Raskaan liikenteen osuudet ovat keskimäärin tasolla 5 – 10 % koko ajoneuvoliikenteen keskivuorokausiliikenteen tasosta. Katriinantien (mt 11459) eteläosalla raskaan liikenteen osuus on lähes 20 %.

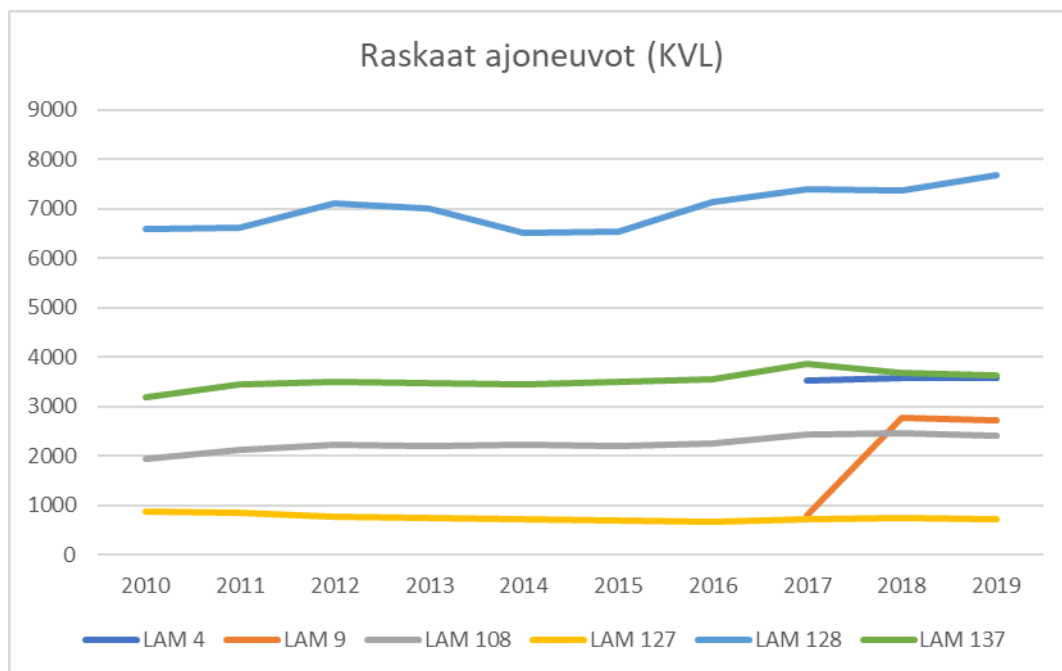

Kuva 11. Liikennemäärät tarkastelualueella, KVL 2019, suluissa raskas liikenne. Alueen LAM-pisteet on merkitty sinisillä tähdillä.

Seuraaviin kuvaajiin on kerätty liikenteen aiempi kehitys LAM-pisteissä kymmenen vuoden ajalta. LAM-pisteiden 4 ja 9 osalta tiedot ovat saatavilla vasta 2017 vuodesta eteenpäin. Kuvaajista käy ilmi, että liikenteen kehityssuunta on kasvava kaikissa muissa pisteissä paitsi LAM-pisteellä 127, joka sijaitsee kantatiellä 45 Tuusulan pohjoispuolella.

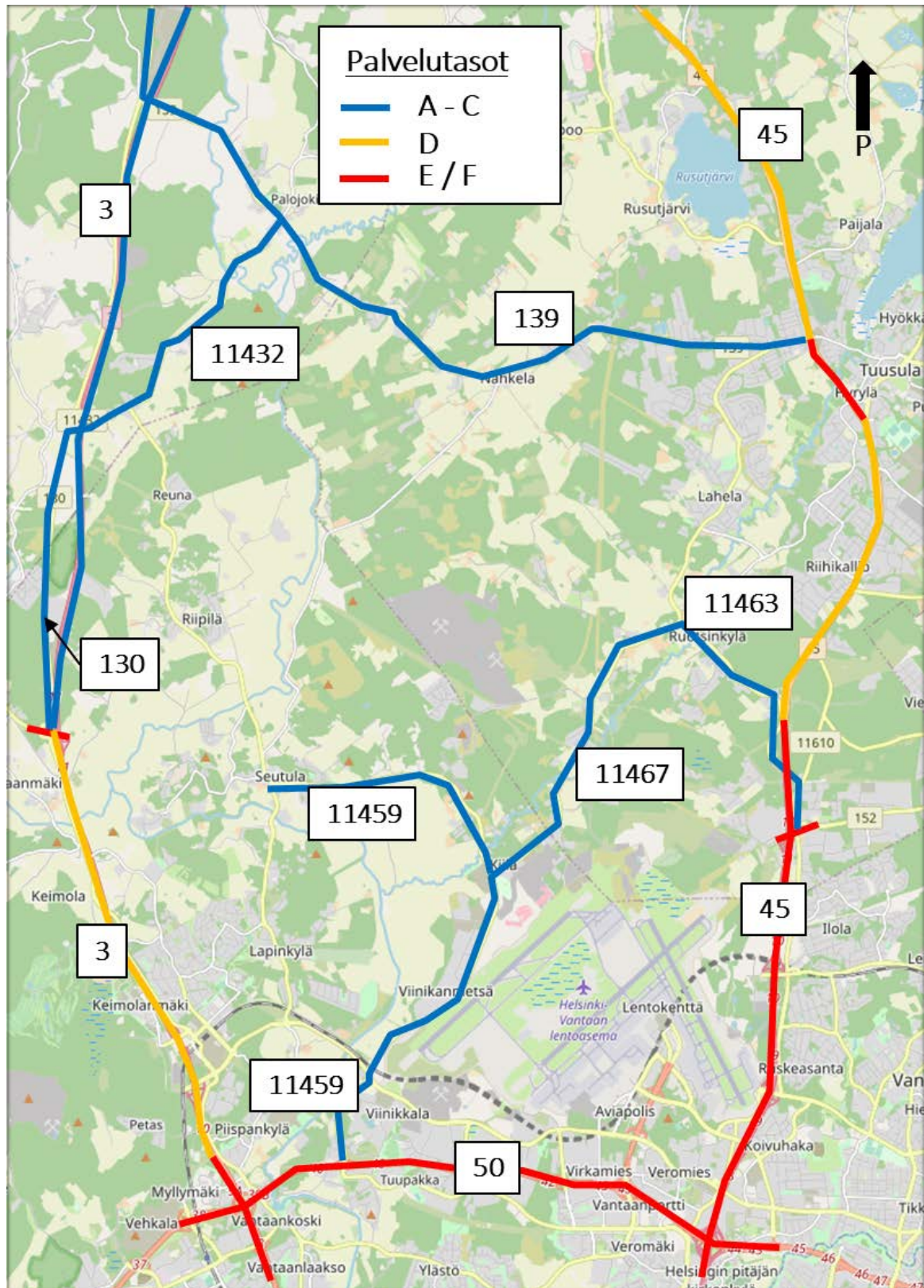
Kuva 12. Liikenteen kehittyminen (kaikki ajoneuvot) tarkastelualueella vuosina 2010 – 2019 (LAM-pisteet 4, 9, 108, 127, 128 ja 137).

Kuva 13. Raskaan liikenteen kehittyminen tarkastelualueella vuosina 2010 – 2019 (LAM-pisteet 4, 9, 108, 127, 128 ja 137).

Liikenteen sujuvuus on nykytilassa (2019) valtiatiellä 3 noin kahden kilometrin säteellä Kehä III:n rampeista E/F, eli huono/erittäin huono. Pohjoiseen päin mentäessä palvelutaso paranee nopeasti D:hen (välttävä) ja Klaukkalan rampin jälkeen C:hen (tyytyttävä). Tuusulanväylällä (kt 45) palvelutaso on moottoritieosuudella E/F ja moottoritie osuudesta pohjoiseen palvelutaso on D, kiertoliittymien välisellä osuudella Hämeentiellä (kt 45) palvelutaso laskee E:hen. Nahkelantien (mt 139) jälkeen Hämeentien (kt 45) palvelutaso on D. Kehä III palvelutaso on tarkastelualueella E/F. Maanteillä 132 ja 152 palvelutasot ovat tasolla E lähellä

valtatietä 3 ja kantatietä 45. Muun verkon palvelutaso on välillä A – C (hyvä). Alla olevalle kartalle on kuvattu tarkastelualueen päätieverkon palvelutasot.

Kuva 14. Liikenteen palvelutasot nykytilassa 2019 tarkastelualueella (IVAR3).

Liikenne-ennuste

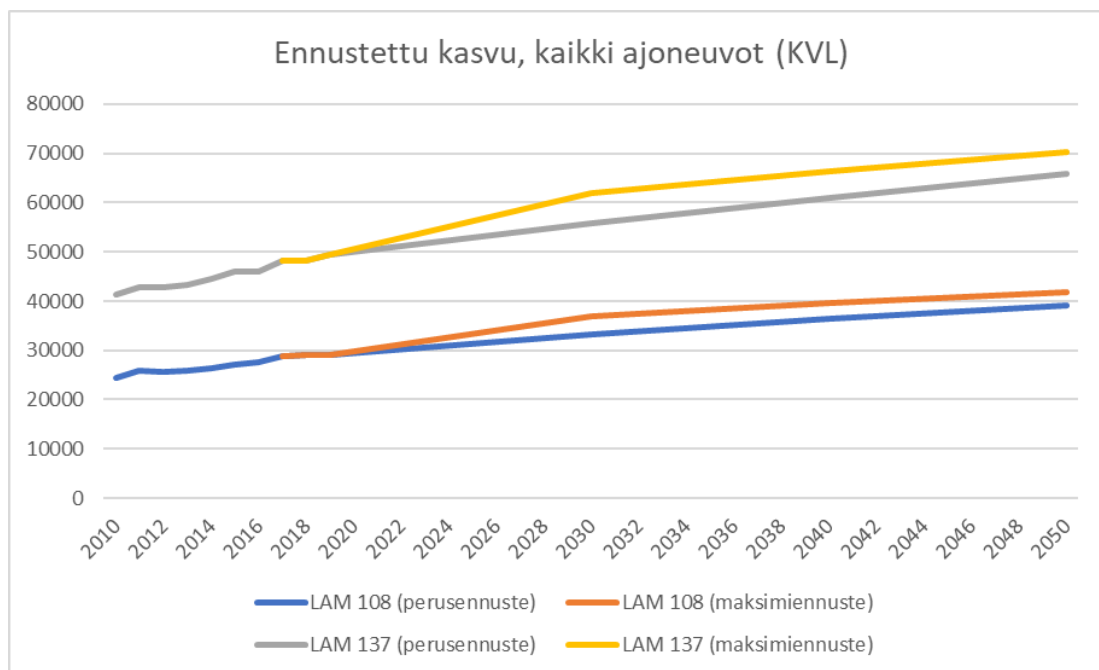
Tarkastelussa käytetty liikenneverkko on laaja ja verkolla käsiteltävät siirtymät vaativat koko verkolle yhteneväisen liikenne-ennusteen, jotta eri vuosien verkkoja voidaan vertailla keskenään liikennemäärien kasvaessa. Ajoneuvojen lukumäärän tulee hankearvioinnissa käytössä olevassa IVAR3 laskennassa pysyä vertailuvaihtoehdossa ja hankevaihtoehdossa yhtenevinä, jotta tulokset ovat vertailtavissa.

Alla olevaan taulukkoon 1 on kuvattu valtakunnalliset liikenne-ennusteet Uudenmaan valta-teiltä, kantateiltä ja seututeiltä, lisäksi mukana on hankeverkkoon kuuluva osuus Kehä III:lta. Perusennusteena päädyttiin käyttämään kantateiden ennustetta, sillä verkon liikennemäärät koostuvat pääosin valtatie- ja kantatieverkosta. Maksimiennuste päätettiin muodostaa valta-teiden raskaan liikenteen ennusteesta ja Kehä III:n kevyen liikenteen ennusteesta, jolloin saadaan valtakunnallisen liikenne-ennusteen mukaiset suurimmat kasvuluvut koko verkolle. Miniemiennusteenä käytetään 0-ennustetta, jossa liikennemäärät eivät kasva 2019 vuoden määrästä. HELMET-mallissa käytössä ollutta ennustetta kuvataan tarkemmin luvussa 2.6.2.

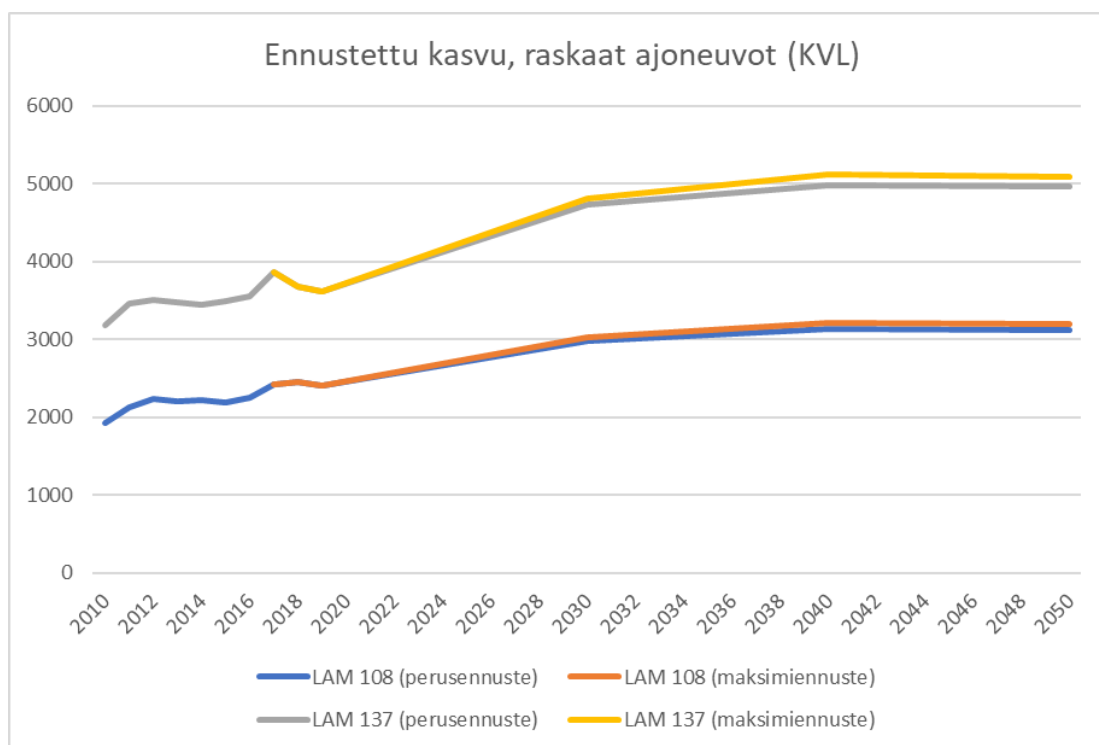
Taulukko 1. Valtakunnalliset liikenne-ennusteet Uudellamaalla 2017 – 2050, liikenteen kasvuker-toimet. Vihreällä perusennuste ja punaisella maksimiennuste.

	2017 – 2030	2017 – 2040	2017 – 2050
Valtatiet, kevyet ajoneuvot	1,159	1,267	1,355
Kantatiet, kevyet ajoneuvot	1,156	1,264	1,352
Seututiet, kevyet ajoneuvot	1,147	1,251	1,336
Kehä III, kevyet ajoneuvot	1,282	1,376	1,454
Valtatiet, raskaat ajoneuvot	1,247	1,326	1,319
Kantatiet, raskaat ajoneuvot	1,226	1,291	1,286
Seututiet, raskaat ajoneuvot	1,204	1,256	1,252
Kehä III, raskaat ajoneuvot	1,236	1,304	1,297

Alla oleviin kuvaajiin on koostettu LAM-pisteistä 108 ja 137 liikenteen kehitys vuosilta 2010 – 2019 sekä perusennusteen ja maksimiennusteen mukaiset kasvut. Perusennusteen mukainen kasvu noudattaa LAM-pisteiden 108 ja 137 kehitystä kaikkien ajoneuvojen osalta. Ras-kaan liikenteen osalta viimeaikainen kehitys on ollut ennustetta hitaampaa. Tarkasteluun va-littiin pisteet 108 ja 137, koska ne edustavat tarkastelualueella liikenteen keskimääräisiä ke-hityksiä. LAM-pisteen 127 kasvu on ollut selvästi muita pisteitä vähäisempää.

Kuva 15. Liikenne-ennusteen mukainen kasvu (kaikki ajoneuvot) vuosina 2010 – 2050 (LAM-pisteet 108 ja 137).

Kuva 16. Liikenne-ennusteen mukainen kasvu (raskaat ajoneuvot) vuosina 2010 – 2050 (LAM-pisteet 108 ja 137).

2.6.2 Verkolliset vaikutukset

Hankkeen verkollisia vaikutuksia on tarkasteltu HSL:n HELMET liikennemallijärjestelmän avulla. Liikennekysynnän lähtökohtana on käytetty MAL 2019 suunnitelman yhteydessä

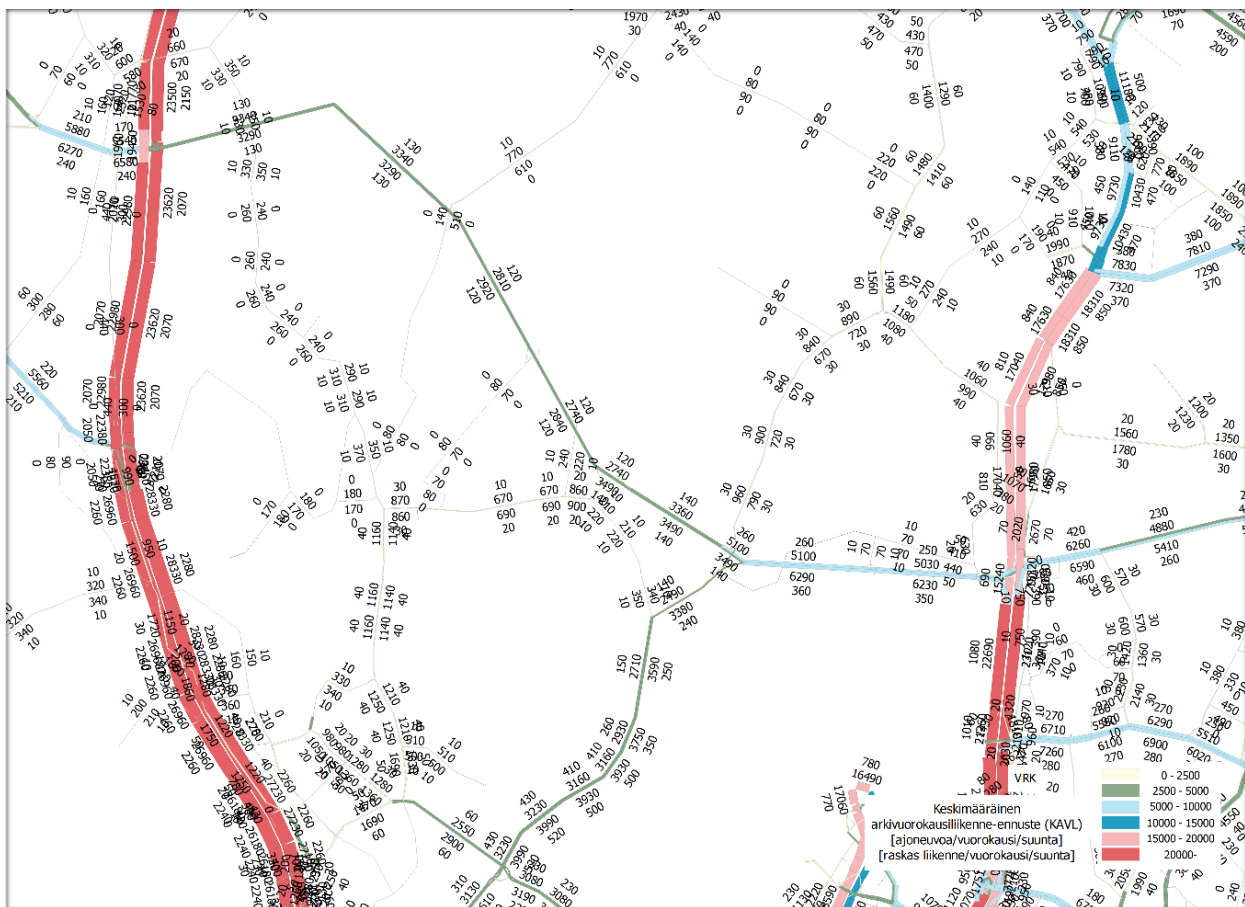
tehtyjen liikennemallinnusten mukaisia ennusteita. Verkollisia vaikutuksia on tarkasteltu sekä nykyisellä liikennekysynnällä että vuoden 2040 ennustetilanteessa.

Verkollisissa tarkasteluissa on ympäröivällä verkolla oletettu toteutetuksi Helsingin seudun MAL 2019 suunnitelmassa vuoteen 2030 mennessä toteutettaviksi ajoitetut liikennehankkeet. Suunnittelualueen liikenteeseen näistä hankkeista vaikuttavat Kehä III:n keskiosan parantaminen (Kehä III välillä Askisto-Pakkala). Nämä hankkeet on oletettu toteutuneiksi myös vertailuvaihtoehdossa, joten hankkeen vaikutusten arvioinnissa todetut muutokset kuvaavat vain maantien 152 toimenpiteiden vaikutuksia.

Ympäröivän verkon hankkeet voivat sekä vähentää että lisätä maantien 152 toteuttamisella saavutettavia hyötyjä. Ympäröivän verkon pääväylien kapasiteettia lisäävät toimenpiteet vähentävät maantielle 152 ruuhkautumisen vuoksi siirtyvän liikenteen määrää. Uutena yhteytenä toteutuva Klaukkalan kehätie parantaa maantien 152 yhdistävyyttä Klaukkalan suuntaan ja lisää maantielle 152 siirtyvä liikenteen määrää.

Nykyinen liikennekysyntä

Nykytilanteen liikennekysyntänä on käytetty MAL 2019 suunnitelman mallitarkasteluissa tuotettua nykyilaennustetta. Nykytilanteen liikennekysyntä sijoiteltuna maantien 152 sisältäville liikenneverkolle on esitetty kuvassa 17. Nykytilanteessa toteutettuina maantien 152 liikennemäärä olisi valtatie 3 ja Myllykyläntien (mt 11463) välisellä osuudella noin 5 600 - 6 800 ajoneuvoa arkivuorokaudessa, josta raskasta liikennettä noin 3 %. Myllykyläntien (mt 11463) ja Tuusulanväylän (kt 45) välisellä osuudella liikennemäärä olisi noin 11 300 ajoneuvoa arkivuorokaudessa, josta raskaan liikenteen osuus noin 5 %.

Kuva 17. Hankkeen liikenne-ennuste nykytilanteessa.

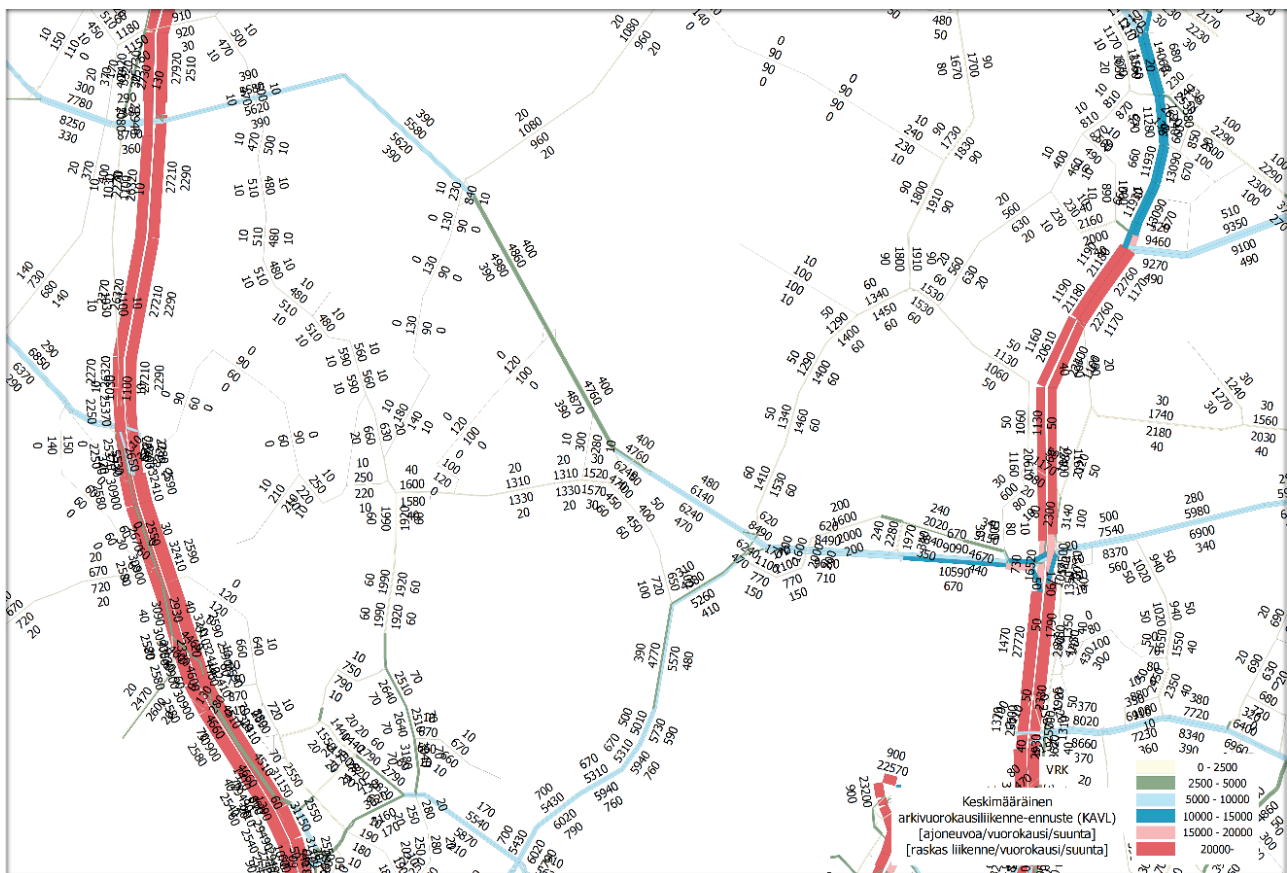
Liikenne-ennusteet

Hankkeen mitoitusta varten on muodostettu vuoden 2040 liikenne-ennuste. Ennusteen lähtökohtana on käytetty MAL 2019 suunnitelman laadinnan yhteydessä syksyllä 2018 käytettävissä olleita vuosien 2030 ja 2050 ennusteita, joista vuoden 2040 ennuste on tuotettu keskiarvona. Lähtökohtana käytetyt ennusteet eivät sisältäneet oletusta tienkäyttömaksujen käyttöönotosta.

Ennustetta on tarkennettu suunnittelualueen osalta. Tuusulan Focus alueen liikennetuotos on kuvattu ennusteeseen Focus alueen kaupallisen selvityksen ja liikenneverkkotarkastelun (Ramboll 2018) vaihtoehdon 2 mukaisena. Focus-alueen liikennetuotos on vuoden 2040 ennusteessa n. 14 000 ajon/vrk, josta raskaita ajoneuvoja on noin 1 700 ajon/vrk. Lisäksi ennusteessa on otettu huomioon ns. Senkkerin alueen raskas liikenne, n. 400 ajon/vrk.

Hankkeen mitoitusta varten muodostettu liikenne-ennuste on esitetty kuvassa 18. Vuoden 2040 ennusteessa maantien 152 liikennemäärä olisi valtatie 3 ja Myllykyläntien (mt 11463) välisellä osuudella noin 9 600 - 12 400 ajoneuvoa arkivuorokaudessa, josta raskasta liikennettä n. 8 %. Myllykyläntien (mt 11463) ja Tuusulanväylän (kt 45) välisellä osuudella liikennemäärä olisi noin 19 000 ajoneuvoa arkivuorokaudessa, josta raskaan liikenteen osuus n. 7 %. Ennusteessa maantietä 152 käyttävän liikenteen huomattava kasvu (68 - 82 %) johtuu pitkälti Focus-alueen maankäytön kasvusta.

Hankkeen mitoitusta varten laaditun ennusteen lisäksi on hankkeen arviointia tehty valtakunnallisen liikenne-ennusteen mukaisella liikenteen kasvulla. Hankearvioinnissa perusenusteena on käytetty Uudenmaan kantateiden kasvuennusteen mukaisia kertoimia. Kevyiden ajoneuvojen kasvu ennusteessa vuodelle on 26,4 % ja raskaiden ajoneuvojen 29,1 %.

Kuva 18. Hankkeen liikenne-ennuste vuoden 2040 tilanteessa.

2.7 Liikenneturvallisuus

Verkon linkkien laskennalliset henkilövahinko-onnettomuusmäärät ovat 19,321 onnettomuutta/vuosi. Vakavaan loukkaantumiseen johtavia onnettomuuksia tapahtuu laskennallisesti 1,427 loukkaantumista/vuosi ja laskennallinen kuolleiden määrä tieliikenneonnettomuuksissa on 0,832 kuollutta/vuosi. Liittymien laskennalliset määrät ovat henkilövahinko-onnettomuuksien osalta 11,102 onnettomuutta/vuosi, vakavien loukkaantumisten osalta 1,056 loukkaantumista/vuosi ja kuolleita 0,468 kuollutta/vuosi.

Yhteensä onnettomuuksia tapahtuu siis laskennallisesti tarkasteluverkolla:

- Henkilövahinko-onnettomuudet: **30,423 onnettomuutta/vuosi**
- Vakava loukkaantuminen: **2,483 vakavaa loukkaantumista/vuosi**
- Kuolleita: **1,300 kuollutta/vuosi**

Tarkastelualueelta on kerätty onnettomuustiedot vuosilta 2015 – 2019 alla olevaan taulukkoon 2 tiekohtaisesti vakavuuksittain. Henkilövahinko-onnettomuuksia on tapahtunut laskennallista arvoa vähemmän, 27 onnettomuutta. Ero laskennallisiin määriin on kuitenkin pieni. Tieliikenne kuolemia verkolla on tapahtunut tarkasteluajanjaksolla kaksi, mikä on selvästi laskennallista arvoa pienempi.

Taulukko 2. Vuosien 2015 – 2019 onnettomuudet tarkasteluverkolla onnettomuustyypeittäin.

	Tie									
Onnettomuusluokka	3	45	50	130	139	11432	11459	11463	11467	Yhteensä
Ei henkilövahinkoja	114	163	136	18	19	6	25	8	4	493
Henkilövahinko-onnettomuus	31	39	23	18	7	3	9	3	2	135
Kuolemaan johtanut		1	1							2
Yhteensä	145	203	160	36	26	9	34	11	6	630

2.8 Maankäyttö ja kaavoitus

Alueen lukuisat kaavat on kuvattu yksityiskohtaisesti YVA-selostuksessa. Tässä aluevaraussuunnitelmassa on esitetty yhteenveto ja päivitetty tilannekatsaus kaavoihin

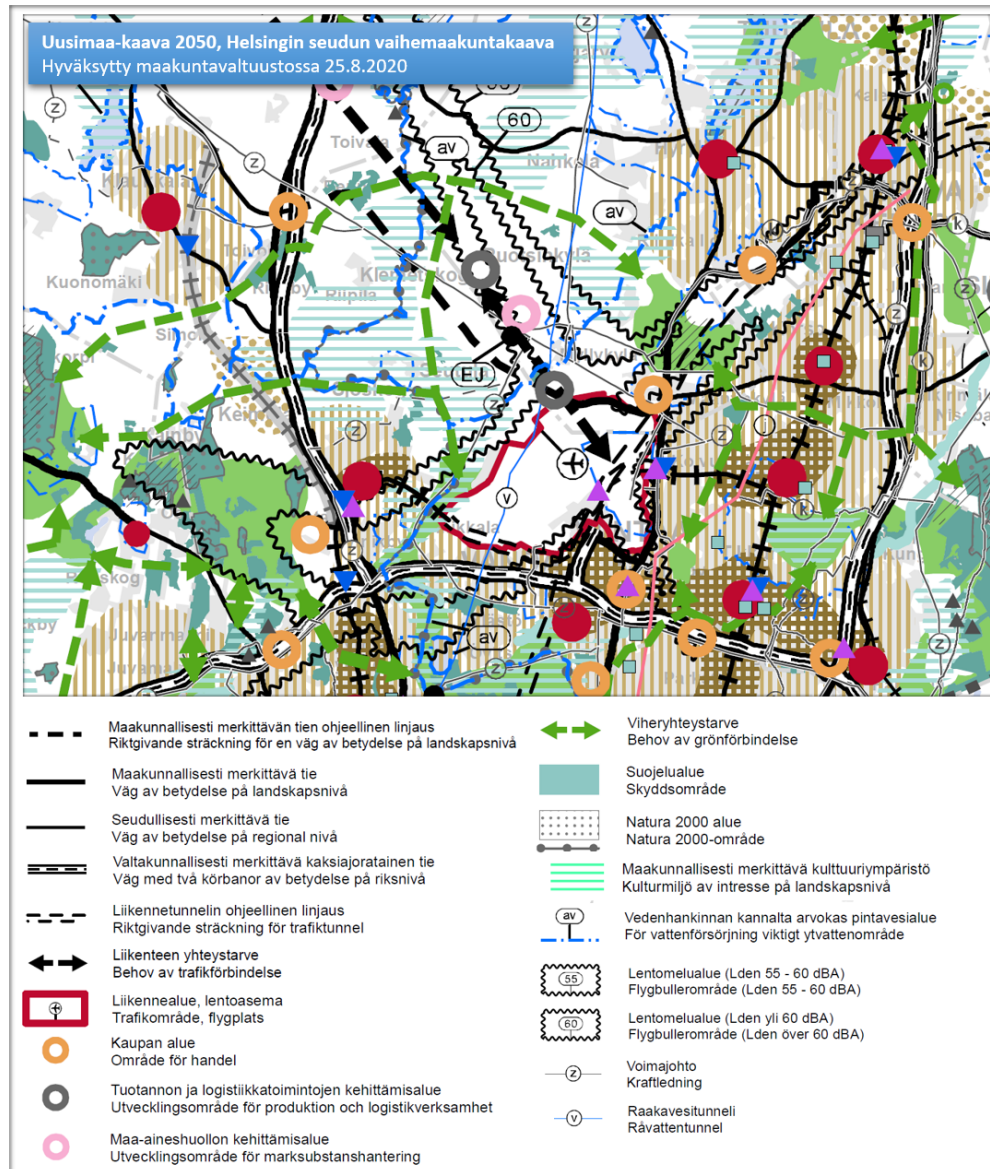
2.8.1 Maakuntakaavoitus

Uudellemaalle on laadittu keskeiset teemat yhteen kokoava maakuntakaava Uusimaa-kaava 2050. Sitä on valmisteltu vuosina 2016–2020 ja kaavan aikatahtain on vuodessa 2050. Uusimaa-kaava rakentuu kolmen eri seudun vaihekaavoista ja suunnittelualue kuuluu Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan alueelle. Maakuntavaltuusto hyväksyi kaavakokonaisuuden 25.8.2020 ja maakuntahallitus päätti kaavojen voimaantulosta 7.12.2020. Uusimaa-kaavan kokonaisuus korvaa voimassa olevat maakuntakaavat maantien 152 suunnittelualueella.

Maantien 152 uusi linjaus Hämeenlinnanväylän ja Myllykylän välillä on osoitettu merkinällä *maakunnallisesti merkittävän tien ohjeellinen linjaus*. Liikenneväylän katkoviivamerkintä osoittaa vaihtoehtoisen ratkaisun tai ohjeellisen linjauksen. Merkintään liittyy määräys: *Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota seudullisiin ulkoilu-, virkistys- ja viheryhteystarpeisiin, luonnonsuojeluun, kulttuuriympäristöön ja kulttuuriperintöön, maisemaan, pohja- ja pintavesien suojeluun sekä lajiston liikkumiseen. Lisäksi on pyrittävä minimoimaan liikenteestä aiheutuvia melu-, tärinä- ja päästöhaittoja.*

Lentokentän pohjoispuolinen osuus ja Kulomäentie on osoitettu merkinnällä *maakunnallisesti merkittävä tie*. Maakunnallisesti merkittävän tien merkintään liittyy määräys: *Väylälle tai sen välittömään läheisyyteen ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka heikentävät pitkämatkaisen liikenteen, joukkoliikenteen tai kuljetusten palvelutasoa. Uusia liittymiä rakennettaessa tulee varmistaa, että liittymä on mahdollista toteuttaa tien sujuvuutta tai turvallisuutta vaarantamatta. Sujuvuutta arvioitaessa voidaan ottaa huomioon liittymän keskeinen sijainti alue- ja yhdyskuntarakenteessa.*

Maakuntakaavassa on esitetty suunnittelualuseen liittyen merkittävää maankäytön kehittämistä. Hämeenlinnanväylän liittymään ja Focus-alueelle on osoitettu kohdemarkintä kaupan alue. Uuden väylän tuntumaan on esitetty tuotannon ja logistiikkatoimintojen ja maa-aineshuollon kehittämisalueet. Lisäksi suunnittelualueelle osuu tulevaisuuden raideliikenteen varaukset Lentoradalle ja Helsinki-Tallinna-tunnelille. Suunnittelualueen luonnon- ja vesien-suojelutarpeet sekä maiseman ja kulttuuriperinnän arvot näkevät maakuntakaavassa erilaisina suojelua osoittavina merkintöinä määräyksineen. Maakuntakaavassa on osoitettu myös maantien linjauksen kanssa risteävät viheryhteystarpeet

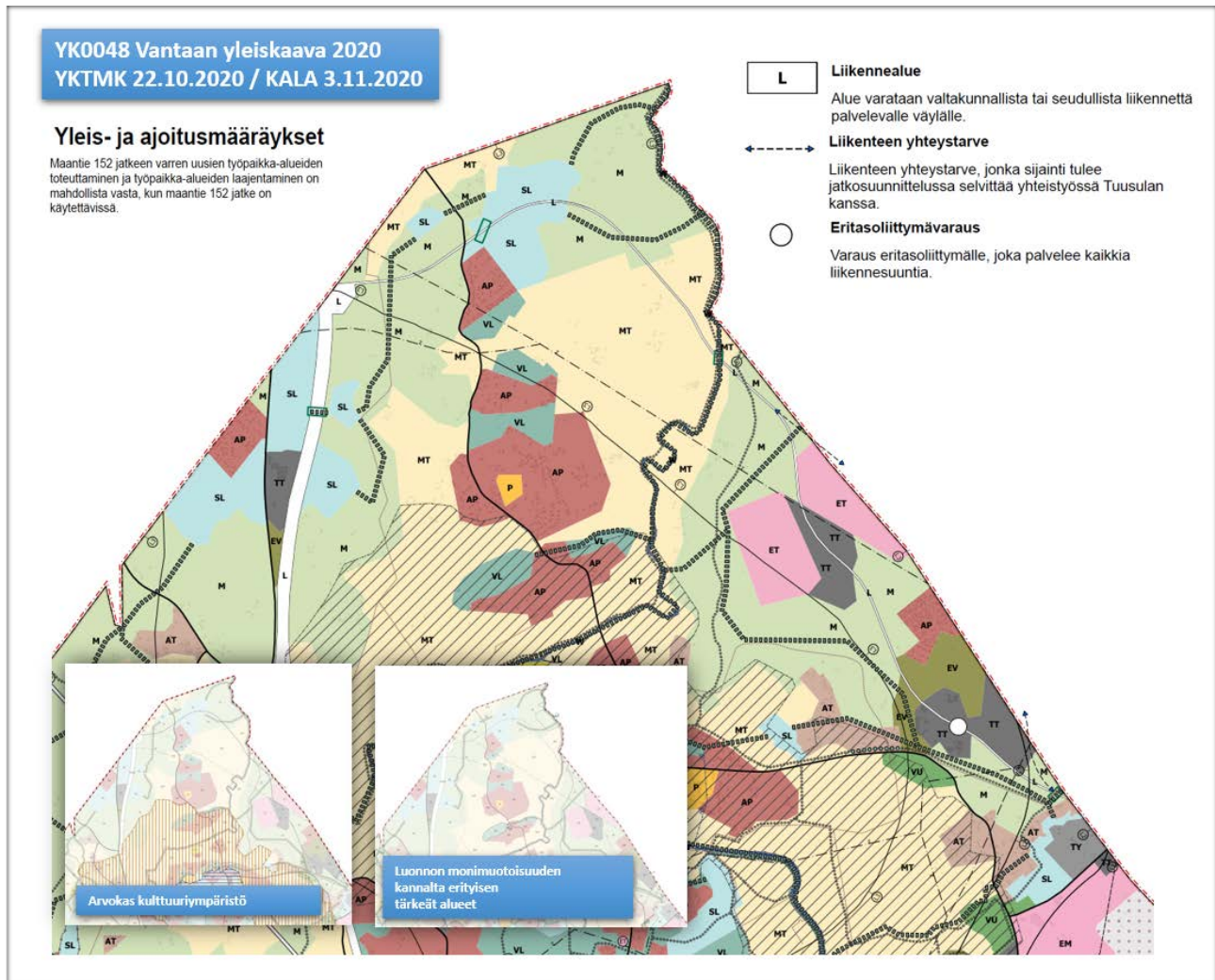
Kuva 19. Ote Uusimaa-kaavasta (2020).

2.8.2 Vantaan kaavatilanne

Vantaan puolella maankäytön suunnittelu on perustunut jo vuosia maantien 152 uudelle linjaukselle ja alue on osin asemakaavoitettu sen pohjalta. Koko suunnittelualueella on voimassa vuoden 2007 yleiskaava, mutta yleiskaavaratkaisu muuttuu merkittävästi uuden yleiskaavan myötä, joka on valmistunut hyväksymisvaiheeseen vuoden 2020 aikana.

Vantaalla laaditaan uutta koko kaupungin yleiskaavaa. Yleiskaavassa osoitetaan maantien 152 uuden väylän sijainti YVA-menettelyn ja aluevaraussuunnitelman mukaisesti sekä ajantasainen näkemys tulevasta siihen kytkeytyvästä maankäytöstä. Vantaan yleiskaavan yhteydessä on laadittu runsaasti ympäristöä koskevia selvityksiä, jotka ovat vaikuttaneet kaavaratkaisuun ja merkintöihin. Kaavaehdotus on ollut nähtävillä 22.4.- 18.6.2020. Uuden yleiskaavan laadinta on edennyt hyväksymisvaiheeseen loppuvuodesta 2020. Yleiskaavatoimikunta hyväksyi kokouksessa 22.10.2020 yleiskaavaehdotuksen ja kaupunginhallitus päätti 16.11.2020, että yleiskaava etenee kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyy lopullisesti yleiskaavan siten, että tämä aluevaraussuunnitelma ja YVA-selostus ovat yleiskaavan selvityksinä. Yleiskaavan hyväksymiskäsittely jatkuu alkuvuodesta 2021 kaupunginhallituksessa, mistä asia etenee valtuustoon hyväksyttäväksi.

Uuden tielinjauksen liittymä- ja katujärjestelyt sijoittuvat asemakaavoitetulle alueelle Vantaan puolella Kiilan alueella. Asemakaavassa on varauduttu uuteen väylään ja linjaus vastaa asemakaavan maantiealuetta (LT), mutta ratkaisun katu- ja tieverkosto vaatinee asemakaavojen ajantasaistamista. Hanskalliontien liittymä on asemakaavassa katkaistu ja siltä ei ole esitetty yhteyttä pohjoiseen Tuusulan kunnan alueille. Asemakaavan mukaiset ratkaisut eivät palvele alueen kokonaisuuden maankäyttöä ja sitä tulee tarkastella alueen jatkosuunnittelussa yhdessä maankäytön suunnittelun kanssa.

Kuva 20. Ote yleiskaavatoimikunnan 22.10.2020 hyväksymästä Vantaan yleiskaavasta 2020.

2.8.3 Tuusulan kaavatilanne

Tuusulan puolella on maantien 152 linjaus on huomioitu oikeusvaikutteisissa osayleiskaavoissa ja lisäksi Focus-alueella suunnittelu edennyt asemakaavatarkkuuteen. Suunnittelualuetta koskevat lainvoimaiset osayleiskaavat ovat: Focus-alueen osayleiskaava (KV 16.3.2015) ja Ruotsinkylä-Myllykylä II (KV 31.3.2014). Tuusulassa on vireillä koko kunnan yleiskaavan 2040 laadinta, joka ei oletettavasti tule korvaamaan edellä mainittuja lainvoimaisia osayleiskaavoja. Tuusulan yleiskaavaehdotuksessa on sen sijaan huomioitu Jusslan ja Kulomäentien työpaikka-alueiden tiivistäminen sekä laajentaminen. Nämä alueet sijoittuvat jo toteutuneen mt 152 tieosuuden varteen Tuusulanväylän itäpuolelle.

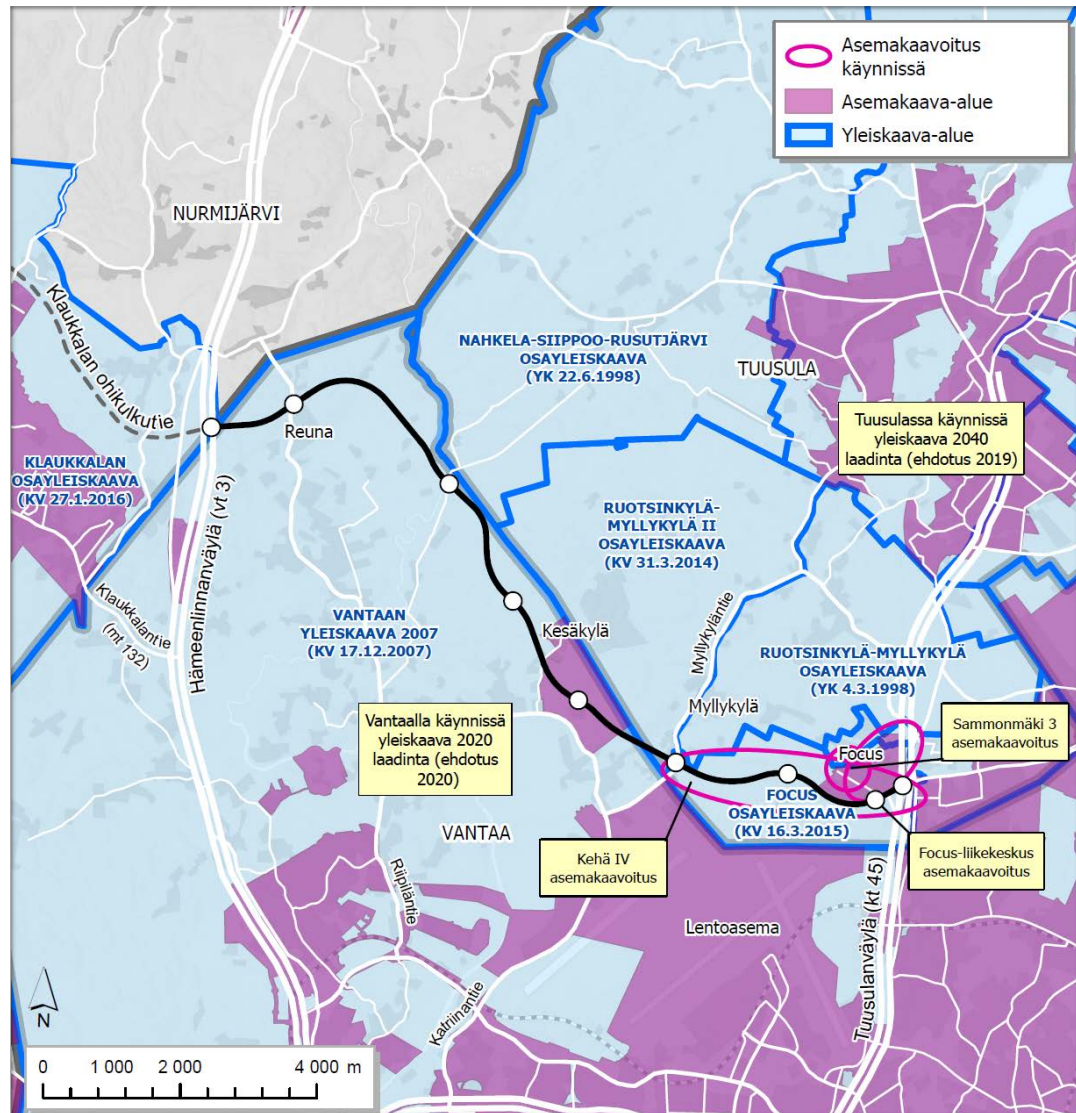
Focus-alueen osayleiskaava osoittaa alueen tulevien toimintojen aluevaraukset suhteellisen tarkasti, ja se ohjaa vireillä olevien asemakaavojen ja asemakaavamuutosten laadintaa. Focus-alueella on parhaillaan käynnissä kolme erillistä asemakaavaprosessia: Kehä IV -asemakaava, Focus-liikekeskus asemakaavamuutos ja Sammonmäki III asemakaavamuutos.

Kehä IV-asemakaava sijoittuu nimensä mukaisesti uuden kehätien varteen ja kaavalla on tarkoitus mahdollistaa laaja-alainen työpaikkakorttelien toteuttaminen Focus-alueen keski-osaan. Kaavatyöhön on tehty alustavaa suunnittelua, hahmoteltu erilaisia korttelirakenteita ja liikennetarkoituksia.

Focus-liikekeskuksen asemakaavamuutos on maanomistajalähtöinen hankekaava, jonka tarkoituksena on tilaa vaativan erikoistavarakaupan suuryksikön rakentaminen Tuusulanväylän ja tulevan maantien 152 risteykseen.

Sammonmäen asemakaavamuutoksen tavoitteena on asuinalueen muuttaminen työpaikka-alueeksi Focus-alueen osayleiskaavan mukaisesti. Kaavamuutoksen luonnos ollut nähtävillä vuoden 2020 aikana.

Voit tutustua Tuusulan asemakaavoihin Tuusulan kaavoituksen verkkosivulla ja karttapalvelussa www.tuusula.fi ja <https://kartta.tuusula.fi>.

Kuva 21. Alueen kaavatilanne.

2.9 Suunnittelualan ympäristö

Alueen maankäyttö ja ympäristön ominaispiirteet on kuvattu yksityiskohtaisesti YVA-selostuksessa. Tässä aluevaraus suunnitelmassa on esitetty yhteenveto ja päivitetty tilannekatsaus nykytilanne.

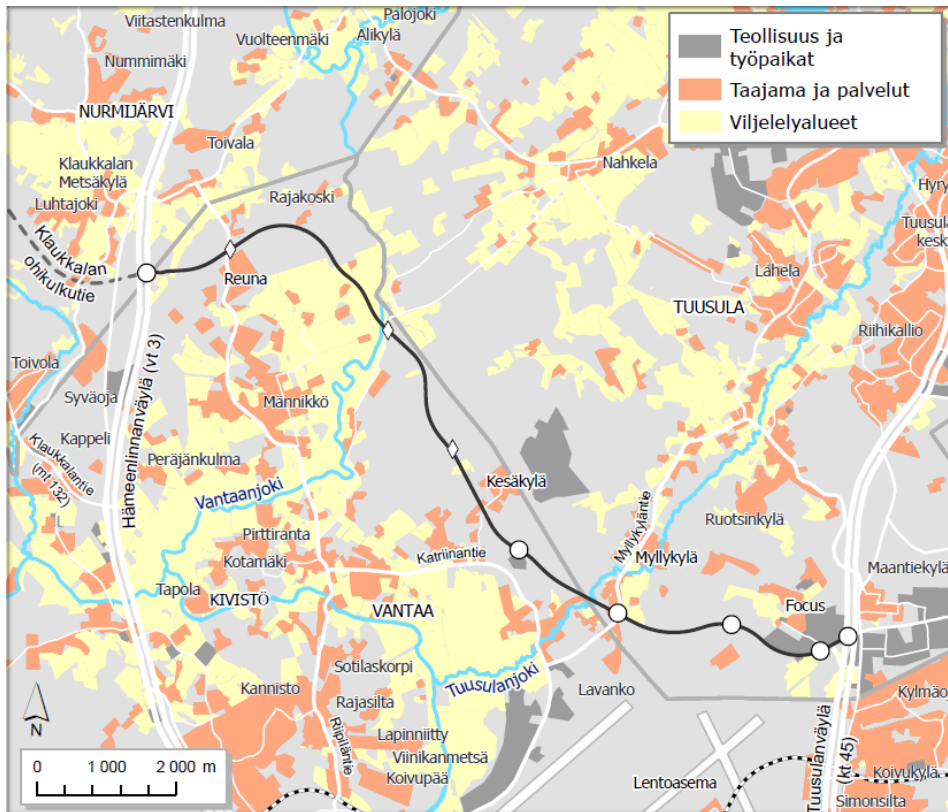
2.9.1 Alueen maankäyttö ja asutus

Suunnitteluala on pääkaupunkiseudun ja sitä ympäröivän maaseudun taitekohdassa. Alueella on viheralueita, erilaisia luontoarvoja ja vanhaa kulttuurimaisemaa, mutta myös järeästi rakennettua ympäristöä ja runsaasti ympäristöhäiriöitä aiheuttavia toimintoja. Suunnittelualue sijoittuu voimakkaasti laajenevan pääkaupunkiseudun ja kehittyvien ympäryskuntien väliin, Vantaan ja Tuusulan alueelle.

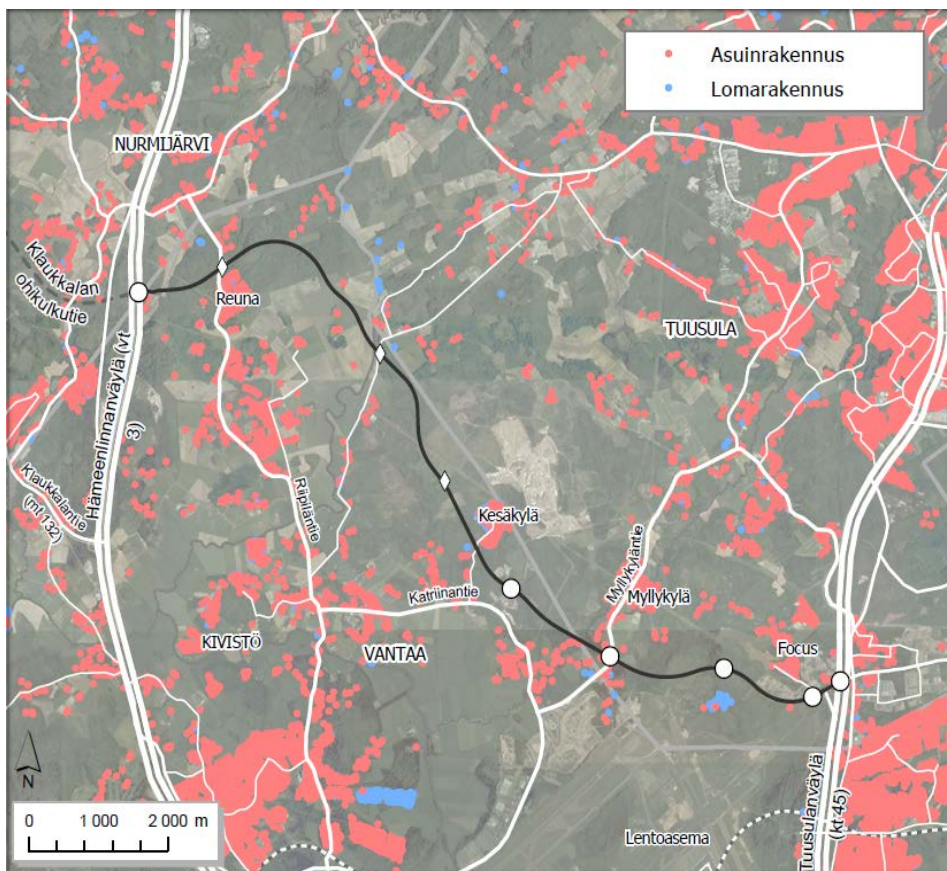
Läntinen osuus suunnittelualueesta sijoittuu Vantaan pohjoisosan väljästi rakentuneille alueille. Hämeenlinnanväylän länsipuolella on Nurmijärven Klaukkalan taajama ja sitä ympäröivä haja-asutus. Alueella on metsää, laajoja peltoalueita ja jonkin verran asutusta. Asutuksen vyöhyke seurailee Riipiläntietä. Reuna erottuu ympäristöstä tiiviillä pientaloasutuksella alueen taajamana. Vantaanjokilaakso on maaseutuelinkeinojen vyöhyke tilakeskuksineen ja laajoine peltoalueineen. Suunnitteluala on nykyisellään erillään Vantaan kaupunkirakenteesta ja palveluista, joten aluetta ei kehitetä nykyisellään asumisen alueena. Lähimmät julkiset ja kaupalliset palvelut ovat Kivistössä ja Klaukkalassa.

Itäpuolella Vantaanjokilaaksoa reunustaa Tuusulan ja Vantaan rajalle ulottuva metsäalue. Tuusulan Metsäkylän eteläpuolella on laajoja maa-aineksenoton alueita Senkkerinmäelle jatkuen ja kunnanrajaa sivuten. Vantaan puolen Kesäkylä on selkeärajainen tiivis asuinalue, joka on irrallaan muusta taajama-alueesta. Alun perin loma-asuntoalueeksi suunniteltu alue on muutettu asemakaavassa erillispientalojen korttelialueeksi. Etäämmällä taajama-alue seuraillee Katriinantietä, jonka ympäristö/varsi muodostuu hajanaisesta pientaloasutuksesta Vantaanjoen peltoalueiden reunoilla. Vastaava taajamavyöhykkeen pientaloasutus jatkuu Tuusulan puolella Myllykyläntiellä, tiivistyen Kiilimäessä.

Kiilan ja Senkkerin alue ovat maakunnallisesti merkittävää kehittyvää maa-aineksenoton, kiertotalouden ja ympäristöhäiriöitä aiheuttavan teollisuuden aluetta, joka on kehittymässä ja laajentumassa. Tuusulan puolella on kalliomurskausta, kiviaineshuoltoa ja maa-ainesten sijoitusalueita. Alueella toimii Seepsula Oy:n kiviainestoiminta ja Asfalttikallio Oy:n asfalttiasema. Vantaan Hankalliontiellä on useita yrityksiä. Hankalliontie päättyy Seutulan vanhan kaatopaikan alueeseen ja jatkuu yksityistienä. Myllykyläntien eteläpuolella on ajoharjoittelurata ja Lavangon moottorirata. Maantien 152 uusi linjaus sijoittuu Myllykyläntien jälkeen lentokentän pohjoispuolelle. Tuusulanväylän läheisyydessä sijaitsee Sammonmäen työpaikka-alue. Alueella on jonkin verran vanhaa pientaloasutusta työpaikka-alueen kainalossa. Ruohosuontien päässä uuden tielinjauksen eteläpuolella, on muutama muusta rakenteesta irrallaan oleva asuinrakennus, joka on irrallaan muusta rakenteesta.

Kuva 22. Maankäyttö.

Kuva 23. Asutus.

2.9.2 Maisema ja kulttuuriperintö

Alue on maankäytöltään, luonnonolosuhteiltaan ja siten myös maisemaltaan hyvin monimuotoinen: suunnittelualue on yhdistelmä vanhaa kulttuurimaisemaa, pientalo- ja loma-asutusaluita ja järeästi rakennettuja teollisuusalueita maisemahäiriöineen. Maisemarakenteessa ja erityisesti jokilaaksoissa näkyy vahva koillis-lounainen suuntaus.

Laajimmat ja tärkeimmät maiseman ja kulttuuriperinnön arvokohteet suunnittelualueella keskittyvät Vantaanjokilaaksoon. *Vantaanjokilaakson viljelymaisema* on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, joka edustaa eteläisen Uudenmaan pitkään jatkuneen kartanokulttuurin ja maanviljelyksen synnyttämää kulttuurimaisemaa. Maisema-alueen perusteluissa mainitaan jokilaakson pitkä kulttuurihistoria, Vantaanjoki vesireittinä, kivikautiset muinaisjäännökset ja mm. vanhojen kylien ja kartanoiden lukuisuus. Alueen laajuutta on ehdotettu supistettavaksi valtakunnallisten maisema-alueiden päivitysinventoinnissa siten, että Riipilän osuus jäisi rajauksesta pois, mutta pysyisi edelleen maakunnallisesti arvokkaana alueena. Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen tuleva rajausta on lähes yhtenevä maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt -rajausten kanssa (Uudenmaan liitto 2012). Valtakunnallisten maisema-alueiden päivitysinventointi on edennyt loppuvuodesta 2020 siten, että kuultavana on täydennysesitys vuoden 2016 päivitysinventointiin Vantaanjokilaaksoa on esitetty supistettavaksi entisestään, mutta täydennys ei koske maantien 152 suunnittelualueita vaan Kivistöä (Ympäristöministeriö työryhmä).

Suunnittelualueella on paikallisesti arvokkaita kyliä ja asuinalueita, joista tärkeimmät ovat Metsäkylä ja Kesäkylä. Metsäkylä on 1400-luvulla alkunsa saanut kylämaisema, jonka rakennuskanta on syntynyt 1700-luvulta lähtien; nykyinen maisema on pienipiirteinen ja melko sulkeutunut. Kesäkylä on omaleimainen asuinalue, joka on irrallaan muusta rakennetusta ympäristöstä. Kesäkylä Koivikko Oy perustettiin vuonna 1956 kesämökkialueeksi, mutta asuminen muuttui ennen pitkää käytännössä pääosin ympärivuotiseksi. Laajenevat maa-ainesten ottoalueet ja voimajohto rajaavat Kesäkylän kaakkoispuolista lähimaisemaa hallitsevana.

Kiilan alue erottuu Vantaanjokilaakson itäpuolella metsäisenä kallio-moreenialueena, joka muuttuu idempänä suurimuotoiseksi reunamoreeniselänteeksi. Tuusulan puolella on nähtävissä laajoja maa-aineksenoton alueita ja pienteollisuutta. Maisemakuvassa erottuvat selvästi aluetta halkovat voimalinjat ja Kiilinmäessä sähköasema.

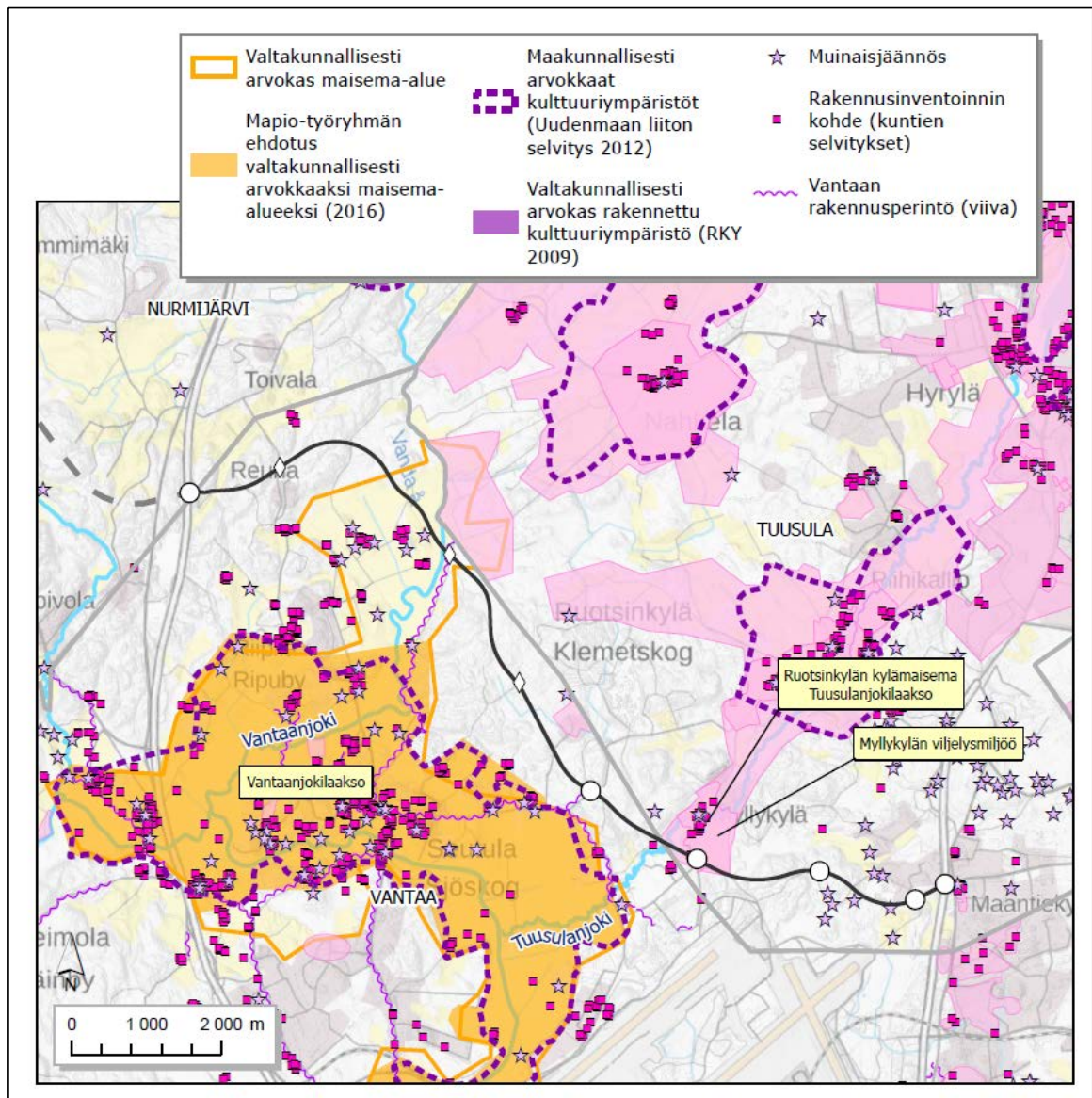
Tuusulanjokilaakson maisema-arvot liittyvät etupäässä viljelymaisemaan, josta välittyy alueen asutushistorian kerroksellisuus aina uuden ajan alusta 1800-luvun lopulle. Myllykylä on säilynyt jokilaaksossa pienipiirteisenä kulttuuriympäristönä osana Ruotsikylän kylämaisemaa. Pienipiirteinen Myllykylä on osa Tuusulanjokilaaksoon kuuluvaa paikallisesti arvokasta Ruotsinkylän kylämaisemaa, mutta jo muuttuneen maankäytön myötä sen maisemalliset arvot ovat muuttuneet ja vähentyneet.

Kulttuuriperintö ja arvokkaat kohteet

Maiseman ja kulttuuriperinnön arvoalueet ja -kohteet ovat pitkälti päällekkäisiä ja limittyvät toisiinsa. Vantaanjokilaakson tilakohteissa on useita Vantaan rakennusperintökohteita kuten Sampolan, Välimaan ja Strandkullan rakennusryhmät. Alueen keskiosaan sijoittuva Piispankyläntie - Riipiläntie – Ahoniityntie on historiallinen tielinjaus 1700-luvun lopusta (Kuninkaan-kartasto). Tuusulan arvokkaat kohteet on keskittyneet Myllykylään ja viljelysmiljööseen. Alueen vanhoja arvokkaita kohteita ovat Anneberg, historiallinen myllypaikka ja Yrjölän pihapiiri ja Smedsin pihapiiri.

Vantaanjokilaakson reuna-alueella on useampia kivikautisia muinaisjäännöksiä, jotka liittyvät pitkälti muinaisiin merenrannan vaiheisiin, mutta ne eivät ulotu suunnittelualueelle. Eniten

kohteita on Tuusulan Focus-alueella, jonne sijoittuu kaikkiaan kolme kivikautista muinaisjäännöstä alle 200 metrin päähän suunnitellusta tielinjauksesta (ks. YVA-selostus)

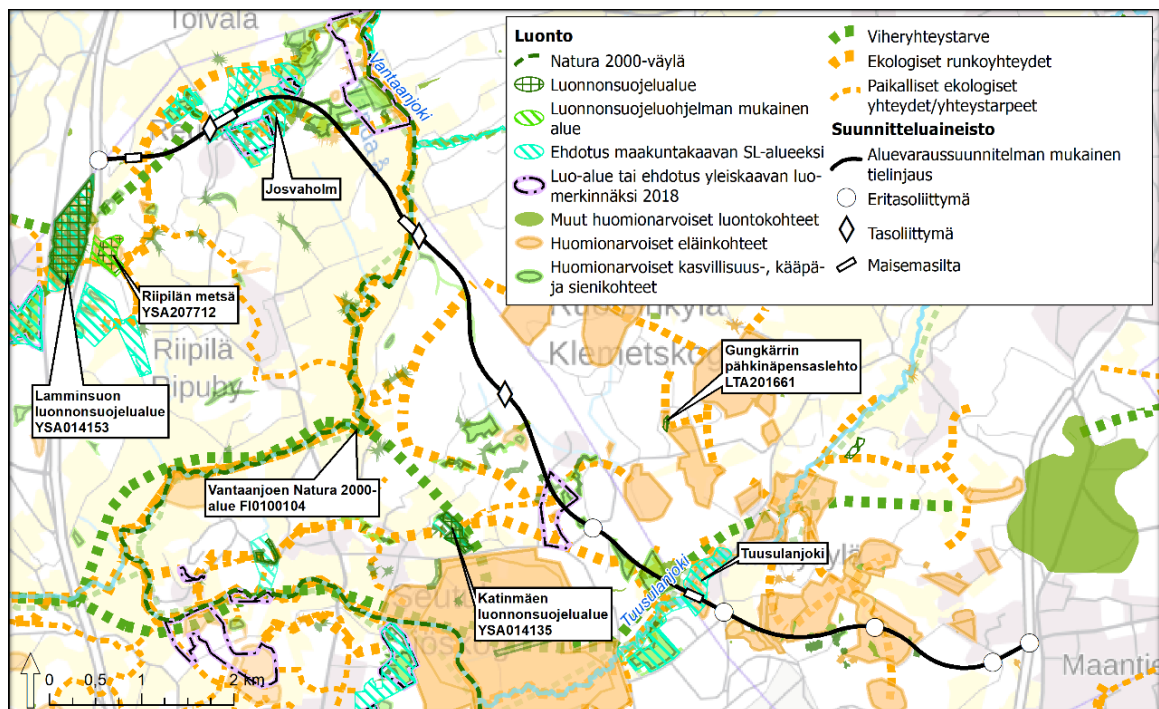
Kuva 24. Maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteet.

2.9.3 Luonnon monimuotoisuus

Suunnittelualueella on monipuolisia luontoarvoja. Niitä on käsitelty laajasti YVA-selostuksessa. Suunnittelualue on luonnonympäristöltään vaihtelevaa metsien, kallioalueiden ja jokilaaksojen muodostamaa mosaiikkia. Valtaosa metsistä on metsätalouskäytössä ja huomattava osa alueen itäosan kallioalueista on suunniteltu otettavaksi kivenottoon. Vantaanjoki ja Tuusulanjoki sivu-uomineen muodostavat eliöstöltään ja maisemaltaan merkittäviä jokikäytäviä. Alueella on myös useita luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä pienempiä vesistöjä, kuten lampia, puroja ja noroja. Osa puroista ja noroista on ainakin osittain säilyttänyt luonnontilaisen uomansa. Luonnon monimuotoisuuden keskittymiä on muun muassa Reunan Josvaholmin alueella, Vantaanjoen varressa, Kesäkylässä ja Tuusulanjoen varressa.

Suunnittelualueen läheisyyteen ja lähialueille sijoittuu useita luonnonsuojelualueita. Reunassa tielinjaus kulkee Uudenmaan maakuntakaavan 2050 kaavaehdotuksessa sekä Vantaan yleiskaavassa 2007 osoitetun **Josvahalmin suo- jalopuulehtoalueen** luonnonsuojelualue-ehdotuksen sekä -varauksen poikki. Tielinjaus kulkee jalopuulehtoalueen poikki edellisenä vuonna voimakkaasti harvennettua tai lähes kokonaan hakattua kallioharjannetta pitkin säästään alueen etelä- ja pohjoispuolelle jäävät yhtenäiset metsäalueet. Edelleen tielinjaus ylittää kapean **Vantaanjoen Natura-alueen (FI0100104)** rantavyöhykkeineen Reunan pelto-alueiden itäpuolella. Tuusulanjokivarressa linjaus ylittää erittäin edustavan jokilaakson kulkien osin Vantaan ja Tuusulan puolella Myllykylän Lillån luonnonsuojeluvarauksen yli, joka sijoittuu Vantaan puolella olevan Katriinantien sekä Tuusulan puoleisen Myllykyläntien väliselle alueelle.

Linjaus ratkaisuihin kuuluu EU-direktiiviin kuuluvista lajeista lahokaviosammalen, vuollejo-kisimpukan, kirjojokikorenon, taimenen, lepakoiden ja liito-oravan esiintymisalueiden läpi. Linjauksen alle on jäämässä lahokaviosammalen esiintymiä Reunan, Vantaanmetsän, Kesäky-län ja Hanskallion alueilla sekä yksi oletettu lepakoiden lisääntymispaikka rekkaparkin alle jäävällä Malmin tilalla. Reunassa ja Tuusulanjokivarressa linjaus kulkee lepakoiden ja liito-oravan esiintymisalueiden poikki.

Kuva 25. Luontoarvot kartalla, yhteenveto. Tarkempi luontokarttasarja on esitetty liitteenä 1.

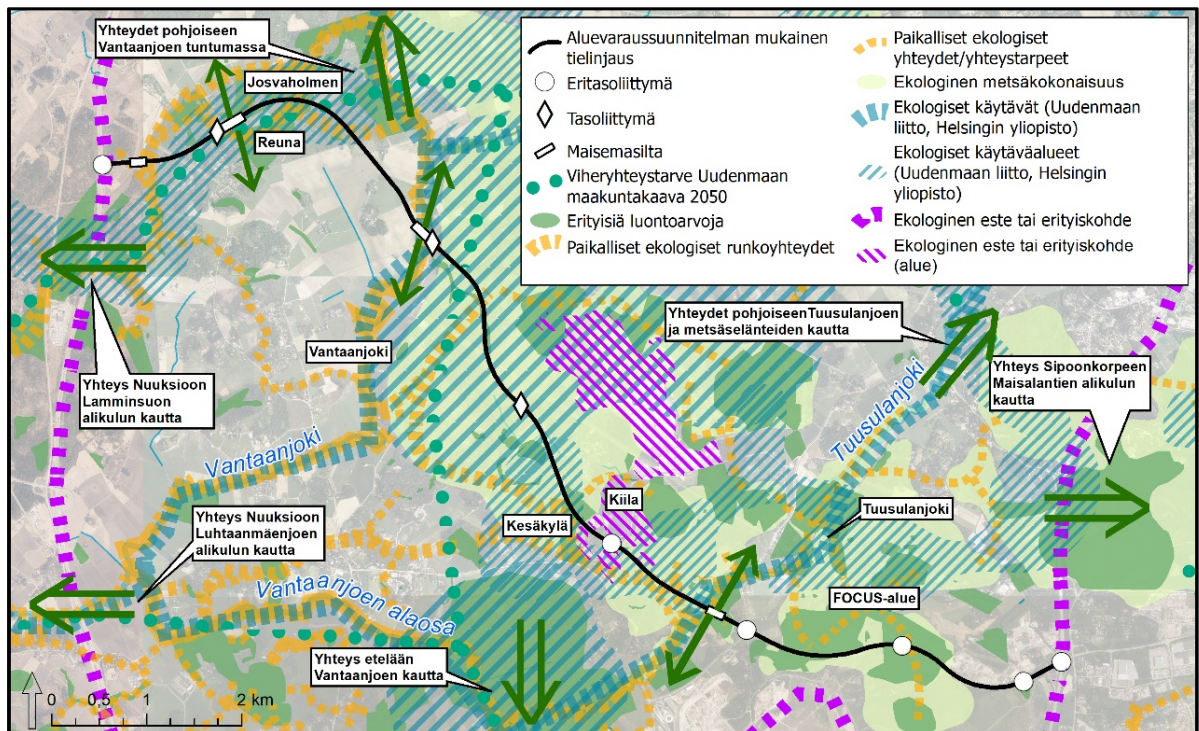
Ekologinen verkosto

Ekologisia yhteyksiä on tutkittu alueen kaavoituksen yhteydessä ja aihetta käsittelevissä erilisjulkaisuissa. Aluevaraussuunnitelmassa käsiteltävä tielinjaus sijoittuu pääkaupunkiseudun keskeiselle ekologiselle käytävälle, joka yhdistää Sipoonkorven ja Nuuksion alueet (Kuva 26). Tämä yhteys on jo nyt pääkaupunkiseudun viherkehän heikentynein väli, jolla kuitenkin on merkittävä rooli lajiston vaihdossa Nuuksion ja Sipoonkorven metsämantereiden välillä. Sipoonkorven ja Nuuksion välisen yhteyden toimivuutta suunnittelualueen tuntumassa heikentävät lännessä Hämeenlinnanväylä ja idässä Tuusulanväylä riista-aitoineen. Alikulut eivät vastaa maakunnalliselle yhteydelle soveltuvaa tasoa lukuun ottamatta Hämeenlinnanväylän

Luhtaanmäenjoen alitusta. Lisäksi yhteyttä on heikentänyt laaja maa-ainesten otto- ja sijoitustoiminta tarkastelualueella.

Sipoonkorpi-Nuukio -yhteyksien lisäksi tarkastelualueelta haarautuu maakunnallisesti tärkeitä yhteyksiä myös pohjoiseen ja etelään jokilaaksoja ja metsäalueita pitkin. Tarkemman tason tarkastelussa maakunnallisesti keskeiset yhteydet keskittyvät Reunan pohjoispuolelle, Vantaanjoen varteen, Tuusulanjoelle ja Kesäkylää ympäröivälle metsäalueelle.

Suunnittelualueen mittakaavassa Vantaanjoki- ja Tuusulanjokivarret ovat ekologisina yhteyksinä melko hyviä ja suurimmaksi osaksi jokivarsissa myös puustoiset yhteydet ovat säilyneet. Kesäkylän ja Reunan laajat metsäalueet toimivat luonnon ydinalueina, vaikkakin Kiilan alueen maa-ainesten otto ja sijoitus sekä metsätalouden toimet ovat pienentäneet aluetta ja heikentäneet sen ekologiaa arvoja.

Kuva 26. Keskeiset ekologiset yhteydet ja niihin liittyvät viherrakenteen osat suunnittelualueella.

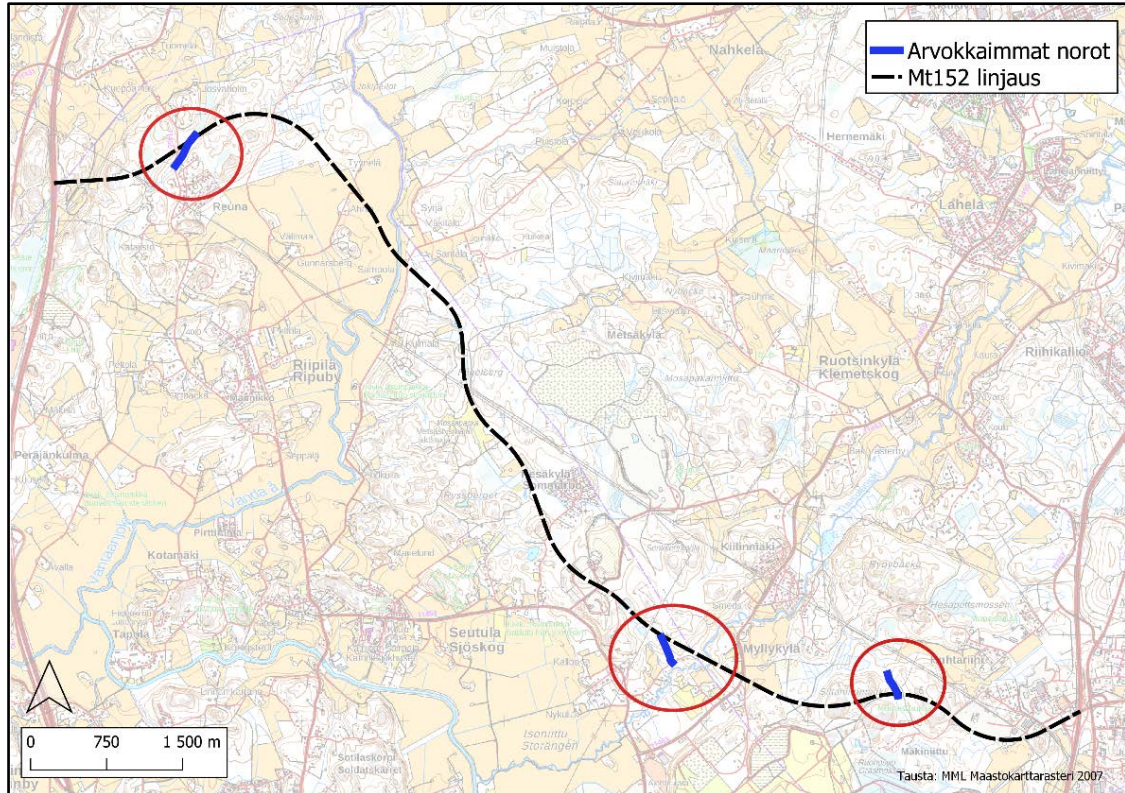
2.9.4 Pintavedet

Suunnittelualue sijoittuu pääosin Seutulan valuma-alueelle (21.012), joka on osa Vantaanjoen yläosan valuma-alueella. Suunnittelualueen itäosa sijoittuu Tuusulanjoen alaosaan alueelle (21.081). Lisäksi hyvin pieneltä osin suunnittelualueen itäosa sijoittuu Keravanjoen alaosaan valuma-alueelle (21.091).

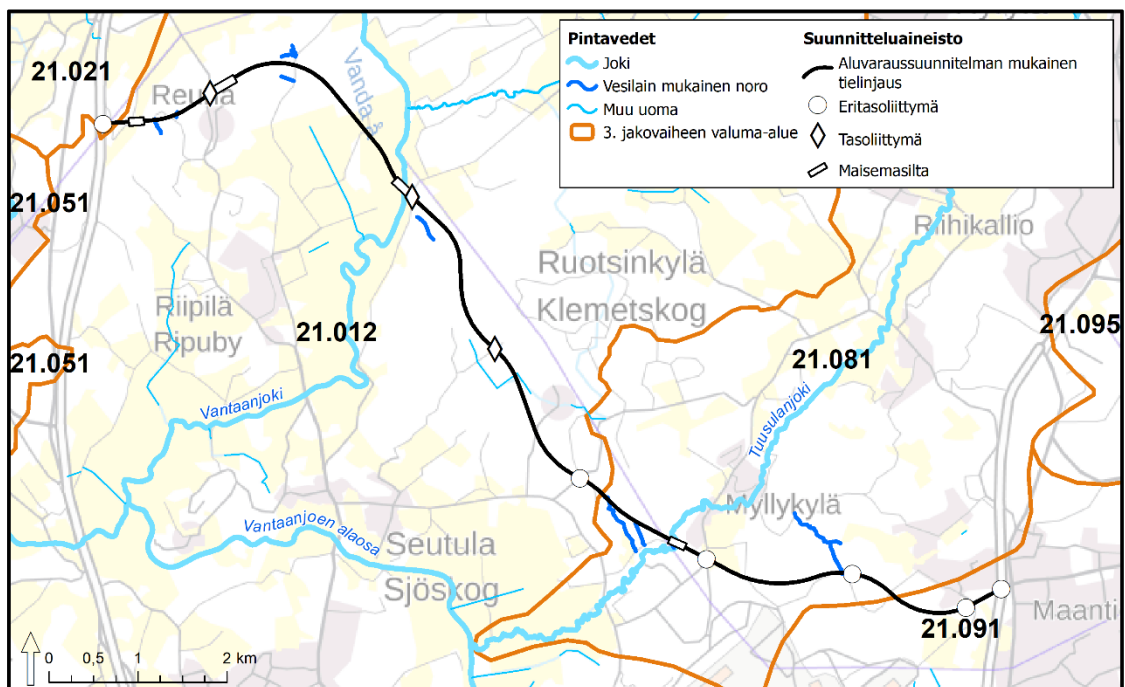
Suunniteltu tielinjaus ylittää kaksi merkittävää jokivesistöä: Vantaanjoen ja Tuusulanjoen. Vantaanjoen alaosaan pintavesityyppi on suuri savimaiden joki. Tuusulanjoki on määritelty keskiuureksi savimaiden joeksi. Molempien jokien ekologinen tila on tyydyttävä ja kemiallinen tila hyvä. Jokien vedenlaatu on runsasravinteista ja savisameaa.

Tielinjaus ylittää ja sivuaa lisäksi useita pienvesiä, kuten lampia, puroja ja noroja sekä muita virtavesiä. Tärkeimmät pienvedet sijaitsevat Josvahalmin alueella Reunassa, Vantaanjoen ylityksen itäpuolella Fågelbergetin alueella sekä Tuusulanjoen laaksossa ja joen itäpuolella Huhtarinmäellä.

Lokakuussa 2020 tehdyssä noroselvityksessä tielinjauksen lähialueelta tunnistettiin kahdeksan uomaltaan luonnontilaisen kaltaista noroa (Noroselvitys on tämän aluevaraussuunnitelman liitteenä 2). Tielinjauksen välittömässä vaikutuspiirissä on niistä kuusi. Noroista arvokkaimmat sijaitsevat Josvaholmassa, Myllykylän länsipuolella sekä Huhtarinmäen länsipuolella (kuva 27).

Kuva 27. Noroselvityksen luonnontilaisuudeltaan arvokkaimmat norot.

Kuva 28. Pintavedet.

Vesieliöstö

Tuusulanjoen ja Vantaanjoen kalasto on monipuolinen. Molemmissa jokivesistöissä esiintyy taimenta ja joet luokitellaan vaelluskalavesistöiksi. Tuusulanjoessa ja Vantaanjoessa on lisäksi todettu esiintyvän uhanalaista vuollejokisimpukkaa.

2.9.5 Pohjavedet

Luokitellut pohjavesialueet

Suunnittelualueen itäosa sijoittuu 1-luokan vedenhankintaa varten tärkeälle Mätäkivi B pohjavesialueelle (0185802 B). Muilta osin suunnittelualue ei sijoitu luokitelluille pohjavesialueille.

Mätäkivi B pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 2,97 km², josta muodostumisaluetta on 1,55 km². Hertta-tietojärjestelmän mukaan pohjavesialueella muodostuu pohjavettä arviolta noin 3 000 m³ vuorokaudessa. Alueen rakentamisen seurauksena vettä läpäisemättömien alueiden osuus muodostumisalueen pinta-alasta on kuitenkin kasvanut. Näin ollen alueelta hyödynnettävissä olevan pohjaveden määrä on nykyisin todennäköisesti alkuperäisiä arvioita pienempi. Hertta-järjestelmän mukaan laskennallinen antoisuus alueella on vain 1 400 m³ vuorokaudessa. Muodostuma on tyypiltään pohjois-eteläsuuntainen antiklininen (purkava) harju.

Mätäkivi B pohjavesialueella sijaitsee kaksi pohjavedenottamo: Kuninkaanlähteen vedenottamo sekä Lemminkäisen vedenottamo, joka ei ole enää talousvesikäytössä vedessä todettujen liuotainepitoisuuksien takia. Lemminkäisen vedenottamolla suoritetaan suojapump-pausta, jonka tarkoituksena on estää kloorattujen liuottimien pääsy Kuninkaanlähteen vedenottamolle. Etäisyys suunnittelualueelta vedenottamoille on noin 700 metriä.

Pohjavesialue on määritelty kemialliseksi riskialueeksi. Sammonmäen teollisuusalueella pohjaveden on todettu pilaantuneen klooratuilla hiilivedyillä. Lisäksi Kuninkaanlähteen ottamon raakavedessä on todettu pieniä pitoisuuksia haihtuvia orgaanisia yhdisteitä (VOC) vuonna 2015. Myös tienpidon vaikutus näkyy alueen pohjaveden laadussa: Kuninkaanlähteen vedenottamolla kloridipitoisuus on viime vuosina ollut tasolla 50–60 mg/l. Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsevassa havaintoputkessa GTK23-15 kloridipitoisuus on ollut alhaisempi, mutta hieman koholla luonnontilaiseen verrattuna (12 mg/l).

Mätäkiven B-alueella pohjaveden pääasiallinen virtaussuunta on pohjoisesta lounaaseen. Alueen eteläosassa, jonne sijoittuu Sammonmäen teollisuusalue sekä suunniteltava uusi tielinjaus, pohjaveden päävirtaussuunta on kuitenkin kohti pohjoiskoillista ja Kuninkaanlähteen vedenottamo.

Pohjaveden pinnan tasot

Suunnittelualueen länsiosassa on kaksi pohjaveden havaintoputkea. Pohjavedenpinta Hämeenlinnanväylän luiskassa on ollut noin tasolla +45 m ja maantien 130 varressa +58 m. Pohjaveden pinta molemmissa havaintoputkissa on ollut noin 2 metrin syvyydellä maanpinnasta.

Suunnittelualueen itäosassa Retailparkin liittymäalueen läheisyydessä pohjaveden pinta on havaittu tasolla +47–+48 (N2000) eli noin 1-3 metrin syvyydellä maanpinnasta. Tuusulanväylän läheisyydessä pohjaveden pinnantaso havaintoputkissa on ollut lähellä maanpintaa noin tasolla +39–+40 (N2000).

Pohjaveden pinnantasoa seurataan Päijännetunneliin liittyen mm. Myllykylän alueella. Pohjaveden pinnantaso Myllykyläntien varressa on noin +37-+38 (N2000), eli noin 4-5 metrin syvyydessä maanpinnasta.

Lähteet

Karttatarkastelun perusteella suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsee kolme lähdeä (kuva 29). Lähteet eivät sijoitu suunniteltavalle tielinjaukselle. Reunan koillispuolella Rajakoskentien varrella sijaitseva lähteikkö sijaitsee tielinjauksesta noin 190 metrin etäisyydellä. Kesäkylän luoteispuolella, Mossabackan alueella, sijaitsee lähde noin 170 metrin etäisyydellä suunnitellusta tielinjauksesta. Suunnittelualueen itäosassa, Tuusulänväylän ja Kulomäentien liittymän välittömässä läheisyydessä sijaitsevan lähteen etäisyys suunniteltavaan tielinjaukseen on noin 100 metriä. Lähde sijaitsee jo nykyisellään tien vaikutusalueella peltoalueen reunassa.

Lisäksi Riipiläntien varrella, aivan suunnitellun tielinjauksen eteläpuolella sijaitsee Josvaholmin lähteikköalue, jota ei ole merkitty maastokarttoihin. Alueella on tihkupinta ja kaksi pientä avolähdeä. Kohteen luonnontilaisuus on arvioitu hyväksi (Vantaan kaupunki 2018, Soita Riipilässä -kohdeinventointi). Kohdetta ja siihen kohdistuvia vaikutuksia on käsitelty tarkemmin luvussa 2.9.3, luonnon monimuotoisuus.

Päijännetunneli

Päijännetunneli on pääkaupunkiseudun kuntien muodostaman yhtiön omistama raakavesitunneli. Tunnelia pitkin johdettavasta raakavedestä valmistetaan talousvesi noin 1,3 miljoonalle ihmiselle ja pääkaupunkiseudun teollisuudelle.

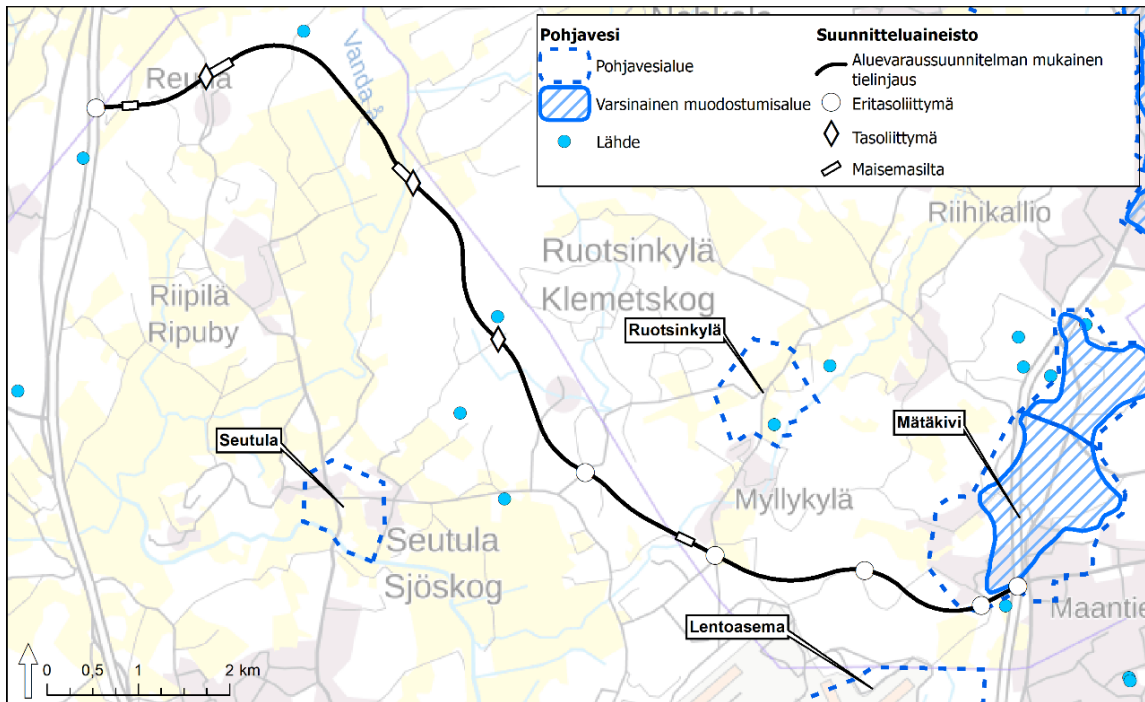
Suunniteltava tielinjaus ylittää Päijännetunnelin Myllykyläntien eritasoliittymän kohdalla. Liittymäalue sijoittuu karttatulkinnan perusteella koillinen-lounassuuntaisen kallioperän ruhje-laakson reunalle. Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n 20.12.2019 antaman lausunnon mukaan alueen ympäristössä on kallioperässä todettu olevan paljon laaja-alaisia vaakarakoja, jotka saattavat olla yhteydessä Päijännetunneliin. Lisäksi Myllykyläntien länsipuolella, Myllypadontien ja Siltaniituntien risteysien puolella välissä on Päijännetunnelin ilmareikä.

Tunneli sijaitsee alueella noin 40 metrin syvyydellä maanpinnasta ja tunnelin pohjan taso on noin +0 m meren pinnan yläpuolella. Normaalioloissa tunnelissa virtaavan veden painetaso alueella on +42 m meren pinnan yläpuolella. Päijännetunnelin keskimääräinen poikkileikkauspinta-ala on noin 16 m².

Päijännetunnelille on määritelty suojavyöhyke, jonka leveys on 200 metriä tunnelilinjan molemmin puolin. Suojavyöhyke on alue, jonka sisäpuolella toimittaessa on selvitettävä rakentamisen vaikutukset tunneliin. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota maaperän ja pohjaveden pilaantumisen estämiseen.

Yksityiskaivot

Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuu runsaasti kiinteistöjä, joilla todennäköisesti on oma talousvesikaivo. Tielinjauksen läheisyyteen sijoittuvia yksityiskaivoja on erityisesti Reunan ja Kesäkylän alueilla, joilla lähimmät kaivot sijoittuvat mahdollisesti vain noin 100 metrin päähän suunnitellusta tielinjauksesta.

Kuva 29. Pohjavedet ja lähteet.

2.9.6 Maaperä

Maaperäkuvaus perustuu Vantaan kaupungilta sekä GTK:n avoimesta datasta saatuihin pohjatutkimustietoihin sekä GTK:n maaperäkartaan. Tielinja sijaitsee suurelta osin savipehmeiköillä sekä kallioisilla moreenialueilla.

Hämeenlinnanväylän molemmin puolin pohjamaa on pääasiassa moreenia ja kallio on paikoin lähellä maanpintaa, myös avokallioita esiintyy. Lamminsuonojan molemmin puolin on lyhyt savipehmeikkö. Pehmeikön jälkeen linjaus on kallio- ja moreenileikkauksessa Riipiläntien saakka. Mäkien välissä on pieniä turvepainanteita. Riipiläntien jälkeen tielinjan kohdalla on savi- ja turvepehmeikkö, jonka jälkeen linja kaartaa kohti kaakkoa kallio-, moreeni- sekä silttileikkauksessa Rajakoskentiehen saakka.

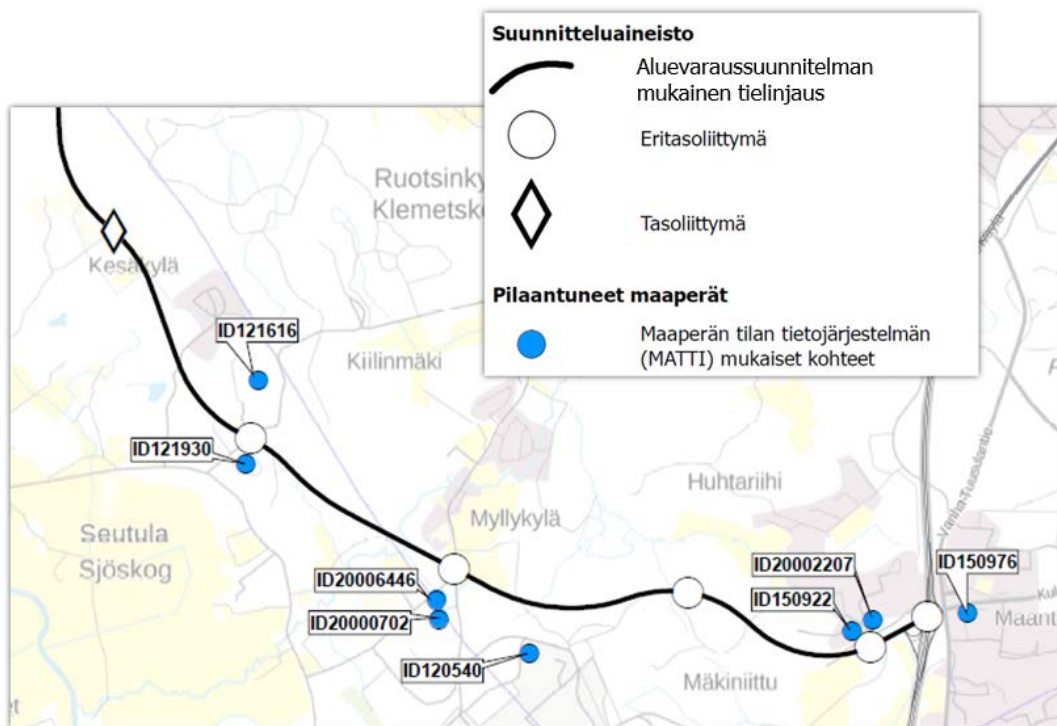
Rajakoskentiestä Ahoniityntiehen saakka linjaus sijaitsee Vantaanjokilaakson pehmeikkömuodostumassa. Pohjamaa on savea ja pehmeikön on havaittu paikoin olevan paksuudeltaan noin 15 metriä. Pehmeikkö jatkuu noin 900 m Ahoniityntien jälkeen.

Pehmeikön jälkeen pohjamaa on tielinjan kohdalla moreenia, hiekkaa sekä matalia kallio- muodostumia noin 700 m pituudelta.

Moreenialueen jälkeen linjaus sijaitsee savipehmeiköllä, jonka paksuus on alkuosan pohjatutkimushavaintojen perusteella alle 10 metriä. Ennen Kesäkyläntietä linjaus leikkaa pienen kallio- ja moreenimäen. Kesäkyläntien jälkeen on matala, lyhyehkö savipehmeikkö.

Lyhyen pehmeikön jälkeen pohjamaa on pääosin moreenia ja hiekkaa 1600 metrin matkalla. Tielinjan taseus vaihtelee matalasta leikkauksesta penkereeseen. Osuuden keskivaiheilla on pienialainen turvepehmeikkö. Tuusulanjokilaakson savipehmeikkö alkaa noin 250 m ennen jokea. Ennen Myllykyläntietä linjaus leikkaa kalliomäen.

Myllykyläntien jälkeen linjaus sijaitsee savi- ja silttipehmeiköllä, jonka pituus on noin 700 m. Pehmeikön jälkeen tielinja leikkaa Siltaniitunmäen ja Huhtarinmäen kalliot syvässä leikkauksessa. Mäkien välissä on lyhyt pehmeikköpainanne.

Kuva 31. Pilaantuneen maan kohteet.

2.9.8 Melu ja värinä

Maantien 152 suunniteltu linjaus sijoittuu uuteen maastokäytävään, jossa Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän lähialueita lukuun ottamatta on vain vähän tieliikenteen aiheuttamaa melua. Erityisesti suunnittelualueen itäosissa on kuitenkin jo nykytilanteessa merkittäviä melulähteitä lentoliikenteen ja teollisuuden muodossa. Suunnittelualueen itäosa sijoittuu kaavan yli 55 dB (L_{DEN}) lentomelualueelle, missä on voimassa kaavamääräys, jonka mukaan uutta asutusta ei tule sinne sijoittaa. Kiilan alueella on myös muuta ympäristöluvanvaraista toimintaa (esimerkiksi maa-aineksen otto ja murskaustoiminta), jonka aiheuttamat melutasot ylittävät ohjearvot suunnittelualueella Myllykyläntien, Kuutamotien ja Kesäkyläntien varrella sekä osassa Kesäkylää.

Liikenteen aiheuttamia värinähaittoja alueella ei nykytilanteessa todennäköisesti ole.

3 VAIHTOEHTOTARKASTELUT

3.1 Vaihtoehtojen muodostaminen

Maantien 152 suunnittelu on ollut esillä pari vuosikymmentä ja siihen liittyen on laadittu useampia selvityksiä. Hankkeen vaihtoehtoja on tutkittu ja ratkaisua tarkennettu monessa vaiheessa sopeuttaen ratkaisua ajankohtaisiin tavoitteisiin ja maankäytön kehittymiseen. Väylien suunnitteluun kuuluu lähtökohtaisesti vaihtoehtojen vertailua suunnitteluprosessin eri vaiheissa suunnitelmaratkaisun parantamiseksi. Suunnittelu etenee siten, että toteutuskelpoisuudelta huonoja vaihtoehtoja pudotetaan pois luonnosteluvaiheessa ja parhaista vaihtoehtoista tehdään tarkempaa suunnittelua ja vertailua. Hankkeen aiempia vaiheita ja niihin liittyvää päätöksentekoa on käsitelty laajasti hankkeen YVA-selostuksessa.

Aluevaraussuunnitelmaa edeltäneessä vuoden 2019 YVA-menettelyssä tutkittavat vaihtoehdot muodostettiin edeltävien selvitysten, maankäytön suunnitelmien ja hankkeelle asetettujen tavoitteiden perusteella. Myös ympäristöarvoista saatiin reunaehdot vaihtoehtojen muodostumiselle. YVA-menettelyn aloitusvaiheessa tutkittavien vaihtoehtojen periaatteet varmistettiin viranomaiskeskustelussa ottaen huomioon kuntien tarpeet. Vaihtoehtoja on tarkennettu tämän aluevaraussuunnitelman viimeistelyn yhteydessä ja niitä viimeistellään edelleen seuraavassa vaiheessa tehtävässä tiesuunnitelmavaiheessa.

Suunnittelualueen itäosassa, Focus-alueella Kehä IV -väylä ja siihen liittyvät katuyhteydet sekä eritasoliittymät on esitetty suhteellisen tarkasti yleiskaavassa. Alue on myös osin asemakaavoitettu ja asemakaavoitus on käynnissä. Pitkälti suunnitellun maankäytön vuoksi tienjauksen päälinjat olivat tältä osin jo ratkaistu.

3.2 Aiemmin tutkitut vaihtoehdot

Kuvassa 32 on esitetty pitkän suunnitteluhistorian aikana tutkitut ja karsitut vaihtoehdot. Ne on esitetty tarkemmin YVA-selostuksessa. Aluevaraussuunnitelman alkuvaiheessa ennen YVA-menettelyä tutkittiin useampia linjausvaihtoehtoja Reunan alueella ja Kesäkylän kohdalla.

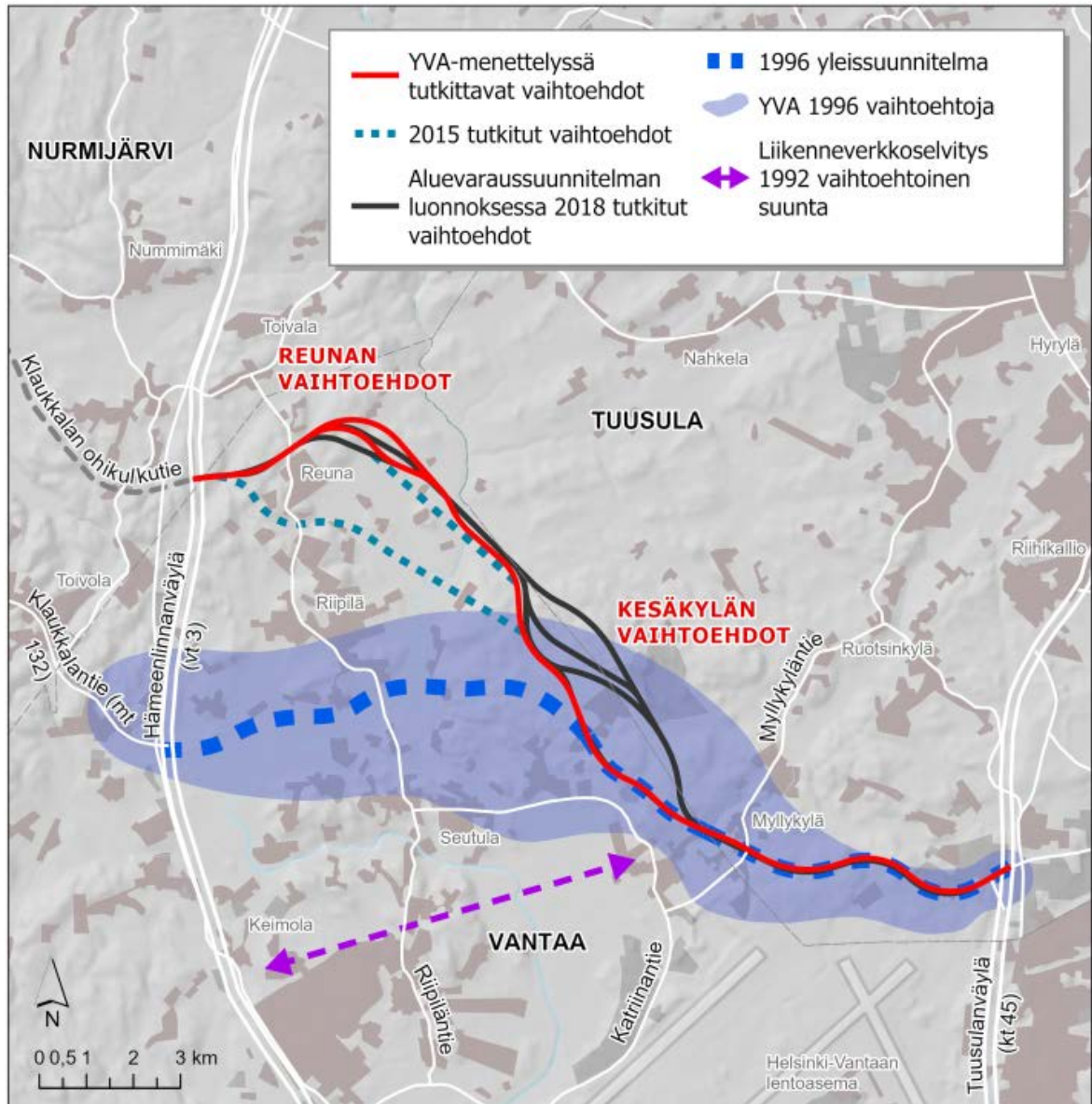
Reunan alueella YVA-menettelyyn jäi kaksi vaihtoehtoa, jotka muodostettiin tutkituista vaihtoehtoista niin, että ne soveltuisivat mahdollisimman hyvin ympäröiviin luontokohteisiin ja alueen korkeuseroihin.

Kesäkylän kohdalla tutkittiin aluevaraussuunnitelman alkuvaiheessa kohdalla neljää eri linjausta, joista eteläisin oli aiempien suunnitelmien ja asemakaavan mukainen linjaus ja kolme muuta kulkivat Kesäkylän pohjoispuolelta. Vaihtoehtojen muodostamisessa keskeisiä tekijöitä olivat Kesäkylän tiivis asutus ja viheralueet, voimalinjat sekä Senkkerin maa-aineksen ottoalueet. Huomioon on otettu myös laajeneva maankäyttö. Vaihtoehtojen linjausten alueelle on keskittymässä kiertotalouden toimintoja, alueella on suhteellisen vähän asutusta ja lentomelu rajoittaa alueen muuta käyttöä. Kesäkylän pohjoispuolen tutkiminen tuli aloitteena osallisilta.

Kesäkylän vaihtoehtoista parhaaksi valittiin eteläinen vaihtoehto. Se osoittautui kokonaisvertailun perusteella parhaimmaksi linjaukseksi. Suurimmat perusteet nousevat maankäytön kehityksestä ja nykyisistä toiminnoista. Eteläisin linjaus on parhaiten tutkittu vaihtoehto, johon on varauduttu muun muassa Vantaan asemakaavoituksessa. Se palvelee myös liikenteellisesti parhaiten alueen nykyisiä ja tulevia toimintoja. Se kytkee parhaiten uuden yhteyden nykyiseen ja tulevaan maankäyttöön sekä Katriinantiehen. Erityisesti Kiilan täyttömäen yhteydet on suunniteltu suoraan eteläiseen linjaukseen, ja ne ovat hankalasti järjestettävissä

pohjoiisiin vaihtoehtoihin. Eteläinen vaihtoehto ohjaa liikennettä eniten uudelle yhteydelle keventäen siten laajimmin alemman tieverkon kuormitusta. Pohjoiset vaihtoehdot kuormittavat eteläistä vaihtoehtoa enemmän Katriinantietä ja muuta alempaa tieverkkoa. Kaikilla vaihtoehdoilla on paikallisesti tärkeitä luontoarvoja ja ekologiaa yhteyksiä heikentäviä vaikutuksia, joten luontovaikutusten osalta vaihtoehdoilla ei ole oleellisia eroja. Asutuksen ja ihmisten elinolojen kannalta osalta vaihtoehtojen vaikutukset kohdistuvat eri sijainteihin ja nykyiseen maa-ainestointaan tukeutuvan Kesäkylän pohjoispuolelta lähimpänä olevan vaihtoehdon vaikutukset Kesäkylän asutukseen ovat huomattavasti laajemmat ja vaikeammin estettävissä kuin valitun vaihtoehdon. Kauemmas Kesäkylän pohjoispuolelle sijoittuvat vaihtoehdot sijoittuvat maa-ainesten ottoalueille ja maasto tulee siellä muuttumaan voimakkaasti ennen tien rakentamista. Se vaatii uudelle yhteydelle korkeita penkereitä ja uuden tien sijoittaminen maa-ainesten ottoalueille rajoittaa niiden toimintaa. Lisäksi se nostaa vaihtoehtojen rakentamiskustannuksia huomattavasti, koska niissä joudutaan maksamaan korvauksia niistä maa-aineksista, joita ei voida lupien perusteella hyödyntää. Alueelle sijoittuu useampia nykyisiä ja uusia maa-ainesten ottolupia sekä niihin liittyvää maa-aineksiin liittyvää elinkeinotoimintaa. Tuusulan kunta tutki vaihtoehtojen vertailun aikaan pohjoisten vaihtoehtojen maankäytön mahdollisuuksia ja etuja. Lopulta kunnassa päädyttiin siihen, että pohjoiset vaihtoehdot hylätään ja niitä ei esitetä vuonna 2019 yleiskaavaehdotukseen. Pohjoiset vaihtoehdot halkoivat Senkkerin laajaa louhintaa-alueita, joka vaikeuttaa merkittävästi väylän rakentamista ja toisaalta väylä vaikeuttaa louhintatoimintaa. Tällä perusteella todettiin, että Seepsulan maa-aineksenotto saattaa tehdä pohjoisesta vaihtoehdosta toteutuskelvottoman tai hyvin kalliin.

Työn alkuvaiheissa tutkittiin Tuusulan Focus-alueella Siltaniitun eritasoliittymän tarvetta. Siltaniitun eritasoliittymä oli aiemmissa suunnitelmissa sijoitettu Myllykyläntien ja Finavian eritasoliittymien väliin ja se olisi johtanut hyvin lyhyisiin liittymäväleihin häiriten liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta. Liittymien etäisyydet eivät olisi täyttäneet ohjeiden mukaisia vaatimuksia ilman rinnakkaisramppeja ja rinnakkaisrampit olisivat lisänneet rakentamiskustannuksia huomattavasti. Siltaniitun eritasoliittymä karsittiin tarkastelujen perusteella, koska sen poistamisella ei ole merkittävää vaikutusta alueen maankäytön kehittämiseen. Alueelle saadaan hyvät ja toimivat yhteydet Myllykyläntien ja Finavian liittymien kautta.

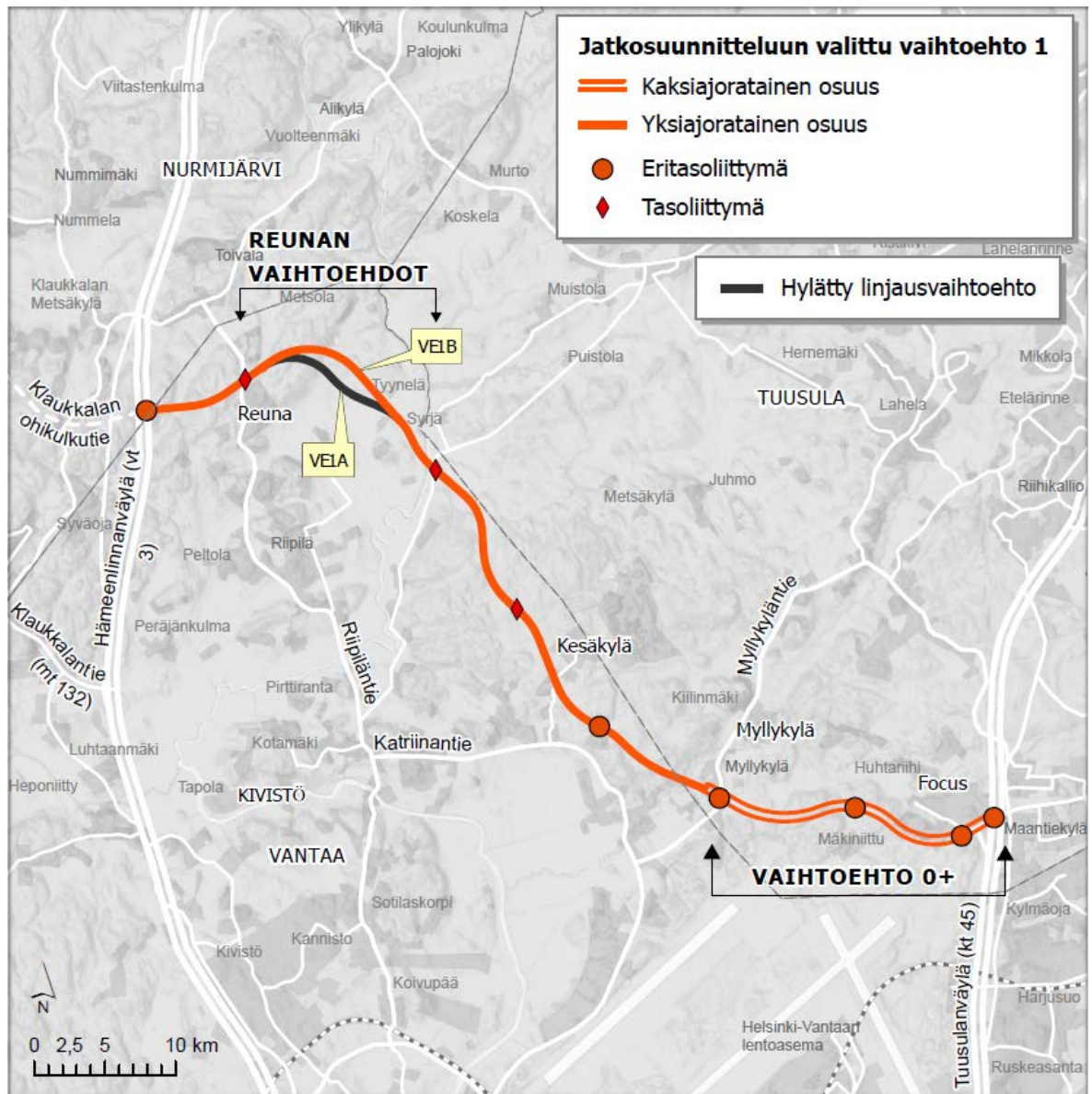
Kuva 32. Tutkitut ja karsitut vaihtoehdot mukaan lukien edeltävät hankkeet lähtien vuodesta 1992.

3.3 Tutkitut päävaihtoehdot ja aluevaraussuunnitelmavaihtoehdon valinta

YVA-menettelyn pohjalta hankkeen ohjausryhmä teki valinnat jatkosuunnittelua varten syyskuussa 2020. Suunnittelussa päätettiin edetä YVA-menettelyssä tutkitun vaihtoehdon 1 pohjalta. Keskeiset perusteet tälle valinnalle ovat seuraavat:

- Vaihtoehto 1 Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välillä on liikenteellisesti paras ratkaisu, koska se muodostaa seudullisen päätieyhteyden ja vastaa maankäytön kehittämissen tavoitteisiin.
- Vaihtoehtoa 1 puoltavat Focus-alueelle suunnitellut logistiikan ja työpaikka-alueen liikku- mistarpeet sekä suora yhteys suoraan Helsinki-Vantaan lentoasemalle, Kehä III:n ruuhkien keventäminen sekä uuden väylän toiminta maakunnallisena varareittinä.
- Myös seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimus puoltaa hankevaihtoehtoa 1.

Reunan linjauksista valittiin jatkoon pohjoinen vaihtoehto VE Reuna 1B. Linjausvaihtoehtoilla oli ratkaisevia eroja vain luontoarvoihin kohdistuvien vaikutusten kannalta. Vaikutukset ympäristöön olivat merkittäviä molemmissa linjauksissa, mutta vaihtoehdossa 1B hieman lievempiä.

Kuva 33. Aluevaraussuunnitelmaan valittu YVA-menettelyn vaihtoehto 1.

3.4 Aluevaraussuunnitelman vaihtoehdot

Aluevaraussuunnitelman yhteydessä ei tehty varsinaisia vaihtoehtotarkasteluja, vaan valittua suunnitelmaratkaisua tarkennettiin. Myllykylän eritasoliittymälle on aluevaraussuunnitelmassa esitetty kaksi vaihtoehtoa, joiden valinta tehdään alueen kaavoituksen yhteydessä.

4 ALUEVARAUSSUUNNITELMA

Aluevaraus suunnitelmassa on esitetty tarvittavat tie- ja liittymäjärjestelyt maantien 152 toteuttamiseksi Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välille. Aluevaraus suunnitelmassa esitetyt tie- ja liittymäjärjestelyt sekä muut ratkaisut ovat yleispiirteisiä ja kuvaavat likimääräisesti tarvittavan tie- ja liikenneväyläalueet Aluevaraus suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet tarkentuvat myöhemmin laadittavissa tie- ja toteutus suunnitelmissa, jolloin muun muassa maastomalli- ja maaperätiedot tarkentuvat. Nyt on pyritty varmistamaan riittävät aluevaraukset kaavoituksen pohjaksi. Uuden tieyhteyden roolia on käsitelty kohdassa 2.1 ja sen kytkeytymisestä Kulomäentien jatkeen (Tuusulanväylältä itään valtatielle 4) tai Tuusulan Itäväylän ja maantien 148 rooleihin osana alueen tieverkkoa tulee tarkastella erillisessä selvityksessä.

Suunnitelmat on esitetty suunnitelmakartoilla ja -piirustuksilla.

Tarkennusten periaatteet YVA-menettelyn arviointiselostuksen jälkeen

YVA-selostuksessa esitettyyn linjaukseen on tehty aluevaraus suunnitelman laatimisen yhteydessä seuraavia tarkennuksia:

- Tien linjausta on tarkennettu Vantaanjoen länsipuolisella peltoalueella. Linjaukseen on lisätty kaarteisuutta, jotta tie sijoittuu aiempaa paremmin maisemaan.
- Hanskallion alueella tien linjaus on sovitettu alueen asemakaavaan, ja sen johdosta tien linjaus on siirtynyt Kesäkyläntien kohdalla 20 metriä lähemmäs ja luoteispuolella 10-40 metriä kauemmas asutuksesta verrattuna YVA:n linjaukseen.
- Myllykylän eritasoliittymän kohdalla linjaus on siirtynyt noin 10-20 metriä etelämmäs, jotta Päijännetunnelin ilmanottokuilulle on saatu riittävästi tilaa.
- Tien korkeusasemaa on tarkennettu hieman monissa kohdissa, jotta linjaus on saatu sijoitettua maastoon tarkemmin ja samalla siltojen pituuksia on tarkennettu.
- Liittymäjärjestelyt ovat tarkentuneet samoin kuin jalankulku- ja pyöräilyväylät sekä linja-autopysäkit.

4.1 Liikenteelliset ja tekniset perusratkaisut

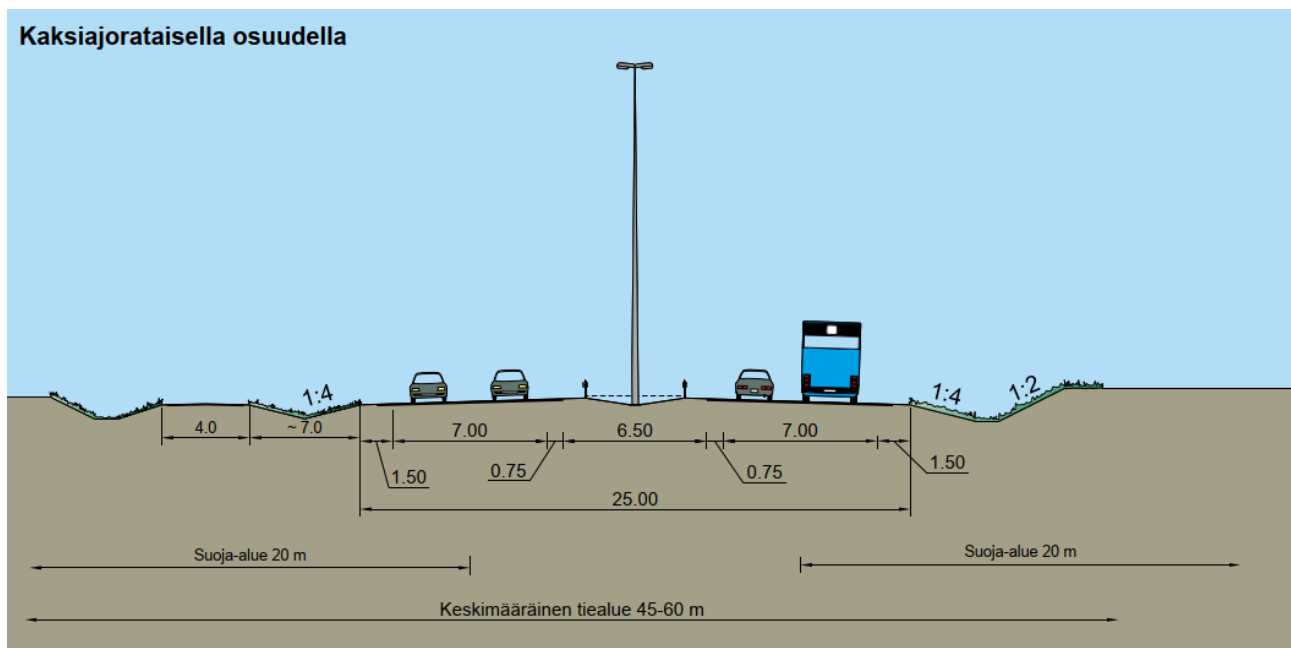
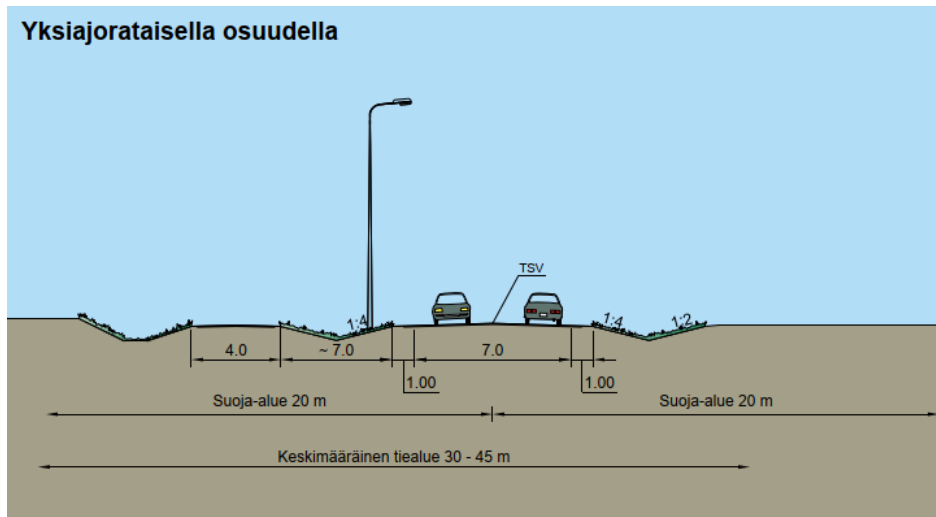
4.1.1 Ajoneuvoliikenteen järjestelyt

Maantie 152 toteutetaan Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välille uuteen maastokäytävään sijoittuvana maantietasoisena seudullisena väylänä. Ajoin- ja kaistajärjestelyt on valittu pitkälti mitoittavan liikenne-ennusteen perustella. Hämeenlinnanväylän (vt 3) ja Myllykyläntien (mt 11463) välillä yhteys on yksiajoratainen kaksikaistainen sekaliikennetie ja Myllykyläntien länsipuolen ja Tuusulanväylän (kt 45) välillä yhteys on kaksiajoratainen neli-kaistainen sekaliikennetie. Myös Hämeenlinnanväylän eritasoliittymän alueella tie on kaksiajoratainen. Tien poikkileikkaus on yksiajorataisella osuudella 9/7 metriä (tien leveys/ajoratojen leveys metreinä) ja kaksiajorataisella osuudella 2x9,25/7 metriä, jossa keskialueen leveys on 6,5 metriä. Päätien suunnittelunopeus on 80 km/h ja moottoriteiden eritasoliittymä-alueilla 50–60 km/h.

Tie kytkeytyy Hämeenlinnanväylään Klaukkalan kehätien eritasoliittymässä. Uusi tielinjaus kiertää Reunan alueen pohjoispuolitse. Reunasta tie jatkuu Vantaan kaupungin ja Tuusulan kunnan rajan tuntumaan ja suuntautuu Kesäkylän eteläpuolitse Myllykyläntielle ja lentoaseman pohjoispuolitse Tuusulanväylälle Kulomäen eritasoliittymään. Focus-alueella tien

korkeusaseman suunnittelussa on otettu huomioon alueelle suunnitellut maa-aineksen ottamiset.

Uuden tieyhteyden tarvitsema tiealueen leveys on kaksikaistaisella osuudella noin 30 – 45 metriä. Suoja-alue ulottuu 20 metrin etäisyydelle tien keskilinjasta. Kaksiajorataisella osuudella tarvittavan tiealueen leveys on noin 45-60 metriä ja suoja-alue ulottuu 20 metrin etäisyydelle lähimmän ajoradan keskeltä. Suoja-alueen leveydestä päätetään tiesuunnitelmassa.

Kuva 34. Maantien 152 tyyppipoikkileikkaukset

Liittymät

Uudelle yhteydelle liitetään pääliittymien kautta. Tielle tulee tasoliittymät Riipiläntien (mt 11455), Ahoniityntien/Seutulantien, Kiilan täyttömäen kohdille. Tasoliittymät ovat porrastettuja ja pääsuunnan vasemmalle kääntymiskaistoilla varustettuja. Liittävät väylät mitoitetaan nykyisten poikkileikkausten mukaisesti.

Suunnittelujaksolle tulee neljä uutta eritasoliittymää ja kahta nykyistä eritasoliittymää parannetaan.

Lamminsuon eritasoliittymä (E1) yhdistää maantien 152 Hämeenlinnanväylään ja Klaukkalan kehätiehen. Eritasoliittymän aluetta muutetaan kaksiajorataiseksi ja ramppien päihin tehdään kiertoliittymät. Samalla nykyisille rakenteilla oleville rampeille tehdään kaistajärjestelyjä. Eritasoliittymään on esitetty kytkeytyväksi rekkaparkki ramppien R1 ja R2 kiertoliittymään.

Hanskallion eritasoliittymä (E2) kytkee tulevan maankäytön ja Katariinantien (mt 11459) maantiehen 152. Ratkaisussa on oletettu, että liittymä Hanskalliontieltä Katriinantielle säilyy asemakaavasta poiketen. Tämä turvaisi Hanskallion alueelle ja sieltä edelleen Tuusulan puolen maankäytölle hyvät ja toimivat yhteydet. Liittymän katkaisu heikentäisi alueen saavutettavuutta ja aiheuttaisi huomattavaa kiertoa alueen liikenteelle, mikä ei olisi myöskään ympäristön kannalta toivottavaa. Liittymän säilyttäminen ei vaikuta merkittävästi Katriinantien liikenteeseen, mutta asia täytyy tutkia tarkemmin kohteen jatkosuunnittelun yhteydessä.

Myllykyläntien eritasoliittymä (E3) kytkee Myllykyläntien (mt 11463) maantiehen 152 ja liittymä palvelee myös tulevaa Focus-alueen maankäyttöä. Myllykyläntien eritasoliittymälle on kaksi vaihtoehtoa, jotka ratkeavat maankäytön suunnittelun edetessä.

Finavian eritasoliittymä (E4) kytkee Focus-alueen tulevan maankäytön maantiehen 152. Siinä on varauduttu myös lentoaseman tuleviin tarpeisiin ja se voi toimia varayhteytenä lentoasemalle. Se kytkee myös Ruohosuontien (yksityistie) maantiehen 152.

Retailparkin eritasoliittymä (E5) palvelee Focus-alueen maankäyttöä.

Maantiekylän eritasoliittymä (E6) kytkee maantien 152 Tuusulanväylään. Eritasoliittymää parannetaan kaistajärjestelyillä ja ramppliittymien liikennevaloilla. Jatkosuunnittelussa täytyy tarkentaa Tuusulanväylän eritasoliittymän järjestelyjen yksityiskohdat ottaen huomioon joukkoliikenteen tarpeet muun muassa liikennevaloetuksissa ja mahdollinen pohjoissuunnan erillinen bussiramppi. Lisäksi on tarkasteltava raskaan liikenteen tulevaisuuden pääreittien tarpeet, kuten Tuusulan itäväylän ja maantien 152 Tuusulan-väylän itäpuolisen osuuden roolit jatkoyhteytenä valtatielle 4.

Tiejakson pääliittymissä otetaan huomioon HCT-ajoneuvojen vaatima mitoitus.

Yksikaistaisten ramppien peruspoikkileikkaus on 6,5/4,5 metriä ja perusverkon eritasoliittymien ramppien poikkileikkaus on 11/8 metriä.

Muut tiejärjestelyt

Katkeavat yhteydet korvataan risteysilloilla ja tiejärjestelyillä, joilla ne kytketään nykyiseen tieverkkoon tai esitettyihin taso- tai eritasoliittymiin. Risteävät tai liittyvät tiejärjestelyt ovat:

- Riipiläntie (mt 11455) alittaa maantien 152 sillan S2 kohdalla.
- Rajalaaksontie alittaa maantien 152 sillan S3 kohdalla.
- Aholantie katkaistaan maantien 152 kohdalta ja sen yhteydet järjestetään Rajakoskentien ja uuden yksityistien kautta.
- Ahoniityntie/Seutulantie (yksityisteitä) kytkeytyy porrastetulla tasoliittymällä maantiehen 152 Vantaanjoen itäpuolella.
- Kesäkyläntie alittaa maantien 152 sillan S6 kohdalla.
- Myllypadontie kytketään Myllykyläntiehen (mt 11463) uudella yksityistiellä.
- Focus-alueen katujärjestelyt on esitetty suunnitelmassa ohjeellisina ja ne ratkaistaan alueen asemakaavoituksen yhteydessä.

4.1.2 Jalankulku- ja pyöräilytiet

Jalankulku ja pyöräily tapahtuu omilla väylillään. Tiekäytävään tulee jatkuva jalankulun ja pyöräilyn reitti ja sen leveys on 4 metriä. Se sijoittuu maantien 152 eteläpuolelle Hämeenlinnanväylältä Myllykyläntielle ja siitä Tuusulanväylälle maantien 152 pohjoispuolelle. Risteämisen ajoneuvoliikenteen kanssa tapahtuu tavoitetilanteessa eritasossa. Jalankulkua, pyöräilyä ja mopoilua ei sallita päätiellä tavoitetilanteessa.

Lamminsuon eritasoliittymässä jalankulku- ja pyöräilyväylä siirtyy maantien 152 pohjoispuolelle ja liittymään tehdään yhteydet liittymässä oleville pysäkeille ja risteämiset ramppien kanssa ovat eritasossa.

Ahoniityntien/Seutulantien liittymään tehdään jalankululle ja pyöräilylle alikulkukäytävä ja eritasoliittymien risteävillä väylillä on varauduttu jalankulku- ja pyöräilyteiden toteuttamiseen.

4.1.3 Virkistys- ja viheryhteydet

Maantien 152 suunnittelussa on otettu huomioon yhteyttä risteävät yleiskaavan virkistys- ja viheryhteydet. Ne ovat seuraavat:

- Lamminsuonojan laakso ylitetään pitkällä maisemasillalla S1 ja sen kautta turvataan ekologinen runkoyhteys ja ohjeellinen ratsastusreitti.
- Josvoholmenin laakso ylitetään pitkällä maisemasillalla S2 ja se turvaa alueen ekologisen yhteyden ja toimii lisäksi virkistysyhteytenä.
- Vantaanjokilaakson sillassa on otettu huomioon ekologisen yhteyden ja ulkoilureitin tarpeet.
- Vantaanjoen itäpuolelle osoitettu ulkoilureitti voidaan ohjata Ahoniityntien/Seutulantien liittymään tulevan alikulkukäytävän kautta.
- Vantaanjoen itäpuolella suunnitellun pysäköintialueen länsipuolella ulkoilupolku jää tienlinjauksen alle. Ulkoilureitti voidaan toteuttaa alle jäävien kohteiden alueella uuden linjauksen länsipuolelle tai reitti voidaan ohjata maantien 152 varren jalankulku- ja pyöräilytielle.
- Kesäkyläntien varteen osoitettu ulkoilureitti ohjataan Kesäkyläntien sillan kautta.
- Kesäkylän itäpuolella olevalle ulkoilu- ja latureitille tehdään oma alikulkukäytävä maantien 152 poikki.
- Kuutamotien kohdalle tehdään oma alikulkukäytävä, johon ohjataan osoitettu ulkoilu- ja ratsastusreitti.
- Tuusulanjoen kohdalle tulevan maisemasilta toimii ekologisen runkoyhteytenä ja myös ulkoilureittinä.

Lisäksi ekologiset runkoyhteydet kulkevat uuden maantien 152 poikki Vantaanjoen peltoalueen länsireunassa ja Vantaanjoen itäpuolella suunnitellun pysäköintialueen länsipuolella. Näissä kohdissa maantie 152 on kaksiajoratainen ja sijoittuu lähelle maanpintaa, jolloin tien ylittäminen on eläimille mahdollista ilman merkittävää estettä.

4.1.4 Joukkoliikenteen järjestelyt

Suunnittelussa on varauduttu maantien 152 jatkeen suuntaiseen linja-autoliikenteeseen. Liittymien yhteydessä on linja-autopysäkit ja turvalliset yhteydet niille. Tuusulanväylän liittymässä pohjoisen suunnan linja-autoliikenne kulkee ramppien kautta niin kuin nykyisinkin.

Linja-autoliikenteelle aiheutuu viiveitä etenkin ruuhka-aikoina ja jatkosuunnittelussa tulisi pohtia, voisiko pohjoissuunnan linja-autoliikenteelle tehdä erillisen pysäkkirampin.

4.1.5 *Erikoiskuljetusten reitit ja järjestelyt*

Maantien 152 uusi linjaus on mitoitettu suurten erikoiskuljetusten runkoreitiksi, jonka mitoitussajoneuvo on 7x7x40 metriä. Reitin vaatimukset tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa.

4.1.6 *Tieliikenteen palvelualueet*

Kiilan täyttömäen pohjoispuolelle rakennetaan pysäköintialue, joka toimii myös poliisin raskaan liikenteen tarkastuspisteenä. Levähdysalueet rakennetaan kumpaankin ajosuuntaan erikseen. Levähdysalueet rakennetaan kokonaan ajoradasta erotettuina ja ne varustetaan erkanemis- ja liittymiskaistoilla.

Hämeenlinnanväylän eritasoliittymään on esitetty raskaan liikenteen pysäköintialue, mutta se ei ole riippuvainen uuden yhteyden rakentamisesta. Se ei kuulu tähän suunnitelmaan kiinteänä osana. Rekkaparkki on mitoitettu alustavasti niin, että sinne mahtuu 32 normaalia rekkaapaikkaa, 20 HCT-ajoneuvon paikkaa, 18 kuorma-autopaikkaa ja 33 henkilöautopaikkaa. Alueelle on varauduttu toteuttamaan palvelurakennus ja polttoaineen jakelupiste. Alueen kuivatuksessa täytyy varautua viivytysrakenteisiin ennen hulevesien johtamista läheiseen Lamminsuonojaan.

4.1.7 *Riista-aidat*

Hämeenlinnanväylän riista-aidat tulee kytkeä Lamminsuon alueella maantien 152 uusiin järjestelyihin. Olisi luontevaa jatkaa riista-aitoja liittymäalueelta itään sillalle S1 asti, jolloin hirvieläimet voitaisiin ohjata sillan ali maantien 152 poikki.

4.1.8 *Alustavat pohjanvahvistustoimenpiteet*

Pohjanvahvistukset on arvioitu alustavina maaperäkarttojen ja harvojen pohjatutkimustietojen perusteella. Ne tulevat tarkentumaan jatkosuunnittelussa, kun tehdään tarkemmat pohjatutkimukset.

Pehmeiköillä ja laaksoissa sijaitsevien siltojen tulopenkereillä on käytetty pohjanvahvistuksena massanvaihtoa ja paalulaattaa. Tien pengerosuuksilla, joissa pengeri on korkea, mutta pehmeikön syvyys on arvioitu suhteellisen matalaksi (alle 5 m), tie perustetaan massanvaihdon varaisesti. Pehmeikköjen syvyyksiä on tarkasteltu pääosin maaperäkartan avulla, joten pehmeikköjen syvyys perustuu maanpinnan muotojen arviointiin ja satunnaisiin kairauspisteisiin, joita on saatu pohjatutkimusrekisteristä.

Matalan (korkeus alle 2 m) penkereen osuuksilla, joissa pehmeikön alapinnan on arvioitu olevan noin 10...15 metrin syvyydessä, on esitetty pohjanvahvistustavaksi pilaristabilointi (esim. paaluvälillä noin 3000 – 5200). Penkereen ollessa matala, myös esikuormitus on vaihtoehtoinen pohjanvahvistustapa pilaristabiloinnin sijaan, mikäli esikuormittaminen on aikataulullisesti mahdollista.

Kun taseus on aivan maanpinnan tasossa tai hieman leikkauksessa ja pehmeikkö on arvioitu suhteellisen matalaksi (syvyys alle 5 m) esikuormitus on esitetty pohjanvahvistustapana. Syvyydeltään alle 5 metriä oleva pehmeikkö ja maanpinnan tasossa oleva taseus esiintyvät samanaikaisesti muun muassa paaluvälillä noin 10 100 – 10 800.

Syvät leikkaukset muodostuvat osittain kallio-, mutta mahdollisesti myös paksuhkojen maakerrosten leikkauksista. Syvillä maaleikkausosuuksilla tulee kiinnittää huomiota mahdolliseen pohjaveden alenemiseen ja veden hallintaan. Syvien leikkausten kohdalla kaivannot ulottuvat erittäin todennäköisesti kallioon ja tie perustetaan kallionvaraisesti. Matalissa maaleikkauksissa pohjamaa vaihtelee siltistä hiekkaan ja moreeniin ja tie on maanvarainen.

4.1.9 Tärkeit sillat

Tiejaksolle tulee neljä maisemasiltaa, jotka sijoittuvat Hämeenlinnanväylän itäpuolelle Lammissuonojan laakson, Josvahalmenin, Vantaanjoen ja Tuusulanjoen kohdille. Niiden kautta saadaan myös Vantaan yleiskaavassa esitetyt viher-, ratsastus- ja moottorikelkkareitit järjestettyä.

Lamminsuonojan laakson kohdalla silta sijoittuu maisemassa noin 15 metrin korkeudelle ylittäen peltoaukean ja liittyen penkereillä peltoa reunustaviin rinteisiin. Sillan keskiaukot ovat 40 metriä ja sillan kokonaispituus on 162 metriä.

Josvahalmenin kohdalla silta ylittää Riipiläntien sekä sen itäpuolella olevaa metsäisen alueen liittyen vinoon rinteeseen. Silta sijoittuu noin 15-20 metrin korkeuteen. Sillan keskiaukot ovat 44 metriä ja sillan kokonaispituus on 417 metriä.

Vantaanjoen ylittävä silta sijoittuu kohtaan, jossa Raatinniitynoja liittyy Vantaanjokeen. Sillan pituus on määritetty niin, että se ylittää molemmat. Sillan korkeusasema on matala 2-5 metriä maanpinnasta ja se liittyy mataliin peltoaukeilla olevin penkereisiin. Sillan keskiaukko on 30 metriä ja sillan kokonaispituus on 108 metriä. Vantaanjoen itäpuolella oleva Ahoniityntien jalankulku- ja pyöräilyväylän alikulku toteutetaan erillisellä sillalla.

Tuusulanjoen ylittävällä siltapaikalla joki ylitetään kolmella erillisellä sillalla, joista kaksi on maantien 152 eri suuntien ajoratojen siltoja ja kolmas erillinen jalankulku- ja pyöräilytien silta. Siltojen tukilinjat sijaitsevat samalla linjalla ja siltojen pituudet ovat samat. Siltapaikalla joen länsipuoli laskeutuu loivasti kohti jokea ja itäpuoli nousee jyrkemmin. Länsipuolella sillalle tullaan noin 5 metriä korkealta penkereeltä, itäpuolella käytännössä liitytään maanpinnan tasoon. Uoman kohdalla sillan korkeusasema on noin 10 metriä uoman yläpuolella. Sillan keskiaukot ovat 35 metriä ja sillan kokonaispituus on 136 metriä.

Hankkeen muut sillat ovat väylien risteämiin liittyviä risteyssiltoja sekä jalankulku ja pyöräilyteiden sekä viheryhteyksien alikulkuja, joiden jännevälit riippuvat väylien tarvittavista vaapaista aukoista. Sillat ovat pääosin tyypiltään jatkuvia laatta- tai palkkisiltoja, joiden etuluisikat noudattavat alikulkevien teiden luiskia. Tyypikehäsiltoja on suorien jalankulku- ja pyöräilyväylien alikulkujen kohdilla, Lamminsuon eritasoliittymien ramppien kohdilla sekä ennen Tuusulanväylää.

Siltatiedot on koottu siltataulukkaan (esitetty ennen siltaluonnoksia piirustuksissa) ja tärkeimmistä silloista on esitetty luonnokset piirustuksissa Y4-1-11.

4.1.10 Liikenteen hallinnan periaatteet

Liikenteen hallinnan vaatimat toimenpiteet määritellään tarkemmin jatkosuunnittelun yhteydessä. Yhteydelle toteutetaan palvelutaso-ohjeistuksen mukaiset tarvittavat liikenteen ja kelin seurantaan liittyvät laitteet. Lisäksi jatkosuunnittelussa tulee toteuttaa Kehä III:n varareitinä toimimisen vaatimat järjestelmät sekä sovittaa järjestelmät yhteen valtatie 3 ja kantatien 45 liikenteenhallintajärjestelmiin. Lisäksi on määriteltävä joukkoliikenteen etuudet Tuusulanväylän eritasoliittymän valo-ohjatuissa ramppi liittymissä.

4.1.11 Valaistavat tiekohteet ja valaistuksen periaatteet

Maantie 152 ja siihen liittyvät maantiet ja kadut sekä jalankulku- ja pyöräily-yhteydet valaistaan.

4.1.12 Merkittävät johtojen ja laitteiden siirto- ja suojaustoimenpiteet

Suunnittelualueella sijaitsee erilaisia johtoja ja laitteita. Niiden siirtoon on varauduttu rakentamiskustannusarviossa. Tarkat siirto- ja suojaustoimenpiteet vastuineen laaditaan ja sovietaan tie- ja rakennussuunnittelun yhteydessä.

Tie risteää johtokäytäviä Hämeenlinnanväylän itäpuolella noin paalulla 1100, Vantaanjoen itäpuolella noin paalulla 6000 ja Retailparkin eritasoliittymän itäpuolella noin paalulla 13 400.

Maantie 152 risteää Päijännetunnelin käytävää Myllykyläntien eritasoliittymän kohdalla. Kohteessa tulee varautua tarvittaviin suojaustoimenpiteisiin. Rakentamisen aikaisissa louhinnoissa täytyy ottaa huomioon, että kallion rikkonaistumisella ei vaikuteta Päijännetunnelin rakenteisiin tai sen vedenlaatuun. Päijännetunnelin ilmareikä säilyy nykyisellä paikallaan.

4.1.13 Meluntorjunta

Aluevaraus suunnitelman yhteydessä on tunnistettu meluntorjuntatarpeet alueella ja määritetty alustava meluntorjunta. Meluntorjuntaa on tarkennettu YVA-vaiheen jälkeen. Meluntorjunnassa on lähtökohtaisesti pyritty saavuttamaan ohjearvot (asuinrakennuksille, lomiasunnoille ja luonnonsuojelualueille), kuitenkin niin, että sillalle ei ole sijoitettu yli 2 metriä korkeaa kaidetta, eivätkä meluseinät ole yli 4 metrin korkuisia. Fokuksen kaavan alueelle ei ole sijoitettu meluntorjuntaa. Tässä vaiheessa ei ole tehty tarkempaa meluesteiden suunnittelua eikä pohjaolosuhteiden tarkastelua, joten suunniteltu meluntorjunta voikin vielä tie-suunnitelmavaiheessa muuttua meluesteiden sijoittumisen, tyyppin ja korkeuden osalta merkittävästi tässä esitetystä.

Selvitysalueelle on suunniteltu yhteensä 11 meluestettä, joiden yhteispituus on 5,6 kilometriä. Taulukossa 3 on lueteltu suunnitellut meluesteet lännestä itään.

Taulukko 3. Suunniteltu meluntorjunta.

Tunnus	Tyyppi	Korkeus	Pituus	Tien puoli
ME1	kaide	2,0 m	580 m	oikea
ME2	kaide	2,0 m	539 m	vasen
ME3	kaide	1,0 m	370 m	vasen
ME4	kaide	1,4 m	383 m	vasen
ME5	kaide	1,0 m	522 m	oikea
ME6	kaide	1,0 m	560 m	vasen
ME7	valli/seinä	5,0/4,0 m	851 m	vasen
ME8	kaide	1,4 m	202 m	oikea

ME9	seinä	3,0 m	769 m	oikea
ME10	seinä	4,0 m	448 m	vasen
ME11	seinä	3,0 m	415 m	vasen

4.1.14 Pohjavesien suojaus

Päijännetunnelin kohdalle on tehtävä tarvittavat suojaustoimenpiteet. Päijännetunnelille on määriteltä suojavyöhyke, jonka leveys on 200 metriä tunnelilinjaan molemmin puolin.

Mätäksen pohjavesialueen suojaukseen ei ole varauduttu, koska tie ei sijoitu pohjaveden muodostumisalueelle. Suojaustarve on määriteltävä jatkosuunnittelussa. Pohjavesisuojaus on esitetty suunnitelmakartoilla ja pituusleikkauksissa.

4.1.15 Pintavesien käsittely

Pintakuivatuksen avulla saadaan väylän pinnalle kertyvät sade- ja sulamisvedet sekä väylän ympäristöstä tuleva muu hulevesi poistetuksi tierakenteesta ja estetyksi sen kulkeutuminen haitallisesti sen läpi. Tiepintojen kuivatus esitetään järjestettäväksi pääsääntöisesti avo-ojilla. Kaksiajorataisilla osuuksilla keskialueelle kertyvät vedet johdetaan hulevesiviemäreiden kautta reunoilla oleviin avo-ojiin ja edelleen alueen nykyisiin ojiin ja vesistöihin. Jatkosuunnittelussa on haitallisten vesistövaikutusten ehkäisemiseksi selvittettävä tarkemmin pintavesien selkiyttämistä esimerkiksi viivytysaltailla ennen hulevesien johtamista vesistöihin. Viivytysaltaiden tekemiseen on varauduttu Hämeenlinnanväylän rekkaparkin yhteydessä, Josva-holmenin alueella, Vantaanjoen ja Tuusulanjoen kohdilla. Kuutamotien kohdalla (paalulla 9300, eteläpuolella) olevaan noroon ei tulisi ohjata tien kuivatusvesiä. Tien läheisyydessä olevien norojen vesitasapainoa turvataan rumpujärjestelyillä.

4.2 Olennaiset maa-ainesasiat

Tien rakentamisessa voidaan hyödyntää tielinjalta saatavia maa- ja kalliomassoja. Massatalouden arvioinnin pääperiaatteina on ollut seuraavaa:

- Kalliomassoja voidaan käyttää päällysrakenteen jakavassa kerroksessa ja sen alapuolisissa rakennekerroksissa.
- Päällysrakenteen materiaalit hankitaan ulkopuolelta.
- Massanvaihtojen kaivumassat ovat osittain rakenteisiin kelpaamattomia.
- Tierakenteisiin käytetään ensisijaisesti kaikki louhevarat.
- Maamassat sijoitetaan maapenkereisiin, luiskatyttöihin ja meluvalleihin.
- Raivaus- ja olosuhdeherkät massat viedään maa-ainesten sijoitusalueille tai niitä käytetään meluvalleihin.

Alustavasta massatilanteesta on todettavissa, että hanke on toteutettavissa massaylijäämäisenä ja tien parantamiseen ei tarvita maa-aineksia hankkeen ulkopuolelta. Tämä varmistetaan hankkeen jatkosuunnittelussa tien korkeusaseman tarkentamisella ja maaperästä saatavilla tarkemmilla tiedoilla. Tarkasteluissa on oletettu, että tien itäosassa, Focus-alueella, on tehty suunnitellut maa-ainesten ottohankkeet ennen tien rakentamista.

Jatkosuunnittelussa tarkentuvat väylien korkeusasemat ja täydentyvät tiedot maaperästä täsmäntävät massatalouden suunnittelua. Maamassojen käyttötarpeeseen vaikuttavat merkittävästi maastonmuotoilut, mahdollisten meluvallien laajuus sekä luiskatyöt.

Maa-ainesten sijoitusalueet pyritään sijoittamaan tiesuunnitelman yhteydessä teiden läheisyyteen tai massoja voidaan käyttää alueen muihin rakentamiskohteisiin. Tulevissa suunnitteluvaiheissa massojen synty, massojen käyttö ja massatalous kokonaisuutena sekä mahdolliset maa-ainesten sijoitusalueen tarpeet selvitetään yksityiskohtaisemmin.

4.3 Tieympäristön käsittelyn periaatteet

4.3.1 Lähtökohdat

Maantie 152 sijoittuu Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välille uuteen maastokäytävään. Nykytilanteessa väylän maankäyttö ja maisemakuva on monimuotoista ja vaihtelevaa: alueelta löytyy laajoja kulttuurimaisema- ja metsäalueita, pieniä kyliä, haja-asutusta ja tilakokonaisuuksia sekä teollisuutta, maa-aineistenottoalueita ja muita maisemahäiriöitä. Paine maankäytön tiivistämiseen erityisesti Tuusulan kunnan alueella on ilmeinen.

Maantien linjauksessa on huomioitu ympäristön arvokohteet ja kehittyvä maankäyttö. Arvokkaimmat maisema-, kulttuurihistoria- ja luontokohteet on kierretty lukuun ottamatta Vantaanjokilaaksoa. Laajassa kulttuurimaisemassa kulkeva ja maisemarakennetta vastaan asettuva väyläosuus onkin näkyvin juuri jokilaaksojen kohdilla. Vaihtelevalla tiegeometrialla ja jatkosuunnittelussa tapahtuvalla huolellisella maastoon sovittamisella tiejaksosta voidaan kehittää mielenkiintoinen uusi kaupunkiväylä.

4.3.2 Maisemallinen jaksotus

Aluevarausuunnitelman lähtökohdaksi on laadittu maisemallinen jaksotus (kuva 35). Suunnittelualueella vuorottelevat selkeät metsä-, kulttuurimaisema- ja lähestymis/taajamajaksot. Näistä metsäjaksot on selkeästi eniten ja ne ovat myös pisimpiä. Itä-osassa eri jaksoille sijoittuvat liittymäalueet jaksottavat osaltaan väyläosuutta, jolloin sen luonne on dynaamisempi kuin länsi- ja keskiosalla. Maakuntakaavan mukaiset ekologiset käytävät sijaitsevat Vantaan- ja Tuusulanjokilaaksoissa sekä Hämeenlinnanväylän tuntumassa Nurmijärven ja Vantaan rajalla. Kyseisille kohdille on esitetty yhteydet säilyttävät siltaratkaisut.

Kulttuurimaisemajaksot

Kulttuurimaisemajaksot väyläympäristö säilytetään avoimena maisematilana, mikä mahdollistaa pitkien näkymien säilymisen ainakin osittain ja väyläympäristön sopeuttamisen osaksi laajempaa maisemakokonaisuutta. Niittykasvillisuus on luontainen ja vähän ylläpitoa-vaativa ratkaisu luiskiin, eritasoliittymiin ja siltaympäristöihin. Myös kiertoliittymät toteutetaan hillittyinä, kulttuurimaisemaa korostavina, esimerkkinä Myllykylän eritasoliittymä. – Paahdeympäristöjä voidaan toteuttaa pieninä aloina mahdollisuuksien mukaan niille luontaisissa kohdissa. Purettavat tieosuudet peltoalueilla palautetaan pelloiksi.

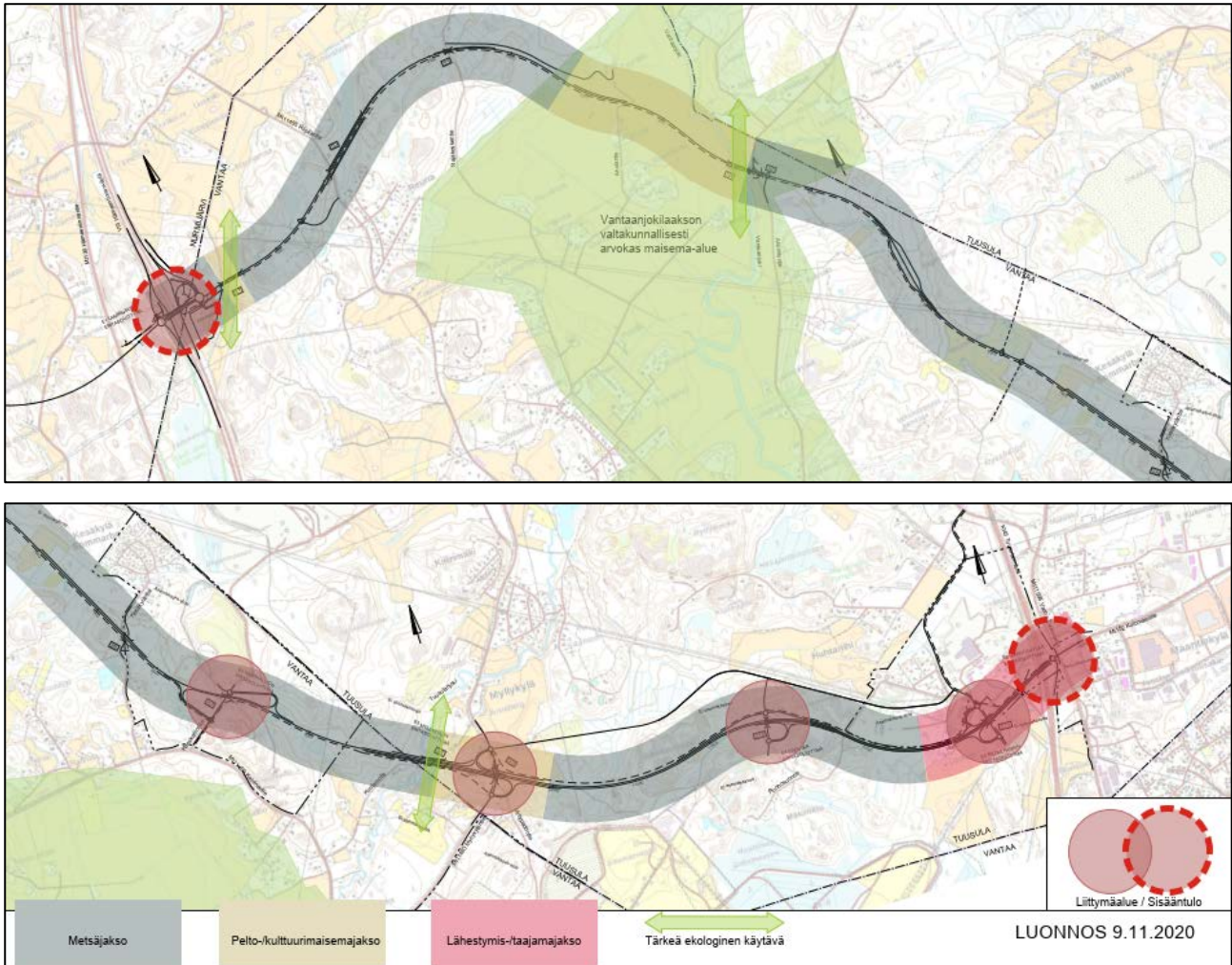
Metsäjaksot

Metsäjaksot toteutetaan luonnonmukaisina, luiskaverhoilut tehdään erityisesti ulkoluisien osalta perustuen paikallisen maa-aineksen käyttöön ja sukkessioon. Olemassa olevaa kasvillisuutta säilytetään mahdollisimman paljon.

Itäpään teollisuusympäristöt ovat kehittymässä kaavoituksen myötä. Teollisuusalueiden kookasta rakennetta peilataan tieympäristön käsittelyssä pitämällä mittakaava suurena ja muotokieli jäykempänä/geometrisena.

Lähestymisjakso

Lähestymisjaksot ovat ikään kuin siirtymäjaksoja varsinaisille väyläjaksoille, ja niiden maankäyttö tulee entuudestaan muuttumaan. Näillä jaksoilla väyläympäristö liittyy kiinteästi ympäröivään maankäyttöön ja niiden ilme on todennäköisesti hyvinkin rakennettu.

Kuva 35. Maantien 152 maisemallinen jaksotus.

5 VAIKUTUKSET JA HAITALLISTEN VAIKUTUSTEN VÄHENTÄMINEN

5.1 Liikenteelliset vaikutukset

5.1.1 Verkolliset vaikutukset

Verkollisia vaikutuksia on tarkasteltu sekä nykyisellä liikennekysynnällä että hankkeen mitoitusta varten laaditulla liikenne-ennusteella. Hankkeen toteuttamisen seurauksena tapahtuvat liikenteen siirtymät hankkeen lähiympäristössä on esitetty kuvissa 36-37.

Siirtymät nykyisellä liikennekysynnällä

Nykytilanteessa toteutettuna pääosa maantielle 152 siirtyvästä liikenteestä olisi Tuusulan eteläosista ja Vantaan koillisosasta valtatielle 3 suuntautuvaa liikennettä. Nykyisellä verkolla tämä liikenne käyttää sekä kantatietä 45 että Kehä III:n kautta valtatielle 3 kulkevaa reittiä. Tätä liikennettä on maantielle 152 siirtyvästä liikenteestä noin 3 900 ajoneuvoa vuorokaudessa. Valtatielle 3 suuntautuvan pitkämatkaisemman liikenteen lisäksi maantietä 152 käyttäisi Keski-Uudenmaan poikittaisliikenne Tikkurila-Kerava tasolta Klaukkalaan ja Nurmijärven kirkonkylään.

Maantien 152 itäosalle Myllykyläntien ja Tuusulanväylän (kt 45) välillä siirtyisi lisäksi liikennettä Lentoaseman lounaispuolelta Hyrylän ja Keravan suuntiin. Tämä liikenne kulkee nykyisellä verkolla joko Tuusulanväylää (kt 45) tai Myllykyläntietä. Liikenteen reittimuutosten seurauksena liikennemäärä vähenisi Hämeentiellä (kt 45) Hyrylän pohjoispuolella noin 1400 ajoneuvolla vuorokaudessa. Vastaavasti liikennemäärä kasvaa valtatiellä 3 Klaukkalan kehätien liittymän pohjoispuolella.

Poikittaisen liikenteen siirtyminen uudelle yhteydelle vähentäisi liikennettä varsinkin maantiellä 139 sekä Kehä III:lla. Kehä III:n kokonaisliikennemäärään verrattuna muutos olisi kuitenkin pieni. Maantien 152 itäosalle Kehä III:lta ja Tuusulanväylältä (kt 45) tapahtuvan siirtymän seurauksena Katriinantien liikennemäärä kasvaisi noin 3000 ajoneuvolla vuorokaudessa.

Klaukkalan kehätielle hakeutuisi maantien 152 kautta liikennettä noin 1100 ajoneuvoa vuorokaudessa lisää reittimuutosten seurauksena. Liikennemäärästä noin 400 ajoneuvoa vuorokaudessa olisi Klaukkalaan suuntautuvaa liikennettä ja 700 ajoneuvoa vuorokaudessa maantietä 132 Klaukkalan pohjoispuolelle suuntautuvaa liikennettä. Raskaita ajoneuvoja tästä liikenteestä olisi noin 40 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Kulomäentien liikennemäärä kasvaisi noin 700 ajoneuvolla vuorokaudessa, josta raskaita ajoneuvoja olisi noin 50. Kulomäentien liikenteen kasvusta noin puolet johtuu Korson alueelle päättyvien matkojen reitinvalinnan muutoksista. Läpikulkuliikenne kasvaisi noin 300 ajoneuvolla vuorokaudessa, josta raskaita ajoneuvoja olisi noin 20 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Siirtymät ennustetilanteessa

Hankkeen mitoitusta varten laaditussa vuoden 2040 liikenne-ennusteessa maantielle 152 siirtyvän liikenteen määrä kasvaa. Kasvua tapahtuu kaikissa merkittävissä liikennevirroissa, jotka siirtyisivät maantielle 152 nykytilanteenkin liikennekysynnän sijoittelussa.

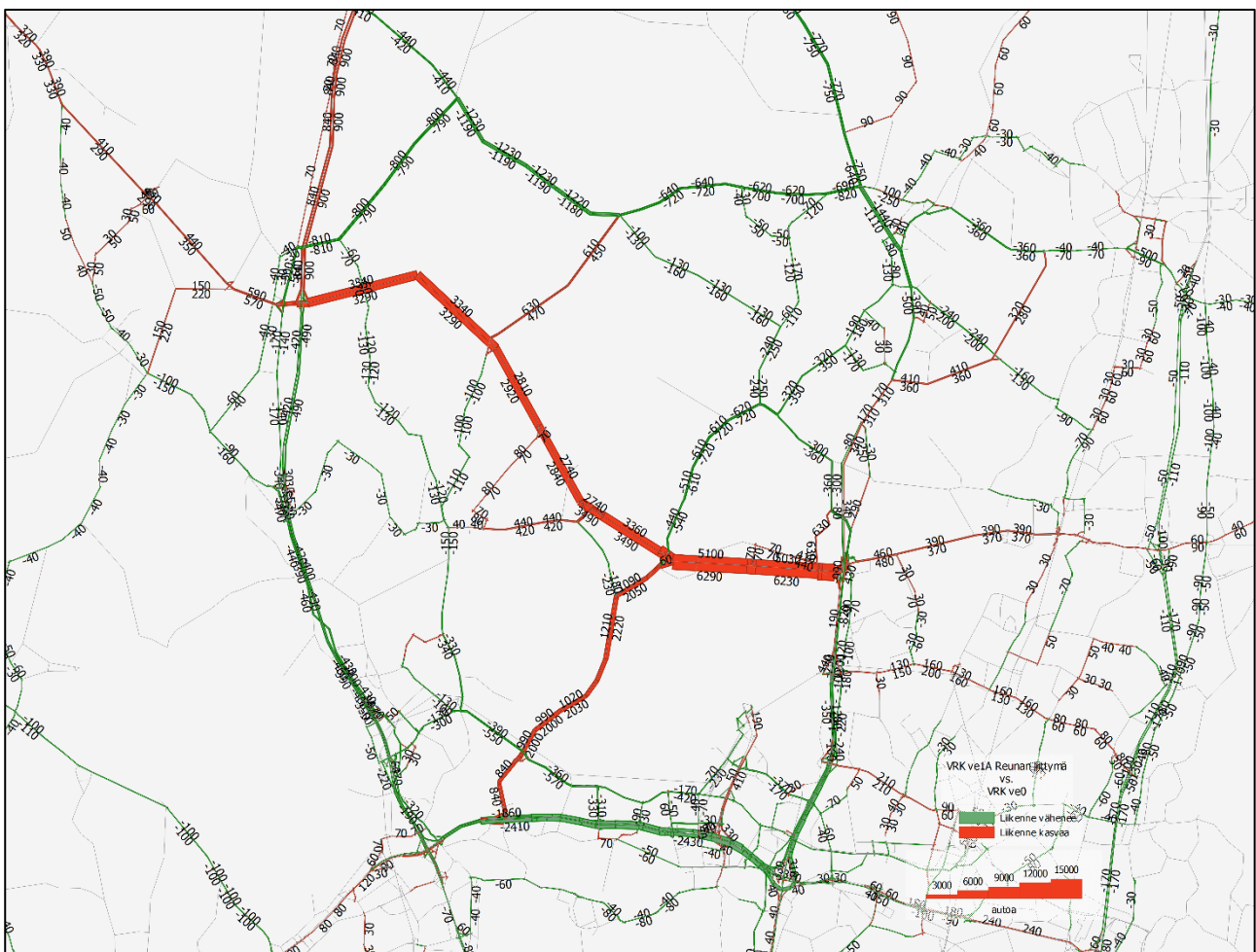
Merkittävin muutos maantien 152 liikennemäärissä on Focus-alueen synnyttämä liikenne valtatie 3 suuntaan, sekä valtatielle 3 pohjoiseen että Klaukkalaan ja Nurmijärven kirkonkylään. Ilman maantien 152 toteuttamista tämä liikenne hakeutuisi kantatielle 45 ja kehä III:lle. On kuitenkin epävarmaa, voiko alueen maankäyttö toteutua ennusteen mukaisena ilman maantien 152 toteuttamista.

Maantielle 152 siirtyvän liikenteen kasvu näkyy voimakkaampina liikennemäärien vähenemänä kantatiellä 45 Hyrylän pohjoispuolella, maantiellä 139 sekä Kehä III:lla ja valtatiellä 3 Klaukkalan kehätien liittymän eteläpuolella. Katriinantiellä liikennemäärät kasvavat voimakkaammin kuin nykytilanteen liikennekysynnällä.

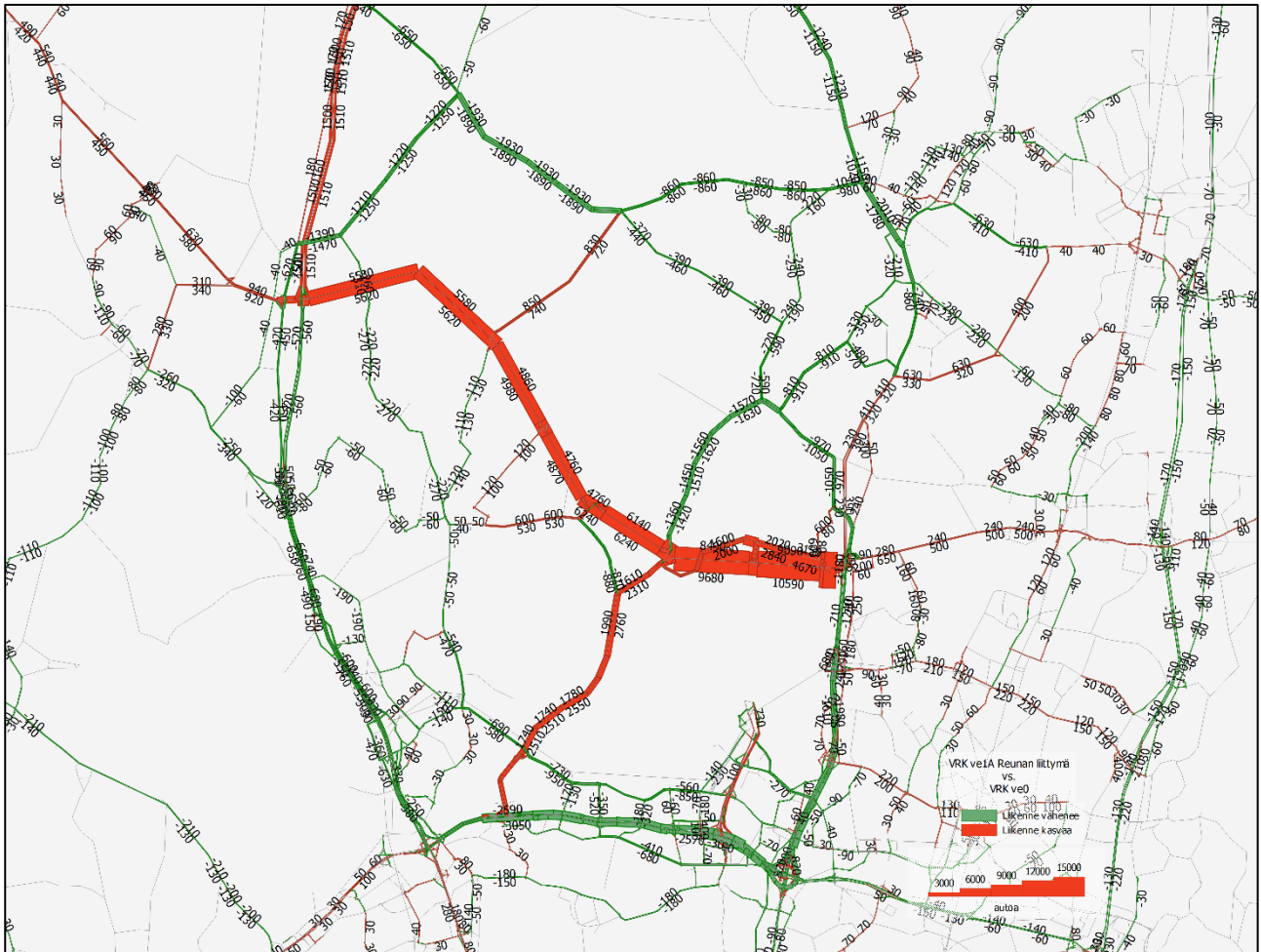
Klaukkalan kehätielle siirtyvän liikenteen määrä kasvaa ennustetilanteessa n. 1900 ajoneuvon vuorokaudessa, josta raskaita ajoneuvoja on noin 80. Siirtyvästä liikenteestä noin 1000 ajoneuvon vuorokaudessa, josta 70 raskaita ajoneuvoja, jatkaa Klaukkalan pohjoispuolelle.

Kulomäentielle siirtyvän liikenteen määrä pysyy likimain samana kuin nykytilanteessa.

Hankearvioinnissa perussennusteessa liikenteen siirtymien on oletettu vastaavan nykytilanteen ennusteen siirtymiä kasvatettuna valtakunnallisen liikenne-ennusteen mukaisella kertoimella.

Kuva 36. Liikenteen siirtymät nykytilanteen liikennekysynnällä.

Kuva 37. Liikenteen siirtymät vuoden 2040 ennusteen mukaan.

5.1.2 Vaikutukset liikenteelliseen sujuvuuteen

Liikenteellistä palvelutasoa on tarkasteltu päätieverkon henkilöautoliikenteen sekä raskaan liikenteen ja tavarakuljetusten näkökulmista. Vaikutuksia on kuvattu sen perusteella, miten hanke vaikuttaa matka-aikoihin päätieverkolla keskimäärin sekä ruuhka-ajan liikenteessä. Raskaan liikenteen matka-aikoja on kuvattu vuorokauden keskimääräisinä matka-aikoina. Keskimääräinen matkanopeus päätieverkolla toimii lisämittarina havainnollistamassa päätieverkon toimivuutta. Matka-ajan ennakoitavuutta on arvioitu sen perusteella, kuinka suuri osuus koko vuoden liikennesuoritteesta kulkee ruuhkaisissa olosuhteissa päätieverkolla (HCM palvelutasoluokat E ja F). Päätieverkon ollessa hyvin laaja (noin 75 kilometriä), myös ruuhkasuoritteen osuus laskee, sillä ruuhkat keskittyvät pienelle osalle verkkoa.

Tavoitteeksi matka-aikoihin ja nopeuksiin on asetettu nopeusrajoitusten mukainen matka-aika ja matkanopeus päätieverkolla. Raskaan liikenteen osalta on huomioitu maksiminopeusrajoitukseksi 80 km/h. Ruuhkasuoritteen tavoitteeksi on asetettu ohjeistuksen mukainen 0-tavoite.

Tavoitetilanteen tieverkko on selvästi pidempi (13,75 km) kuin vertailuverkossa ja liikenteen siirtymien ansiosta liikennesuorite on vertailuverkkoa pienempi, eli siirtyvän liikenteen reitien pituus pienenee. Tästä syystä matka-aikoja käsitellään verkon pituuteen suhteutettuna, jotta verkon toimivuuden paraneminen tulee paremmin ilmi.

Liikenteellisten palvelutasotavoitteiden toteutuminen

Liikenteelliset palvelutasotavoitteet on asetettu todella tiukoiksi. Hankkeen vaikuttavuus jää matalaksi, sillä hanke ei ratkaise kaikkia verkon ongelmia, vaan ainoastaan keventää nykyistä verkkoa. Jo nykytilassa verkolla on sujuvuusongelmia ruuhka-aikana. Edes ruuhka-aikojen ulkopuolella ei päästä tavoitematka-aikoihin tai -nopeuksiin. Liikennemäärien kasvaessa tieverkko ruuhkautuu ja nopeudet laskevat entisestään.

Tavoitetilan vaikutukset ovat kuitenkin positiivisia ja suuria, sillä vertailtava verkko ja liikennemäärät ovat suuria, joten pienetkin ajoneuvokohtaiset hyödyt moninkertaistuvat. Taloudellisessa tarkastelussa (luku 5.3) tulee ilmi, että hankkeen liikenteelliset vaikutukset ovat todella suuret. Keskeinen asia on häiriöherkkyyttä vähentävä seikka. Maantie 152 tarjoaa vaihtoehtoisen yhteyden Kehä III:lle ja lentoasemalle mahdollisissa ongelmatilanteissa. Uuden maantien 152 palvelutaso on tyydyttävä myös ennustetilanteessa.

Taulukko 4. Liikenteellisten vaikutusten mittariarvot ja tavoitearvot.

Mt 152 (Kehä IV) Päätieliverkko (valtatiet 3, kantatiet 45 ja 50, mt 152)	Pituus (m)	Suorite (milj. ajon. km/v)	Matka-aika keskim. kevyet/km (min/km)	Nopeus keskim. kevyet (km/h)	Matka-aika ruuhka kevyet/km (min/km)	Matka-aika keskim. raskaat/km (min/km)	Nopeus keskim. raskaat (km/h)	Ruuhka-suorite (%)
Nykyverkko - 2019	74604	909,9	0,75	88,0	0,92	0,86	73,8	10,4 %
Nykyverkko - 2040	74604	1139,9	0,82	83,9	1,09	0,93	71,0	16,1 %
Tavoiteverkko - 2040	88354	1135,5	0,82	84,5	1,04	0,91	72,9	14,0 %
Tavoitteet	-	-	0,66	96,1	0,66	0,79	77,2	0,0 %

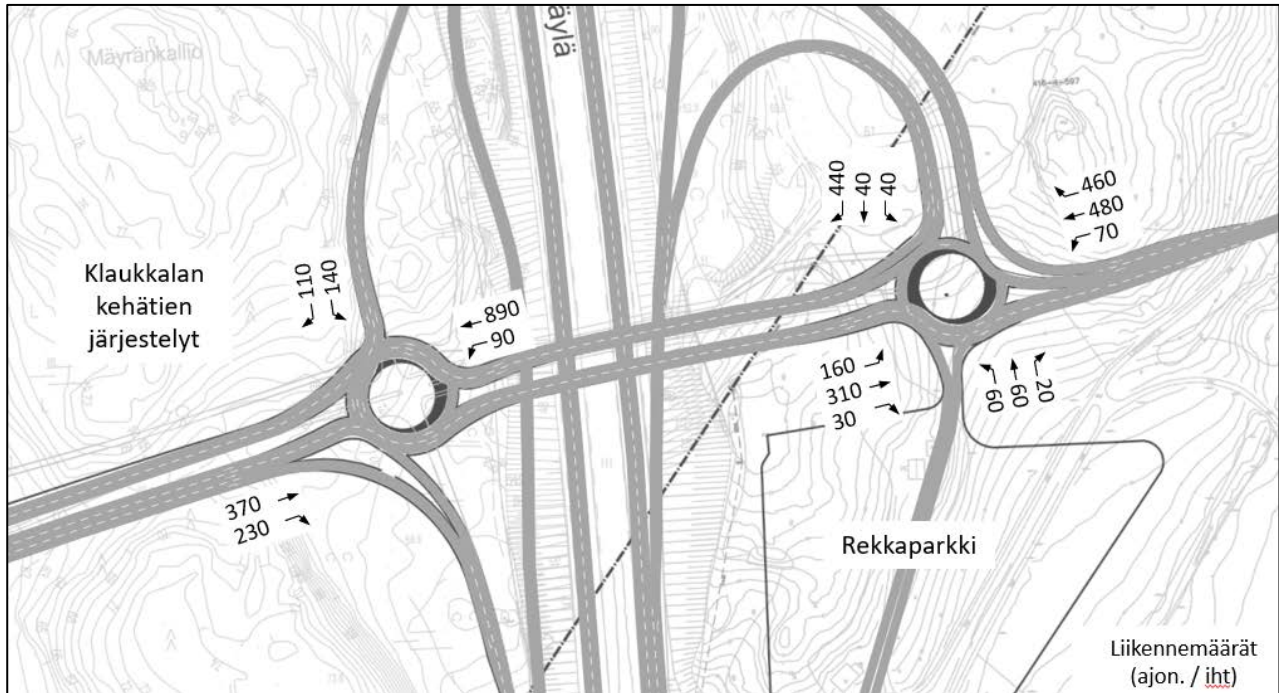
Liittymien toimivuus

Työn yhteydessä tehtiin toimivuustarkastelut Vissim-ohjelmistolla Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän liittymäalueilla. Muut liittymät toimivat ennusteiden perusteella hyväksyttävällä tasolla ja niiden tarkemmat toimivuustarkastelut tarkentuvine kaistajärjestelyineen tehdään jatkosuunnittelussa. Toimivuustarkastelut on esitetty tarkemmin liitteessä 4.

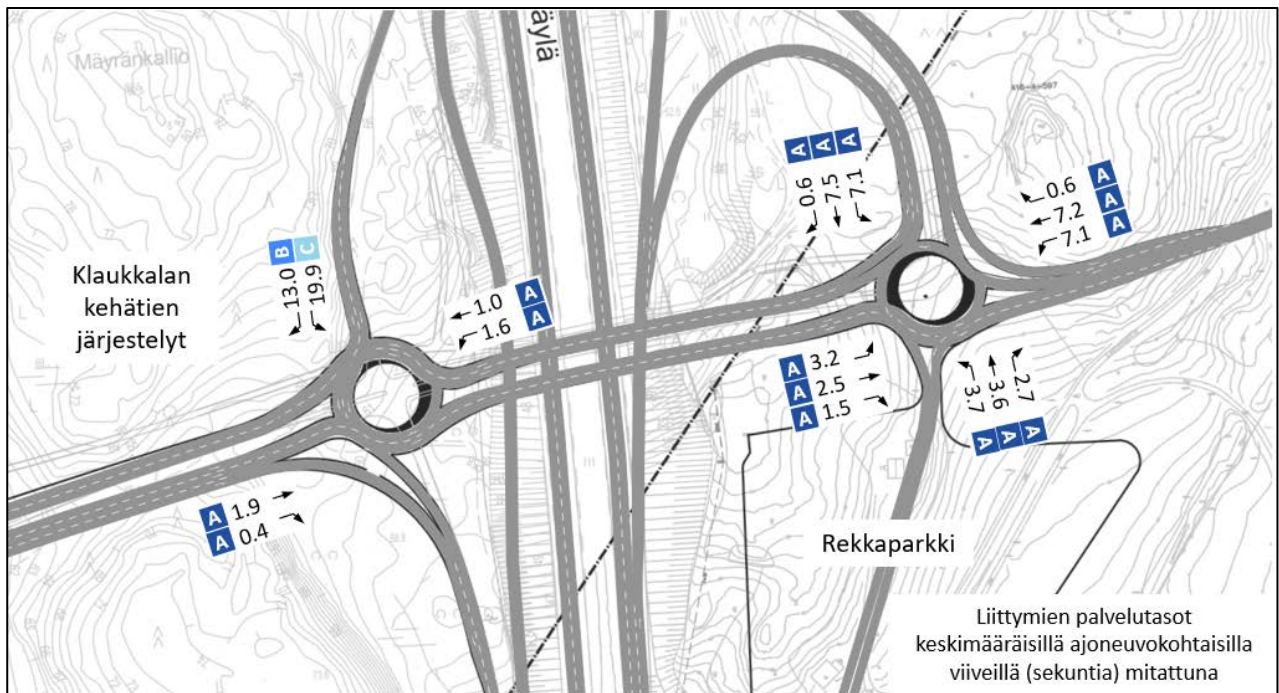
Hämeenlinnanväylän eritasoliittymä

Hämeenlinnanväylän eritasoliittymän toimivuutta tarkasteltiin kuormittamalla alueen liikenneverkkoa tavoitevuoden 2040 iltahuipputunnin liikenne-ennusteen mukaisilla liikennemäärillä, joihin oli lisätty valtatie 3 itäpuolelle suunnitellun huoltoaseman ja raskaan liikenteen pysäköintialueen liikennetuotos.

Simuloinneissa tarkastelualueen liittymät toimivat tavoitetilanteessa ongelmitta. Hetkittäin liittymiin muodostui pidempiä jonoja, jonoutuminen oli tarkasteluissa satunnaista ja jonot purkautuivat tehokkaasti. Pääsääntöisesti jonoja ei liittymiin muodostunut. Myös keskimääräiset ajoneuvokohtaiset viiveet pysyivät liittymissä pieninä ja palvelutasot erittäin hyvällä tasolla.

Kuva 38. Hämeenlinnanväylän eritasoliittymän liikennemäärät vuoden 2040 iltahuipputuntina.

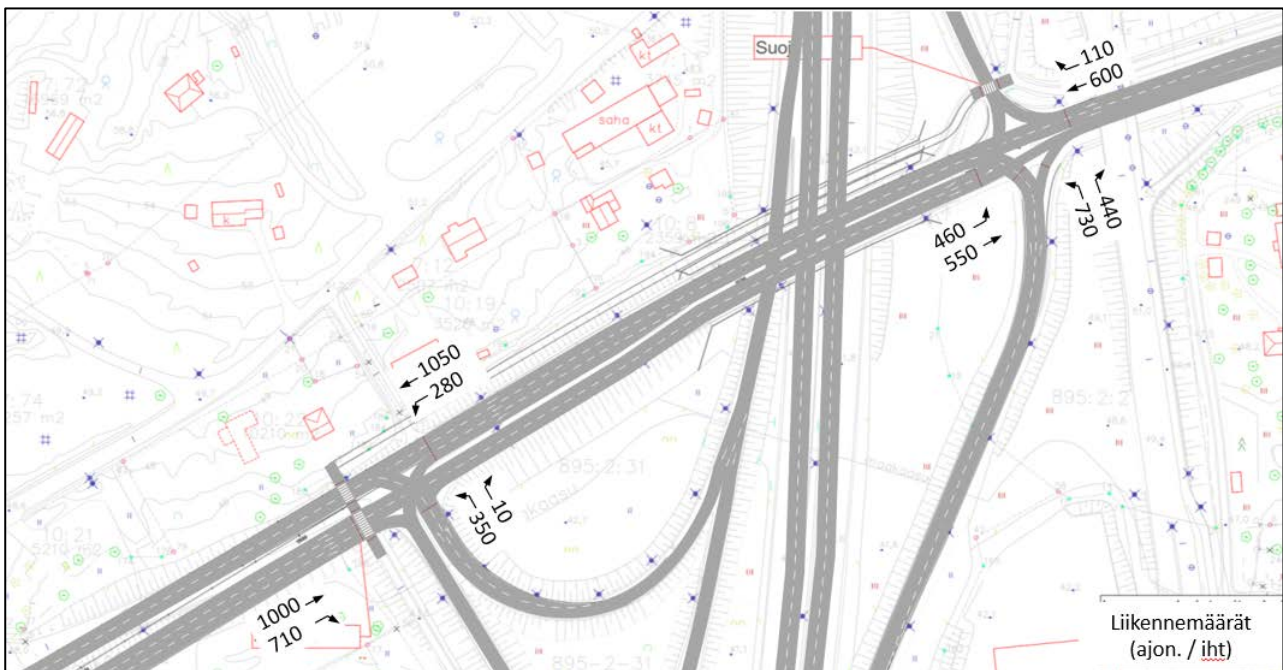
Kuva 39. Hämeenlinnanväylän eritasoliittymän palvelutasot vuoden 2040 iltahuipputuntina.

Tuusulanväylän eritasoliittymä

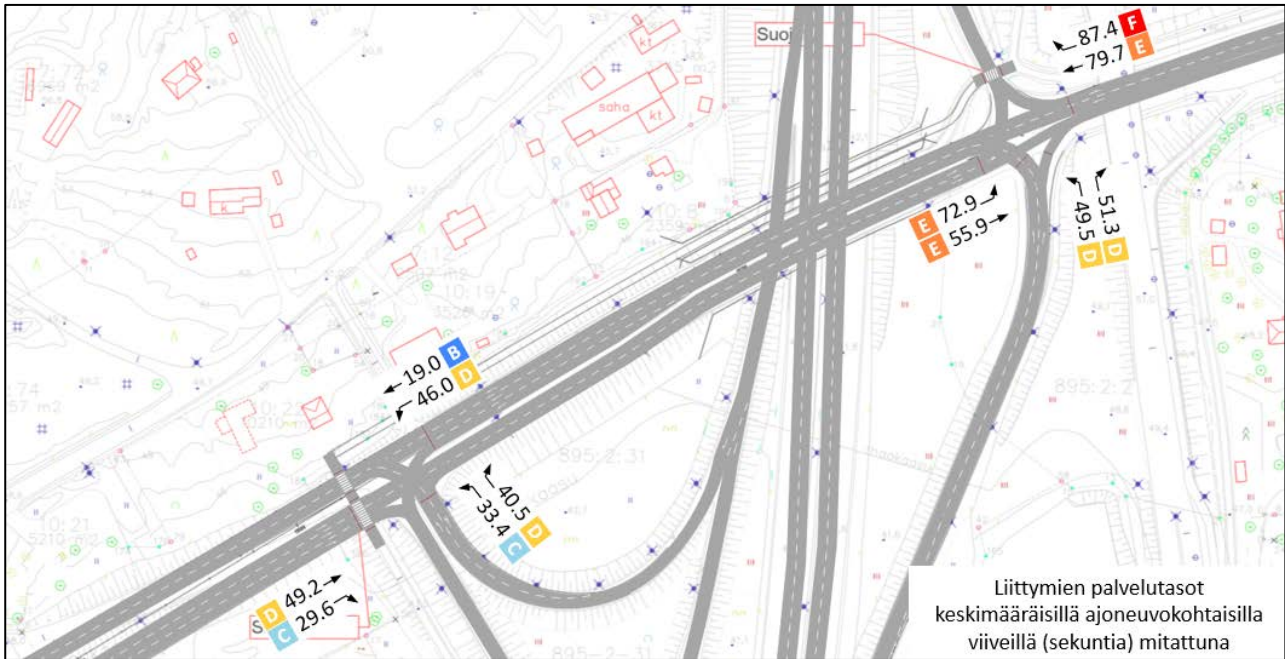
Maantien 152 ja kantatien 45 liittymien toimivuutta tarkasteltiin kuormittamalla alueen liikenneverkkoa tavoitevuoden 2040 iltahuipputunnin liikenne-ennusteen mukaisilla liikennemäärillä.

Tarkasteluissa itäisen liittymän valo-ohjauksella pyrittiin varmistamaan se, etteivät ajoneuvot jonoudu säännönmukaisesti Tuusulanväylälle 45 asti. Tarkasteluissa itäinen liittymä osoittautui läntistä kriittisemmäksi tavoitevuoden 2040 iltahuipputunnin aikana. Liittymien väli jonoutui lähes koko simulointituntin ajan. Ruuhkautuneisuus vaikutti myös läntisen liittymän toimivuuteen aiheuttamalla jonoutumista lännestä tulevalle suunnalle ja ajoittaista haittaa idästä kantatielle 45 etelään kääntyäessä.

Tehtyjen simulointien perusteella tarkasteltu liittymäalue vaikuttaisi toimivan tavoitevuoden 2040 iltahuipputuntin aikana vähintäänkin siedettävällä tasolla. Maantien 152 ja kantatien 45 liittymäalueella joudutaan kuitenkin varautumaan ruuhkautumiseen, mikäli alueen liikennemäärät kehittyvät toimivuustarkasteluihin laaditun liikenne-ennusteen mukaisiksi. Ruuhkautuminen vaikuttaa myös aluetta käyttävään joukkoliikenteeseen ja siksi jatkosuunnittelussa on tarkasteltava joukkoliikenteen etuuksia liikennevalo-ohjauksissa sekä lisäksi mahdollista erillistä bussiramppia Tuusulanväylän pohjoissuunnan linja-autoliikenteelle.

Kuva 40. Tuusulanväylän eritasoliittymän liikennemäärät vuoden 2040 iltahuipputuntina.

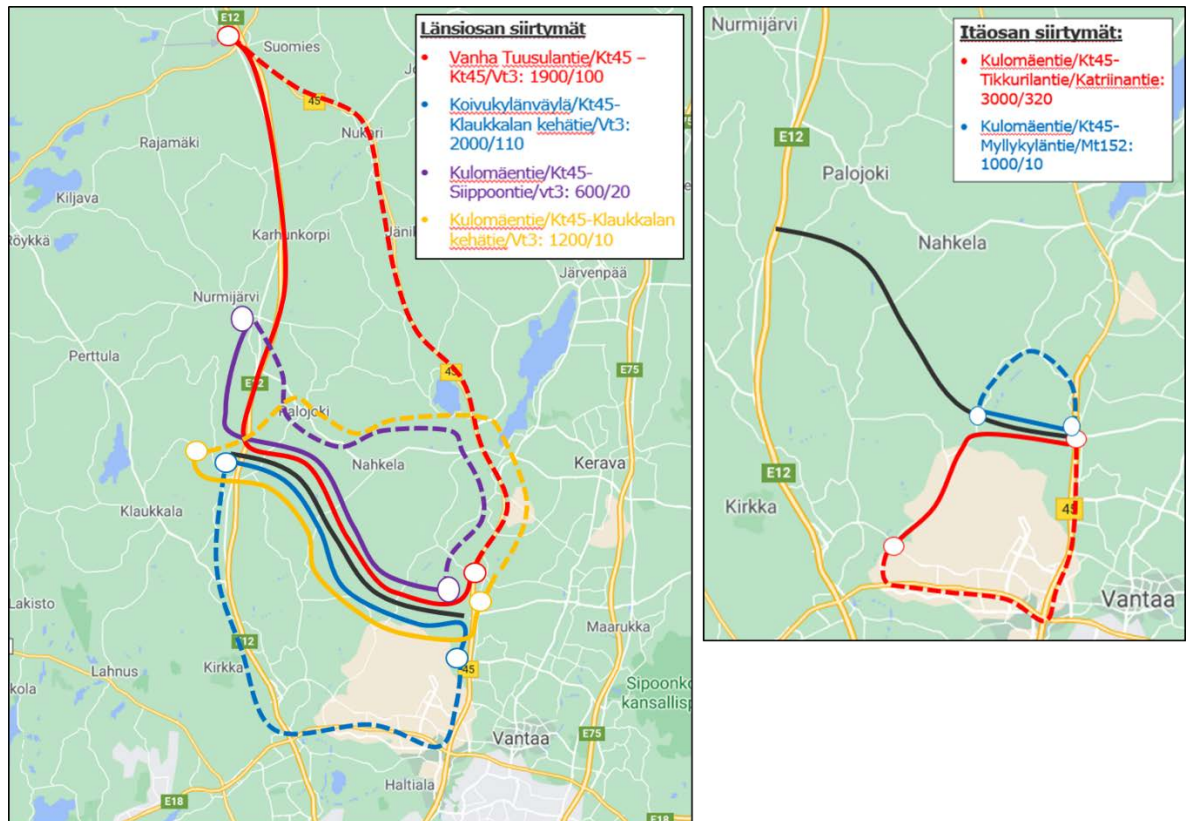
Kuva 41. Tuusulanväylän eritasoliittymän palvelutasot vuoden 2040 iltahuipputuntina.

5.1.3 Vaikutukset paikalliseen liikkumiseen

Hankkeen vaikutukset paikalliseen liikkumiseen ovat merkittävät. Uusi yhteys luo uusia reittimahdollisuuksia ja siirtää liikennettä vanhoilta reiteiltä uusille. Nykyiset ruuhkaisemmat reitit nopeutuvat, mutta liikenteen siirtymisen seurauksena uudet alueet saattavat kärsiä liikennehaittojen kasvusta. Haitat on kuitenkin arvioitu selvästi hyötyjä pienemmiksi.

Alla on esitetty uudestaan jo aiemmin esitetty liikenteen siirtymien kuva, sillä kuvasta näkee hyvin paikalliseen liikkumiseen vaikuttavat suuret muutokset. Kuvan katkoviivoitetuilta väyliltä siirtyy liikennettä tasaiselle vastaavan väriselle viivalle. Kuten kuvasta käy ilmi, vähenee Tuusulan keskustassa läpimenevä liikenne selvästi, mikä nopeuttaa paikallista liikkumista. Hämeentien ja Nahkelantien liikennemäärät myös pienenevät, mikä parantaa niiden vaikutusalueiden liikkumista. Tuusulanväylän eteläosalla ja Kehä III:lla vaikutukset ovat minimaalisia, sillä liikennemäärät pienenevät suhteellisesti todella vähän. Negatiivisia vaikutuksia paikalliseen liikkumiseen syntyy Katriinantielle sekä Myllykyläntien eteläosaan. Näillä tieyhteyksillä uusi maantie 152 aiheuttaa liikennemäärien kasvua, mikä osaltaan heikentää paikallista liikkumista.

Kokonaisuudessa maantien 152 jatke (Kehä IV) parantaa paikallisia yhteyksiä tarjoamalla uuden läpikulkuyhteyden itä-länsisuunnassa. Uusi väylä on suurelta osin kaksikaistainen, joten sen estevaikutus jää myös suhteellisen pieneksi paikallisille ihmisille. Paikallisen liikkumisen parantuminen näkyy myös verkon nopeutumisena ja ruuhkautumisen vähenemisenä.

Kuva 42. Liikenteen siirtymät. Liikenne siirtyy katkoviivalla osoitetuilta reiteiltä yhtenäisellä viivalla osoitetuille reiteille.

5.1.4 Vaikutukset raskaalle liikenteelle ja erikoiskuljetuksille

Luvussa 5.1.2 käsiteltiin liikenteen sujuvuuden paranemista ja esillä olivat myös vaikutukset raskaan liikenteen matka-aikoihin ja nopeuksiin. Raskaan liikenteen matka-aikojen lyhenemisen ja nopeuksien kasvun lisäksi uusi yhteys mahdollistaa reittien kehittämisen. Raskaalle liikenteelle avautuu nopea ja ainakin aluksi melko kevyesti kuormitettu yhteys Helsinki-Vantaan lentoaseman lähellä sijaitsevalle logistiikkakeskittymälle. Uusi yhteys mahdollistaa myös alueen kehittymisen tavaraterminaalien ja muun kuljetusintensiivisen maankäytön lisääntymiselle.

Hanke täydentää oleellisesti alueen erikoiskuljetusten verkkoa. Hämeenlinnanväylän rekka-parkki ja tieosuuden keskivaiheille sijoittuva levähdysalue lisäävät pääkaupunkiseudun raskaan liikenteen pysäköintialueita, joista on puutetta.

5.1.5 Vaikutukset liikenneturvallisuuteen

Hankevaihtoehtojen vaikutuksia turvallisuuteen on arvioitu Liikenneviraston IVAR3-ohjelmiston (versio 2.0.0) liikenneturvallisuuslaskelmien perusteella. Vaikutukset liikenneturvallisuuteen on kerätty koko verkolta, joten uuden yhteyden vaikutus liikenneturvallisuuteen on maltillinen. Tavoitteeksi onkin asetettu liikenneturvallisuuden osalta liikenneturvallisuuden paraneminen vertailuvaihtoehtoon nähden. Valtakunnallisten tavoitteiden soveltaminen nähtiin tässä tarkastelussa vaikeana, sillä selvää vertailukohtaa ei ole. Liikenneturvallisuusvaikutuksia tuleekin arvioida tarkemmin seuraavissa suunnitelmavaiheissa.

Liikenneturvallisuustavoitteiden toteutuminen

Hankkeen vaikutukset liikenneturvallisuuteen ovat merkitykselliset. Liikenneturvallisuuden tavoitteeksi asetettiin liikenneturvallisuuden paraneminen verrattuna vertailuvaihtoehtoon, mikä toteutuu täysin tavoitetilassa. Tavoitteiden tarkempi määrittely on hankalaa, sillä hankkearvioinnissa tutkitaan laajaa verkkoa, jolloin hankkeen vaikutus on suhteellisen pieni kokonaisuuteen nähden. Liikenneturvallisuudessa tapahtuu silti selvää paranemista.

Taulukko 5. Liikenneturvallisuuden mittariarvot ja tavoitteet.

Mt 152 (Kehä IV) Koko verkko	Pituus (m)	Suorite (milj. ajon. km/v)	Heva-onnet- tomuudet (onn/v)	Vakavasti loukkaan- tuneet (louk/v)	Kuolleet (hlö/v)	Heva vähe- nemä (onn/v)
Nykyverkko - 2019	122334	980,6	30,42	2,48	1,300	0,000
Nykyverkko - 2040	122334	1228,4	28,85	1,87	0,981	1,57
Tavoiteverkko - 2040	136084	1217,3	28,34	1,82	0,970	2,09
Tavoitteet	-	-	<28,85	<1,87	<0,981	>1,57

5.2 Hankkeen suhde kaavoitukseen

Hankkeen suhde maakuntakaavaan

Maantien 152 uuden linjauksen toteuttaminen vastaa Uudenmaan liiton uusimpia tavoitteita, joita on esitetty elokuussa 2020 hyväksytyssä Uusimaa-kaavassa 2050. Hanke ole ristiriidassa uuden maakuntakaavan merkintöjen kanssa eikä muuta maakuntakaavan osoittamaa maankäyttöä. Väylän toteuttaminen tukee maakuntakaavaehdotuksen osoittamien maankäytön laajentumisalueiden toteutumista ja yhdyskuntarakenteen kehittämistä.

Maantien 152 uusi linjaus on osoitettu ohjeellisena Hämeenlinnanväylän ja Myllykylän välillä. Lentokentän pohjoispuolinen osuus ja Kulomäentie on osoitettu merkinnällä maakunnallisesti merkittävä tie. Maakuntakaava ei ota kantaa pääteiden parantamistarpeisiin eikä erillisellä merkinnällä uusiin eritasoliittymiin. Focus-aluetta koskevan maakunnallisesti merkittävän tien merkintään liittyy määräys: Väylälle tai sen välittömään läheisyyteen ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka heikentävät pitkämatkaisen liikenteen, joukkoliikenteen tai kuljetusten palvelutasoa. Uusia liittymiä rakennettaessa tulee varmistaa, että liittymä on mahdollista toteuttaa tien sujuvuutta tai turvallisuutta vaarantamatta. Uuden liittymän toteuttamisen vaikutuksia arvioitaessa otetaan huomioon liittymän sijainnista ja ympäristön olosuhteista riippuvat palvelutasotavoitteet. Focus-alueelle esitetään useita liittymiä, joissa maakuntakaavamääräyksen mukaisia asioita on tutkittu. Niiden toteutus ei ole ristiriidassa maakuntakaavan liittyviä koskevien määräyksien kanssa.

Ohjeellista tielinjausta koskevassa suunnittelumääräyksessä ohjataan kiinnittämään huomiota seudullisiin ulkoilu-, virkistys- ja viheryhteystarpeisiin, luonnonsuojeluun, kulttuuriympäristöön ja kulttuuriperintöön, maisemaan, pohja- ja pintavesien suojeluun sekä lajiston liikumiseen. Lisäksi on pyrittävä minimoimaan liikenteestä aiheutuvia melu-, värinä- ja päästöhaittoja. Mainitut asiat ovat olleet lähtökohtana maantien 152 suunnittelussa ja tiemerkin-
töihin liittyvään määräykseen on suunnittelussa pystytty hyvin vastaamaan tarkentuneessa aluevaraussuunnitelmassa, vaikka yksityiskohtainen suunnittelu tapahtuu erityisesti tiesuunnittelussa ja asemakaavoituksessa.

Maakuntakaavaehdotuksessa on muitakin selvitysaluetta koskevia aluevarauksia ja määräyksiä, joiden toteutumista on arvioitu eri vaikutusosa-alueiden arvioinnin (erityisesti viheryhteydet, kulttuuriympäristö, maisema, pohja- ja pintavesi, virkistysarvot, kehittäminen) yhteydessä. Suunnittelumääräykset voidaan pääosin ottaa huomioon maantien 152 toteuttamisessa. Joidenkin hankkeen vaikutusten voi tulkita olevan osittain ristiriidassa määräysten kanssa. Esimerkiksi Vantaanjokilaakson maisema-alueelle aiheutuu väistämättä maisemiarvojen heikentymistä. Maakuntakaavaehdotuksen viheryhteydet saadaan toteutettua viher-silloin. Vantaanjoen Natura-alueeseen kohdistuvat vaikutukset on esitetty erillisessä Natura-tarvearviossa (YVA-selostuksen luku 9), jossa ei todettu merkittäviä heikennyksiä Natura-alueen perusteena oleviin luonnonarvoihin.

Hankkeen suhde yleis- ja asemakaavoihin

Aluevarausuunnitelmaa laaditaan lähtökohtaisesti kaavoituksen pohjaksi. Aluevarausuunnittelussa sekä yhteyden kehittämisessä on otettu huomioon uusimmat näkemykset maankäytön tarpeista, joita on käsitelty tiiviissä yhteistyössä Tuusulan kunnan ja Vantaan kaupungin kanssa. Aluevarausuunnitelman tulevassa tilanteessa ratkaisu on linjassa kuntien yleiskaavojen kanssa.

Vantaan alueella on voimassa Vantaan yleiskaava 2007 (KV 17.12.2007). Yleiskaavaan on merkitty Kehä IV (maantien 152 uusi linjaus) ns. eteläisen linjauksen mukaisesti, joten aluevarausuunnitelma ei vastaa voimassa olevaa yleiskaavaa. Vantaan Yleiskaava 2020 -työ on kuitenkin käynnissä ja uusi yleiskaava korvaa vanhan yleiskaavan. Uusi yleiskaava etenee hyväksymiskäsittelyyn aluevarausuunnitelman perusratkaisun mukaisesti niin, että maantien 152 uusi linjaus liittyy Klaukkalan kehätiehen.

Tuusulan Senkkerin ja Myllykyläntien välisellä alueella on voimassa Ruotsinkylä-Myllykylä II -osayleiskaava (KV 31.3.2014), jossa maantien 152 uusi linjaus on osoitettu merkinnällä seututie ja sille on osoitettu Myllykylän eritasoliittymä. Aluevarausuunnitelma ei ole ristiriidassa yleiskaavan kanssa.

Focus-yleiskaavassa (KV 16.3.2015) Kehä IV ja siihen liittyvät tieyhteydet on esitetty suhteellisen tarkasti. Uudelle väylälle ja eritasoliittymille on tehty aluevaraukset. Tarkemmassa suunnittelussa yleiskaavan muutostarpeita voi ilmetä, erityisesti yleiskaavan tarkkuuden ja lukuisien liittymien vuoksi. Yleiskaavaa tarkennetaan käynnissä olevassa asemakaavoituksessa. Yleiskaavassa osoitettu Siltaniitunmäen eritasoliittymä ei toteudu ja sen poistamisella ei ole merkittävää vaikutusta alueen maankäytön kehittämiseen. Alueelle saadaan hyvät ja toimivat yhteydet Myllykyläntien ja Finavian liittymien kautta. Liittymä olisi oleellisesti heikentänyt maantien 152 liikenteellistä toimivuutta tai johtanut esitettyä laajempiin tie- ja ramppijärjestelyihin, kuten rinnakkaisramppeihin. Sitä ei pidetty toteuttamiskelpoisena. Yleiskaavasta poikkeavaa suunnitteluratkaisua tarkennetaan mahdollisesti seuraavissa suunnitteluvaiheissa.

Asemakaavat

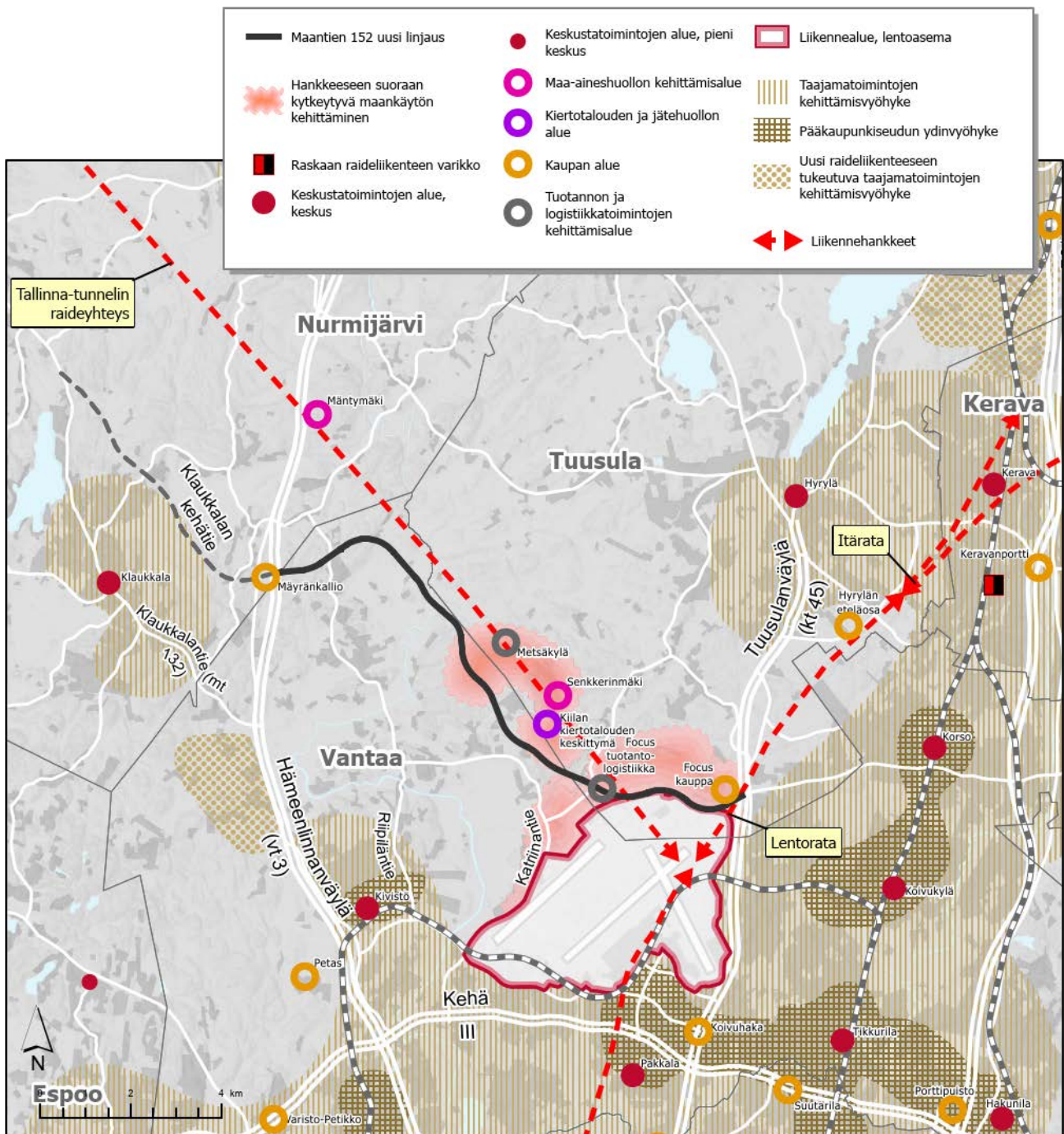
Uuden tielinjauksen liittymä- ja katujärjestelyt sijoittuvat asemakaavoitetulle alueelle Vantaan puolen Kiilan alueella. Asemakaavassa on varauduttu uuteen väylään ja linjaus vastaa asemakaavan maantiealuetta (LT). Hankallion eritasoliittymän katu- ja tieverkosto vaatii asemakaavojen ajantasaistamista. Aluevarausuunnitelmassa on oletettu, että Hankallion tien liittymä Katriinantielle säilyy, koska se on alueen saavutettavuuden ja liikenneverkon toimivuuden sekä jäsenöinnin kannalta toimivampi ratkaisu kuin liittymän poistaminen. Asiaa on tarkennettava alueen jatkosuunnittelussa.

Tuusulassa uusi väylä sivuaa asemakaavoitettua aluetta 800 metrin matkalla ja uusi maantie 152 on sijoitettu asemakaavan ulkopuolelle. Asemakaavoja ajantasaistetaan parhaillaan vastaamaan aluevaraus suunnitelman ratkaisua etenkin Retailparkin eritasoliittymäalueen osalta.

Asemakaavatilanne ja mahdolliset muutos- ja laatumistarpeet tarkistetaan tiesuunnitelman laatimisen yhteydessä ja tuolloin käynnistetään tarvittaessa asemakaavaprosessit.

5.3 Vaikutukset seudulliseen kehitykseen ja yhdyskuntarakenteeseen

Hankkeella on merkittäviä vaikutuksia maankäytön kehittämiseen. Asiaa on käsitelty laajasti YVA-selostuksessa. Kokonaisuutena uusi seututie muuttaa laaja-alaisesti liikenneverkostoihin kytkeytyvää maankäytön kehittymistä ja rakennetta. Se tukee maakuntakaavan mukaista yhdyskuntarakenteen kehittymistä sekä Vantaan ja Tuusulan maankäytön tavoitteita. Erityisesti Tuusulan Focus-alueen maankäytön täysimääräinen toteutuminen on riippuvainen tästä maantiehankkeesta. Finavia on ilmaissut tarpeen parantaa laajenevien lentoaseman toimintojen saavutettavuutta uuden seudullisen väylän myötä. Klaukkalan kehätien ympärillä, Hämeenlinnanväylän liittymän läheisyydessä ja Kiilan alueilla on maankäytön kehittämisen potentiaalia, jonka toteutumista uusi seututie tukee. Kiila ja Focus muodostavat uuden vahvan kiertotalouden ja logistiikan painopistealueen, joka muuttaa pääkaupunkiseudun yhdyskuntarakennetta maakunnallisten tavoitteiden mukaisesti.

Kuva 43. Hankkeeseen liittyvä maankäytön kehittäminen (Lähteenä Uusimaa-kaava 2050 ja kuntien kaavoissa esitetty maankäytön laajeneminen suuntaa-antavasti).

5.4 Vaikutukset asutukseen ja paikalliseen maankäyttöön

Uusi väylä muuttaa lähtökohtaisesti nykyisiä toimintoja, varsinkin siihen kytkeytyvän maankäytön muutoksen kanssa. Asutuksen kannalta tiestä on pääosin merkittävää haittaa ja tien kytkeytyvä maankäyttö on paikoin haastavaa sovittaa yhteen asutuksen kanssa. Näitä vaikutuksia on käsitelty laajasti YVA-selostuksessa.

Erityisesti maaseutumaisilla alueilla Vantaanjokilaakson vanhassa kulttuurimaisemassa sekä Myllykylässä ympäristö muuttuu merkittävästi suhteessa nykytilanteeseen. Kiilan ja Focuksen alueella on jo nykyisin paljon teollisuutta ja ympäristöhäiriöitä, mikä vähentää alueen herkkyyttä uuden väylän muutoksille. Toisaalta hanke ja maankäytön kehittyminen lisäävät osaltaan jo nykyisin haitoista kärsivien asukkaiden kuormitusta. Kesäkylä jää seututien myötä rakenteellisesti eristykseen infrastruktuurin keskelle. Myös elinympäristön laadun kannalta olennaisia viheralueita pirstoutuu paikoin, ja ne muuttuvat uuden seututien myötä. YVA-arvion mukaan merkittävää haittaa aiheutuu noin 40 asuintalolle. Vakavin haitta on, että tien ja siihen kytkeytyvän maankäytön alta joudutaan purkamaan 4–7 asuintaloa Myllykylän eritasoliittymän ja Tuusulanjoen tuntumassa.

Aluevaraussuunnitelmassa maantien ratkaisu on tarkentunut, mutta muutokset asutuksen ja elinympäristön näkökulmasta ovat kokonaisuutena pieniä YVA-vaiheeseen nähden. Melua on käsitelty erikseen kohdassa 5.5. Vaikutusten kannalta seuraavat tarkennukset ovat huomion-arvoisia:

- Vantaanjoen avoimessa maisemassa on useita asuinrakennuksia, joiden elinympäristö muuttuu merkittävästi maisemahaitan ja uuden melulähteen myötä. Tarkentuneessa suunnitelmassa tielinjausta on muotoiltu lisäämällä sen mutkittelua ympäristöön paremmin sopivaksi. Tielinjaus on siirtynyt noin 50 metriä Tyynelän tilan päärakennuksesta ulommaksi siten, että tielinjaus on siitä noin 150 metrin etäisyydellä. Lisäksi aluevaraussuunnitelmassa on tarkennettu tilan kulkuyhteys Rajakoskentielle.
- Kesäkylässä tielinjausta hieman muutettu YVA-vaiheeseen nähden. Ratkaisulla ei ole käytännön merkitystä asutuksen kannalta.
- Kuutamotien päässä on asuintalo, joka jää ahtaaseen kohtaan tien, sitä reunustavan jalkankulku- ja pyöräilyväylän sekä meluntorjunnan vuoksi. Asukas on toivonut tien siirtoa pohjoisemmaksi. Aluevaraussuunnitelmassa kyseisellä kohdalla tielinjausta on jouduttu kokonaisuuden vuoksi viemään entistä lähemmäksi asuintaloa. Tähän on vaikuttanut muun muassa Päijänne-tunnelin ilmanottoaukon tilantarve Myllykylässä. Tämän aluevaraussuunnitelman perustella tämä Kuutamotien asuintalo voidaan joutua purkamaan tai vähintäänkin ratkaisu heikentää merkittävästi asuintalon viihtyisyyttä ja asuinolosuhteita. Asia voi tarkentua kuitenkin jatkosuunnittelussa, kun yksityiskohdat muun muassa pohjaolosuhteista tarkentuvat.
- Myllykylän eritasoliittymässä on edelleen tutkittu kahta ratkaisua ramppien sijoittamisessa. Vaihtoehdot ja niihin liittyvä katuverkko ovat hieman tarkentuneet aluevaraussuunnitelmassa. Jo YVA-vaiheessa tunnistettiin, että 3–6 asuintaloa saatetaan joutua purkamaan eritasoliittymän ja siihen kytkeytyvän maankäytön tieltä. Eritasoliittymä on hieman laajentunut aluevaraussuunnittelussa, joten purkamistarpeet näyttävät entistä selvemmiltä. Kokonaisuus selviää kuitenkin vasta asemakaavoituksessa ja tiesuunnitelmassa, kun eritasoliittymän kokonaisratkaisu valitaan ja ympäröivä maankäyttö hahmottuu.

Vaikutukset virkistykseen

Uusi tielinjaus pirstoo luonnonalueita ja laajemmalti pääkaupunkiseudun viherkehää, joilla on merkitystä luonnon monimuotoisuuden ja virkistystyksen kannalta. Myös vanha kulttuurimaisema kerroksineen Vantaanjoen ja Tuusulanjoen laaksoissa on tärkeä elementti virkistytymisessä. Alueen rakentamattomat alueet ja lähimetsät ovat kuitenkin asukkaiden virkistystyksen kannalta olennaisia. Uusi tie ei estä virkistyskäyttöä, mutta sen rakentamisen myötä kokemus luonnonläheisyydestä ja hiljaisuudesta kuitenkin vähenee. Alueen herkkyyttä muutokselle vähentävät jo lukuisat ympäristöhäiriöitä aiheuttavat toiminnot, mutta toisaalta jäljellä olevat viheralueet ovat sitäkin tärkeämpiä. Kesäkylän asuinalueelle tärkeä lähimetsä

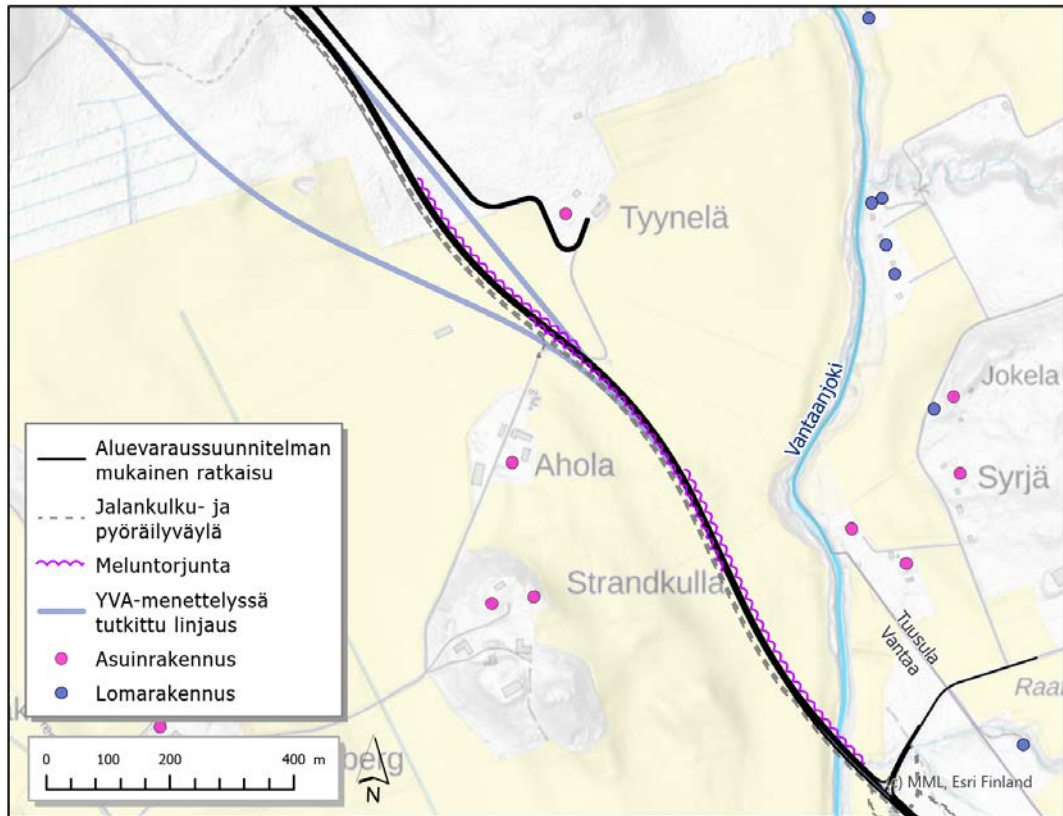
pirstoutuu, joten uusi väylä aiheuttaa suurta haittaa alueen elinympäristön virkistysarvoille. Pururata voidaan jatkosuunnittelussa korvata uusilla järjestelyillä ja risteämiselle maantien 152 kanssa on esitetty kaksi risteyssiltaa. Samoin Hanskallion ajoharjoittelualue pirstoutuu ja uusi väylä rajoittaa tätä harrastustoimintaa.

Maantien 152 uusi linjaus rajoittaa vapaata liikkumista, vaikka poikittaisista yhteyksistä huolehditaan. Ulkoilureiteille toteutetaan yleensä alikulut. Aluevarasuunnitelman vaiheessa poikittaisia kulkuyhteyksiä on tarkennettu ja lisätty vastaamaan kaavoissa esitettyjä ajantasaisia virkistystarpeita. Tähän suunnitelmaan kuuluvat vihersillat Riipilän länsiosassa (Lammin-suonojan laakso), Reunassa (Josvholm), Vantaanjoen ja Tuusulanjoen kohdilla palvelevat myös ihmisten ulkoilutarpeita keskeisten viheralueiden kohdilla. Seitsemän veljeksien vaellusreitti on Tuusulanjoen kohdalla. Se voi toteutua alikulun ja vihersillan vuoksi katkeamatta.

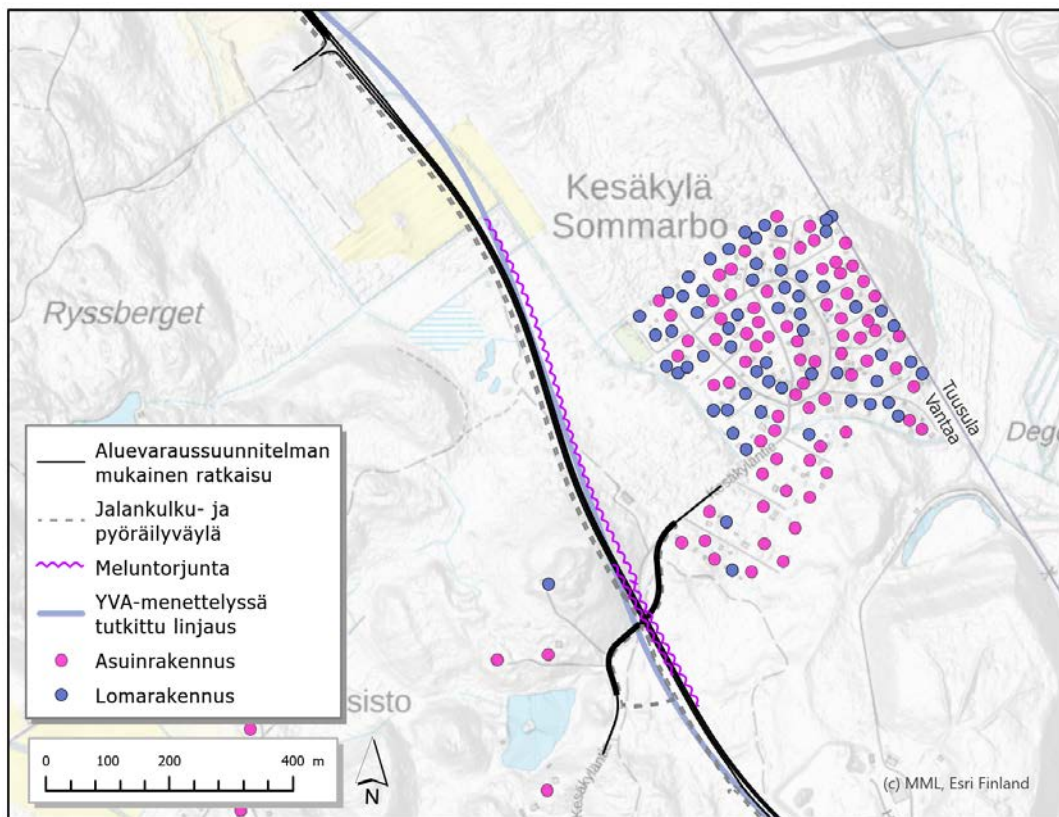
Alueella on lukuisia hevostalleja, joten myös poikittaisiin ratsastusreitteihin on tulossa muutoksia. Vantaan yleiskaavaan on merkitty ratsastusreitit ja ne on otettu huomioon suunnitelmassa. Jalankulku- ja pyöräilyväylä kuuluu myös aluevarasuunnitelmaan, ja se edistää myös virkistyskohteiden saavutettavuutta ja liikkumismahdollisuuksia. Virkistystä ja liikumista palvelevat kulkuyhteydet tarkentuvat entisestään tiesuunnitelmavaiheessa, mutta voi todeta, että aluevarasuunnitelmassa poikittaisten yhteyksien kokonaisuus on hyvää tasoa.

Muut vaikutukset maankäyttöön

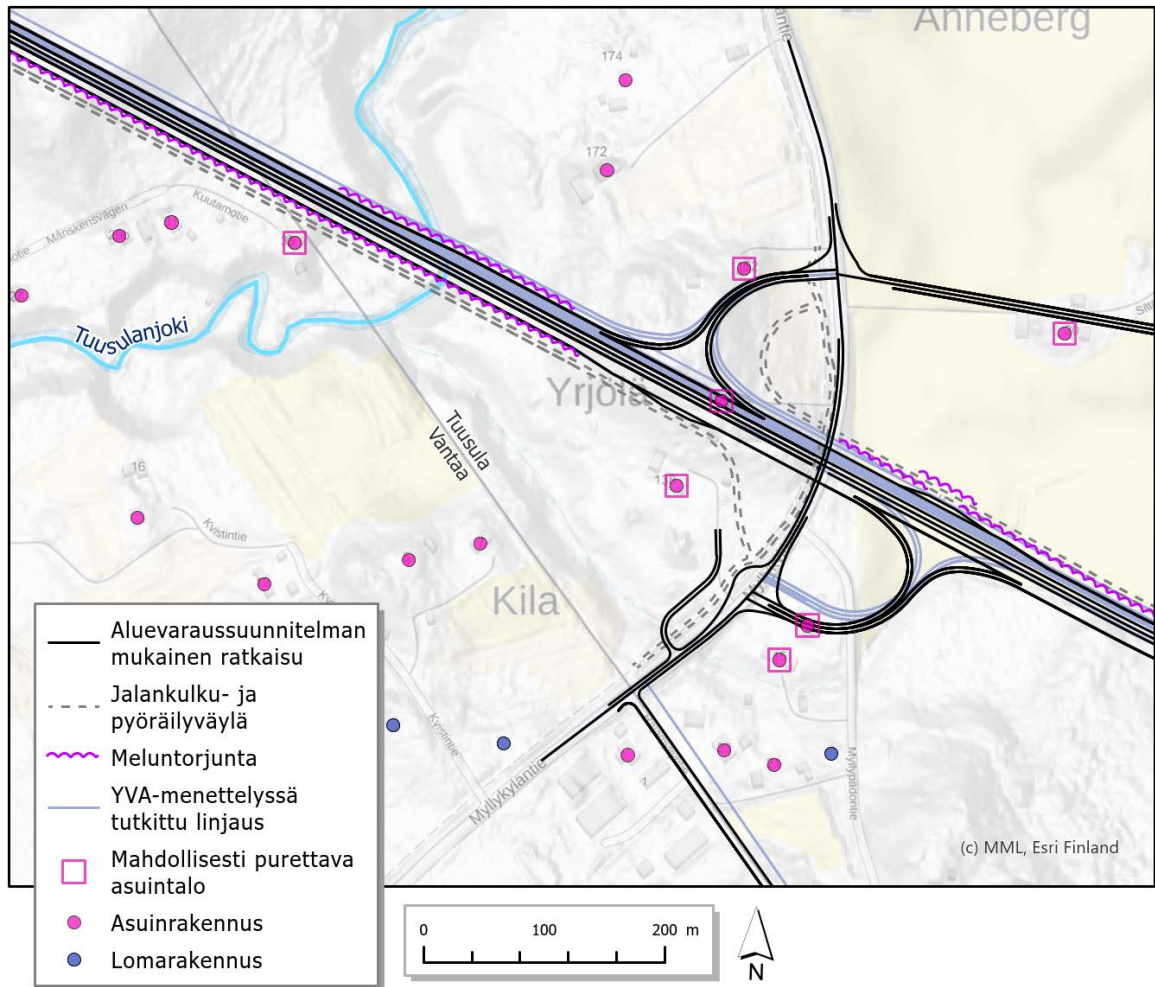
Uusi seututie muuttaa merkittävästi kuntien maankäyttöä ja sen kehittämisen lähtökohtia. Vaikutukset maankäyttöön eivät ole muuttuneet merkittävästi YVA-selostuksesta, mutta aluevarasuunnitelmassa ratkaisua on tarkennettu erityisesti Tuusulan Focus-alueen osalta, jossa myös tulevan maankäytön suunnittelu on edennyt vuoden 2020 aikana. Aluevarasuunnitelman ratkaisut vastaavat alustavassa asemakaavasuunnittelussa tehtyjä ratkaisuja YVA-vaihetta tarkemmalla tasolla. Aluevarasuunnitelmaa on viety eteenpäin yleiskaavan mukaisella katuverkolla, sillä asemakaavasta on laadittu useampia alustavia tarkasteluja erilaisella korttelijaolla ja katuverkolla. Myllykylän eritasoliittymästä esitetään aluevarasuunnitelmassa molemmat vaihtoehdot, joissa eritasoliittymän muoto vaihtelee. Liittymissä on huomioitu lentoestepinnat ja Retailparkin eritasoliittymässä voimalinja.

Kuva 44. Ratkaisun tarkentuminen aluevarausuunnitelmassa Vantaanjokilaakson asutuksen kohdalla.

Kuva 45. Ratkaisun tarkentuminen aluevarausuunnitelmassa Kesäkylän asutuksen kohdalla.

Kuva 46. Ratkaisun tarkentuminen aluevarausuunnitelmassa Kuutamotien ja asutuksen kohdalla. Kuvassa on Myllykylän eritasoliittymän vaihtoehto 1.

Jatkosuunnittelu ja haittojen lieventämistoimenpiteet

- Yleiskaavojen ja asemakaavojen muutos- ja laatimistarpeet tarkistetaan tiesuunnitelman laatimisen yhteydessä ja viimeistään tuolloin käynnistetään tarvittavien kaavojen laadinta.
- Maankäyttöön ja toimintoihin kohdistuvia haittoja vähennetään jatkossa tekemällä tiivistä yhteistyötä maankäytön suunnittelun ja alueen toimijoiden kesken. Tavoitteena on saada ratkaisusta sellainen, että se palvelee mahdollisimman hyvin laajenevan maankäytön liikennetarpeita ja aiheuttaa vähän haittaa asutukselle.
- Asuinkiinteistöjen käytölle aiheutuviin haittoihin pystytään vaikuttamaan lähinnä alempitasoisten teiden järjestelyillä ja immissiohaittojen (mm. melu, värinä, pöly ja maisema) osalta tiesuunnittelussa huomioitavilla teknisillä ratkaisuilla ja maantietoimituksessa määritettävillä haitankorvauksilla. Kiinteistöihin kohdistuvien haittojen lieventämistoimenpiteitä on esitetty runsaasti erillisessä kiinteistövaikutusten arvioinnissa. Tien parantamisen haitallisia vaikutuksia maa- ja metsätalouteen sekä kiinteistörakentamiseen voidaan lieventää tilus- ja yksityistiejärjestelyillä. Tilusjärjestelyt ja lunastettavat alueet tarkentuvat tiesuunnitelmavaiheessa, jolloin niistä käydään myös vuoropuhelua omistajien kanssa ja tehdään tarvittaessa kiinteistövaikutusten selvitys (KIVA-selvitys).
- Tiesuunnitelmavaiheessa korvaavien yhteyksien tarpeita ja suunnitelmaratkaisua tarkennetaan vielä yhteistyössä asukkaiden ja maanomistajien kanssa.
- Tielikenteen aiheuttamaa häiriötä voidaan konkreettisimmin lieventää meluntorjunnalla, jota tarkennetaan tiesuunnitelmassa yksityiskohtaisen suunnitelman pohjalta.
- Laadukkaalla ympäristösuunnittelulla voidaan tavoitella mahdollisimman viihtyisää elinympäristöä ja päivittämistä liikkumista.

5.5 Melu- ja värinävaikutukset

5.5.1 Meluvaikutukset asutukseen uuden maantien varrella

Maantie 152 sijoittuu uuteen maastokäytävään, jossa nykytilanteessa on vain vähän tieliikenteen melua. Sijoitettaessa tie täysin uuteen maastokäytävään, melun kielteiset vaikutukset korostuvat täysin uuden melulähteen tullessa alueelle. Erityisesti uuden tien lähiympäristössä melutasot kasvavat merkittävästi. Kielteisiä vaikutuksia voidaan lieventää toteuttamalla meluntorjuntaa suojaamaan asukkaita, mutta melutilanne on lähtökohtaisesti torjunnasta huolimatta huonompi kuin ilman uutta tietä.

Uuden tien meluvaikutuksia on käsitelty ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa laajasti. Tarkentuneen aluevaraus suunnitelman myötä arvioiduissa vaikutuksissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia kokonaisuudessaan. Tässä suunnitelmaselostuksessa on huomioitu tarkentunut suunnitelma ja johon myös meluntorjunta on samalla tarkennettu.

Uuden maantien varrella on kaksi suurempaa asutuskeskittymää, Reuna ja Kesäkylä, joiden kohdalla tarvitaan meluntorjuntaa ohjearvojen toteutumiseksi. Kesäkylässä on myös loma-asutusta, jolle on voimassa tiukempi ohjearvo (45 dB päivällä), ja tämän toteutumiseksi tarvitaan korkea melueste. Lisäksi Myllykyläntien ja Kuutamotien varrella on useita asuinrakennuksia lähemmäs ja suunnittelualueen länsiosassa useita yksittäisiä asuinrakennuksia, jotka on suojattava. Myllykyläntien varrella joidenkin asuinrakennuksien kohdalla ohjearvo on haasteellista saavuttaa, koska ne sijaitsevat suunniteltua tietä korkeammalla.

Vaikka kaikki asutus suojattaisiin ohjearvojen mukaisesti, uuden tien lähialueesta tulee yleisesti nykyistä meluisampi. Tilanne muuttuu kaikilla lähialueen asukkailla kielteiseen suuntaan sekä piholla että muutoin alueella liikuttaessa, riippumatta siitä, onko kohdalle suunniteltu meluntorjuntaa. Ehdotetulla meluntorjunnalla saadaan uuden tien varren lähes kaikki asunnot alle 55 dB:n meluvyöhykkeelle.

5.5.2 Meluvaikutukset asutukseen muiden teiden varrella

Suurempien teiden varren melutilanteeseen maantien 152 toteutuksella ei ole merkitsevää vaikutusta, mutta uuden tien kanssa risteävien teiden varrella melutilanteen muutos voi liikennemäärien muutoksen myötä olla merkitsevää.

Myllykyläntiellä uudesta tiestä etelään liikennemäärä kaksinkertaistuu ja uudesta tiestä pohjoiseen puolittuu nykyiseen verrattuna. Kumpikin muutos on niin suuri, että se todennäköisesti on asukkaille havaittavissa.

Seutulantiellä liikennemäärä kasvaa huomattavasti ja Katriinantiellä ja Riipiläntiellä liikennemäärät vähenevät suhteessa nykytilanteeseen. Kokonaisliikennemäärät näiden teiden varilla ovat kuitenkin niin pienet, että ainoastaan aivan teiden vieressä asuvat saattavat huomata muutoksen.

5.5.3 Meluvaikutukset suojelualueilla

Maantien 152 suunnitellun linjauksen lähistöllä on kaksi kaavan luonnonsuojelualueita, Josvaholm ja Lillån. Suojelualueilla ohjearvo 45 dB ylittyy ilman meluntorjuntaa, ja se on vaikea saavuttaa myöskin suunnitellulla torjunnalla. Ohjearvon saavuttaminen koko suojelualueilla vaatisi korkeita meluesteitä, joiden toteutus alueiden kohdalla on haasteellista tien sijoituksessa osin sillalle.

5.5.4 Vaikutukset tärinään

Tärinävaikutuksia on arvioitu kattavasti ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa, eikä tilanne ole muuttunut tarkentuneen aluevaraus suunnitelman myötä.

Suunnitellun maantien 152 lähellä on Kuutamotien ja Myllykyläntien varrella muutamia asuinrakennuksia pehmeällä maalla niin lähellä tietä, että raskas liikenne voi aiheuttaa tärinävaikutuksia. Tämä on kuitenkin epätodennäköistä ja hallittavissa uutta tietä perustaessa.

Mikäli raskasta liikennettä suuntautuu nykyistä enemmän risteävälle tieverkolle, voidaan myös niiden varrella havaita tärinävaikutuksia. Myllykyläntien varressa alle 100 metrin etäisyydellä pehmeällä maalla on neljä asuinrakennusta, joiden kohdalla tärinävaikutuksia voidaan havaita, mikäli tietä ei paranneta lisääntyvä liikenne huomioiden.

Jatkosuunnittelu ja haittojen lieventämistoimenpiteet

- Lähtökohtaisesti uuden tien lähiympäristössä meluvaikutukset ovat kaikille asukkaille kielteisiä huolimatta meluntorjunnasta.
- Haittojen lieventämiseksi meluntorjunta tulee tiesuunnitelmassa suunnitella huolellisesti ja pyrkiä ratkaisemaan tilanne myös haastavissa kohteissa.
- Meluntorjuntaa suunniteltaessa on myös huomioitava loma-asutuksen ja luonnonsuojelualueiden tiukemmat ohjeavot.
- Tärinävaikutukset ovat epätodennäköisiä, mutta selvitettävä tiesuunnitelmassa erityisesti Myllykyläntien lähialueella.

5.6 Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön

5.6.1 Vaikutukset maisemaan

Suunnittelualue on yhdistelmä vanhaa kulttuurimaisemaa, pientalo- ja loma-asutusalueita sekä järeästi rakennettuja teollisuusalueita maisemahäiriöineen. Alueella on erityisiä maisema- ja kulttuuriarvoja, mutta ne ovat osin jo muuttuneet tai heikentyneet. Uusi väylä ja sen myötä kehittyvä maankäyttö muuttaa nykyistä maisemaa niin maisemarakenteen kuin maisemakuvankin osalta. Maisemarakenteeseen kohdistuva muutos on merkittävä, sillä uuden tien linjaus on maiseman suuntautuneisuutta vastaan, mikä korostuu ja näkyy erityisesti jokilaaksoissa ja avoimilla peltoalueilla. Vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriperintöön on arvioitu jaksoittain niiden arvoluokitukseen ja arvojen säilymiseen pohjautuen. Tässä keskeisiä elementtejä ovat muutokset, jotka kohdistuvat avoimiin maisematiloihin kuten laajoihin peltoalueisiin pitkin näkymineen, vesistöylityksiin tai -ohituksiin sekä maisemavaurioita aiheuttaviin laajoihin maa-, metsä- ja kallioleikkauksiin sekä meluntorjuntarakenteisiin. Ylipäätään kaikki maisemarakennetta ja jokilaaksoja vastaan linjautuvat rakenteet tai kokonaisuuksia muuttavat ratkaisut ovat merkittäviä muutoksia. Myös eritasoliittymäalueet ja niiden vaatima tilantarve sekä maastomuutokset aiheuttavat haitallisia vaikutuksia.

Erityisesti Vantaanjokilaakson vanhassa kulttuurimaisemassa sekä Myllykylässä maisemaan kohdistuvat muutokset ovat suuria nykytilanteeseen verrattuna. Vesistöylitykset Vantaanjoen ja Tuusulanjoen ylitse ovat haasteellisia, ja myös niissä maisemaan kohdistuu merkittäviä muutoksia. Kiilan ja Focuksen alueella on paljon teollisuutta ja ympäristöhäiriöitä, ja niissä maiseman arvot ovat jo heikentyneet.

Edellä mainittuihin alueisiin ja koko jaksolle kohdistuvia vaikutuksia on käsitelty laajasti YVA-selostuksessa. Aluevarausuunnitelmassa maantien ratkaisu on tarkentunut, mutta muutokset maiseman ja kulttuuriperinnön näkökulmasta ovat kokonaisuutena pieniä YVA-vaiheeseen verrattuna. Vaikutusten kannalta seuraavat tarkennukset ovat huomionarvoisia:

- Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen arvo on pitkälti se, että se on säilynyt rakentamattomana tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Kokonaisuutena YVA-menettelyn ja aluevarausuunnitelman mukaisten linjausten vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön ovat lähes samat. Tällä kohdin uusi kaareva tien linjaus istuu maisemaan jopa paremmin.
- Myllykylän alueella aluevarausuunnitelman mukainen linjaus on siirtynyt YVA-vaiheen linjauksesta hieman länteen, mutta muutos ei ole maiseman kannalta merkittävä.

5.6.2 Vaikutukset kulttuuriperintöön

Suunnittelualueella sijaitsevilla kulttuurimaisemakokonaisuuksilla on lukuisia kulttuuriperinnön arvoja, joten näihin kohdistuvat vaikutukset limittyvät toisiinsa. Alueelle sijoittuu vanhoja tilakeskuksia, joista osa on Vantaan kaupungin ja Tuusulan kunnan rakennusperintökohteita. Rakennusryhmien lisäksi vanhat tielinjaukset ja siltapaikat sekä ylipäättänsä maatalouteen liittyvä toiminta ja asutuksen kerroksellisuus on kulttuurihistoriallisesti arvokasta. Kokonaisuuksista mainittakoon Vantaanjokilaakso, Tuusulanjokilaakso ja siellä erityisesti Myllykylä sekä Kesäkylä, vaikkakin se on poistettu suojeltavien kohteiden listauksesta Vantaan kaupungin museon toimesta.

Muinaismuistolain (295/63) suojelemien muinaisjäännösten päälle ei tule osoittaa sellaista maankäyttöä, jonka yhteydessä muinaisjäännöksen säilyminen vaarantuisi. Vantaanjokilaakson reuna-alueella on useampia kivikautisia muinaisjäännöksiä, jotka liittyvät pitkälti muinaisiin merenrannan vaiheisiin, mutta ne eivät ulotu suunnittelualueelle. Eniten kohteita on Tuusulan Focus-alueella, ja osa niistä sijoittuu alle 200 metrin etäisyydelle tutkittavista tielinjauksista.

Aluevarausuunnitelmassa maantien ratkaisu on tarkentunut, mutta muutokset maiseman ja kulttuuriperinnön näkökulmasta ovat kokonaisuutena pieniä YVA-vaiheeseen verrattuna. Vaikutusten kannalta seuraavat tarkennukset ovat huomionarvoisia:

- Muinaismuistojen osalta aluevarausuunnitelman linjaus ei poikkea YVA-vaiheesta niin, että sillä olisi kielteistä vaikutusta tunnettuihin kohteisiin.
- Kuten luvussa 5.4.3 on todettu, myös kulttuuriperintöön kohdistuvat vaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti laajoihin ja arvokkaisiin maisema-alueisiin.

Jatkosuunnittelu ja haittojen lieventämistoimenpiteet

- Muinaisjäännösten alueilla tulee noudattaa erityistä varovaisuutta, ja käydä tarvittavat neuvottelut museoviranomaisten kanssa sekä sopia niihin liittyvistä jatkotoimenpiteistä.
- Maankäytön suunnittelu ja maantien 152 jatkosuunnittelu tulee tehdä vuorovaikutteisesti ja niissä esitettyjen ratkaisujen tukea tosiaan. Esimerkkinä mainittakoon ulkoilu- ja virkistysreitiverkosto.
- Maiseman arvoalueisiin ja –kohteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota, jotta niiden tärkeimmät ominaispiirteet ja arvot pystytään säilyttämään.
- Vantaanjoen ja Tuusulanjoen siltaympäristöihin sekä eritasoliittymien ympäristöjen ilmeeseen, taitorakenteisiin ja maastonmuotoiluun tulee panostaa erityisesti, samoin meluntorjuntarakenteisiin.
- Väylän suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava kulttuurimaisema, ekologisuus ja resilienssi.

5.7 Vaikutukset luonnonoloihin

Vaikutuksia luonnonoloihin, suojelukohteisiin, muihin huomionarvoisiin luontokohteisiin sekä suojelun kannalta tärkeisiin lajeihin on kuvattu yksityiskohtaisesti YVA-selostuksessa. Hankkeen tärkeimmät vaikutukset, sekä suunnittelun myötä tarkentuneet seikat ja ehdotetut lievennystoimet on esitetty tässä aluevarausuunnitelmassa.

5.7.1 Vaikutukset suojelukohteisiin

Aluevarausuunnitelman kannalta keskeisiä kohteita ovat Vantaanjoen Natura-alue ja luonnonsuojelualueiden varauksista Reunan Josvaholm ja Tuusulanjokivarren Lillå.

Vantaanjoen Natura-alue (FI0100104)

Tielinjaus ylittää Vantaanjoen Natura-alueen Reunan peltoalueiden itäpuolella. Lievennyksenä tielinjaus toteutetaan maisemasiltana, jolloin pysyvät vaikutukset perusteina oleviin EU:n luontodirektiivin vuollejokisimpukkaan (VU) ja saukkoon (LC) jäävät vähäisiksi eikä lajien liikkumiselle alueella aiheudu rajoituksia toteutettavan linjauksen myötä. Kohteen herkkyyks on muutoksille suuri. Sillan vaikutusten merkittävyys on vähäinen huomioiden vaikutusten tilapäisyys.

Reunan Josvaholm

Yleiskaavassa noin 55 hehtaarin Reunan Josvaholm on osoitettu suojelualueeksi. Josvaholmin lounais-koillisuuntaisessa laaksossa on pinta-alaltaan noin 14 hehtaarin korpi- ja lähteikkö-alue, jolla esiintyy runsaslahopuustoista lehtokorpea (VU) ja metsäluhtaa (DD). Linjauksella esiintyy erittäin uhanalaista (EN) direktiivilajia lahokaviosammalta, jonka ydinalueen linjaus halkaisee keskeltä.

Haittojen lieventämistoimenpiteenä aluevarausuunnitelman tielinjaus ylittää Josvaholmin laakson korkealla maisemasillalla, joka katkaisee yhtenäisen metsän latvayhteyden, mutta ei muuta alueen vesitaloutta. Sillan ali toimii korkea ja leveä häiriötön liikkumisyhteys, johon metsäkasvillisuus ainakin osittain palaa rakentamisen jälkeen.

Itäpuolisen metsäalueen arvokohteita ovat jalopuulehdot, liito-oravien asuttamat suuret haavikot ja lahokaviosammalten esiintymiskohteet. Aluevarausuunnitelmaan valittu linjaus kulkee alueen poikki kallioharjannetta, joka on äskettäin suurimmaksi osaksi avo- tai harvennushakattu ja siten metsäyhteydet ovat jo pahoin pirstoutuneet. Linjaus kiertää alueen jalopuulehdot ja suuret haavikot, mutta osa ojitetulla kuusi-istutuksella Rajakoskentie itäpuolella sijaitsevista lahokaviosammalten esiintymistä on kuitenkin jäämässä vastaavasti linjauksen alle. Linjauksella on suuri kielteinen vaikutus kohteeseen.

Myllykylän Lillå

Tuusulanjokivarressa sijaitseva erittäin edustava jokilaakso sijoittuu Vantaan puolella olevan Katriinantien sekä Tuusulan puoleisen Myllykyläntien väliselle alueelle. Vantaan puolella luonnonsuojelualuevaraus on 9,8 hehtaaria ja yleiskaava 2020 mukainen luonnonsuojelualueeksi soveltuva alue 17,1 hehtaaria. Uudenmaan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050, hyväksytty 2020) mukainen luonnonsuojelualuevaraus on Tuusulan puolella 16,3 hehtaaria. Kohde on linjauksen itäosalta jyrkkäreunainen ja mutkitteleva jokilaakso, jonka rinteillä on lehtoja, kookasta haapa- ja kuusimetsää sekä Tuusulan puolella liito-oravien ydinaluetta. Joessa lisääntyy erittäin uhanalainen meritaimen (EN), vaarantuneeksi luokiteltu vuollejokisimpukka (VU) ja direktiivilajeihin kuuluva kirjojokikorento (LC).

Haittojen lievennystoimenpiteenä tielinjaus kulkee yli sata metriä pitkänä maisemasiltana kymmenen metrin korkeudella Tuusulanjoen vesipinnan yli, joten vaikutukset jokiekosysteemiin jäävät rakentamisen aikaisiksi ja joen lajistolle ei jää haittaa ylityksestä. Maalla linjaus jakaa yhtenäisen metsäalueen kahtia, mutta jokivarren maaeliöstön siirtyminen laaksoa pitkin on käytännössä esteetöntä joen vesirajaa ja länsipuolelta maata pitkin sillan ali. Itäpuolella linjaus katkaisee maan pinnalla metsäyhteyden kokonaan ja maayhteyden osittain. Linjauksella on suuri kielteinen vaikutus kohteen maaekosysteemiin.

5.7.2 Vaikutukset muihin huomionarvoisiin luontokohteisiin

Kesäkylän pajuluhta (LC) on paikallisesti arvokas kohde, jossa on monilajinen päiväperhoslajisto mukaan lukien harvinaistunut ketokultasiipi (NT). Tielinjaus kulkee osin alueen itäosan yli ja hävittää luhtakasvillisuuden linjaukselta. Tie pengerretään alueella noin 3-6 metrin korkeudelle, mikä leventää tiealueen kokonaispinta-alaa. Tie voi osin muuttaa kohteen vesitaloutta. Todennäköisesti jäljelle jäävät osat säilyttävät luhtaisen luonteensa. Vaikutusta on pidettävä alueelle kohtalaisen kielteisenä.

Kesäkylän Kesämetsän korpi (EN) on kasvillisuudeltaan arvokkaaksi todettu kohde. Tielinjaukselta kaadetaan puusto ja tie pengerretään alueelle noin 3-6 metrin korkeudelle, mikä leventää tiealueen kokonaispinta-alaa. Tie tulee vaikuttamaan alueen vesitalouteen ja luomaan tienvarteen lämpimämmän ja aurinkoisemman mikroilmaston. On todennäköistä, että reunametsät kuivuvat ja reunavaikutusalueella kuolee kuusia välillisiin vaikutuksiin. Vaikutusta uhanalaiseen luontotyyppiin ja lajistollisesti arvokkaaseen alueeseen on suuri.

Tuusulanjoen länsipuolisen jokilaakson pähkinä- ja jalopuulehdot ja -kankaat, joiden poikki linjaus kulkee, ovat pääosin kuusivaltaista talousmetsää, jossa kasvaa yksittäin ja ryhminä lehmusta, vaahteraa ja paikoin runsaasti pähkinäpensasta. Laakson rinteet joelle päin ovat pääosin vanhaa hakkuuaukeaa, jossa kasvaa paikoin runsaasti pähkinäpensasta. Alueeseen kokonaisuutena kohdistuva haitallinen vaikutus on vähäinen.

Siltaniitunmäen itä- ja kaakkoispuolen tammimetsiköstä saattaa jäädä joitain pieniä tammia linjauksen alle, mutta pääosa kookkaasta puustosta säilyy linjauksen eteläpuolella. Linjaus saattaa vaikuttaa lentoaseman suuntaan laskeutuvan laakson vesitalouteen kuivattavasti, mutta vaikutus tammiin on vähäinen. Avoimeen maastoon kylväytyy koko ajan uusia tammia, joten pieneen osaan tammimetsikköä kohdistuva haitallinen vaikutus on vähäinen.

Huhtarinmäen douglaskuusikoealan pohjoisosa jää osin linjauksen alle ja osa puista joudutaan kaatamaan. Kymmeniä puita jää kuitenkin jäljelle ja vaikka laji ei ole meillä kotimainen, niin kookkailla, jopa yli 50 metrisiksi kasvavilla puilla on merkitystä luonnonnähtävyytenä. Kokonaisuutena haitallinen vaikutus kohteeseen on vähäinen.

5.7.3 Vaikutukset suojelun kannalta tärkeisiin lajeihin

Lahokaviosammal

Lahokaviosammalta esiintyy Reunan, Vantaanmetsän, Kesäkylän ja Hanskallion alueilla. Suojeluvarakseen kuuluvalla Reunan Josvaholmin korpialueella linjaus kulkee lajille määritellyn ydinalueen poikki ja edelleen idempänä poikki laajan Vantaanmetsän ydinalueen pirstoen sen kahtia. Riipilän osuudella Kesäkylän kesämetsän esiintymä supistuu reunastaan pieneltä osin ja Hanskallionkujan ydinalue pirstoutuu keskeltä kahtia ja supistaen ydinaluetta oleellisesti. Linjaus sijoittuu Hanskallion itäosan ydinalueille siten, että läntisempi supistuu reunastaan ja itäisempi pirstoutuu kahtia. Tielinjaus supistaa kaikkia neljää ydinaluetta ja siten

linjauksella on kielteinen vaikutus. Suuri kielteinen vaikutus kohdistuu kahteen ydinalueeseen, jotka pirstoutuvat kahtia.

Tielinjauksen alueilla on tunnettuja lahokaviosammalen esiintymiä, jotka häviäisivät. Linjauksen vaikutus aiheuttaa siis suuria kielteisiä paikallisia muutoksia. Lisäksi alueiden vesitaloudessa ja mikroilmastossa voi tapahtua rakentamisen aikaisia muutoksia tiealuetta laajemmille alueille. Ydinalueiden herkkyys on suuri ja muutoksen suuruus on kohtalainen. Vaikutukset lahokaviosammalen ydinalueisiin ovat kohtalaisen kielteisiä vaikutusten kohdistuessa rajalliseen osaan ydinaluetta. Lajiin kohdistuu kuitenkin suunnitellulla linjauksella suoria, yksilöihin kohdistuvia vaikutuksia, jotka ovat suuria ja kielteisiä lajin yksilöiden jäädessä tielinjauksen alle.

Vuollejokisimpukka

Vuollejokisimpukalla on Vantaanjoessa ja Tuusulanjoessa merkittävät esiintymisalueet. Molempien jokien ylitykset on suunniteltu rakennettavaksi maisemasiltoina eli ne eivät valmistuttuaan haittaa merkittävästi vuollejokisimpukan esiintymistä tai muita alueen vesieläimiä rakentamisen jälkeen. Rakentamisen aikainen toiminta on uhka simpukoille veden mahdollisen tilapäisen samentumisen sekä suoran, rakentamisesta aiheutuvan, pohjaa muuttavan toiminnan seurauksena. Haitalliset vaikutukset lajin esiintymiseen ovat vähäisiä, kun lieventämis托imina toteutetaan tarvittaessa simpukoiden siirto tielinjauksen kohdalta.

Saukko

Saukkoa on havaittu sekä Vantaanjoella että Tuusulanjoella. Saukon normaali liikkuminen jokivartta pitkin voi häiriintyä maisemasiltatyömaiden ollessa käynnissä päivisin. Silloin, kun työt eivät ole käynnissä ja rakentamisen jälkeen ei maisemasilloista ole haittaa saukoille. Saukolle kohdistuu korkeintaan vähäinen rakentamisen aikainen kielteinen vaikutus.

Lepakot

Lepakoiden ainoa havaittu todennäköinen lisääntymispaikka on rekkaparkin alle jäämässä olevalla Malmin tilalla. Selvityksessä alueella havaittiin yksi korvayökkö, pohjanleppäkoja ja siippalajeja. Ennen rakentamista linjauksen alle jäävät rakennukset ja kookkaat pihapuut tulee tarkistaa yhdyskuntien varalta ja mahdollisten yhdyskuntien löytyessä hakea poikkeamislupaa purkua varten. Lisääntymispaikan häviämällä on lajeille suuri kielteinen vaikutus.

Reunan Josvahalmissa ja Tuusulanjokivarressa väylä pirstoo metsäalueita, jotka ovat lepakoille tärkeitä ruokailualueita. Viiksisiiapat saalistavat mielellään korkealla puiden latvoissa eivätkä pidä kirkkaasta valaistuksesta, joka linjaukselle tien myötä tulee. Vesisiippa taas saalistaa vesialueilla veden pinnan myötäisesti. Koska tielinjauksen ympäristössä säilyy yhtenäisiä metsäalueita ja pysyviä vaikutuksia ei jokiympäristöön tule, arvioidaan haitalliset vaikutukset lepakolajien esiintymiseen vähäisiksi.

Liito-orava

Hankealueella olevista liito-oravareviireistä Josvahalmin reunametsä sijoittuu linjaukselle. Kyseisestä reunametsästä ei viime vuosina ole enää havaittu liito-oravaa, mutta liito-oravati-lanne voi kuitenkin muuttua nopeastikin. Tielinjaus heikentää kohteen soveltuvuutta liito-oravalle, koska lajille sopivasta ympäristöstä häviää jonkin verran maisemasillan alta. Maisemasilta mahdollistaa liito-oravien liikkumisen esteettä tien poikki ja lajille on runsaasti kookasta puustoa, joten väylän haitallista vaikutusta on pidettävä liito-oravalle vähäisenä nykytilanteessa.

Tuusulanjokivarren liito-oravan ydinalueet (rajauspäätökset) sijoittuvat linjauksen pohjoispuolelle, eikä tielinjaus supista kyseisiä alueita. Lajille soveltuvaa ympäristöä on laajalti jokivarressa ja tielinjaus pirstoo kyseisen yhtenäisen metsäympäristön. Tuusulanjoen ylittävä maisemasilta mahdollistaa liito-oravien liikkumisen sillan ali varsinkin länsipuolella, mutta liito-oravat pystyvät liitämään sen yli myös joen itäpuolella. Kohteen reunaympäristön puuden säilyttäminen on tästä syystä tärkeää. Lajiin kohdistuvat vaikutukset ovat merkittävyydeltään vähäiset.

Viitasammakko

Lajin suojeltavia lisääntymispaikkoja ei ole linjauksella, mutta Kesäkylän Koivikon kohdalla linjauksen länsipuolelle jää aiemmin lajin lisääntymispaikaksi todettu suolampare. Kohteen etäisyys tulee olemaan noin 40 metriä linjauksen länsipuolen jalankulku- ja pyöräilyväylästä. Sen vuoksi jatkosuunnittelussa tulee huolehtia, että viereisen suoalueen vesitaloudessa ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Kohteella on viime vuosina tehty metsäojituksia, joiden poikki linjaus kulkee. Nämä ojat tukitaan mahdollisuuksien mukaan rakennustöiden yhteydessä linjauksella, mikäli niiden katsotaan uhkaavaan viitasammakon lisääntymispaikan vesitaloutta.

Kirjojokikorento

Laji lisääntyy vain jokivarsien virtaavassa vedessä. Aikuisia yksilöitä löytyi laajalti kesän 2019 selvityksissä Kesäkylän ja Kiilan ympäristöstä aina Myllykylään saakka. Todennäköisesti lajin toukkia elää hyvin pitkällä matkalla Tuusulanjoella, joka on ainoa lähiseudulla niille sopiva elinympäristö. Lajiin kohdistuu korkeintaan vähäinen paikallinen rakentamisen aikainen kielteinen vaikutus.

Taimen

Tuusulanjoen ja Vantaanjoen kalasto on monipuolinen. Molemmissa jokivesistöissä esiintyy taimenta ja joet luokitellaan vaelluskalavesistöiksi. Vesistösiltojen rakentamisen aikainen vaikutus kalastoon arvioidaan vähäiseksi ja ohimeneväksi. Mahdollisuuksien mukaan sillat rakennetaan siten, että jokiuomiin kohdistuu mahdollisimman vähän toimenpiteitä.

Kalastoon mahdollisesti kohdistuvia, siltojen rakentamisesta aiheutuvia vaikutuksia voidaan lieventää huomioimalla kalan nousu- ja kutuajat rakentamisen aikana ja ajoittaa intensiivisimmät rakennustoimenpiteet näiden aikojen ulkopuolelle. Lisäksi työn aikaisia haittoja voidaan vähentää rakentamalla sillat ja penkereet mahdollisimman pitkälti kuivatyönä.

Vantaanjoen ja Tuusulanjoen ylittävillä silloilla haettavien vesilain mukaisten lupien ehtoja noudattamalla lievennetään ja ehkäistään haitallisia vesistövaikutuksia ja turvataan jokivesistöissä esiintyvää lajistoa.

5.7.4 Vaikutukset viherverkostoon ja ekologiin yhteyksiin

Aluevarausuunnitelmassa käsiteltävän tielinjauksen vaikutukset ekologiin yhteyksiin vaihtelevat eliöryhmästä toiseen. Tielinjauksen yhteyteen ei ole suunniteltu riista-aitoja, jolloin isommat maaeläimet kykenevät ylittämään sen ja estevaikutus näille jää vähäisemmäksi kuin pienempien ja heikommin liikkumaan kykenevien eliöiden osalta. Täydellistä estevaikutusta itse tielinjauksesta ei kuitenkaan minkään eliöryhmän osalta muodostu. Ekologisten yhteyksien toimivuuteen on kuitenkin kiinnitettävä suunnitteluprosessissa erityistä huomiota ja erityisesti paikallisen lajiston, kuten liito-oravan hyödyntämien yhteyksien toimivuus on varmistettava.

Tielinjauksen länsipäässä Hämeenlinnanväylän läheisyydessä tielinjaus ylittää viljelyssä olevan Lamminsuonojan laakson sekä sen itäpuolella alkavan Reunan yhtenäisen metsäalueen läpi kulkevan maakuntatasolla merkittävän ekologisen yhteyden, joka on osa Vantaanjoen sekä Nuuksion ja Sipoonkorven välistä ekologista runkoyhteyttä. Hämeenlinnanväylän muodostama estevaikutus tulee alueella entisestään korostumaan uuden tielinjauksen toteutuksen myötä. Reunan itäpuolella tielinjaus ylittää Vantaanjoen jokikäytävän, mikä toimii maakunnallisesti huomattavan merkittävänä ekologisena yhteytenä osana Nuuksion ja Sipoonkorven välistä yhteysverkostoa ja edelleen yhdistää Vantaan ja Helsingin eteläisemmät metsäalueet osaksi Reunan ja Kesäkyllän alueen laajoja yhtenäisiä metsäalueita.

Uuden väylän keskivaiheilla välittömästi Vantaanjoen jokilaakson itäpuolella linjaus ylittää Uudenmaan maakuntakaavaan 2050 merkityn Kesäkyllän metsäalueiden ja Sotilaskorven välisen viheryhteystarpeen. Toimivan yhteyden säilyminen tällä alueella on keskeistä Nuuksion ja Sipoonkorven välisen runkoyhteyden toimivuuden kannalta. Lamminsuonojan laakson, Reunan metsäselänteiden sekä Vantaanjoen ylityksien toteuttaminen pitkien yhtäjaksoisten ja korkeiden maisemasiltojen avulla varmistaa, että eliöstön kulkumahdollisuudet alueella pysyvät hyvinä ja toimiva ekologinen yhteyskäytävä säilyy edelleen sekä paikallisella että alueellisella tasolla. Ekologisten yhteyksien toimivuutta alueella heikentävät ennestään Kiilan alueen maa-ainesten otto ja sijoitus sekä metsäteollisuus. Muuten linjaus halkoo keskivaiheillaan varsin yhtenäistä metsäaluetta, jolla ekologiset yhteydet toimivat nykyisellään pääasiassa hyvin. Tielinjauksen haitalliset vaikutukset konkretisoituisivat osuudella erityisesti heikommin liikkuvien eliölajien kohdalla.

Tielinjaus ylittää Tuusulanjokilaakson, joka toimii alueella maakunnallisesti merkittävänä runkoyhteytenä pohjoisen suuntaan ja liittyy sekä etelässä että pohjoisessa osaksi laajempaa Nuuksion ja Sipoonkorven välistä ekologisten yhteyksien verkkoa. Ylityksen toteuttaminen maisemasiltana sekä pienempi Kuutamotien alikulkukäytävä lännempänä varmistavat, että eliöstön kulkumahdollisuudet alueella säilyvät hyvinä ja yhteyden toimivuus ei heikkene merkittävästi. Heikommin liikkuvien eliölajien yhteyksien säilymistä alueella voidaan edesauttaa huolehtimalla siitä, että paikallisella tasolla tärkeät vesistönylitykset toteutetaan huomioiden sekä vesi- että maaeliöstön liikkumistarpeet esimerkiksi kulkuluiskien sekä vapaan molemmien suuntaisen liikkumisen mahdollistavien ylitysratkaisujen avulla.

Itäosissaan linjaus ylittää Mäkiniiiton ja Myllykylän välisen paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden sekä lisäksi sivuaa useita paikallisella tasolla merkittäviä yhteyksiä. Näistä erityisen huomionarvoinen on Vantaan Kylmäjoen viherkäytävä ja Mäkiniiiton välinen yhteys, jonka tielinjaus katkaisee ainakin osittain. Yhteyden toimivuus on todennäköisesti jo ennestään heikentynyt lentokenttäalueen läheisyyden ja Tuusulanväylän alituksen takia. Uusi väylä myös vahvistaa ennestään hieman Tuusulanväylän alueellista estevaikutusta.

Jatkosuunnittelu ja haittojen lieventämistoimenpiteet

- Lähtökohtaisesti uuden tien toteutuminen heikentää viherverkostoa ja paikallisten sekä alueellisten ekologisten yhteyksien toimivuutta. Vaikutusten suuruus ja merkittävyys vaihtelevat yhteys- ja eliöryhmäkohtaisesti.
- Eliölajien esiintyminen voi muuttua ajan kuluessa ja lajien esiintyminen tulee kartoittaa ennen rakentamisen aloittamista, mikäli viimeisestä selvityksestä on kulunut yli kolme vuotta tai mikäli linjauksella on tapahtunut merkittäviä muutoksia.
- Haittojen lieventämiseksi tiesuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota lieventämistoimenpiteiden suunnitteluun ja toteutukseen. Vieraslajien esiintymisen ehkäisemiseksi tulee maisemasuunnittelussa suosia alkuperäisiä pintamaita ja kasvillisuutta.

- Aluevarausuunnitelmassa esitetyt maisemasillat tulee suunnitella siten, että eri eliöryhmien liikkuminen niiden alitse on mahdollisimman sujuvaa ja myös rakentamisen aikana. Käytännössä tämä tarkoittaa erilaisten yhteyksien (esim. puusto-, maa- ja vesistöyhteydet) huomioimista ja toimivuuden varmistamista soveltuvin suunnitteluratkaisuin.
- Ennen siltojen rakentamista Vantaanjoen ja Tuusulanjoen vuollejokisimpukkatilanne selvitetään rakentamisalueella sukeltamalla, jonka jälkeen tehdään tarvittavat suunnitelmat yksilöiden siirtämiseksi niille sopivaan kohtaan lähialueella. Siirto vaatii poikkeamisluvan.
- Lahokaviosammaleesiintymien alueilla tulee lievennyksenä siirtää linjauksilla olevat kaatuneet puut joko kokonaisina tai osina mahdollisuuksien mukaan syvemmälle metsään sekä siirtää linjaukselta kaadettuja puita lahoppuujatkumon varmistamiseksi.
- Linjauksen yhteyteen toteutettavat pienemmät vesistönylitykset tulee suunnitella siten, että sekä maa- että vesieliöstöllä on esteetön kulku niiden alitse ympäri vuoden. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa alikulkupenkereiden tai erillisten pieneläintunnelien toteuttamista uomanlytysten yhteyteen sekä vesieliöstön molemmin suuntaisen esteettömän liikkumisen varmistamista esimerkiksi suisteiden ja puoliavoimien, luonnollisen uoman pohjan substraatin sisältävien siltarumpuratkaisujen avulla.

5.8 Vaikutukset vesiin

5.8.1 Vaikutukset pintavesiin

Vedenlaatu ja hydrologia

Hankkeen vesistövaikutukset ovat sekä rakentamisen, että käytön aikaisia. Rakentamisen aikaiset vaikutukset syntyvät esimerkiksi louhinnasta, maanmuokkauksesta ja täyttötöistä ja ne ilmenevät erityisesti kiintoainekuormituksen aiheuttamana vesien samentumisena. Tien käytön aikaiset pintavesivaikutukset syntyvät läpäisemättömän pinta-alan kasvun ja edelleen muodostuvien maantiehulevesien kasvun myötä. Samoin kasvaa myös hulevesien sisältävien epäpuhtauksien ja haitta-aineiden kuormitus vastaanottavissa vesistöissä.

Rakentamisen aikaiset vaikutukset arvioidaan käytön aikaisia vaikutuksia merkittävimiksi suurimpien vesistöjen, kuten Vantaanjoen ja Tuusulanjoen kohdalla hyvien sekoittumisolosuhteiden vuoksi. Jokiin kohdistuvat vesistövaikutukset arvioidaan kokonaisuudessaan korkeintaan vähäisen kielteiseksi, koska molemmat kohteet ylitetään maisemasilloja pitkin eikä niistä kohdistu enää rakentamisen jälkeen vaikutuksia jokivesistöihin. Jokivesistöihin kohdistuvia rakentamisen aikaisia vedenlaadullisia ja eliöstöön kohdistuvia muutoksia voidaan lieventää siltojen rakentamisen huolellisella suunnittelulla sekä noudattamalla vesilain mukaisissa lupapäätöksissä annettuja ehtoja.

Hydrologiset ja vedenlaadulliset muutokset ovat selkeimmin havaittavissa pienemmissä virtavesissä, kuten puroissa ja noroissa. Vaikutukset ovat sekä rakentamisen, että käytön aikaisia ja voimakkaimpia purkualueen välittömässä läheisyydessä. Jatkosuunnittelussa pienvedet tulee huomioida suunnittelemalla uomien ylitykset niin, ettei veden kulku muutu merkittävästi, tai kokonaan esty. Pienvesiin eli puroihin ja erillisselvityksessä käsiteltyihin noroihin kohdistuvat vaikutukset arvioidaan korkeintaan kohtalaisiksi. Noroselvitys tehtiin aluevarausuunnitelman laatimisen yhteydessä ja se on esitetty liitteessä 2. Pintavesien viivytystä ennen laskemista nykyisiin vesistöihin on käsitelty luvussa 4.1.15.

5.8.2 Vaikutukset pohjavesiin

Pohjavesiin kohdistuvia vaikutuksia on käsitelty laajasti YVA-selostuksessa. Aluevaraussuunnitelmassa maantien ratkaisu on tarkentunut, jonka mukaisesti vaikutusavioita on päivitetty.

Pohjavesien kannalta merkittävimmät vaikutukset liittyvät tien rakentamisvaiheeseen, kun maata muokataan voimakkaasti ja maastossa on runsaasti koneita ja yleensä polttoainesäiliöitä koneiden tankkausta varten. Rakennettaessa uutta tietä poistetaan pohjavettä suojaavaa ja vajovettä suodattavaa pintamaannosta. Vaikutus jää suhteellisesti pienemmäksi, jos rakentaminen kohdistuu olemassa olevan tielinjan maastokäytävään tai muuten muokattuun maastoon. Maanrakennus- ja louhintatyöt voivat vaikuttaa väliaikaisesti pohjaveden laatuun aiheuttamalla esimerkiksi veden samentumista ja paikoin muuttaa pohjaveden virtausolosuhteita. Toteutettaessa maanrakennustöitä pilaantuneen maaperän alueella, kohdistuu pohjaveteen pilaantumisriski. Pohjavedenpinnan yläpuolella tapahtuvan maanmuokkauksen aiheuttama vaikutus pohjaveteen on vähäinen, eikä se välttämättä ole havaittavissa pohjaveden laadussa tai määrässä.

Tienpidosta aiheutuva pohjaveden pilaantumisriski muodostuu suurelta osin liukkaudentorjunnassa käytettävästä tiesuolasta, joka voi nostaa pohjaveden kloridipitoisuuksia tien läheisyydessä. Myös vaarallisten aineiden kuljetuksiin ja mahdollisiin onnettomuustilanteisiin liittyy pohjaveden pilaantumisriski.

Luokitellut pohjavesialueet

Tielinjauksen itäosa sijoittuu vedenhankintaa varten tärkeälle Mätäkiivi B pohjavesialueelle noin 650 metrin matkalla. Tielinjaus ei sijoitu pohjaveden muodostumisalueelle. Etäisyys tielinjaukselta Kuninkaanlähteen vedenottamolle on noin 700 metriä. Paikallinen pohjaveden virtaussuunta alueella on tielinjaukselta kohti vedenottamoaa. Alueella on kuitenkin jo nykyisin runsaasti liikennettä ja kuormituslähteitä, kuten Sammonmäen teollisuusalue. Alueen mahdollinen suojaustarve täytyy määritellä yhdessä maankäytön suunnittelun kanssa.

Mätäkiiven pohjavesialueeseen kohdistuvat kielteiset vaikutukset ovat pääosin rakentamisen aikaisia. Tien rakentamisen arvioidaan aiheuttavan pohjaveden tilapäistä samentumista tiealueen läheisyydessä. Vaikutusten ei arvioida ulottuvan Kuninkaanlähteen vedenottamolle asti. Rakentamisen aikana on kiinnitettävä huomiota alueen maaperän mahdolliseen pilaantumiseen, sillä pilaantuneen maaperän kaivutyöt aiheuttavat riskin haitta-aineiden kulkeutumiselle pohjaveteen. Pilaantuneen maaperän kohteita on käsitelty tarkemmin luvussa 5.9.3. Tien käytön aikaisten vaikutusten ei arvioida olevan merkittäviä, varsinkin jos pohjavesialueella kulkevalle tieosuudelle rakennetaan pohjaveden suojausrakenne.

Yksityiskaivot

Tielinjauksen läheisyyteen sijoittuu useita yksityiskaivoja erityisesti Reunan ja Kesäkylän pientaloalueilla. Lähimmät kaivot sijaitsevat todennäköisesti vain noin 100 metrin etäisyydellä tielinjauksesta. Kaivojen lähellä tapahtuva rakentaminen voi vaikuttaa väliaikaisesti kaivoveden laatuun tai määrään, aiheuttaen esimerkiksi veden samentumista. Tien käyttö voi nostaa tien välittömässä läheisyydessä sijaitsevien kaivojen veden kloridipitoisuuksia ja mahdollisiin onnettomuustilanteisiin liittyy pohjaveden paikallinen pilaantumisriski.

Reunan pientaloalueen maaperäolosuhteiden perusteella pohjaveden muodostuminen tiealueen välittömässä läheisyydessä on kuitenkin hyvin vähäistä, eikä tien rakentamisen pohjavesivaikutusten arvioida ulottuvan merkittävästi tiealueen ulkopuolelle. Rakentamisen väliaikaisten pohjavesivaikutusten laajuus ja merkittävyys riippuvat erityisesti tienrakennuksen

teknisestä toteutuksesta, kuten pohjanvahvistusmenetelmästä. Lisäksi osuuden laajat kallioleikkaukset voivat paikallisesti laskea pohjaveden pinnan korkeutta ja vaikuttaa virtausolosuhteisiin.

Kesäkylän läheisyydessä olevalla kalliomäellä väylä rakennetaan kallioleikkaukseen. Louhinnat eivät kuitenkaan ulotu kovin syväälle kalliooperään (louhintataso noin +60), eikä niillä arvioida olevan merkittävää vaikutusta lähistön kallioporakaivojen vedenlaatuun.

Lähteet

Reunan alueella, Rajakoskentien varrella on pieni maastokarttaan merkitty lähde tielinjauksen pohjoispuolella noin 190 metrin etäisyydellä. Lähteiköstä purkautuvan pohjaveden pääasiallinen muodostumisalue sijoittuu lähteen länsipuolella olevalle hiekkamoreenialueelle, jolle uusi tielinjaus ei sijoitu eikä hankkeen arvioida vaikuttavan lähteestä purkautuvan veden määrään tai laatuun.

Riipiläntien varrella, aivan suunnitellun tielinjauksen eteläpuolella olevassa notkelmassa sijaitsee Josvaholmin lähteikköalue. Lähteiköstä purkautuvan pohjaveden pääasiallinen muodostumisalue sijoittuu suunnitellun tielinjauksen eteläpuolella oleville hiekka- ja hiekkamoreenialueille. Tielinjaus kulkee lähteikköalueen välittömässä läheisyydessä, ja jatkosuunnittelussa on huomioitava lähtekön vesitalouden turvaaminen maisemasiltaa rakennettaessa. Siltaratkaisun johdosta alueen vesitaloudessa ei pitäisi syntyä merkittäviä käytön aikaisia muutoksia.

Kesäkylän luoteispuolella, Mossabackan alueella, sijaitsee lähde noin 170 metrin etäisyydellä suunnitellusta tielinjauksesta pohjoiseen. Lähteestä purkautuvan pohjaveden muodostumisalue sijoittuu lähteen pohjoispuolella olevalle Fågelbergin hiekkamoreenialueelle, jolle suunniteltu tielinjaus ei sijoitu. Hankkeella ei arvioida olevan vaikutuksia lähteestä purkautuvan pohjaveden määrään tai laatuun.

Suunnittelualueen itäosassa, Tuusulanväylän ja Kulomäentien liittymän välittömässä läheisyydessä sijaitsevan lähteen etäisyys suunniteltavaan tielinjaukseen on noin 100 metriä. Lähde sijaitsee jo nykyisellään voimakkaasti rakennetulla alueella liittymäalueen välittömässä läheisyydessä. Lähteen läheisyydessä tielinjaus sijoittuu olemassa olevaan maastokäytävään. Rakentamisen aikana lähteen vedenlaatuun ja antoisuuteen tulee mahdollisesti kohdistumaan kielteisiä vaikutuksia, kuten veden väliaikaista samentumista. Tien käytön aikaisten vaikutusten ei arvioida poikkeavan merkittävästi nykyisestä.

Päijännetunneli

Suunniteltava tielinjaus ylittää Päijännetunnelin Myllykyläntien eritasoliittymän kohdalla. Eritasoliittymän suunnitelmaratkaisu on tarkentunut YVA-vaiheen jälkeen. Eritasoliittymä suunnitellaan rakennettavaksi tasoon +42 m, joka on samalla tasolla Päijännetunnelin veden painetason (+42 m) kanssa. Päijännetunnelin sijainti ja rakenteet on tarkasti huomioitava myöhemmissä suunnitteluvaiheissa, erityisesti louhintasuunnitelmissa ja pohjaveden suojausten suunnittelussa. Suojauksilla on estettävä veden virtaaminen Päijännetunneliin etenkin sen korjaus- ja huoltotöiden aikana, jolloin tunneli saatetaan tyhjentää vedestä.

Päijännetunneliin kohdistuvien vaikutusten kannalta merkittävien tekijä ovat mahdolliset louhinnat, jos niitä toteutetaan tunnelin välittömässä läheisyydessä. Tunneli sijoittuu syväälle kalliooperään, mutta kalliooperä on paikoin rikkonaista ja vettä johtavan rakoilun kautta Päijännetunnelin vesi on hydrologisessa vuorovaikutuksessa kalliooperässä esiintyvän pohjaveden kanssa. Mahdolliset louhinnat voivat myös suurentaa olemassa olevia kalliooperän rakoja.

Päijännetunnelin normaalin käyttötilanteen aikana kalliopohjaveden virtaussuunta on pois-päin tunnelista ja veden ylipaine suojaa osaltaan tunnelin raakavettä haitta-aineiden kulkeutumiselta. Lisäksi tunnelin veden painetaso tällä kohdalla on korkeammalla kuin ympäristön luontaiset pohjaveden pinnat. Tiealueen kuivatusvesien johtamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota Päijännetunneliin ja huomioida muun muassa sen ilmareikä.

Pohjaveden pinnantasot ja paineellinen pohjavesi

Tielinjaus ylittää laajoja savikkoalueita Vantaanjokilaaksossa. Savikkoalueilla esiintyy mahdollisesti paineellista pohjavettä, mikä tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa.

Focus-alueelle suunnitellaan laaja-alaisia louhintoja, jotka laskevat todennäköisesti pohjaveden pinnan tasoa paikallisesti kalliroleikkausten läheisyydessä.

Jatkosuunnittelu ja haittojen lieventämistoimenpiteet

- Vesistöjen vedenlaadun heikkenemistä ja hydrologisia muutoksia voidaan ehkäistä esimerkiksi viivyttämällä ja laskeuttamalla valumavesiä sekä noudattamalla vesilupapäätösten ehtoja.
- Tärkeää on estää ja vähentää hule- ja muiden valumavesien hallitsematonta laadullista ja määrällistä leviämistä vesistöihin ja etenkin pienvesiin.
- Vantaanjoen ja Tuusulanjoen ylittävien siltojen rakentaminen vaatii vesilain mukaiset luvat, jotka tulee hakea viimeistään tiesuunnitelmavaiheessa Aluehallintovirastosta.
- Myös luonnontilaisenkaltaisten purojen ja norojen läheisyydessä tehtävien toimenpiteiden lupatarve tulee selvittää viimeistään tiesuunnitelmavaiheessa.
- Pienvesien ylitysten yhteydessä on tärkeää turvata etenkin luonnontilaisten uomien nykytila ja suunnitella ylitykset niin, ettei veden kulku muutu merkittävästi tai kokonaan esty. Purot ja norot ohjataan linjauksen ali tunneliratkaisuihin niin, että myös vesi- ja maaeläinten esteetön kulku linjauksen ali varmistetaan.
- Vuollejokisimpukan esiintyminen tulee selvittää Vantaanjoen ja Tuusulanjoen siltaylitysten rakentamisaikavälillä ennen siltatöitä ja tarpeen vaatiessa hakea poikkeuslupaa simpukoiden siirtämiseksi.
- Tienpidosta johtuvia Mätäkivi B pohjavesialueeseen kohdistuvia haittavaikutuksia ja riskejä voidaan pienentää rakentamalla pohjavesialueella kulkevalle tieosuudelle pohjaveden suojausrakenne. Suojausrakenteen tarve on selvitettävä tarkemmin seuraavissa suunnitteluvaiheissa yhdessä alueen maankäytön kanssa.
- Yksityiskaivot kartoitetaan myöhemmässä tiesuunnitteluvaiheessa Väyläviraston ohjeistuksen mukaisesti, kun tarkemmat suunnitteluratkaisut ovat tiedossa. Tuolloin täytetään kiinteistökohtaiset kaivokortit sekä mitataan pohjavedenpinnan tasot ja tehdään vedenlaatumääritykset.
- Paineellisen pohjaveden mahdollinen esiintyminen suunnittelualueella tulee selvittää tarkemmin ja huomioida jatkosuunnittelussa. Paineellisen pohjaveden esiintymisaikavälillä tulee välttää syvälle maakerrokseen ulottuvaa rakentamista, jotta pohjavesikerroksen yläpuolisia vettä pidättäviä savikerrostumia ei puhkaista.
- Suunniteltaessa toimenpiteitä Seutulan vanhan kaatopaikan, Kuusakoski Oy:n jätteenkäsittelylaitoksen sekä Sammonmäen teollisuusalueen läheisyydessä on kiinnitettävä erityistä huomiota maaperän pilaantuneisuuteen ja siihen liittyvään pohjaveden pilaantumisriskiin rakennustöiden aikana.
- Reunan Riipiläntien varressa sijaitsevan Josvaholmin korpi- ja lähteikkökohteen ylityksen toteuttaminen maisemasiltatyypisenä ratkaisuna mahdollistaa kohteen vesitalouden säilymisen.
- Myllykyläntien eritasoliittymän jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota Päijännetunnelin sijoittumiseen ja rakenteisiin alueella. Hankkeen seuraavissa suunnitteluvaiheissa tulee ottaa huomioon myös mahdollinen pohjaveden tai maaperän suojaustarpeen arviointi Päijännetunnelin suoja-
vyöhykkeen kohdalla.
- Rakentamisen pohjavesivaikutusten tarkkailua toteutetaan myöhemmin laadittavan tarkkailuohjelman mukaisesti. Tarkkailuohjelmaan sisällytetään pohjaveden määrän ja laadun tarkkailu ennen rakentamista, rakentamisen aikana ja sen jälkeen.
- Urakoitsijoilta tulee edellyttää ympäristövastuullista toimintaa muun muassa koneiden huollossa, tankkauksissa ja polttoaineiden säilytyksessä. Talousvesikaivojen lähellä työskenneltäessä on noudatettava erityistä varovaisuutta.

5.9 Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä luonnonvaroihin

5.9.1 Vaikutukset maaperään ja kallioperään

Tien rakentamisen päällysrakennemassat tarvitsee hankkia tielinjauksen ulkopuolelta, mutta muut tarvittavat pengermassat saadaan tielinjalta. Tien korkeusaseman suunnittelulla jatko-suunnittelussa voidaan optimoida maamassojen tarvetta. Tien rakentamisesta syntyy jonkin verran rakentamiseen kelpaamattomia maamassoja, jotka täytyy sijoittaa maa-ainesten sijoittamisalueille. Ne pyritään osoittamaan tien läheisyydestä.

Focus-alueella maantie rakennetaan syvälle nykyisen maanpinnan alapuolelle. Kallio maantien alueelta louhitaan osana laajoja maa-ainestenottohankkeita eikä maantien rakentamisen vuoksi. Focus-alueen eritasoliittymien rakentaminen vaatii hankkeen ulkopuolisia päällysrakenne- ja pengermassoja, jos eritasoliittymät rakennetaan vasta myöhemmin maa-ainesten oton jälkeen.

Vantaanjoen jokilaakson alueella esiintyy mahdollisesti happamia sulfaattimaita. Geologian tutkimuskeskuksen happamat sulfaattimaat –karttapalvelun perusteella sulfaattimaan esiintymistodennäköisyys kohteella on pieni tai hyvin pieni.

Tuusulanjokilaaksossa esiintyy mahdollisesti happamia sulfaattimaita. Jokilaakso sijoittuu Liitorina-ajan alapuolelle. Geologian tutkimuskeskuksen todennäköisyysluokituksen mukaan sulfaattimaan esiintymistodennäköisyys alueella on pieni.

5.9.2 Vaikutukset luonnonvaroihin

Luonnonvarojen käyttö ajoittuu hankkeen rakentamisen ajalle, jolloin rakentamisen yhteydessä tehdään maansiirtotöitä ja tie päällystetään. Tien ylläpito edellyttää ajoittaista päällysteen uusimista. Lisäksi välillisenä vaikutuksena hanke lyhentää alueen pääyhteyksiä nykytilanteeseen verrattuna ja vähentää vilkkaiden väylien, kuten Kehä III:n liikennettä, mikä osaltaan vähentää polttoaineen kulutusta.

Hankkeen rakentaminen vaikuttaa luonnonvaroihin, kuten pinta- ja pohjavesiin, viljelysmaahan ja metsävaroihin tielinjauksen kohdalla, mutta parantaa niiden saavutettavuutta linjauksen ulkopuolella. Noin 14 kilometriä pitkä uusi väylä muuttaa ympäristöä, jossa on monia luontoarvoja ja suojelukohteita.

Jätteen muodostuminen painottuu rakentamisen aikaisiin vaikutuksiin. Nykyaikaisessa tie-suunnittelussa pyritään hyödyntämään ylijäämämaat, käyttämään uusiomateriaaleja ja kierrättämään syntyvät jätteet tehokkaasti.

5.9.3 Pilaantuneet maa-alueet

Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat mahdolliset pilaantuneen maan kohteet tietoi-neen on esitetty alla (Taulukko 6). Taulukossa on myös esitetty kohdekohtaisesti arvio siitä, onko kohteella mahdollisia vaikutuksia hankkeeseen ja miten asia tulee huomioida jatko-suunnittelussa. Kohteiden sijainti on esitetty kuvassa 31.

Taulukko 6. Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat mahdolliset pilaantuneen maan kohteet ja niiden arvioitu vaikutus hankeen suunnitteluun. Jatkosuunnittelussa huomioitavat kohteet on korostettu oranssilla.

Kohteen nimi ja sijaintikunta	ID	Kuvaus	Sijainti	Huomiointi jatko-suunnittelussa
Seutulan vanha kaatopaikka - Kiila Hankalliontie, Vantaa	121616	Vuosina 1962–1987 toiminut yhdyskuntakaatopaikka. Maaperän pilaantuneisuuden selvitystarve. Jätetäyttö on kaatopaikan käytöstä poistamisen jälkeen peitetty maakerroksella.	Suunniteltu tielinjauksen kulkee vanhan kaatopaikan eteläpuolelta, sijoittuen alueen välittömään läheisyyteen.	Maaperän mahdollinen pilaantuneisuus sekä pohja- ja pintaveden pilaantumisen riski on huomiotava.
Kuusakoski Oy - Kiila Hankalliontie, Vantaa	121930	Toiminnassa oleva jätteenkäsittelylaitos. Palvelupisteellä vastaanotetaan ja käsitellään metallia ja muita materiaaleja jatkokäyttöä varten. Alueella varastoidaan jonkin verran polttoainetta ja jäteöljyjä.	Suunniteltu tielinjauksen kulkee kohteen pohjoispuolella, sijoittuen alueen välittömään läheisyyteen.	Maaperän mahdollinen pilaantuneisuus sekä pohja- ja pintaveden pilaantumisen riski on huomiotava.
Autohalli ja autojen huolto Myllykyläntie, Tuusula	20006446	Kiinteistöllä on harjoitettu kuljetusliikkeen autojen huoltotoimintaa. Toiminta on päättynyt ja halli on tällä hetkellä varastokäytössä.	Suunniteltu tielinjauksen sijoittuu kohteen pohjoispuolelle n. 150 m päähän.	Ei vaikutuksia hankkeeseen kohteen etäisyyden ja toiminnan perusteella.
Öljyvahinkoalue, Vantaa	20000702	Entinen öljyvahinkoalue. Öljyhiilivedyillä pilaantunut maaperä kunnostettu vuonna 2004. Ei tarvetta jatkotoimenpiteille.	Suunniteltu tielinjauksen sijoittuu kohteen pohjoispuolelle n. 200 m päähän.	Ei vaikutuksia hankkeeseen, pilaantunut maaperä on kunnostettu.
Siltamäen entinen maankaatopaikka Siltamäenkallio, Tuusula	120540	Entinen maankaatopaikka, jolle on läjitetty kalliomursketta.	Suunniteltu tielinjauksen sijoittuu kohteen pohjoispuolelle n. 200 m päähän.	Ei vaikutuksia hankkeeseen kohteen etäisyyden ja toiminnan perusteella.
Lemminkäinen Oyj - Sammonmäki Puusepantie /Ahtolantie, Tuusula	150922	Teollisuusalue, jolla sijaitsee kolme teollisuuskiinteistöä. Nykyisen toiminnan lisäksi alueella on ollut mm. konepajatoimintaa ja maalitehdas.	Suunniteltu tielinjauksen kulkee alueen eteläpuolelta, sijoittuen alueen välittömään läheisyyteen.	Maaperän mahdollinen pilaantuneisuus sekä pohjaveden pilaantumisen riski on huomiotava.
Lemminkäinen Infra Oy, Asfalttiasema Puusepantie, Tuusula	20002207	Entinen asfalttiasema. Maa-ainesten käyttörajoite.	Suunniteltu tielinjauksen sijoittuu kohteen pohjoispuolelle n. 100 m päähän.	Ei vaikutuksia hankkeeseen kohteen etäisyyden, pohjaveden virtaussuunnan ja toiminnan perusteella.
Entinen romun varastoalue Forseninkuja, Tuusula	150976	Entinen romujen käsittely ja varastointialue. Kiinteistöllä on maaperän pilaantuneisuuden selvitystarve.	Kohde sijaitsee suunnittelualueesta n. 250 m etäisyydelle, Tuusulanväylän itäpuolelle.	Ei vaikutuksia hankkeeseen kohteen etäisyyden ja toiminnan perusteella.

Jatkosuunnittelu ja haittojen lieventämistoimenpiteet

Tietä rakennettaessa ja parannettaessa pyritään maa-ainesten osalta massatasapainoon. Kallio- ja maaleikkauksista irrotettava aines pyritään käyttämään täyttöihin, penkereisiin, tien rakennekerrokseen, meluvallihin tai esimerkiksi erilaisiin maisemointeihin. Tätä varten myöhemmissä suunnitteluvaiheissa maa-ainesten laatu tutkitaan käyttökelpoisuuden toteamiseksi. Muualta tuotavan maa-aineksen määrä on jo taloudellisestikin tarkoituksenmukaista minimoida. Tien korkeusasemaa tarkentamalla saadaan tarvittavat maa-ainekset hankittua tielinjan alueelta.

Sulfaattimaiden esiintyminen tutkitaan tarkemmin myöhemmässä suunnitteluvaiheessa tehtävien pohjatutkimusten yhteydessä. Tulosten perusteella arvioidaan sulfaattimaiden esiintymisalueet ja -syvyydet sekä arvioidaan happamoitumispotentialiaali.

Sulfaattimaiden esiintymisalueilla rakentamisen aikaisia riskinhallintakeinoja kaivutöiden aikana ovat esimerkiksi:

- Kaivantojen kuivatusvesien laadun tarkkailu (erityisesti pH) ja tarvittaessa veden neutralointi.
- Maamassan esikäsittely ennen kaivua (stabilointi tai neutralointi), jos uudet leikkauspinnat jäävät hapellisiin olosuhteisiin.
- Työn vaiheistus ja kaivannon mahdollisimman nopea sulkeminen.
- Kaivumassojen laadun omavalvonta.
- Mikäli kaivumassoja hyödynnetään kaivannon täytöissä, tulee kaivumassat pyrkiä palauttamaan kaivantoon niiden luonnollisessa kerrosjärjestyksessä.
- Jos maa-aines loppusijoitetaan ilman hyödyntämistarkoitusta esimerkiksi maankaatopaikalle, toiminta on luvanvaraista. Jos kaivumassoja suunnitellaan hyödynnettävän maanrakennuksessa, kuten maastonmuotoilussa tai melusuojauksessa, lupatarpeen arvioi viranomainen tapauskohtaisesti. Loppusijoituskohteen valinnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesistövaikutusten arviointiin.

5.10 Ilmastovaikutukset

Ilmastovaikutusten lähtökohtia ja menetelmiä on käsitelty laajemmin YVA-selostuksessa. Tässä on esitetty aluevaraussuunnitelman mukaisen ratkaisun vaikutuksia verrattuna tilanteeseen, että uutta väylää ei tehdä. Yksittäisen hankkeen vaikutus liikenteen laskennallisissa kasvihuonekaasupäästöissä on erittäin pieni.

Uuden yhteyden liikenteen ennustetut vuosittaiset kasvihuonepäästöt vähenisivät verrattuna vaihtoehtoon 0 noin 600 t CO₂-ekv. vuodessa.

Uusi yhteys aiheuttaa toteutuessaan arviolta 5 200 tonnin hiilidioksidivaraston poistumisen alueelta. Arvio perustuu alueelta häviävän puuston tilavuuteen ja peltojen hiilivarastoarvioon. Hankealueen puusto sitoo ja peltoalueet vapauttavat jatkuvasti hiilidioksidia. Näin ollen potentiaalisen vuosittaisen hiilidioksidin nettonielun menetys olisi aluevaraussuunnitelman ratkaisussa noin 300 tonnia CO₂-ekv. vuodessa.

Uudella tielinjauksella on myönteinen vaikutus ennustettuihin liikenteen päästöihin niitä vähentäen. Mutta maankäytön muutoksen seurauksena on kielteinen, mutta erittäin vähäinen vaikutus alueen hiilivarastoihin- ja nieluihin.

Uuden yhteyden ilmastovaikutuksia tarkasteltaessa Suomen mittakaavassa jäävät maankäytön muutoksesta aiheutuvat vaikutukset hiilinieluihin- ja varastoihin vähäisiksi. Suomessa metsämaa- maankäyttöluokan hiilen nettonielu oli vuonna 2018 noin 20,8 Mt CO₂-ekv. (Tilastokeskus 2019). Tähän kokonaisnieluun verrattuna uuden linjauksessa menetettävän hiilinielun osuus on 0,01 %. Puun poistuma vuonna 2018 koko Suomessa oli noin 93,7 miljoonaa

kuutiota (Tilastokeskus 2020). Uudessa linjauksessa suurin arvioitu poistuma olisi puuston osalta arviolta 5000 kuutiota.

Tielinjausalueiden peltoalueiden maankäytön muuttuessa menetetään peltomaan hiilivarasto, samanaikaisesti kuitenkin poistuisi myös peltomaan kasvihuonekaasujen päästölähde.

Voidaan kuitenkin todeta, että hankkeen toteuttaminen vaikuttaa tarkastelualueen liikenteen päästöihin niitä vähentävästi. Tielinjauksien vaikutus maankäyttömuodon muutoksen kautta alueen hiilivarastoihin- ja nieluihin ei ole Suomen mittakaavassa merkittävä. Uuden tielinjauksen tieliikenteen vuosittainen päästövähennys on suurempi kuin menetetty puuston vuosittainen hiilinielu. Ottaen huomioon uudelle väylälle ennustetut liikennemäärät ja asuntojen tai loma-asuntojen läheisyydessä niille ei aiheudu väylän liikenteestä ilmanlaatuhaittoja, vaan pitoisuudet jäävät alle ohjearvojen.

Jatkosuunnittelu ja haittojen lieventämistoimenpiteet

Hankeesta muodostuviin kasvihuonekaasupäästöihin voidaan vaikuttaa rakentamisen aikana muun muassa tehokkaalla maamassojen hyödyntämisellä sekä niiden kuljetusmatkojen optimoinnilla. Myös työkoneiden käytön aikaiset päästöt ovat suuressa roolissa päästöjen muodostumisessa.

Suunniteltavaa väylää tulisi ensisijaisesti kehittää logistisena yhteytenä, jolloin raskaan liikenteen liikuminen helpottuu sen siirtyessä ruuhkautuneilta tieosuuksilta uudelle väylälle. Tällä on vaikutusta liikenteen päästöihin muun muassa jarrutusten ja kiihdytysten vähentymisenä ajon aikana.

Hankeella on kuitenkin vaikutusta myös logistisiin ketjuihin laajemmaltikin. Hankealueelle sijoittuvien logististen keskuksien saavutettavuus paranee. Hanke onkin pääasiassa elinkeinoelämän ja logistiikan kehittämishanke. Tärkeää on, ettei maankäytön ratkaisujen kautta lisätä hajauttavaa yhdyskuntarakennetta, kuten asumista ja henkilöliikennettä synnyttäviä palveluja uuden väylän vaikutusalueelle.

5.11 Rakentamisen aikaiset vaikutukset

Tielinjaus rakennetaan pääosin uuteen maastokäytävään, jolloin vaikutukset nykyisen tieverkon liikenteelle jäävät vähäisiksi ja paikallisiksi. Rakentamisen aikaiset vaikutukset nykyiseen tieverkkoon kohdistuvat Klaukkalan kehätien ja Tuusulanväylän eritasoliittymien alueille. Tämän lisäksi paikallisia vaikutuksia kohdistuu uuden yhteyden ja sitä risteävien teiden kohdille, joissa joudutaan tekemään rakentamisen aikaisia tiejärjestelyjä ja alentamaan nopeusrajoituksia. Tästä aiheutuu vähäistä haittaa liikkumiseen. Vaikutukset elinkeinoelämälle ja sen kuljetuksille ovat vähäisiä, koska toimenpiteet kohdistuvat vain yksittäisiin kohteisiin ja työmaata risteävät yhteydet toimivat koko rakentamisen ajan.

Rakentamisen aikana syntyy melu- ja värinähaittaa kallion räjäytyksistä, louhimisesta ja mahdollisesta kiviaineksen murskaustoiminnasta sekä työmaaliikenteestä. Työmaaliikenne, louhiminen, mahdollinen kiviaineksen murskaustoiminta ja massojen siirto aiheuttavat myös pölyämishaittaa, joka erityisesti kuivina aikoina aiheuttaa haittaa asutukselle ja asukkaille sekä luonnonympäristölle rakentamisen välittömässä läheisyydessä.

Siltojen ja pengertöiden rakentamisen aikaiset vaikutukset pintavesiin vesistöuomien ylityskohdissa ilmenevät lähinnä veden tilapäisenä samenenemisena. Arvioinnin mukaan pysyviä vaikutuksia ei muodostu.

Pohjaveden pinnan alenemista saattaa aiheutua rakentamisen yhteydessä. Sillä voi olla kielteisiä vaikutuksia tien lähiympäristön kaivoihin. Pohjaveden pinnan aleneminen voi olla myös

pysyvää. Tien välittömässä läheisyydessä on melko vähän asutusta, jolloin vaikutusten laajuus rajautuu melko harvoin kiinteistöihin.

Luonnonympäristön osalta rakentamisaika aiheuttaa haitallisia vaikutuksia, lähinnä tilapäistä estevaikutusta eläinten liikkumiselle. Hankkeen työllistävä vaikutus on kaikissa vaihtoehdoissa myönteinen.

Jatkosuunnittelu ja haittojen lieventämistoimenpiteet

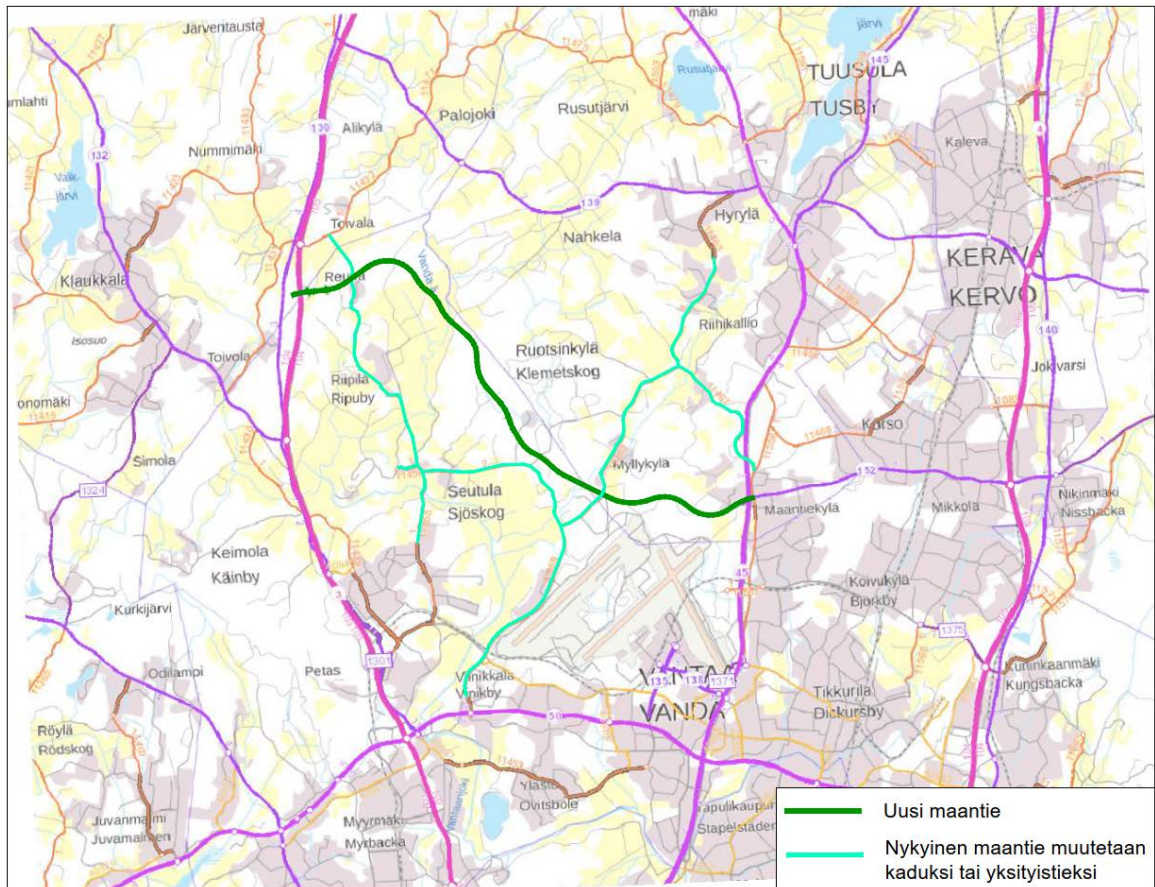
Rakentamisen aikaisia haittoja voidaan lieventää erilaisin ratkaisuin. Rakentamiseen liittyvien toimintojen, kuten kiviaineksen murskaukseen ja työmaatukikohtien sijoittamiseen sekä rakentamisen aikaisten haitallisten vaikutusten hallintaan voidaan vaikuttaa tuotevaatimuksilla ja niiden seurannalla, jotka määrittellään rakentamishankkeen valmistelun yhteydessä. Rakentamiseen tarvittava materiaali saadaan pääosin tielinjalta ja rakentamisen aikainen liikenne voidaan ohjata käyttämään pääosin rakennettavaa tielinjaa, jolloin rakentamisen aiheuttama liikenne muulla tieverkolla pystytään minimoimaan. Haittoja luonnonympäristön arvokohteille voidaan välttää esimerkiksi rakentamisajankohdan määrittelyllä.

5.12 Tieverkon hallinnollisen luokituksen muutosehdotukset

Maantien 152 uuden yhteyden toteuttaminen mahdollistaa muutoksia tieverkon hallinnolliseen luokitukseen. Uudenmaan ELY-keskuksen esitys uuden tieyhteyden toteuttamisen mahdollistamista hallinnollisen luokituksen muutoksista on:

- Maantien 152 uudesta linjauksesta Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välillä tulee osa seudullista maantietä 152. Eritasoliittymien rampit ovat maantien osia.
- Maantie 11455 (Riipiläntie) muutetaan kaavoituksen edetessä kaduksi tai kunnan ylläpitämäksi yksityistieksi.
- Maantie 11456 (Suosaarentie) muutetaan kaavoituksen edetessä kaduksi tai kunnan ylläpitämäksi yksityistieksi.
- Maantie 11459 (Katriinantie) muutetaan kaavoituksen edetessä kaduksi tai kunnan ylläpitämäksi yksityistieksi Riipiläntien ja Kehä III:n pohjoispuolen välillä (nykyisen kadun pääte).
- Maantie 11463 (Myllykyläntie) muutetaan kaavoituksen edetessä kaduksi tai kunnan ylläpitämäksi yksityistieksi Katriinantien ja Maisalantien välillä.
- Maantie 11465 (Lahelantie) muutetaan kaavoituksen edetessä kaduksi tai kunnan ylläpitämäksi yksityistieksi Myllykyläntien ja Lahelanniintyn välillä (nykyisen kadun pääte).
- Maantie 11467 (Maisalantie) muutetaan kaavoituksen edetessä kaduksi tai kunnan ylläpitämäksi yksityistieksi.

Luokitusehdotus täsmentyy tiesuunnitelman laatimisen yhteydessä. Alueen nykyisen tieverkon sekä uuden tilanteen hallinnollisen luokituksen ehdotukset on esitetty yleis- ja suunnitelmakartoilla.

Kuva 47. Uudenmaan ELY-keskuksen ehdotus tieverkon hallinnollisen luokituksen muutoksiksi.

5.13 Alustava kustannusarvio

Rakentamiskustannukset on arvioitu aluevaraussuunnitelman suunnitelmien osalta hankeosalaskelmalla lukuun ottamatta siltoja, jotka on arvioitu asiantuntija-arviona tarkemmin määrien perusteella. Kustannuksissa ovat mukana aluevaraussuunnitelmassa esitetyt suunnittelualueen toimenpiteet lukuun ottamatta Lamminsuon eritasoliittymään esitettyä rekka-parkkia, joka on oletettu toteutettavan omana hankkeena.

Rakentamiskustannukset on arvioitu elokuun 2020 hintatasossa, jossa maanrakennuskustannusindeksi on 101,1 (2015=100). Kustannukset on esitetty myös Väyläviraston hankekorttien hintatasossa, jossa maanrakennuskustannusindeksi on 130,0 (2010=100).

Kustannusarvion hanketehtäväprosentteissa on käytetty Väyläviraston väylähankkeiden kustannushallintaohjeen (46/2013) mukaisia arvoja. Työmaatehtävien osuus on 20 % ja tilaaja-tehtävien osuus aluevaraussuunnitelmassa suunnitelluissa toimenpiteissä 24 %. Lunastus- ja korvaus sekä tietoimituskustannukset on arvioitu alustavina erikseen.

Aluevaraussuunnitelmassa esitetyn ratkaisun arvioidut kokonaiskustannukset ovat maantien 152 yhteyden osalta 108,1 miljoonaa euroa, josta lunastus-, korvaus- ja tietoimituskustannusten osuus on noin 1,8 miljoonaa euroa. Johto- ja laitesiirojen kustannukset sisältyvät kustannusarvioon. Hankekorttien hintatasossa (Maku 2010=130,0) kustannusarvio on noin 126 miljoonaa euroa.

Hämeenlinnanväylän rekkaparkin kustannusarvio on noin 1,8 miljoonaa euroa (Maku 2015=101,1) ja hankekorttien hintatasossa (Maku 2010=130,0) noin 2,1 miljoonaa euroa. Se ei sisällä alueelle sijoitettavia rakennuksia.

Valtion sekä Vantaan kaupungin ja Tuusulan kunnan välinen kustannusjako sovitaan myöhemmin jatkosuunnittelun yhteydessä.

Taulukko 7. Aluevarausuunnitelmaratkaisun alustava kustannusarvio hankeosittain (MAKU 2015=101,1).

Kustannukset M€ (MAKU 101,14; 2015=100)	
Päätie	38,1
Eritasoliittymien rampit	5,3
Levähdysalueet	1,0
Kadut	5,2
Yksityistiet	1,0
Erilliset jalankulku- ja pyöräilyväylät	0,8
Sillat	51,6
Meluntorjunta	3,3
Rakentamiskustannukset yhteensä	106,3
Lunastus-, korvaus- ja tietöimituskustannukset	1,8
Yhteensä	108,1

5.14 Hankearvioinnin yhteenveto

5.14.1 Vaikuttavuuden arvioinnin yhteenveto

Hankkeen vaikutukset ovat positiivisia lähes kaikilla mittariarvoilla. Liikenteellisistä tavoitteista jäädään todella kauas, mutta ne tavoitteet ovat todella kunnianhimoisesti määriteltynä näin suurelle ja vilkkaalle tarkasteluverkolle. Turvallisuusvaikutusten tavoitteet täyttyvät täysin. Hanke pidentää tieverkkoa, mutta liikenteen siirtymien ansiosta liikennesuorite laskee tavoitetilanteessa verrattuna vertailuvaihtoehtoon. Uusi väylä lisää melulle altistuvien määrää, joten melun osalta vaikutukset ovat negatiivisia. Taulukkoon 8 on kuvattu hankkeen mittariarvot ja tavoitteet sekä hankkeen vaikuttavuus.

Taulukko 8. Hankkeen mittariarvot ja vaikuttavuus.

Tarkasteltava vaikutus (kriteeri ja mittari)	Huonoin arvo	Hankevaihtoehdon vaikutus (vuoden 2040 tilanne)			Vaikuttavuus	
		Vertailu- vaihtoehto	Tavoitetila	Paras arvo / Tavoite	Vertailu- verkko	Tavoitetila
Kannattavuuslaskelmaan sisältyvät vaikutukset						
Päätieverkon henkilöautoliikenteen keskimääräinen matka-aika, min/km	0,82	0,82	0,82	0,66	0 %	0 %
Päätieverkon henkilöautoliikenteen keskimääräinen matkanopeus, km/h	83,86	83,86	84,46	96,13	0 %	5 %
Päätieverkon henkilöautoliikenteen matka-aika arkipäivän ruuhkatuntina, min/km	1,09	1,09	1,04	0,66	0 %	10 %
Päätieverkon raskaan liikenteen keskimääräinen matka-aika, min/km	0,93	0,93	0,91	0,79	0 %	8 %
Päätieverkon raskaan liikenteen keskimääräinen matkanopeus, km/h	70,95	70,95	72,94	77,18	0 %	32 %
Matka-ajan ennakoitavuus päätieverkolla, ruuhkautuvan liikennesuorituksen osuus %	16,1 %	16,1 %	14,0 %	0,0 %	0 %	13 %
Henkilövahinko-onnettomuudet koko verkolla, kappaletta/vuosi	28,85	28,85	28,34	28,34	0 %	100 %
Tieliikenteessä vakavasti loukkaantuneet koko verkolla, loukkaantunutta/vuosi	1,87	1,87	1,82	1,82	0 %	100 %
Tieliikenneonnettomuuksissa kuolleet koko verkolla, henkilöä/vuosi	0,981	0,981	0,970	0,970	0 %	100 %
Tieliikenteen yli 55 dB melulle altistuvat henkilöt suunnittelualueella, henkilöä	32	0	32	0	100 %	0 %
Tieliikenteen hiilidioksidipäästöt (CO2) koko verkolla, 1000 tonnia/vuosi	255,23	255,23	249,91	122,88	0 %	4 %

5.14.2 Taloudellisten vaikutusten arviointi

Hankkeen ja sen eri vaihtoehtojen taloudellisia vaikutuksia on arvioitu seuraavien kustannusten kautta:

- Eri tienkäyttäjärühmille aiheutuvat ajoneuvo-, aika- ja onnettomuuskustannusten muutokset. Nämä näkyvät kannattavuustarkastelussa joko säästönä tai lisäkustannuksena.
- Tienpitäjälle aiheutuvat investointikustannukset, rakentamisen aikaiset korkokustannukset sekä kunnossapitokustannusten muutokset, jotka sisältyvät kannattavuustarkasteluun.
- Kannattavuustarkastelussa on otettu huomioon ne ulkopuolisille aiheutuvat kustannukset ja ympäristökustannukset, joiden määrittelemiseksi on käytettävissä yleisesti hyväksytyt yksikköarvot ja laskentatavat (päästökustannukset sekä liikenteelle aiheutuvat rakennustyön aikaiset haitat).

Hankearvioinnin hyöty-kustannussuhdelaskelma on laadittu IVAR3-ohjelmistolla (versio 2.0.0). Hankearviointi on laadittu käyttäen seuraavia tiehankkeiden arviointiohjeen (julkaistu vuonna 2013 ja tarkistettu vuonna 2015) mukaisia laskentaperiaatteita:

- Hyödyt on laskettu niiden arvioinnissa käytettävien yleisesti hyväksyttyjen, vuonna 2013 julkaistujen yksikkökustannusten mukaisesti (MAKU-indeksi 101,14, 2015=100).
- Rakennusajaksi on oletettu kolme vuotta
- Laskentakorkona on käytetty 3,5 %.
- Hankkeen vertailukustannukset on laskettu 30 vuoden laskentakaudelta vuosilta 2025 – 2055. Vuosi 2025 on oletettu aikaisimmaksi ajankohdaksi, jolloin päähankkeen toteutus saattaisi käynnistyä.
- Rakentamisen aikaisten haittojen on oletettu olevan noin 5 % hankkeen rakentamiskustannuksista. Uuden tielinjauksen rakentaminen ei haittaa nykyisiä liikennevirtoja kuin hieman liittymien kohdalla, joten rakentamisen aikaiset haitat jäävät mataliksi.

5.14.3 Hyöty-kustannuslaskelma

Hankkeen hyöty-kustannussuhde on 3,4 eli hanke on yhteiskuntataloudellisesti erittäin kannattava. Hankkeen suurimmat hyödyt saavutetaan tienkäyttäjien matkakustannuksista sekä kuljetusten kustannuksista. Tienkäyttäjien matkakustannuksista sekä aikakustannukset että ajoneuvokustannukset ovat merkittävin hyötyerä. Kuljetusten kustannukset koostuvat suurelta osin (noin 70 %) ajoneuvokustannuksien hyödyistä, mutta myös aikakustannuksissa saavutetaan merkittävät hyödyt. Merkittäviä negatiivisia hyötyjä syntyy polttoaine- ja arvolisäverojen pienenemisestä, sillä uusi yhteys lyhentää merkittävästi reittien pituuksia. Hankkeen turvallisuusvaikutukset ovat positiivisia, mutta melko pieniä. Alla olevaan taulukkoon 9 on koostettu kustannusten ja hyötyjen muodostuminen.

Taulukko 9. Hankkeen hyöty-kustannussuhdelaskelma.

Kustannukset, milj.€	Tavoitetilä
KUSTANNUKSET (K) (MAKU = 101,14 2015 = 100)	113,5
Suunnittelukustannukset	6,0
Hankkeen rakennuskustannukset	102,1
Rakentamisen aikainen korko (3,5%)	5,4
HYÖDYT (H)	381,2
Väylänpitäjän kustannukset	-2,3
Kunnossapitokustannukset	-2,3
Tienkäyttäjien matkakustannukset	359,4
Aikakustannukset	162,9
Ajoneuvokustannukset (sis. verot)	196,5
Kuljetusten kustannukset	115,6
Aikakustannukset	36,7
Ajoneuvokustannukset (sis. verot)	78,9
Turvallisuusvaikutukset	7,1
Onnettomuuskustannukset	7,1
Ympäristövaikutukset	5,0
Päästökustannukset	5,1
Melukustannukset	-0,1
Vaikutukset julkiseen talouteen	-105,7
Polttoaine- ja arvonlisäverot	-105,7
Jäännösarvo	7,0
Jäännösarvo tarkasteluajan lopussa	7,0
Rakentamisen aikaiset haitat	-5,0
HYÖTY-KUSTANNUSSUHDE (H/K)	3,4

5.14.4 Herkkyystarkastelu

Hankearvioinnissa tarkasteltiin herkkyystarkasteluina suurinta epävarmuutta aiheuttavien tekijöiden vaikutusta hankkeen kannattavuuteen. Epävarmuustekijöiksi tunnistettiin:

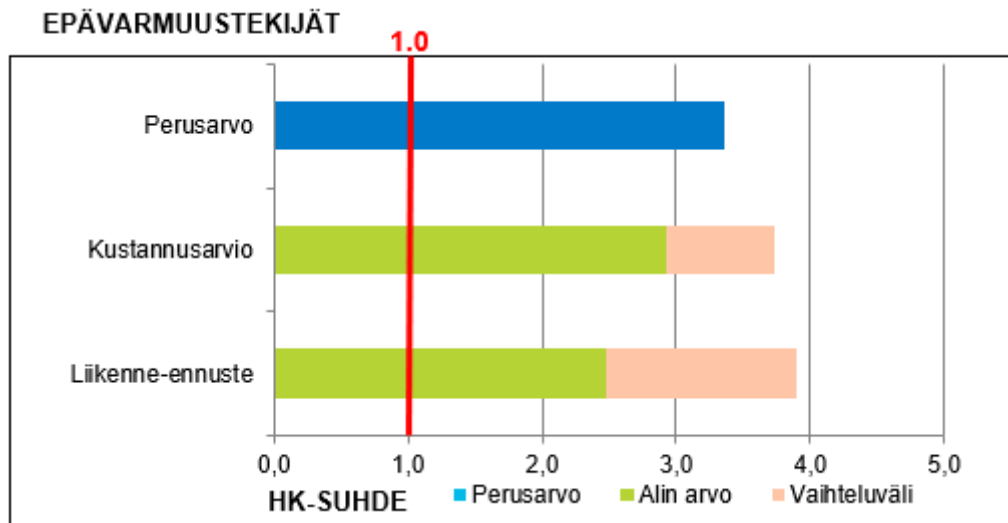
- Kustannusarvio
- Laskentamenetelmä, jolla liikenteen siirtymät arvioitiin HELMET-mallin avulla IVAR verkkoon sopiviksi
- Liikenteen kasvu, sillä hankearviointi tehtiin käyttäen koko verkolle samaa liikenneennustetta.

Rakennuskustannusten vaihteluväliksi arvioitiin – 5 % - + 15 %.

Liikenteen kasvuun liittyvää epävarmuutta arvioitiin laskemalla hankkeen hyödyt 0-ennusteella, eli ilman liikenteen kasvua. Lisäksi toteutettiin laskenta maksimiennusteella, jossa liikennemäärät kasvavat selvästi perusennustetta voimakkaammin.

Taulukko 10. Herkkyystarkasteluiden hyöty-kustannussuhteet.

Herkkyystarkastelu	H/K
Perusennuste	3,36
0-ennuste	2,48
Maksimiennuste	3,89
-10% kustannukset	3,73
+15% kustannukset	2,92

Kuva 48. Herkkyystarkastelut.

Herkkyystarkasteluiden perusteella hanke on yhteiskuntataloudellisesti kannattava, vaikka liikennemäärät eivät kasvaisi ollenkaan tai kustannukset nousisivat merkittävästi.

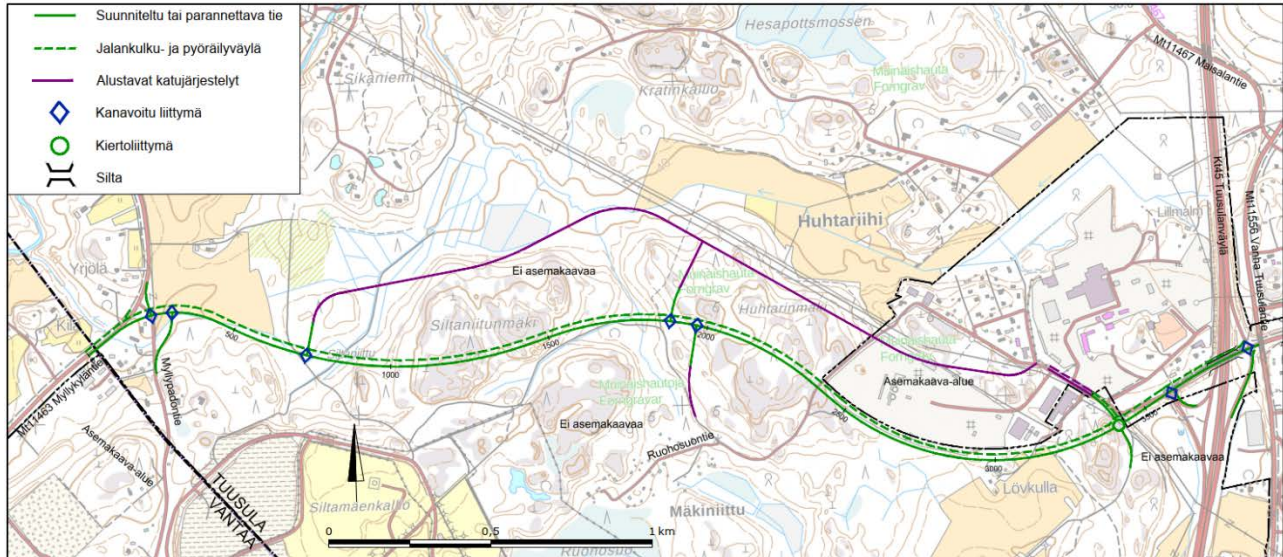
Hankkeen hyöty-kustannussuhde on erinomainen huomioiduilla liikenteen siirtymillä. Hankkeen hyöty-kustannussuhde on noin 3,4 joten paljon pienemmilläkin liikenteen siirtymillä hankkeen hyödyt jäävät selvästi kustannuksia suuremmiksi. Perusennusteessa on oletettu liikennemäärien kasvavan tasaisesti koko verkolla, mutta vaikka liikennemäärät eivät kasvaisi ollenkaan, on hanke silti erittäin kannattava yhteiskuntataloudellisesti. Suoritetuissa herkkyystarkasteluissa hankkeen hyöty-kustannussuhteen vaihteluväli oli noin 2,5 - 4.

5.15 Vaiheittain toteuttaminen

Hanke voidaan toteuttaa vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan maantietasoinen väylä Myllykyläntien (mt 11463) ja Tuusulanväylän välille. Yhteys palvelee Focuksen asema-kaava-aluetta kytkien sen Tuusulanväylään ja muuhun tie- ja katuverkkoon. Tiejakso toteutetaan kaksikaistaisena ja tasoliittymän varustettuna tienä. Tuusulanväylän eritasoliittymää parannetaan kaistajärjestelyillä ja liikennevaloilla. Tiejaksolle tulee tasoliittymä Retailparkin eritasoliittymän kohdalle. Se voi olla kiertoliittymä tai kanavoitu tasoliittymä. Finavian eritasoliittymän kohdalle tulee porrastettu tasoliittymä ja Myllykyläntien pohjoissuunta kytketään tiehen tasoliittymällä. Myllykyläntien ja Finavian liittymien välille on mahdollista toteuttaa maankäyttöä palveleva tasoliittymä. Jalankulku- ja pyöräilyväylä on varauduttu toteuttamaan tieyhteyden pohjoispuolelle. Se voi sijoittua myös alueen katuverkolle ja asia tarkentuu

alueen maankäytön suunnittelun edetessä. Tiejakso ja siihen liittyvät jalankulku- ja pyöräilyväylät valaistaan.

Ensimmäisen vaiheen alustava kustannusennuste on noin 9,2 miljoonaa euroa (Maku 2015=101,1). Kustannusarvio ei sisällä aluetta palvelevaa rinnakkaiskatua.

Kuva 49. Mahdollisen ensimmäisen vaiheen periaatteet.

6 YHTEENVETO

6.1 Tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteiden toteutumista on käsitelty laajasti YVA-selostuksessa. Aluevaraus suunnitelmassa johtopäätöksiin ei ole tullut muutosta. Hanke täyttää varsin hyvin sille asetut tavoitteet. Hanke tukee sille asetettuja liikenteellisiä tavoitteita ja alueen maankäytön suunniteltua kehittämistä. Valtakunnallisissa alueiden käyttötavoitteissa on monia kohtia, joiden kanssa hanke on linjassa. Hanke kuitenkin muuttaa ympäristöä ja vaikuttaa alueen ihmisten elinolosuhteisiin, joten ristiriitöjakin on nähtävissä. Merkittävimpänä asiana voidaan tuoda esille, että hanke tukee valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista tehokasta liikennejärjestelmää.

6.2 Keskeiset vaikutukset

Maantie 152 on koko pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan kannalta merkittävä uusi seutuväylä, joka vaikuttaa maankäytön kehittymiseen ja yhdyskuntarakenteeseen osin ratkaisevana uutena yhteytenä. Maantien 152 jatke on sekä maakuntakaavan että Vantaan ja Tuusulan tavoitteiden mukainen hanke. Alueen maankäyttöä on suunniteltu vuosia uuden kehäväylän pohjalta ja varsinkin Tuusulan Focus-alueella on pitkään suunniteltu sen varaan.

Uusi seututie muuttaa laaja-alaisesti ympäristöä. Hankkeessa merkittäviksi vaikutuksiksi ovat nousseet liikenteelliset ja maankäytölliset vaikutukset, vaikutukset ihmisten elinoloihin, maisemaan ja kulttuuriperintöön sekä luonnon monimuotoisuuteen. Myös uuden väylän yhteisvaikutukset maankäytön kanssa ovat merkittäviä. Yleistäen voi todeta, että uusi tie aiheuttaa haittaa asutukselle ja ympäristölle, mutta sillä on myös myönteisiä vaikutuksia maankäytön kehittämiselle ja liikenneyhteyksille. Väylähankkeesta muodostuu lähtökohtaisesti yhteisvaikutuksia, koska se muuttaa liikenteen virtoja ja maankäytön kehittämistä.

Edellä mainittuja vaikutuksia on käsitelty laajasti YVA-selostuksessa. Aluevaraus suunnitelman tarkentuneen suunnitelman myötä kuva hankkeen vaikutuksista on tarkentunut, mutta merkittäviä muutoksia YVA-vaiheen vaikutuksiin ei ilmennyt. Monet vaikutukset tarkentuvat vasta yksityiskohtaisen tiesuunnittelun myötä ja asemakaavoituksessa.

Aluevaraus suunnitelmassa on käsitelty YVA-selostusta laajemmin hankkeen liikenteellisiä vaikutuksia. Uusi tieyhteys tarjoaa sujuvan ja yhteyksiä lyhentävän väylän nykyisille ja kehittyville logistiikkakeskuksille sekä muille alueen toiminnoille. Sille siirtyy etenkin Vantaan itäosista sekä Tuusulan eteläosista valtatielle 3 suuntautuvaa liikennettä, joka nykyverkolla käyttää Kehä III:n ja Tuusulanväylän kautta kulkevia reittejä. Tämän pitkämatkaisen liikenteen lisäksi maantielle 152 siirtyy alemmaa tieverkkoa nykyverkolla käyttävää poikittaisliikennettä Nurmijärveltä Tuusulaan ja Vantaalle. Liikkuminen helpottuu muun muassa Luoteis-Vantaan ja Koillis-Vantaan välillä sekä Klaukkalan suunnasta itään. Myös autolla liikkumiseen tulee lisää reittivaihtoehtoja. Maantien 152 toteuttaminen keventää voimakkaimmin kuormittuneiden Kehä III:n, Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän kuormitusta, joka parantaa näiden osuuksien liikenteen sujuvuutta ja vähentää häiriöherkkyyttä. Läpiajoliikenteen rauhoittaminen luo edellytykset paremmalle liikenneturvallisuudelle ja viihtyisämmälle elinympäristölle alemman tieverkon varrella. Uusi tieyhteys toimii myös Helsinki-Vantaan lentoaseman varayhteytenä ja vähentää siltä osin riskejä mahdollisissa ongelmatilanteissa. Hanke täydentää oleellisesti myös alueen suurten erikoiskuljetusten verkkoa. Maantien 152 rinnalle tulee pyöräilyn ja jalankulun reitti, joten se saattaa tarjota uuden reitin esimerkiksi työmatkapyöräilyyn.

Hanke parantaa liikenneverkon turvallisuutta ja sujuvuutta. Se lisää liikenteen taloudellisuutta ja vähentää merkittävästi kuljetusten kustannuksia. Hankkeen hyöty-kustannussuhde on noin 3,4 eli se on taloudellisesti erittäin kannattava. Hanke vähentää myös liikenteen aiheuttamia hiilidioksidipäästöjä ja tukee siten valtakunnallisia ilmastotavoitteita.

Aluevaraus suunnitelmassa itse väyläsuunnitelma on muuttunut linjaukseltaan hieman YVA-vaiheen vaihtoehdosta 1, ja sen mukaisesti pieniä tarkennuksia tien vaikutuksissa on tunnistettavissa: Vaikutusten kannalta Reunan ja Vantaanjokilaakson kohdalla tielinjaus on sovitettu maisemaan tarkemmin, mikä hieman lieventää haitallista vaikutusta maisemaan ja yhtiön asuintaloon. Kuutamotien asutuksen kohdalla ratkaisu meluntorjuntatoimen on entistä ahtaampi, kun Myllykylässä linjausta on sopeutettu kokonaisuuteen. Varsinkin Päijännetunnelin kohdalla suunnitelmaratkaisu on muuttunut (louhintoja vähemmän). Focus-alueella suunnitelmaa on sovitettu yhteen asemakaavoituksen kanssa. Myllykylän eritasoliittymään jää kaksi vaihtoehtoa, mutta asuintalojen purkamistarve on aiempaa selkeämpi. Kaiken kaikkiaan 4-7 asuintaloa puretaan tiesuunnitelman ja maankäytön ratkaisusta riippuen. Myllykylässä alue muuttuu työpaikkojen rakentumisen myötä muutoinkin.

7 JATKOTOIMENPITEET

7.1 Aluevaraus suunnitelman käsittely

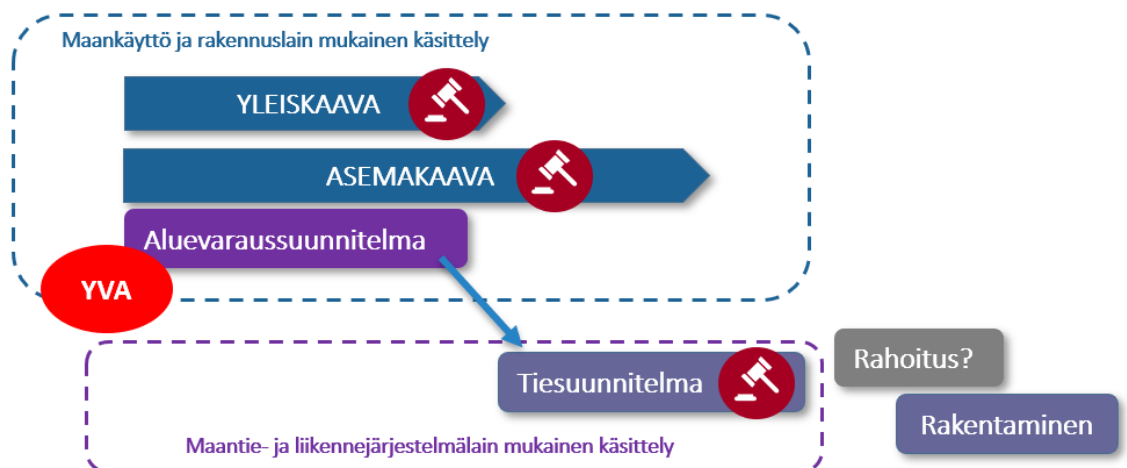
Suunnitteluratkaisu toimii kuntien tulevan maankäytön suunnittelun lähtökohtana. Aluevaraus suunnitelman perustella linjaus voidaan osoittaa yleiskaavoissa ja Focus-alueen osalta asemakaavoissa. YVA-selostus ja aluevaraus suunnitelma palvelevat alueen meneillään olevaa kaavoitusta ja ovat niiden tausta-aineistoja. Ne käsitellään alueen kaavojen yhteydessä Vantaalla ja Tuusulassa. Kaavojen päätöksenteon perusteella tulee hyväksytyksi hankkeen ratkaisu. Seuraavassa vaiheessa laadittavan tiesuunnitelman tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan, jossa maantien sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty.

Hankkeen edetessä lupavaiheeseen lupaviranomainen varmistaa, että YVA-menettelyn perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa.

Ennen hankkeen toteuttamista laaditaan tiesuunnitelma ja rakentamisen yhteydessä rakennussuunnitelma. Tämän hetken käsityksen mukaan seuraava lain mukainen suunnitteluvaihe on tiesuunnitelma, jossa määritellään aluevaraus suunnitelmaa tarkemmin tien paikka ja sen vaatimat aluevaraukset. Tiesuunnitelmasta on mahdollisuus tehdä muistutuksia ja sen hyväksymispäätöksestä on mahdollisuus valittaa hallinto-oikeuksiin.

MAL 2019 -suunnitelman mukaan Kehä IV:n suunnitteluvalmiutta edistetään vuoteen 2030 mennessä ja se voidaan toteuttaa vaiheittain maankäytön niin edellyttäessä.

Hankkeen toteuttaminen ei ole Väyläviraston tai Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen toteuttamisohjelmissa. Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin ja aluevaraus suunnittelun tavoitteena on muodostaa mahdolliset vaiheittaiset toimenpiteet tiesuuden kehittämiseksi kohti tavoitetilaa. Suunnitteluvalmiuden nostaminen lisää mahdollisuuksia saada hanke esimerkiksi sisältyväksi toteuttamishankkeeksi valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan.

Tiesuunnitelmassa ympäristöarvoja selvitetään ja haittoja lievennetään

Monet YVA-menettelyssä ja aluevarausuunnitelmassa esiin nousseet asiat otetaan huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa, jolloin ratkaistaan suunnitelman tarkemmat yksityiskohdat. Aluevarausuunnitelmasta edetään tiesuunnitteluun, jossa väylän paikka tarkentuu ja suunnitelmavaihe sitoo tien paikalleen. Tiesuunnitteluun kuuluu oma vaikutusten arviointi ja sitä tukevat tarvittavat selvitykset. Tiesuunnitelman yhteydessä tehtävät luontoselvitykset ovat tarpeellisia jo siksi, että luonnonympäristöä koskeva tieto vanhenee nopeasti esimerkiksi huomion arvoisten lajien suhteen. Väylän toteuttamisen ajankohta ei ole tiedossa ja tiesuunnitelmaan etenemiseen saattaa mennä vuosia.

Tiesuunnitelmassa linjausta voidaan tarkentaa ottaen huomioon maankäytön reunaehdot. Monet haittojen lieventämistoimenpiteet suunnitellaan ja ratkaistaan vasta tiesuunnitteluvaiheessa. Niihin kuuluvat tässä hankkeessa tärkeät ekologisten yhteyksien ja huomion arvoisten luontoarvojen turvaaminen sekä meluntorjunta. Monet selvitykset kannattaa tai on mahdollista järkevästi toteuttaa vasta tiesuunnitelmavaiheessa suunnittelutarkkuudesta johtuen. Esimerkiksi Vantaanjoen Natura-alueen suojeluperusteena olevien vuollejokisimpukoiden selvittäminen sukeltamalla kannattaa tehdä tiesuunnitelmavaiheessa, kun siltaratkaisu on selvillä. Tiesuunnitelmaan kuuluu myös luonnonsuojelulain mukainen 65 § Natura-arviointi.

7.2 Jatkosuunnittelussa huomioon otettavat asiat ja keskeiset riskit

7.2.1 Tarvittavat luvat ja päätökset

Tämän hankkeen ympäristökohteisiin liittyviä lupia ja päätöksiä ovat alustavasti:

- Vantaanjoen ja Tuusulanjoen ylittävillä silloilla tarvitaan vesilain mukaiset luvat, joihin sisältyy rakentamisen aikaista vedenlaadun tarkkailua lupamääräysten mukaisesti (vain vaihtoehto 1). Sillan tai kuljetuslaitteen tekeminen yleisen kulku- tai valtaväylän yli vaatii vesilain (587/2011) 3 luvun 3 §:n nojalla vesiluvan.
- Luonnonsuojelulain mukaisia poikkeamislupia tarvitaan mahdollisesti lahokaviosamman, kirjoverkkoperhosen, vuollejokisimpukan ja liito-oravan esiintymille (luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskiellosta). Suojeltavien lajien esiintyminen hankkeen vaikutusalueella on tutkittava uudelleen ja arvioitava lupatarpeet sen perusteella.
- Muinaismuistolain 15 § mukainen menettely arkeologista kulttuuriperintöä koskien, mikäli rakentamistoimet ulottuvat muinaismuistokohteeseen.
- YVA-laki 252/2017: Lupaviranomainen varmistaa, että YVA-menettelyn perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa (tiesuunnitelman hyväksymispäätös).

Yleisesti maantien tiesuunnitelma- ja rakentamisprosessiin kuuluvia keskeisimpiä lupia ja päätöksiä ovat:

- tiesuunnitelman hyväksymispäätös,
- mahdolliset kaavamuutokset,
- aluehallintoviraston myöntämät luvat (vesilupa, ympäristölupa),
- murskaustoimintaan tarvittavat ympäristöluvat,
- rakentamisen aikaiset luvat.

7.2.2 Epävarmuustekijät ja riskit

Arvioitujen vaikutusten todennäköisyys vaihtelee, osin riippuen vaikutuslajista. Esimerkiksi maankäytön muutoksen aiheuttamien luontovaikutusten toteutuminen voidaan arvioida melko luotettavasti, kun taas kemikaalionnettomuuden todennäköisyys jää vähäiseksi ja epävarmaksi. Arvioinnissa on otettu huomioon epävarmuustekijöitä. Kaikkein epätodennäköisimmät vaikutukset näyttäytyvät suunnittelun riskeinä. Kaikkia arviointiin liittyviä seikkoja ei tunneta riittävän tarkasti, jolloin vaikutusten arvioinnissa joudutaan käyttämään oletuksia.

7.2.3 Jatkosuunnittelussa huomioon otettavat asiat

Keskeiset haittojen lieventämistoimenpiteitä on tuotu esille sekä YVA-selostuksessa että tarkentuen tässä aluevarausuunnitelmassa.

Jatkosuunnittelu ja haittojen lieventämistoimenpiteet

- Tien linjauksen ja tasauksen tarkentaminen suhteessa massatalouteen ja tarkentuviin maaperätietoihin.
- Suurten erikoiskuljetusten vaatimat yksityiskohdat.
- Tieverkon hallinnollisten muutosten vaatimat selvitykset ja neuvottelut
- Tuusulanväylän eritasoliittymän järjestelyjen yksityiskohdat ottaen huomioon joukko-liikenteen tarpeet muun muassa liikennevaloetuksissa ja mahdollisen pohjoissuunnan erillinen bussiramppi. Lisäksi on tarkasteltava raskaan liikenteen tulevaisuuden pääreittien tarpeet, kuten Tuusulan itäväylän ja maantien 152 Tuusulanväylän itäpuolisen osuuden roolit jatkoyhteytenä valtatielle 4.
- Vaiheittain toteuttaminen ja siihen liittyvät yksityiskohdat.
- Kustannusjako Valtion sekä Vantaan ja Tuusulan kesken.
- Väylän suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan kulttuurimaisema, ekologisuus ja resilienssi. Maisemasillat Reunaan, Vantaanjoelle ja Tuusulanjoelle.
- Meluntorjunnan ja pohjavesisuojausten tarkentuminen.
- Maankäytön suunnittelu yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Erityisenä kohteena on Hanskallion alueen katuverkon ratkaisut. Aluevarausuunnitelmassa on oletettu, että Hanskallion tien liittymä Katriinantielle säilyy ja voimassa olevassa asemakaavassa se on katkaistu. Liittymän säilyttäminen turvaksi Hanskallion alueelle ja sieltä edelleen Tuusulan puolen maankäytölle hyvät ja toimivat yhteydet. Liittymän katkaisu heikentäisi alueen saavutettavuutta ja aiheuttaisi huomattavaa kiertoa alueen liikenteelle, mikä ei olisi myöskään ympäristön kannalta toivottavaa.
- Tietekniset haitallisia vaikutuksia lieventävät ratkaisut.
- Poikittaisten kulkuyhteyksien ja kiinteistöjen kulkuyhteyksien huomioiminen suunnittelussa estevaikutusten vähentämiseksi.
- Kiinteistövaikutusten lieventäminen esimerkiksi tilusjärjestelyillä.
- Tien suuntauksen elementtien suunnittelu maastonmuotojen ja maisematilojen suhteen.
- Maisemavaikutusten mallintaminen siltojen ja eritasoliittymien yhteydessä.
- Maiseman muistumakohtien säilyttäminen herkillä alueilla ja arvokohteiden yhteydessä.
- Virkistyskäyttömahdollisuuksien ja -reittien turvaaminen jatkosuunnittelussa.

- Pieneläinten kulkuyhteyksien turvaaminen vesistönylitysten yhteydessä.
- Linjauksella sijaitsevien lahopuiden ja lahopio-sammalkasvustoiden siirtäminen lahopiosammalten ydinalueilla.
- Vuollejokisimpukoiden siirtäminen Vantaanjoen ja Tuusulanjoen rakentamisen aikaisilta vaikutusalueilta.
- Kalojen kutu- ja nousuaikojen huomioiminen vesistö rakentamisen ajoittamisessa.
- Yksityiskaivojen kartoittaminen.
- Hulevesisuunnittelu muun muassa viivytysrakenteet rakennustöiden yhteydessä.
- Linjaukselta poistettavien maa-ainesten hyödyntäminen mahdollisuuksien mukaan rakentamisessa.
- Happamien sulfaattimaiden esiintymisen selvittäminen linjauksella.
- Kaivumassojen laadun omavalvonta.
- Johto- ja laitesiirot.
- Rakentamisen aikaisten vaatimusten määrittely.

Seurantatarpeet yhteenveto

- Melutilannetta on hyvä seurata ennen ja jälkeen hankkeen toteutuksen. Menetelmänä ovat melumittaukset, joiden tuloksilla tarkennetaan melumallinnuksen tietoa ja selvitetään, kuinka meluntorjunta toimii.
- Tiesuunnitelmavaiheessa alueelle asennetaan pohjaveden havaintoputkia pohjavesihallinnan ja mahdollisten pohjavesivaikutusten kannalta tärkeille kohteille. Erityisesti kiinnitetään huomiota Mätäksen pohjavesialueen, Päijännetunnelin ylityskohdan sekä hankkeen vaikutusalueella olevien talousvesikaivojen tarkkailuun. Tarkkailun sisältö pohjaveden määrän ja laadun tarkkailu.
- Talousvesikaivot kartoitetaan Väyläviraston ohjeistuksen mukaisesti tie- tai rakennussuunnitelmavaiheessa noin 300 metrin säteellä tielinjauksesta. Kartoituksen perusteella valitaan tarkkailtavat kohteet. Kartoituksen yhteydessä täytetään kiinteistökohtaiset kaivokortit sekä mitataan pohjavedenpinnan tasot ja tehdään vedenlaatumääritykset.
- Vantaanjoen ja Tuusulanjoen osalta tehdään rakentamisen aikaista vedenlaadun tarkkailua lupapäätöksen määräysten mukaisesti.
- Pintavesiä tarkkaillaan kohteissa, joissa voimakasta maan muokkausta ja rakentamista tapahtuu lähellä (määritellään tapauskohtaisesti) herkkää tai muuten merkittävää pintavesistöä ja joihin rakentamisen alueelta pääsee valumaan hulevesiä. Nämä kohteet yksilöidään tarkemmissa suunnitteluvaiheissa.
- Valittavan vaihtoehdon läheisyydessä (100–300 metriä) pohjavesilähteiden kunto tarkastetaan, valokuvataan ja ylivirtaus mitataan ennen rakentamista.
- Pohja- ja pintavesitarkkailu aloitetaan vuoden sisällä ennen rakentamisen aloittamista ja sitä jatketaan koko rakentamisen ajan. Lisäksi rakennustöiden valmistumisen jälkeen toteutetaan jälkiseuranta.
- Liito-oravatilannetta seurataan tiesuunnitelmavaiheen lähestyessä. Käytännössä seuranta toteutetaan toistuvien inventoinnein. Seurannalla saadaan tietoa liito-oravien elinalueilla tapahtuneista muutoksista. Liito-oravan uudet sukupolvet siirtyvät uusille alueille vuosittain.
- Rakentamisen aikaisten vaatimusten määrittely.

LIITTEET

1. Luontokohteet
2. Noroselvitys
3. Melukartat
4. Toimivuustarkastelut
5. Yhteenvedo vaikutuksista kartalla

PIIRUSTUKSET

Y1-1-5	Yleiskartat ja -pituusleikkaukset
Y2-1-11	Suunnitelmakartat
Y3-1-9	Pituusleikkaukset
	Siltataulukko
Y4-1-11	Siltaluonnokset

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta**, eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä

- lainmukaisuusperusteella, eli jos
 - päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
 - päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
 - päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

- tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä oikaisuvaatimukseen mukaan vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita oikaisuvaatimuksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, oikaisuvaatimuksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

Puhelin: (09) 8392 2184

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän päätökseen, joka koskee hankinto-oikaisua, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, joka koskee verotusta, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suora hankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suora hankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suora hankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suora hankintaa koskevaa ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suora hankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suora hankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2050 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4100 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6140 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 510 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

puh. 029 56 43300

fax 029 56 43314

markkinaoikeus(at)oikeus.fi

asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa

- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös

- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajkaan. Valitus on tehtävä viimeistään määrääjän viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:

- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15